CFRR
Centre for Financial and Sustainability Reporting Reform

WORLD BANK GROUP

EAASURE

Европски стандарди за известување за одржливост (ЕСИО)

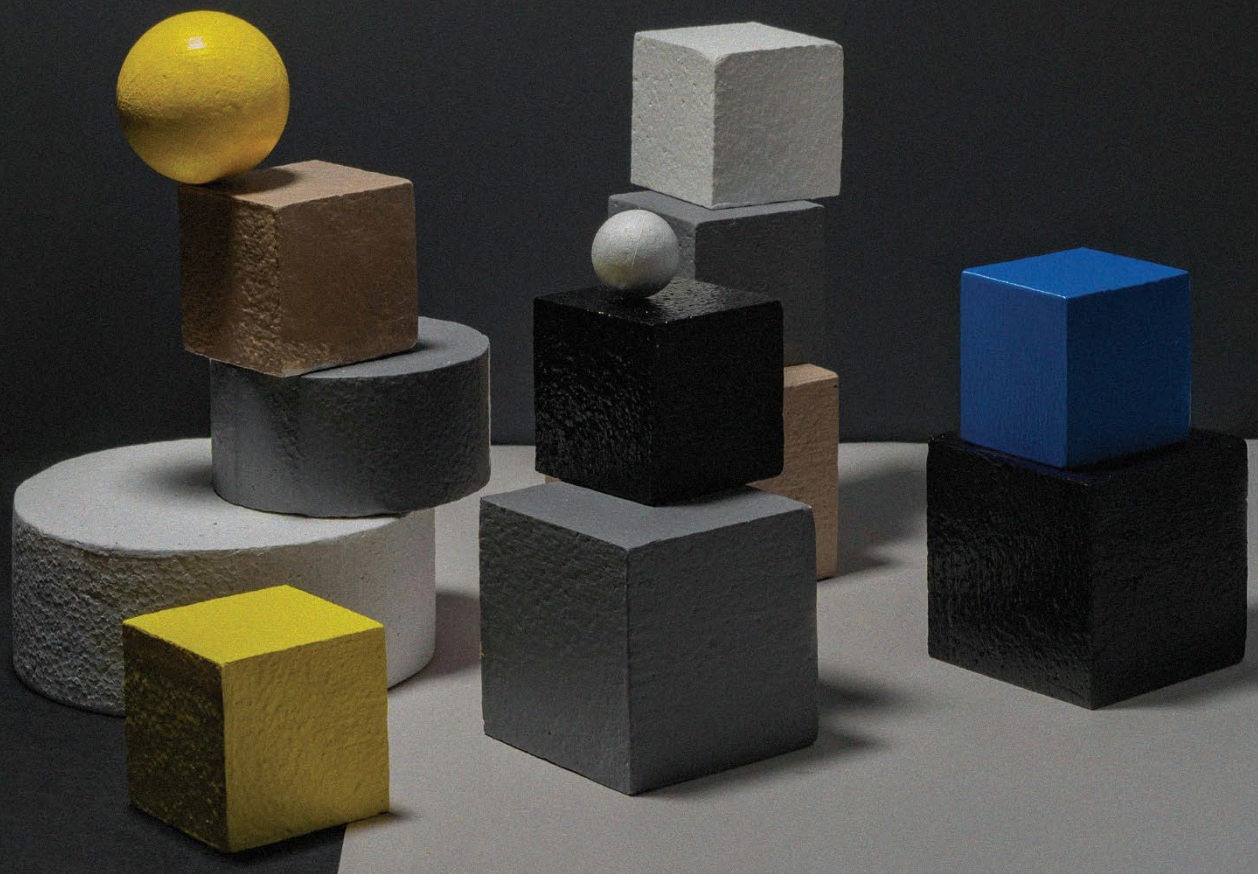

European Sustainability Reporting Standards (ESRS)

This text is for informational purposes only and has no legal effect. The institutions of the European Union are not responsible for its content. The authentic versions of the relevant acts, including their preambles, are those published in the Official Journal of the European Union and available on EUR-Lex.
The official text of ESRS is available via the following link: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02023R2772-20231222

The translation was performed by the World Bank's Center for Financial and Sustainability Reporting Reform (CFRR), based in Vienna, Austria, under its regional program Enhancing Accounting, Auditing, and Sustainability Reporting Program (EAASURE). EAASURE is co-funded by the Austrian Ministry of Finance, the Swiss State Secretariat for Economic Affairs (SECO), and the Austrian Development Agency (ADA).

Европски стандарди за известување за одржливост (ЕСИО)

Овој текст е само за информативни цели и нема правно дејство. Институциите на Европската Унија не се одговорни за неговата содржина. Автентичните верзии на релевантните акти, вклучувајќи ги и нивните преамбули, се оние објавени во Службениот весник на Европската Унија и достапни на EUR-Lex. Официјалниот текст на ESRS е достапен преку следниов линк: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02023R2772-20231222

Преводот го изврши Центарот за реформа на финансиското и одржливото известување (CFRR) на Светската банка, со седиште во Виена, Австрија, во рамките на нејзината регионална програма „Програма за подобрување на сметководството, ревизијата и известувањето за одржливост“ (EAASURE). EAASURE е кофинансиран од австриското Министерство за финансии, швајцарскиот државен секретаријат за економски прашања (SECO) и Австриската агенција за развој (ADA).

СОДРЖИНА

Член 1. Предметно прашање 6

Член 2. Стапување на сила и примена 6

Анекс I. Европски стандарди за известување за одржливост (ESRS) 6

ЕСИО 1. ОПШТИ БАРАЊА 7

Содржина 7

Цел 9

1. Категории на ЕСИО стандарди, области за известување и изготвување на конвенции 10

2. Квалитативни карактеристики на информациите 13

3. Двојна материјалност како основа за обелоденувањата за одржливост 14

4. Должно внимание 21

5. Синџир на вредности 23

6. Временски периоди 25

7. Подготовка и презентација на информации за одржливост 27

8. Структура на изјавата за одржливост 32

9. Врски со други делови од корпоративното известување и поврзани информации 34

10. Преодни одредби 37

Додаток A. Барања за примена 39

Додаток B. Квалитативни карактеристики на информациите 49

Додаток C. Список на барања за постепено обелоденување 54

Додаток D. Структура на изјавата за одржливост на ЕСИО 59

Додаток E. Графикон на текови за утврдување на обелоденувањата во согласност со ЕСИО 60

Додаток F. Пример за структура на изјава за одржливост на ЕСИО 61

Додаток G. Пример за вклучување со упатување 62

ЕСИО 2. ОПШТИ ОБЕЛОДЕНУВАЊА 63

Содржина 63

Цел 66

1. Основа за подготовка 67
2. Управување 71
3. Стратегија 75
4. Управување со влијанијата, ризиците и можностите 81
5. Показатели и цели 86
Додаток А. Барања за примена 89
Додаток В. Список на податочни точки во меѓусекторските и тематските стандарди кои произлегуваат од друго законодавство на ЕУ 96
Додаток С. Обелоденување и барања за примена во тематски ЕСИО кои се применливи во врска со ЕСИО 2 Општи обелоденувања 113
ЕСИО Е1. КЛИМАТСКИ ПРОМЕНИ 114
Содржина 114
Цел 116
Интеракции со други ЕСИО 118
Барања за обелоденување 119
Додаток А. Барања за примена 135
ЕСИО Е2. ЗАГАДУВАЊЕ 174
Содржина 174
Цел 176
Интеракција со други ЕСИО 177
Барања за обелоденување 178
Додаток А. Барања за апликација 183
ЕСИО Е3. ВОДНИ И МОРСКИ РЕСУРСИ 190
Содржина 190
Цел 191
Интеракција со други ЕСИО 193
Барања за обелоденување 194
Додаток А. Барања за примена 199
ЕСИО Е4. БИОДИВЕРЗИТЕТ И ЕКОСИСТЕМИ 205
Содржина 205
Цел 207
Интеракција со други ЕСИО 208

Барања за обелоденување 209
Додаток А. Барања за примена 220
ЕСИО Е5. КОРИСТЕЊЕ НА РЕСУРСИ И ЦИРКУЛАРНА ЕКОНОМИЈА 235
Содржина 235
Цел 237
Интеракции со други ЕСИО 238
Барања за обелоденување 239
Додаток А. Барања за примена 246
ЕСИО S1. СОПСТВЕНА РАБОТНА СИЛА 252
Содржина 252
Цел 256
Интерактивност со други ЕСИО 258
Барања за обелоденување 259
Додаток А. Барања за примена 277
Додаток А.1. Барања за примена за обелоденувања поврзани со ЕСИО 2 306
Додаток А.2. Барања за примена за ЕСИО S1-1 Политики поврзани со сопствена работна сила 307
Додаток А.3. Барања за примена за ЕСИО S1-4 Преземање мерки за материјалните влијанија врз сопствената работна сила и пристапи за управување со материјалните ризици и искористување на материјалните можности поврзани со сопствената работна сила и ефикасноста на тие мерки 309
Додаток А.4. Барања за примена за ЕСИО S1–5 Цели поврзани со управување со материјални негативни влијанија, поттикнување на позитивните влијанија и управување со материјални ризици и можности 311
ЕСИО S2. РАБОТНИЦИ ВО СИНЏИРОТ НА ВРЕДНОСТИ 313
Содржина 313
Цел 314
Интеракција со други ЕСИО 316
Барања за обелоденување 316
Додаток А. Барања за примена 326
ЕСИО S3. ЗАСЕГНАТИ ЗАЕДНИЦИ 337
Содржина 337

Цел 338
Интеракција со други ЕСИО 339
Барања за обелоденување 340
Додаток А. Барања за примена 349
ЕСИО S4. ПОТРОШУВАЧИ И КРАЈНИ КОРИСНИЦИ 360
Содржина 360
Цел 361
Интеракција со други ЕСИО 363
Барања за обелоденување 363
Додаток А. Барања за примена 372
ЕСИО G1. ДЕЛОВНО ОДНЕСУВАЊЕ 382
Содржина 382
Цел 383
Интеракција со други ЕСИО 383
Барања за обелоденување 384
Додаток А. Барања за примена 390

Анекс II. Акроними и поимник 394

►B **ДЕЛЕГИРАНА РЕГУЛАТИВА НА КОМИСИЈАТА (ЕУ) 2023/2772**

од 31 јули 2023 година

за дополнување на Директивата 2013/34/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот во врска со стандардите за известување за одржливост

(Текст од значење за ЕЕА)[1]

(Службен весник L 2772 22.12.2023, стр. 1)

►C1 Поправено од: Коригенд, OJ L 90241, 19.4.2024 година, стр. 1 ((ЕУ) 2023/27722023/2772)[2]

[1] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/AUTO/?uri=celex:32023R2772
[2] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/AUTO/?uri=celex:32023R2772R%2802%29

▼B

ДЕЛЕГИРАНА РЕГУЛАТИВА НА КОМИСИЈАТА (ЕУ) 2023/2772

од 31 јули 2023 година

за дополнување на Директивата 2013/34/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот во врска со стандардите за известување за одржливост

(Текст од значење за ЕЕА)

ЧЛЕН 1. ПРЕДМЕТНО ПРАШАЊЕ

Стандардите за известување за одржливост што друштвата треба да ги користат за спроведување на нивното известување за одржливост во согласност со членовите 19а и 29а од Директивата 2013/34/ЕУ, следејќи го распоредот утврден во член 5(2) од Директивата (ЕУ) 2022/2464, се наведени во Анексите I и II од оваа Регулатива.

ЧЛЕН 2. СТАПУВАЊЕ НА СИЛА И ПРИМЕНА

Оваа регулатива стапува на сила третиот ден од нејзиното објавување во Службениот весник на Европската Унија.

Ќе се применува од 1 јануари 2024 година за финансиски години што започнуваат на или по 1 јануари 2024 година.

Оваа Регулатива е целосно обврзувачка и директно применлива во сите земји-членки.

АНЕКС I. ЕВРОПСКИ СТАНДАРДИ ЗА ИЗВЕСТУВАЊЕ ЗА ОДРЖЛИВОСТ (ESRS)

- ЕСИО 1 - Општи барања
- ЕСИО 2 - Општи обелоденувања
- ЕСИО Е1 - Климатски промени

- ЕСИО Е2 - Загадување
- ЕСИО Е3 - Водни и морски ресурси
- ЕСИО Е4 - Биодиверзитет и екосистеми
- ЕСИО Е5 - Користење на ресурси и циркуларна економија
- ЕСИО S1 - Сопствена работна сила
- ЕСИО S2 - Работници во синџирот на вредности
- ЕСИО S3 - Засегнати заедници
- ЕСИО S4 - Потрошувачи и крајни корисници
- ЕСИО G1 - Деловно однесување

ЕСИО 1. ОПШТИ БАРАЊА

Содржина

Цел 9

1. Категории на ЕСИО стандарди, области за известување и изготвување на конвенции 10

1.1 Категории на ЕСИО стандарди 10

1.2 Области за известување и минимални барања за обелоденување содржина за политиките, активностите, целите и показателите 12

1.3 Изготвување на конвенции 12

2. Квалитативни карактеристики на информациите 13

3. Двојна материјалност како основа за обелоденувањата за одржливост 14

3.1 Засегнати страни и нивната важност за процесот на проценка на материјалноста 14

3.2 Материјални прашања и материјалност на информациите 14

3.3 Двојна материјалност 17

3.4 Материјалност на влијанието 18

3.5 Финансиска материјалност 19

3.6 Материјални влијанија или ризици кои произлегуваат од активностите за решавање на прашањата за одржливост 20

3.7 Ниво на расчленување 20

4. Должно внимание 21

5. Синџир на вредности 23

5.1 Друштво за известување и синџир на вредности 23

5.2 Проценка со користење на секторски просеци и заменски вредности 24

6. Временски периоди 25

6.1 Период на известување 25

6.2 Поврзување на минатото, сегашноста и иднината 26

6.3 Известување за напредок во однос на базната година 26

6.4 Дефиниција на краткорочно, среднорочно и долгорочно за целите на известување 26

7. Подготовка и презентација на информации за одржливост 27

7.1 Презентирање на споредбени информации 27

7. Извори на проценка и несигурност на исходот 28

7.3 Ажурирање на обелоденувањата за настани по крајот на периодот на известување 29

7.4 Промени во подготовката или презентацијата на информации за одржливост 29

7.5 Пријавување на грешки во претходните периоди 30

7.6 Консолидирано известување и подружници 30

7.7 Доверливи и чувствителни информации и информации за интелектуална сопственост, знаење и искуство или резултати од иновации 31

7.8 Известување за можностите 32

8. Структура на изјавата за одржливост 32

8.1 Општо барање за презентација 32

8.2 Содржина и структура на изјавата за одржливост 33

9. Врски со други делови од корпоративното известување и поврзани информации 34

9.1 Вклучување на упатувања 34

9.2 Поврзани информации и поврзаност со финансиските извештаи 36

10. Преодни одредби 37

10.1 Преодни одредби поврзани со обелоденувања специфични за ентитетот 37

10.2 Преодна одредба поврзана со поглавје 5 Синџир на вредности 38

10.3 Преодна одредба поврзана со дел 7.1 Презентирање на споредбени информации 39

10.4 Преодна одредба: Список на барања за обелоденување кои постепено се применуваат 39
Додаток А. Барања за примена 39
Специфични обелоденувања на ентитетот 39
Двојна материјалност 41
Засегнатите страни и нивната важност за процесот на проценка на материјалноста 41
Проценка на материјалноста на влијанието 41
Карактеристики на значајноста 41
Влијанија поврзани со друштвото 42
Проценка на финансиската материјалност 42
Прашањата за одржливост треба да бидат вклучени во проценката на материјалноста 44
Проценка со користење на секторски просеци и заменски вредности 49
Содржина и структура на изјавата за одржливост 49
Додаток В. Квалитативни карактеристики на информациите 49
Релевантност 50
Веродостојно претставување 50
Споредливост 52
Проверливост 52
Разбирливост 53
Додаток С. Список на барања за постепено обелоденување 54
Додаток D. Структура на изјавата за одржливост на ЕСИО 59
Додаток Е. Графикон на текови за утврдување на обелоденувањата во согласност со ЕСИО 60
Додаток F. Пример за структура на изјава за одржливост на ЕСИО 61
Додаток G. Пример за вклучување со упатување 62

Цел

1. Целта на Европските стандарди за известување за одржливост (ЕСИО) е да ги специфицира информациите за одржливост што друштвото треба да ги обелодени во

согласност со Директивата 2013/34/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот.[3], изменета со Директивата (ЕУ) 2022/2464 на Европскиот парламент и на Советот.[4] Известувањето во согласност со ЕСИО не ги ослободува друштвата од другите обврски пропишани со законите на Унијата.

2. Поточно, ЕСИО ги специфицира информациите што друштвото треба да ги обелодени за неговите ***материјални влијанија***, ***ризици и можности*** во врска со ***прашањата за одржливост*** кои се однесуваат на животната средина, социјалните прашања и управувањето. ЕСИО не бара од друштвата да обелоденуваат какви било информации за еколошки, социјални и управувачки теми опфатени со ЕСИО кога друштвото проценило дека темата за која станува збор е нематеријална (види Додаток Е од овој стандард „Графикон на тековни за определување на обелоденувањата што треба да бидат вклучени“). Информациите објавени во согласност со ЕСИО им овозможуваат на корисниците на изјавата за одржливост да ги разберат материјалните влијанија на друштвото врз луѓето и животната средина и материјалните ефекти на прашањата за одржливост врз развојот, успешноста и позицијата на друштвото.

3. Целта на овој стандард (ЕСИО 1) е да обезбеди разбирање за структурата на ЕСИО, изготвување на конвенциите и основните концепти што се користат, како и општите барања за подготовка и презентирање на информациите за одржливост во согласност со Директивата 2013/34/ЕУ, изменета со Директивата (ЕУ) 2022/2464.

1. Категории на ЕСИО стандарди, области за известување и изготвување на конвенции

1.1 Категории на ЕСИО стандарди

4. Постојат три категории на ЕСИО:

(a) меѓусекторски стандарди;

(b) тематски стандарди (стандарди за животна средина, социјални прашања и управување); и

(c) стандарди специфични за одделни сектори.

[3] Директива 2013/34/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот од 26 јуни 2013 година за годишните финансиски извештаи, консолидираните финансиски извештаи и поврзаните извештаи на одредени видови друштва, со која се менува Директивата 2006/43/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот и се укинуваат директивите на Советот 78/683/ОЕ 182, 29.6.2013, стр. 19

[4] Директива (ЕУ) 2022/2464 на Европскиот парламент и на Советот од 14 декември 2022 година за изменување и дополнување на Регулативата (ЕУ) бр. 537/2014, Директивата 2004/109/ЕЗ, Директивата 2006/43/ЕЗ и Директивата 2013/34/ЕУ (Л2Ј одржливост во однос на извештајот за одржливост) 16.12.2022, стр. 15

Меѓусекторските стандарди и тематските стандари не се наменети за конкретни сектори, што значи дека се однесуваат на сите друштва, без оглед на тоа во кој сектор или сектори работи друштвото.

5. Меѓусекторските стандарди ЕСИО 1 *Општи барања* и ЕСИО 2 *Општи обелоденувања* се однесуваат на ***прашањата за одржливост*** опфатени со тематските стандарди и стандардите кои се специфични за секторите.

6. Овој стандард (ЕСИО 1) ја опишува структурата на ЕСИО стандардите, ги објаснува конвенциите за изготвување и основните концепти и ги поставува општите барања за подготовка и презентирање на информациите поврзани со одржливост.

7. ЕСИО 2 утврдува Барања за обелоденување на информациите што друштвото треба да ги обезбеди на општо ниво за сите материјални ***прашања за одржливост*** за управување со областите за известување, управување, стратегија, ***влијание***, ***ризици и можности***, како и ***показатели и цели***.

8. Тематските ЕСИО ја покриваат темата за одржливост и се структурирани во теми и поттеми, и каде што е потребно под-поттеми. Во табелата на барањето за примена 16 (AR 16) на овој стандард е даден преглед на темите, поттемите и под-поттемите за одржливост (збирно „***прашања за одржливост***“) опфатени со тематските ЕСИО.

9. Тематските ЕСИО може да вклучуваат специфични барања кои ги надополнуваат барањата за обелоденување на општо ниво на ЕСИО 2. ЕСИО 2 Додаток С *Барања за обелоденување/примена во тематските ЕСИО кои се применливи заедно со ЕСИО 2 Општи обелоденувања* обезбедува листа на дополнителни барања во тематските ЕСИО кои друштвото ќе ги примени заедно со општите барања за обелоденување на ЕСИО 2.

10. Стандардите кои се специфични за одредени сектори се применуваат за сите друштва во рамките на еден сектор. Тие се однесуваат на ***влијанијата, ризиците и можностите*** кои веројатно ќе бидат материјални за сите друштва во одреден сектор и кои не се опфатени или се недоволно покриени со тематските стандарди. Стандардите кои се специфични за одредени сектори се повеќетематски и ги покриваат темите кои се најрелевантни за предметниот сектор. Со стандардите кои се специфични за одредени сектори се постигнува висок степен на споредливост.

11. Покрај барањата за обелоденување утврдени во трите категории на ЕСИО, кога друштвото ќе заклучи дека влијанието, ризикот или можноста не се покриени или не се доволно разработени со ЕСИО, но се материјални поради неговите специфични факти и околности, друштвото треба да обезбеди дополнителни обелоденувања специфични за ентитетот за да им овозможи на корисниците да ја разберат одржливоста на друштвото или можностите поврзани со влијанието на друштвото. Барањата за примена од AR 1 до AR 5 обезбедуваат дополнителни насоки во врска со обелоденувањата специфични за ентитетот.

1.2 Области за известување и минимални барања за обелоденување содржина за политиките, активностите, целите и показателите

12. Барањата за обелоденување во ЕСИО 2, во тематските ЕСИО и во ЕСИО кои се специфични за одредени сектори се структурирани во следните области за известување:

(a) ***Управување*** (УПР): процесите на управување, контролите и процедурите што се користат за следење, управување и надгледување на ***влијанијата, ризиците и можностите*** (види ЕСИО 2, поглавје 2 Управување);

(b) **Стратегија** (СДМ): како стратегијата и деловниот модел на друштвото се поврзани со неговите материјални влијанија, ризици и можности, вклучително и како друштвото се справува со тие влијанија, ризици и можности (види ЕСИО 2, поглавје 3 Стратегија);

(c) ***Управување со влијанието, ризикот и можностите*** (ВРО): процес(и) со кои друштвото:

i. ги идентификува влијанијата, ризиците и можностите и ја проценува нивната ***материјалност*** (види ВРО-1 во делот 4.1 од ЕСИО 2),

ii. управува со прашањата за ***материјална одржливост*** преку ***политики и акции*** (види дел 4.2 од ЕСИО 2).

(d) **Показатели и цели** (ПЦ): успешноста на друштвото, вклучувајќи ги целите што ги има поставено и напредокот кон нивното остварување (види ЕСИО 2, поглавје 5 Показатели и цели).

13. ЕСИО 2 вклучува:

(a) во делот 4.2 Минимални барања за обелоденување во врска со политиките (МБО-П) и активностите (МБО-А);

(b) во делот 5 Минимални барања за обелоденување во врска со показателите (МБО-П) и ***целите*** (МБО-Ц).

Друштвото ќе ги примени ***минималните барања за обелоденување*** во врска со политиките, активностите, показателите и целите заедно со соодветните Барања за обелоденување во тематските и стандардите специфични за одделни сектори ЕСИО.

1.3 Изготвување на конвенции

14. Во сите ЕСИО:

(a) поимот „***влијанија***“ се однесува на позитивни и негативни влијанија поврзани со одржливоста кои се поврзани со деловното работење на друштвото, како што се идентификувани преку проценка на ***материјалноста на влијанието*** (види дел 3.4 Материјалност на влијанието). Тоа се однесува и на фактичките влијанија и на потенцијалните идни влијанија.

(b) поимот „***ризици и можности***“ се однесува на финансиските ризици и можности поврзани со одржливоста на друштвото, вклучувајќи ги и оние кои произлегуваат од зависноста од природните, човечките и социјалните ресурси, како што се идентификувани преку проценка на ***финансиската материјалност*** (види дел 3.5).

Сумарно, овие се нарекуваат „влијанија, ризици и можности“ (ВРО). Тие ги одразуваат аспектите на ***двојната материјалност*** на ЕСИО опишани во делот 3.

15. Во сите ЕСИО, поимите што се дефинирани во поимникот (Анекс II) се испишани со ***задебелени курзивни букви***, освен кога дефинираниот поим се користи повеќе од еднаш во истиот пасус.

16. ЕСИО ги структурира информациите што треба да се објават во согласност со Барањата за обелоденување. Секое барање за обелоденување се состои од една или повеќе различни податочни точки. Поимот „податочна точка“ може да се однесува и на наративен под-елемент на барањата за обелоденување.

17. Покрај барањата за обелоденување, повеќето ЕСИО содржат и Барања за примена. Барањата за примена ја поддржуваат примената на Барањата за обелоденување и имаат иста важност како и другите делови на ЕСИО.

18. ЕСИО ги користи следните поими за да направи разлика помеѓу различните степени на обврска на друштвото да обелодени информации:

(a) „треба да обелодени“ – означува дека одредбата е пропишана со Барање за обелоденување или податочна точка;

(b) „може да обелодени“ – укажува на доброволно обелоденување за да се поттикне добрата практика.

Дополнително, ЕСИО го користи поимот „ќе го земе предвид“ кога се однесува на прашања, ресурси или методологии што се очекува друштвото да ги земе предвид или да ги користи при подготовката на даденото обелоденување доколку е применливо.

2. Квалитативни карактеристики на информациите

19. При изготвувањето на ***изјавата за одржливост***, друштвото треба да примени:

(a) фундаментални квалитативни карактеристики на информациите, односно релевантност и веродостојна презентација; и

(b) подобрување на квалитативните карактеристики на информациите, т.е. споредливост, проверливост и разбирливост.

20. Овие квалитативни карактеристики на информациите се дефинирани и опишани во Додаток В од овој стандард.

3. Двојна материјалност како основа за обелоденувањата за одржливост

21. Друштвото треба да известува за ***прашања за одржливост*** врз основа на принципот на ***двојна материјалност*** како што е дефинирано и објаснето во ова поглавје.

3.1 Засегнати страни и нивната важност за процесот на проценка на материјалноста

22. ***Засегнати страни*** се оние кои можат да влијаат или да бидат засегнати од друштвото. Постојат две главни групи на засегнати страни:

    (a) засегнати страни: поединци или групи чии интереси се засегнати или би можеле да бидат засегнати – позитивно или негативно – од активностите на друштвото и неговите директни и индиректни ***деловни односи*** низ неговиот ***синџир на вредности***; и

    (b) корисници на ***извештаите за одржливост***: примарни корисници на финансиското известување за општа намена (постојни и потенцијални инвеститори, заемодавачи и други доверители, вклучително и управители на имот, кредитни институции, друштва за осигурување) и други корисници на извештаите за одржливост, вклучувајќи ги деловните партнери на друштвото, синдикатите и социјалните партнери, граѓанското општество и невладините организации, владите, аналитичари и академици.

23. Некои, но не сите, ***засегнати страни*** може да припаѓаат на двете групи наведени во точка 22.

24. Соработката со ***засегнатите страни*** е од централно значење за тековниот процес на должно внимание на друштвото (види поглавје 4 Должно внимание) и проценка на ***материјалноста*** на одржливоста. Ова ги вклучува неговите процеси за идентификување и проценка на актуелните и потенцијалните негативни влијанија, кои потоа претставуваат основа за процесот на проценка за идентификување на материјалните влијанија за целите на известувањето за одржливост (види дел 3.4 од овој стандард).

3.2 Материјални прашања и материјалност на информациите

25. Извршувањето на проценката на ***материјалноста*** (види делови 3.4 Материјалност на влијанието и 3.5 Финансиска материјалност) е неопходно за друштвото да ги идентификува материјалните ***влијанија, ризици и можности*** за кои се известува.

26. Во согласност со ЕСИО, проценката на ***материјалноста*** е почетна точка за известувањето за одржливост. ВРО-1 во делот 4.1 од ЕСИО 2, вклучува општи барања за обелоденување за процесот на друштвото за идентификување на ***влијанијата, ризиците и можностите*** и за проценка на нивната материјалност. СДМ-3 од ЕСИО 2 обезбедуваат општи барања за обелоденување на материјалните влијанија, ризици и можности кои произлегуваат од проценката на материјалноста на друштвото.

27. Барањата за примена во Додаток А на овој Стандард вклучуваат листа на ***прашања за одржливост*** опфатени во тематските ЕСИО, категоризирани по теми, поттеми и под-поттеми, за поддршка на проценката на ***материјалноста***. Додаток Е Графикон на текови за одредување на обелоденувањата што треба да се вклучат во овој стандард дава илустрација за проценката на материјалноста опишана во овој дел.

28. Прашањето за одржливост е „материјално“ кога ги исполнува критериумите дефинирани за ***материјалноста на влијанието*** (види дел 3.4 од овој стандард) или ***финансиската материјалност*** (види дел 3.5 од овој стандард), или и двете.

29. Без оглед на исходот од неговата оцена на материјалноста, друштвото секогаш треба да ги обелодени информациите што се бараат од: Општи обелоденувања на ЕСИО 2 (т.е. сите барања за обелоденување и податочни точки наведени во ЕСИО 2) и Барањата за обелоденување (вклучувајќи ги и нивните податочни точки) во тематските ЕСИО поврзани со процесот на влијание на материјалот за обелоденување и проценка на ВРО1 Опис на *процесот за идентификување и проценка на материјалните влијанија, ризиците и можностите*, како што е наведено во ЕСИО 2 *Додаток С Барања за обелоденување/примена во тематските ЕСИО кои се применливи заедно со Општите обелоденувања на ЕСИО 2.*

30. Кога друштвото ќе заклучи дека прашањето за одржливост е материјално како резултат на неговата проценка на ***материјалноста***, на која ЕСИО 2 ВРО-1, ВРО-2 и СДМ-3 поставуваат барања за обелоденување, тоа треба да:

    (a) обелодени информации во согласност со Барањата за обелоденување (вклучувајќи ги и барањата за примена) поврзани со таа специфична материја за одржливост во соодветните тематски и ЕСИО кои се специфични за одредени сектори; и

    (b) објави дополнителни обелоденувања специфични за ентитетот (види точка 11 и AR 1 до AR 5 од овој стандард) кога материјалот за одржливост не е покриен или е недоволно покриен со ЕСИО.

31. Применливите информации пропишани во Барањата за обелоденување, вклучувајќи ги неговите податочни точки или обелоденувањата специфични за ентитетот, ќе бидат обелоденети кога друштвото ќе оцени, како дел од својата проценка на материјалните информации, дека информациите се релевантни од една или повеќе од следните аспекти:

(a) значењето на информацијата во однос на прашањето што тоа сака да го прикаже или објасни; или

(b) капацитетот на таквите информации да ги задоволат потребите за донесување одлуки на корисниците, вклучувајќи ги потребите на примарните корисници на финансиското известување за општа намена опишани во точка 48 и/или потребите на корисниците чиј главен интерес е во информациите за влијанијата на друштвото.

32. Ако друштвото заклучи дека климатските промени не се материјални и затоа ги изостави сите барања за обелоденување во ЕСИО Е1 *Климатски промени*, треба да објави детално објаснување за заклучоците од неговата оцена на ***материјалноста*** во однос на климатските промени (види ЕСИО 2 ВРО-2 *Барања за обелоденување во ЕСИО опфатени со изјавата за одржливост на друштвото, вклучувајќи ја и анализата на одржливоста на друштвото*), вклучително и анализа на идните услови заради кои друштвото би можело да заклучи дека климатските промени во иднина може да бидат материјални. Доколку друштвото заклучи дека некоја друга тема освен климатските промени не е материјална и затоа ги изостави сите Барања за обелоденување во соодветните тематски ЕСИО, може накратко да ги објасни заклучоците од својата проценка на материјалноста за таа тема.

33. При обелоденување на информации за ***политики, активности и цели*** во врска со ***прашање за одржливост*** за кое е оценето дека е материјално, обврската треба да ги вклучи информациите пропишани со сите Барања за обелоденување и податочни точки во тематските и стандардите специфични за одделни сектори ЕСИО поврзани со тоа прашање и во соодветните ***Минимални барања за обелоденување*** за политиките, активностите потребни за обелоденување според ЕСИО 2. Доколку друштвото не може да ги обелодени информациите кои се пропишани или со Барањата за обелоденување и податочни точки во тематските или стандардите специфични за одделни сектори ЕСИО, или со Минималните барања за обелоденување во ЕСИО 2 за политиките, активностите и целите, бидејќи не ги усвоило соодветните политики, не ги имплементирало соодветните активности или не ги воспоставило соодветните цели, треба да обелодени тоа и може да обелодени временска рамка во која има за цел да ги воспостави истите.

34. Кога се обелоденуваат информации за ***показатели*** за материјално прашање за ***одржливост*** во согласност со делот Показатели и цели на релевантната тематска ЕСИО, друштвото:

(a) треба да ги вклучи информациите пропишани со Барањата за обелоденување доколку оцени дека тие информации се материјални; и

(b) може да ги изостави информациите пропишани со податочната точка на Барањата за обелоденување ако оцени дека тие информации не се материјални и заклучи дека

тие информации не се потребни за да се исполни целта на Барањата за обелоденување.

35. Доколку друштвото ги изостави информациите пропишани со податочната точка што произлегува од друго законодавство на ЕУ наведено во Додаток В од ЕСИО 2, тоа експлицитно ќе наведе дека информацијата за која станува збор „не е материјална“.

36. Друштвото треба да утврди на кој начин ги применува критериумите, вклучително и соодветните прагови, за да ги утврди:

(a) информациите што ги обелоденува за ***показателите*** за материјално прашање за одржливост во согласност со делот Показатели и цели на релевантните тематски ЕСИО, во согласност со точка 34; и

(b) информациите што треба да се објават како обелоденувања специфични за ентитетот.

3.3 Двојна материјалност

37. ***Двојната материјалност*** има две димензии, и тоа: ***материјалност на влијание и финансиска материјалност***. Освен ако не е поинаку наведено, поимите „материјално“ и „материјалност“ се користат низ ЕСИО и се однесуваат на двојна материјалност.

38. Проценките за ***материјалноста на влијанието и финансиската материјалност*** се меѓусебно поврзани и нивната меѓузависност треба да се земе предвид. Генерално, почетната точка е проценката на влијанијата, иако може да има и материјални ***ризици и можности*** кои не се поврзани со ***влијанијата*** на друштвото. Влијанието на одржливоста може да биде финансиски материјално од почетокот или да стане финансиски материјално, кога разумно може да се очекува да влијае на финансиската состојба, финансиската успешност, паричните текови на друштвото, неговиот пристап до финансии или трошоците за капитал на краток, среден или долг рок. Влијанијата се опфатени со аспектите на материјалноста на влијанието, без разлика дали се финансиски материјални или не.

39. При идентификување и проценка на ***влијанијата, ризиците и можностите*** во ***синџирот на вредности*** на друштвото за да се утврди нивната ***материјалност***, друштвото треба да се фокусира на области во кои, врз основа на природата на активностите, деловните односи, географските области или други засегнати фактори, се смета дека може да се појават влијанија, ризици и можности.

40. Друштвото треба да разгледа како врз него влијаат неговите ***зависности*** од достапноста на природните, човечките и социјалните ресурси по соодветни цени и квалитет, без оглед на неговите потенцијални ***влијанија*** врз тие ресурси.

41. Се смета дека главните ***влијанија, ризици и можности*** на друштвото се исти како и материјалните влијанија, ризици и можности кои се идентификувани според принципот на ***двојна материјалност*** и затоа се вклучени во неговата ***изјава за одржливост***.

42. Друштвото треба да ги примени критериумите кои се утврдени во деловите 3.4 и 3.5 од овој стандард, користејќи соодветни квантитативни и/или квалитативни прагови. Потребни се соодветни прагови за да се одреди кои ***влијанија, ризици и можности*** се идентификувани и од страна на друштвото се смета дека се материјални и за да се одреди кои ***прашања за одржливост*** се материјални за потребите на известувањето. Некои постоечки стандарди и рамки го користат поимот „најматеријални влијанија“ кога се однесуваат на прагот што се користи за идентификување на влијанијата што се опишани во ЕСИО како „материјални влијанија“.

3.4 Материјалност на влијанието

43. ***Прашањето за одржливост*** е материјално од аспект на влијанието кога се однесува на материјални актуелни или потенцијални, позитивни или негативни ***влијанија*** на друштвото врз луѓето или животната средина на краток, среден или долг рок. Опфатени се оние влијанија кои се поврзани со сопствените операции на друштвото и на повисоките и на пониските нивоа на синџирот на вредности, вклучително и преку неговите производи и услуги, како и преку неговите деловни односи. ***Деловните односи*** ги вклучуваат оние на повисоките и на пониските нивоа на ***синџирот на вредности*** на друштвото и не се ограничени на директни договорни односи.

44. Во овој контекст, влијанијата врз луѓето или животната средина вклучуваат влијанија во однос на прашањата поврзани со животната средина, социјалните прашања и управувањето.

45. Проценката на ***материјалноста*** на негативното влијание се заснова на процес на должно внимание дефиниран во меѓународните инструменти на водечките принципи на ОН за деловни активности и човекови права и насоките на ОЕЦД за мултинационални компании. За фактичките негативни влијанија, материјалноста се заснова на сериозноста на влијанието, додека за потенцијалните негативни влијанија истата се заснова на сериозноста и веројатноста на влијанието. Тежината се заснова на следниве фактори:

    (a) скалата;

    (b) опсегот; и

    (c) непоправливиот карактер на ударот.

    Во случај на потенцијално негативно влијание врз човековите права, сериозноста на влијанието има предност пред неговата веројатност.

46. За позитивни влијанија, ***материјалноста*** се заснова на:

(a) скалата и опсегот на влијанието за фактичките влијанија; и

(b) скалата, опсегот и веројатноста на влијанието за потенцијалните влијанија.

3.5 Финансиска материјалност

47. Опсегот на ***финансиската материјалност*** за известување за одржливост е проширување на опсегот на материјалност што се користи во процесот на одредување кои информации треба да бидат вклучени во финансиските извештаи на друштвото.

48. Проценката на ***финансиската материјалност*** кореспондира со идентификацијата на информациите кои се сметаат за материјални за примарните корисници на финансиските извештаи за општа намена при донесувањето одлуки кои се однесуваат на обезбедување ресурси на ентитетот. Поточно, за информациите се смета дека се материјални за примарните корисници на финансиските извештаи за општа намена, доколку изоставувањето, погрешното прикажување или прикривањето на тие информации може разумно да се очекува да влијае на одлуките што тие ги носат врз основа на ***изјавата за одржливост*** на друштвото.

49. Прашањето за одржливост е материјално од финансиски аспект ако предизвикува или може разумно да се очекува да предизвика материјални ***финансиски ефекти*** врз друштвото. Ова е случај кога одредено прашање за одржливост генерира ***ризици или можности*** кои имаат материјално влијание, или разумно може да се очекува да имаат материјално влијание, врз развојот на друштвото, финансиската состојба, финансиската успешност, паричните текови, пристапот до финансии или трошоците за капитал на краток, среден или долг рок. Ризиците и можностите може да произлезат од минати настани или идни настани. ***Финансиската материјалност*** на прашање за одржливост не е ограничена на прашања кои се под контрола на друштвото, туку вклучува информации за материјалните ***ризици и можности*** кои се припишуваат на ***деловните односи*** надвор од опсегот на консолидација што се користи при подготовката на финансиските извештаи.

50. ***Зависностите*** од природните, човечките и социјалните ресурси можат да бидат извори на ***финансиски ризици или можности***. Зависностите може да предизвикаат ефекти на два можни начини:

(a) можат да влијаат на способноста на друштвото да продолжи да ги користи или да ги добива ресурсите потребни во неговите деловни процеси, како и врз квалитетот и цените на тие ресурси; и

(b) може да влијаат на способноста на друштвото да се потпира на односите потребни во неговите деловни процеси под прифатливи услови.

51. **Материјалноста** на ***ризиците и можностите*** се оценува врз основа на комбинација на веројатноста за појава и потенцијалната големина на ***финансиските ефекти***.

3.6 Материјални влијанија или ризици кои произлегуваат од активностите за решавање на прашањата за одржливост

52. Проценката на ***материјалноста*** на друштвото може да доведе до идентификација на ситуации во кои неговите ***активности*** за справување со одредени ***влијанија или ризици***, односно за искористување на одредени ***можности*** во врска со прашањата за одржливост, може да имаат материјално негативни влијанија или да предизвикаат материјални ризици во врска со една или повеќе други ***прашања за одржливост***. На пример:

    (a) акциониот план за декарбонизација на производството што вклучува напуштање на одредени производи може да има материјално негативни влијанија врз ***сопствената работна сила*** на друштвото и да резултира со материјални ризици поради исплати на надомест за технолошки вишок; или

    (b) акционен план на ***добавувач*** од автомобилската индустрија кој ќе се фокусира на снабдувањето со е-возила може да доведе до неупотребливост на средствата за производство на делови за снабдување за конвенционални возила.

53. Во такви ситуации, друштвото:

    (a) го обелоденува постоењето на материјални негативни влијанија или материјални ризици заедно со ***дејствијата*** што ги генерираат, со вкрстено упатување на темата на која се однесуваат влијанијата или ризиците; и

    (b) дава опис на тоа како ги разрешува материјалните негативни влијанија или материјалните ризици во рамки на темата на која се однесуваат.

3.7 Ниво на расчленување

54. Кога е потребно за правилно разбирање на неговите ***материјални влијанија, ризици и можности***, друштвото треба да ги расчлени објавените информации:

    (a) по земја, кога има значителни варијации на материјалните влијанија, ризици и можности низ земјите и кога презентирањето на информациите на повисоко ниво на агрегација би ги прикрило материјалните информации за влијанијата, ризиците или можностите; или

    (b) по значајна ***локација*** или по значајно средство, кога материјалните влијанија, ризици и можности се многу зависни од одредена локација или средство.

55. При дефинирање на соодветното ниво на расчленување за известување, друштвото ќе го земе предвид расчленувањето кое е применето во неговата проценка на материјалноста. Во зависност од конкретните факти и околности на друштвото, може да биде неопходно расчленување по подружница.

56. Онаму каде што се собираат податоци од различни нивоа или повеќе локации во рамки на едно ниво, друштвото треба да се погрижи оваа агрегација да не ги прикрива специфичноста и контекстот неопходни за толкување на информациите. Друштвото нема да агрегира материјални предмети што се разликуваат по својата природа.

57. Кога друштвото презентира информации поделени по сектори, ќе ја усвои секторската класификација на ЕСИО што треба да биде специфицирана во делегиран акт донесен од Комисијата во согласност со член 29b(1) трет потстав, точка (ii) од Директивата 2013/34/ЕУ. Кога ЕСИО за одредена тема или сектор бара да се примени одредено ниво на расчленување при подготовката на одредени информации, ќе преовладува барањето во тематскиот или секторскиот ЕСИО.

4. Должно внимание

58. Исходот од процесот на должно внимание за одржливост на друштвото (наведен како „должно внимание“ во меѓународните инструменти споменати подолу) претставува основа за проценката на друштвото за неговите материјални ***влијанија, ризици и можности***. ЕСИО не наметнува никакви барања за однесување во однос на длабинската анализа; ниту пак ја прошируваат или менуваат улогата на административните, раководните или надзорните тела на друштвото во однос на спроведувањето на длабинската анализа.

59. Длабинската анализае процес со кој друштвата идентификуваат, спречуваат, ублажуваат и го опишуваат начинот на кој се справуваат со актуелните и потенцијалните негативни ***влијанија*** врз животната средина и луѓето поврзани со нивниот деловен процес. Тие вклучуваат негативни влијанија поврзани со сопственото работење на друштвото и на повисоките и на пониските нивоа на неговиот синџир на вредност, вклучително и преку неговите производи или услуги, како и преку неговите деловни односи. Длабинската анализае тековна практика која одговара на промените и може да предизвика промени во стратегијата, деловниот модел, активностите, деловните односи, контекстите на работење, набавките и продажбата на друштвото. Овој процес е опишан во меѓународните инструменти на Водечките принципи на ОН за деловен процес и човекови права и насоките на ОЕЦД за мултинационални компании.

60. Овие меѓународни инструменти идентификуваат голем број чекори во процесот на длабинската анализа, вклучително и идентификување и проценка на негативните влијанија поврзани со сопственото работење на друштвото и на повисоките и на

пониските нивоа на неговиот синџир на вредности, вклучително и преку неговите производи или услуги, како и преку неговите деловни односи. Онаму каде што друштвото не може да одговори на сите влијанија одеднаш, процесот на должно внимание овозможува приоритет на акцијата врз основа на сериозноста и веројатноста на влијанијата. Токму овој аспект од процесот на должно вниманиепретставува основа за проценката на материјалните влијанија (види дел 3.4 од овој стандард). Идентификацијата на материјалните влијанија го поддржува и идентификувањето на ***ризиците и можностите*** за материјална одржливост, кои често се производ на таквите влијанија.

61. Основните елементи на длабинската анализасе рефлектираат директно во барањата за обелоденување наведени во ЕСИО 2 и во тематскиот ЕСИО, како што е илустрирано подолу:

(a) вклучување на должно внимание во управувањето, стратегијата и деловниот модел.[5] Ова е опфатено во:

i. ЕСИО 2 УПР-2: *Информации кои се доставуваат на и прашања за одржливост што ги решаваат административните, раководните и надзорните тела на друштвото*;

ii. ЕСИО 2 УПР-3: *Интеграција на показатели за успешност за одржливост со шеми за стимулации*; и

iii. ЕСИО 2 СДМ-3: *Материјални влијанија, ризици и можности и нивна интеракција со стратегијата и деловниот модел*.

(b) соработка со ***засегнатите страни.***[6] Ова е опфатено во:

i. ЕСИО 2 УПР-2;

ii. ЕСИО 2 СДМ-2: *Интереси и ставови на засегнатите страни*;

iii. ЕСРС 2 ИРО-1;

iv. ЕСИО 2 МБО-П; и

v. Тематски ЕСИО: ги одразува различните фази и цели на соработка со засегнатите страни во текот на процесот на должно внимание.

(c) идентификување и проценка на негативните влијанија врз луѓето и животната средина.[7] Ова е опфатено во:

[5] Водечки принцип бр. 16 на ОН и неговиот коментар; Толковен водич на ОН, Прашања 21 и 25, како и насоки на ОЕЦД Поглавје II за општите политики (точка А.10) и поглавје IV за човекови права (точка 4; и точка 44 од Коментарот); и Насоки на ОЕЦД за должно внимание, Дел II (1.1 и 1.2) и Анекс, Прашања бр. 14 и 15.

[6] Водечки принцип на ОН 18 и неговиот коментар, Водечки принцип бр. 20 на ОН, Коментар на водечките принципи на ОН бр. 21 и 29 и Водечки принцип на ОН бр. 31(h) и неговиот коментар; и Водич за толкување на ОН, прашања бр. 30, 33, 42 и 76, како и насоки на ОЕЦД поглавје II за општите политики (точка А.14 и точка 25 од коментарот); и Насоки на ОЕЦД за должно внимание, Дел II (2.1.c, 2.3. 2.4.a, 3.1.b и 3.1.f) и прашања бр. 8-11 од Анексот.

[7] Водечки принципи на ОН бр. 17, 18 и 24 и нивните коментари, и коментар на водечкиот принцип на ОН бр. 29; и Водич за толкување на ОН, прашања бр. 9, 12-13, 27-28, 36-42 и 85-89 и насоките на ОЕЦД поглавје II за општите политики (точки А.10-11 и точка 14 од коментарот), и поглавје IV за човекови права од точка 41 и 4; и Насоки на ОЕЦД за должно внимание, Дел II (2.1-2.4) и прашања бр. 3-5 и 19-31 од Анексот).

i. ЕСИО 2 ВРО-1 (вклучувајќи ги и барањата за примена поврзани со специфични ***прашања за одржливост*** во релевантниот ЕСИО); и

ii. ЕСИО 2 СДМ-3;

(d) преземање активности за справување со негативните влијанија врз луѓето и животната средина.[8] Ова е опфатено во:

i. ЕСИО 2 МБО-А; и

ii. Тематски ЕСИО: го одразува опсегот на ***активности***, вклучително и ***планови за транзиција***, преку кои се решаваат влијанијата.

(e) следење на ефективноста на овие напори.[9] Ова е опфатено во:

i. ЕСИО 2 МБО-П;

ii. ЕСИО 2 МБО-Ц; и

iii. Тематски ЕСИО: во врска со ***показателите и целите***.

5. Синџир на вредности

5.1 Друштво за известување и синџир на вредности

62. ***Изјавата за одржливост*** треба да се однесува на истото друштво за известување кое ги поднесува финансиските извештаи. На пример, ако друштвото кое известува е матично друштво кое има обврска да подготви консолидирани финансиски извештаи, извештајот за одржливост треба да се однесува на групата. Ова барање не се применува кога од друштвото кое известува не се бара да изготвува финансиски извештаи или кога друштвото известувач подготвува консолидирано известување за одржливост во согласност со член 48i од Директивата 2013/34/ЕУ.

63. Информациите за друштвото кое известува дадени во ***изјавата за одржливост*** треба да се прошират за да вклучуваат информации за материјалните ***влијанија, ризици и можности*** поврзани со друштвото преку неговите директни и индиректни ***деловни односи*** на повисоките и пониските нивоа од ***синџирот на вредности*** („информации за синџирот на вредности“). При проширување на информациите за друштвото кое известува, друштвото вклучува материјални влијанија, ризици и можности поврзани со неговиот синџир на вредност на повисоките и пониските нивоа:

[8] Водечки принципи на ОН бр. 19, 22 и 23 и нивните коментари; и Водич за толкување на ОН, Прашања бр. 11, 32, 46-47, 64-68 и 82-83 и насоки на ОЕЦД поглавје II за општите политики (точки А.12 и точки бр. 18-22 од коментарот), поглавје IV за човекови права (точки 3 и 42-43 од Коментарот); и Насоки на ОЕЦД за должно внимание, Дел II (3.1-3.2) и прашања бр. 32-40 од Анексот).

[9] Водечки принципи на ОН бр. 20 и 31(g) и нивните коментари; и Водич за толкување на ОН, прашања бр. 49-53 и 80 и Насоки на ОЕЦД за должно внимание, Дел II (4.1 и 5.1) и прашања бр. 41-47 од Анексот.

(a) следење на исходот од процесот на должно внимание и проценка на неговата ***материјалност***; и

(b) во согласност со какви било специфични барања поврзани со синџирот на вредности во други ЕСИО.

64. Точката 63 не бара информации за секој ***учесник во синџирот на вредности***, туку само вклучување на материјални информации за синџирот на вредности на повисоките и пониските нивоа од синџирот на вредности. Различни ***прашања за одржливост*** може да бидат материјални во врска со различни делови од синџирот на вредности на повисоките и пониските нивоа од синџирот на вредности на друштвото. Информациите треба да се прошират за да вклучуваат информации за синџирот на вредности само во однос на деловите од синџирот на вредности за кои прашањето е материјално.

65. Друштвото треба да вклучи информации за материјалниот **синџир на вредности** кога тоа е неопходно за:

(a) да им овозможи на корисниците на ***изјавите за одржливост*** да ги разберат материјалните влијанија, ризиците и можностите на друштвото; и/или

(b) произведе збир на информации кои ги исполнуваат квалитативните карактеристики на информациите (види Додаток В од овој стандард).

66. При определувањето на кое ниво во рамки на сопственото работење и неговиот синџир на вредности на повисоките и пониските нивоа се јавува материјална одржливост, друштвото ќе ја користи својата проценка на ***влијанијата, ризиците и можностите*** според принципот на ***двојна материјалност*** (види поглавје 3 од овој стандард).

67. Кога придружните друштва или заедничките вложувања, евидентирани според методот на капитал или пропорционално консолидирани во финансиските извештаи, се дел од синџирот на вредности на друштвото, на пример како добавувачи, друштвото вклучува информации поврзани со тие придружни друштва или заеднички вложувања во согласност со точка 63 според пристапот усвоен за другите ***деловни односи*** во синџирот на вредности. Во овој случај, при утврдување на показателите на влијанието, податоците на придружното друштво или заедничкото вложување не се ограничени на учеството во акционерскиот капитал, туку треба да се земат предвид врз основа на влијанијата што се поврзани со производите и услугите на друштвото преку неговите деловни односи.

5.2 Проценка со користење на секторски просеци и заменски вредности

68. Способноста на друштвото да ги добие потребните информации за ***синџирот на вредности*** на повисоките и пониските нивоа може да варира во зависност од различни фактори, како што се договорните аранжмани на друштвото, нивото на контрола што го врши врз операциите надвор од опсегот на консолидација и неговата куповна моќ. Кога

друштвото нема способност да ги контролира активностите на својот синџир на вредности на повисоките и пониските нивоа од синџирот и неговите деловни односи, добивањето информации за синџирот на вредности може да биде поголем предизвик.

69. Постојат околности кога друштвото не може да ги обезбеди информациите за повисоките и пониските нивоа на неговиот ***синџир на вредности*** како што се бара во точка 63, откако ќе направи разумни напори да го стори тоа. Во овие околности, друштвото треба да ги процени информациите што треба да се известат за повисоките и на пониските нивоа на неговиот синџир на вредност, користејќи ги сите разумни и поддржани информации, како што се просечните податоци за секторот и други заменски вредности.

70. Прибирањето информации за ***синџирот на вредности***, може да биде предизвик и во случај на мали и средни друштва и други ентитети на повисоките и пониските нивоа на синџирот на вредности кои не се во опсегот на известувањето за одржливост што се бара со точките 19а и 29а од Директивата 2013/34/ЕУ (види ЕСИО 2 ОП-2 *Обелоденувања во врска со конкретни околности*).

71. Во однос на ***политиките, активностите и целите***, известувањето на друштвото ќе вклучува информации за повисоките и пониските нивоа на ***синџирот на вредности*** до степен до кој тие политики, активности и цели вклучуваат ***учесници во синџирот на вредности***. Во однос на ***показателите***, во многу случаи, особено за прашањата поврзани со животната средина за кои се достапни заменски вредности, друштвото може да биде во можност да ги исполни барањата за известување без да собира податоци од учесниците на повисоките и пониските нивоа во неговиот синџир на вредности, особено кај малите и средните друштва, на пример, кога се пресметуваат емисиите на стаклени гасови на друштвото, од опсег 3.

72. Вклучувањето на проценки направени со користење на просечни податоци од секторот или други заменски вредности нема да резултира со информации што не ги задоволуваат квалитативните карактеристики на информациите (види поглавје 2 и дел 7.2 *Извори на проценка и несигурност на исходот* од овој стандард).

6. Временски периоди

6.1 Период на известување

73. Периодот на известување за ***изјавата за одржливост*** на друштвото треба да биде конзистентен со оној на неговите финансиски извештаи.

6.2 Поврзување на минатото, сегашноста и иднината

74. Во својата ***изјава за одржливост*** друштвото ќе воспостави соодветни врски помеѓу ретроспективните и проспективните информации, кога тоа е релевантно, за да поттикне јасно разбирање за тоа како историските информации се поврзани со информациите ориентирани кон иднината.

6.3 Известување за напредок во однос на базната година

75. Базната година е историски референтен датум или период за кој се достапни информациите и со кој со текот на времето може да се споредат последователните информации.

76. Друштвото ќе прикаже споредбени информации во однос на базната година за износите прикажани во тековниот период кога известува за развојот и напредокот кон целта, освен ако релевантното барање за обелоденување веќе дефинира како да се извести напредокот. Друштвото може исто така да вклучи историски информации за одделните фази на напредокот помеѓу базната година и периодот на известување кога ова е релевантна информација.

6.4 Дефиниција на краткорочно, среднорочно и долгорочно за целите на известување

77. При изготвувањето на својата ***изјава за одржливост***, друштвото треба да ги усвои следните временски интервали од крајот на периодот на известување:

    (a) за краткорочен временски период: периодот усвоен од друштвото како период на известување во неговите финансиски извештаи;

    (b) за среднорочниот временски период: од крајот на краткорочниот период на известување дефиниран во (a) до 5 години; и

    (c) за долгорочен временски период: повеќе од 5 години.

78. Друштвото ќе користи дополнителен преглед за долгорочен временски период кога се очекуваат ***влијанија или активности*** во период подолг од 5 години доколку е потребно за да се обезбедат релевантни информации на корисниците на ***изјавите за одржливост***.

79. Доколку се потребни различни дефиниции за среднорочни или долгорочни временски периоди за одредени ставки на обелоденување во други ЕСИО, ќе преовладуваат дефинициите во тие ЕСИО.

80. Може да има околности кога користењето на среднорочниот или долгорочниот временски период дефинирани во точка 77 резултира со нерелевантни информации, бидејќи друштвото користи различна дефиниција за (i) своите процеси на идентификација и управување со материјалните ***влијанија, ризици и можности*** или (ii) дефинирање на неговите активности и поставување на цели. Овие околности може да се должат на карактеристиките специфични за индустријата, како што се готовинскиот тек и деловните циклуси, очекуваното времетраење на капиталните инвестиции, временските периоди низ кои корисниците на ***изјавите за одржливост*** ги спроведуваат своите проценки или периодите на планирање што вообичаено се користат во индустријата на друштвото за донесување одлуки. Во овие околности, друштвото може да усвои поинаква дефиниција за среднорочен и/или долгорочен временски период (види ЕСИО 2 ОП–2, точка 9).

81. Референците за „краткорочен“, „среднорочен“ и „долгорочен“ во ЕСИО се однесуваат на временски период што го одредува друштвото според одредбите во точките 77 до 80.

7. Подготовка и презентација на информации за одржливост

82. Ова поглавје дава општи барања што треба да се применат при подготовка и презентирање на информациите за одржливост.

7.1 Презентирање на споредбени информации

83. Друштвото треба да обелодени споредбени информации во однос на претходниот период за сите квантитативни ***показатели*** и монетарни износи објавени во тековниот период. Кога е релевантно за разбирање на ***изјавата за одржливост*** на тековниот период, друштвото исто така ќе обелодени споредбени информации за наративните обелоденувања.

84. Кога друштвото ќе обелодени споредбени информации што се разликуваат од информациите обелоденети во претходниот период, треба да обелодени:

(a) разликата помеѓу износите обелоденети во претходниот период и ревидираните споредбени износи; и

(b) причините за ревидирање на износите.

85. Понекогаш е непрактично да се приспособат споредбените информации за еден или повеќе претходни периоди за да се постигне споредливост со тековниот период. На пример, податоците можеби не се обезбедени во претходниот(и) период(и) на начин

што овозможува или ретроспективна примена на нова дефиниција за показатели или цел, или ретроспективно повторување за да се поправи грешката од претходниот период, а можеби е непрактично повторно да се рекреираат информациите (види ЕСИО 2 ОП-2). Кога е неизводливо да се приспособат споредбените информации за еден или повеќе претходни периоди, друштвото треба да го обелодени овој факт.

86. Кога ЕСИО бара од друштвото да прикаже повеќе од еден споредбен период за показатели или податочна точка, ќе преовладуваат барањата на тој ЕСИО.

7. Извори на проценка и несигурност на исходот

87. Кога квантитативните показатели и монетарните износи, вклучително и информациите за ***синџирот на вредности*** на повисоките и пониските нивоа (види поглавје 5 од овој стандард), не можат директно да се мерат и можат само да се проценат, може да се појави несигурност при мерењето.

88. Друштвото треба да обелодени информации за да им овозможи на корисниците да ги разберат најзначајните несигурности кои влијаат на квантитативните мерила и монетарните износи пријавени во неговата изјава за одржливост.

89. Употребата на разумни претпоставки и проценки, вклучително и анализа на ***сценарија*** или анализа на чувствителност, е суштински дел од подготовката на информации поврзани со одржливоста и не ја поткопува корисноста на тие информации, под услов претпоставките и проценките да бидат точно опишани и објаснети. Дури и високото ниво на несигурност во мерењето не мора да ја спречи таквата претпоставка или проценка да обезбеди корисни информации или да ги исполни квалитативните карактеристики на информациите (види Додаток В од овој стандард).

90. Податоците и претпоставките што се користат при изготвување на извештајот за одржливост треба да бидат конзистентни колку што е можно со соодветните финансиски податоци и претпоставки користени во финансиските извештаи на друштвото.

91. Некои ЕСИО бараат обелоденување на информации како што се објаснувања за можни идни настани кои имаат неизвесни исходи. При проценка дали информациите за таквите можни идни настани се материјални, друштвото треба да се повика на критериумите во Поглавје 3 од овој стандард и треба да ги земе предвид:

(a) ►**C1** очекуваните ***финансиски ефекти*** од настаните (можниот исход); ◄

(b) сериозноста и веројатноста на влијанијата врз луѓето или животната средина кои произлегуваат од можните настани, земајќи ги предвид факторите на сериозност наведени во точка 45; и

(c) целиот опсег на можни исходи и веројатноста за можни исходи во тој опсег.

92. При проценка на можните исходи, друштвото ги зема предвид сите релевантни факти и околности, вклучително и информации за исходи со мала веројатност и големо влијание, кои, кога ќе се соберат, би можеле да станат материјални. На пример, друштвото може да биде изложено на неколку влијанија или ризици, од кои секој може да предизвика ист вид на прекин, како што се прекини на ***синџирот на снабдување*** на друштвото. Информациите за поединечен извор на ризик може да не бидат материјални доколку е многу малку веројатно дека ќе дојде до прекин од тој извор. Сепак, информациите за збирниот ризик од прекин на ***синџирот на снабдување*** од сите извори може да бидат материјални (види ЕСИО 2 ОП-2).

7.3 Ажурирање на обелоденувањата за настани по крајот на периодот на известување

93. Во некои случаи, друштвото може да добие информации по периодот на известување, но пред извештајот за работењето да биде одобрен за издавање. Доколку таквите информации обезбедуваат докази или увиди за состојбите што постојат на крајот на периодот, друштвото, каде што е соодветно, треба да ги ажурира проценките и обелоденувањата за одржливост, во светлина на новите информации.

94. Кога таквите информации обезбедуваат докази или увиди за материјални трансакции, други настани и услови што се јавуваат по крајот на периодот на известување, друштвото, онаму каде што е соодветно, ќе обезбеди наративни информации што укажуваат на постоењето, природата и потенцијалните последици од овие настани на крајот од годината.

7.4 Промени во подготовката или презентацијата на информации за одржливост

95. Дефиницијата и пресметката на ***показателите***, вклучително и показателите што се користат за поставување цели и следење на напредокот кон нив, ќе биде конзистентна со текот на времето. Друштвото ќе обезбеди препоставени споредбени бројки, освен ако тоа не е неизводливо (види ЕСИО 2 ОП-2), кога:

(a) редефинира или заменува некои показатели или цели;

(b) идентификува нови информации во однос на проценетите бројки обелоденети во претходниот период и новите информации обезбедуваат докази за околностите што постоеле во тој период.

7.5 Пријавување на грешки во претходните периоди

96. Друштвото треба да ги коригира материјалните грешки од претходниот период со повторно прикажување на споредбените износи за претходниот(и) обелоденети период(и), освен ако тоа е непрактично. Ова барање не се однесува на периодите на известување пред првата година од примената на ЕСИО од страна на друштвото.

97. Грешките од претходниот период се пропусти и погрешни изјави во ***изјавата за одржливост*** на друштвото за еден или повеќе претходни периоди. Ваквите грешки произлегуваат од неискористување или злоупотреба на веродостојни информации:

    (a) кои биле достапни кога извештајот за работењето што ја вклучува изјавата за одржливост за тие периоди бил одобрен за издавање; и

    (b) може разумно да се очекува дека се добиени и земени предвид при подготовката на обелоденувањата за одржливост вклучени во овие извештаи.

98. Таквите грешки вклучуваат: ефекти од математички грешки, грешки во примена на дефинициите за ***показатели или цели***, превиди или погрешно толкување на фактите и измама.

99. Потенцијалните грешки во тековниот период обелоденети во тој период се коригираат пред да се одобри извештајот за работењето за издавање. Меѓутоа, материјалните грешки понекогаш се обелоденуваат само во последователниот период.

100. Кога е неизводливо да се утврди ефектот на грешката врз сите претходни презентирани периоди, друштвото треба повторно да ги прикаже споредбените информации за да се поправи грешката од најраниот изводлив датум. При коригирање на обелоденувањата за претходен период, друштвото нема да користи ретроспектива ниту при правење претпоставки за тоа какви би биле намерите на раководството во претходниот период или при проценка на износите обелоденети во претходниот период. Ова барање се однесува на корекција на обелоденувањата и наназад и нанапред.

101. Корекциите на грешките се разликуваат од промените во проценките. Проценките можеби ќе треба да се ревидираат кога ќе станат познати дополнителни информации (види ЕСИО 2 ОП-2).

7.6 Консолидирано известување и подружници

102. Кога друштвото известува на консолидирано ниво, треба да ја направи својата проценка на материјални ***влијанија, ризици и можности*** за целата консолидирана група, без оглед на нејзината групна правна структура. Тоа ќе осигури дека сите подружници се покриени на начин што овозможува непристрасно идентификување на материјалните влијанија, ризици и можности. Критериумите и праговите за проценка на влијанието,

ризикот или можностите како материјални треба да се определат врз основа на поглавје 3 од овој стандард.

103. Кога друштвото идентификува значителни разлики помеѓу материјалните влијанија, ризици или можности на ниво на група и материјални ***влијанија, ризици или можности*** на една или повеќе нејзини подружници, друштвото ќе обезбеди соодветен опис на влијанијата, ризиците и можностите, како што е соодветно, на засегнатата подружница или подружници.

104. При оценувањето дали разликите помеѓу материјалните влијанија, ризиците или можностите на ниво на групација и материјалните влијанија, ризиците или можностите на една или повеќе нејзини подружници се значајни, друштвото може да земе предвид различни околности, како на пример дали подружницата или подружниците работат во различен сектор од остатокот од групата или околностите рефлектирани во делот 3.7 *Ниво на расчленување*.

7.7 Доверливи и чувствителни информации и информации за интелектуална сопственост, знаење и искуство или резултати од иновации

105. Од друштвото не се бара да обелодени ***доверливи информации или чувствителни информации***, дури и ако тие информации се сметаат за материјални.

106. Кога обелоденува информации за својата ***стратегија, планови и акции***, каде што одредена информација која одговара на интелектуалната сопственост, знаењето и искуството или резултатите од иновации е релевантна за исполнување на целта на барањата за обелоденување, друштвото може да ја изостави таа конкретна информација доколку:

(a) истата е тајна во смисла дека не е, како целина или во одредена конфигурација и комбинација на нејзините компоненти, општо позната или лесно достапна за лицата во круговите кои вообичаено се занимаваат со видот на информациите за кои станува збор;

(b) истата има комерцијална вредност бидејќи е тајна; и

(c) друштвото презело разумни мерки за да ја чува информацијата во тајност.

107. Ако друштвото изостави ***доверливи информации или чувствителни информации*** или конкретна информација за интелектуална сопственост, знаење и искуство или резултати од иновации затоа што ги исполнува критериумите утврдени во претходната точка, тоа треба да се усогласи со конкретното барање за обелоденување со обелоденување на сите други потребни информации.

108. Друштвото ќе вложи максимално разумни напори за да се осигура дека освен изоставувањето на ***доверливи информации или чувствителни информации***, или на конкретниот дел од информациите што одговараат на интелектуалната сопственост, знаењето и искуството или резултатите од иновациите, не е нарушена целокупната релевантност на предметното обелоденување.

7.8 Известување за можностите

109. Кога се известува за ***можностите***, обелоденувањето треба да се состои од описни информации што му овозможуваат на читателот да ја разбере можноста за друштвото или за целиот сектор. При известувањето за можностите, друштвото ја зема предвид ***материјалноста*** на информациите што треба да се обелоденат. Во овој контекст, меѓу другите фактори треба да земе предвид:

(a) дали таа можност е актуелна моментално и е вградена во нејзината генерална стратегија, наспроти општите можности за друштвото или секторот; и

(b) дали е соодветно вклучувањето на квантитативни показатели за ***очекуваните финансиски ефекти***, земајќи го предвид бројот на претпоставки што тоа би можело да ги бара и последователната неизвесност.

8. Структура на изјавата за одржливост

110. Ова поглавје ја дава основата за презентација на информациите за ***прашањата за одржливост*** подготвени во согласност со членовите 19а и 29а од Директивата 2013/34/ЕУ (т.е. ***изјавата за одржливост***) во рамките на извештајот за работењето на друштвото. Ваквите информации се претставени во посебен дел од извештајот за работењето, идентификуван како изјава за одржливост. Додаток F *Пример за структура на изјавата за одржливост на ЕСИО* на овој стандард дава илустративен пример на изјава за одржливост структурирана според барањата на ова поглавје.

8.1 Општо барање за презентација

111. Треба да се презентираат информации за одржливост:

(a) на начин што овозможува разликување помеѓу информациите што се бараат од обелоденувањата во ЕСИО и другите информации вклучени во извештајот за работењето; и

(b) во рамки на структурата која го олеснува пристапот и разбирањето на ***изјавата за одржливост***, во формат што е и читлив од човек и е машински читлив.

8.2 Содржина и структура на изјавата за одржливост

112. Освен можноста за инкорпорирање на информации преку упатување во согласност со делот 9.1 *Вградување преку повикување* на овој стандард, друштвото треба да ги пријави сите применливи обелоденувања што ги бара ЕСИО во согласност со поглавје 1 од овој стандард, во рамки на посебен дел од извештајот за работењето.

113. Друштвото во својата ***изјава за одржливост*** треба да ги вклучи обелоденувањата во согласност со член 8 од Регулативата (ЕУ) 2020/852 на Европскиот парламент и Советот[10] и до делегираните регулативи на Комисијата кои ја специфицираат содржината и другите модалитети на тие обелоденувања. Друштвото треба да се погрижи овие обелоденувања да можат посебно да се идентификуваат во изјавата за одржливост. Обелоденувањата кои се однесуваат на секоја од еколошките цели дефинирани во Регулативата за таксономија ќе бидат претставени заедно во јасно препознатлив дел од делот за животна средина во изјавата за одржливост. Овие обелоденувања не подлежат на одредбите на ЕСИО, со исклучок на оваа точка и првата реченица од точка 115 од овој стандард.

114. Кога друштвото во својата ***изјава за одржливост*** вклучува дополнителни обелоденувања кои произлегуваат од (i) друго законодавство кое бара од друштвото да обелодени информации за одржливост, или (ii) општо прифатени стандарди и рамки за известување за одржливост, вклучително и незадолжителни насоки и насоки специфични за секторот, објавени од други тела за поставување стандарди (како што е техничкиот материјал за извештаи на Меѓународниот одбор за известување), обелоденувањата треба да:

    (a) бидат јасно идентификувани со соодветно упатување на поврзаното законодавство, стандард или рамка (види ЕСИО 2 ОП-2, точка 15);

    (b) ги исполнуваат барањата за квалитативни карактеристики на информациите наведени во поглавје 2 и Додаток В од овој стандард.

115. Друштвото ќе ја структурира својата ***изјава за одржливост*** во четири дела, по следниот редослед: општи информации, информации за животната средина (вклучувајќи ги и обелоденувањата согласно член 8 од Регулативата (ЕУ) 2020/852), социјални информации и информации за управувањето. Почитувајќи ја одредбата во делот 3.6 *Материјални влијанија или ризици кои произлегуваат од активностите за решавање на прашањата за одржливост* на овој стандард, кога информациите дадени во еден дел содржат информации што треба да се пријават во друг дел, друштвото може да се повика во еден дел на информации кои се презентирани во друг дел, избегнувајќи

[10] Регулатива (ЕУ) 2020/852 на Европскиот парламент и на Советот од 18 јуни 2020 година за воспоставување рамка за олеснување на одржливите инвестиции и за изменување на Регулативата (ЕУ) 2019/2088 (OJ L 198, 22.6.2020, стр. 13).

дуплирање на информациите. Друштвото може да ја примени детална структура илустрирана во Додаток F на овој стандард.

116. Обелоденувањата што се бараат од ЕСИО стандарди специфични за одделни сектори, треба да се групираат по област за известување и, каде што е применливо, по тема за одржливост. Тие ќе бидат претставени заедно со обелоденувањата што се бараат со ЕСИО 2 и соодветните тематски ЕСИО.

117. Онаму каде што друштвото развива материјални обелоденувања специфични за ентитетите во согласност со точка 11, тоа ги известува тие обелоденувања заедно со најрелевантните општи секторски обелоденувања и обелоденувањата кои се специфичниза одреден сектор.

9. Врски со други делови од корпоративното известување и поврзани информации

118. Друштвото треба да обезбеди информации што им овозможуваат на корисниците на неговата ***изјава за одржливост*** да ги разберат врските помеѓу различните информации во изјавата и врските помеѓу информациите во изјавата за одржливост и другите информации што друштвото ги обелоденило во други делови од своето корпоративно известување.

9.1 Вклучување на упатувања

119. Под услов да се исполнети условите од точка 120, информациите пропишани со барањата за обелоденување на ЕСИО, вклучувајќи и одредена податочната точка пропишана со барањата за обелоденување, може да се вклучат во ***изјавата за одржливост*** со повикување на:

(a) друг дел од извештајот за работењето;

(b) финансиските извештаи;

(c) изјавата за корпоративно управување (ако не е дел од извештајот за работењето);

(d) извештајот за наградување кој се бара со Директивата 2007/36/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот;[11]

(e) универзалниот документ за регистрација, како што е наведено во член 9 од Регулативата (ЕУ) 2017/1129;[12] и

[11] Директива 2007/36/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 11 јули 2007 година за остварување на одредени права на акционерите во котирани друштва (OJ L 184, 14.7.2007, стр. 17).
[12] Регулатива (ЕУ) 2017/1129 на Европскиот парламент и на Советот од 14 јуни 2017 година за проспектот што треба да се објави кога хартиите од вредност се нудат на јавноста или се примаат за тргување на регулиран пазар, и за укинување на Директивата 2003/71/ЕС (OJ L 168, 312,6 стр.

(f) јавни обелоденувања според Регулативата (ЕУ) бр. 575/2013 на Европскиот парламент и на Советот (објавувања на столб 3).[13] Доколку друштвото вклучува референтни информации од обелоденувањата од столб 3, тоа треба да биде сигурно дека информациите се совпаѓаат со опсегот на консолидација што се користи за ***изјавата за одржливост*** со дополнување на вклучените информации со дополнителни елементи доколку е потребно.

120. Друштвото може да вклучи информации со повикување на документите, или дел од документите, наведени во точка 119, под услов обелоденувањата кои се вклучени со посочување да:

(a) сочинуваат посебен елемент на информации и да биде јасно идентификувано во односниот документ дека се однесуваат на релевантното барање за обелоденување или на релевантната специфична податочната точка пропишана со барањата за обелоденување;

(b) се објавуваат пред или во исто време со извештајот за работењето;

(c) се на истиот јазик како ***изјавата за одржливост***;

(d) подлежат на најмалку исто ниво на проверка како и изјавата за одржливост; и

(e) ги исполнуваат истите технички барања за дигитализација како и изјавата за одржливост.

121. Под услов да се исполнети условите утврдени во точка 120, информациите пропишани со барањата за обелоденување на ЕСИО, вклучително и специфичната податочната точка пропишана со барањата за обелоденување, може да бидат вклучени во ***изјавата за одржливост*** со посочување на извештајот на друштвото подготвен во согласност со Регулативата за еко-менаџмент и ревизија на ЕУ (2Е10201) (2Е1020)).[14] Во овој случај, друштвото треба да се осигура дека информациите кои се вклучени со посочување ќе бидат генерирани со примена на истата основа за подготовка на информации за ЕСИО, вклучувајќи го опсегот на консолидација и постапување со информациите за ***синџирот на вредности***.

122. При изготвувањето на ***изјавата за одржливост*** со вклучување преку посочување, друштвото ќе ја земе предвид целокупната усогласеност на пријавените информации и ќе се осигура дека вклучувањето преку посочување не ја нарушува читливоста на изјавата за одржливост. Додаток G *Пример на вклучување со упатување* на овој стандард е илустративен пример за вклучување со упатување (види ЕСИО 2 ОП-2).

[13] Регулатива (ЕУ) бр. 575/2013 на Европскиот парламент и на Советот од 26 јуни 2013 година за прудентни барања за кредитните институции и иинвестициски фирми и изменување и дополнување на Регулативата (ЕУ) бр. 648/2012 (OJ L 176, 27.6.2013, стр. 1).
[14] Регулатива (ЕЗ) бр. 1221/2009 на Европскиот парламент и на Советот од 25 ноември 2009 година за доброволно учество на организациите во шемата за еко-менаџмент и ревизија на Заедницата (ЕМРЗ), со која се укинуваат Регулативата (ЕЗ) бр. 761/2001 и Одлуките на Комисијата 2001/681/ЕЗ и 2006/193/ЕЗ (OJ L 342, 22.12.2009 г., стр. 1).

9.2 Поврзани информации и поврзаност со финансиските извештаи

123. Друштвото ги опишува односите помеѓу различните информации. Тоа би можело да бара поврзување на наративните информации за управувањето, стратегијата и управувањето со ризикот со поврзаните ***показатели и цели***. На пример, при обезбедување поврзани информации, друштвото можеби ќе треба да го објасни ефектот или веројатниот ефект на неговата стратегија врз неговите финансиски извештаи или финансиски планови, или да објасни како неговата стратегија е поврзана со показателите и целите што се користат за мерење на напредокот во однос на успешноста. Понатаму, друштвото можеби ќе треба да објасни како употребата на ***природни ресурси*** и промените во ***синџирот на снабдување*** може да ги засилат, променат или намалат неговите материјални ***влијанија, ризици и можности***. Можеби ќе треба да ги поврзе овие информации со информации за тековните или очекуваните финансиски ефекти врз неговите производствени трошоци, со својот стратешки одговор за ублажување на таквите влијанија или ризици и со поврзаните инвестиции во нови средства. Друштвото, исто така, може да треба да ги поврзе наративните информации со поврзаните показатели и цели и со информациите во финансиските извештаи. Информациите што ги опишуваат врските треба да бидат јасни и доследни.

124. Кога ***изјавата за одржливост*** вклучува монетарни износи или други квантитативни податочни точки кои го надминуваат прагот на ***материјалност*** и кои се прикажани во финансиските извештаи (директна поврзаност помеѓу информациите објавени во извештајот за одржливост и информациите обелоденети во финансиските извештаи), друштвото ќе вклучи упатување до соодветната точка од неговите финансиски извештаи каде што може да се најдат соодветните информации.

125. ***Изјавата за одржливост*** може да вклучува парични износи или други квантитативни податочни точки кои го надминуваат прагот на ***материјалност*** и кои се или збир или дел од монетарните износи или квантитативните податоци презентирани во финансиските извештаи на друштвото (индиректна поврзаност помеѓу информациите објавени во извештајот за одржливост и информациите обелоденети во финансиските извештаи). Доколку е така, друштвото ќе објасни како овие износи или податочни точки во извештајот за одржливост се поврзани со најрелевантните износи презентирани во финансиските извештаи. Ова обелоденување вклучува упатување на ставката и/или на релевантните точки во неговите финансиски извештаи каде што може да се најдат соодветните информации. Онаму каде што е соодветно, може да се обезбеди усогласување и може да биде претставено во табеларна форма.

126. Доколку има информации кои не се опфатени со точките 124 и 125, друштвото треба тоа да го објасни, врз основа на прагот на материјалност, доследноста на значајните податоци, претпоставки и квалитативни информации вклучени во неговата ***изјава за одржливост*** со соодветните податоци, претпоставки и квалитативни информации

вклучени во финансиските извештаи. Ова може да се случи кога изјавата за одржливост вклучува:

(a) парични износи или други квантитативни податоци поврзани со парични износи или други квантитативни податоци презентирани во финансиските извештаи; или

(b) квалитативни информации поврзани со квалитативни информации презентирани во финансиските извештаи.

127. Доследноста како што се бара со точка 126 ќе биде на ниво на единствена податочната точка и ќе вклучува упатување на релевантната ставка или точка од белешките кон финансиските извештаи. Кога значајните податоци, претпоставките и квалитативните информации не се конзистентни, друштвото треба да го наведе тој факт и да ја објасни причината.

128. Примери на ставки за кои е потребно објаснување во точка 126 се:

(a) кога ист показател се претставува на датумот на известување во финансиските извештаи и како прогноза за идните периоди во ***изјавата за одржливост***; и

(b) кога се користат макроекономски или деловни проекции за да се развијат ***показатели*** во ***изјавата за одржливост*** и тие се исто така релевантни за проценка на надоместливиот износ на средствата, износот на обврските или резервирањата во финансиските извештаи.

129. Тематски и секторски ЕСИО може да вклучуваат барања за вклучување на усогласувања или за илустрација на доследноста на податоците и претпоставките за специфичните барања за обелоденување. Во такви случаи, ќе преовладуваат барањата во тие ЕСИО.

10. Преодни одредби

10.1 Преодни одредби поврзани со обелоденувања специфични за ентитетот

130. Степенот до кој ***прашањата за одржливост*** се покриени со ЕСИО се очекува да се развива како што се развиваат понатамошни барања за обелоденување. Затоа, потребата за обелоденувања специфични за ентитетот веројатно треба да се намали со текот на времето, особено како резултат на идното усвојување на стандарди кои се специфични за секторот.

131. При дефинирање на обелоденувањата специфични за ентитетите, друштвото може да донесе преодни мерки за нивна подготовка во првите три годишни ***изјави за одржливост*** според кои како приоритет може:

(a) да ги воведе во своето известување оние специфични обелоденувања за ентитетот што ги пријавил во претходните периоди, доколку овие обелоденувања ги исполнуваат или се приспособени да ги исполнат квалитативните карактеристики на информациите наведени во поглавје 2 од овој стандард; и

(b) ги надополнува своите обелоденувања подготвени врз основа на тематскиот ЕСИО со соодветен сет на дополнителни обелоденувања за покривање на ***прашањата за одржливост*** кои се материјални за друштвото во неговиот сектор(и), користејќи ги достапните најдобри практики и/или достапните рамки или стандарди за известување, како што се индустриските насоки засновани на МСФИ и стандардите за секторот ИГИ (GRI) - Иницијатива за глобално известување.

10.2 Преодна одредба поврзана со поглавје 5 Синџир на вредности

132. За првите 3 години од известувањето за одржливост на друштвото според ЕСИО, во случај кога не се достапни сите потребни информации во врска со неговиот ***синџир на вредности*** на повисоките и пониските нивоа, друштвото ги објаснува напорите кои се направени за да се добијат потребните информации за неговиот синџир на вредности на повисоките и пониските нивоа, причините зошто не може да се добијат сите потребни информации и неговите планови да ги добие потребните информации во иднина.

133. За првите 3 години од неговото известување за одржливост според ЕСИО, со цел да се земат предвид тешкотиите со кои може да се сретнат друштвата при обезбедувањето информации од учесници низ нивниот ***синџир на вредности*** и со цел да се ограничи товарот за МСП во синџирот на вредности:

(a) кога обелоденува информации за ***политиките, дејствијата и цели*** во согласност со ЕСИО2 и други ЕСИО, друштвото може да ги ограничи информациите за синџирот на вредности на повисоките и пониските нивоа на информации достапни во рамките на друштвото, како што се податоците кои веќе му се достапни на друштвото и јавно достапните информации; и

(b) при обелоденување на ***показатели***, од друштвото не се бара да вклучува информации за синџирот на вредности на повисоките и пониските нивоа, освен за податоците добиени од друго законодавство на ЕУ, како што е наведено во ЕСИО 2 Додаток В.

134. Точките 132 и 133 се применуваат без оглед на тоа дали ***релевантниот учесник во синџирот на вредности*** е МСП или не.

135. Почнувајќи од четвртата година од неговото известување според ЕСИО, друштвото ќе вклучува информации за повисоките и пониските нивоа на ***синџирот на вредности*** според точка 63. Во овој контекст, информациите што ЕСИО бара да ги обезбеди од

друштвата кои се мали или средни друштва во повисоките или пониските нивоа од синџирот на вредности на друштвото на ,нема да ја надминува содржината на идниот ЕСИО за наведените МСП.

10.3 Преодна одредба поврзана со дел 7.1 Презентирање на споредбени информации

136. За да се олесни првата примена на овој стандард, од друштвото не се бара да ги обелодени споредбените информации што се бараат во делот 7.1 *Презентирање на споредбени информации* во првата година од подготовка на ***изјавата за одржливост*** според ЕСИО. За барањата за обелоденување наведени во Додаток С *Список на барања за постепено обелоденување*, оваа преодна одредба се применува во однос на првата година од задолжителната примена на барањето за постепено обелоденување.

10.4 Преодна одредба: Список на барања за обелоденување кои постепено се применуваат

137. Додаток С *Список на барања за постепено обелоденување* во овој Стандард поставува одредби за постепено вклучување за Барањата за обелоденување или податочни точки за Барањата за обелоденување во ЕСИО кои може да бидат испуштени или кои не се применливи во првата година(и) од подготовката на ***изјавата за одржливост*** според ЕСИО.

Додаток А. Барања за примена

Овој додаток е составен дел на ЕСИО 1 и има иста важност како и другите делови на стандардот.

Специфични обелоденувања на ентитетот

AR 1. Обелоденувањата специфични за ентитетот ќе им овозможат на ***корисниците*** да ги разберат ***влијанијата, ризиците и можностите*** на друштвото во врска со прашањата поврзани со животната средина, социјалните или прашањата за управувањето.

AR 2. При развивање на обелоденувања специфични за ентитетот, друштвото ќе обезбеди дека:

(а) обелоденувањата ги исполнуваат квалитативните карактеристики на информациите како што е наведено во поглавје 2 *Квалитативни карактеристики на информациите*; и

(b) неговите обелоденувања ги вклучуваат, онаму каде што е применливо, сите материјални информации поврзани со областите на управување со известување; стратегија; управување со ***влијанието, ризикот и можностите***; и ***показатели и цели*** (види ЕСИО 2 поглавја 2 до 5).

AR 3. При утврдување на корисноста на ***показателите*** за вклучување во обелоденувањата специфични за ентитетот, друштвото треба да разгледа дали:

(a) показателите за успешност кои друштвото ги избрало обезбедуваат приказ:

i. колку се ефективни неговите практики во намалување на негативните исходи и/или зголемувањето на позитивните исходи за луѓето и животната средина (за влијанија); и/или

ii. веројатноста дека неговите практики резултираат со ***финансиски ефекти*** врз друштвото (за ***ризици и можности***);

(b) измерените исходи се доволно веродостојни, што значи дека не вклучуваат прекумерен број на претпоставки и непознати што би ги направиле показателите премногу произволни за да обезбедат веродостојно претставување; и

(c) има обезбедено доволно контекстуални информации за соодветно да се интерпретираат показателите на успешноста и дали варијациите во таквите контекстуални информации може да влијаат на споредливоста на показателите со текот на времето.

AR 4. При развивањето на своите обелоденувања специфични за ентитетот, друштвото внимателно треба да ги земе предвид:

(a) споредливоста помеѓу друштвата, осигурувајќи се дека и понатаму обезбедува релевантност на дадените информации, со оглед на тоа дека споредливоста може да биде ограничена за обелоденувањата специфични за ентитетот. Друштвото ќе разгледа дали достапните и релевантни рамки, иницијативи, стандарди за известување и одредници (како што е техничкиот материјал издаден од Меѓународниот одбор за стандарди за одржливост или Иницијативата за глобално известување) обезбедуваат елементи кои можат да ја поддржат споредливоста до максимален можен степен; и

(b) споредливоста со текот на времето: доследноста на методологиите и обелоденувањата е клучен фактор за постигнување споредливост со текот на времето.

AR 5. Дополнителни упатства за развивање на обелоденувања специфични за ентитетите може да се најдат со разгледување на информациите што се бараат според тематскиот ЕСИО што се однесува на слични ***прашања за одржливост***.

Двојна материјалност

Засегнатите страни и нивната важност за процесот на проценка на материјалноста

AR 6. Покрај категориите на засегнати страни наведени во точка 22, вообичаени категории на ***засегнати страни*** се: ***вработени*** и други работници, ***добавувачи, потрошувачи***, клиенти, ***крајни корисници***, локални заедници и лица во ранливи ситуации и јавни власти, вклучувајќи регулатори, супервизори и централни банки.

AR 7. Природата може да се смета како ***тивка засегната страна***. Во овој случај, еколошките податоци и податоците за зачувување на видовите може да ја поддржат проценката на ***материјалноста*** на друштвото.

AR 8. Проценката на ***материјалноста*** се темели врз основа на дијалог со засегнатите страни. Друштвото може да соработува со погодените ***засегнати страни*** или нивни претставници (како што се ***вработени*** или синдикати), заедно со корисниците на известувањето за одржливост и други експерти, за да обезбеди инпути или повратни информации за своите заклучоци во врска со неговите материјални ***влијанија, ризици и можности***.

Проценка на материјалноста на влијанието

AR 9. При проценка на ***материјалноста на влијанието*** и утврдување на материјалните прашања што треба да се пријават, друштвото треба да ги земе предвид следните три чекори:

(a) разбирање на контекстот во однос на неговите влијанија, вклучувајќи ги неговите активности, деловните односи и ***засегнатите страни***;

(b) идентификација на актуелните и потенцијалните влијанија (и негативни и позитивни), вклучително и преку ангажирање со засегнатите страни и експерти. Во овој чекор, друштвото може да се потпре на научни и аналитички истражувања за влијанијата врз ***прашањата за одржливост***;

(c) оцена на материјалноста на неговите актуелни и потенцијални влијанија и утврдување на материјалните прашања. Во овој чекор, друштвото ќе усвои прагови за да одреди кое од влијанијата ќе биде опфатено во неговата ***изјава за одржливост***.

Карактеристики на значајноста

AR 10. Значајноста се одредува според следниве фактори:

(a) скала: колку е значајно негативното влијание или колку е корисно позитивното влијание за луѓето или животната средина;

(b) опсег: колку се распространети негативните или позитивните влијанија. Во случај на влијанија врз животната средина, опсегот може да се сфати како степен на еколошка штета или географски периметар. Во случај на влијанија врз луѓето, опсегот може да се сфати како број на луѓе кои се негативно погодени; и

(c) непоправлив карактер: дали и до кој степен негативните влијанија би можеле да се санираат, т.е. да се врати животната средина или погодените луѓе во нивната претходна состојба.

AR 11. Било која од трите карактеристики (скала, опсег и непоправлив карактер) може да предизвика значајно негативно влијание. Во случај на потенцијално негативно влијание врз човековите права, значајноста на влијанието има предност пред неговата веројатност.

Влијанија поврзани со друштвото

AR 12. За илустрација:

(a) ако друштвото користи кобалт во своите производи што се ископува со детски труд, негативното влијание (т.е. детскиот труд) е поврзано со производите на друштвото преку нивоата на ***деловни односи*** во неговиот синџир на вредности на повисоките нивоа. Овие односи ги вклучуваат топилницата и трговецот со минерали како и рударското друштво кое користи детски труд; и

(b) доколку друштвото дава финансиски заеми на друштвоза деловни активности кои, со прекршување на договорените стандарди, резултираат со контаминација на водата и земјиштето околу работењето, ова негативно влијание е поврзано со друштвото преку неговиот однос со друштвото на кое му ги дава заемите.

Проценка на финансиската материјалност

AR 13. Следниве се примери за тоа како влијанијата и ***зависностите*** се извори на ***ризици или можности***:

(a) кога ***деловниот модел*** на друштвото зависи од природен ресурс – на пример вода – веројатно ќе биде засегнато од промените во квалитетот, достапноста и цената на тој ресурс;

(b) кога активностите на друштвото резултираат со негативни влијанија, на пр., врз локалните заедници, активностите би можеле да станат предмет на построга владина регулатива и/или влијанието може да предизвика последици од репутациона природа. Ова може да има негативни ефекти врз брендот на друштвото и може да се појават повисоки трошоци за вработување; и

(c) кога деловните партнери на друштвото се соочуваат со материјални ризици поврзани со одржливоста, друштвото исто така може да биде изложено и на поврзани последици.

AR 14. Идентификувањето на ***ризиците и можностите*** кои влијаат или може разумно да се очекува да влијаат на финансиската состојба на друштвото, финансиската успешност, паричните текови, пристапот до финансии или трошоците за капитал на краток, среден или долг рок е почетна точка за проценка на ***финансиската материјалност***. Во овој контекст, друштвото треба да ги разгледа:

(a) постоењето на ***зависност*** од природните и социјалните ресурси како извори на ***финансиски ефекти*** (види точка 50);

(b) нивната класификација како извори на:

i. ризици (кои придонесуваат за негативно отстапување во идните очекувани парични приливи или зголемување на отстапувањето во идните очекувани парични одливи и/или негативно отстапување од очекуваната промена во капиталот што не е признаена во финансиските извештаи); или

ii. можности (кои придонесуваат за позитивно отстапување во идните очекувани парични приливи или намалување на отстапувањето во идните парични одливи и/или позитивно отстапување од очекуваната промена во капиталот што не е признаена во финансиските извештаи).

AR 15. Откако друштвото ќе ги идентификува своите ***ризици и можности***, треба да определи кои од нив се материјални за известување. Ова треба да се заснова на комбинација од (i) веројатноста за појава и (ii) потенцијалната големина на ***финансиските ефекти*** утврдени врз основа на соодветни прагови. Во овој чекор треба да го разгледа придонесот на тие ризици и можности за финансиските ефекти на краток, среден и долг рок врз основа на:

(a) ***сценарија***/прогнози за кои се смета дека треба да се остварат; и

(b) ►**C1** очекуваните финансиски ефекти поврзани со ***прашањата за одржливост*** ◄ кои произлегуваат или од ситуации во кои не е достигнат прагот „поверојатно отколку не“ или средства/обврски кои не се, или сè уште не се рефлектирани во финансиските извештаи. Ова вклучува:

i. потенцијални ситуации кои по појавата на идни настани може да влијаат на потенцијалот за создавање парични текови;

ii. капитал кој не се признава како средство од аспект на сметководство и финансиско известување, но има значително влијание врз финансиското работење, како што е природен, интелектуален (организациски), човечки, социјален и релацијски капитал; и

iii. можни идни настани кои можат да имаат влијание врз еволуцијата на таквиот капитал.

Прашањата за одржливост треба да бидат вклучени во проценката на материјалноста

AR 16. При вршење на проценката на ***материјалноста***, друштвото треба да ја земе предвид следната листа на ***прашања за одржливост*** опфатени во тематскиот ЕСИО. Кога, како резултат на проценката на материјалноста на друштвото (види ЕСИО 2 ВРО-1), дадено прашање за одржливост во оваа листа се оценува како материјално, друштвото ќе извести според соодветните барања за обелоденување на релевантните тематски ЕСИО. Користењето на оваа листа не е замена за процесот на утврдување на материјалните прашања. Оваа листа е алатка за поддршка на проценката на материјалноста на друштвото. Друштвото и понатаму треба да ги земе предвид специфичните околности при утврдувањето на неговите материјални прашања. Друштвото, онаму каде што е потребно, ќе развие и специфични обелоденувања за ентитетот за материјалните ***влијанија, ризици и можности*** кои не се опфатени со ЕСИО како што е опишано во точка 11 од овој стандард.

Тематски ЕСИО	**Прашањата за одржливост опфатени во тематските ЕСИО**		
	Тема	**Подтема**	**Подподтеми**
ЕСИО Е1	Климатски промени	• Прилагодување на климатските промени • Ублажување на климатските промени • Енергија	
ЕСИО Е2	Загадување	• Загадување на воздухот • Загадување на водата • Загадување на почвата • Загадување на живите организми и прехрамбените ресурси • Загрижувачки супстанци • Особено загрижувачки супстанци • Микропластика	
ЕСИО Е3	Водни и морски ресурси	• Вода • Морски ресурси	• Потрошувачка на вода • Повлекување вода • Испуштања на вода

Тематски ЕСИО	Прашањата за одржливост опфатени во тематските ЕСИО		
	Тема	**Подтема**	**Подподтеми**
			• Испуштање вода во океаните • Вадење и користење на морски ресурси
ЕСИО Е4	Биодиверзитет и екосистеми	• Двигатели на директно влијание на загубата на биолошката разновидност	• Климатски промени • Промена на користење на земјиштето, промена на употребата на свежа вода и промена на употребата на морето • Директна експлоатација • Инвазивни вонземски видови • Загадување • - Друго
		• Влијанија врз состојбата на видовите	• Примери: • Големина на популацијата на видовите • Глобален ризик од изумирање на видовите
		• Влијанија врз обемот и состојбата на екосистемите	• Примери: • Деградација на земјиштето • Дезертификација • Покривање на почвата
		• Влијанија на услугите на екосистемите и зависност од тие услуги	
ЕСИО Е5	Циркуларна економија	• Приливи на ресурси, вклучително и користење на ресурсите • Одливи на ресурси поврзани со производи и услуги	

Тематски ЕСИО	Прашањата за одржливост опфатени во тематските ЕСИО		
	Тема	**Подтема**	**Подподтеми**
		• Отпад	
ЕСИО S1	Сопствена работна сила	• Услови за работа	• Обезбедено вработување • Работно време • Соодветни плати • Социјален дијалог • Слободата на здружување, постоење на работнички совети и права за информирање, консултации и учество на работниците • Колективно договарање, вклучувајќи стапка на работници опфатени со колективни договори • Рамнотежа помеѓу работниот и приватниот живот • Здравје и безбедност
		• Еднаков третман и можности за сите	• Родова еднаквост и еднаква плата за работа од еднаква вредност • Обука и развој на вештини • Вработување и вклучување на лица со попреченост • Мерки против насилство и вознемирување на работното место • Разновидност
		• Други права поврзани со работата	• Детски труд • Принудна работа • Соодветно домување • Приватност

Тематски ЕСИО	Прашањата за одржливост опфатени во тематските ЕСИО		
	Тема	**Подтема**	**Подподтеми**
ЕСИО S2	Работници во синџирот на вредности	• Услови за работа	• Обезбедено вработување • Работно време • Соодветни плати • Социјален дијалог • Слобода на здружување, вклучително и постоење на работни совети • Колективно преговарање • Рамнотежа помеѓу работата и животот • Здравје и безбедност
		• Еднаков третман и можности за сите	• Родова еднаквост и еднаква плата за работа од еднаква вредност • Обука и развој на вештини • Вработувањето и вклучувањето на лицата со попреченост • Мерки против насилство и вознемирување на работното место • Разновидност
		• Други права поврзани со работата	• Детски труд • Принудна работа • Соодветно домување • Вода и канализација • Приватност
ЕСИО S3	Засегнатите заедници	• Економските, социјалните и културните права на заедниците	• Соодветно домување • Соодветна храна • Вода и канализација • Влијанија поврзани со земјиштето • Влијанија поврзани со безбедноста

Тематски ЕСИО	Прашањата за одржливост опфатени во тематските ЕСИО		
	Тема	**Подтема**	**Подподтеми**
		• Граѓански и политички права на заедниците	• Слобода на изразување • Слобода на собирање • Влијанија врз бранителите на човековите права
		• Права на домородните народи	• Бесплатна, претходна и информирана согласност • Самоопределување • Културни права
ЕСИО S4	Потрошувачи и крајни корисници	• Влијанија поврзани со информации за потрошувачите и/или крајните корисници	• Приватност • Слобода на изразување • Пристап до (квалитетни) информации
		• Лична безбедност на потрошувачите и/или крајните корисници	• Здравје и безбедност • Обезбедување на лице • Заштита на децата
		• Социјална вклученост на потрошувачите и/или крајните корисници	• Недискриминација • Пристап до производи и услуги • Одговорни маркетиншки практики
ЕСИО G1	Деловно однесување	• Корпоративна култура • Заштита на свиркачите • Благосостојба на животните • Политички ангажман и активности за лобирање • Управување со односите со добавувачите вклучувајќи ги и практиките за плаќање	

Тематски ЕСИО	Прашањата за одржливост опфатени во тематските ЕСИО		
	Тема	**Подтема**	**Подподтеми**
		• Корупција и поткуп	• Превенција и обелоденување вклучувајќи обука • Инциденти

Проценка со користење на секторски просеци и заменски вредности

AR 17. Кога друштвото не може да собере информации за ***синџирот на вредности*** на повисоките и пониските нивоа, како што се бара во точка 63, откако ќе направи разумни напори да го стори тоа, треба да ги процени информациите што треба да се пријават користејќи ги сите разумни и поддржани информации што му се достапни на друштвото на датумот на известување без непотребни трошоци или напор. Ова вклучува, но не е ограничено на, внатрешни и надворешни информации, како што се податоци од индиректни извори, просечни податоци за секторот, анализи на примероци, податоци од пазарни и историодни проекти, други заменски вредности или податоци засновани на потрошувачка.

Содржина и структура на изјавата за одржливост

AR 18. Како илустрација за точка 115 во делот 8.2 *Содржина и структура на изјавата за одржливост* на овој стандард, друштвото што ги опфаќа еколошките и социјалните прашања во рамки на истата ***политика*** може да содржи вкрстени упатувања. Тоа значи дека друштвото може да известува за политиката во своите обелоденувања за животната средина и да се повикува на неа од релевантните социјални обелоденувања или обратно. Дозволено е консолидирано прикажување на ***политиките*** низ темите.

Додаток В. Квалитативни карактеристики на информациите

Овој додаток е составен дел на ЕСИО 1 и ја има истата важност како и другите делови на стандардот. Овој додаток ги дефинира квалитативните карактеристики што треба да ги исполнуваат информациите презентирани во ***изјавата за одржливост*** подготвена според ЕСИО.

Релевантност

QC 1. Информациите за одржливост се релевантни кога може да влијаат врз одлуките на корисниците според пристапот на ***двојна материјалност*** (види поглавје 3 од овој стандард).

QC 2. Информациите може да влијаат на одлуката дури и ако некои корисници одлучат да не ги искористат или веќе се информирани за тоа од други извори. Информациите за одржливост може да влијаат на одлуките на корисниците доколку имаат предвидлива вредност, потврдна вредност или и двете. Информацијата има предвидлива вредност доколку може да се користи како влез во процесите што ги користат корисниците за да ги предвидат идните резултати. Информациите за одржливост не треба да бидат предвидување или прогноза за да имаат предвидлива вредност, туку тие имаат предвидувачка вредност доколку се користат од страна на корисниците во правењето свои предвидувања.

QC 3. Информацијата има потврдна вредност ако дава повратна информација за (потврдува или менува) претходни евалуации.

QC 4. Материјалноста е аспект на релевантност специфичен за ентитетот, врз основа на природата или големината, или обете, на ставките на кои се однесуваат информациите, како што се оценува во контекст на известувањето за одржливост на друштвото (види поглавје 3 од овој стандард).

Веродостојно претставување

QC 5. За да биде корисна, информацијата не само што мора да претставува релевантни појави, туку мора и веродостојно да ја претставува суштината на појавите што таа тврди дека ги претставува. Веродостојното претставување бара информациите да бидат (i) целосни, (ii) неутрални и (iii) точни.

QC 6. Целосен приказ на влијание, ризик или можност ги вклучува сите материјални информации потребни за корисниците да го разберат тоа влијание, ризик или можност. Ова го вклучува начинот на кој друштвото ја приспособило својата стратегија, управувањето со ризици и управувањето како одговор на тоа влијание, ризик или можност, како и идентификуваните ***показатели*** за поставување ***цели*** и мерење на успешноста.

QC 7. Неутрален приказ е приказ без пристрасност во изборот или обелоденувањето на информациите. Информациите се неутрални доколку не се искосени, пондерирани, нагласени, денагласени или на друг начин манипулирани за да се зголеми веројатноста дека корисниците треба да ги добијат тие информации позитивно или неповолно. Таа треба да биде избалансирана, така што треба да ги покрие поволните/позитивните и

неповолните/негативните аспекти. И негативните и позитивните материјални влијанија од аспект на ***материјалноста на влијанието***, како и на материјалните ***ризици и можности*** од аспект на ***финансиската материјалност***, ќе им се посвети подеднакво внимание. Секоја информација за одржливост која се однесува на аспирациите на друштвото, на пример ***цели*** или планови, треба да ги опфати и аспирациите и факторите што би можеле да го спречат друштвото да ги постигне овие аспирации за да има неутрален приказ.

QC 8. Неутралноста е поддржана со практикување на претпазливост што претставува претпазливост при расудување во услови на несигурност. Информациите не треба да се неутрализираат или компензираат за да бидат неутрални. Практикување на претпазливост значи дека ***можностите*** не се преценети и ***ризиците*** не се потценети. Подеднакво, практикувањето на претпазливост не дозволува потценување на можностите или преценување на ризиците. Друштвото може да презентира нето информации, покрај бруто вредностите, доколку таквото претставување не ги прикрива релевантните информации и вклучува јасно објаснување за ефектите од пребивањето и причините за пребивањето.

QC 9. Информациите можат да бидат точни без да бидат совршено прецизни во сите погледи. Точните информации подразбираат дека друштвото има спроведено соодветни процеси и внатрешни контроли за да избегне материјални грешки или материјално погрешни прикажувања. Како такви, проценките треба да се претстават со јасен акцент на нивните можни ограничувања и поврзаната несигурност (види дел 7.2 од овој стандард). Количината на прецизност што е потребна и достижна, како и факторите кои ги прават информациите точни, зависат од природата на информациите и природата на прашањата што ги обработуваат. На пример, точноста бара:

(a) фактичките информации да не содржат материјална грешка;

(b) описите да бидат прецизни;

(c) проценките, приближните вредности и прогнозите да бидат јасно идентификувани како такви;

(d) да не бидат направени никакви материјални грешки при изборот и примената на соодветен процес за развој на проценка, приближување или прогноза, а влезните податоци за тој процес да бидат разумни и поткрепени;

(e) тврдењата да бидат разумни и засновани на информации со доволен квалитет и квантитет; и

(f) информациите за расудувањата за иднината веродостојно да ги одразуваат тие расудувања и информациите на кои тие се засноваат.

Споредливост

QC 10. Информациите за одржливост се споредливи кога може да се споредат со информациите обезбедени од друштвото во претходните периоди и, може да се споредат со информациите обезбедени од други друштва, особено оние со слични активности или кои работат во рамките на истата индустрија. Референтна точка за споредба може да биде цел, основна линија, репер за индустријата, споредливи информации или од други друштва или од меѓународно призната организација итн.

QC 11. Доследноста е поврзана, но не е иста како и споредливоста. Доследноста се однесува на употребата на истите пристапи или методи за исто прашање на одржливост, од период до период од страна на друштвото и другите друштва. Доследноста помага да се постигне целта за споредливост.

QC 12. Споредливоста не е изедначување. За информациите да бидат споредливи, сличните компоненти треба да изгледаат слично и различните компоненти да изгледаат различно. Споредливоста на информациите за одржливост не се подобрува ништо повеќе кога се прави различните нешта да бидат слични, отколку што се подобрува кога сличните нешта изгледаат различно.

Проверливост

QC 13. Проверливоста им помага на корисниците да имаат доверба дека информациите се целосни, неутрални и точни. Информациите за одржливост може да се проверат доколку е можно да се потврдат самите информации или влезните податоци што се користат за нивно извлекување.

QC 14. Проверливост значи дека различни упатени страни и независни набљудувачи би можеле да постигнат консензус, иако не нужно комплетен договор, дека одредена слика е веродостојна. Информациите за одржливост се обезбедуваат на начин што ја подобрува нивната проверливост, на пример:

(a) вклучувајќи информации што може да се потврдат со споредување со други информации достапни за корисниците за деловниот процес на друштвото, за други деловни процеси или за надворешното опкружување;

(b) обезбедување информации за влезните податоци и методите на пресметка што се користат за да се направат проценки или приближувања; и

(c) обезбедување информации прегледани и договорени од ***административните, раководните и надзорните тела*** или нивните комисии.

QC 15. Некои информации за одржливост ќе бидат во форма на објаснувања или информации за иднината. Тие обелоденувања можат да бидат поддржани со веродостојно

претставување на фактичка основа, на пример, стратегиите, плановите и анализите на ризик на друштвото. За да им помогне на корисниците да одлучат дали да ги користат таквите информации, друштвото ги опишува основните претпоставки и методи во обезбедувањето на информациите, како и други фактори кои обезбедуваат докази дека тие ги одразуваат вистинските планови или одлуки донесени од друштвото.

Разбирливост

QC 16. Информациите за одржливост се разбирливи кога се јасни и доследни. Разбирливите информации му овозможуваат на секој корисник со разумно знаење лесно да ги разбере информациите што се доставуваат.

QC 17. За обелоденувањата за одржливост да бидат доследни, тие треба (а) да се избегнуваат генерички стандардизирани информации, кои не се специфични за друштвото; (б) да се избегнува непотребно дуплирање на информации, вклучително и информации кои се исто така дадени во финансиските извештаи; и (в) да се користи јасен јазик и добро структурирани реченици и пасуси. Доследните обелоденувања треба да вклучуваат само материјални информации. ►**C1** Дополнителните информации презентирани во согласност со точка 114 се обезбедуваат на начин што ќе избегне прикривање на материјалните информации. ◄

QC 18. Јасноста може да се зголеми со разликување на информациите за случувањата во периодот на известување од „постојани“ информации кои остануваат релативно непроменети од еден период во друг. Ова може да се направи, на пример, со посебно опишување на карактеристиките на процесите на управување и управување со ризици поврзани со одржливоста на друштвото кои се променети од претходниот период на известување во споредба со оние што остануваат непроменети.

QC 19. Комплетноста, јасноста и споредливоста на обелоденувањата за одржливост се потпираат на информациите што се претставени како складна целина. За обелоденувањата за одржливост да бидат складни, тие треба да бидат претставени на начин кој го објаснува контекстот и врските помеѓу поврзаните информации. Складноста бара од друштвото да обезбеди информации на начин што ќе им овозможи на корисниците да ги поврзат информациите за неговите ***влијанија, ризици и можности*** поврзани со одржливоста со информациите во финансиските извештаи на друштвото.

QC 20. Доколку ***ризиците и можностите*** поврзани со одржливоста дискутирани во финансиските извештаи влијаат на известувањето за одржливост, друштвото во ***изјавата за одржливост*** треба да ги вклучи информациите потребни за корисниците да го проценат тоа влијание и да прикажат соодветни врски со финансиските извештаи (види поглавје 9 од овој стандард). Нивото на информации, деталноста и техничноста

треба да бидат усогласени со потребите и очекувањата на корисниците. Треба да се избегнуваат кратенки и да се дефинираат и обелоденат мерните единици.

Додаток С. Список на барања за постепено обелоденување

Овој додаток е составен дел на ЕСИО 1 и ја има истата важност како и другите делови на стандардот.

ЕСИО	Услов за обелоденување	Целосно име на барањата за обелоденување	Фазно воведување или датум на стапување во сила (вклучувајќи ја првата година)
ЕСИО 2	СДМ-1	Стратегија, деловен модел и синџир на вредности	Друштвото треба да ги пријави информациите пропишани со ЕСИО 2 СДМ-1 точка 40(b) (расчленување на вкупниот приход по значаен сектор на ЕСИО) и 40(c) (список на дополнителни значајни сектори на ЕСИО) почнувајќи од датумот на примена наведен во делегираниот акт на Комисијата што треба да се усвои во согласност со член 29b точка (1) под точка (ii) од директивата 2013/34/ЕУ.
ЕСИО 2	СДМ-3	Материјални влијанија, ризици и можности и нивна интеракција со стратегијата и деловниот модел	Друштвото може да ги изостави информациите пропишани со ЕСИО 2 СДМ-3 точка 48(e) (очекувани финансиски ефекти) за првата година од подготовката на неговата изјава за одржливост. Друштвото може да се усогласи со ЕСИО 2 СДМ-3 точка 48(e) со известување само за квалитативни обелоденувања за првите 3 години од подготовката на неговата изјава за одржливост, доколку е непрактично да се подготват квантитативни обелоденувања.
ЕСИО Е1	Е1-6	Бруто опсег 1, 2, 3 и вкупни емисии на стакленички гасови	Друштвата или групите што на датумите на нивниот биланс на состојба не го надминуваат просечниот

ЕСИО	Услов за обелоденување	Целосно име на барањата за обелоденување	Фазно воведување или датум на стапување во сила (вклучувајќи ја првата година)
			број од 750 вработени во текот на финансиската година (на консолидирана основа каде што е применливо) може да ги изостават податоците за емисии од опсегот 3 и вкупните емисии на стакленички гасови за првата година од подготовката на нивната изјава за одржливост.
ЕСИО Е1	Е1-9	Очекувани финансиски ефекти од материјалните физички и транзициски ризици и потенцијалните можности поврзани со климата	Друштвото може да ги изостави информациите пропишани со ЕСИО Е1-9 за првата година од подготовката на неговата изјава за одржливост. Друштвото може да се усогласи со ЕСИО Е1-9 со известување само за квалитативни обелоденувања за првите 3 години од подготовката на неговата изјава за одржливост, доколку е непрактично да се подготват квантитативни обелоденувања.
ЕСИО Е2	Е2-6	►C1 Очекувани финансиски ефекти од ризиците и можностите поврзани со загадувањето◄	Друштвото може да ги изостави информациите пропишани со ЕСИО Е2-6 за првата година од подготовката на изјавата за одржливост. Освен информациите пропишани во точка 40 (b) за оперативните и капиталните расходи настанати во извештајниот период во врска со големи инциденти и наслаги, друштвото може да се усогласи со ЕСИО Е2-6 со известување само за квалитативни обелоденувања, за првите 3 години од подготовката на својата изјава за одржливост.
ЕСИО Е3	Е3-5	►C1 Очекувани финансиски ефекти од ризиците и	Друштвото може да ги изостави информациите пропишани со ЕСИО Е3-5 за првата година од подготовката на

ЕСИО	Услов за обелоденување	Целосно име на барањата за обелоденување	Фазно воведување или датум на стапување во сила (вклучувајќи ја првата година)
		можностите поврзани со водните и морските ресурси◀	изјавата за одржливост. Друштвото може да се усогласи со ЕСИО Е3-5 со известување само за квалитативни обелоденувања, за првите 3 години од подготовката на неговата изјава за одржливост.
ЕСИО Е4	Сите барања за обелоденување	Сите барања за обелоденување	Друштвата или групите што на датумите на нивниот биланс на состојба не го надминуваат просечниот број од 750 вработени во текот на финансиската година (на консолидирана основа каде што е применливо) може да ги изоставаат информациите наведени во барањата за обелоденување на ЕСИО Е4 за првите 2 години од подготовката на нивната изјава за одржливост.
ЕСИО Е4	Е4-6	►C1 Очекувани финансиски ефекти од биодиверзитетот и ризиците и можностите поврзани со екосистемот◀	Друштвото може да ги изостави информациите пропишани со ЕСИО Е4-6 за првата година од подготовката на изјавата за одржливост. Друштвото може да се усогласи со ЕСИО Е4-6 со известување само за квалитативни обелоденувања, за првите 3 години од подготовката на неговата изјава за одржливост.
ЕСИО Е5	Е5-6	►C1 Очекувани финансиски ефекти од користењето на ресурсите и ризиците и можностите поврзани со кружната економија◀	Друштвото може да ги изостави информациите пропишани со ЕСИО Е5-6 за првата година од подготовката на изјавата за одржливост. Друштвото може да се усогласи со ЕСИО Е5-6 со известување само за квалитативни обелоденувања, за првите 3 години од подготовката на неговата изјава за одржливост.

ЕСИО	Услов за обелоденување	Целосно име на барањата за обелоденување	Фазно воведување или датум на стапување во сила (вклучувајќи ја првата година)
ЕСИО S1	Сите барања за обелоденување	Сите барања за обелоденување	Друштвата или групите што на датумите на нивниот биланс на состојба не го надминуваат просечниот број од 750 вработени во текот на финансиската година (на консолидирана основа каде што е применливо) може да ги изостават информациите наведени во барањата за обелоденување на ЕСИО S1 за првата година од подготовката на нивната изјава за одржливост.
ЕСИО S1	C1-7	Карактеристики на работниците кои не се вработени во сопствената работна сила на друштвото	Друштвото може да изостави известување за сите податочни точки од барањата за обелоденување за првата година од подготовката на неговата изјава за одржливост.
ЕСИО S1	C1-8	Покриеност за колективно преговарање и социјален дијалог	Друштвото може да го изостави ова барање за обелоденување во однос на своите вработени во земјите кои не се членки на ЕЕА за првата година од подготовката на изјавата за одржливост.
ЕСИО S1	C1-11	Социјална заштита	Друштвото може да ги изостави информациите пропишани со ЕСИО S1-11 за првата година од подготовката на неговата изјава за одржливост.
ЕСИО S1	C1-12	►**C1** Лица со попреченост◄	Друштвото може да ги изостави информациите пропишани со ЕСИО S1-12 за првата година од подготовката на неговата изјава за одржливост.
ЕСИО S1	C1-13	Обука и развој на вештини	Друштвото може да ги изостави информациите пропишани со ЕСИО S1-13 за првата година од подготовката на неговата изјава за одржливост.

ЕСИО	Услов за обелоденување	Целосно име на барањата за обелоденување	Фазно воведување или датум на стапување во сила (вклучувајќи ја првата година)
ЕСИО S1	С1-14	Здравје и безбедност	Друштвото може да ги изостави податочните точки за случаите на лошо здравје поврзано со работата и за бројот на изгубени денови поради повреди, несреќи, жртви и нарушена здравствена состојба поврзани со работата за првата година од подготовката на изјавата за одржливост.
ЕСИО S1	С1-14	Здравје и безбедност	Друштвото може да изостави известување за работниците кои не се во работен однос за првата година од подготовката на изјавата за одржливост.
ЕСИО S1	С1-15	Рамнотежа помеѓу работата и животот	Друштвото може да ги изостави информациите пропишани со ЕСИО S1-15 за првата година од подготовката на изјавата за одржливост.
ЕСИО S2	Сите барања за обелоденување	Сите барања за обелоденување	Друштвата или групите што на датумите на нивниот биланс на состојба не го надминуваат просечниот број од 750 вработени во текот на финансиската година (на консолидирана основа каде што е применливо) може да ги изоставаат информациите наведени во барањата за обелоденување на ЕСИО S2 за првите 2 години од подготовката на нивната изјава за одржливост.
ЕСИО S3	Сите барања за обелоденување	Сите барања за обелоденување	Друштвата или групите што на датумите на нивниот биланс на состојба не го надминуваат просечниот број од 750 вработени во текот на финансиската година (на консолидирана основа каде што е применливо) може да ги изоставаат

ЕСИО	Услов за обелоденување	Целосно име на барањата за обелоденување	Фазно воведување или датум на стапување во сила (вклучувајќи ја првата година)
			информациите наведени во барањата за обелоденување на ЕСИО S3 за првите 2 години од подготовката на нивната изјава за одржливост.
ЕСИО S4	Сите барања за обелоденување	Сите барања за обелоденување	Друштвата или групите што на датумите на нивниот биланс на состојба не го надминуваат просечниот број од 750 вработени во текот на финансиската година (на консолидирана основа каде што е применливо) може да ги изостават информациите наведени во барањата за обелоденување на ЕСИО S4 за првите 2 години од подготовката на нивната изјава за одржливост.

Додаток D. Структура на изјавата за одржливост на ЕСИО

Овој додаток е составен дел на ЕСИО 1 и ја има истата важност како и другите делови на Стандардот во однос на известувањето во четири дела како што е наведено во точка 115.

Дел од извештајот за работењето	ЕСИО кодификација	Наслов
1. Општи информации	ЕСИО 2	*Општи обелоденувања*, вклучувајќи ги информациите дадени во Барањата за примена за тематски ЕСИО наведени во ЕСИО 2 Додаток С.
2. Информации за животната средина	*Не е применливо*	*Обелоденија во согласност со член 8 од Регулативата (ЕУ) 2020/852 (Регулатива за таксономија)*
	ЕСИО Е1	*Климатски промени*
	ЕСИО Е2	*Загадување*
	ЕСИО Е3	*Водни и морски ресурси*

Дел од извештајот за работењето	ЕСИО кодификација	Наслов
	ЕСИО Е4	*Биодиверзитет и екосистеми*
	ЕСИО Е5	*Користење на ресурси и кружна економија*
3. Социјални информации	ЕСИО S1	*Сопствена работна сила*
	ЕСИО S2	*Работници во синџирот на вредности*
	ЕСИО S3	*Засегнати заедници*
	ЕСИО S4	*Потрошувачи и крајни корисници*
4. Информации за управување	ЕСИО G1	*Деловно однесување*

Додаток Е. Графикон на текови за утврдување на обелоденувањата во согласност со ЕСИО

Проценката на материјалноста е почетна точка за известување за одржливост според ЕСИО. Овој додаток дава необврзувачка илустрација за проценката на влијанието и финансиската материјалност наведена во поглавје 3. ВРО-1 во делот 4.1 од ЕСИО 2 ги вклучува општите барања за обелоденување (БО) за процесот на друштвото за идентификување на влијанијата, ризиците и можностите и за проценка на нивната материјалност. СДМ-3 од ЕСИО 2 обезбедува општи барања за обелоденување за материјалното влијание, ризиците и можностите кои произлегуваат од проценката на материјалноста на друштвото. Друштвото може да ги изостави сите барања за обелоденување во актуелен стандард доколку оцени дека темата за која станува збор не е материјална. Во тој случај, може да обелодени кратко објаснување за заклучоците од проценката на материјалноста за таа тема, но ќе обелодени детално објаснување во случајот со климатските промени ЕСИО Е1 (ВРО-2 ЕСИО 2). ЕСИО поставува барања за обелоденување, а не барања за однесување. Барањата за обелоденување во врска со акционите ***планови, целите, политиките, анализата на сценаријата и плановите за транзиција*** се пропорционални бидејќи тие се зависни од тоа што друштвото може да ги има, што може да зависи од големината, капацитетот, ресурсите и вештините на друштвото. *Забелешка: графиконот на текови подолу не ја покрива ситуацијата во која друштвото оценува прашање за одржливост како материјално, но не е покриено со актуелен стандард, во кој случај друштвото треба да даде дополнителни обелоденувања за специфичниот ентитет (ЕСИО 1 (30 (b)).*

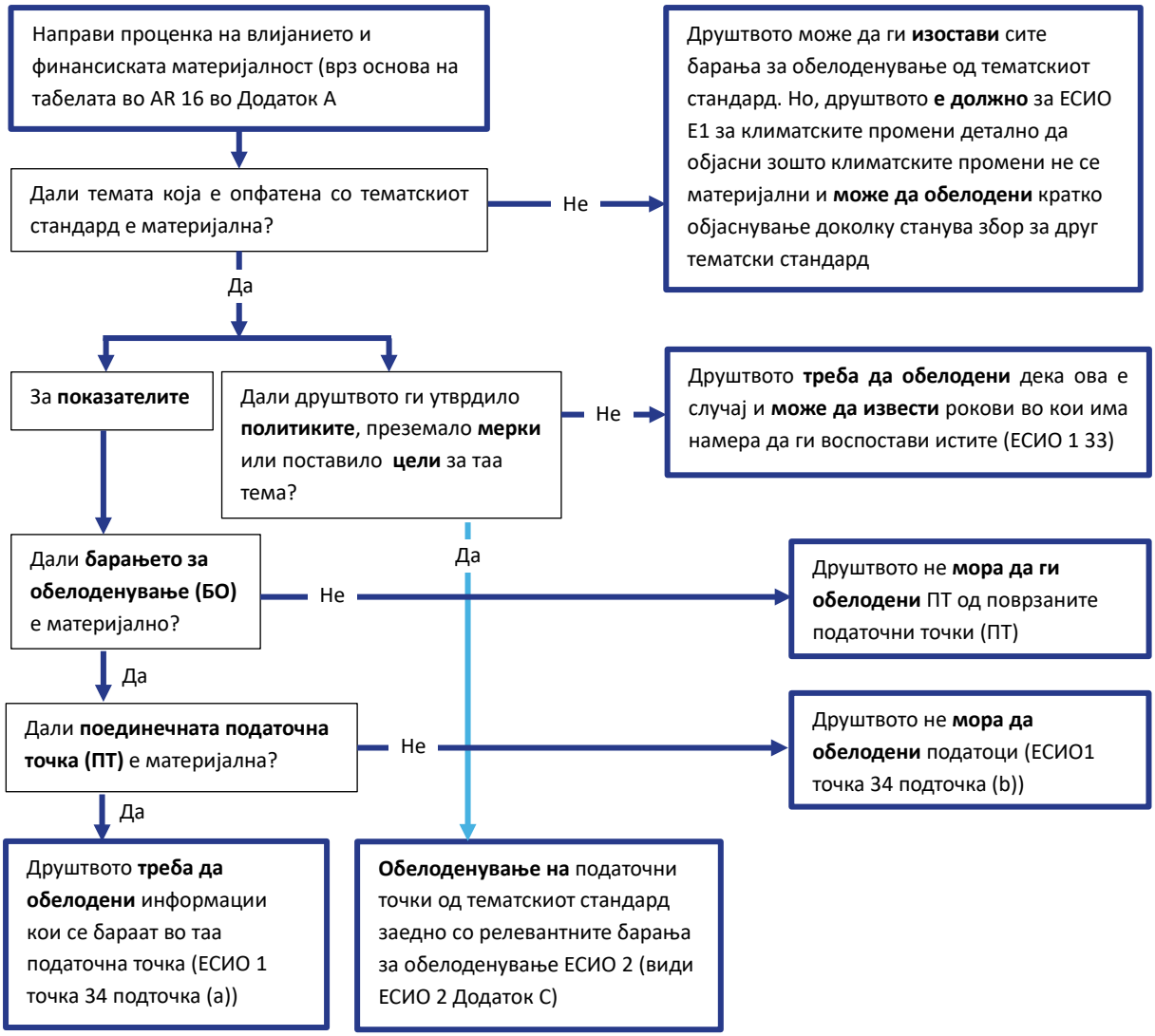

Додаток F. Пример за структура на изјава за одржливост на ЕСИО

Овој додаток го надополнува ЕСИО 1. Тој обезбедува необврзувачка илустрација за структурата на ***изјавата за одржливост*** наведена во делот 8.2 од овој стандард. Во оваа илустрација, друштвото заклучило дека биодиверзитетот и екосистемите, загадувањето и погодените заедници не се материјални.

Додаток G. Пример за вклучување со упатување

Овој додаток го надополнува ЕСИО 1. Тој обезбедува необврзувачки илустрации за вклучување со повикување на друг дел од извештајот за работењето во **изјавата за одржливост** како што е наведено во делот 9.1 од овој стандард.

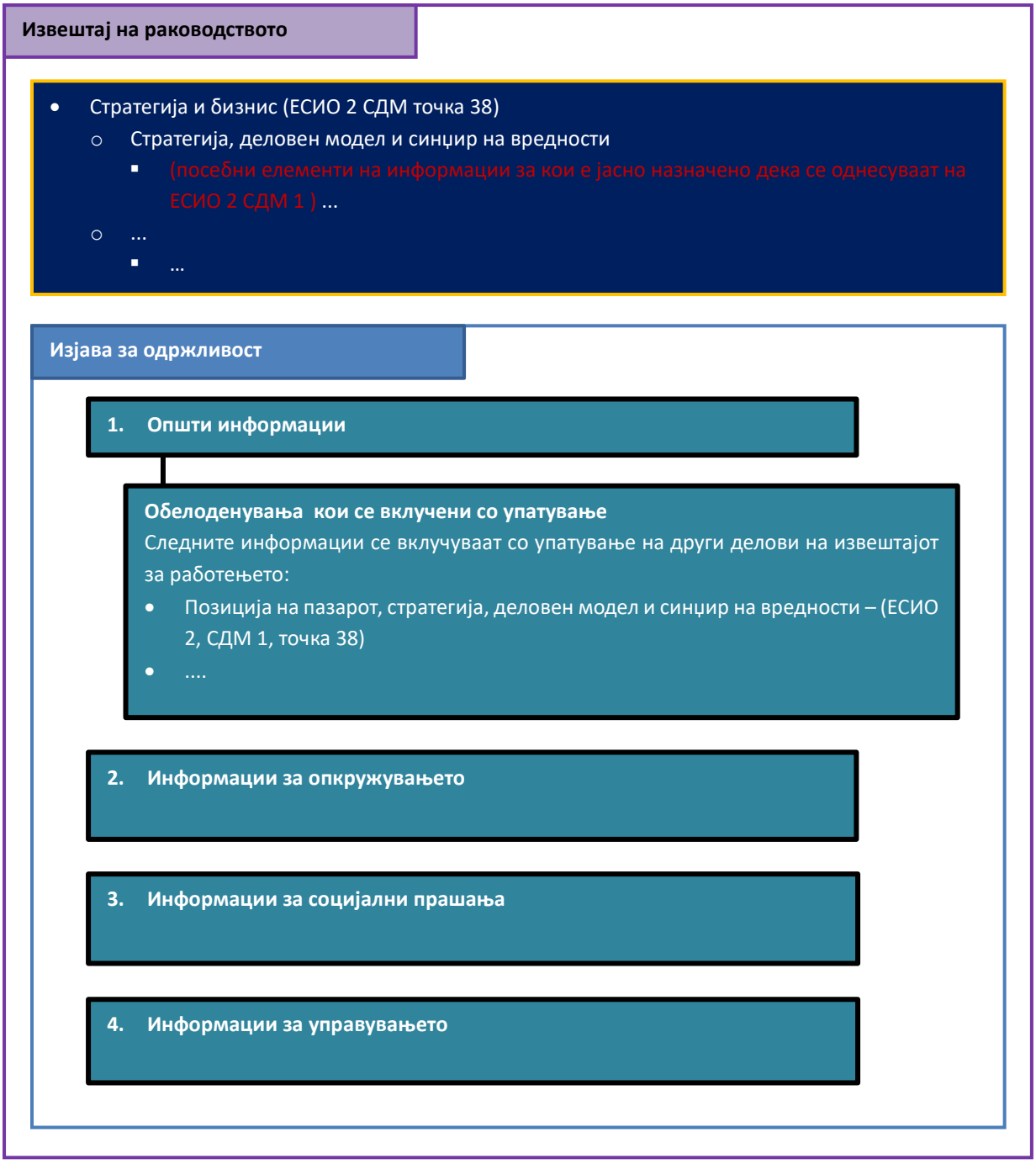

ЕСИО 2. ОПШТИ ОБЕЛОДЕНУВАЊА

Содржина

Цел 66

1. Основа за подготовка 67

Барање за обелоденување БО-1 – Општа основа за подготовка на изјава за одржливост 67

Барање за обелоденување БО-2 – Обелоденувања во врска со специфични околности 68
Временски периоди 68
Проценка на синџирот на вредности 68
Извори на проценка и несигурност на исходот 68
Промени во подготовката или презентацијата на информациите за одржливост 69
Известување на грешки во претходните периоди 69
Обелоденувања кои произлегуваат од друго законодавство или општо прифатени изјави во рамки на известувањето за одржливост 69
Вклучување со упатување 70
Употреба на одредби за постепено вклучување во согласност со Додаток С од ЕСИО 1 70
2. Управување 71
Барање за обелоденување УПР-1 – Улогата на административните, раководните и надзорните тела 71
Барање за обелоденување УПР-2 – Доставени информации на и прашања за одржливост кои ги решаваат административните, раководните и надзорните тела на друштвото 73
Барање за обелоденување УПР-3 – Вклучување на показатели поврзани со одржливост во шемите за стимулации 73
Барање за обелоденување УПР–4 - Изјава за должно внимание 74
Барање за обелоденување УПР–5 - Управување со ризици и внатрешни контроли за известување за одржливост 75
3. Стратегија 75
Барање за обелоденување СДМ-1 – Стратегија, деловен модел и синџир на вредности 76
Барање за обелоденување СДМ-2 – Интереси и ставови на засегнатите страни 78
Барање за обелоденување СДМ-3 - Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот модел 79
4. Управување со влијанијата, ризиците и можностите 81
4.1 Обелоденувања за процесот на проценка на материјалноста 81
►**C1** Барање за обелоденување ИРМ-1 - Опис на процесот за идентификување и проценка на материјалните влијанија, ризици и можности ◄ 81

Барање за обелоденување ИРМ-2 – Барања за обелоденување во ЕСИО покриени со изјавата за одржливост на друштвото 83

4.2 Минимални барања за обелоденување на политиките и активностите 84

Минимално барање за обелоденување – Политики МБО-П – Политики усвоени за управување со материјалните прашања за одржливост 84

Минимално барање за обелоденување – Акции МБО-А – Дејства и ресурси поврзани со материјалните прашања за одржливост.....85

5. Показатели и цели 86

Минимално барање за обелоденување – Показатели МБО-М – Показатели во врска со материјалните прашања за одржливост 87

Минимален барање за обелоденување – Цели МБО-Ц – Следење на ефективноста на политиките и активностите преку цели 87

Додаток А. Барања за примена 89

1. Основа за подготовка.....89

Барање за обелоденување БО-1 – Општа основа за подготовка на изјави за одржливост.....89

Барање за обелоденување БО-2 – Обелоденувања во врска со специфични околности 90

2. Управување.....90

Барање за обелоденување УПР-1 – Улогата на а дминистративните, раководните и надзорните тела 90

Барање за обелоденување УПР-2 – Доставени информации на и прашања за одржливост што ги решаваат административните, раководните и надзорните тела на друштвото 91

Барање за обелоденување УПР-3 – Вклучување на показатели поврзани со одржливост во шемите за стимулации.....91

Барање за обелоденување УПР-4 – Изјава за должно внимание 91

Барање за обелоденување УПР-5 – Управување со ризици и внатрешни контроли за известување за одржливост 92

3. Стратегија.....92

Барање за обелоденување СДМ-1 Стратегија, деловен модел и синџир на вредности.....92

Барање за обелоденување СДМ-2 – Интереси и ставови на засегнатите страни 93

Барање за обелоденување СДМ-3 - Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот модел.....93

4. Управување со влијанието, ризиците и можностите.....94

Барање за обелоденување ИРМ-2 – Барања за обелоденување во ЕСИО покриени со изјавата за одржливост на друштвото 94

Минимално барање за обелоденување – Политики МБО-П – Усвоени политики за управување со материјалните прашања за одржливост 94

Минимално барање за обелоденување – Акции МБО-А – Дејствија и ресурси во врска со материјалните прашања за одржливост.....95

5. Показатели и цели.....95

Минимално барање за обелоденување – Цели МБО-Ц – Следење на ефективноста на политиките и активностите преку цели 95

Додаток B. Список на податочни точки во меѓусекторските и тематските стандарди кои произлегуваат од друго законодавство на ЕУ 96

Додаток C. Обелоденување и барања за примена во тематски ЕСИО кои се применливи во врска со ЕСИО 2 Општи обелоденувања..... 113

Цел

1. Овој ЕСИО ги поставува барањата за обелоденување кои се однесуваат на сите друштва без оглед на секторот во кој работат (т.е. општи секторски) и се применуваат на теми за одржливост (т.е. меѓусекторски). ►**C1** Овој ЕСИО ги опфаќа областите за известување дефинирани во ЕСИО 1 Општи барања дел 1.2 *Области за известување и минимални барања за обелоденување на содржината за политиките, мерките, целите и показателите*. ◄

2. При подготовка на обелоденувањата според овој стандард, друштвото ќе ги примени барањата за обелоденување (вклучувајќи ги и нивните податочни точки) поставени во тематските ЕСИО, како што е наведено во Додаток C од овој Стандард *Барања за обелоденување/примена во тематските ЕСИО кои се применливи заедно со Општите обелоденувања на ЕСИО 2*. Друштвото ќе ги примени барањата наведени во Додаток C:

   (a) во сите случаи за барањата во тематските стандарди поврзани со барањето за обелоденување ИРМ-1 *Опис на процесите за идентификување и проценка на материјалните* ***влијанија, ризици и можности***; и

(b) за сите други барања наведени во додаток С, само ако темата за одржливост е материјална врз основа на проценката на ***материјалноста*** на друштвото (види ЕСИО 1 поглавје 3 *Двојна материјалност како основа за обелоденувањата за одржливост*).

1. Основа за подготовка

Барање за обелоденување БО-1 – Општа основа за подготовка на изјава за одржливост

3. **Друштвото треба да ја обелодени општата основа за подготовка на изјавата за одржливост.**

4. Целта на ова барање за обелоденување е да обезбеди разбирање за тоа како друштвото ја подготвува својата ***изјава за одржливост***, вклучувајќи го опсегот на консолидација, информациите за ***синџирот на вредности*** на повисоките и пониските нивоа на синџирот и, онаму каде што е релевантно, дали друштвото користело некоја од опциите за изоставување на информациите наведени во точките (d) и (e) во следната точка.

5. Друштвото треба да ги обелодени следните информации:

(a) дали изјавата за одржливост е подготвена на консолидирана или индивидуална основа;

(b) за консолидирана изјава за одржливост:

i. потврда дека опсегот на консолидација е ист како и за финансиските извештаи, или, каде што е применливо, изјава дека од друштвото кое известува не се бара да изготвува финансиски извештаи или дека друштвото кое известува подготвува консолидирана изјава за одржливост во согласност со член 48i од Директивата 2013/34/ЕУ; и

ii. каде што е применливо, индикација за тоа кои подружници вклучени во консолидацијата се изземени од поединечно или консолидирано известување за одржливост во согласност со членовите 19a(9) или 29a(8) од Директивата 2013/34/ЕУ;

(c) до кој степен изјавата за одржливост го покрива ***синџирот на вредности*** на повисоко и пониско ниво на друштвото (види ЕСИО 1 дел 5.1 *Известување на друштвото и синџирот на вредности*);

(d) дали друштвото ја искористило опцијата да изостави одредена информација што се однесува на интелектуална сопственост, знаење и искуство или резултати од иновациите (види ЕСИО 1 дел 7.7 *Класифицирани и чувствителни информации и*

информации за интелектуална сопственост, знаење или резултати од иновации); и

(e) изјава за друштва со седиште во земја-членка на ЕУ, што дозволува ослободување од обелоденување на претстојните случувања или прашања во тек на преговори, како што е предвидено во членовите 19а(3) и 29а(3) од Директивата 2013/34/ЕУ, без разлика дали друштвото го искористило тоа ослободување.

Барање за обелоденување БО-2 – Обелоденувања во врска со специфични околности

6. Друштвото ќе обезбеди обелоденувања во врска со конкретни околности.

7. Целта на ова барање за обелоденување е да обезбеди разбирање за влијанието на овие специфични околности врз подготовката на ***изјавата за одржливост***.

8. Друштвото може да ги обелодени овие информации заедно со обелоденувањата на кои тие се однесуваат.

Временски периоди

9. Ако друштвото отстапува од среднорочните или долгорочните временски периоди дефинирани со ЕСИО 1 дел 6.4 *Дефиниција на краткорочни, среднорочни и долгорочни за цели на известувањето*, тоа треба да ги опише:

(a) неговите дефиниции за среднорочни или долгорочни временски периоди; и

(b) причините за примена на тие дефиниции.

Проценка на синџирот на вредности

10. Кога ***показателите*** вклучуваат податоци на повисоките и/или пониските нивоа од од ***синџирот на вредности*** проценети врз основа на индиректни извори, како што се просечни податоци за секторот или други заменски вредности, друштвото:

(a) ги идентификува показателите;

(b) ги опишува основите за подготовка;

(c) го опишува добиеното ниво на точност; и

(d) каде што е применливо, ги опишува планираните ***активности*** за подобрување на точноста во иднина (види ЕСИО 1 поглавје 5 *Синџир на вредности*).

Извори на проценка и несигурност на исходот

11. Во согласност со ЕСИО 1 дел 7.2 *Извори на проценка и несигурност на исходот*, друштвото:

(a) ги идентификува квантитативните ***показатели*** и монетарните износи што ги обелоденува, а кои се предмет на високо ниво на несигурност во мерењето;

(b) во однос на секој идентификуван квантитативен показател и монетарен износ:

i. обелоденува информации за изворите на несигурност во мерењето (на пример, зависноста на износот од исходот на некој иден настан, од техниката на мерење или од достапноста и квалитетот на податоците од повисоките и/или пониските нивоа од синџирот на вредности на ентитетот); и

ii. ги обелоденува претпоставките, приближните вредности и проценките што ентитетот ги направил при мерењето.

12. Кога обелоденува информации за иднината, друштвото може да посочи дека смета дека таквите информации се несигурни.

Промени во подготовката или презентацијата на информациите за одржливост

13. Кога се случуваат промени во подготовката и презентацијата на информациите за одржливост во споредба со претходниот(ите) период(и) на известување (види ЕСИО 1 дел 7.4 *Промени во подготовката или презентацијата во информациите за одржливост*), друштвото:

(a) ги објаснува промените и причините за тие промени, вклучително и зошто променетиот показател дава покорисни информации;

(b) обелоденува ревидирани споредбени бројки, освен ако тоа не е неизводливо. Кога е неизводливо да се приспособат споредбените информации за еден или повеќе претходни периоди, друштвото треба да го обелодени тој факт; и

(c) ја обелоденува разликата помеѓу бројката објавена во претходниот период и ревидираната компаративна бројка.

Известување на грешки во претходните периоди

14. Кога друштвото идентификува материјални грешки од претходниот период (види ЕСИО 1 дел 7.5 *Известување за грешки во претходните периоди*), треба да обелодени:

(a) природата на материјалната грешка од претходниот период;

(b) до степен до кој е изводливо, корекција за секој претходен период вклучен во изјавата за одржливост; и

(c) ако исправката на грешката не е изводлива, околностите што довеле до тоа.

Обелоденувања кои произлегуваат од друго законодавство или општо прифатени изјави во рамки на известувањето за одржливост

15. Кога друштвото во својата ***изјава за одржливост*** вклучува информации кои произлегуваат од друго законодавство кое бара од друштвото да обелодени

информации за одржливост или од општо прифатените стандарди и рамки за известување за одржливост (види ЕСИО 1 дел 8.2 *Содржина и структура на изјавата за одржливост*), покрај информациите пропишани од ЕСИО, тоа треба да го обелодени овој факт. Во случај на делумна примена на други стандарди или рамки за известување, друштвото треба да обезбеди прецизно посочување на точките од стандардот или рамката која ја применува.

Вклучување со упатување

16. Кога друштвото вклучува информации преку упатување (види ЕСИО 1 дел 9.1 *Вклучување преку упатување*), друштвото треба да обелодени список на барањата за обелоденување на ЕСИО или специфичните податочни точки пропишани со барањата за обелоденување, кои се вклучени со упатување.

▼C1

Употреба на одредби за постепено вклучување во согласност со Додаток C од ЕСИО 1

▼B

17. Ако друштво или група што не го надминува просечниот број од 750 вработени на датумот на билансот на состојба во текот на финансиската година одлучи да ги изостави информациите што се бараат од ЕСИО E4, ЕСИО S1, ЕСИО S2, ЕСИО S3 или ЕСИО S4 во согласност со Додаток C од ЕСИО 1, сепак треба да обелодени дали темите за одржливост кои се опфатени со ЕСИО E4, ЕСИО S1, ЕСИО S2, ЕСИО S3 и ЕСИО S4 се оценети како материјални како резултат на проценката на материјалноста на друштвото. Дополнително, ако една или повеќе од овие теми се оценети како материјални, друштвото за секоја материјална тема:

(a) обелоденува листа на прашања (т.е. теми, подтеми или подподтеми) во барањата за примена AR 16 од Додаток A на ЕСИО 1 кои се оценети како материјални и накратко опишува како ***деловниот модел*** и стратегијата на друштвото ги земаат предвид влијанијата на друштвото поврзани со тие прашања. Друштвото може да го идентификува прашањето на ниво на тема, подтема или подподтема;

(b) накратко ги опишува сите временски ограничени ***цели*** што ги поставило во врска со прашањата за кои станува збор, напредокот што го постигнало кон постигнување на тие цели и дали неговите цели поврзани со ***биодиверзитетот*** и ***екосистемите*** се засноваат на убедливи научни докази;

(c) накратко ги опишува неговите ***политики*** во однос на предметните прашања;

(d) накратко ги опишува ***активностите*** што ги презело за идентификување, следење, спречување, ублажување, санирање или заклучување на реалните или потенцијалните негативни влијанија поврзани со прашањата за кои станува збор, како и резултатот од таквите активности; и

(e) ги обелоденува ***показателите*** кои се релевантни за прашањата за кои станува збор.

2. Управување

18. Целта на ова поглавје е да постави барања за обелоденување кои овозможуваат разбирање на процесите на управување, контролите и процедурите поставени за следење, управување и надгледување на ***прашањата за одржливост***.

Барање за обелоденување УПР-1 – Улогата на административните, раководните и надзорните тела

19. Друштвото ќе го обелодени составот на административните, раководните и надзорните тела, нивните улоги и одговорности и пристапот до експертиза и вештини во однос на прашањата за одржливост.

20. Целта на ова барање за обелоденување е да обезбеди разбирање за:

(a) составот и различноста на ***административните, раководните и надзорните тела***;

(b) улогите и одговорностите на ***административните, раководните и надзорните тела*** при вршењето надзор над процесот за управување со материјалните ***влијанија, ризици и можности***, вклучувајќи ја и улогата на раководството во овие процеси; и

(c) експертизата и вештините на неговите административни, раководни и надзорни тела за ***прашања за одржливост*** или пристап до таква експертиза и вештини.

21. Друштвото треба да ги обелодени следните информации за составот и разновидноста на членовите на административните, раководните и надзорните тела на друштвото:

(a) бројот на извршни и неизвршни членови;

(b) застапеност на ***вработени*** лица и други работници;

(c) искуство релевантно за секторите, производите и географските локации на друштвото;

(d) процент по пол и други аспекти на различност што друштвото ги зема предвид. Половата разновидност на одборот[15] се пресметува како просечен сооднос помеѓу женски и машки членови на одборот; и

[15] Оваа информација ги поддржува потребите за информации на: учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи произлегуваат од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија утврдени со показателот #13 во Табела I од Анекс I на Делегираната регулатива (ЕУ) на Комисијата 2022/1288 од 6 април 2022 година 2 и на Европскиот совет 28/2020 Регулативата (ЕУ) во однос на правилата за обелоденување за одржливи инвестиции („Родова разновидност на одборот“) и на администраторите на референтните вредности за обелоденување на ЕСУ факторите кои се опфатени со Делегираната Регулатива (ЕУ) 2020/1816 на Комисијата од 17 јули 2020 година со која се дополнува Регулативата (ЕУ)

(e) процентот на ***независни членови на одборот.***[16] За друштвата со едностепено управување, тоа одговара на процентот на независни неизвршни членови на одборот. За друштва со двостепено управување, тоа одговара на процентот на независни членови на надзорното тело.

22. Друштвото треба да ги обелодени следните информации за улогите и одговорностите на ***административните, раководните и надзорните тела***:

(a) идентитетот на ***административните, раководните и надзорните тела*** (како што е управен одбор или слично) или поединецот(и) во телото одговорно за надзор на ***влијанијата, ризиците и можностите***;

(b) како одговорностите на секое тело или поединец за влијанијата, ризиците и можностите се рефлектираат во работните задачи на друштвото, мандатите на одборот и другите поврзани ***политики***;

(c) опис на улогата на раководството во процесите на управување, контролите и процедурите што се користат за следење, управување и надгледување на влијанијата, ризиците и можностите, вклучувајќи:

i. дали таа улога е делегирана на одредена позиција или одбор на раководно ниво и како се врши надзор над таа позиција или одбор;

ii. информации за линиите за известување до административните, раководните и надзорните тела;

iii. дали се применуваат наменски контроли и процедури за управување со влијанијата, ризиците и можностите и, доколку е така, како тие се интегрирани со другите внатрешни функции; и

(d) како административните, раководните и надзорните тела и високото извршно раководство го надгледуваат поставувањето на ***цели*** поврзани со материјалните влијанија, ризици и можности и како го следат нивниот напредок.

23. Обелоденувањето вклучува опис на начинот на кој ***административните, раководните и надзорните тела*** одредуваат дали се достапни или ќе се развијат соодветни вештини и експертиза за да се надгледуваат ***прашањата за одржливост***, вклучувајќи:

(a) експертиза поврзана со одржливоста што телата, како целина, или директно ја поседуваат или можат да ја искористат, на пример преку пристап до стручни лица или обука; и

(b) како тие вештини и експертиза се поврзани со материјалните влијанија, ризиците и можностите на друштвото.

2016/1011 на Европскиот парламент и на Советот, како што е утврдено со показателот „Пондериран просечен сооднос на женски и машки членови на одборот“ во делот 1 и 2 од Анекс II.

[16] Овие информациии им се потребни на администраторите на референтните вредности за обелоденување на ЕСУ факторите кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2020/1816, како што е утврдено со показателот „Пондериран просечен процент на членови на одборот кои се независни“ во делот I од Анекс II.

Барање за обелоденување УПР-2 – Доставени информации на и прашања за одржливост кои ги решаваат административните, раководните и надзорните тела на друштвото

24. **Друштвото треба да обелодени на кој начин административните, раководните и надзорните тела известуваат за прашањата за одржливост и како било постапувано со овие прашања во текот на периодот на известување.**

25. Целта на ова барање за обелоденување е да обезбеди разбирање за тоа како ***административните, раководните и надзорните тела*** известуваат за прашањата за одржливоста, како и кои информации и прашања ги опфатиле во текот на периодот на известување. Ова пак овозможува да се разбере дали членовите на овие тела биле соодветно информирани и дали биле способни да ги исполнат своите улоги.

26. Друштвото треба да ги обелодени следните информации:

(a) дали, од кого и колку често ***административните, раководните и надзорните тела***, вклучително и нивните релевантни одбори, се информирани за материјалните влијанија, ризици и можности (види барање за обелоденување ИРМ–1 - *Опис на процесите за идентификување и проценка на материјалните влијанија, ризици и можности* на овој Стандард), спроведувањето на должно внимание и резултатите и ефективноста на ***политиките, сктивностите и показателите*** усвоени за нивно решавање;

(b) како ***административните, раководните и надзорните тела*** ги разгледуваат влијанијата, ризиците и можностите кога ја надгледуваат стратегијата на друштвото, неговите одлуки за главните трансакции и неговиот процес за управување со ризици, вклучително и дали ги разгледале компромисите поврзани со тие влијанија, ризици и можности; и

(c) листа на материјални влијанија, ризици и можности на кои се однесуваат административните, раководните и надзорните тела или нивните релевантни комисии во текот на периодот на известување.

Барање за обелоденување УПР-3 – Вклучување на показатели поврзани со одржливост во шемите за стимулации

27. **Друштвото треба да обелодени информации за вклучување на неговите показатели поврзани со одржливост во шемите за стимулации.**

28. Целта на ова барање за обелоденување е да обезбеди разбирање за тоа дали шемите за стимулации се нудат на членовите на ***административните, раководните и надзорните тела*** кои се поврзани со прашања за одржливост.

29. Друштвото треба да ги обелодени следните информации за шемите за стимулации и ***политиките*** за наградување поврзани со ***прашањата за одржливост*** за членовите на ***административните, раководните и надзорните тела*** на друштвото, онаму каде што постојат:

(a) опис на клучните карактеристики на шемите за стимулации;

(b) дали резултатите се оценуваат според специфични ***цели*** и/или влијанија поврзани со одржливоста, и ако е така, кои од нив;

(c) дали ***показателите*** за успешност поврзани со одржливост се сметаат за референтни вредности за успешноста и на кој начин и дали се вклучени во политиките за наградување;

(d) процентот на варијабилното наградување зависно од целите и/или влијанијата поврзани со одржливоста; и

(e) нивото во друштвото на кое се одобруваат и ажурираат условите на шемите за стимулации.

Барање за обелоденување УПР–4 - Изјава за должно внимание

30. **Друштвото треба да обелодени мапирање на информациите дадени во неговата изјава за одржливост за процесот на должно внимание.**

31. Целта на ова барање за обелоденување е да го олесни разбирањето на процесот на должно внимание на друштвото во однос на ***прашањата за одржливост***.

32. Главните аспекти и чекори на должното внимание наведени во ЕСИО 1, поглавје 4 *Должно внимание* се поврзани со голем број меѓусекторски и тематски барања за обелоденување според ЕСИО. Друштвото ќе обезбеди мапирање кое објаснува како и каде неговата примена на главните аспекти и чекори од процесот на должно внимание се рефлектираат во неговата изјава за одржливост, за да се овозможи приказ на реалните практики на друштвото во однос на должното внимание.[17]

33. Ова барање за обелоденување не наложува никакви посебни барања за однесување во однос на дејствијата за должно внимание и не ја проширува или менува улогата на административните, раководните и надзорните тела како што е наложено со друго законодавство или регулатива.

[17] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои се предмет на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи произлегуваат од дополнителен показател кој е поврзан со главните негативни влијанија, како што е наведено во показателот #10 во Табела III од Анекс I од Делегираната Регулатива (ЕУ) на Комисијата (ЕУ) 2022/1288 во однос на правилата за обелоденување за одржливи инвестиции („Непостоење на должно внимание“).

Барање за обелоденување УПР–5 - Управување со ризици и внатрешни контроли за известување за одржливост

34. **Друштвото треба да ги обелодени главните карактеристики на неговиот систем за управување со ризици и внатрешна контрола во однос на процесот на известување за одржливост.**

35. Целта на ова барање за обелоденување е да обезбеди разбирање за процесите на управување со ризик и внатрешна контрола на друштвото во врска со известувањето за одржливост.

36. Друштвото треба да ги обелодени следните информации:

(a) опсегот, главните карактеристики и компоненти на процесите и системите за управување со ризици и внатрешни контроли во однос на известувањето за одржливост;

(b) пристапот за процена на ризици кој се применува, вклучувајќи ја и методологијата за приоритизирање на ризиците;

(c) главните ризици кои се идентификувани и стратегиите за нивно ублажување, вклучително и поврзаните контроли;

(d) опис на начинот на кој друштвото ги интегрира наодите од својата проценка на ризиците и внатрешните контроли во процесот на известување за одржливост во релевантните внатрешни функции и процеси; и

(e) опис на периодичното известување за наодите од точка (d) до ***административните, раководните и надзорните тела***.

3. Стратегија

37. Ова поглавје поставува барања за обелоденување кои овозможуваат разбирање на:

(a) елементите на стратегијата на друштвото кои се однесуваат или влијаат на ***прашањата за одржливост, неговиот деловен модел и неговиот синџир на вредности***;

(b) начинот на кој се земаат предвид интересите и ставовите на ***засегнатите страни*** на друштвото при развој на стратегијата и деловниот модел на друштвото; и

(c) исходот од проценката на друштвото за материјалните ***влијанија, ризиците и можностите***, вклучително и како тие се земаат предвид при развој на неговата стратегија и деловниот модел.

Барање за обелоденување СДМ-1 – Стратегија, деловен модел и синџир на вредности

38. Друштвото треба да ги обелодени елементите на неговата стратегија кои се однесуваат или влијаат на прашањата за одржливост, неговиот деловен модел и неговиот синџир на вредности.

39. Целта на ова барање за обелоденување е да ги опише клучните елементи на општата стратегија на друштвото кои се однесуваат или влијаат на ***прашањата за одржливост***, и клучните елементи на ***деловниот модел и синџирот на вредности*** на друштвото, со цел да се обезбеди разбирање за неговата изложеност на влијанија, ризици и можности и од истите каде потекнуваат.

40. Друштвото треба да ги обелодени следните информации за клучните елементи на неговата општа стратегија кои се однесуваат или влијаат на ***прашањата за одржливост***:

    (a) опис на:

        i. значителни групи понудени производи и/или услуги, вклучително и промени во периодот на известување (нови/отстранети производи и/или услуги);

        ii. значајни пазари и/или групи на клиенти кои ги опслужува, вклучително и промени во периодот на известување (нови/отстранети пазари и/или групи клиенти);

        iii. број на ***вработени*** по географски области; и

        iv. каде што е применливо и материјал, производи и услуги кои се забранети на одредени пазари;

    (b) расчленување на вкупните приходи, на начин на кој се прикажани во неговите финансиски извештаи, по значајни сектори на ЕСИО. Кога друштвото известува за сегменти како што се бара со МСФИ 8 *Оперативни сегменти* во неговите финансиски извештаи, овие информации за приходите од секторот треба да бидат, колку што е можно, усогласени со информациите од МСФИ 8;

    (c) листа на дополнителни значајни сектори на ЕСИО надвор од оние што се рефлектираат во точка 40(b), како што се активностите што доведуваат до меѓукомпаниски приходи, во кои друштвото развива значајни активности или во кои е или може да биде поврзано со материјални влијанија. Идентификувањето на овие дополнителни ЕСИО сектори треба да биде во согласност со начинот на кој друштвото ги земало предвид при вршењето на неговата проценка на ***материјалноста*** и со начинот на кој обелоденува материјални информации специфични за секторот;

(d) каде што е применливо, изјава која заедно со поврзаните приходи, укажува дека друштвото е активно во:

i. секторот ***фосилни горива*** (јаглен, нафта и гас),[18] (т.е. остварува приходи од истражување, ископување, екстракција, производство, преработка, складирање, рафинирање или дистрибуција, вклучувајќи транспорт, складирање и трговија, на фосилни горива како што е дефинирано во член 2, точка (62), од Регулативата (ЕУ) 2018/1999 на Европскиот парламент и Советот[19]), вклучително и расчленување на приходите добиени од јаглен, нафта и гас, како и приходите добиени од економски активности поврзани со фосилните гасови усогласени со таксономијата како што се бара според член 8(7)(а) од Делегираната Регулатива 2021/2178 на Комисијата;[20]

ii. производство на хемикалии,[21] односно неговите активности спаѓаат во Одделот 20.2 од Анекс I на Регулативата (ЕЗ) бр. 1893/2006;

iii. контроверзно оружје[22] (противпешадиски мини, касетна муниција, хемиско оружје и биолошко оружје); и/или

iv. одгледување и производство на тутун;[23]

(e) неговите цели поврзани со одржливоста во однос на значајни групи производи и услуги, категории на клиенти, географски области и односи со ***засегнатите страни***;

(f) проценка на неговите сегашни значајни производи и/или услуги, и значајни пазари и групи на клиенти, во однос на неговите цели поврзани со одржливоста; и

(g) елементите на стратегијата на друштвото кои се однесуваат или влијаат на прашањата за одржливост, вклучувајќи ги главните предизвици кои претстојат, критичните решенија или проектите што треба да се постават, кога е релевантно за известување за одржливост.

[18] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои се предмет на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи произлегуваат од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија утврдени со показателот #4 во Табела I од Анекс I од Делегираната Регулатива (ЕУ) на Комисијата (ЕУ) 2022/1288 во однос на правилата за обелоденување за одржливи инвестиции во секторот за одржливи извори на гориво („Е“).

[19] Регулатива (ЕУ) 2018/1999 на Европскиот парламент и на Советот од 11 декември 2018 година за управување со енергетската унија и климатските активности, со изменување и дополнување на Регулативите (ЕЗ) бр. 2009/31/ЕЗ, 2009/73/ЕЗ, 2010/31/ЕУ, 2012/27/ЕУ и 2013/30/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот, Директивите на Советот 2009/119/ЕЗ и (ЕУ) 2015/652Е на Европската регулатива (регулатива за повторување) бр. Парламентот и Советот (OJ L 328, 21.12.2018, стр. 1)

[20] Делегираната регулативата на комисијата (ЕУ) 2021/2178 од 6 јули 2021 година за дополнување на Регулативата (ЕУ) 2020/852 на Европскиот парламент и на Советот со специфицирање на содржината и презентацијата на информациите што треба да ги објават друштвата кои подлежат на членовите 19а или 29а од Директивата 2013/EU кои се однесуваат на одржливите активности за животната средина и 3/4 да се усогласи со таа обврска за обелоденување (OJ L 443, 10.12.2021, стр. 9).

[21] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи произлегуваат од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија утврдени со показателот #9 во Табела II од Анекс I од Делегираната Регулатива (ЕУ) на Комисијата (ЕУ) 2022/1288 во однос на правилата за обелоденување за одржливи хемиски инвестиции (“во одржливите хемиски инвестиции“).

[22] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои се предмет на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија утврдени со показателот #14 во Табела I од Анекс I на Делегираната регулатива (ЕУ) на Комисијата (ЕУ) 2022/1288 во однос на правилата за обелоденување на одржливите оружја (контрола за одржливи оружја, касетна муниција, хемиско оружје и биолошко оружје)“).

[23] Оваа информација им е потребна на администраторите на референтните вредности за обелоденување на ЕСУ факторите кои се опфатени со Регулативата (ЕУ) 2020/1818 како што е наведено во точка b) од член 12.1.

41. Доколку друштвото е со седиште во земја-членка на ЕУ што дозволува изземање од обелоденување на информациите наведени во член 18, точка 1, потточка (а) од Директивата 2013/34/ЕУ,[24] и ако друштвото го искористило тоа ослободување, може да ја изостави поделбата на приходите по значаен ЕСИО сектор што се бара со точка 40(b). Во овој случај, друштвото сепак треба да ја обелодени листата на ЕСИО сектори кои се значајни за друштвото.

42. Друштвото треба да обелодени опис на неговиот ***деловен модел и синџирот на вредности***, вклучувајќи:

(a) неговите влезни елементи и неговиот пристап кон собирање, развивање и обезбедување на тие влезни елементи;

(b) неговите резултати и исходи во однос на тековните и очекуваните придобивки за клиентите, инвеститорите и другите ***засегнати страни***; и

(c) главните карактеристики на неговиот ***синџир на вредности*** на повисоките и пониските нивоа и позицијата на друштвото во неговиот синџир на вредности, вклучувајќи опис на главните деловни учесници (како што се клучните ***добавувачи***, клиенти, дистрибутивни канали и ***крајни корисници***) и нивниот однос со друштвото. Кога друштвото има повеќе синџири на вредности, обелоденувањето ги опфаќа клучните синџири на вредности.

Барање за обелоденување СДМ-2 – Интереси и ставови на засегнатите страни

43. **Друштвото треба да обелодени на кој начин се земаат предвид интересите и ставовите на неговите засегнати страни во стратегијата и деловниот модел на друштвото.**

44. Целта на ова барање за обелоденување е да обезбеди разбирање за тоа како интересите и ставовите на ***засегнатите страни*** влијаат врз стратегијата и ***деловниот модел*** на друштвото.

45. Друштвото треба да обелодени сумиран опис на:

(a) неговата соработка со засегнатите страни, вклучувајќи:

i. клучните ***засегнати страни*** на друштвото;

ii. дали има соработка со нив и за кои категории засегнати страни;

iii. како е организирано;

[24] Член 18, точка 1, потточка (а) од Директивата 2013/34/ЕУ: „нето прометот поделен по категории на активности и на географски пазари, доколку тие категории и пазари суштински се разликуваат една од друга, земајќи го предвид начинот на кој се организираат продажбата на производи и обезбедувањето услуги“.

iv. неговата цел; и

v. како друштвото го зема предвид неговиот исход;

(b) разбирањето на друштвото за интересите и ставовите на неговите клучни ***засегнати страни*** што се однесуваат на стратегијата и ***деловниот модел*** на друштвото, до степен до кој тие се анализирани за време на процесот на должно внимание и/или процесот на проценка на ***материјалноста*** на друштвото (види барање за обелоденување ИРМ-1 од овој стандард);

(c) каде што е применливо, измени на неговата стратегија и/или деловен модел, вклучувајќи:

i. како друштвото ја изменило или очекува да ја измени својата стратегија и/или деловен модел за да одговори на интересите и ставовите на неговите засегнати страни;

ii. сите дополнителни чекори што се планираат и во која временска рамка; и

iii. дали овие чекори веројатно ќе го изменат односот и ставовите на засегнатите страни; и

(d) дали и како ***административните, раководните и надзорните тела*** се информирани за ставовите и интересите на ***засегнатите страни*** во однос на влијанијата на друштвото поврзани со одржливоста.

Барање за обелоденување СДМ-3 - Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот модел

46. **Друштвото треба да ги обелодени своите материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со неговата стратегија и деловниот модел.**

47. Целта на ова барање за обелоденување е да обезбеди разбирање за материјалните ***влијанија, ризици и можности*** како што произлегуваат од проценката на материјалноста на друштвото и како тие потекнуваат од и предизвикуваат адаптација на стратегијата и ***деловниот модел*** на друштвото, вклучувајќи ја и неговата распределба на ресурсите. Информациите што треба да се обелоденат за управување со материјалните влијанија, ризици и можности на друштвото се пропишани во тематските ЕСИО и во стандардите специфични за секторот, кои ќе се применуваат заедно со ***минималните барања за обелоденување*** за ***политиките, активностите и целите*** утврдени во овој стандард.

48. Друштвото треба да обелодени:

(a) краток опис на неговите материјални ***влијанија, ризици и можности*** кои произлегуваат од неговата проценка на материјалноста (види барање за обелоденување ИРМ-1 од овој стандард), вклучувајќи опис на тоа каде во неговиот

деловен модел, неговите сопствени операции и ***синџирот на вредности*** на повисоките и пониските нивоа се концентрирани овие материјални влијанија, ризици и можности;

(b) тековните и очекуваните ефекти од неговите материјални влијанија, ризици и можности врз неговиот деловен модел, синџирот на вредност, стратегија и одлучување, и како реагирало или планира да одговори на овие ефекти, вклучително и какви било промени што ги направило или планира да ги направи на својата стратегија или деловен модел како дел од неговите ***активности*** за справување со одредени материјални влијанија или ризици или за остварување на одредени материјални можности;

(c) во однос на материјалните влијанија на друштвото:

i. како материјалните негативни и позитивни влијанија на друштвото влијаат (или, во случај на потенцијални влијанија, веројатно ќе влијаат) на луѓето или на животната средина;

ii. дали и како влијанијата потекнуваат или се поврзани со стратегијата и деловниот модел на друштвото;

iii. разумно очекуваните временски периоди на влијанијата; и

iv. дали друштвото е вклучено во материјалните влијанија преку неговите активности или поради неговите ***деловни односи***, опишувајќи ја природата на односните активности или деловни односи;

(d) ***тековните финансиски ефекти*** од материјалните ризици и можности на друштвото врз неговата финансиска состојба, финансиските показатели и паричните текови и материјалните ризици и можности за кои постои значителен ризик од материјално прилагодување во следниот годишен период на известување на сметководствената вредност на средствата и обврските пријавени во поврзаните финансиски извештаи;

(e) ***очекуваните финансиски ефекти*** од материјалните ризици и можности на друштвото врз неговата финансиска состојба, финансиските показатели и паричните текови на краток, среден и долг рок, вклучувајќи ги разумно очекуваните временски периоди за тие ефекти. Ова вклучува како друштвото очекува неговата финансиска состојба, финансиските показатели и паричните текови да се променат на краток, среден и долг рок, со оглед на неговата стратегија за управување со ризиците и можностите, земајќи ги предвид:

i. неговите планови за инвестирање и отуѓување (на пример, капитални расходи, големи преземања и отуѓувања, заеднички вложувања, трансформација на бизнисот, иновации, нови деловни области и пензионирање на средства), вклучително и планови на кои друштвото не е договорно посветено; и

ii. планираните извори на финансирање за спроведување на својата стратегија.

(f) информации за издржливоста на стратегијата и деловниот модел на друштвото во однос на неговиот капацитет да одговори на неговите материјални влијанија и ризици и да ги искористи своите материјални можности. Друштвото треба да обелодени квалитативна и, кога е применливо, квантитативна анализа на отпорноста, вклучувајќи го и начинот на кој беше спроведена анализата и временските периоди што беа применети како што е дефинирано во ЕСИО 1 (види ЕСИО 1 поглавје 6 *Временски периоди*). Кога обезбедува квантитативни информации, друштвото може да обелодени единечни износи или опсези;

(g) промени на материјалните влијанија, ризици и можности во споредба со претходниот период на известување; и

(h) спецификација на оние влијанија, ризици и можности кои се опфатени со барањата за обелоденување на ЕСИО, наспроти оние кои друштвото ги прикажува со дополнителни обелоденувања специфични за ентитетот.

49. Друштвото може да ги обелодени описните информации што се бараат во точка 46 заедно со обелоденувањата дадени според соодветниот тематски ЕСИО, во кој случај е должно да презентира изјава за своите материјални ***влијанија, ризици и можности*** заедно со своите обелоденувања подготвени според ова поглавје од ЕСИО 2.

4. Управување со влијанијата, ризиците и можностите

4.1 Обелоденувања за процесот на проценка на материјалноста

50. Ова поглавје утврдува барања за обелоденување кои овозможуваат разбирање на:

(a) процесот за идентификување на материјалните ***влијанија, ризици и можности***; и

(b) информациите што, како резултат на проценката на ***материјалноста***, друштвото ги вклучило во својата ***изјава за одржливост***.

Барање за обелоденување ИРМ-1 - Опис на процесот за идентификување и проценка на материјалните влијанија, ризици и можности

51. **Друштвото треба да го обелодени својот процес за да ги идентификува неговите влијанија, ризици и можности и да процени кои од нив се материјални.**

52. Целта на ова барање за обелоденување е да обезбеди разбирање за процесот преку кој друштвото ги идентификува ***влијанијата, ризиците и можностите*** и ја проценува нивната ***материјалност***, како основа за утврдување на обелоденувањата во неговата ***изјава за одржливост*** (види ЕСИО 1 поглавје 3 и поврзаните барања за примена, кои ги поставуваат барањата и принципите во однос на процесот за идентификување и

оценка материјалите влијанија, ризици и можности засновани на принципот на двојна материјалност).

53. Друштвото треба да ги обелодени следните информации:

(a) опис на методологиите и претпоставките применети во опишаниот процес;

(b) преглед на процесот за идентификување, проценка, приоретизирање и следење на потенцијалните и реалните ***влијанија*** на друштвото врз луѓето и животната средина, заснован на процесот на должно внимание на друштвото, вклучувајќи објаснување дали и како процесот:

i. се насочува на конкретни активности, деловни односи, географски места или други фактори кои предизвикуваат зголемен ризик од негативни влијанија;

ii. ги разгледува влијанијата со кои друштвото е вклучено преку сопственото работење или како резултат на неговите деловни односи;

iii. вклучува консултации со погодените ***засегнати страни*** за да се разбере како може да бидат изложени и со надворешни стручни лица;

iv. дава приоритет на негативните влијанија врз основа на нивната релативна сериозност и веројатност, (види ЕСИО 1 дел 3.4 *Материјалност на влијанието*) и, доколку е применливо, позитивните влијанија врз нивната релативна скала, опсег и веројатност, и одредува кои прашања за одржливост се материјални за целите на известувањето, вклучувајќи ги квалитативните или квантитативните прагови пропишани во ЕСИО 1 во дел 3.4 *Материјалност на влијанијата*;

(c) преглед на процесот што се применува за идентификување, проценка, приоретизирање и следење на ***ризиците и можностите*** кои имаат или можат да имаат ***финансиски ефекти***. Обелоденувањето вклучува:

i. како друштвото ја разгледало поврзаноста на неговите влијанија и зависности со ризиците и можностите што можат да произлезат од тие влијанија и зависности;

ii. ►**C1** како друштвото ја проценува веројатноста, големината и природата на ефектите од идентификуваните ризици и можности (како што се квалитативните или квантитативните прагови и другите критериуми што се користат како што е пропишано во ЕСИО 1 дел 3.5 *Финансиска материјалност*); ◄

iii. како друштвото дава приоритет на ризиците поврзани со одржливост во однос на другите видови ризици, вклучително и неговата употреба на алатки за проценка на ризиците;

(d) опис на процесот на донесување одлуки и поврзаните процедури за внатрешна контрола;

(e) степенот до кој и како процесот за идентификување, процена и управување со влијанијата и ризиците е интегриран во севкупниот процес на управување со ризици

на друштвото и се користи за проценка на севкупниот профил на ризичност на друштвото и процесите за управување со ризици;

(f) степенот до кој и како процесот за идентификување, оценување и управување со можностите е интегриран во севкупниот процес на управување на друштвото каде што е применливо;

(g) влезните параметри што ги користи (на пример, извори на податоци, опсегот на опфатените операции и деталите што се користат во претпоставките); и

(h) дали и како процесот е променет во споредба со претходниот период на известување, кога процесот бил променет за последен пат и идните преоценувања на ***материјалноста***.

Барање за обелоденување ИРМ-2 – Барања за обелоденување во ЕСИО покриени со изјавата за одржливост на друштвото

54. Друштвото треба да поднесе извештај за барањата за обелоденување усогласени со неговите изјави за одржливост.

55. Целта на ова барање за обелоденување е да обезбеди разбирање за барањата за обелоденување вклучени во изјавата за одржливост на друштвото и за темите што се изоставени како несуштински, како резултат на проценката на **материјалноста**.

56. Друштвото треба да вклучи листа на барањата за обелоденување кои се исполнети при подготовката на ***изјавата за одржливост***, врз основа на проценката на ***материјалноста*** (види ЕСИО 1 поглавје 3), вклучувајќи ги броевите на страниците и/или пасусите каде што се наоѓаат поврзаните обелоденувања во изјавата за одржливост. Ова може да се претстави како табела со содржина. Друштвото, исто така, треба да вклучи табела со сите податочни точки што произлегуваат од друго законодавство на ЕУ како што е наведено во Додаток В на овој стандард, да означи каде во изјавата за одржливост може истите да се најдат и вклучувајќи ги оние што друштвото ги оценило како нематеријални, во кој случај во табелата во согласност со ЕСИО 1 точка 35, друштвото треба да означи „Не е материјално“.

57. Ако друштвото заклучи дека климатските промени не се материјални и затоа ги изостави сите барања за обелоденување во ЕСИО Е1 *Климатски промени*, треба да обелодени детално објаснување за заклучоците од неговата оцена на ***материјалноста*** во однос на климатските промени (види ЕСИО 2 ИРМ-2 *Барања за обелоденување воЕСИО опфатени со изјавата за одржливост на друштвото*), вклучувајќи ианализа на идните услови врз основа на која друштвото би можело да заклучи дека климатските промени во иднина ќе бидат материјални.

58. Ако друштвото заклучи дека некоја друга тема освен климатските промени не е материјална и затоа ги изостави сите барања за обелоденување во соодветната

тематска ЕСИО, може да даде кратко објаснување за заклучоците од својата проценка на ***материјалноста*** за таа тема.

59. Друштвото треба да даде објаснување за тоа како ги определило материјалните информации што треба да се објават во врска со ***влијанијата, ризиците и можностите*** кои ги оценило како материјални, вклучително и употребата на прагови и/или како ги имплементирал критериумите во ЕСИО 1 дел 3.2 *Материјални прашања и материјалност на информациите*.

4.2 Минимални барања за обелоденување на политиките и активностите

60. Овој дел ги утврдува ***минималните барања за обелоденување*** што треба да се вклучат кога друштвото обелоденува информации за своите ***политики и активности*** за спречување, ублажување и решавање на тематските и потенцијалните материјални влијанија, за справување со материјалните ***ризици*** и/или за следење на материјални можности (колективно, за „управување со материјалните ***прашања за одржливост***“). Тие ќе се применуваат заедно со барањата за обелоденување, вклучувајќи ги и барањата за примена, дадени во релевантните тематски и секторски специфичните ЕСИО. Тие, исто така, се применуваат кога друштвото подготвува обелоденувања специфични за ентитетот.

61. Соодветните обелоденувања се наоѓаат заедно со обелоденувањата пропишани од релевантниот ЕСИО. Кога една ***политика*** или исти активности се однесуваат на неколку меѓусебно поврзани ***прашања за одржливост***, друштвото може да ги обелодени потребните информации во своето известување во рамките на една тематска ЕСИО и вкрстено упатување на нив во својот извештај во рамки на други тематски ЕСИО.

62. Ако друштвото не може да ги обелодени информациите за ***политиките и активностите*** што се бараат според релевантниот ЕСИО, бидејќи не усвоило политики и/или дејствија во врска со конкретното ***прашање за одржливост***, треба да обелодени дека тоа е случај и да даде причини зошто не се усвоени политики и/или дејства. Друштвото може да обелодени временска рамка во која има за цел да ги усвои.

Минимално барање за обелоденување – Политики МБО-П – Политики усвоени за управување со материјалните прашања за одржливост

63. Друштвото треба да ги примени ***минималните барања за обелоденување*** дефинирани во оваа одредба кога треба да ги обелодени политиките што ги има во однос на секое ***прашање за одржливост*** идентификувано како материјално.

64. Целта на ова ***минимално барање за обелоденување*** е да обезбеди разбирање за ***политиките*** што друштвото ги има за да ги спречи, ублажи и поправи реалните и потенцијалните ***влијанија***, да одговори на ***ризиците*** и да ги следи ***можностите***.

65. Друштвото треба да обелодени информации за ***политиките*** усвоени за управување со материјалните ***прашања за одржливост***. Обелоденувањето ги вклучува следните информации:

(a) опис на клучните содржини на **политиката**, вклучувајќи ги нејзините општи цели и кои материјални ***влијанија, ризици или можности*** се однесуваат на политиката и процесот за следење;

(b) опис на опсегот на политиката, или на неговите исклучоци, во смисла на активности, на пониските и/или повисоките нивоа на ***синџир на вредност***, географски одбележја и доколку е релевантно, засегнатите групи на ***засегнати страни***;

(c) највисокото ниво во организацијата на друштвото кое е одговорно за спроведувањето на политиката;

(d) упатување, доколку е релевантно, на стандардите или иницијативите на трети страни кои друштвото се обврзува да ги почитува преку спроведување на политиката;

(e) доколку е релевантно, опис на начинот на кој се разгледуваат интересите на клучните ***засегнати страни*** при поставување на политиката; и

(f) доколку е релевантно, дали и како друштвото ја прави политиката достапна за потенцијално засегнатите засегнати страни и за засегнатите страни кои треба да помогнат во нејзиното спроведување.

Минимално барање за обелоденување – Акции МБО-А – Дејства и ресурси поврзани со материјалните прашања за одржливост

66. Друштвото ги применува барањата за содржината на обелоденувањата во оваа одредба кога ги опишува ***активностите*** преку кои управува со секое прашање за **материјална одржливост**, вклучувајќи акциони планови и ресурси доделени и/или планирани.

67. Целта на ова ***минимално барање за обелоденување*** е да обезбеди разбирање за клучните **активности** преземени и/или планирани за да се спречат, ублажат и ***санираат*** фактичките и потенцијалните ***влијанија***, и да се адресираат ***ризиците и можностите*** и каде што е применливо да се постигнат ***целите*** и целните вредности на поврзаните ***политики***.

68. Кога имплементацијата на ***политиката*** бара ***активности*** или сеопфатен акционен план за да се постигнат неговите цели, како и кога активностите се спроведуваат без конкретна политика, друштвото треба да ги обелодени следните информации:

(a) листа на клучните активности преземени во извештајната година и планирани за иднината, нивните очекувани исходи и, каде што е релевантно, како нивното спроведување придонесува за постигнување на ***целите*** и целните вредности на политиката;

(b) опсегот на клучните активности (т.е. покриеност во однос на активностите, на повисоките и пониските нивоа на ***синџирот на вредност***, географии и, каде што е применливо, засегнатите групи на ***засегнати страни***);

(c) временските периоди под кои друштвото има намера да ја заврши секоја клучна акција;

(d) доколку е применливо, преземените клучни активности (заедно со резултатите) за да се обезбеди и да се соработува или да се поддржи обезбедувањето на ***правен лек*** за оние кои се оштетени од реалните материјални влијанија;

(e) доколку е применливо, квантитативни и квалитативни информации во врска со напредокот на активностите или акционите планови обелоденети во претходните периоди.

69. Кога имплементацијата на акционен план бара значителни оперативни расходи (Опрас) и/или капитални расходи (Капекс), друштвото:

(a) треба да го опише видот на тековните и идните финансиски и други ресурси доделени на акцискиот план, вклучително доколку е применливо, релевантните услови за одржливи финансиски инструменти, како што се зелени обврзници, социјални обврзници и зелени заеми, еколошките или социјалните цели и дали способноста за спроведување на акциите или акцискиот план зависи од специфични предуслови, на пр., доделување финансиска поддршка или развој на јавната политика и пазарот;

(b) да го обезбеди износот на тековните финансиски ресурси и да објасни како тие се поврзани со најрелевантните износи прикажани во финансиските извештаи; и

(c) да го обезбеди износот на идните финансиски ресурси.

5. Показатели и цели

70. Ова поглавје ги утврдува ***минималните барања за обелоденување*** кои треба да бидат вклучени кога друштвото обелоденува информации за неговите ***показатели и цели*** поврзани со секое материјално прашање за одржливост. Тие ќе се применат заедно со барањата за обелоденување, вклучувајќи ги и барањата за примена, дадени во релевантните тематски ЕСИО. Тие, исто така, се применуваат кога друштвото подготвува обелоденувања специфични за ентитетот.

71. Соодветните обелоденувања ќе бидат лоцирани заедно со обелоденувањата пропишани од тематските ЕСИО.

72. Доколку друштвото не може да ги обелодени информациите за целните вредности кои се бараат со релевантниот тематски ЕСИО, бидејќи не поставило целни вредности во однос на конкретното прашање за одржливост, тоа треба да го обелодени и да

презентира причини зошто не се утврдени целни вредности. Друштвото може да обелодени временска рамка во која има за цел да ги усвои.

Минимално барање за обелоденување – Показатели МБО-М – Показатели во врска со материјалните прашања за одржливост

73. Друштвото треба да ги примени барањата за содржината на обелоденувањата во оваа одредба кога ги обелоденува ***показателите*** што ги има во однос на секое материјално ***прашање за одржливост***.

74. Целта на ова ***минимално барање за обелоденување*** е да обезбеди разбирање за ***показателите*** што друштвото ги користи за да ја следи ефективноста на неговите ***активности*** за управување со материјалните ***прашања за одржливост***.

75. Друштвото треба да ги обелодени сите ***показатели*** што ги користи за да ги оцени показателите и ефективноста, во врска со материјалното ***влијание, ризици или можности***.

76. ***Показателите*** ги вклучуваат оние кои се дефинирани во ЕСИО, како и показателите идентификувани на специфична основа за ентитетот, без разлика дали се преземени од други извори или развиени од самото друштво.

77. За секој ***показател***, друштвото треба:

    (a) да ги обелодени методологиите и значајните претпоставки зад показателите, вклучувајќи ги ограничувањата на користените методологии;

    (b) да обелодени дали мерењето на показателите е потврдено од надворешно тело различно од давателот на уверување и, доколку е така, кое тело;

    (c) да ги означи и дефинира показателите користејќи значајни, јасни и прецизни имиња и описи;

    (d) кога валутата е наведена како единица мерка, да ја користи валутата за презентирање на неговите финансиски извештаи.

Минимален барање за обелоденување – Цели МБО-Ц – Следење на ефективноста на политиките и активностите преку цели

78. Друштвото ги применува барањата за содржината на обелоденувањата во оваа одредба кога обелоденува информации за ***целите*** што ги поставило во однос на секое материјално ***прашање за одржливост***.

79. Целта на ова ***минимално барање за обелоденување*** е за секое материјално ***прашање за одржливост*** да обезбеди разбирање на:

(a) дали и како друштвото ја следи ефективноста на своите ***активности*** за справување со материјалните ***влијанија, ризици и можности***, вклучително и ***показателите*** што ги користи за да го стори тоа;

(b) мерливи временски ограничени ***цели*** ориентирани кон исходот поставени од друштвото за исполнување на целите на ***политиката***, дефинирани во однос на очекуваните резултати за луѓето, околината или друштвото во однос на материјалните влијанија, ризици и можности;

(c) целокупниот напредок кон усвоените цели со текот на времето;

(d) во случај друштвото да нема поставено мерливи временски цели ориентирани кон исходот, дали и како ја следи ефективноста на своите активности за справување со материјалните влијанија, ризици и можности и како го мери напредокот во постигнувањето на неговите цели на ***политиката***; и

(e) дали и како ***засегнатите страни*** биле вклучени во поставувањето цели за секое материјално прашање за одржливост.

80. Друштвото треба да ги обелодени мерливите цели, ориентирани кон исходот и временски ограничените ***цели*** за материјалните **прашања за одржливост** што ги поставило, за да го оцени напредокот. За секоја цел, обелоденувањето ги вклучува следните информации:

(a) опис на односот помеѓу целта и целите на ***политиката***;

(b) дефинираното ниво на целни вредности што треба да се постигне, вклучувајќи, каде што е применливо, дали целта е апсолутна или релативна и во која единица се мери;

(c) опсегот на целта, вклучувајќи ги активностите на друштвото и/или неговиот ***синџир на вредности*** на повисоките и пониските нивоа, каде што е применливо и географските граници;

(d) основната вредност и базната година од која се мери напредокот;

(e) периодот на кој се применува целта и доколку е применливо, сите клучни фази или привремени цели;

(f) методологиите и значајните претпоставки што се користат за дефинирање на целите, вклучително каде што е применливо, избраното ***сценарио***, изворите на податоци, усогласувањето со националните, ЕУ или меѓународните политички цели и начинот на кој во рамки на тие цели се зема предвид поширокиот контекст на одржливиот развој и/или локалната ситуација во која се случуваат влијанијата;

(g) дали целите на друштвото поврзани со прашањата за животната средина се засноваат на убедливи научни докази;

(h) дали и како ***засегнатите страни*** биле вклучени во поставувањето цели за секое прашање на материјална одржливост;

(i) какви било промени во целите и соодветните показатели или основните методологии за мерење, значајните претпоставки, ограничувањата, изворите и процесите за обезбедување податоци усвоени во рамки на дефинираниот временски период. Ова вклучува објаснување на образложението за тие промени и нивниот ефект врз споредливоста (види барање за обелоденување БО-2 *Обелоденувања во врска со специфичните околности на овој стандард*); и

(j) остварените резултати во однос на неговите обелоденети цели, вклучувајќи информации за тоа како целта се следи и прегледува и користените показатели, дали напредокот е во согласност со она што било првично планирано и анализа на трендовите или значајните промени во остварените резултати на друштвото кон постигнување на целта.

81. Ако друштвото не поставило никакви мерливи ***цели*** ориентирани кон исходот:

(a) може да обелодени дали таквите цели ќе бидат поставени и временската рамка за нивно поставување, или причините зошто друштвото не планира да постави такви цели;

(b) треба да обелодени дали сепак ја следи ефективноста на неговите ***политики и активности*** во однос на ***влијанието, ризиците и можностите*** поврзани со материјалната одржливост, и ако е така:

i. сите процеси преку кои тоа го прави;

ii. дефинираното ниво на амбиција што треба да се постигне и сите квалитативни или квантитативни показатели што ги користи за оценување на напредокот, вклучувајќи го и базниот период од кој се мери напредокот.

Додаток А. Барања за примена

Овој додаток е составен дел на ЕСИО 2 и ја има истата важност како и другите делови на Стандардот.

1. Основа за подготовка

Барање за обелоденување БО-1 – Општа основа за подготовка на изјави за одржливост

AR 1. Кога се опишува до кој степен ***изјавата за одржливост*** ги покрива повисоките и пониските нивоа на ***синџирот на вредности*** на друштвото (види ЕСИО 1 дел 5.1 *Друштво кое известува и синџир на вредности*), друштвото може да прави разлика помеѓу:

(a) степенот до кој неговата оцена за **материјалноста** на ***влијанијата, ризиците и можностите*** се протега на повисоките и/или пониските нивоа на синџирот на вредности;

(b) степенот до кој неговите **политики, активности и цели** се прошируваат на синџирот на вредности; и

(c) степенот до кој при обелоденување на ***показателите*** ги вклучува податоците за синџирот на вредности на повисоките и/или пониските нивоа.

Барање за обелоденување БО-2 – Обелоденувања во врска со специфични околности

AR 2. Друштвото може да обелодени дали се потпира на некои европски стандарди одобрени од Европскиот систем за стандардизација (стандарди ISO/IEC или CEN/CENELEC), како и степенот до кој податоците и процесите што се користат за целите на известување за одржливост се потврдени од надворешен давател на гаранции и е утврдено дека се усогласени со соодветните ISO/IEC или CEN/CENELEC стандарди.

2. Управување

Барање за обелоденување УПР-1 – Улогата на административните, раководните и надзорните тела

AR 3. При опишувањето на улогата и одговорностите на ***административните, раководните и надзорните тела*** во однос на ***прашањата за одржливост***, друштвото може да ги специфицира:

(a) аспектите на одржливост над кои се врши надзорот во однос на прашањата поврзани со животната средина, социјалните прашања и управувањето со кои може да се соочи друштвото, вклучувајќи:

i. секоја проценка и промени на аспектите поврзани со одржливоста на стратегијата и ***деловниот модел*** на друштвото;

ii. идентификација и проценка на ***материјалните ризици, можности и влијанија***;

iii. поврзаните ***политики и цели***, акциони планови и посветени ресурси; и

iv. известување за одржливост;

(b) формата што ја има таквиот надзор за секој од горенаведените аспекти: т.е. информации, консултации или одлучување; и

(c) начинот на кој таквиот надзор е организиран и формализиран, т.е. процесите во чии рамки административните, раководните и надзорните тела се ангажираат со овие аспекти на одржливост.

AR 4. При опишување на организацијата на управување на друштвото во однос на ***прашањата за одржливост***, описот на сложената структура на управување може да биде дополнет со нивно прикажување во форма на дијаграм.

AR 5. Описот на нивото на стручност или пристапот до стручни ресурси на ***административните, раководните и надзорните тела*** може да се поткрепи со илустрација на составот на телата, вклучувајќи ги членовите на кои овие тела се потпираат за експертиза за да ги надгледуваат ***прашањата за одржливост***, и како тие ја користат таа експертиза како тело. Во описот, друштвото ќе разгледа како експертизата и вештините се релевантни за материјалните ***влијанија, ризиците и можностите*** на друштвото и дали телата и/или неговите членови имаат пристап до други извори на стручни ресурси, како што се конкретни стручни лица и ***обука*** и други образовни иницијативи за ажурирање и развивање на стручноста поврзана со одржливост во рамките на овие тела.

Барање за обелоденување УПР-2 – Доставени информации на и прашања за одржливост што ги решаваат административните, раководните и надзорните тела на друштвото

AR 6. Во зависност од структурата на друштвото, ***административните, раководните и надзорните тела*** може да се фокусираат на сеопфатни ***цели***, додека раководството се фокусира на подетални цели. Во овој случај, друштвото може да обелодени како органите на управување обезбедуваат дека постои соодветен механизам за следење на показателите.

Барање за обелоденување УПР-3 – Вклучување на показатели поврзани со одржливост во шемите за стимулации

AR 7. За друштвата кои котираат на берза, ова Барање за обелоденување треба да биде конзистентно со извештајот за наградување пропишан во членовите 9a и 9b од Директивата 2007/36/ЕЗ за остварување на одредени права на акционерите во друштвата кои котираат на берза. Согласно одредбите од ЕСИО 1, точки 119, 120 и 122, наведеното друштво може да се повика на својот извештај за наградување.

Барање за обелоденување УПР-4 – Изјава за должно внимание

AR 8. Мапирањето што се бара во точка 30 може да се претстави во форма на табела, со вкрстување на основните елементи на должното внимание, за влијанијата врз луѓето и животната средина, до релевантните обелоденувања во ***изјавата за одржливост*** на друштвото, како што е наведено подолу.

AR 9. Друштвото може да вклучи дополнителни колони на табелата подолу за јасно да се идентификуваат оние обелоденувања кои се однесуваат на влијанијата врз луѓето и/или

врз животната средина, имајќи предвид дека, во некои случаи, повеќе од едно обелоденување може да обезбеди информации за истиот чекор на должно внимание.

AR 10. Главните референци во меѓународните инструменти на Водечките принципи на ОН за бизнис и човекови права и насоките на ОЕЦД за мултинационални компании за основните елементи на процесот на должно внимание се наведени во ЕСИО 1 поглавје 4.

Основни елементи на должно внимание	Точки во изјавата за одржливост
a) Вградување на должно внимание во управувањето, стратегијата и деловниот модел	
b) Соработка со засегнатите страни во сите клучни чекори на должно внимание	
c) Идентификување и проценка на негативните влијанија	
d) Преземање активности за справување со тие негативни влијанија	
e) Следење на ефективноста на овие напори и комуникација	

Барање за обелоденување УПР-5 – Управување со ризици и внатрешни контроли за известување за одржливост

AR 11. Ова барање за обелоденување се фокусира само на процесите на внатрешна контрола над процесот на известување за одржливост. Друштвото може да ги земе предвид ризиците како што се комплетноста и интегритетот на податоците, точноста на резултатите од проценката, достапноста на податоци за повисоките и/или пониските нивоа на ***синџирот на вредности*** и времето на достапност на информациите.

3. Стратегија

Барање за обелоденување СДМ-1 Стратегија, деловен модел и синџир на вредности

AR 12. За да се обезбедат информациите за секторите што се бараат во точка 40, друштвото ги мапира своите значајни активности во согласност со секторите на ЕСИО. Доколку не постои шифра за подсектор, ќе се користи натписот „други“.

AR 13. За целите на обелоденување што се бараат во точка 40, група понудени производи и/или услуги, група пазари и/или групи на клиенти кои ги опслужува друштвото или ЕСИО сектор се значајни за друштвото доколку исполнуваат еден или двата од следниве критериуми:

(a) претставува повеќе од 10 отсто од приходот на друштвото;

(b) поврзано со материјални фактички влијанија или материјални потенцијални негативни влијанија на друштвото.

AR 14. При подготвувањето на обелоденувањата во врска со неговиот ***деловен модел*** и ***синџирот на вредности***, друштвото треба да ги земе предвид:

(a) неговите клучни активности, ресурси, дистрибутивни канали и сегменти на клиенти;

(b) неговите клучни ***деловни односи*** и нивните клучни карактеристики, вклучувајќи ги односите со клиентите и ***добавувачите***;

(c) структурата на трошоците и приходите на неговите деловни сегменти, во согласност со барањата за обелоденување на МСФИ 8 во финансискиот извештај, онаму каде што е применливо;

(d) потенцијалните ***влијанија, ризици и можности*** во неговиот значаен сектор(и) и нивната можна врска со сопствениот ***деловен модел*** или ***синџир на вредности***.

AR 15. Контекстуалните информации може да бидат особено релевантни за корисниците на изјавата за одржливост на друштвото, за да се разбере до кој степен обелоденувањата вклучуваат информации за ***синџирот на вредности*** на повисоките и/или пониските нивоа од синџирот. Описот на главните карактеристики на повисоките и/или пониските нивоа од синџирот на вредности и каде што е применливо, идентификацијата на клучните синџири на вредности треба да го поддржи разбирањето за тоа како друштвото ги применува барањата од ЕСИО 1 поглавје 5 и проценката на ***материјалноста*** што ја врши друштвото во согласност со ЕСИО 1 поглавје 3. Описот може да обезбеди детален преглед на синџирот на вредности и релативните карактеристики на нивните клучни карактеристики. показателите и позицијата на друштвото и објаснување како тие придонесуваат за создавање вредност на друштвото.

Барање за обелоденување СДМ-2 – Интереси и ставови на засегнатите страни

AR 16. Ставовите и интересите на ***засегнатите страни*** кои се изразени како дел од ангажманот на друштвото со засегнатите страни преку неговиот процес на должно внимание може да бидат релевантни за еден или повеќе аспекти од неговата стратегија или деловен модел. Како такви, тие може да влијаат на одлуките на друштвото во однос на идната насока на стратегијата или деловниот модел.

Барање за обелоденување СДМ-3 - Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот модел

AR 17. Кога опишува каде се концентрирани материјалните ***влијанија, ризици и можности*** на повисоките и/или пониските нивоа на неговиот синџир на вредности, друштвото треба

да ги земе предвид: географските области, капацитетите или видовите на средства, влезните, излезните и дистрибутивните канали.

AR 18. Ова обелоденување може да се изрази во смисла на едно ***влијание, ризик или можност*** или со собирање групи на материјални влијанија, ризици и можности, кога тоа обезбедува порелевантни информации и не ги прикрива материјалните информации.

4. Управување со влијанието, ризиците и можностите

Барање за обелоденување ИРМ-2 – Барања за обелоденување во ЕСИО покриени со изјавата за одржливост на друштвото

AR 19. Без оглед на основата за презентација на информациите за прашањата за одржливост вклучени во ЕСИО 1 поглавје 8 *Структура на изјавата за одржливост*, друштвото може да ја обелодени листата на Барањата за обелоденување усогласени при подготовката на изјавата за одржливост (види точка 54) во општиот информативен дел или во други делови од ***изјавата за одржливост*** како што смета дека е соодветно. Друштвото може да користи форма на содржина, т.е. табеларна листа на барањата за обелоденување вклучени во изјавата за одржливост, со наведување каде истите се наоѓаат (страница/пасуси).

Минимално барање за обелоденување – Политики МБО-П – Усвоени политики за управување со материјалните прашања за одржливост

AR 20. Поради меѓузависноста помеѓу влијанијата врз луѓето и животната средина, ***ризиците и можностите***, единствена ***политика*** може да се примени за неколку материјални ***прашања за одржливост***, вклучително и прашања за кои се занимаваат повеќе од една тематска ЕСИО. На пример, ако една политика опфаќа и еколошко и социјално прашање, друштвото може да поднесе извештај за политиката во делот за животна средина во својата ***изјава за одржливост***. Во овој случај, треба во делот за социјала да вклучи вкрстено упатување кон делот за животна средина каде што се прикажува политиката. Подеднакво, политиката може да биде пријавена во делот за социјала со вкрстено упатување кон неа во делот за животна средина.

AR 21. Во описот на опфатот на ***политиката*** може да се објасни за кои активности и/или сегменти од сопственото работење на друштвото или ***синџирот на вредности*** на повисоките и пониските нивоа на синџирот истата се однесува. Во описот, исто така, може да се појаснат и дополнителни граници релевантни за конкретната тема или околностите на друштвото, кои може да вклучуваат географски одбележја, животни циклуси итн. Во одредени случаи, како на пример ако политиката не го покрива целиот синџир на вредности, друштвото може да обезбеди јасни информации во врска со обемот на синџирот на вредности опфатен со политиката.

Минимално барање за обелоденување – Акции МБО-А – Дејствија и ресурси во врска со материјалните прашања за одржливост

AR 22. Клучни ***активности*** во контекст на ова ***минимално барање за обелоденување*** се оние дејствија кои материјално придонесуваат за постигнување на целите на друштвото во справувањето со материјалните ***влијанија, ризици и можности***. Заради полесна разбирливост, клучните дејства може да се обединат онаму каде што е соодветно.

AR 23. Информациите за распределба на ресурсите може да бидат претставени во форма на табела и поделени помеѓу капитални расходи и оперативни расходи, и низ релевантните временски периоди, и помеѓу ресурсите што се применуваат во тековната извештајна година и планираната распределба на ресурсите во одредени временски периоди.

5. Показатели и цели

Минимално барање за обелоденување – Цели МБО-Ц – Следење на ефективноста на политиките и активностите преку цели

AR 24. При обелоденување на ***целите*** поврзани со спречување или ублажување на влијанијата врз животната средина, друштвото треба да даде приоритет на целите поврзани со намалување на влијанијата во апсолутна смисла, а не во релативна смисла. Кога целите се однесуваат на спречувањето или ублажувањето на социјалните влијанија, тие може да се специфицираат во однос на ефектите врз човековите права, благосостојбата или позитивните резултати за засегнатите ***засегнати страни***.

AR 25. Информациите за постигнатиот напредок кон остварување на ***целите*** може да бидат претставени во сеопфатна табела, вклучувајќи информации за основната и целната вредност, клучните фази и постигнатите показатели во претходните периоди.

AR 26. Онаму каде што друштвото опишува напредок во постигнувањето на целите на ***политиката*** во отсуство на мерлива цел, може да наведе основна линија според која се разгледува напредокот. На пример, друштвото може да процени зголемување на ***платите*** за одреден процент за оние под правичната плата; или може да го процени квалитетот на неговите односи со локалните заедници преку упатување на процентот на прашања покренати од заедниците кои биле решени на нивно задоволство. Основната линија и проценката на напредокот ќе бидат поврзани со ***влијанијата, ризиците и можностите*** кои ја поткрепуваат ***материјалноста*** на прашањето што го опфаќа политиката.

Додаток Б. Список на податочни точки во меѓусекторските и тематските стандарди кои произлегуваат од друго законодавство на ЕУ

Овој додаток е составен дел на ЕСИО 2. Табелата подолу ги илустрира точките на податоци во ЕСИО 2 и тематските ЕСИО кои произлегуваат од друго законодавство на ЕУ.

Барање за обелоденување и поврзана точка на податоци	Упатување на Уредбата за објавување на информации за државно финансирање[25]	Упатување на столб 3[26]	Упатување на регулативата зе референтни вредности[27]	Упатување кон ЕУ законот за клима[28]
ЕСИО 2 УПР-1 Родова разновидност на одборот точка 21 (d)	Показател број 13 од Табела бр. 1 од Анекс 1		Делегирана регулатива на Комисијата (ЕУ) 2020/ 1816 година,[29] Анекс II	
ЕСИО 2 УПР-1 Процент на членови на одборот кои се независни точка 21 (e)			Делегирана регулатива (ЕУ) 2020/1816 година, Анекс II	
ЕСИО 2 УПР-4 Изјава за должно внимание точка 30	Показател број 10 Табела бр. 3 од Анекс 1			

[25] Регулатива (ЕУ) 2019/2088 на Европскиот парламент и на Советот од 27 ноември 2019 година за обелоденувања поврзани со одржливост во секторот на финансиски услуги (Регулатива за одржливи финансиски обелоденувања) (OJ L 317, 9.12.2019, стр. 1).
[26] Регулатива (ЕУ) бр. 575/2013 на Европскиот парламент и на Советот од 26 јуни 2013 година за прудентни барања за кредитните институции и инвестициските фирми и за изменување и дополнување на Регулативата (ЕУ) бр. 648/2012 (Регулатива за капитални барања „CRR“) (OJ L 176, 27.6.21).
[27] Регулатива (ЕУ) 2016/1011 на Европскиот парламент и на Советот од 8 јуни 2016 година за показателите што се користат како одредници во финансиските инструменти и финансиските договори или за мерење на показателите на инвестициските фондови и за изменување и дополнување на Директивите 2008/48/ЕС и 2014/17/ЕU и Регулативата (ЕУ 61/201) бр. 29.6.2016, стр.1)
[28] Регулатива (ЕУ) 2021/1119 на Европскиот парламент и на Советот од 30 јуни 2021 година за воспоставување рамка за постигнување климатска неутралност и изменување на Регулативите (ЕЗ) бр. 401/2009 и (ЕУ) 2018/1999 („Европско право за климата“) (OJ L. 243, 9.7.2021, стр. 1).
[29] Делегираната регулатива (ЕУ) 2020/1816 на Комисијата од 17 јули 2020 година со која се дополнува Регулативата (ЕУ) 2016/1011 на Европскиот парламент и на Советот во однос на објаснувањето на референтните вредности во изјавата за тоа како факторите на животната средина, социјалните фактори и управувањето се рефлектираат во секоја одредница дадена и објавена (OJ L 406, 3.12.2020, стр. 1)

Барање за обелоденување и поврзана точка на податоци	Упатување на Уредбата за објавување на информации за државно финансирање[25]	Упатување на столб 3[26]	Упатување на регулативата зе референтни вредности[27]	Упатување кон ЕУ законот за клима[28]
ЕСИО 2 СДМ-1 Вклучување во активности поврзани со активности за фосилни горива точка 40 (d) i	Показатели број 4 Табела бр. 1 од Анекс 1	Регулатива (ЕУ) бр. 575/2013 Член 449а; Регулатива за спроведување на Комисијата (ЕУ) 2022/2453[30] Табела 1: Квалитативни информации за еколошки ризик и Табела 2: Квалитативни информации за социјален ризик	Делегирана регулатива (ЕУ) 2020/1816, Анекс II	
ЕСИО 2 СДМ-1 Вклучување во активности поврзани со хемиско производство точка 40 (d) ii	Показател број 9 Табела бр. 2 од Анекс 1		Делегирана регулатива (ЕУ) 2020/1816, Анекс II	
ЕСИО 2 СДМ-1 Вклучување во активности поврзани со контроверзно	Показател број 14 Табела бр. 1 од Анекс 1		Делегирана регулатива (ЕУ) Делегирана регулатива (ЕУ)	

[30] Регулатива на Комисијата за спроведување (ЕУ) 2022/2453 од 30 ноември 2022 година за изменување и дополнување на техничките стандарди за имплементација утврдени во Регулативата за спроведување (ЕУ) 2021/637 во однос на обелоденувањето на еколошките, социјалните и ризиците од управувањето (OJ L 324,19.12.2022, стр.1).

Барање за обелоденување и поврзана точка на податоци	Упатување на Уредбата за објавување на информации за државно финансирање[25]	Упатување на столб 3[26]	Упатување на регулативата зе референтни вредности[27]	Упатување кон ЕУ законот за клима[28]
оружје точка 40 (d) iii			2020/1818,[31] Делегирана регулатива (ЕУ) 2020/1816, Анекс II, член 12(1)	
ЕСИО 2 СДМ-1 Вклучување во активности поврзани со одгледување и производство на тутун точка 40 (d) iv			Делегирана регулатива (ЕУ) 2020/1818, член 12(1) Делегирана регулатива (ЕУ) 2020/1816, Анекс II	
ЕСИО Е1-1 План за транзиција за постигнување климатска неутралност до 2050 година, точка 14				Регулатива (ЕУ) 2021/1119, член 2(1)
ЕСИО Е1-1 Друштва исклучени од одредниците усогласени со Парискиот договор, точка 16 (g)		член 449а Регулатива (ЕУ) бр. 575/2013; Регулатива на Комисијата за спроведување (ЕУ) 2022/2453 Шаблон 1:	Делегирана Регулатива (ЕУ) 2020/1818, член 12.1 (г) до (е) и член 12.2	

[31] Комисијата ја делегираше Регулативата (ЕУ) 2020/1818 од 17 јули 2020 година која ја дополнува Регулативата (ЕУ) 2016/1011 на Европскиот парламент и на Советот во однос на минималните стандарди за одредниците за климатска транзиција на ЕУ и одредниците усогласени со ЕУ Париз (OJ L 406, 3.2012, стр.1).

Барање за обелоденување и поврзана точка на податоци	Упатување на Уредбата за објавување на информации за државно финансирање[25]	Упатување на столб 3[26]	Упатување на регулативата за референтни вредности[27]	Упатување кон ЕУ законот за клима[28]
		Банкарска книга-ризик од транзиција од климатски промени: Кредитен квалитет на изложеностите по сектори, емисии и преостаната рочност		
ЕСИО Е1-4 Цели за намалување на емисиите на стаклени гасови, точка 34	Показател број 4 Табела бр. 2 од Анекс 1	член 449а Регулатива (ЕУ) бр. 575/2013; Регулатива за спроведување на Комисијата (ЕУ) 2022/2453 Шаблон 3: Банкарска книга (книга на позиции) – Ризик од транзиција од климатски промени: показатели за усогласување	Делегирана регулатива (ЕУ) 2020/1818, член 6	

Барање за обелоденување и поврзана точка на податоци	Упатување на Уредбата за објавување на информации за државно финансирање[25]	Упатување на столб 3[26]	Упатување на регулативата зе референтни вредности[27]	Упатување кон ЕУ законот за клима[28]
ЕСИО Е1-5 Потрошувачка на енергија од фосилни извори поделени по извори (само сектори со високо влијание врз климата) точка 38	Показател број 5 Табела бр. 1 и показател бр. 5 Табела бр. 2 од Анекс 1			
ЕСИО Е1-5 Потрошувачка на енергија и комбинација на изворите на енергија точка 37	Показател број 5 Табела бр. 1 од Анекс 1			
ЕСИО Е1-5 Енергетскиот интензитет поврзан со активностите во секторите со високо влијание на климата, точки од 40 до 43	Показател број 6 Табела бр. 1 од Анекс 1			
ЕСИО Е1-6 Бруто опфат 1, 2, 3 и Вкупни емисии на стаклени гасови точка 44	Показатели број 1 и 2 Табела бр. 1 од Анекс 1	член 449а; Регулатива (ЕУ) бр. 575/2013; Регулатива за спроведување на Комисијата (ЕУ) 2022/2453	Делегирана регулатива (ЕУ) 2020/1818, член 5(1), 6 и 8(1)	

Барање за обелоденување и поврзана точка на податоци	Упатување на Уредбата за објавување на информации за државно финансирање[25]	Упатување на столб 3[26]	Упатување на регулативата за референтни вредности[27]	Упатување кон ЕУ законот за клима[28]
		Шаблон 1: Банкарска книга (книга на позиции) – Ризик од транзиција од климатски промени: Кредитен квалитет на изложеностите по сектори, емисии и преостаната рочност		
ЕСИО Е1-6 Интензитетот на бруто емисиите на стаклени гасови, точки 53 до 55	Показатели број 3 Табела бр. 1 од Анекс 1	Член 449а Регулатива (ЕУ) бр. 575/2013; Регулатива за спроведување на Комисијата (ЕУ) 2022/2453 Шаблон 3: Банкарска книга (книга на позиции)– Ризик од транзиција од климатски промени: показатели за усогласување	Делегирана регулатива (ЕУ) 2020/1818, член 8(1)	

Барање за обелоденување и поврзана точка на податоци	Упатување на Уредбата за објавување на информации за државно финансирање[25]	Упатување на столб 3[26]	Упатување на регулативата зе референтни вредности[27]	Упатување кон ЕУ законот за клима[28]
ЕСИО Е1-7 Отстранувања на стаклени гасови и јаглеродни кредити точка 56				Регулатива (ЕУ) 2021/1119, член 2(1)
ЕСИО Е1-9 Изложеност на референтното портфолио на физички ризици поврзани со климата, точка 66			Делегирана регулатива (ЕУ) 2020/1818, Анекс II Делегирана регулатива (ЕУ) 2020/1816, Анекс II	
ЕСИО Е1-9 Разделување на паричните износи по акутен и хроничен физички ризик точка 66 (а) ЕСИО Е1-9 Локација на значајни средства под материјален физички ризик точка 66 (с).		Член 449а Регулатива (ЕУ) бр. 575/2013; Регулатива за спроведување на Комисијата (ЕУ) 2022/2453 точки 46 и 47; Шаблон 5: Банкарска книга (книга на позиции) - Физички ризик од климатски промени: Изложености кои подлежат на физички ризик.		

Барање за обелоденување и поврзана точка на податоци	Упатување на Уредбата за објавување на информации за државно финансирање[25]	Упатување на столб 3[26]	Упатување на регулативата за референтни вредности[27]	Упатување кон ЕУ законот за клима[28]
ЕСИО Е1-9 Распределба на сметководствена та вредност на неговите недвижности по класи на енергетска ефикасност точка 67 (c).		Член 449а Регулатива (ЕУ) бр. 575/2013; Регулатива за имплементаци ја на Комисијата (ЕУ) 2022/2453 точка 34; Шаблон 2:Банкарска книга (книга на позиции) - Ризик од транзиција од климатски промени: Кредити обезбедени со недвижен имот - Енергетска ефикасност на колатералот		
ЕСИО Е1-9 Степен на изложеност на портфолиото на можности поврзани со климата, точка 69			Делегирана регулатива (ЕУ) 2020/1818, Анекс II	

Барање за обелоденување и поврзана точка на податоци	Упатување на Уредбата за објавување на информации за државно финансирање[25]	Упатување на столб 3[26]	Упатување на регулативата за референтни вредности[27]	Упатување кон ЕУ законот за клима[28]
ЕСИО Е2-4 Количина на секој загадувач наведен во Анекс II од Регулативата Е-РИПЗ (Европски регистар за испуштање и пренос на загадувачи) емитирана во воздухот, водата и почвата, точка 28	Показател број 8 Табела бр. 1 од анекс 1.			
ЕСИО Е3-1 Водни и морски ресурси точка 9	Показател број 7 Табела бр. 2 од Анекс 1			
ЕСИО Е3-1 Посебна политика точка 13	Показател број 8 Табела 2 од Анекс 1			
ЕСИО Е3-1 Одржливи океани и морија точка 14	Показател број 12 Табела бр. 2 од Анекс 1			
ЕСИО Е3-4 Вкупна вода рециклирана и повторно употребена точка 28 (c)	Показател број 6.2 Табела бр. 2 од Анекс 1			

Барање за обелоденување и поврзана точка на податоци	Упатување на Уредбата за објавување на информации за државно финансирање[25]	Упатување на столб 3[26]	Упатување на регулативата за референтни вредности[27]	Упатување кон ЕУ законот за клима[28]
ЕСИО Е3-4 Вкупна потрошувачка на вода во м3 по нето приход од сопствено работење точка 29	Показател број 6.1 Табела бр. 2 од Анекс 1			
►C1 ЕСИО 2-СДМ 3 - Е4 точка 16 (a) i◄	Показател број 7 Табела бр. 1 од Анекс 1			
►C1 ЕСИО 2-СДМ 3 - Е4 точка 16 (b) ◄	Показател број 10 Табела бр. 2 од Анекс 1			
►C1 ЕСИО 2-СДМ 3 - Е4 точка 16 (c) ◄	Показател број 14 Табела бр. 2 од Анекс 1			
ЕСИО Е4-2 Одржливи практики или политики за земјиште / земјоделство, точка 24 (b)	Показател број 11 Табела бр. 2 од Анекс 1			
ЕСИО Е4-2 Одржливи практики или политики за океани / морија, точка 24 (c)	Показател број 12 Табела бр. 2 од Анекс 1			

Барање за обелоденување и поврзана точка на податоци	Упатување на Уредбата за објавување на информации за државно финансирање[25]	Упатување на столб 3[26]	Упатување на регулативата за референтни вредности[27]	Упатување кон ЕУ законот за клима[28]
ЕСИО Е4-2 Политики за справување со уништувањето на шумите, точка 24 (d)	Показател број 15 Табела бр. 2 од Анекс 1			
ЕСИО Е5-5 Нерециклиран отпад точка 37 (d)	Показател број 13 Табела бр. 2 од Анекс 1			
ЕСИО Е5-5 Опасен отпад и радиоактивен отпад точка 39	Показател број 9 Табела бр. 1 од Анекс 1			
ЕСИО 2- СДМЗ - С1 Ризик од случаи на принудна работа точка 14 (f)	Показател број 13 Табела бр. 3 од Анекс I			
ЕСИО 2- СДМЗ - С1 Ризик од случаи на детски труд точка 14 (g)	Показател број 12 Табела бр. 3 од Анекс I			
ЕСИО S1-1 Обврски на политиката за човекови права точка 20	Показател број 9 Табела бр. 3 и показател број 11 Табела бр. 1 од Анекс I			

Барање за обелоденување и поврзана точка на податоци	Упатување на Уредбата за објавување на информации за државно финансирање[25]	Упатување на столб 3[26]	Упатување на регулативата за референтни вредности[27]	Упатување кон ЕУ законот за клима[28]
ЕСИО S1-1 Политики за должно внимание за прашања кои се опфатени со основните конвенции на Меѓународната организација на трудот од 1 до 8, точка 21			Делегирана регулатива (ЕУ) 2020/1816, Анекс II	
ЕСИО S1-1 процеси и мерки за спречување на трговија со луѓе точка 22	Показател број 11 Табела бр. 3 од Анекс I			
ЕСИО S1-1 политика за спречување несреќи на работното место или систем за управување точка 23	Показател број 1 Табела бр. 3 од Анекс I			
ЕСИО S1-3 механизми за справување со поплаки/жалби, точка 32 (c)	Показател број 5 Табела бр. 3 од Анекс I			

Барање за обелоденување и поврзана точка на податоци	Упатување на Уредбата за објавување на информации за државно финансирање[25]	Упатување на столб 3[26]	Упатување на регулативата за референтни вредности[27]	Упатување кон ЕУ законот за клима[28]
ЕСИО S1-14 Број на жртви и број и стапка на несреќи поврзани со работа точка 88 (b) и (c)	Показател број 2 Табела бр. 3 од Анекс I		Делегирана регулатива (ЕУ) 2020/1816, Анекс II	
ЕСИО S1-14 Број на изгубени денови поради повреди, несреќи, жртви или болест, точка 88 (e)	Показател број 3 Табела бр. 3 од Анекс I			
ЕСИО S1-16 Неприлагоден родов јаз во платите точка 97 (a)	Показател број 12 Табела бр. 1 од Анекс I		Делегирана регулатива (ЕУ) 2020/1816, Анекс II	
ЕСИО S1-16 Прекумерен износ на платата на извршниот директор во однос на останатите, точка 97 (b)	Показател број 8 Табела бр. 3 од Анекс I			
ЕСИО S1-17 Случаи на дискриминација точка 103 (a)	Показател број 7 Табела бр. 3 од Анекс I			

Барање за обелоденување и поврзана точка на податоци	Упатување на Уредбата за објавување на информации за државно финансирање[25]	Упатување на столб 3[26]	Упатување на регулативата за референтни вредности[27]	Упатување кон ЕУ законот за клима[28]
►C1 ЕСИО S1-17 Непочитување на водечките начела на ОН за деловно работење и човекови права и насоки на ОЕЦД, точка 104 (a) ◄	Показател број 10 Табела #1 и Показател бр. 14 Табела бр. 3 од Анекс I		Делегирана регулатива (ЕУ) 2020/1816, Анекс II Делегирана регулатива (ЕУ) 2020/1818 чл 12 (1)	
ЕСИО 2- СДМЗ - С2 Значаен ризик од детски труд или принудна работа во синџирот на вредност, точка 11 (b)	Показатели број 12 и n. 13 Табела бр. 3 од Анекс I			
ЕСИО S2-1 Обврски на политиката за човекови права точка 17	Показател број 9 Табела бр. 3 и показател бр. 11 Табела бр. 1 од Анекс 1			
ЕСИО S2-1 Политики поврзани со работниците во синџирот на вредности, точка 18	Показател број 11 и n. 4 Табела бр. 3 од Анекс 1			
ЕСИО S2-1 Непочитување на UNGP за принципите на бизнисот и	Показател број 10 Табела бр. 1 од Анекс 1		Делегирана регулатива (ЕУ) 2020/1816, Анекс II Делегирана	

Барање за обелоденување и поврзана точка на податоци	Упатување на Уредбата за објавување на информации за државно финансирање[25]	Упатување на столб 3[26]	Упатување на регулативата за референтни вредности[27]	Упатување кон ЕУ законот за клима[28]
човековите права и насоките на ОЕЦД, точка 19			регулатива (ЕУ) 2020/1818, член 12 (1)	
ЕСИО S2-1 Политики за должно внимание за прашањата што се однесуваат на основните конвенции на Меѓународната организација на трудот од 1 до 8, точка 19			Делегирана регулатива (ЕУ) 2020/1816, Анекс II	
ЕСИО S2-4 Прашања и случаи со човековите права поврзани со неговиот синџир на вредности на повисоките и пониските нивоа од синџирот, точка 36	Показател број 14 Табела бр. 3 од Анекс 1			
ЕСИО S3-1 Обврски во областа на на политиката за човекови права точка 16	Показател број 9 Табела бр. 3 од Анекс 1 и показател број 11 Табела бр. 1 од анекс 1			

Барање за обелоденување и поврзана точка на податоци	Упатување на Уредбата за објавување на информации за државно финансирање[25]	Упатување на столб 3[26]	Упатување на регулативата за референтни вредности[27]	Упатување кон ЕУ законот за клима[28]
►C1 ЕСИО S3-1 непочитување на основните начела на ОН за деловно работење и човекови права, принципите на МОТ или насоките на ОЕЦД, точка 17 ◄	Показател број 10 Табела #1 Анекс 1		Делегирана регулатива (ЕУ) 2020/1816, Анекс II Делегирана регулатива (ЕУ) 2020/1818, член 12 (1)	
ЕСИО S3-4 Прашања и случаи поврзани со човековите права точка 36	Показател број 14 Табела бр. 3 од Анекс 1			
ЕСИО S4-1 Политики поврзани со потрошувачите и крајните корисници точка 16	Показател број 9 Табела бр. 3 и показател број 11 Табела бр. 1 од анекс 1			
ЕСИО S4-1 Непочитување на основните начела на ОН за деловно работење и човекови права и насоките на ОЕЦД точка 17	Показател број 10 Табела бр. 1 од Анекс 1		Делегирана регулатива (ЕУ) 2020/1816, Анекс II Делегирана регулатива (ЕУ) 2020/1818, член 12 (1)	

Барање за обелоденување и поврзана точка на податоци	Упатување на Уредбата за објавување на информации за државно финансирање[25]	Упатување на столб 3[26]	Упатување на регулативата за референтни вредности[27]	Упатување кон ЕУ законот за клима[28]
ЕСИО S4-4 Прашања и случаи со човековите права точка 35	Показател број 14 Табела бр. 3 од Анекс 1			
ЕСИО G1-1 Конвенција на Обединетите нации против корупција, точка 10 (b)	Показател број 15 Табела бр. 3 од Анекс 1			
ЕСИО G1-1 Заштита на свиркачите точка 10 (d)	Показател број 6 Табела бр. 3 од Анекс 1			
ЕСИО G1-4 Казни за прекршување на законите за антикорупција и поткуп, точка 24 (a)	Показател број 17 Табела бр. 3 од Анекс 1		Делегирана регулатива (ЕУ) 2020/1816, Анекс II)	
ЕСИО G1-4 Стандарди за антикорупција и поткуп, точка 24 (b)	Показател број 16 Табела бр. 3 од Анекс 1			

Додаток С. Обелоденување и барања за примена во тематски ЕСИО кои се применливи во врска со ЕСИО 2 Општи обелоденувања

Овој додаток е составен дел на ЕСИО 2 и го има истиот авторитет како и другите делови од стандардот. Следната табела ги прикажува барањата во тематската ЕСИО што треба да се земат предвид при известувањето во однос на барањата за обелоденување во ЕСИО 2.

ЕСИО 2 Барање за обелоденување	Поврзана точка во ЕСИО
УПР-1 Улогата на административните, раководните и надзорните тела	ЕСИО G1 *Деловно однесување* (точка 5)
УПР-3 Интеграција на показатели поврзани со одржливост во шемите за стимулации	ЕСИО Е1 *Климатски промени* (точка 13)
СДМ–2 Интереси и точки на засегнатите страни	ЕСИО S1 *Сопствена работна сила* (точка 12) ЕСИО S2 *Работници во синџирот на вредности* (точка 9) ЕСИО S3 *Засегнати заедници* (точка 7) ЕСИО S4 *Потрошувачи и крајни корисници* (точка 8)
СДМ-3 Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот модел	ЕСИО Е1 *Климатски промени* (точки 18 до 19) ЕСИО Е4 *Биодиверзитет и екосистеми* (точка 16) ЕСИО S1 *Сопствена работна сила* (точка 13 до 16) ЕСИО S2 *Работници во синџирот на вредности* (точка 10 до 13) ЕСИО S3 *Засегнати заедници* (точка 8 до 11) ЕСИО S4 *Потрошувачи и крајни корисници* (точка 9 до 12)
ИРО-1 Опис на процесите за идентификување и проценка на материјалните влијанија, ризици и можности	ЕСИО Е1 *Климатски промени* (точка од 20 до 21) ЕСИО Е2 *Загадување* (точка 11) ЕСИО Е3 *Водни и морски ресурси* (точка 8) ЕСИО Е4 *Биодиверзитет и екосистеми* (точка 17 до 19) ЕСИО Е5 *Користење на ресурси и кружна економија* (точка 11) ЕСИО G1 *Деловно однесување* (точка 6)

ЕСИО Е1. КЛИМАТСКИ ПРОМЕНИ

Содржина

Цел 116

Интеракции со други ЕСИО 118

Барања за обелоденување 119

ЕСИО 2 Општи обелоденувања 119

Управување 119

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 УПР-3 Интеграција на показатели за успешност за одржливост со шеми за стимулации 119

Стратегија 119

Барање за обелоденување Е1-1 – Транзициски план за ублажување на климатските промени 119

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-3 – Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот модел 121

Управување со влијанието, ризиците и можностите 122

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 ИРМ-1 – Опис на процесите за идентификување и проценка на материјалните влијанија, ризици и можности поврзани со климата 122

Барање за обелоденување Е1-2 – Политики поврзани со ублажување и адаптација на климатските промени 122

Барање за обелоденување Е1-3 – Активности и ресурси во врска со политиките за климатски промени 123

Показатели и цели 124

Барање за обелоденување Е1-4 – Цели поврзани со ублажување и адаптација на климатските промени 124

Барање за обелоденување Е1-5 – Потрошувачка на енергија и комбинирање на извори на енергија 126

Интензитет на енергија врз основа на нето приходите 127

Барање за обелоденување Е1-6 – бруто опсег 1, 2, 3 и вкупни емисии на стаклени гасови 127

Интензитет на стакленичките гасови врз основа на нето приходите 130

Барање за обелоденување Е1-7 – Отстранување на стакленички гасови и проекти за ублажување на стакленички гасови финансирани преку јаглеродни кредити 130

Барање за обелоденување Е1-8 – Внатрешно утврдени цени на јаглеродот 132

Барање за обелоденување Е1-9 - Предвидени финансиски ефекти од материјалните физички и транзициски ризици и потенцијалните можности поврзани со климата 132

Додаток А. Барања за примена 135

Стратегија 135

Барање за обелоденување Е1-1 – Транзициски план за ублажување на климатските промени 135

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-3 - Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот(те) модел(и) 137

Управување со влијанието, ризиците и можностите 138

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 ИРМ-1 Опис на процесите за идентификување и проценка на материјалните влијанија, ризици и можности поврзани со климата 138

Анализа на сценарија поврзани со климата 141

Барање за обелоденување Е1-2 – Политики поврзани со ублажување и адаптација на климатските промени 142

Барања за обелоденување Е1-3 – Акции и ресурси во врска со политиките за климатски промени 143

Показатели и цели 144

Барање за обелоденување Е1-4 – Цели поврзани со ублажување и адаптација на климатските промени 144

Барање за обелоденување Е1-5 – Потрошувачка на енергија и комбинирање на извори на енергија 148

Упатство за пресметка 148

Интензитет на енергијата врз основа на нето приходите 151

Упатство за пресметка 151

Поврзаност на енергетскиот интензитет врз основа на нето приход со информациите за финансиско известување 152

Барања за обелоденување Е1-6 – бруто опсег 1, 2, 3 и вкупни емисии на стакленички гасови 152
Упатство за пресметка 152
Интензитет на стакленички гасови врз основа на нето приходите 161
Упатство за пресметка 161
Поврзаност на интензитетот на стакленички гасови врз основа на приходите со информациите за финансиско известување 162
Барање за обелоденување Е1-7 – Отстранувања на стакленички гасови и проекти за ублажување на стакленички гасови финансирани преку јаглеродни кредити 162
Отстранувања и складирање на стакленички гасови во сопствените операции на повисоките и пониските нивоа од синџирот на вредности 162
Упатство за пресметка 163
Проекти за ублажување на стакленички гасови финансирани преку јаглеродни кредити 165
Упатство за пресметка 166
Барање за обелоденување Е1-8 – Внатрешни цени на јаглеродот 167
Барање за обелоденување Е1-9 - Предвидени финансиски ефекти од материјалните физички и транзициски ризици и потенцијалните можности поврзани со климата 168
Очекувани финансиски ефекти од материјални физички и транзициски ризици 168
Упатство за пресметка - Очекувани финансиски ефекти од материјални физички ризици 168
Упатство за пресметка - Очекувани финансиски ефекти од транзициски ризик 170
Поврзување со информациите за финансиско известување 173
Можности поврзани со климата 174

Цел

1. Целта на овој стандард е да ги специфицира барањата за обелоденување кои ќе им овозможат на корисниците на ***изјавите за одржливост*** да разберат:

(a) како друштвото влијае на климатските промени, во однос на материјалните позитивни и негативни актуелни и потенцијални влијанија;

(b) минатите, сегашните и идните напори за ублажување на друштвото во согласност со Парискиот договор (или ажуриран меѓународен договор за климатски промени) кои се компатибилни со ограничување на глобалното затоплување на 1,5°C;

(c) плановите и капацитетот на друштвото да ја прилагоди својата стратегија и деловен модел, во согласност со транзицијата кон одржлива економија и да придонесе за ограничување на глобалното затоплување на 1,5°C;

(d) сите други ***активности*** преземени од друштвото и резултатот од таквите активности за да се спречат, ублажат или отстранат актуелните или потенцијалните негативни влијанија и да се справи со ***ризиците и можностите***;

(e) природата, видот и обемот на материјалните ризици и можности на друштвото кои произлегуваат од влијанијата и ***зависностите*** на друштвото од климатските промени, и како друштвото управува со нив; и

(f) ***финансиските ефекти*** врз друштвото на краткорочните, среднорочните и долгорочните ризици и можности кои произлегуваат од влијанијата и зависностите на друштвото од климатските промени.

2. Барањата за обелоденување на овој стандард ги земаат предвид барањата на поврзаното законодавство и регулатива на ЕУ (т.е. Законот на ЕУ за клима,[32] Регулатива за стандарди за климатски референтни вредности,[33] Регулатива за обелоденување во однос на одржливоста во финансискиот сектор,[34] таксономија на ЕУ,[35] и барањата на Европското надзорно тело за банкарство за обелоденувања од третиот столб на ЕБА.[36]

3. Овој стандард ги покрива барањата за обелоденување поврзани со следните ***прашања за одржливост***: ***„Ублажување на климатските промени“ и „Прилагодување на климатските промени“***. Исто така, ги опфаќа прашањата поврзани со енергијата, до степен до кој тие се релевантни за климатските промени.

4. ***Ублажување на климатските промени*** се однесува на напорите на друштвото за општиот процес на ограничување на зголемувањето на глобалната просечна температура на 1,5 °C над прединдустриските нивоа во согласност со Парискиот

[32] Регулатива (ЕУ) 2021/1119 на Европскиот парламент и на Советот од 30 јуни 2021 година за воспоставување рамка за постигнување климатска неутралност и изменување на Регулативите (ЕЗ) бр. 401/2009 и (ЕУ) 2018/1999 („Европско право за климата“) (OJ L. 243, 9.7.2021, стр. 1).

[33] Комисијата ја делегираше Регулативата (ЕУ) 2020/1818 од 17 јули 2020 година која ја дополнува Регулативата (ЕУ) 2016/1011 на Европскиот парламент и на Советот во однос на минималните стандарди за одредниците за климатска транзиција на ЕУ и одредниците усогласени со ЕУ Париз (OJ L 406, 3.2012, стр.).

[34] Регулатива (ЕУ) 2019/2088 на Европскиот парламент и на Советот од 27 ноември 2019 година за обелоденувања поврзани со одржливост во секторот на финансиски услуги (Регулатива за одржливи финансиски обелоденувања) (OJ L 317, 9.12.2019, стр. 1).

[35] Регулатива (ЕУ) 2020/852 на Европскиот парламент и на Советот од 18 јуни 2020 година за воспоставување рамка за олеснување на одржливите инвестиции и за изменување на Регулативата (ЕУ) 2019/2088 (OJ L 198, 22.6.2020, стр. 13).

[36] Регулатива за спроведување (ЕУ) 2022/2453 на Комисијата од 30 ноември 2022 година за изменување и дополнување на техничките стандарди за имплементација утврдени во Регулативата за спроведување (ЕУ) 2021/637 во однос на обелоденувањето на еколошките, социјалните и ризиците од управувањето (OJ L 324,19.12.2022, стр.).

договор. Овој стандард ги опфаќа барањата за обелоденување поврзани, но не ограничувајќи се на седумте ***стаклени̇чки гасови (СГ)*** јаглерод диоксид (CO2), метан (CH4), азотен оксид (N2O), флуоројаглеводороди (HFCs), перфлуоројаглероди (PFCs), сулфур хексафлуорид (SF6) и азот трифлуорид (NF3). Тој, исто така ги опфаќа барањата за обелоденување за тоа како друштвото се справува со своите ***емисии*** на стаклени̇чки гасови, како и поврзаните ***транзициски ризици***.

5. ***Адаптација на климатските промени*** се однесува на процесот на ***приспособување*** на друштвото кон реалните и очекуваните климатски промени.

6. Овој стандард ги покрива барањата за обелоденување во однос на опасностите поврзани со климата кои можат да доведат до физички климатски ризици за друштвото и неговите решенија за прилагодување за намалување на овие ризици. Тој, исто така ги опфаќа ***транзициските ризици*** кои произлегуваат од потребната адаптација на опасностите поврзани со климата.

7. Барањата за обелоденување поврзани со „Енергија“ ги опфаќаат сите видови на производство и потрошувачка на енергија.

Интеракции со други ЕСИО

8. ***Супстанци кои го осиромашуваат озонот (СОО)***, азотните оксиди (NOX) и сулфурните оксиди (SOX), меѓу другите емисии во воздухот, се поврзани со климатските промени, но се опфатени со барањата за известување во ЕСИО Е2.

9. Влијанијата врз луѓето што може да произлезат од транзицијата кон климатско неутрална економија се опфатени со ЕСИО S1 Сопствена работна сила, ЕСИО S2 Работници во синџирот на вредности, ЕСИО S3 Засегнати заедници и ЕСИО S4 Потрошувачи и крајни корисници.

10. ***Ублажувањето на климатските промени*** и адаптацијата се тесно поврзани со темите што конкретно се обработуваат во ЕСИО Е3 *Водни и морски ресурси* и ЕСИО Е4 *Биодиверзитет и екосистеми*. Во однос на водата и како што е илустрирано во табелата за климатски опасности во AR 11, овој стандард се однесува на акутните и хроничните ***физички ризици*** кои произлегуваат од опасностите поврзани со водата и океаните. ***Губењето на биодиверзитетот*** и ***деградацијата*** на екосистемот што може да биде предизвикано од климатските промени се опфатени во ЕСИО Е4 *Биодиверзитет и екосистеми*.

11. Овој стандард треба да се чита и применува заедно со ЕСИО 1 *Општи барања* и ЕСИО 2 *Општи обелоденувања*.

Барања за обелоденување

ЕСИО 2 Општи обелоденувања

12. Барањата од овој дел треба да се читаат и да се применуваат заедно со обелоденувањата што ги бара ЕСИО 2 за Поглавје 2 *Управување*, Поглавје 3 *Стратегија* и Поглавје 4 *Управување со влијанија, ризици и можности*. ►C1 Добиените обелоденувања ќе бидат претставени во ***изјавата за одржливост*** заедно со обелоденувањата што ги бара ЕСИО 2, освен за ЕСИО 2 СДМ-3 *Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот(те) модел(и)*, за кои друштвото може, во согласност со ЕСИО 2 точка 49, да ги презентира обелоденувањата заедно со другите стандарди за обелоденување. ◄

Управување

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 УПР-3 Интеграција на показатели за успешност за одржливост со шеми за стимулации

13. Друштвото треба да обелодени дали и како прашањата поврзани со климата се вклучени во наградувањето на членовите на ***административните, раководните и надзорните тела***, вклучително и тоа дали нивните резултати се оценуваат во однос на ***целите за намалување на емисиите на стакленйчки гасови*** пријавени според барањето за обелоденување Е1-4 и процентот на надоместок признаен во тековниот период кој е поврзан со објаснување на климатските прашања.

Стратегија

Барање за обелоденување Е1-1 – Транзициски план за ублажување на климатските промени

14. **Друштвото треба да го обелодени својот транзициски план за ублажување на климатските промени.**[37]

15. Целта на ова барање за обелоденување е да овозможи разбирање на минатите, сегашните и идните напори на друштвото за ублажување на емисиите, за да се осигури дека неговата стратегија и ***деловен модел*** се компатибилни со транзицијата кон одржлива економија и со ограничувањето на глобалното затоплување на 1,5 °C во согласност со Парискиот договор и со целта да се постигне климатска неутралност до

[37] Оваа информација е усогласена со Регулативата (ЕУ) 2021/1119 на Европскиот парламент и на Советот (Закон за климата на ЕУ), член 2 (1); и со Делегираната Регулатива (ЕУ) 2020/1818 на Комисијата (Регулатива за климатски референтни вредности), член 2.

2050 година, каде што е тоа релевантно, за изложеноста на друштвото на активности поврзани со јаглен, нафта и гас.

16. Информациите кои треба да се обелоденат во согласност со точка 14 вклучуваат:

(a) со повикување на ***целите за намалување на емисиите на стаклени̇чки гасови*** (како што се бара во барањето за обелоденување Е1-4), објаснување за тоа како целите на друштвото се компатибилни со ограничувањето на глобалното затоплување на 1,5°C во согласност со Парискиот договор;

(b) со повикување на целите за намалување на емисиите на стаклени̇чки гасови (како што се бара во барањето за обелоденување Е1-4) и ***активностите за ублажување на климатските промени*** (како што се бара од барањето за обелоденување Е1-3), објаснување за идентификуваните ***стратегии за декарбонизација*** и планираните клучни активности, вклучувајќи промени во портфолиото на производи и услуги на друштвото и усвојување на нови технологии во сопствените операции или на повисоките и пониските нивоа од синџирот на вредности;

(c) со упатување на ***активностите за ублажување на климатските промени*** (како што се бара во барањето за обелоденување Е1-3), објаснување и квантификација на инвестициите и финансирањето на друштвото што го поддржува спроведувањето на неговиот ***транзициски план***, со упатување на клучните показатели за успешност на капиталните расходи усогласени со таксономијата, и каде што е релевантно плановите за капитални расходи, кои друштвото ги обелоденува во согласност со Регулативата (ЕУ Комисија) 2021/2178;

(d) квалитативна проценка на потенцијалните ***веројатни емисии на стаклени̇чки гасови*** од клучните средства и производи на друштвото. Ова вклучува објаснување за тоа дали и како овие ***емисии*** може да го загрозат постигнувањето ***на целите за намалување на емисиите на стаклени̇чки гасови*** на друштвото и да предизвикаат ***транзициски ризик***, и доколку е применливо, објаснување за плановите на друштвото да управува со своите средства и производи кои се со високо ниво на емисија на стаклени̇чки гасови и голема потрошувачка на енергија;

(e) за друштва со економски активности кои се опфатени со делегираните регулативи за адаптација или ублажување на климата според Регулативата за таксономија, објаснување за која било цел или планови (капитални расходи, планови за капитални расходи, оперативни расходи) што друштвото ги има за усогласување на своите економски активности (приходи, капитални расходи, оперативни расходи) со критериумите утврдени во Делегираната регулатива на Комисијата 2021/2);[38]

[38] Делегираната регулатива на комисијата (ЕУ) 2021/2139 од 4 јуни 2021 година за дополнување на Регулативата (ЕУ) 2020/852 на Европскиот парламент и на Советот преку утврдување на критериумите за технички преглед за утврдување на условите под кои економската активност се смета дека суштински придонесува за ублажување на климатските промени или за адаптација на климатските промени или за утврдување дали таа економска активност не предизвикува значајна штета на било кој од останатите еколошки цели (OJ L 442, 9.12.2021, стр. 1).

(f) доколку е применливо, обелоденување на значителните износи на капитални расходи кои се инвестирани во текот на периодот на известување поврзани со економски активности поврзани со јаглен, нафта и гас;[39]

(g) обелоденување за тоа дали друштвото е исклучено или не од референтните вредности на ЕУ усогласени со Парискиот договор;[40]

(h) објаснување за тоа како ***транзицискиот план*** е вграден и усогласен со целокупната деловна стратегија и финансиско планирање на друштвото;

(i) дали транзицискиот план е одобрен од ***административните, раководните и надзорните тела***; и

(j) објаснување за напредокот на друштвото во спроведување на транзицискиот план.

17. Во случај друштвото да нема подготвен ***транзициски план***, треба да наведе дали и, доколку има во план, кога ќе го усвои транзицискиот план.

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-3 – Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот модел

18. Друштвото треба да објасни за секој материјален ризик поврзан со климата што го идентификувал, дали субјектот смета дека ризикот е ***физички ризик поврзан со климата или е транзициски ризик поврзан со климата***.

19. Друштвото треба да ја опише издржливоста на својата стратегија и ***деловниот модел*** во однос на климатските промени. Овој опис треба да вклучува:

(a) опсегот на анализата на отпорност;

(b) како и кога е спроведена анализата на отпорност, вклучувајќи ја употребата на ***анализа на климатски сценарија*** како што е наведено во барањето за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 ИРМ-1 и пасусите поврзани со барањата за примена; и

(c) резултатите од анализата на отпорност вклучувајќи ги и резултатите од употребата на анализа на сценарија.

[39] Износите на капитални расходи што се разгледуваат се поврзани со следните NACE кодови: (a) B.05 Рударство на јаглен и лигнит, B.06 Екстракција на сурова нафта и природен гас (ограничено на сурова нафта), B.09.1 Поддршка за екстракција на нафта и природен гас (ограничено на сурова нафта); (b) C.19 Производство на кокс и рафинирани нафтени производи; (c) D.35.1 - Производство, пренос и дистрибуција на електрична енергија; (d) D.35.3 - Снабдување со пареа и климатизација (ограничено на производство на енергија и/или топлина од јаглен и нафта); (e) G.46.71 - Трговија на големо со цврсти, течни и гасовити горива и сродни производи (ограничено на цврсти и течни горива). За активностите поврзани со гасот, дефиницијата на NACE кодот се однесува на активности со директни емисии на стаклени гасови кои се повисоки од 270 gCO2/KWh.

[40] Ова барање за обелоденување е вклучено во согласност со барањата во Регулативата за имплементација на Комисијата (ЕУ) 2022/2453 образец I транзициски ризик од климатските промени; и е усогласена со Делегираната Регулатива (ЕУ) 2020/1818 на Комисијата (Регулатива за климатски референтни вредности), членовите 12.1 (d) до (g) и 12.2.

Управување со влијанието, ризиците и можностите

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 ИРМ-1 – Опис на процесите за идентификување и проценка на материјалните влијанија, ризици и можности поврзани со климата

20. Друштвото треба да го опише процесот за идентификување и проценката на ***влијанијата, ризиците и можностите*** поврзани со климата. Овој опис го вклучува неговиот процес во врска со:

    (a) влијанијата врз климатските промени, особено, ***емисиите на стаклени̇чки гасови*** на друштвото (како што се бара со барањето за обелоденување ЕСИО Е1-6);

    (b) ***физичките ризици поврзани со климата*** во сопствените операции и долж ***синџирот на вредности*** на повисоките и пониските нивоа, особено:

        i. идентификација на опасности поврзани со климата, земајќи ги предвид најмалку климатските ***сценарија*** со ***високи емисии***; и

        ii. проценка за тоа како неговите средства и деловни активности можат да бидат изложени и дали се чувствителни на овие опасности поврзани со климата, создавајќи бруто ***физички ризик*** за друштвото.

    (c) ***транзициските ризици поврзани со климата*** и можностите во сопствените операции и долж ***синџирот на вредности*** на повисоките и пониските нивоа, особено:

        i. идентификација на транзициски настани поврзани со климата, земајќи го предвид барем климатското сценарио во согласност со ограничувањето на глобалното затоплување на 1,5°C без или со ограничено надминување; и

        ii. проценка за тоа како неговите средства и деловни активности можат да бидат изложени на овие транзициски настани поврзани со климата, создавајќи бруто ***транзициски ризици или можности*** за друштвото.

21. При обелоденување на информациите потребни во согласност со точките 20 (b) и 20 (c), друштвото објаснува како користело ***анализа на сценарија*** поврзана со климата, вклучително и низа климатски сценарија, за да информира за идентификација и проценка на ***физичките ризици и транзициските ризици*** и можности на краток, среден и долг рок.

Барање за обелоденување Е1-2 – Политики поврзани со ублажување и адаптација на климатските промени

22. Друштвото треба да ги опише *политиките* кои ги усвоило за управување со неговите материјални *влијанија, ризици и можности* поврзани со *ублажување и адаптација на климатските промени*.

23. Целта на ова барање за обелоденување е да овозможи разбирање на степенот до кој друштвото има усвоено ***политики*** кои се однесуваат на идентификација, проценка, управување и/или санирање на неговите материјални ***влијанија, ризици и можности за ублажување на климатските промени и адаптација на тие промени***.

24. Обелоденувањето што се бара во точка 22 содржи информации за ***политиките*** што друштвото ги има за управување со неговите материјални ***влијанија, ризици и можности*** поврзани со ***ублажување и адаптација на климатските промени*** во согласност со ЕСИО 2 МБО-П *Усвоени политики за управување со материјални прашања за одржливост*.

25. Друштвото ќе посочи дали и како неговите ***политики*** се однесуваат на следните области:

    (a) ***ублажување на климатските промени*;**

    (b) ***адаптација на климатските промени*;**

    (c) енергетска ефикасност;

    (d) воведување на ***енергија од обновливи извори***; и

    (e) друго

Барање за обелоденување Е1-3 – Активности и ресурси во врска со политиките за климатски промени

26. **Друштвото треба да ги обелодени своите активности за ублажување и адаптација на климатските промени и ресурсите наменети за нивно спроведување.**

27. Целта на ова барање за обелоденување е да обезбеди разбирање за клучните ***активности*** кои се преземени и планирани за да се постигнат ***цели*** и целни вредности на ***политиките*** поврзани со климата.

28. Описот на ***активностите*** и ресурсите поврзани со ***ублажување*** и адаптација на ***климатските промени*** ќе ги следи принципите наведени во ЕСИО 2 МБО-А *Активности и ресурси во врска со материјалните прашања за одржливост*.

29. Покрај ЕСИО 2 МБО-А, друштвото треба:

    (a) при набројување на клучните ***активности*** кои ги преземало во извештајната година и оние кои ги планира за во иднина, да ги презентира активностите за ***ублажување на климатските промени*** со стратегија за декарбонизација вклучувајќи и природни решенија;

    (b) при опишување на исходот од активностите за ублажување на климатските промени, да ги вклучи постигнатите и очекуваните намалувања на ***емисиите на стакленички гасови***; и

(c) ги поврзе значителните монетарни износи на капитални и оперативни расходи кои се потребни за спроведување на преземените или планираните активности за:

i. релевантните ставки или белешки во финансиските извештаи;

ii. клучните показатели за успешност кои се кои се бараат во согласност со Делегираната регулатива на Комисијата (ЕУ) 2021/2178; и

iii. доколку е применливо, планот Капитални расходи се бара со Делегираната регулатива (ЕУ) 2021/2178 на Комисијата.

Показатели и цели

Барање за обелоденување E1-4 – Цели поврзани со ублажување и адаптација на климатските промени

30. **Друштвото треба да ги обелодени целите поврзани со климата кои си ги поставило.**

31. Целта на ова барање за обелоденување е да овозможи разбирање на ***целите*** што друштвото ги поставило за да ги поддржи неговите политики за ***ублажување и адаптација на климатските промени*** и да одговори на неговите материјални ***влијанија, ризици и можности*** поврзани со климата.

32. Обелоденувањето на ***целите*** кои се бараат во точка 30 ги содржи информациите потребни во ЕСИО 2 МБО-Ц *Следење на ефективноста на политиките и активностите преку цели*.

33. За обелоденувањето кое се бара со точка 30, друштвото треба да обелодени дали и како поставило ***цели за намалување на емисиите на стаклени̌чки гасови*** и/или кои било други цели за управување со материјалните ***влијанија, ризици и можности*** поврзани со климата, на пример, воведување на ***обновливи извори на енергија***, енергетска ефикасност, ***прилагодување кон климатските промени*** и намалување на ***физичкиот или транзициски̌от ризик***.

34. Доколку друштвото има поставено цели за ***намалување на емисиите на стаклени̌чки гасови***,[41] треба да се применуваат ЕСИО 2 МБО-Ц и следните барања:

(a) Целите за намалување на емисиите на стаклени̌чки гасови треба да бидат обелоденети во апсолутна вредност (или во тони на CO2 еквивалент или како ***процент*** од емисиите во базната година) и, каде што е релевантно, во вредност на интензитет;

[41] Овие информации им се потребни на учесниците на финансиски̌от пазар за кои се применува Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од дополнителен показател кој е поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот #4 во Табела II од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) на Комисијата (ЕУ) 2022/1288 во однос на правилата за објавување обелоденувања за одржливи инвестиции во компаниите („Вложување во компании кои немаат иницијатива за намалување на емисиите на јаглерод“); и е усогласено со Делегираната регулатива на Комисијата (ЕУ) 2020/1818 (Регулатива за климатски референтни вредности), член 6.

(b) Целите за намалување на емисиите на стаклени гасови ќе бидат обелоденети за ***опсег 1, 2 и 3 од емисиите на стаклени гасови***, одделно или комбинирано. Во случај на ***комбинирани цели за намалување на емисиите на стаклени гасови***, друштвото ќе наведе кој опсег на емисиите на стаклени гасови (1, 2 и/или 3) се опфатени со целта, уделот кој се однесува на секој соодветен опсег на емисија на стаклени гасови и кои стаклени гасови се опфатени. Друштвото треба да објасни како е обезбедена усогласеноста на овие цели во рамки на пописот на стаклени гасови (како што се бара со барањето за обелоденување Е1-6). Целите за намалување на емисиите на стаклени гасови треба да бидат бруто цели, што значи дека обврската нема да вклучува отстранување на стаклени гасови, ***јаглеродни кредити*** или избегнати емисии како средство за постигнување на целите за намалување на емисиите на стаклени гасови;

(c) Друштвото треба да ја обелодени својата тековна базна година и основната вредност, а од 2030 година натаму, треба да ја ажурира базната година за целите за намалување на емисиите на стаклени гасови по изминување на секои пет години. Друштвото може да го обелодени претходниот напредок постигнат во исполнувањето на своите цели пред неговата тековна базна година, под услов оваа информација да е конзистентна со барањата на овој стандард;

(d) Целите за намалување на емисиите на стаклени гасови треба најмалку да ги вклучуваат целните вредности за 2030 година и, доколку се достапни, за 2050 година. Од 2030 година натаму, целните вредности треба да бидат утврдени на секои пет години;

(e) Друштвото треба да наведе дали целите за намалување на емисиите на стаклени гасови се научно засновани и компатибилни со ограничување на глобалното затоплување на 1,5°C. Друштвото треба да наведе која рамка и методологија се користени за да се утврдат овие ***целни вредности***, вклучително и дали тие се изведени со користење на секторска декарбонизација и кои се основните климатски и ***сценарија за политики*** и дали целите се проверени однадвор. Како дел од критичните претпоставки за поставување на цели за намалување на емисиите на стаклени гасови, друштвото накратко треба да објасни како размислува за идните случувања (на пр., промени во обемот на продажба, промени во потребите и побарувачката на клиентите, регулаторни фактори и нови технологии) и како тие потенцијално ќе влијаат на неговите емисии на стаклени гасови и на намалување на емисиите; и

(f) Друштвото треба да ги опише очекуваните ***стратегии за декарбонизација*** и нивните севкупни квантитативни придонеси за постигнување на целите за намалување на емисиите на стаклени гасови (на пр., енергетска или материјална ефикасност и намалување на потрошувачката, замена на гориво, употреба на обновлива енергија, постепено исклучување или замена на производ и процес).

Барање за обелоденување Е1-5 – Потрошувачка на енергија и комбинирање на извори на енергија

35. **Друштвото треба да обезбеди информации за неговата потрошувачка и комбинација на извори на енергија.**

36. Целта на ова барање за обелоденување е да обезбеди разбирање за вкупната потрошувачка на енергија на друштвото во апсолутна вредност, подобрување на енергетската ефикасност, изложеноста на активности поврзани со јаглен, нафта и гас, како и уделот на ***обновливата енергија*** во целокупниот енергетски микс.

37. Обелоденувањето кое се бара со точка 35 ја вклучува вкупната потрошувачка на енергија во MWh поврзана со сопствените операции расчленети по:

(a) вкупна потрошувачка на енергија од фосилни извори;[42]

(b) вкупна потрошувачка на енергија од нуклеарни извори;

(c) вкупна потрошувачка на енергија од обновливи извори поделена по:

i. потрошувачка на гориво од обновливи извори вклучувајќи биомаса (исто така опфаќа индустриски и комунален отпад од биолошко потекло), биогорива, биогас, водород од обновливи извори,[43] итн.;

ii. потрошувачка на купена или набавена електрична енергија, топлина, пареа и ладење од обновливи извори; и

iii. потрошувачка на само-генерирана обновлива енергија за која не е потребно гориво.

38. Друштво Друштво кое работи во ***сектори кои имаат големо влијание врз климата***[44] дополнително ќе ја раздели неговата вкупна потрошувачка на енергија од фосилни извори на:

(a) потрошувачка на гориво од јаглен и производи од јаглен;

(b) потрошувачка на гориво од сурова нафта и нафтени продукти;

[42] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи произлегуваат од задолжителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено со показателот #5 во Табела I од Анекс I од Делегираната Регулатива (ЕУ) на Комисијата (ЕУ) 2022/1288 во однос на правилата за обелоденување на одржливи вложувања „Удел на потрошувачка и производство на енергија од необновливи избори“). Распределбата служи како упатување на дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот бр. 5 во Табела II од истиот Анекс („Поделба на потрошувачката на енергија по тип на необновливи извори на енергија“).

[43] Во согласност со барањата во делегираните акти за водород од обновливи извори: Делегирана регулатива на Комисијата од 10 февруари 2023 година за дополнување на Директивата (ЕУ) 2018/2001 на Европскиот парламент и на Советот преку воспоставување методологија на Унијата која поставува детални правила за производство на обновливи горива за транспорт со течно и гасно потекло од небиолошко потекло; и Делегирана Регулатива на Комисијата од 10 февруари 2023 година за дополнување на Директивата (ЕУ) 2018/2001 на Европскиот парламент и на Советот со воспоставување минимален праг за заштеда на емисиите на стакленички гасови поврзани со горива од рециклиран јаглерод и со специфицирање на методологија за проценка на емисиите на стакленички гасови од заштеда на емисиите на стакленички гасови од обновливите емисии на течни и гасовити горива за транспорт од небиолошко потекло како и горива од рециклиран јаглерод.

[44] Секторите кои имаат големо влијание врз климата се оние наведени во NACE Секциите А до Н и Дел L (како што е дефинирано во Делегираната регулатива на Комисијата (ЕУ) 2022/1288).

(c) потрошувачка на гориво од природен гас;

(d) потрошувачка на гориво од други фосилни извори;

(e) потрошувачка на ***купена или стекната електрична енергија, топлина, пареа или ладење*** од фосилни извори;

39. Дополнително, онаму каде што е применливо, друштвото ќе го раздели и одделно треба да го обелодени своето производство на ***необновлива енергија*** и производството на ***обновлива енергија*** во MWh.[45]

Интензитет на енергија врз основа на нето приходите[46]

40. Друштвото треба да обезбеди информации за енергетскиот интензитет (вкупна потрошувачка на енергија по нето приход) поврзан со активностите во ***секторите кои имаат големо влијание врз климата***.

41. Обелоденувањето за енергетскиот интензитет што се бара во точка 40 треба да содржи информации само за вкупната потрошувачка на енергија и нето приходот од активностите во ***секторите кои имаат големо влијание врз климата***.

42. Друштвото треба да ги специфицира ***секторите со големо влијание врз климата*** врз основа на што се определува енергетскиот интензитет што се бара во точка 40.

43. Друштвото треба да го обелодени усогласувањето со релевантната ставка или белешките во финансиските извештаи на износот на нето приходот од активностите во ***секторите кои имаат големо влијание врз климата*** (именителот во пресметката на енергетскиот интензитет што се бара во точка 40).

Барање за обелоденување E1-6 – бруто опсег 1, 2, 3 и вкупни емисии на стаклени гасови

44. **Друштвото треба во еквивалент на метрички тони CO2 да ги обелодени своите:[47]**

[45] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи произлегуваат од задолжителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено со показателот #5 во Табела I од Анекс I од Делегираната Регулатива (ЕУ) на Комисијата (ЕУ) 2022/1288 во однос на правилата за обелоденување на одржливи вложувања („Удел на потрошувачка и производство на енергија од необновливи извори“)

[46] Овие информации се потребни за потребите за информации на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од задолжителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот #6 во Табела I од Анекс I од Делегираната Регулатива (ЕУ) на Комисијата (ЕУ) 2022/1288 во однос на правилата за обелоденување за одржливите инвестиции („Интензитет на потрошувачка на енергија според сектори кои значително влијаат на климата“)..

[47] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи произлегуваат од задолжителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено во показателите #1 и #2 во Табела I од Анекс I од Делегираната Регулатива (ЕУ) на Комисијата (ЕУ) 2022/1288 во однос на правилата за обелоденување на одржливи инвестиции („Емисии на стаклени гасови“ и „Јаглероден отпечаток“). Оваа информација е усогласена со Делегираната Регулатива на Комисијата (ЕУ) 2020/1818 (Регулатива за референтни вредности за климата), членови 5 (1), 6 и 8 (1).

(a) **бруто емисии на стаклени̇чки гасови од Опсег 1;**

(b) **бруто емисии на стаклени̇чки гасови од Опсег 2;**

(c) **бруто емисии на стаклени̇чки гасови од Опсег 3; и**

(d) **вкупни емисии на стаклени̇чки гасови.**

45. Целта на барањето за обелоденување во точка 44 во однос на:

(a) ***бруто Емисиите на стаклени̇чки гасови од Опсег 1*** како што се бара во точка 44 (a), е да обезбеди разбирање за директните влијанија на друштвото врз климатските промени и делот од неговите вкупни емисии на стаклени̇чки гасови кои се регулирани во шемите за тргување со емисии.

(b) ***бруто Емисиите на стаклени̇чки гасови од Опсег 2*** како што се бара во точка 44 (b), е да обезбеди разбирање за индиректните влијанија врз климатските промени предизвикани од потрошената енергија на друштвото без разлика дали е купена или набавена однадвор.

(c) ***бруто Емисии на стаклени̇чки гасови од Опсег 3*** како што се бара во точка 44 (c), е да обезбеди разбирање за емисиите на стаклени̇чки гасови што се јавуваат во синџирот на вредности на повисоките и пониските нивоа на друштвото надвор од неговите емисии на стаклени̇чки гасови од опсег 1 и 2. За многу друштва, емисиите на стаклени̇чки гасови од опсег 3 може да бидат главната компонента на нивниот попис на стаклени̇чки гасови и се важен двигател на транзициските ризици на друштвото.

(d) вкупните *емисии* на стаклени̇чки гасови како што се бара во точка 44 (d), е да се обезбеди севкупно разбирање за емисиите на стаклени̇чки гасови на друштвото и дали тие се јавуваат од неговите сопствени операции или од синџирот на вредности на повисоките и пониските нивоа. Ова обелоденување е предуслов за мерење на напредокот кон намалување на емисиите на стаклени̇чки гасови во согласност со целите на друштвото поврзани со климата и целите на политиката на ЕУ.

Информациите од ова барање за обелоденување се исто така потребни за да се разберат ***транзициските*** ризици на друштвото поврзани со климата.

46. При обелоденување на информациите за ***емисиите на стаклени̇чки гасови*** што се бараат во точка 44, друштвото се повикува на точките во ЕСИО 1 од 62 до 67. Во принцип, податоците за емисиите на стаклени̇чки гасови на неговите поврзани друштва или заеднички вложувања кои се дел од синџирот на вредности на друштвото на повисоките и пониските нивоа (ЕСИО 1 точка 67) не се ограничени на уделот во капитал кој го поседува друштвото. За своите поврзани друштва, заеднички вложувања, неконсолидирани подружници (вложувања во ентитети) и договорни аранжмани кои се заеднички аранжмани кои не се структурирани преку ентитет (т.е. заеднички

контролирани операции и средства), друштвото ги вклучува емисиите на стаклени гасови во согласност со обемот на ***оперативната контрола*** на друштвото врз нив.

47. Во случај на значителни промени во дефиницијата за тоа што го сочинува известувачкото друштво и неговиот ***синџир на вредности*** на повисоките и пониските нивоа, друштвото треба да ги обелодени овие промени и да го објасни нивниот ефект врз споредливоста на ***емисиите*** на стаклени гасови кои ги пријавило од година во година (т.е. ефектот врз споредливоста на емисиите на стаклени гасови во тековниот со претходниот период на известување).

48. Обелоденувањето за ***бруто емисиите на стаклени гасови од опсег 1*** што се бара со точка 44 (a) вклучува:

    (a) бруто емисии на стаклени гасови од опсег 1 во метрички тони еквивалент на CO2; и

    (b) процентот на емисиите на стаклени гасови од опсег 1 од регулираните шеми за тргување со емисии.

49. Обелоденувањето за ***бруто емисиите на стаклени гасови од опсег 2*** што се бара со точка 44 (b) вклучува:

    (a) бруто емисии на стаклени гасови од опсег 2 во метрички тони еквивалент на CO2 врз основа на локација; и

    (b) бруто емисии на стаклени гасови од опсег 2 базирани на пазарот во метрички тони еквивалент на CO2.

50. За ***емисиите од опсег 1 и опсег 2*** кои треба да бидат обелоденети како што се бара во точките 44 (a) и (b), друштвото треба да ги раздели информациите, засебно обелоденувајќи ги емисиите од:

    (a) консолидираната сметководствена група (матичното друштво и подружниците); и

    (b) инвеститори како што се поврзани друштва, заеднички вложувања или неконсолидирани подружници кои не се целосно консолидирани во финансиските извештаи на консолидираната сметководствена група, како и договорни аранжмани кои се заеднички аранжмани кои не се структурирани преку ентитетот (т.е. заеднички контролирани операции и средства), за кои има оперативна контрола.

51. Обелоденувањето на ***бруто емисиите на стаклени гасови од опсег 3*** што се бара со точка 44 (c) ги вклучува емисиите на стаклени гасови во метрички тони еквивалент на CO2 од секоја значајна категорија на опсег 3 (т.е. секоја ***категорија од опсег 3*** што е приоритет за друштвото).

52. Обелоденувањето на вкупните ***емисии на стаклени гасови*** што се бара со точка 44 (d) е збир на емисиите на стаклени гасови од опсегот 1, 2 и 3 што се бара со точа 44

од (a) до (c). Вкупните емисии на стакленички гасови ќе бидат обелоденети со расчленување на:

(a) вкупните емисии на стакленички гасови добиени од основните емисиите на стакленички гасови од опсег 2 кои се мерат со методата заснована на локација; и

(b) вкупните емисии на стакленички гасови добиени од основните емисиите на стакленички гасови од опсег 2 кои се мерат со методата базирана на пазарот.

Интензитет на стакленичките гасови врз основа на нето приходите[48]

53. Друштвото треба да го обелодени интензитетот на неговите ***емисии*** на стакленички гасови (вкупни емисии на стакленички гасови по нето приход).

54. Обелоденувањето за интензитетот на стакленички гасови што се бара со точка 53 ги обезбедува вкупните ***емисии*** на стакленички гасови во метрички тони еквивалент на CO2 (потребно според точка 44 (d)) по нето приход.

55. Друштвото треба да го обелодени усогласувањето со релевантната ставка или белешките во финансиските извештаи за износите на нето приходите (именителот во пресметката на интензитетот на ***емисиите*** на стакленички гасови што се бара со точка 53).

Барање за обелоденување E1-7 – Отстранување на стакленички гасови и проекти за ублажување на стакленички гасови финансирани преку јаглеродни кредити

56. **Друштвото треба да обелодени:**

(a) **Отстранување и складирање на стакленички гасови во метрички тони еквивалент на CO2 како резултат на проекти кои можеби ги развило во своите операции или придонеле во синџирот на вредности на повисоките и пониските нивоа; и**

(b) **Износот на намалувања или отстранување на емисиите на стакленички гасови од проекти за ублажување на климатските промени надвор од неговиот синџир на вредности што го финансирало или има намера да ги финансира преку секое купување на јаглеродни кредити.**

57. Целта на ова барање за обелоденување е:

(a) да се обезбеди разбирање за активностите на друштвото за трајно отстранување или активно поддржување на отстранувањето на стакленички гасови од атмосферата,

[48] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи произлегуваат од задолжителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот #3 во Табела I од Анекс I од Делегираната Регулатива (ЕУ) на Комисијата (ЕУ) 2022/1288 во однос на правилата за обелоденување на одржливите инвестиции (“Интензитет на стакленички гасови на компаниите во кои се вложува“). Оваа информација е усогласена со Делегираната Регулатива на Комисијата (ЕУ) 2020/1818 (Регулатива за климатски референтни вредности), член 8 (1).

потенцијално за постигнување на ***целите за нула стапка*** на емисии (како што е наведено во точка 60).

(b) да обезбеди разбирање за обемот и квалитетот на ***јаглеродните кредити*** што друштвото ги купило или има намера да ги купи од доброволниот пазар, потенцијално за поддршка на неговите барања за неутралност на стаклени̇чки гасови (како што е наведено во точка 61).

58. Обелоденувањето за ***отстранување и складирање на стаклени̇чки гасови*** што се бара со точка 56 (а) доколку е применливо, треба да ги вклучува:

(a) вкупниот износ на отстранување и складирање на стаклени̇чки гасови во метрички тони еквивалент на CO2 расчленети и одделно обелоденети за износот поврзан со сопствените операции на друштвото и неговиот синџир на вредности на повисоките и пониските нивоа, и поделба по активност на отстранување; и

(b) претпоставките за пресметка, методологиите и рамките што ги применува друштвото.

59. Обелоденувањето за ***јаглеродните кредити*** што се бара со точка 56 (b) доколку е применливо, треба да го вклучува:

(a) вкупниот износ на јаглеродни кредити надвор од ***синџирот на вредности*** на друштвото во метрички тони еквивалент на CO2 кои се потврдени според признатите стандарди за квалитет и поништени во периодот на известување; и

(b) вкупниот износ на јаглеродни кредити надвор од синџирот на вредности на друштвото во метрички тони еквивалент на CO2 планиран да биде поништен во иднина и без разлика дали тие се засноваат на постоечки договори или не.

60. Во случај кога друштвото обелоденува ***цел од нула стапка*** на емисии, како дополнување на целите за намалување на ***бруто емисиите на стаклени̇чки гасови*** во согласност со барањето за обелоденување Е1-4, точка 30, треба да го објасни опсегот, методологиите и рамките што ги применува и како преостанатите емисии на стаклени̇чки гасови (по приближно намалување од 90-95% од емисиите на стаклени̇чки гасови со можност за оправдани секторски отстапувања во согласност со признатиот секторски процес за декарбонизација) треба да се неутрализираат со, на пример, отстранување на стаклени̇чки гасови во сопствените операции на повисоките и пониските нивоа од синџирот на вредности.

61. Во случај кога друштвото може јавно да изнело тврдења за неутралност на стаклени̇чки гасови кои вклучуваат употреба на ***јаглеродни кредити***, тоа треба да објасни:

(a) дали и како овие тврдења се придружени со ***цели за намалување на*** емисиите на стаклени̇чки гасови како што се бара со барањето за обелоденување во ЕСИО Е1-4;

(b) дали и како овие тврдења и потпирањето на јаглеродни кредити не го попречуваат ниту го намалуваат постигнувањето на неговите цели за намалување на емисиите на

стакленѝчки гасови,[49] или, доколку е применливо, неговата цел за нето нулта емисии; и

(c) кредибилитетот и интегритетот на користените јаглеродни кредити, вклучително и со повикување на признати стандарди за квалитет.

Барање за обелоденување E1-8 – Внатрешно утврдени цени на јаглеродот

62. **Друштвото треба да обелодени дали применува *интерни шеми за одредување на цените на јаглеродот*, и ако е така, како тие ги поддржуваат неговите одлуки и го поттикнуваат спроведувањето на политиките и целите поврзани со климата.**

63. Информациите кои е потребно да се објават во согласност со точка 62 вклучуваат:

(a) типот на шемата за внатрешно поставување на цената на јаглеродот, на пример, цените во сенка што се применуваат за капиталните расходи или донесување инвестициски одлуки за истражување и развој, внатрешни такси за јаглерод или внатрешни јаглеродни фондови;

(b) специфичниот опсег на примена на шемите за цени на јаглеродот (активности, географски области, ентитети итн.);

(c) цените на јаглеродот што се применуваат според видот на шемата и критичните претпоставки направени за одредување на цените, вклучувајќи го и изворот на применетите цени на јаглеродот и зошто тие се сметаат за релевантни за нивната избрана примена. Друштвото може да ја обелодени методологијата за пресметување на цените на јаглеродот, вклучувајќи го степенот до кој тие се поставени со помош на научни насоки и како нивниот иден развој е поврзан со траекториите на цените на јаглеродот базирани на наука; и

(d) приближна количина на бруто емисии на стакленѝчки гасови според опсегот 1, 2 и, каде што е применливо, опсегот 3, за тековната година, во метрички тони еквивалент на CO2 опфатени со овие шеми, како и нивниот удел во вкупните емисии на стакленѝчки гасови на друштвото за секој соодветен опсег.

Барање за обелоденување E1-9 - Предвидени финансиски ефекти од материјалните физички и транзициски ризици и потенцијалните можности поврзани со климата

64. **Друштвото треба да ги обелодени своите:**

(a) **очекувани финансиски ефекти од материјалните *физички ризици*;**

(b) **очекувани финансиски ефекти од материјалните *транзициски ризици*; и**

(c) **потенцијал за искористување на материјалните *можности* поврзани со климата.**

[49] Оваа информација е усогласена со Регулативата (ЕУ) 2021/1119 на Европскиот парламент и на Советот (Закон за климата на ЕУ), член 2 (1).

65. Информациите што се бараат во точка 64 се дополнуваат со информациите за тековните финансиски ефекти што се бараат во ЕСИО 2 СДМ-3 точка 48 (d). Целта на ова барање за обелоденување се однесува на:

(a) ***очекуваните финансиски ефекти*** поради материјални ***физички ризици и транзициски ризици*** за да се обезбеди разбирање за тоа како овие ризици имаат (или разумно може да се очекува да имаат) материјално влијание врз финансиската состојба, финансиските показатели и паричните текови на друштвото, на краток, среден и долг рок. Резултатите од анализата на сценаријата што се користат за да се спроведе анализа на отпорност, како што се бара во точките AR 10 до AR 13, треба да ја обезбедат основа за проценката на очекуваните финансиски ефекти од материјалните физички и транзициски ризици.

(b) потенцијалот за остварување на материјални ***можности*** поврзани со климата за да се овозможи разбирање за тоа како друштвото може финансиски да има корист од материјалните можности поврзани со климата. Ова обелоденување е комплементарно на клучните индикатори за успешност што треба да се објават во согласност со Делегираната Регулатива (ЕУ) 2021/2178 на Комисијата.

66. Обелоденувањето на ***очекуваните финансиски ефекти*** од материјалните ***физички ризици*** што се бара со точка 64 (a) ги вклучува:[50]

(a) паричниот износ и уделот (процентот) на средствата изложени на материјален физички ризик на краток, среден и долг рок пред да се разгледаат активностите за ***прилагодување кон климатските промени***; при што монетарните износи за овие средства се поделени по акутен и хроничен физички ризик;[51]

(b) уделот на средствата кои се изложени на материјален физички ризик, врз кои се вршат активностите за ***адаптација на климатските промени***;

(c) локацијата на значајните средства кои се изложени на материјален физички ризик;[52] и

(d) монетарниот износ и уделот (процентот) на нето-приходот од неговите деловни активности кои се изложени на материјален физички ризик на краток, среден и долг рок.

67. Обелоденувањето на ***очекуваните финансиски ефекти*** од материјалните транзициони ризици што се бара со точка 64 (b) го вклучува:

[50] Оваа информација е усогласена со Делегираната регулатива на Комисијата (ЕУ) 2020/1818 (регулатива за климатски референтни вредности).

[51] Ова барање за обелоденување е конзистентно со барањата вклучени во Регулативата за имплементација на Комисијата (ЕУ) 2022/2453 - Шаблон 5: Банкарска книга (книга на позиции) - Физички ризик од климатски промени: Изложености кои подлежат на физички ризик.

[52] Ова барање за обелоденување е конзистентно со барањата вклучени во Регулативата за имплементација на Комисијата (ЕУ) 2022/2453 - Шаблон 5: Банкарска книга (книга на позиции) - Физички ризик од климатски промени: Изложености кои подлежат на физички ризик.

(a) монетарниот износ и уделот (процентот) на средствата изложени на материјален транзициски ризик на краток, среден и долг рок пред да се разгледаат активностите за ***ублажување на климата***;

(b) уделот на средствата кои се изложени на материјален транзициски ризик, на кои се применети ***активностите за ублажување на климатските промени***;

(c) преглед на сметководствената вредност на недвижниот имот на друштвото по класи на енергетска ефикасност;[53]

(d) обврски кои можеби ќе треба да се признаат во финансиските извештаи на краток, среден и долг рок; и

(e) монетарниот износ и уделот (процентот) на нето-приходот од неговите деловни активности кои се изложени на материјален транзициски ризик на краток, среден и долг рок вклучувајќи, каде што е релевантно, нето-приходот од клиентите на друштвото кои работат со активности поврзани со јаглен, нафта и гас.

68. Друштвото треба да ги обелодени усогласувањата со релевантните ставки или белешки во финансиските извештаи за следново:

(a) значителни износи на средствата и нето приходите под материјален физички ризик (како што се бара во точка 66);

(b) значителни износи на средствата, обврските и нето приходите под материјален транзициски ризик (како што се бара во точка 67).

69. За обелоденување на потенцијалот за следење на ***можностите*** поврзани со климата што се бараат со точка 64 (c), друштвото треба да ги разгледа:[54]

(a) неговите очекувани заштеди на трошоците од ***активностите за ублажување*** и адаптација на ***климатските промени***; и

(b) потенцијалната големина на пазарот или очекуваните промени на нето приходите од производи и услуги со ниска содржина на јаглерод или решенија за прилагодување до кои друштвото има или може да има пристап.

70. Не е потребна квантификација на ***финансиските ефекти*** што произлегуваат од ***можностите*** доколку таквото обелоденување не ги исполнува квалитативните карактеристики на корисни информации вклучени во ЕСИО 1 Додаток В *Квалитативни карактеристики на информациите*.

[53] Ова барање за обелоденување е конзистентно со барањата вклучени во Регулативата за имплементација на Комисијата (ЕУ) 2022/2453- Шаблон 2: Банкарска книга (книга на позиции) - Ризик од транзиција од климатски промени: Кредити обезбедени со недвижен имот - Енергетска ефикасност на колатералот.

[54] Оваа информација е усогласена со Делегираната регулатива на Комисијата (ЕУ) 2020/1818 (регулатива за климатски референтни вредности).

Додаток А. Барања за примена

Овој Додаток е составен дел на ЕСИО Е1. Тој ја поддржува примената на барањата за обелоденување наведени во овој стандард и ја има истата важност како и другите делови на стандардот.

Стратегија

Барање за обелоденување Е1-1 – Транзициски план за ублажување на климатските промени

AR 1. ***Транзицискиот план*** се однесува на напорите на друштвото за ублажување на ***климатските промени***. При објавувањето на својот транзициски план, од друштвото се очекува да даде детално објаснување за тоа како ќе ги приспособи својата стратегија и ***деловен модел*** за да обезбеди компатибилност со транзицијата кон одржлива економија и со ограничувањето на глобалното затоплување на 1,5°C во согласност со Парискиот договор (или ажуриран меѓународен договор за климатски промени) и целта за постигнување климатска неутралност до 2050 година без прекорачување или со ограничено прекорачување, како што е утврдено во Регулативата (ЕУ) 2021/1119 (Европски закон за климата), и каде што е применливо, како ќе ја прилагоди својата изложеност на јаглен и активности поврзани со нафта и гас.

AR 2. Секторските планови сè уште не се дефинирани со јавните политики за сите сектори. Оттука, обелоденувањето во согласност со точка 16 (а) за компатибилноста на ***транзицискиот план*** со целта за ограничување на глобалното затоплување на 1,5°C треба да се сфати како обелоденување на ***целта за намалување на емисиите*** на стакленйчки гасови на друштвото. Обелоденувањето во согласност со точка 16 (а) ќе се мери во однос на планот за глобално загревање до 1,5°C. Оваа референтна вредност треба да се заснова или на секторскиот план за декарбонизација доколку е достапен за секторот на друштвото или на сценарио на целата економија имајќи ги предвид неговите ограничувања (т.е., тоа е едноставен пренос на ***целите за намалување на емисиите*** од државно ниво на ниво на друштво). Ова AR треба да се чита и во врска со AR 26 и AR 27 и секторските планови за декарбонизација на кои тие се однесуваат.

AR 3. При обелоденувањето на информациите во согласност со точка 16(d), друштвото може да ги земе предвид:

(а) кумулативните ***веројатни идни емисии на стакленйчки гасови*** поврзани со клучните средства од извештајната година до 2030 и 2050 година во тони на еквивалент на CO2. Ова ќе се вклучи во проценката како збир на проценетите емисии на стакленйчки гасови од опсегот 1 и 2 во текот на работниот век на активните и цврсто планираните клучни средства. Клучните средства се оние кои се во сопственост или се контролирани од друштвото и тие се состојат од постоечки или

планирани средства (како што се стационарни или мобилни ***инсталации***, објекти и опрема) кои се извори на значителни директни или енергетски индиректни емисии на стаклени гасови. Цврсто планираните клучни средства се оние кои друштвото најверојатно ќе ги распореди во следните 5 години.

(b) кумулативните веројатни идни емисии на стаклени гасови поврзани со емисиите на стаклени гасови во фазата на директна употреба на продадените производи во тони на еквивалент на CO2, оценети како обем на продажба на производи во извештајната година помножен со збирот на проценетите емисии на стаклени гасови во фазата на директна употреба во текот на нивниот очекуван животен век. Ова барање се применува само ако друштвото ја идентификувало како значајна ***категоријата опсег 3*** „употреба на продадени производи“ според барањето за обелоденување Е1-6 точка 51; и

(c) објаснување на плановите за управување, т.е., за трансформирање, деактивирање или постепено укинување на неговите средства и производи со високи емисии на стаклени гасови и голема потрошувачка на енергија.

AR 4. Кога ги обелоденува информациите кои се бараат во согласност со точка 16 (е), друштвото објаснува како се очекува да се развива со текот на времето, усогласувањето на неговите економски активности со одредбите од Делегираната Регулатива (ЕУ) 2021/2139 на Комисијата, за да ја поддржи неговата транзиција кон одржлива економија. Притоа, друштвото треба да ги земе предвид клучните показатели за успешност што се бара да се обелоденат според член 8 од Регулативата (ЕУ) 2020/852 (особено приходите и капиталните расходи усогласени со таксономијата и, доколку е применливо, плановите за капитални расходи).

AR 5. ►**C1** При обелоденување на информациите кои се бараат во согласност со точка 16 (g), друштвото треба да наведе дали е исклучено или не од референтните вредности на ЕУ кои се усогласени со Парискиот договор во согласност со критериумите за исклучување наведени во членовите 12(1), точки од (d) до (g)[55] и член 12(2) од Делегираната

[55] ►**C1** Членот 12.1 од Регулативата за стандарди за климатски референтни вредностии вели дека „Администраторите на мерилата усогласени со Парискиот договор на ЕУ ќе ги исклучат следните компании:
a) компании кои остваруваат 1% или повеќе од своите приходи од истражување, рударство, екстракција, дистрибуција или рафинирање на тврд јаглен и лигнит; или
b) компании кои остваруваат 10% или повеќе од своите приходи од истражување, екстракција, дистрибуција или рафинирање на нафтени горива; или
c)компании кои остваруваат 50% или повеќе од своите приходи од истражување, екстракција, производство или дистрибуција на гасовити горива; или
d) компании кои остваруваат 50% или повеќе од своите приходи од производство на електрична енергија со интензитет на стаклени гасови поголем од 100 g CO2 e/KWh.“
Член 12.2 наведува дека „Администраторите на референтните вредности на ЕУ усогласени со Договорот од Париз ќе ги исклучат од тие референтни вредности сите компании за кои тие или надворешните даватели на податоци ќе утврдат или проценат дека значително им штетат на една или повеќе од еколошките цели наведени во член 9 од Регулативата (ЕУ) 2020/852 на Европскиот парламент и на Советот, во согласност со правилата за проценки утврдени во член 13(2) од оваа Регулатива.“. ◄

регулатива на Комисијата (ЕУ) 2020/1818 (Регулатива за стандарди за климатски референтни вредности).[56] ◀

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-3 - Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот(те) модел(и)

AR 6. Кога ги обелоденува информациите за обемот на анализата на отпорност, како што се бара во точка 19 (a), друштвото објаснува кој дел од неговите сопствени операции на повисоките и пониските нивоа од ***синџирот на вредности***, како и кои материјални ***физички ризици и транзициски ризици*** можеби биле исклучени од анализата.

AR 7. Кога ги обелоденува информациите за тоа како е спроведена анализата на отпорност како што се бара со точка 19 (b), друштвото треба да ги објасни:

(a) критичните претпоставки за тоа како транзицијата кон економија со пониска потрошувачка на јаглерод и отпорна економија ќе влијае на неговите опкружувачки макроекономски трендови, потрошувачката и комбинирањето на изворите на енергија и претпоставките за примена на технологијата;

(b) применетите временски периоди и нивната усогласеност со климатските и деловните ***сценарија*** кои се разгледуваат за одредување на материјалните ***физички и транзициски ризици*** (точки AR 11 до AR 12) и поставување на ***цели за намалување на емисиите на стаклени̌чки гасови*** (прикажани во барањето за обелоденување E1-4); и

(c) како се земени предвид проценетите ***очекувани финансиски ефекти*** од материјалните ***физички и транзициски ризици*** (како што се бара во барањето за обелоденување E1-9), како и активностите и ресурсите за ублажување (објавени во барањето за обелоденување E1-3).

AR 8. При обелоденувањето на информациите за резултатите од анализата на отпорност како што се бара со точка 19 (c), друштвото треба да ги објасни:

(a) областите на несигурност во анализата на отпорноста и до кој степен средствата и деловните активности изложени на ризик се разгледуваат во рамките на дефиницијата на стратегијата на друштвото, одлуките за инвестирање и тековните и планираните ***активности*** за ублажување;

(b) способноста на друштвото да ја приспособи или адаптира својата стратегија и ***деловен модел*** на климатските промени на краток, среден и долг рок, вклучително и обезбедување постојан пристап до финансии по прифатлива цена на капиталот, можност за прераспределба, надградба или деактивирање постоечки средства,

[56] ► **C1** Ова барање за обелоденување е конзистентно со барањата во Регулативата за спроведување на Комисијата (ЕУ) 2022/2453 - Шаблон 1 транзициски ризик од климатските промени. ◀

менување на своето портфолио на производи и услуги или преквалификување на својата работна сила.

Управување со влијанието, ризиците и можностите

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 ИРМ-1 Опис на процесите за идентификување и проценка на материјалните влијанија, ризици и можности поврзани со климата

AR 9. Кога ги обелоденува информациите за процесите за идентификување и проценка на влијанијата врз климата како што се бара според точка 20 (a), друштвото објаснува како:

(a) ги прегледало своите активности и планови со цел да ги идентификува реалните и потенцијалните идни извори на емисии на стаклени гасови и, доколку е применливо, двигателите за други влијанија поврзани со климата (на пр. ***емисии*** на црн јаглерод или тропосферски озон или ***промена на употребата на земјиштето***) во сопствените операции и долж синџирот на вредности; и

(b) ги проценило неговите фактички и потенцијални влијанија врз климатските промени (т.е. вкупните емисии на стаклени гасови).

AR 10. Друштвото може да ги поврзе информациите обелоденети во согласност со точките 20 (a) и AR 9 со информациите обелоденети во согласност со следните барања за обелоденување: барање за обелоденување Е1-1, точка 16 (d) за идни веројатни емисии на стаклени гасови; барање за обелоденување Е1-4 и барање за обелоденување Е1-6.

AR 11. Кога ги обелоденува информациите за процесите за идентификување и проценка на ***физичките ризици*** како што се бара со точка 20 (b), друштвото објаснува дали и како:

(a) ги идентификувало опасностите поврзани со климата (види табела подолу) на краток, среден и долг рок и како проверило дали неговите средства и деловни активности можат да бидат изложени на овие опасности;

(b) ги дефинирало краткорочните, среднорочните и долгорочните временски периоди и како овие дефиниции се поврзани со очекуваниот век на траење на неговите средства, периодите на стратешко планирање и плановите за распределба на капиталот;

(c) го проценило степенот до кој неговите средства и деловни активности можат да бидат изложени и се чувствителни на идентификуваните опасности поврзани со климата, земајќи ја предвид веројатноста, големината и времетраењето на опасностите, како и геопросторните координати (како што е Статистичката Номенклатура на Територијални Единици за територија на ЕУ) специфични за локацијата и ***синџирот на вредности*** на друштвото; и

(d) идентификацијата на опасностите поврзани со климата и проценката на изложеноста и чувствителноста се темелат на климатските ***сценарија*** со високи ***емисии***, кои може, на пример, да се засноваат на сценариото на Меѓувладиниот панел за климатски промени (IPCC) SSP5-8.5, за релевантни регионални климатски проекции засновани на тие сценарија за емисии или на климатските сценарија на Мрежата за позеленување на финансискиот систем, како што се „свет на врели домови“ или „премалку и предоцна“. За општите барања во врска со ***анализата на сценарија*** поврзана со климата, видете ги пасусите 18, 19, AR 13 до AR 15.

Класификација на опасностите поврзани со климата (Извор: Делегирана регулатива на Комисијата (ЕУ) 2021/2139)				
	Поврзани со температурата	**Поврзани со ветерот**	**Поврзани со вода**	**Поврзани со цврста маса**
Хронична	Промена на температурата (воздух, слатка вода, морска вода)	Промена на шемите на ветерот	Промена на моделите и видовите на врнежи (дожд, град, снег/мраз)	Крајбрежна ерозија
	Топлински стрес		Врнежи или хидролошка променливост	Деградација на почвата
	Променливост на температурата		Закиселување на океаните	Ерозија на почвата
	Одмрзнување на вечниот мраз		Солен упад	Солифлукција
			Покачување на нивото на морето	
			Воден стрес	
Акутна	Топлотен бран	Циклони, урагани, тајфуни	Суша	Лавина
	Студен бран/мраз	Бури (вклучувајќи виулици, прашина и песочни бури)	Обилни врнежи (дожд, град, снег/мраз)	Свлечиште

Класификација на опасностите поврзани со климата (Извор: Делегирана регулатива на Комисијата (ЕУ) 2021/2139)				
	Поврзани со температурата	**Поврзани со ветерот**	**Поврзани со вода**	**Поврзани со цврста маса**
	Шумски пожар	Торнадо	Поплава (крајбрежни, флувијални, плувијални, подземни води)	Слегнување
			Излив на глацијално езеро	

AR 12. Кога ги обелоденува информациите за процесите за идентификување на ***ризиците и можностите за транзиција*** како што се бара во точка 20 (c), друштвото објаснува дали и како:

(a) ги идентификувало транзициските настани (види ја табелата со примери подолу) на краткорочни, среднорочни и долгорочни и како проверило дали неговите средства и деловни активности можат да бидат изложени на овие настани. Во случај на транзициски ризици и можности, она што се смета за долгорочно може да опфати повеќе од 10 години и може да биде усогласено со целите на јавната ***политика*** поврзана со климата;

(b) го проценило степенот до кој неговите средства и деловни активности можат да бидат изложени и се чувствителни на идентификуваните транзициски настани, земајќи ја предвид веројатноста, големината и времетраењето на транзициските настани;

(c) ја утврдило идентификацијата на транзиционите настани и проценката на изложеноста со ***анализа на сценарија*** поврзани со климата, земајќи предвид најмалку сценарио кое е во согласност со Парискиот договор и ограничување на климатските промени на 1,5°C, на пример, врз основа на сценаријата на Меѓународната агенција за енергија (нето нулта емисии до 2050 година, Сценарио за одржлив развој), или климатските сценарија на Мрежата за позеленување на финансискиот систем. За општите барања поврзани со анализа на сценарија поврзани со климата, видете ги пасусите 18, 19, AR 13 до AR 15; и

(d) ги идентификувало средствата и деловните активности кои се некомпатибилни со или имаат потреба од значителни напори за да бидат компатибилни со транзиција кон климатски неутрална економија (на пример, поради значителни ***веројатни идни емисии на стакленѝчки гасови*** или некомпатибилност со барањата за усогласување со таксономијата според Делегираната регулатива на Комисијата (ЕУ) 2021/2139).

Примери на транзициски настани поврзани со климата (примери врз основа на класификацијата на Работната група за објавување на финансиски податоци поврзани со климата на Одборот за финансиска стабилност)			
Политика и правни прашања	**Технологија**	**Пазар**	**Репутација**
Зголемени цени на емисиите на стаклени гасови	Замена на постоечките производи и услуги со опции за помали емисии	Промена на однесувањето на клиентите	Промени во потребите на потрошувачите
Засилени емисии - обврски за известување	Неуспешно инвестирање во нови технологии	Несигурност во пазарните сигнали	Стигматизација на секторот
Овластувања за и регулирање на постоечките производи и услуги	Трошоци за транзиција кон технологија со пониски емисии	Зголемена цена на суровините	Зголемена грижа на засегнатите страни
Овластувања за и регулирање на постоечките производни процеси			Негативни повратни информации од засегнатите страни
Изложеност на судски спорови			

Анализа на сценарија поврзани со климата

AR 13. Кога ги обелоденува информациите кои се бараат во согласност со точките 19, 20, 21, AR 10 и AR 11, друштвото објаснува како користело ***анализа на сценарија*** поврзани со климата кои се пропорционални на неговите околности за да информира за идентификација и проценка на ***физичките и транзиционите ризици*** и можностите на краток, среден и долг рок, вклучувајќи:

(а) кои ***сценарија*** се користени, нивните извори и усогласување со најсовремената наука;

(b) наративи, временски периоди и крајни точки кои се користат со дискусија за тоа зошто верува дека опсегот на употребени сценарија ги опфаќа неговите веродостојни ризици и несигурности;

(c) клучните сили и двигатели земени во предвид во секое сценарио и зошто тие се релевантни за друштвото, на пример, претпоставки за ***политиката***, макроекономските трендови, употребата и комбинацијата на изворите на енергија и претпоставките за технологијата; и

(d) клучните влезни елементи и ограничувања на сценаријата, вклучувајќи го и нивното ниво на детали (на пр., дали анализата на ризиците поврзани со физичката клима се заснова на геопросторни координати специфични за локациите на друштвото или широки податоци на национално или регионално ниво).

AR 14. При спроведување на ***анализа на сценаријата***, друштвото може да го земе предвид следново упатство: Технички додаток за „Употреба на анализа на сценарија при обелоденување на ризици и можности поврзани со климата“ (2017); „Упатство за анализа на сценарија за нефинансиски компании“ (2020); ISO 14091:2021 „Прилагодување на климатските промени - Насоки за ранливост, влијанија и проценка на ризик“; сите други признати индустриски стандарди како што е Мрежата за позеленување на финансискиот систем; и ЕУ, национални, регионални и локални регулативи.

AR 15. Друштвото накратко треба да објасни како употребените климатски ***сценарија*** се компатибилни со критичните претпоставки поврзани со климата направени во финансиските извештаи.

Барање за обелоденување E1-2 – Политики поврзани со ублажување и адаптација на климатските промени

AR 16. ***Политиките*** поврзани или со ***ублажување на климатските промени или со адаптација на климата*** може да се обелоденат одделно бидејќи нивните цели, вклучени лица, ***активности*** и ресурси потребни за нивно спроведување се различни.

AR 17. ***Политиките*** поврзани со ***ублажување на климатските промени*** се однесуваат на управувањето со емисиите на стаклени гасови на друштвото, отстранувањето на стаклени гасови и транзициските ризици во различни временски периоди, во сопствените операции и/или на повисоките и пониските нивоа во ***синџирот на вредности***. ►**C1** Барањето од точка 22 може да се однесува на самостојни политики за ублажување на климатските промени, како и релевантни политики за други прашања кои индиректно го поддржуваат ублажувањето на климатските промени, вклучително и политики за ***обука***, политики за набавки или ***синџири на снабдување***, инвестициски политики или политики за развој на производи. ◄

AR 18. ***Политиките*** поврзани со ***прилагодувањето кон климатските промени*** се однесуваат на управувањето со физичките климатски ризици на друштвото и со неговите ***транзициски ризици*** поврзани со прилагодувањето кон климатските промени. Барањето во точките 22 и 25 може да се однесува на самостојни политики за адаптација на климатските промени, како и релевантни политики за други прашања кои индиректно го поддржуваат прилагодувањето кон климатските промени, вклучително и политики за ***обука***, и политики за итни случаи или здравје и безбедност.

Барања за обелоденување E1-3 – Акции и ресурси во врска со политиките за климатски промени

AR 19. Кога ги обелоденува информациите за ***активностите*** како што се бара според точките 29 (a) и 29 (b), друштвото може:

(a) да ги обелодени своите клучни преземени активности и/или плановите за спроведување на политиките за ***ублажување и адаптација на климатските промени*** во своите поединечни или посебни активности;

(b) да ги обедини типовите на акции за ублажување (стратегии за декарбонизација) како што се енергетска ефикасност, електрификација, пренос на гориво, употреба на ***обновливи извори*** на енергија, промена на производи и декарбонизација на синџирот на снабдување кои одговараат на конкретните активности на друштвата;

(c) да ја обелодени листата на клучните активности за ублажување заедно со мерливите ***цели*** (како што се бара во барањето за обелоденување E1-4) со расчленување по стратегиите за декарбонизација; и

(d) да ги обелодени активностите за ***адаптација на климатските промени*** според видот на адаптационото решение, како што се адаптација заснована на природата, инженерството или технолошките решенија.

AR 20. Кога ги обелоденува информациите за ресурсите во согласност со точка 29 (c), Друштвото треба да ги обелодени само значајните износи на оперативни и капитални расходи потребни за спроведување на ***активностите*** бидејќи целта на оваа информација е да ја покаже веродостојноста на неговите дејствија наместо да ги усогласи обелоденетите износи со финансиските извештаи. Обелоденетите износи на капитални и оперативни расходи претставуваат зголемувања направени на материјалните и на нематеријалните средства во текот на тековната финансиска година, како и планираните дополнувања за идните периоди во кои ќе се спроведуваат акциите. Објавените износи се само дополнителни финансиски инвестиции кои директно придонесуваат за постигнување на ***целите*** на друштвото.

AR 21. Во согласност со барањата на ЕСИО 2 МБО-А, друштвото треба да објасни дали и до кој степен неговата способност да ги спроведе ***активностите*** зависи од достапноста и распределбата на ресурсите. Постојаниот пристап до финансии по прифатлива цена на

капиталот може да биде од клучно значење за спроведување на активностите на друштвото, кои вклучуваат негово прилагодување на промените на понудата/побарувачката или поврзаните набавки и значителни инвестиции во истражување и развој.

AR 22. Износите на оперативни и капитални расходи потребни за спроведување на ***активностите*** обелоденети во точка 29 (c) ќе бидат конзистентни со клучните показатели за успешност (клучни показатели за успешност на капитални и оперативни расходи) и, доколку е применливо, со планот за капитални расходи што се бара со Делегираната Регулатива (ЕУ) 2021/2178 на Комисијата. Друштвото треба да ги објасни сите потенцијални разлики помеѓу значајните износи на оперативни и капитални расходи обелоденети според овој стандард и клучните показатели за успешност обелоденети според Делегираната регулатива на Комисијата (ЕУ) 2021/2178 поради, на пример, обелоденувањето на неподобните економски активности како што е дефинирано во таа делегирана регулатива. Друштвото може да ги структурира своите активности според економската активност за да ги спореди своите оперативни и капитални расходи, и доколку е применливо, неговите планови за оперативни расходи и/или капитални расходи со неговите клучни показатели за успешност усогласени со таксономијата.

Показатели и цели

Барање за обелоденување E1-4 – Цели поврзани со ублажување и адаптација на климатските промени

AR 23. Според точка 34 (a), друштвото може да ги обелодени целите за ***намалување на емисиите на стаклени̇чки гасови*** во вредност на интензитетот. Целите за интензитет се формулирани како сооднос на ***емисиите на стаклени̇чки гасови*** во однос на единица физичка активност или економско производство. Релевантните единици на активност или резултат се наведени во стандардите специфични за секторот на ЕСИО. Во случаи кога друштвото има поставено само цел за намалување на интензитетот на стаклени̇чки гасови, сепак ќе ги обелодени поврзаните апсолутни вредности за целната година и привремената целна година(и). Ова може да резултира во ситуација кога од друштвото се бара да обелодени зголемување на апсолутните емисии на стаклени̇чки гасови за целната и привремената целна година(и), на пример затоа што предвидува органски раст на својот бизнис.

AR 24. При обелоденување на информациите кои се бараат во согласност со точка 34 (b), друштвото го одредува делот од целта поврзан со секој соодветен ***опсег на емисија на стаклени̇чки гасови (1, 2 или 3)***. Друштвото ќе го наведе методот што се користи за пресметување на ***емисиите*** на стаклени̇чки гасови од опсег 2 вклучени во целта (т.е. методот заснован на локација или пазар). Ако границата на ***целта за намалување на***

емисиите на стакленѝчки гасови се разликува од онаа на емисиите на стакленѝчки гасови пријавени според барањето за обелоденување Е1-6, друштвото треба да обелодени кои гасови се опфатени, соодветниот процент од опсегот 1, 2, 3 и вкупните емисии на стакленѝчки гасови покриени со целта. За ***целите*** за намалување на емисиите на стакленѝчки гасови на своите подружници, друштвото аналогно ги применува овие барања на ниво на подружницата.

AR 25. Кога се обелоденуваат информациите кои се бараат во согласност со точка 34(c) за основната година и основната вредност:

(a) друштвото накратко треба да објасни како осигурило дека основната вредност според која се мери напредокот кон целта е репрезентативна во однос на опфатените активности и влијанијата од надворешните фактори (на пример, температурни аномалии во одредена година кои влијаат на количината на потрошувачка на енергија и поврзаните емисии на стакленѝчки гасови). Ова може да се направи со нормализирање на основната вредност, или, со користење на основна вредност што е изведена од 3-годишен просек, ако тоа ја зголемува репрезентативноста и дозволува поверно претставување;

(b) основната вредност и основната година нема да се менуваат освен ако не се појават значителни промени или во целта или во границата за известување. Во таков случај, друштвото треба да објасни како новата основна вредност влијае на новата цел, нејзиното постигнување и презентација на напредокот со текот на времето. За да се поттикне споредливоста, при поставувањето на нови ***цели***, друштвото избира неодамнешна базна година што не ѝ претходи на првата година за известување од новиот целен период за повеќе од 3 години. На пример, за 2030 година како целна година и целен период помеѓу 2025 и 2030 година, основната година ќе биде избрана од периодот помеѓу 2022 и 2025 година;

(c) друштвото треба да ја ажурира својата базна година од 2030 година и после секој 5-годишен период. Ова значи дека пред 2030 година, базните години избрани од друштвото може да бидат или тековно применетата базна година за постојните цели или првата година на примена на барањата за известување за одржливост како што е наведено во член 5(2) од Директивата (ЕУ) 2022/2464 (2024, 2025 или 2026 година) и, по секои пет години (2030., 2035. итн.) и

(d) при обелоденување на цели поврзани со климата, друштвото може да го обелодени напредокот во исполнувањето на овие цели постигнат пред неговата тековна базна година. Притоа, друштвото, во најголема можна мера, треба да осигура дека информациите за напредокот во минатото се усогласени со барањата на овој стандард. Во случај на методолошки разлики, на пример, во однос на целните граници, друштвото треба да даде кратко објаснување за овие разлики.

AR 26. При обелоденување на информациите кои се бараат во согласност со точките 34 (d) и 34 (e), друштвото ги презентира информациите во текот на целниот период со повикување

на секторскиот, доколку е достапен, или на меѓусекторски план на емисии компатибилен со ограничување на глобалното затоплување на 1,5°C. За таа цел, друштвото ќе пресмета усогласена референтна целна вредност од 1,5°C за опсегот 1 и 2 (и, доколку е применливо, посебна за опсегот 3) со која може да се споредат неговите сопствени ***цели за намалување на емисиите на стаклени̇чки гасови*** или привремени цели во соодветните опсези.

AR 27. Референтната целна вредност може да се пресмета со множење на ***емисиите*** на стаклени̇чки гасови во базната година или со секторските (методологија на секторска декарбонизација) или со меѓусекторски (методологија на намалување) ***намалување на емисиите***. Овие фактори за намалување на емисиите може да се изведат од различни извори. Друштвото треба да осигура дека користениот извор се заснова на план за намалување на емисиите компатибилна со ограничување на глобалното затоплување на 1,5°C.

AR 28. Факторите за ***намалување на емисиите*** се предмет на понатамошен развој. Следствено, друштвата се охрабруваат да користат само ажурирани јавно достапни информации.

	2030 година	**2050 година**
План за намалување на меѓусекторските намалувања врз основа на 2020 година како референтна година	-42 %	-90 %
Извор: врз основа на техничко резиме на Pathways to Net-zero –SBTi (верзија 1.0, октомври 2021 година)		

AR 29. Референтната целна вредност зависи од базната година и основните ***емисии*** во рамки на целта за намалување на емисиите на стаклени̇чки гасови на друштвото. Како резултат на тоа, референтната целна вредност за друштвата со неодамнешна базна година или од повисоки базни емисии може да биде помал предизвик да се постигне отколку што ќе биде за друштвата кои веќе презеле амбициозни минати ***активности*** за намалување на емисиите на стаклени̇чки гасови. Затоа, друштвата кои во минатото постигнале намалувања на емисиите на стаклени̇чки гасови компатибилни со 1.5°C - усогласен меѓусекторски или секторски план, може соодветно да ги приспособат своите базни емисии за да ја одредат референтната целна вредност. Според тоа, ако друштвото ги приспособува базните емисии за да ја одреди референтната целна вредност, нема да ги земе предвид намалувањата на емисиите на стаклени̇чки гасови што и претходат на 2020 година и ќе обезбеди соодветни докази за неговото минато постигнато намалување на емисиите на стаклени̇чки гасови.

AR 30. При обелоденување на информациите кои се бараат во согласност со точка 34 (f), друштвото објаснува:

(a) со упатување на неговите ***активности за ублажување на климатските промени, стратегиите за декарбонизација*** и нивните проценети квантитативни придонеси за постигнување на ***целите за намалување на емисиите на стакленички гасови*** поделени по секој опсег (1, 2 и 3);

(b) дали планира да усвои нови технологии и нивната улога за да постигнување на неговите цели за намалување на емисиите на стакленички гасови; и

(c) дали и како ги разгледало климатските сценарија, најмалку вклучувајќи климатско ***сценарио*** компатибилно со ограничување на глобалното затоплување на 1,5°C, за да ги обелодени релевантните случувања поврзани со животната средина, општеството, технологијата, пазарот и ***политиката*** и да ги одреди неговите стратегии за декарбонизација.

AR 31. Друштвото може да ги прикаже своите ***цели за намалување на емисиите*** на стакленички гасови заедно со своите ***активности за ублажување на климатските промени*** (види точка AR 19) како табела или графички приказ што ги прикажува случувањата со текот на времето. Следната слика и табела даваат примери за комбинирање на цели и стратегии за декарбонизација:

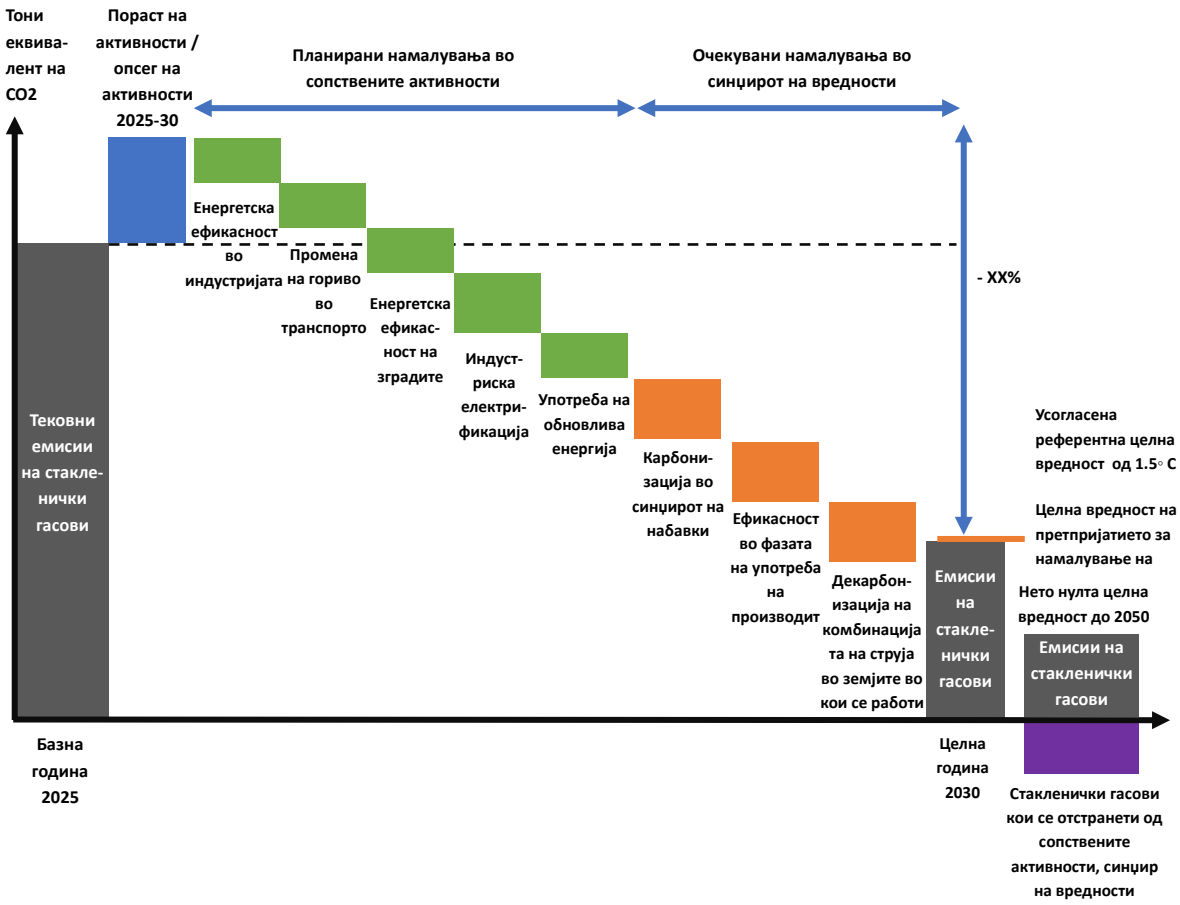

	Базна година (на пр. 2025)	Целна вредност за 2030 година	Целна вредност за 2035 година	…	Целна вредност до 2050 година
Емисии на стаклени̇чки гасови (килотони еквивалент на CO2)	100	60	40		
Енергетска ефикасност и намалување на потрошувачката	-	-10	-4		
Материјална ефикасност и намалување на потрошувачката	-	-5	-		
Пренос на гориво	-	-2	-		
Електрификација	-	-	-10		
Користење на обновлива енергија	-	-10	-3		
Отстранување, замена или модификација на производот	-	-8	-		
Исклучување, замена или измена на процесот	-	-5	-3		
Друго	-	-			

Барање за обелоденување E1-5 – Потрошувачка на енергија и комбинирање на извори на енергија

Упатство за пресметка

AR 32. При подготовката на информациите за потрошувачката на енергија што се бараат со точка 35, друштвото:

(a) ја пријавува само енергијата потрошена од процесите во сопственост или контролирани од друштвото, применувајќи го истиот опсег што се применува за известување за емисиите на стаклени̇чки гасови од опсегот 1 и 2;

(b) ги исклучува суровините и горивата кои не се согоруваат за енергетски цели. Друштвото кое троши гориво како суровина може да обелодени информации за оваа потрошувачка одделно од бараните обелоденувања;

(c) се осигурува дека сите квантитативни информации поврзани со енергијата се пријавени во мега-ват-часови (MWh) во пониска грејна вредност е или во нето-калориска вредност. Ако необработените податоци за информациите поврзани со енергија се достапни само во енергетски единици различни од MWh (како што се

Гига-Џули (GJ) или Британски термални единици (Btu)), во волуменски единици (како кубни стапки или галони) или во единици за маса (како килограми или фунти), тие ќе се претворат во MWh со користење на соодветен фактор за конверзија (видете на пример Анекс II од Петтиот извештај за проценка на IPCC). Факторите на конверзија на горивата треба да бидат транспарентни и да се применуваат на доследен начин;

(d) се осигурува дека сите квантитативни информации поврзани со енергијата се пријавени како потрошувачка на финална енергија, повикувајќи се на количината на енергија што друштвото всушност ја троши користејќи ја на пример табелата за енергетска ефикасност во Анекс IV од Директивата 2012/27 на Европскиот парламент и на Советот;[57]

(e) избегнува двојно броење на потрошувачката на гориво кога ја обелоденува самогенерираната потрошувачка на енергија. Ако друштвото произведува електрична енергија од необновлив или од обновлив извор на гориво и потоа ја троши произведената електрична енергија, потрошувачката на енергија ќе се смета само еднаш под потрошувачка на гориво;

(f) не ја компензира потрошувачката на енергија дури и ако генерираната енергија на ***локацијата*** се продава и користи од трето лице;

(g) не ја смета енергијата што се добива од рамките на организациската граница под „купена или стекната“ енергија;

(h) пареата, топлината или ладењето кои се добиени како „отпадна енергија“ од индустриски процеси на трето лице се сметаат под „купена или стекната“ енергија;

(i) водородот добиен од обновливи извори[58] се смета како обновливо гориво. Водородот што не е целосно добиен од обновливи извори се вклучува во „потрошувачка на гориво од други необновливи извори“; и

(j) усвојува конзервативен пристап при поделбата на електричната енергија, пареата, топлината или ладењето помеѓу обновливи и необновливи извори врз основа на пристапот применет за пресметување на емисиите на стаклени гасови на пазарот, од опсег 2. Друштвото треба да смета дека оваа потрошувачка на енергија произлегува од обновливи извори само ако потеклото на купената енергија е јасно дефинирано во договорните аранжмани со неговите ***добавувачи*** (договор за набавка на енергија од обновливи извори, стандардизирана зелена тарифа за електрична енергија, пазарни инструменти како гаранција за потекло од обновливи

[57] Директива 2012/27/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот од 25 октомври 2012 година за енергетска ефикасност, со која се менуваат Директивите 2009/125/ЕЗ и 2010/30/ЕУ и се укинуваат Директивите 2004/8/ЕЗ и 2006/312/ЕЗ и 2006/3131, Ј. стр. 1).
[58] Во согласност со барањата во делегираните акти за водород од обновливи извори: Комисијата ја делегираше регулативата од 10 февруари 2023 година за дополнување на Директивата (ЕУ) 2018/2001 на Европскиот парламент и на Советот преку воспоставување методологија на Унијата која поставува детални правила за производство на обновливи течни и гасовити горива за транспорт од небиолошко потекло; и Комисијата ја делегираше регулативата од 10 февруари 2023 година за дополнување на Директивата (ЕУ) 2018/2001 на Европскиот парламент и на Советот со воспоставување минимален праг за заштеда на емисиите на стаклени гасови од горива од рециклиран јаглерод и со специфицирање на методологија за проценка на заштедите на емисиите на стаклени гасови од обновливите течни и гасовити горива од небиолошко потекло наменето за употреба и промет и гориво од рециклиран јаглерод.

извори во Европа[59] или слични инструменти како што се сертификати за обновлива енергија во САД и Канада итн.).

AR 33. ►**C1** Информациите што се бараат со точка 38 се применливи доколку друштвото работи барем во еден сектор кој има ***големо влијание врз климата***. ◄ Информациите кои се бараат во согласност со точка 38 (а) до (е) треба да ја вклучуваат и енергијата од фосилни извори што се троши во операции кои не се во сектори кои имаат големо влијание врз климата.

AR 34. Информациите за потрошувачката и комбинацијата на изворите на енергија може да се претстават со користење на следниот табеларен формат за секторите кои имаат големо влијание врз климата и за сите други сектори со испуштање на редовите (1) до (5).

Потрошувачка на енергија и комбинирање на извори на енергија	**Споредбено**	**Година Н**
(1) Потрошувачка на гориво од јаглен и производи од јаглен (MWh)		
(2) Потрошувачка на гориво од сурова нафта и нафтени продукти (MWh)		
(3) Потрошувачка на гориво од природен гас (MWh)		
(4) Потрошувачка на гориво од други фосилни извори (MWh)		
(5) Потрошувачка на купена или стекната електрична енергија, топлина, пареа и ладење од фосилни извори (MWh)		
(6) Вкупна потрошувачка на фосилна енергија (MWh) (пресметано како збир од линиите од 1 до 5)		
Вкупен удел од фосилни извори потрошувачка на енергија (%)		
(7) Потрошувачка од нуклеарни извори (MWh)		
Удел на потрошувачка од нуклеарни извори во вкупна потрошувачка на енергија (%)		
(8) Потрошувачка на гориво од обновливи извори, вклучително и биомаса (исто така опфаќа индустриски и комунален отпад од биолошко потекло, биогас, обновлив водород итн.) (MWh)		

[59] Врз основа на Директивата (ЕУ) 2018/2001 на Европскиот парламент и на Советот од 11 декември 2018 година за унапредување на употребата на енергија од обновливи извори.

Потрошувачка на енергија и комбинирање на извори на енергија	Споредбено	Година Н
(9) Потрошувачка на купена или стекната електрична енергија, топлинска енергија, пареа и ладење од обновливи извори (MWh)		
(10) Потрошувачката на обновлива енергија од сопствено производство освен гориво (MWh)		
(11) Вкупна потрошувачка на обновлива енергија (MWh) (пресметано како збир од линиите од 8 до 10)		
Вкупен удел на енергија од обновливи извори во вкупната потрошувачка на енергија (%)		
►C1 Вкупна потрошувачка на енергија (MWh) (пресметано како збир на линиите 6, 7 и 11) ◄		

AR 35. Вкупната потрошувачка на енергија со разлика помеѓу потрошувачката на фосилна, нуклеарна и обновлива енергија може да се прикаже графички во ***изјавата за одржливост*** што ги прикажува случувањата со текот на времето (на пр. преку пита или столбест дијаграм).

Интензитет на енергијата врз основа на нето приходите

Упатство за пресметка

AR 36. При изготвување на информациите за енергетскиот интензитет што се бараат со точка 40, друштвото:

(a) го пресметува односот на енергетскиот интензитет користејќи ја следната формула: $\frac{\text{Вкупна потрошувачка на енергија од активности во сектори кои имаат големо влијание врз климата } (MWh)}{\text{Нето приходи во сектори кои имаат големо влијание врз климата (монетарни единици)}}$;

(b) ја изразува вкупната потрошувачка на енергија во MWh и нето приходот во парични единици (на пр. евра);

(c) броителот и именителот се состојат само од делот од вкупната потрошувачка на финална енергија (во броителот) и нето приходот (во именителот) кои се припишуваат на активности во ***секторите со големо влијание на климата***. Всушност, треба да има конзистентност во опсегот и на броителот и на именителот;

(d) ја пресметува вкупната потрошувачка на енергија во согласност со условот од точка 37;

(e) го пресметува нето приходот во согласност со барањата за сметководствени стандарди кои се применуваат за финансиските извештаи, т.е. МСФИ 15 *Приходи од*

договори со клиенти или локалните барања од општо усвоените сметководствени принципи.

AR 37. Квантитативните информации може да бидат претставени во следната табела.

Интензитет на енергија по нето приход	Споредбено	N	% N / N-1
Вкупна потрошувачка на енергија од активности во сектори со големо влијание на климата по нето приход од активности во сектори со големо влијание на климата (MWh/Монетарна единица)			

Поврзаност на енергетскиот интензитет врз основа на нето приход со информациите за финансиско известување

AR 38. Усогласувањето на нето-приходите од активностите во секторите со ***големо влијание на климата*** со релевантната ставка или обелоденувањето на финансиските извештаи (како што се бара во точка 43) може да се прикаже на еден од следниве начини:

(a) со вкрстено упатување на поврзаната ставка или обелоденување во финансиските извештаи; или

(b) доколку нето-приходот не може директно да се вкрсти со ставка или обелоденување во финансиските извештаи, со квантитативно усогласување користејќи го долунаведениот табеларен формат.

Нето приходи од активности во сектори со големо влијание врз климата што се користат за пресметување на енергетскиот интензитет	
Нето приход (друго)	
Вкупен нето приход (Финансиски извештаи)	

Барања за обелоденување E1-6 – бруто опсег 1, 2, 3 и вкупни емисии на стакленички гасови

Упатство за пресметка

AR 39. При подготовка на информациите за известување за ***емисиите*** на стакленички гасови како што се бара со точка 44, друштвото треба да:

(a) ги земе предвид принципите, барањата и насоките обезбедени од Стандардот за корпоративен протокол за стакленички гасови (верзија 2004). Друштвото може да ја

разгледа Препораката на комисијата (ЕУ) 2021/2279[60] или барањата пропишани со EN ISO 14064-1:2018. Доколку друштвото веќе ја применува методологијата за сметководство за стаклени гасови според ISO 14064-1: 2018, треба да се усогласи со и барањата на овој стандард (на пр., во однос на границите за известување и обелоденување на емисиите на стаклени гасови од опсег 2 засновани на пазарот);

(b) ги обелодени методологиите, значајните претпоставки и факторите на емисии кои се користат за пресметување или мерење на емисиите на стаклени гасови придружени со причините зошто тие се избрани, и да се обезбеди упатување или врска до сите употребени алатки за пресметка;

(c) вклучи емисиите на CO2, CH4, N2O, HFCs, PFCs, SF6 и NF3. Ако се значајни може да се земат предвид и дополнителните стаклени гасови; и

(d) ги користи најновите вредности на ***потенцијалот за глобално затоплување (GWP)*** објавени од IPCC врз основа на временски период од 100 години за да ги пресмета емисиите на еквивалент на CO2 на гасови кои не се CO2.

AR 40. При подготовката на информациите за известување за емисиите на стаклени гасови за своите поврзани друштва, заеднички вложувања, неконсолидирани подружници (инвестициски ентитети) и договорни аранжмани како што се бара во точка 50, друштвото треба да консолидира 100% од емисиите на стаклени гасови на субјектите што оперативно ги контролира. Во пракса, ова се случува кога друштвата поседуваат лиценца - или дозвола - за управување со средствата од овие поврзани друштва, заеднички вложувања, неконсолидирани подружници (инвестициски ентитети) и договорни аранжмани. Кога друштвото има договорно дефинирана оперативна контрола со скратено работно време, треба да консолидира 100% стакленичките гасови испуштени за време на неговата оперативна контрола.

AR 41. Во согласност со ЕСИО 1 поглавје 3.7, Друштвото треба да ги раздели информациите за емисиите на стаклени гасови како што е соодветно. На пример, друштвото може да ги раздели своите опсези 1, 2, 3 или вкупните ***емисии*** на стаклени гасови по земја, оперативни сегменти, економска активност, подружница, категорија на стаклени гасови (CO2, CH4, N2O, HFCs, PFCs, SF6, NF3 и други стаклени гасови земени предвид од страна на друштвото) или вид на извор (стационарно согорување, мобилно согорување, процесни емисии и фугитивни емисии).

AR 42. Едно друштво може да има различен период на известување од некои или од сите ентитети во неговиот синџир на вредности. Во такви околности, на друштвото му е дозволено да ги мери своите емисии на стаклени гасови во согласност со точка 44 користејќи информации за периодите на известување кои се различни од неговиот сопствен период на известување, доколку тие информации се добиени од ентитети во

[60] Препорака на Комисијата (ЕУ) 2021/2279 од 15 декември 2021 година за употреба на методите за еколошки отпечаток за мерење и соопштување на еколошките показатели на животниот циклус на производите и организациите (OJ L 471, 30.12.2021, стр. 1).

неговиот синџир на вредност со периоди на известување кои се различни од периодот на известување на друштвото, под услов:

(a) друштвото да ги користи најновите достапни податоци од тие субјекти во неговиот синџир на вредности за мерење и обелоденување на емисиите на стаклени гасови;

(b) должината на периодите на известување е иста; и

(c) друштвото да ги обелодени ефектите од значајните настани и промените во околностите (релевантни за неговите емисии на стаклени гасови) што се случуваат помеѓу датумите на известување на ентитетите во неговиот синџир на вредности и датумот на финансиските извештаи за општа намена на друштвото.

AR 43. Кога се подготвуваат информациите за бруто ***емисиите на стаклени гасови од опсег 1*** што се бараат со точка 48 (a), друштвото треба да:

(a) ги пресметува или мери емисиите на стаклени гасови од стационарно согорување, мобилно согорување, процесни емисии и фугитивни емисии; и да користи соодветни податоци за активности кои ја вклучуваат потрошувачката на гориво од необновливи извори;

(b) користи соодветни и конзистентни фактори на емисија;

(c) ги обелодени биогените емисии на CO2 од согорувањето или био-разградувањето на биомасата одделно од емисиите на стаклени гасови од опсег 1, но да ги вклучи емисиите на други видови стаклени гасови (особено CH4 и N2O);

(d) не вклучува никакви отстранувања, или купени, продадени или пренесени ***јаглеродни кредити*** или надоместоци за стаклени гасови во пресметката на емисиите на стаклени гасови од опсег 1; и

(e) кога станува збор за известување за активностите во согласност со EU ETS, да известува за емисиите од опсег 1 според методологијата на EU ETS. EU ETS методологијата може да се примени и на активности во географски области и сектори кои не се опфатени со EU ETS.

AR 44. При подготовка на информациите за процентот на емисиите на стаклени гасови од опсег 1 од регулираните шеми за тргување со ***емисии***, кои се бараат во согласност со точка 48 (b), друштвото треба да:

(a) да ги земе предвид емисиите на стаклени гасови од ***инсталациите*** што ги оперира, а кои се предмет на регулирани шеми за тргување со емисии (ETS), вклучувајќи го EU-ETS, националниот ETS и ETS надвор од ЕУ, доколку е применливо;

(b) вклучува само емисии на CO2, CH4, N2O, HFCs, PFCs, SF6 и NF3;

(c) да осигура дека се применува ист пресметковен период за бруто емисиите на стаклени гасови од опсег 1 и емисиите на стаклени гасови регулирани со ETC; и

(d) го пресмета уделот користејќи ја следната формула:

$$\frac{\text{Емисии на стакленички гасови во (во тони еквивалент на CO2) од EU ETS инсталации + национални ETS инсталации + ETS инсталации кои не се членки на ЕУ}}{\text{Емисии на стакленички гасови од опсег 1 (во тони еквивалент на CO2)}};$$

AR 45. При подготовка на информациите за бруто ***емисиите*** на стакленички гасови од опсег 2 кои се бараат во согласност со точка 49, друштвото треба да:

(a) ги разгледа принципите и барањата на Упатството за стакленички гасови за протоколот за стакленички гасови од за опсег 2 (верзија од 2015 година, особено критериумите за квалитет на опсегот 2 во поглавје 7.1 што се однесува на договорните инструменти); исто така може да ја разгледа и Препораката (ЕУ) 2021/2279 на Комисијата или релевантните барања за квантификација на ***индиректните емисии на стакленички гасови*** од увезена енергија во EN ISO 14064-1:2018;

(b) вклучи ***купена или стекната електрична енергија, пареа, топлина и ладење*** потрошени од друштвото;

(c) избегнува двојно броење на емисиите на пријавени стакленички гасови од опсегот 1 или 3;

(d) ги примени методите засновани на локација и пазар за пресметување на емисиите на стакленички гасови од опсег 2 и да обезбеди информации за уделот и видовите на договорни инструменти. Методот заснован на локација ги квантификува емисиите на стакленички гасови од опсег 2 врз основа на просечните фактори на емисија на генерирање енергија за дефинирани локации, вклучително и локални, поднационални или национални граници (Протокол за стакленички гасови, „Упатство за опсег 2“, поимник, 2015 година). Методата заснована на пазар ги кванитификува емисиите на стакленички гасови од опсег 2 врз основа на емисиите на стакленички гасови кои се испуштаат од генераторите од кои ентитетот договорно купува електрична енергија во пакет со инструменти или неврзани инструменти (Протокол за стакленички гасови, „Водич за опсег 2“, поимник, 2015 година); во овој случај, друштвото може да го обелодени уделот на емисиите на стакленички гасови од опсег 2, засновани на пазар кои се поврзани со купената електрична енергија во пакет со инструменти како што се гаранција за потекло или сертификати за обновлива енергија. Друштвото треба да обезбеди информации за уделот и видовите на договорни инструменти што се користат за продажба и купување на енергија во комбинација со атрибути за производството на енергија или за побарувањата за раздвоени енергетски атрибути.

(e) да ги обелодени биогените емисии на јаглерод CO2 од согорувањето или биоразградувањето на биомасата одделно од емисиите на стакленички гасови од опсег 2, но ги вклучуваат емисиите на други видови стакленички гасови (особено CH4 и N2O). Во случај кога во рамки на применетите фактори на емисија не се одвојува

процентот на биомаса или биоген CO2, друштвото треба да го обелодени тоа. Во случај кога емисиите на стаклени гасови кои не се CO2 (особено CH4 и N2O), не се достапни или исклучени од факторите на просечни емисии на мрежата засновани на локација или со информациите за методата базирана на пазарот, друштвото треба да го обелодени тоа.

(f) не вклучува никакви отстранувања, или купени, продадени или пренесени ***јаглеродни кредити*** или надоместоци за стаклени гасови во пресметката на емисиите на стаклени гасови од опсег 2.

AR 46. При подготовка на информациите за бруто ***емисиите*** на стаклени гасови од опсег 3 што се бараат со точка 51, друштвото треба да:

(a) ги разгледа принципите и одредбите на Стандардот за сметководство и известување за за протоколот за стаклени гасови за корпоративен синџир на вредности (опсег 3) (верзија 2011); и може да ја разгледа Препораката (ЕУ) 2021/2279 на Комисијата или релевантните барања за квантификација на ***индиректните емисии на стаклени гасови*** од EN ISO 14064-1:2018;

(b) ако е финансиска институција, да го земе во предвид Стандардот за сметководство и известување за стаклени гасови за финансиската индустрија од Партнерството за финансиско сметководство на јаглерод, поконкретно дел А „Финансирани емисии“ (верзија декември 2022 година);

(c) ги провери неговите вкупни емисии на стаклени гасови од опсег 3 врз основа на 15-те категории на опсег 3 кои се идентификувани со Стандардот за корпоративен протокол за стаклени гасови и Стандардот за сметководство и известување за за протоколот за стаклени гасови за корпоративен синџир на вредности (опсег 3) (верзија 2011) користејќи соодветни проценки. Алтернативно, може да ги провери своите индиректни емисии на стаклени гасови врз основа на категориите предвидени со EN ISO 14064-1:2018 клаузула 5.2.4 (со исклучок на индиректните емисии на стаклени гасови од увезената енергија);

(d) ги идентификува и обелодени неговите значајни категории од опсег 3 врз основа на големината на нивните проценети емисии на стаклени гасови и други критериуми обезбедени со Стандардот за сметководство и известување за за протоколот за стаклени гасови за корпоративен синџир на вредности (опсег 3) (верзија 2011, стр. 61 и 65-68) или EN ISO 14064-1:2018, Анекс H3.2 како што се финансиски трошења, влијанија, поврзани транзициски ризици и можности или ставови на засегнатите страни;

(e) ги пресмета или процени емисиите на стаклени гасови во значителни категории од опсегот 3 користејќи соодветни фактори на емисии;

(f) ги ажурира секоја година емисиите на стаклени гасови од опсег 3 во секоја значајна категорија врз основа на податоците за тековната активност; да го ажурира

целосниот попис на стакленички гасови од опсегот 3 најмалку на секои 3 години или при појава на значаен настан или значајна промена во околностите (значителен настан или значајна промена во околностите може, на пример, да се однесува на промени во активностите или структурата на друштвото, промени во активностите или структурата на неговиот синџир на вредност на повисоките и пониските нивоа, промена во методологијата на пресметка или во откритието);

(g) го обелодени степенот до кој емисиите на стакленички гасови на друштвото од опсег 3 се мерат со користење на влезни податоци од специфични активности на повисоките и пониските нивоа на синџирот на вредности на ентитетот и да го обелодени процентот на емисии пресметан со користење на примарни податоци добиени од ***добавувачи*** или други партнери во ***синџирот на вредности***.

(h) за секоја значајна категорија на стакленички гасови од опсег 3, да ги обелодени рамките за известување кои се земени во предвид, пресметковните методи за проценка на емисиите на стакленички гасови, како и дали и кои алатки за пресметка биле применети. Категориите од опсег 3 треба да бидат конзистентни со Протоколот за стакленички гасови и да вклучуваат:

   i. индиректен опсег 3 Емисии на стакленички гасови од консолидираната сметководствена група (матичното друштво и неговите подружници),

   ii. индиректни емисии на стакленички гасови опсег 3, од поврзани друштва, заеднички вложувања и неконсолидирани подружници за кои друштвото има способност да ги контролира оперативните активности и односи (т.е. оперативна контрола),

   iii. Емисии на стакленички гасови од опсег 1, 2 и 3, од поврзани друштва, заеднички вложувања, неконсолидирани подружници (инвестициски ентитети) и заеднички аранжмани за кои друштвото нема ***оперативна контрола*** и кога овие ентитети се дел од синџирот на вредности на друштвото на повисоките и пониските нивоа.

(i) да ја обелодени листата на категории на емисии на стакленички гасови од опсег 3 вклучени во пописот и исклучени од пописот со оправдување за исклучените категории од опсег 3;

(j) да ги обелодени биогените емисии на CO_2 од согорувањето или биоразградувањето на биомасата што се јавува во нејзиниот синџир на вредности на повисоките и пониските нивоа. одделно од бруто емисиите на стакленички гасови од опсег 3, и да вклучи емисии на други видови стакленички гасови (како CH_4и N2O), и емисии на CO2 што се јавуваат во животниот циклус на биомасата, освен оние кои произлегуваат од согорување или биоразградување (како што се емисиите на стакленички гасови од преработка или транспорт на биомаса) во пресметката на емисиите на стакленички гасови од опсег 3;

(k) да не вклучува никакви отстранувања, или купени, продадени или пренесени ***јаглеродни кредити*** или надоместоци за стаклени гасови во пресметката на емисиите на стаклени гасови од опсег 3;

AR 47. При подготовката на информациите за вкупните ***емисии*** на стаклени гасови кои се бараат во согласност со точка 52, друштвото:

(a) ги применува следните формули за да ги пресмета вкупните емисии на стаклени гасови:

Вкупно емисии на стаклени гасови *засновани на локација* (тони еквивалент на CO_2) = Бруто опсег 1 + Бруто опсег 2 *засновани на локација* + Бруто опсег 3 Вкупно

Емисии на стаклени гасови *засновани на пазарот* (тони еквивалент на CO_2) = Бруто опсег 1 + Бруто опсег 2 *засновани на пазарот* + Бруто опсег 3

(b) ги обелодени вкупните емисии на стаклени гасови разграничувајќи помеѓу емисиите добиени од методата заснована на локација и методата заснована на пазар кои се применети при мерење на основните емисии на стаклени гасови од опсег 2.

AR 48. Друштвото треба да ги обелодени своите вкупни ***емисии*** на стаклени гасови поделени по опсези 1 и 2 и значителен опсег 3 во согласност со табелата подолу.

	Ретроспектива				**Клучни фази и целни години**			
	Базна година	**Според-бено**	**N**	**% N / N-1**	**2025**	**2030**	**(2050)**	**Годишен % на целна вредност / Базна година**
опсег 1 Емисии на стаклени гасови								
Бруто емисии на стаклени гасови од опсег 1 (тони еквивалент на CO2)								
Процент на емисии на стаклени гасови од опсег 1 од регулирани шеми за тргување со емисии (%)								
Емисии на стаклени гасови од опсег 2								

	Ретроспектива				Клучни фази и целни години			
	Базна година	Според -бено	N	% N / N-1	2025	2030	(2050)	Годишен % на целна вредност / Базна година
Бруто емисии на стакленѝчки гасови од опсег 2 засновани на локација (тони еквивалент на CO2)								
Бруто емисии на стакленѝчки гасови од опсег 2 засновни на пазарот (тони еквивалент на CO2)								
Значајни емисии на стакленѝчки гасови од опсег 3								
Вкупно бруто индиректни емисии на стакленѝчки гасови (опсег 3) (тони еквивалент на CO2)								
1. Купени стоки и услуги								
[Изборна под-категорија: Компјутери во облак и услуги на центарот за податоци								
2. Капитални добра								
3. Активности поврзани со гориво и енергија (не се вклучени во опсег 1 или опсег 2)								
4. Транспорт и дистрибуција на повисоко ниво								
5. Отпад што се создава при работењето								
6. Деловни патувања								

	Ретроспектива				Клучни фази и целни години			
	Базна година	Според -бено	N	% N / N-1	2025	2030	(2050)	Годишен % на целна вредност / Базна година
7. Патување на вработените								
8. Закуп на средства на повисоките нивоа од синџирот на вредности								
9. Транспорт на пониските нивоа од синџирот на вредности								
10. Преработка на продадени производи								
11. Користење на продадени производи								
12. Третман на крајот на животот на продадените производи								
13. Изнајмени средства на пониските нивоа од синџирот на вредности								
14. Франшизи								
15. Инвестиции								
Вкупни емисии на стаклени̇чки гасови								
Вкупни емисии на стаклени̇чки гасови (засновани на локација) (тони еквивалент на CO2)								
Вкупни емисии на стаклени̇чки гасови (засновани на пазарот) (тони еквивалент на CO2)								

AR 49. За да ги истакне потенцијалните ***транзициски ризици***, друштвото може да ги обелодени своите вкупни емисии на стакленички гасови поделени по големи земји и, доколку е применливо, по оперативни сегменти (применувајќи ги истите сегменти за финансиските извештаи како што се бара со сметководствените стандарди, т.е. МСФИ 8 *Оперативни сегменти* или со локалните општо пприфатени сметководствени принципи. Доколку податоците не се лесно достапни за емисиите на стакленички гасови од опсег 3, овие расчленувања по земја може да се исклучат од извештајот.

AR 50. ***Емисиите*** на стакленички гасови од опсег 3може да се претстават и според категориите на индиректни емисии дефинирани во EN ISO 14064-1:2018.

AR 51. Доколку е материјално за емисиите на друштвото од опсег 3, тоа треба да ги обелодени ***емисиите*** на стакленички гасови од купените услуги за компјутерски облак и центри за податоци како подгрупа од сеопфатната ***категорија на опсег 3*** „купени стоки и услуги на повисоките нивоа од синџирот на вредности“.

AR 52. Вкупните емисии на стакленички гасови расчленети по емисии на стакленички гасови од опсег 1, 2 и 3 може графички да се прикажат во ***изјавата за одржливост*** (на пр., како таблиц со столбови или пита) што ја прикажува поделбата на емисиите на стакленички гасови низ ***синџирот на вредности*** (На повисоките нивоа, Сопствени операции, Транспорт, На пониските нивоа).

Интензитет на стакленички гасови врз основа на нето приходите

Упатство за пресметка

AR 53. При обелоденување на информациите за интензитетот на стакленички гасови врз основа на нето приходот во согласност со точка 53, друштвото:

(a) го пресметува односот на интензитетот на стакленички гасови со следнава формула:

$$\frac{\text{Вкупни емисии на стакленички гасови (тони еквивалент на } CO_2)}{\text{Нето приходи (монетарни единици)}}$$

(b) да ги изрази вкупните ***емисии*** на стакленички гасови во метрички тони еквивалент на CO2 и нето приходот во монетарни единици (на пр. евра) и да се презентираат резултатите според методата на пазар и локација;

(c) да ги вклучи вкупните емисии на стакленички гасови во броителот и вкупниот нето приход во именителот;

(d) да ги пресмета вкупните емисии на стакленички гасови како што се бара во точките 44 (d) и 52; и

(e) да го пресмета нето-приходот во согласност со барањата во сметководствените стандарди кои се применуваат за финансиските извештаи, т.е. МСФИ 15 или со локалните општо прифатени сметководствени принципи.

AR 54. Квантитативните информации може да бидат претставени во следниот табеларен формат.

Интензитет на стакленички гасови по нето приход	Споредбено	N	% N / N-1
Вкупни емисии на стакленички гасови (засновано на локација) по нето приход (тони еквивалент на CO2/Монетарна единица)			
Вкупни емисии на стакленички гасови (засновани на пазарот) по нето приход (тони еквивалент на CO2/Монетарна единица)			

Поврзаност на интензитетот на стакленички гасови врз основа на приходите со информациите за финансиско известување

AR 55. Усогласувањето на нето-приходот што се користи за пресметување на интензитетот на стакленички гасови со релевантната ставка или белешките во финансиските извештаи (како што се бара во точка 55) може да се направи на следниве начини:

(a) вкрстено упатување на поврзаната ставка или обелоденување во финансиските извештаи; или

(b) ако нето-приходот не може директно да се упати на ставка или обелоденување во финансиските извештаи, со квантитативно усогласување користејќи го табеларниот формат подолу.

Нето приход што се користи за пресметување на интензитетот на стакленички гасови	
Нето приход (друго)	
Вкупен нето приход (во финансиските извештаи)	

Барање за обелоденување E1-7 – Отстранувања на стакленички гасови и проекти за ублажување на стакленички гасови финансирани преку јаглеродни кредити

Отстранувања и складирање на стакленички гасови во сопствените операции на повисоките и пониските нивоа од синџирот на вредности

AR 56. Покрај нивниот попис за емисиите на стакленички гасови, друштвата треба да обезбедат транспарентност за тоа како и до кој степен тие ги подобруваат природните мијалници или применуваат технички решенија за отстранување на стакленички гасови од атмосферата во нивните сопствени операции на повисоките и пониските нивоа од синџирот на вредности. Иако не постојат општо прифатени концепти и методологии за

сметководство за отстранување на стаклени гасови, овој стандард има за цел да ја зголеми транспарентноста во напорите на друштвото за отстранување на стаклени гасови од атмосферата (точки 56 (a) и 58). Отстранувањето на стаклени гасови надвор од ***синџирот на вредности*** што друштвото го поддржува преку купување на ***јаглеродни кредити*** треба да се обелоденат посебно како што се бара во точките 56 (b) и 59.

AR 57. При обелоденување на информациите за ***отстранување и складирање на стаклени гасови*** од сопственото работење на друштвото и неговиот спротиводен и низводен ***синџир на вредност*** кои се бараат во согласност со точките 56 (a) и 58, за секоја активност на отстранување и складирање, друштвото опишува:

(a) засегнатите стаклени гасови;

(b) дали отстранувањето и складирањето се биогени или од ***промена на употребата на земјиштето*** (на пр., пошумување, пошумување, обновување на шумите, урбано засадување дрвја, агрошумарство, јаглерод од градежна почва итн.), технолошки (на пр. директно зафаќање воздух) или хибридни (на пример, биоенергија со зафаќање и складирање на CO2) и технолошки детали за отстранувањето, видот на складирање, доколку може да се примени, транспортот на отстранетите стаклени гасови ;

(c) доколку е применливо, кратко објаснување за тоа дали активноста се квалификува како решение засновано на природата; и

(d) како се управува со ризиците од непостојаност, вклучително и утврдување и следење на настаните од истекување и враќање, како што е соодветно.

Упатство за пресметка

AR 58. При подготовката на информациите за ***отстранување и складирање на стаклени гасови*** од сопственото работење на друштвото и неговиот ***синџир на вредности*** на повисоките и пониските нивоа што се бараат со точките 56 (a) и 58, друштвото треба:

(a) да ги земе во предвид, колку што е применливо, Стандардот за корпоративен протокол за стаклени гасови (верзија 2004), Стандардот за производи (верзија 2011), Упатството за земјоделство (верзија 2014), Упатството за употреба на земјиште, ***промена на користење на земјиштето*** и за шумарство за потребите на водење сметководство за проекти за стаклени гасови (верзија 2006);

(b) да применуваат методи на консензус за водење на сметководство за отстранување на стаклени гасови веднаш штом тие се достапни, особено регулаторната рамка на ЕУ за сертификација на отстранување на CO2;

(c) доколку е применливо, да ја објасни улогата на отстранувањата за нејзината ***политика за ублажување на климатските промени***;

(d) да ги вклучи отстранувањата од операции кои се во негова сопственост, контрола или од кои има придонес кои не се продадени на друга страна преку јаглеродни кредити;

(e) доколку е применливо, да ги означи оние активности за отстранување на стаклени̌чки гасови во сопствените операции или синџирот на вредности кои се претворени во јаглеродни кредити и продадени на други страни на доброволниот пазар;

(f) да ги земе во предвид ***емисиите*** на стаклени̌чки гасови кои се поврзани со активноста на отстранување, вклучително транспорт и складирање, во барањето за обелоденување E1-6 (опсег 1, 2 или 3). За да се зголеми транспарентноста на ефикасноста на активноста за отстранување, вклучувајќи транспорт и складирање, друштвото може да ги обелодени емисиите на стаклени̌чки гасови поврзани со оваа активност (на пр., емисиите на стаклени̌чки гасови од потрошувачката на електрична енергија од технологиите за директно зафаќање воздух), заедно, но одделно од, количината на отстранети емисии на стаклени̌чки гасови;

(g) во случај на поништување, да ги земе во предвид соодветните емисии на стаклени̌чки гасови како надомест за отстранувањето во периодот на известување;

(h) да ги користи најновите вредности на ***Глобалниот потенцијал на затоплување (GWP)*** објавени од Меѓувладиниот панел за климатски промени (IPCC) врз основа на временски период од 100 години за да се пресметаат емисиите на еквивалент на CO2 на гасови кои не се CO2 и да се опишат направените претпоставки, методологиите и рамките кои се применуваат за пресметка на количината на отстранување на стаклени̌чки гасови; и

(i) да ги разгледа ***природните решенија***.

AR 59. Друштвото треба да ги раздели и одделно да ги обелодени отстранувањата на стаклени̌чки гасови што се случуваат во неговите сопствени операции и оние што се случуваат во неговиот синџир на вредности на повисоките и пониските нивоа. Активностите за отстранување на стаклени̌чки гасови во спротиводниот и низводниот ***синџир на вредност*** ги вклучуваат оние што друштвото активно ги поддржува, на пример, преку проекти за соработка со ***добавувачи***. Од друштвото не се очекува да вклучи какви било отстранувања на стаклени̌чки гасови што може да се случат во неговиот синџир на вредности на повисоките и пониските нивоа, за кои тој не е запознаен.

AR 60. Квантитативните информации за отстранувањето на стаклени̌чки гасови може да се претстават со користење на следниот табеларен формат.

Отстранувања	Споредбено	N	% N / N-1
Активност 1 за отстранување на стаклени̌чки гасови (на пр., реставрација на шумите)	-		
Активност 2 за отстранување на стаклени̌чки гасови (на пр., директно зафаќање воздух)	-		

Отстранувања	Споредбено	N	% N / N-1
…	-		
Вкупно отстранување на стакленички гасови од сопствените операции (тони еквивалент на CO2)			
Активност 1 за отстранување на стакленички гасови (на пр., реставрација на шумите)	-		
Активност 2 за отстранување на стакленички гасови (на пр., директно зафаќање воздух)	-		
…	-		
Вкупно отстранување на стакленички гасови во низводно и низводно вредносен синџир (тони еквивалент на CO2)			
Свртувања (тони еквивалент на CO2)			

Проекти за ублажување на стакленички гасови финансирани преку јаглеродни кредити

AR 61. Финансирањето на проекти за ***намалување на емисиите*** на стакленички гасови надвор од ***синџирот на вредности*** на друштвото преку купување ***јаглеродни кредити*** кои ги исполнуваат стандардите за висок квалитет може да биде корисен придонес за ублажување на климатските промени. Овој стандард бара од друштвото да обелодени дали користи ***јаглеродни кредити*** одделно од ***емисиите*** на стакленички гасови (точки 56 (b) и 59) и целни вредности за ***намалување на емисиите на стакленички гасови*** (барање за обелоденување E1-4). Исто така, бара од друштвото да го покаже степенот на употреба и кои критериуми за квалитет ги користи за тие јаглеродни кредити.

AR 62. При обелоденување на информациите за ***јаглеродните кредити*** кои се бараат во согласност со точките 56 (b) и 59, друштвото треба да го обелодени следното расчленување како што е применливо:

(a) уделот (процентот на обемот) на проектите за намалување и проектите за отстранување;

(b) за јаглеродни кредити од проекти за отстранување, објаснување дали се од биогени или технолошки системи;

(c) учеството (процентот на волумен) за секој признаен стандард за квалитет;

(d) уделот (процент од волуменот) од проекти во ЕУ; и

(e) учеството (процентот на волуменот) што се квалификува како соодветно прилагодување според член. 6 од Парискиот договор.

AR 63. При подготовката на информациите за ***јаглеродните кредити*** кои се бараат во согласност со точките 56 (b) и 59, друштвото:

(a) ги разгледува ***признаените стандарди за квалитет***;

(b) доколку е применливо, ја објаснува улогата на јаглеродните кредити во неговата ***политика за ублажување на климатските промени***;

(c) не вклучува јаглеродни кредити издадени од ***проекти за намалување на емисиите*** на стаклени̇чки гасови во неговиот ***синџир на вредности*** бидејќи соодветните намалувања на емисиите на стаклени̇чки гасови веќе ќе бидат обелоденети во Барањето за обелоденување E1-6 (опсег 2 или опсег 3) во моментот кога ќе се појават (т.е. се избегнува двојното броење);

(d) не ги вклучува јаглеродните кредити од проектите за отстранување на стаклени̇чки гасови во неговиот синџир на вредности бидејќи соодветните отстранувања на стаклени̇чки гасови веќе може да бидат земени во предвид во согласност со барањето за обелоденување E1-7 во моментот кога ќе се појават (т.е. се избегнува двојно броење);

(e) не ги обелоденува јаглеродните кредити како компензација за неговите ***емисии*** на стаклени̇чки гасови во согласност со барањето за обелоденување E1-6 за емисиите на стаклени̇чки гасови;

(f) не ги обелоденува јаглеродните кредити како средство за постигнување на целите за намалување на емисиите на стаклени̇чки гасови објавени во барањето за обелоденување E1-4; и

(g) го пресметува износот на јаглеродни кредити што треба да се поништат во иднина, како збир на јаглеродни кредити во метрички тони еквивалент на CO2 за времетраењето на постоечките договорни договори.

AR 64. Информациите за ***јаглеродните кредити*** кои се поништени во извештајната година и планирани да бидат поништени во иднина може да се презентираат со користење на следните табеларни формати.

Јаглеродни кредити откажани во извештајната година	**Споредбено**	**N**
Вкупно (тони еквивалент на CO2)		
Удел од проекти за отстранување (%)		
Удел од проекти за намалување (%)		
Признат стандард за квалитет 1 (%)		
Признат стандард за квалитет 2 (%)		

Јаглеродни кредити откажани во извештајната година	Споредбено	N
Признат стандард за квалитет 3 (%)		
…		
Удел од проекти во ЕУ (%)		
Удел на јаглеродни кредити кои се квалификуваат како соодветни прилагодувања (%)		

Јаглеродните кредити кои се планира да бидат поништени во иднина	Износ до [период]
Вкупно (тони еквивалент на CO2)	

Барање за обелоденување E1-8 – Внатрешни цени на јаглеродот

AR 65. Кога ги обелоденува информациите кои се бараат во согласност со точките 62 и 63, доколку е применливо, друштвото накратко објаснува дали и како цените на јаглеродот што се користат во внатрешните шеми за одредување на цените на јаглеродот се конзистентни со оние што се користат во финансиските извештаи. Ова ќе се направи во однос на внатрешните цени на јаглеродот што се користат за,

(a) проценка на корисниот век и резидуалната вредност на неговите средства (нематеријални добра, недвижности, постројки и опрема);

(b) оштетувањето на средствата; и

(c) мерењето на објективната вредност на средствата стекнати преку деловни превземања.

AR 66. Информациите може да се презентираат со користење на следната табела:

Видови внатрешни цени на јаглерод	Волумен кој е во прашање (тони еквивалент на CO2)	Применети цени (€/тони еквивалент на CO2)	Опис на периметарот
Цена во сенка за капитални расходи			
Инвестициска цена во сенка за истражување и развој.			
Внатрешна надомест или фонд за јаглерод			

Видови внатрешни цени на јаглерод	Волумен кој е во прашање (тони еквивалент на CO2)	Применети цени (€/тони еквивалент на CO2)	Опис на периметарот
Цени на јаглеродот за тестирање на оштетување			
итн.			

Барање за обелоденување E1-9 - Предвидени финансиски ефекти од материјалните физички и транзициски ризици и потенцијалните можности поврзани со климата

Очекувани финансиски ефекти од материјални физички и транзициски ризици

AR 67. Материјалните ***физички ризици и транзициски ризици*** поврзани со климатските промени може да влијаат на финансиската состојба на друштвото (на пр., имотот кој го поседува, закупените контролирани средства и обврски кои финансиски ги контролира), показателите за успешност (на пр., потенцијално идно зголемување/намалување на нето приходите и трошоците поради прекини во работењето, зголемени цени на понудата што резултира со потенцијални ерозии на маржите) и готовината. Ниската веројатност, високата сериозност и долгорочните временски периоди на некои изложени физички ризици поврзани со климата и неизвесноста што произлегува од транзицијата кон одржлива економија укажуваат дека ќе има поврзани материјални ***очекувани финансиски ефекти*** кои се надвор од опсегот на барањата на важечките сметководствени стандарди.

AR 68. Во моментов, не постои општоприфатена методологија за да се процени или мери како материјалните ***физички ризици и транзициските ризици*** можат да влијаат на идната финансиска состојба, финансиските, успешноста и паричните текови на друштвото. Според тоа, обелоденувањето на финансиските ефекти (како што се бара во точките 64, 66 и 67) ќе зависи од внатрешната методологија на друштвото и од примената на значајно расудување при одредувањето на влезни елементите и од претпоставките потребни за квантифицирање на нивните ***очекувани финансиски ефекти***.

Упатство за пресметка - Очекувани финансиски ефекти од материјални физички ризици

AR 69. Кога ги обелоденува информациите кои се бараат во согласност со точките 64 (а) и 66, друштвото објаснува дали и како:

(а) ги проценило ***очекуваните финансиски ефекти*** за средствата и деловните активности со материјален физички ризик, вклучувајќи го опсегот на примена, временските периоди, методологијата за пресметка, критичните претпоставки и параметрите и ограничувањата на проценката; и

(b) дали проценката на средствата и деловните активности кои се сметаат дека се изложени на материјален ***физички ризик*** се потпира или е дел од процесот за да се утврдил материјалниот физички ризик како што се бара според точките 20 (b) и AR 11 и ги определува климатските ***сценарија*** како што се бара со точките 19 и AR 13 до AR 14. Друштвото засебно треба да објасни како ги дефинирало среднорочните и долгорочните временски периоди и како тие дефиниции се поврзани со очекуваниот животен век на средствата на друштвото, периодите на стратешко планирање и плановите за распределба на капиталот.

AR 70. При подготовка на информациите за средствата со материјален физички ризик што треба да се обелоденат во согласност со точка 66 (a), друштвото:

(a) Ги пресметува средствата кои се изложени на материјален физички ризик во однос на паричниот износ и како удел (процент) од вкупните средства на датумот на известување (т.е. пропорцијата е проценка на сметководствената вредност на средствата со материјален физички ризик поделена со вкупната сметководствена вредност како што е наведено во извештајот за финансиска состојба или билансот на состојба). Проценката на средствата со материјален физички ризик ќе се изведе врз основа на средствата кои се признаени во финансиските извештаи. Проценката на монетарните износи и делот на средствата кои се изложени на физички ризик може да се прикаже или како единствен износ или како опсег.

(b) При утврдување на средствата под материјален физички ризик треба да ги земе предвид, сите видови средства, вклучително и средствата кои се под финансиски закуп/право на користење.

(c) За да се контекстуализираат овие информации, друштвото треба:

i. да ја обелодени локацијата на неговите значајни средства кои се изложени на материјален физички ризик. Значајните средства лоцирани[61] на територијата на ЕУ се групираат според ознаките на NUTS со 3 цифри (номенклатура на територијални единици за статистика). За значајни средства лоцирани надвор од територијата на ЕУ, поделбата по NUTS код ќе биде обезбедена само онаму каде што е применливо.

ii. да ги распредели паричните износи на средства изложени на ризик на средства со акутен и хроничен физички ризик.[62]

(d) да го пресмета учеството на средствата кои се изложени на материјален физички ризик што произлегува од точка 66 (a) кое е опфатено со ***активностите за прилагодување кон климатските промени*** врз основа на информациите

[61] Ова барање за обелоденување е во согласност со барањата на Регулативата за имплементација на Комисијата (ЕУ) 2022/2453 - Шаблон 5 изложености кои подлежат на физички ризик.

[62] Ова барање за обелоденување е во согласност со барањата на Регулативата за имплементација на Комисијата (ЕУ) 2022/2453 - Шаблон 5 изложености кои подлежат на физички ризик.

обелоденети во барањето за обелоденување Е1-3. Ова има за цел приближување на нето-ризиците.

AR 71. При подготовката на информациите кои се бараат во согласност со точките 64 (a) и 66 (d), друштвото може да го процени и обелоди учеството на нето приходот од деловни активности со физички ризик. Ова обелоденување:

(a) треба да се заснова на нето-приходот во согласност со барањата во сметководствените стандарди кои се применуваат за финансиските извештаи, т.е. МСФИ 15 или локалните општо прифатени сметководствени принципи.

(b) може да вклучи расчленување на деловните активности на друштвото со соодветни детали за поврзаниот процент од вкупниот нето приход, факторите на ризик (ризици, изложеност и чувствителност) и, доколку е можно, големината на ***очекуваните финансиски ефекти*** во смисла на ерозија на маржите на краткорочните, среднорочните и долгорочните временски периоди. Природата на деловните активности, исто така, може да се раздели по оперативни сегменти доколку друштвото го обелодени придонесот на маржите по оперативни сегменти во известувањето за својот сегмент во финансиските извештаи.

Упатство за пресметка - Очекувани финансиски ефекти од транзициски ризик

AR 72. Кога ги обелоденува информациите кои се бараат во согласност со точките 64 (b) и 67 (a), друштвото треба да објасни дали и како:

(a) ги проценило потенцијалните ефекти врз идното финансиско работење и состојба за средствата и деловните активности со материјален транзициски ризик, вклучувајќи го опсегот на примена, методологијата за пресметка, критичните претпоставки и параметри и ограничувањата на проценката; и

(b) ►**C1** проценката на средствата и деловните активности за кои се смета дека се изложени на материјален транзициски ризик се потпира или е дел од процесот за утврдување на материјалните ***транзициски ризици*** како што е опишано во точките 20 (c) и AR 12 . и ги определува климатските ***сценарија*** како што се бара со точките AR 12 до AR 15. ◄ Друштвото засебно треба да објасни како ги дефинирало среднорочните и долгорочните временски периоди и како тие дефиниции се поврзани со очекуваниот животен век на средствата на друштвото, периодите на стратешко планирање и плановите за распределба на капиталот.

AR 73. Кога се обелоденуваат информациите за средствата со материјален транзициски ризик како што се бара во точките 67 (a) и (b):

(a) друштвото во најмала рака треба да вклучи проценка на износот на потенцијално неупотребливите средства (во парични износи и како удел/процент) од годината за известување до 2030 година и од 2030 до 2050 година. Неупотребливите средства се сметаат дека се активни или цврсто планирани клучни средства на друштвото со

материјални веројатни емисии на стаклени́чки гасови во иднина во текот на нивниот оперативен циклус. Цврсто планирани клучни средства се оние кои друштвото најверојатно ќе ги распореди во следните 5 години. Износот може да се изрази како опсег на вредности на средствата врз основа на различни ***климатски и сценарија за политики***, вклучувајќи сценарио усогласено со ограничување на климатските промени на 1,5°C.

(b) друштвото треба да обелодени расчленување на сметководствената вредност на неговите недвижности, вклучувајќи ги и средствата со права на употреба, по класи на енергетска ефикасност. Енергетската ефикасност се прикажува или во однос на опсегот на потрошувачка на енергија во kWh/m^2 или во ознаки на EPC[63] (Сертификат за енергетски показатели).[64] Доколку друштвото не може да ги добие овие информации со вложување на максимален труд, треба да ја обелодени вкупната сметководствена вредност на недвижностите за чија потрошувачка на енергија друштвото се заснова на интерни проценки.

(c) друштвото треба да го пресмета уделот (процентот) на вкупните средства (вклучувајќи финансиски наем/средства со право на користење) на материјалниот транзициски ризик, за кој презема ***активности за ублажување на климатските промени*** врз основа на информациите обелоденети во барањето за обелоденување E1-3. Износот на вкупните средства е сметководствената вредност на билансот на состојба на датумот на известување.

AR 74. Кога се обелоденуваат информации за потенцијалните обврски од материјални ***транзициони ризици*** кои се бараат со точка 67(d):

(a) друштвата кои управуваат со ***инсталации*** кои се регулирани со шеми за тргување со емисии може да вклучуваат низа потенцијални идни обврски кои потекнуваат од овие шеми;

(b) друштвата кои подлежат на EU ETS, може да ги објават потенцијалните идни обврски кои се однесуваат на нивните планови за распределба за периодот пред и до 2030 година. Потенцијалната обврска може да се процени врз основа на:

i. бројот на емисиски единици кои ги поседува друштвото на почетокот на периодот на известување;
ii. бројот на емисиски единици што треба да се купат на пазарот на годишно ниво, односно пред и до 2030 година;
iii. разликата помеѓу проценетите идни ***емисии*** според различни ***сценарија*** за транзиција и бесплатните распределби на емисиски единици кои се познати за периодот до 2030 година, и

[63] Директива 2010/31/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот од 19 мај 2010 година за енергетските карактеристики на зградите (OJ L 153, 18.6.2010, стр. 13).
[64] Ова барање за обелоденување е во согласност со барањата на Регулативата за спроведување на Комисијата (ЕУ) 2022/2453 - Шаблон 2 недвижен имот, енергетска ефикасност на колатералот.

iv. проценетиот годишен трошок по тон CO2 за кој треба да се купат емисиски единици;

(c) (в) При проценка на своите потенцијални идни обврски, друштвото може да го земе предвид и да го обелодени бројот на дозволени емисии на стаклени гасови од опсег 1 во рамки на регулираните шеми за тргување со емисии и кумулативниот број на дозволени емисии складирани (од претходните дозволи) на почетокот на периодот на известување;

(d) (г) друштвата кои обелоденуваат количини на ***јаглеродни кредити*** кои се планирани да бидат поништени во блиска иднина (барање за обелоденување E1-7) може да ги обелоденат потенцијалните идни обврски поврзани со нив врз основа на постојните договорни аранжмани;

(e) (д) друштвото може, исто така, да го вклучи својот монетизиран бруто опсег 1, 2 и вкупните ***емисии*** на стаклени гасови (во парични единици) пресметани на следниов начин:

i. Монетизирани емисии од опсегот 1 и 2 на стаклени гасови во извештајната година со следнава формула:
(a) (бруто емисии од опсег 1 (тони еквивалент на CO_2) + бруто емисии од опсег 2 (тони еквивалент на CO_2)) × стапка на трошоци на емисии на стаклени гасови $\left(\frac{€}{\text{тони еквивалент на } CO_2}\right)$

ii. монетизирани вкупни емисии на стаклени гасови во извештајната година според следната формула:
(b) вкупно емисии на стаклени гасови (тони еквивалент на CO_2) × стапка на трошоци на емисии на стаклени гасови $\left(\frac{€}{\text{тони еквивалент на } CO_2}\right)$

iii. со употреба на пониска, средна и горна стапка на трошоци[65] за емисиите на стаклени гасови (на пример, пазарна цена на јаглеродот и различни проценки за општествените трошоци на јаглеродот) и причините за нивно избирање.

AR 75. Може да се применат други пристапи и методологии за да се процени како ***транзициските ризици*** можат да влијаат на идната финансиска состојба на друштвото. Во секој случај, обелоденувањето на ***очекуваните финансиски ефекти*** вклучува опис на методологиите и дефинициите што ги користи друштвото.

[65] Стапката на трошоци е фактор што се користи за претворање на немонетарните влијанија како тони, хектари, m3 итн. во парични единици. Стапките на трошоци треба да се засноваат на студии за монетарно вреднување, треба да бидат базирани на наука и на методите што се користат за да бидат транспарентни. Насоки за овие методи може да се добијат, на пр., од проектот TRANSPARENT финансиран од EU-LIFE.

AR 76. При подготовката на информациите кои се бараат во согласност со точка 67 (e), друштвото може да го процени и обелодени учеството на нето приходот од деловните активности кои се изложени на ***транзициски ризици***. Ова обелоденување:

(a) треба да се заснова на нето-приходот во согласност со барањата во сметководствените стандарди кои се применуваат за финансиските извештаи, т.е. МСФИ 15 или локални општо прифатени сметководствени принципи.

(b) може да вклучи преглед на деловните активности на друштвото со соодветните детали за поврзаниот процент од тековните нето приходи, факторите на ризик (настани и изложеност) и кога е можно, ***очекуваните финансиски ефекти*** поврзани со ерозија на маржите на краток, среден и долг рок. Природата на деловните активности, исто така, може да се раздели по оперативни сегменти доколку друштвото го обелодени придонесот на маржите по оперативни сегменти во известувањето за својот сегмент во финансиските извештаи.

Поврзување со информациите за финансиско известување

AR 77. Усогласувањето на значителниот износ на средства, обврски и нето приходи (осетливи на материјални ***физички ризици или на транзициски ризици***) со релевантната ставка или обелоденување (на пр. во известувањето за сегменти) во финансиските извештаи (како што се бара во точка 68) друштвото може да го претстави на следниов начин:

(a) како вкрстено упатување на поврзаната линиска ставка или обелоденување во финансиските извештаи доколку овие износи се идентификуваат во финансиските извештаи; или

(b) ако овие не можат директно да се вкрстат, како квантитативно усогласување на секоја од релевантните ставки или обелоденувања во финансискиот извештај користејќи го долунаведениот табеларен формат:

Сметководствена сума на средства или обврски или нето приходи осетливи на материјални физички или на транзициски ризици	
Прилагодување на ставките	
Средства или обврски или нето приходи во финансиските извештаи	

AR 78. Друштвото треба да обезбеди конзистентност на податоците и претпоставките за проценка на ***очекуваните финансиски ефекти*** од материјалните ***физички ризици и транзициските ризици*** и нивно и известување во извештајот за одржливост со соодветните податоци и претпоставки користени за финансиските извештаи (на пр., цените на јаглеродот што се користат за проценка на оштетувањето на средствата, корисниот век на средствата, проценките и резервите). Друштвото треба да ги објасни причините за какви било недоследности (на пр., ако целосните финансиски импликации

на ризиците поврзани со климата сè уште се проценуваат или не се сметаат за материјални во финансиските извештаи).

AR 79. За потенцијалните идни ефекти врз обврските (како што се бара во точка 67 (d)), доколку е применливо, друштвото ќе го вкрсти описот на шемите за тргување со емисии во финансиските извештаи.

Можности поврзани со климата

AR 80. При обелоденување на информациите од точка 69 (a), друштвото ја објаснува природата на заштедите на трошоците (на пр., од намалена потрошувачка на енергија), временските периоди и користената методологија, вклучувајќи го опсегот на проценката, критичните претпоставки и ограничувања, и дали и како е применета ***анализата на сценарија***.

AR 81. Кога ги обелоденува информациите кои се бараат во согласност со точка 69 (b), друштвото објаснува како ја проценило големината на пазарот или какви било очекувани промени на нето приходот од производи и услуги со ниска содржина на јаглерод или решенија за прилагодување, вклучувајќи го опсегот на проценката, временскиот период, критичните претпоставки и ограничувањата и до кој степен овој пазар е достапен за друштвото. Информациите за големината на пазарот може да се стават во перспектива на тековниот приход усогласен со таксономијата, објавен според одредбите на Регулативата (ЕУ) 2020/852. Ентитетот, исто така, може да објасни како ќе ги следи своите ***можности*** поврзани со климата и, каде што е можно, тоа треба да се поврзе со обелоденувањата за ***политиките***, ***целите и активностите*** во согласност со барањата за обелоденување Е1-2, Е1-3 и Е1-4.

ЕСИО Е2. ЗАГАДУВАЊЕ

Содржина

Цел 176

Интеракција со други ЕСИО 177

Барања за обелоденување 178

ЕСИО 2 Општи обелоденувања 178

Управување со влијанија, ризици и можности 178

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 ВРО-1 – Опис на процесите за идентификување и проценка на влијанијата, ризиците и можностите поврзани со материјалното загадување 178

Барање за обелоденување E2-1 – Политики поврзани со загадувањето 178
Барање за обелоденување E2-2 – Активности и ресурси поврзани со загадувањето 179
Показатели и цели 180
Барање за обелоденување E2-3 – Цели поврзани со загадувањето 180
Барање за обелоденување E2-4 – Загадување на воздух, вода и почва 180
Барање за обелоденување E2-5 – Супстанци што предизвикуваат загриженост и супстанци што предизвикуваат многу голема загриженост ...182
►C1 Барање за обелоденување E2-6 – Очекувани финансиски ефекти од ризици и можности поврзани со материјално загадување ◄ 182
Додаток A. Барања за апликација 183
ЕСИО 2 Општи обелоденувања 184
Управување со влијанија, ризици и можности 184
Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 ВРО-1 – Опис на процесите за идентификување и проценка на влијанијата, ризиците и можностите поврзани со материјалното загадување 184
Барање за обелоденување E2-1 – Политики поврзани со загадувањето 186
Барање за обелоденување E2-2 – Активности и ресурси поврзани со загадувањето 186
Показатели и цели 187
Барање за обелоденување E2-3 – Цели поврзани со загадувањето 187
Барање за обелоденување E2-4 – Загадување на воздух, вода и почва 187
Методологии 189
Барање за обелоденување E2-5 – Супстанци што предизвикуваат загриженост и супстанци што предизвикуваат многу голема загриженост 189
Список на супстанци што треба да се земат предвид 189
Контекстуални информации 190
Барање за обелоденување E2-6 – Очекувани финансиски ефекти од ризици и можности поврзани со материјално загадување 190

Цел

1. Целта на овој Стандард е да ги утврди барањата за обелоденување што ќе им овозможат на корисниците на ***изјавата за одржливост*** да разберат:

   (a) како друштвото влијае на ***загадувањето*** на воздухот, водата и ***почвата***, во однос на материјалните позитивни и негативни фактички или потенцијални ***влијанија***;

   (b) сите преземени ***мерки*** и резултатот од таквите мерки, за спречување или ублажување на фактичките или потенцијалните негативни влијанија и за справување со ***ризиците и можностите***;

   (c) плановите и капацитетот на друштвото да ја прилагоди својата ***стратегија и деловен модел*** во согласност со транзицијата кон одржлива економија и со потребата од спречување, контрола и елиминирање на загадувањето. Ова е со цел да се создаде средина без токсични материи со нула загадување, а воедно и за поддршка на Акцискиот план на ЕУ „Кон нула стапка на загадување на воздухот, водата и почвата“;

   (d) природата, видот и обемот на материјалните ризици и можности на друштвото поврзани со влијанијата и ***зависностите*** на друштвото поврзани со загадувањето, како и спречување, контрола, елиминирање или намалување на загадувањето, вклучително и кога тоа произлегува од примена на прописите, и како друштвото управува со ова; и

   (e) ***финансиските ефекти*** врз друштвото на краток, среден и долг рок од материјалните ризици и можности што произлегуваат од влијанијата и зависностите на друштвото поврзани со загадувањето.

2. Овој стандард ги утврдува барањата за обелоденување поврзани со ***следниве прашања поврзани со одржливоста: загадување*** на воздухот, водата, ***почвата, супстанци што предизвикуваат загриженост,*** вклучувајќи ***супстанци што предизвикуваат многу голема загриженост.***

3. ***„Загадување“*** на воздух“ се однесува на ***емисиите*** на друштвото во воздухот (и во затворен и на отворен простор), како и спречување, контрола и намалување на таквите емисии.

4. ***„Загадување“*** на вода“ се однесува на емисиите на друштвото во водата и спречување, контрола и намалување на таквите емисии.

5. ***„Загадување на почвата“*** се однесува на емисиите на друштвото во почвата и спречување, контрола и намалување на таквите емисии.

6. Во однос на „***супстанците што предизвикуваат загриженост***“, овој стандард го опфаќа производството, употребата и/или дистрибуцијата и комерцијализацијата на супстанци што предизвикуваат загриженост од страна на друштвото, вклучувајќи ги и

супстанците што предизвикуваат многу голема загриженост. Барањата за обелоденување на супстанците што предизвикуваат загриженост имаат за цел да им обезбедат на корисниците разбирање за реалните или потенцијалните влијанија поврзани со таквите супстанци, земајќи ги предвид и можните ограничувања за нивна употреба и/или дистрибуција и комерцијализација.

Интеракција со други ЕСИО

7. Темата за ***загадувањето*** е тесно поврзана со други подтеми од областа на животната средина, како што се климатските промени, водните и ***морските ресурси, биодиверзитетот и циркуларната економија***. Затоа, за да се обезбеди сеопфатен преглед на тоа што би можело да биде материјално за загадувањето, релевантните барања за обелоденување се опфатени во другите стандарди за опкружувањето, како што следува:

   (a) ЕСИО Е1 *Климатски промени* кои се однесуваат на следните седум ***стакленѝчки гасови*** поврзани со загадување на воздухот: јаглерод диоксид (CO2), метан (CH4), азотен оксид (N2O), хидрофлуоројаглеводороди (HFCs), перфлуоројаглеводороди (PFCs), сулфур хексафлуорид (SF6) и азот трифлуорид (NF3).

   (b) ЕСИО Е3 *Водни и морски ресурси* кој се однесува на ***потрошувачката на вода***, особено во ***областите кои се изложени на ризик од вода***, ***рециклирање*** и складирање на вода. Ова исто така вклучува одговорно управување со морските ресурси, вклучувајќи ја природата и количината на производи поврзани со морските ресурси (како што се чакал, длабокоморски минерали, морска храна) што ги користи друштвото. Овој стандард ги опфаќа негативните влијанија, во однос на загадувањето на водата и морските ресурси, вклучително и микропластиката, генерирани од таквите активности.

   (c) ЕСИО Е4 *Биодиверзитет и екосистеми* кој се однесува на ***екосистемите*** и видовите. со овој стандард е опфатено загадувањето како директен двигател на влијанието врз ***губење на биодиверзитетот***.

   (d) ЕСИО Е5 *Користење на ресурси и циркуларна економија*, кој особено се однесува на преминот од екстракција на необновливи ресурси и имплементацијата на практики што го спречуваат создавањето ***отпад***, вклучително и загадувањето генерирано од отпад.

8. Влијанијата на друштвото поврзани со ***загадувањето*** може да влијаат врз луѓето и заедниците. Во ЕСИО S3 Засегнати заедници се опфатени материјалните негативни влијанија врз ***засегнатите заедници*** од влијанијата поврзани со загадувањето што се припишуваат на друштвото.

9. Овој стандард треба да се чита заедно со ЕСИО 1 *Општи барања* и ЕСИО 2 *Општи обелоденувања*.

Барања за обелоденување

ЕСИО 2 Општи обелоденувања

10. Барањата од овој дел треба да се читаат заедно со и да се известуваат заедно со обелоденувањата што ги бара ЕСИО 2 поглавје 4 *Управување со влијанија, ризици и можности*.

Управување со влијанија, ризици и можности

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 ВРО-1 – Опис на процесите за идентификување и проценка на влијанијата, ризиците и можностите поврзани со материјалното загадување

11. Друштвото треба да го опише процесот за идентификување на ***материјалните влијанија, ризици и можности*** и треба да обезбеди информации за тоа:

(a) дали друштвото има извршено преглед на своите ***локации*** и деловните активности со цел да ги идентификува своите реални и потенцијални ***влијанија, ризици*** и можности поврзани со ***загадувањето*** во сопственото работење и ***синџирот на вредности*** нагоре и надолу, и доколку е така, методологиите, претпоставките и алатките што се користат при прегледот;

(b) дали и како друштвото спровело консултации, особено со засегнатите заедници.

Барање за обелоденување Е2-1 – Политики поврзани со загадувањето

12. Друштвото треба да ги опише политиките кои ги усвоило за управување со своите материјални влијанија, ризици и можности поврзани со спречување и контрола на загадувањето.

13. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на степенот до кој друштвото има ***политики*** кои се однесуваат на идентификација, проценка, управување и/или ***санација*** на ***влијанијата, ризиците и можностите*** поврзани со материјалното загадување.

14. Обелоденувањето што се бара со точка 12 треба да ги содржи информациите за ***политиките*** што ги има воспоставено друштвото за управување со своите материјални

влијанија, ризици и можности поврзани со загадувањето во согласност со ЕСИО 2 МБО-П Усвоени плитики за управување со прашањата за материјална одржливост.

15. Друштвото треба да наведе, во однос на сопственото работење и неговиот ***синџир на вредности*** нагоре и надолу, дали и како се однесуваат неговите политики на следниве области ако е материјално:

    (a) ублажување на негативните ***влијанија*** поврзани со ***загадувањето*** на воздухот, водата и ***почвата***, вклучувајќи превенција и контрола;

    (b) замена и минимизирање на употребата на ***супстанци што предизвикуваат загриженост*** и постепено укинување на ***супстанците што предизвикуваат многу голема загриженост***, особено за несуштинска општествена употреба и во производите за широка потрошувачка; и

    (c) избегнување на ***инциденти*** и вонредни ситуации, а доколку и кога тие ќе се појават, контролирање и ограничување на нивното влијание врз луѓето и животната средина.

Барање за обелоденување Е2-2 – Активности и ресурси поврзани со загадувањето

16. Друштвото треба да ги открие своите активности поврзани со загадувањето и ресурсите доделени за нивно спроведување.

17. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на клучните преземени и планирани активности за постигнување на ***целите*** и задачите на ***политиката*** поврзани со **загадувањето**.

18. Описот на акционите планови и ресурси поврзани со загадувањето треба да ги содржи информациите пропишани во ЕСИО 2 МБО-А Активности и ресурси во врска со прашањата за одржливост на материјалите.

19. Покрај ЕСИО 2 МБО-А, друштвото може да наведе на кој слој во следната хиерархија за ублажување може да се додели активност и ресурси:

    (a) избегнување на ***загадување***, вклучително и какво било постепено отстранување на материјали или соединенија што имаат негативно влијание (спречување на загадување на изворот);

    (b) намалување на загадувањето, вклучувајќи: какво било постепено укинување на материјали или соединенија; исполнување на барањата за спроведување, како што се барањата за ***најдобри достапни техники (НДТ)***; или исполнување на критериумите „***Не предизвикувај значајна штета***“ за спречување и контрола на загадувањето според Регулативата за таксономија на ЕУ и нејзините делегирани акти (минимизирање на загадувањето); и

    (c) обнова, регенерација и трансформирање на екосистемите каде што се случило загадување (контрола на влијанијата од редовните активности и од ***инцидентите***).

Показатели и цели

Барање за обелоденување Е2-3 – Цели поврзани со загадувањето

20. Друштвото треба да ги открие целите поврзани со загадувањето што ги поставило.

21. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на ***целите*** што друштвото ги поставило за поддршка на своите ***политики*** поврзани со ***загадувањето*** и за справување со своите материјални ***влијанија, ризици и можности*** поврзани со загадувањето.

22. Описот на ***целите*** треба да ги содржи барањата за информации дефинирани во ЕСИО 2 МБО-Ц. Следење на ефективноста на политиките и активностите преку целите.

23. Обелоденувањето што се бара со точка 20 треба да наведе дали и како неговите ***цели*** се поврзани со спречување и контрола на:

    (a) загадувачите на воздухот и соодветни ***специфични оптоварувања***;

    (b) ***емисиите*** во вода и соодветни специфични оптоварувања;

    (c) ***загадување*** на почвата и соодветните специфични оптоварувања; и

    (d) ***супстанци кои предизвикуваат загриженост*** и супстанци што предизвикуваат голема загриженост.

24. Покрај ЕСИО 2 МБО-Ц, друштвото може да наведе дали при поставување на целите биле земени предвид ***еколошките прагови*** (на пр., ***интегритетот на биосферата***, осиромашувањето на стратосферскиот озон, оптоварувањето со атмосферски аеросоли, осиромашувањето на почвата, закиселувањето на океаните) и распределбите кои се специфични за субјектот. Доколку е така, друштвото може да ги наведе:

    (a) идентификуваните ***еколошки прагови*** и методологијата што се користи за идентификување на таквите прагови;

    (b) дали праговите се специфични за субјектот и ако е така, како се утврдени; и

    (c) како е распределена одговорноста за почитување на идентификуваните еколошки прагови во друштвото.

25. Друштвото треба да наведе како дел од контекстуалните информации дали ***целите*** што ги поставило и презентирало се задолжителни (задолжителни според закон) или доброволни.

Барање за обелоденување Е2-4 – Загадување на воздух, вода и почва

26. **Друштвото треба да ги открие загадувачките материи што ги испушта преку сопственото работење, како и микропластиката што ја генерира или користи.**

27. Целта на ова барање за обелоденување е да се обезбеди разбирање за ***емисиите*** што друштвото ги генерира во воздухот, водата и ***почвата*** во сопственото работење, како и за микропластиката која ја создава и употребува.

28. Друштвото треба да ги открие износите на:

(a) секој загадувач наведен во Анекс II од Регулативата (ЕЗ) бр. 166/2006 на Европскиот парламент и на Советот[66] (Европски регистар за испуштање и пренос на загадувачи „ регулатива Е-РИПЗ“) емисии во воздух, вода и почва, со исклучок на емисиите на ***стакленѝчки гасови*** кои се објавени во согласност со ЕСИО Е1 Климатски промени;[67]

(b) микропластика која ја генерира или користи друштвото.

29. Количините наведени во точка 28 се консолидирани износи, вклучувајќи ги емисиите од оние објекти врз кои друштвото има финансиска контрола и оние врз кои има оперативна контрола. Консолидацијата ги вклучува само емисиите од објектите за кои е надмината применливата гранична вредност наведена во Анекс II од Регулативата (ЕЗ) бр. 166/2006.

30. Друштвото треба да го стави своето обелоденување во контекст и да ги опише:

(a) промените со текот на времето,

(b) методологиите за мерење; и

(c) процесот/процесите за собирање податоци за водење на сметководствена евиденција и известување поврзано со ***загадувањето***, вклучувајќи го видот на потребни податоци и изворите на информации.

31. Кога за квантифицирање на емисиите се избира инфериорна методологија во споредба со директното мерење на ***емисиите***, друштвото треба да ги наведе причините за изборот на оваа инфериорна методологија. Доколку друштвото користи проценки, треба да го открие стандардот, секторската студија или изворите што ја формираат основата на неговите проценки, како и можниот степен на неизвесност и опсегот на проценки што ја одразуваат неизвесноста на мерењето.

[66] Регулатива (ЕЗ) бр. 166/2006 на Европскиот парламент и на Советот од 18 јануари 2006 година за воспоставување на Европски регистар на испуштање и пренос на загадувачи и за изменување на Директивите на Советот 91/689/ЕЕЗ и 96/61/ЕЗ (Сл. весник L 033 4.2.2006, стр. 1)

[67] Оваа информација им е потребна на учесниците на финансискиот пазар кои се предмет на Регулативата (ЕУ) 2019/2088 бидејќи е изведена од: (a) дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот бр. 2 во Табела II од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување за одржливи инвестиции („Емисии на загадувачи на воздухот“); (b) показател бр. 8 во Табела I од Анекс I („Емисии во вода“); (c) показател бр. 1 во Табела II од Анекс I („Емисии на неоргански загадувачи“); и (d) показател бр. 3 во Табела II од Анекс I („Емисии на супстанци што ја осиромашуваат озонската обвивка“).

Барање за обелоденување Е2-5 – Супстанци што предизвикуваат загриженост и супстанци што предизвикуваат многу голема загриженост

32. **Друштвото треба да обелодени информации за производството, употребата, дистрибуцијата, комерцијализацијата и увозот/извозот на супстанци што предизвикуваат загриженост и супстанци што предизвикуваат многу голема загриженост, сами по себе, во смеси или во производи.**

33. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на влијанието на друштвото врз здравјето и животната средина преку ***супстанци што предизвикуваат загриженост*** и преку ***супстанци што предизвикуваат голема загриженост*** сами по себе. Исто така, треба да се овозможи разбирање на материјалните ризици и ***можности*** на друштвото, вклучително и изложеноста на тие супстанци и ризиците што произлегуваат од промени во регулативата.

34. Обелоденувањето кое се бара во точка 32 треба да ги вклучува вкупните количини на ***супстанци што предизвикуваат загриженост*** што се генерираат или користат во текот на производството или што се набавуваат, како и вкупните количини на супстанци што предизвикуваат загриженост што ги напуштаат неговите капацитети како емисии, како производи или како дел од производи или услуги, поделени на главни класи на опасност од супстанци што предизвикуваат загриженост.

35. Друштвото треба одделно да ги презентира информациите за ***супстанците што предизвикуваат голема загриженост***.

Барање за обелоденување Е2-6 – Очекувани финансиски ефекти од ризици и можности поврзани со материјално загадување

36. **Друштвото треба да ги обелодени очекуваните финансиски ефекти од ризиците и можностите поврзани со материјалното загадување.**

37. Информациите што се бараат со точка 36 се дополнителни на информациите за тековните финансиски ефекти врз финансиската состојба, финансиската успешност и паричните текови на друштвото за периодот на известување, што се бараат според ЕСИО 2 СДМ-3 точка 48 (d).

38. Целта на ова Барање за обелоденување е да се обезбеди разбирање за:

    (a) ►**C1** ***очекувани финансиски ефекти*** поради материјални ризици што произлегуваат од влијанија и ***зависности*** поврзани со ***загадувањето*** и како тие ризици имаат (или разумно може да се очекува да имаат) материјално влијание врз финансиската состојба, финансиската успешност и паричните текови на друштвото, на краток, среден и долг рок. ◄

(b) ***очекувани финансиски ефекти*** поради материјалните ***можности*** поврзани со спречување и контрола на ***загадувањето***.

39. Обелоденувањето треба да вклучува:

(a) квантификација на ***очекуваните финансиски ефекти*** во монетарна смисла пред да се разгледаат активности поврзани со загадувањето, или каде што не е можно без непотребни трошоци или напор, квалитативни информации. За ***финансиските ефекти*** што произлегуваат од ***можностите***, не е потребна квантификација ако тоа може да резултира со обелоденување што не ги исполнува квалитативните карактеристики на информациите (види ЕСИО 1 Додаток В *Квалитативни карактеристики на информациите*);

(b) опис на разгледаните ефекти, поврзаните влијанија и временските периоду во кои тие веројатно ќе се материјализираат; и

(c) критичните претпоставки што се користат за квантифицирање на ***очекуваните финансиски ефекти***, како и изворите и нивото на неизвесност на тие претпоставки.

40. ►**C1** Информациите дадени согласно точка 39(а) треба да вклучуваат: ◄

(a) уделот на нето приходите остварени од производи и услуги кои се или содржат ***супстанци што предизвикуваат загриженост*** и уделот на нето приходите остварени од производи и услуги кои се или содржат ***супстанци што предизвикуваат многу голема загриженост***;

(b) оперативните и капиталните трошоци направени во периодот на известување во врска со големи ***инциденти и наслаги***;

(c) одредбите за заштита на животната средина и трошоци за ***санација***, на пр. за санација на контаминирани ***места***, рекултивација на депонии, отстранување на загадувањето на животната средина на постојните производствени или складишни места и слични мерки.

41. Друштвото треба да ги обелодени сите релевантни контекстуални информации, вклучувајќи опис на материјални ***инциденти и наслаги*** каде што ***загадувањето*** имало негативни влијанија врз животната средина и/или се очекува да има негативни влијанија врз финансиските парични текови, финансиската состојба и финансиската успешност на друштвото со краткорочни, среднорочни и долгорочни временски периоди.

Додаток А. Барања за апликација

Овој Додаток е составен дел од ЕСИО Е2. Тој ја олеснува примената на барањата за обелоденување утврдени во овој стандард и има иста важност како и другите делови од стандардот.

ЕСИО 2 Општи обелоденувања

Управување со влијанија, ризици и можности

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 ВРО-1 – Опис на процесите за идентификување и проценка на влијанијата, ризиците и можностите поврзани со материјалното загадување

AR 1. При спроведување на проценка на ***материјалноста*** на подтемите за животната средина, друштвото треба да ја процени материјалноста на загадувањето во сопствените операции и во својот синџир на вредности на нагоре и надолу низ синџирот на вредности, и може да ги земе предвид четирите фази подолу, познати и како ЛЕПП пристап:

(a) Фаза 1: лоцирање каде во сопствените операции и во неговиот ***синџир на вредности*** нагоре и надолу доаѓа до интеракција со природата;

(b) Фаза 2: евалуација на ***зависностите*** и влијанијата поврзани со ***загадувањето***;

(c) Фаза 3: проценка на материјалните ***ризици и можности***; и

(d) Фаза 4: подготовка и известување за резултатите од проценка на материјалноста.

AR 2. Проценката на ***материјалноста*** за ЕСИО Е2 одговара на првите три фази од овој ЛЕПП пристап. Четвртата фаза се однесува на исходот од процесот.

AR 3. Процесот на проценка на ***материјалноста на влијанијата, зависностите, ризиците и можностите*** треба да ги земе предвид одредбите во ЕСИО 2 ВРО-1 *Опис на процесите за идентификување и проценка на материјалните влијанија, ризици и можности,* и ВРО-*2 Барања за обелоденување во ЕСИО опфатени со изјавата за одржливост на друштвото*.

AR 4. Подтемите опфатени со проценката на ***материјалноста*** според ЕСИО Е2 вклучуваат:

(a) ***загадување*** на воздухот, водата и почвата (со исклучок на ***емисиите*** на стаклени̌чки гасови и ***отпадот***), микропластика и ***супстанци што предизвикуваат загриженост***;

(b) ***зависности врз услугите за екосистеми*** што помагаат во ублажување на влијанијата поврзани со загадувањето.

AR 5. Во Фаза 1, за да лоцира каде во сопствените операции и во својот ***синџир на вредности*** нагоре и надолу доаѓа до интеракција со природата, друштвото може да ги земе предвид:

(a) ***локациите*** на директните средства и операции и поврзаните активности нагоре и надолу низ целиот синџир на вредности;

(b) локациите каде што се јавуваат ***емисии*** на загадувачи на вода, ***почва*** и воздух; и

(c) секторите или деловните единици поврзани со тие емисии или со производството, употребата, дистрибуцијата, комерцијализацијата и увозот/извозот на микропластика, ***супстанци што предизвикуваат загриженост и супстанци што предизвикуваат многу голема загриженост***, сами по себе, во смеси или во производи.

AR 6. Фаза 2 се однесува на евалуација на влијанијата и ***зависностите*** на друштвото за секоја материјална локација или сектор/деловна единица, вклучително и преку проценка на сериозноста и веројатноста за влијанија врз животната средина и здравјето на луѓето.

AR 7. Во Фаза 3, за да ги процени своите материјални ***ризици и можности*** врз основа на резултатите од Фазите 1 и 2, друштвото може:

(a) да ги идентификува ***ризиците и можностите за транзиција*** во сопственото работење и во својот ***синџир на вредности*** нагоре и надолу низ синџирот на вредности според категориите на:

i. ***политика*** и правни прашања: на пр., воведување регулатива, изложеност на санкции и судски постапки (на пр., небрежност кон ***екосистемите***), зголемени обврски за известување;

ii. технологија: на пр., замена на производи или услуги со производи или услуги со помало влијание, премин од ***супстанци што предизвикуваат загриженост***;

iii. пазар: на пр., промена на понудата, побарувачката и финансирањето, нестабилност или зголемени трошоци за некои супстанци; и

iv. репутација: на пр., промена на општествените, клиентските или перцепциите на заедницата како резултат на улогата на организацијата во спречување и контрола на ***загадувањето***;

(b) да ги идентификува физичките ризици, на пр., ненадејно прекинување на пристапот до чиста вода, кисел дожд или други ***инциденти*** на загадување кои веројатно ќе доведат до или кои довеле до загадување со последователни ефекти врз животната средина и општеството;

(c) да ги идентификува можностите поврзани со спречување и контрола на загадувањето категоризирани според:

i. ефикасност на ресурсите: намалување на количините на употребени супстанци или подобрување на ефикасноста на производствениот процес за минимизирање на влијанијата;

ii. пазари: на пр., диверзификација на деловните активности;

iii. финансирање: на пр., пристап до зелени фондови, обврзници или заеми;

iv. отпорност: на пр., диверзификација на употребените супстанци и контрола на емисиите преку иновации или технологија; и

v. репутација: позитивни односи со ***засегнатите страни*** како резултат на проактивен став во управување со ризиците.

AR 8. За да се процени ***материјалноста***, друштвото може да ја земе предвид Препораката на Комисијата (ЕУ) 2021/2279 за употреба на методите за еколошки отпечаток за мерење и соопштување на еколошките перформанси на производите и организациите во текот на животниот циклус.

AR 9. При обезбедување информации за резултатот од неговата проценка на материјалноста, друштвото треба да земе предвид:

(a) список на ***локации*** каде што ***загадувањето*** е суштински проблем за работењето на друштвото и неговиот синџир на вредности нагоре и надолу низ синџирот; и

(b) список на деловни активности поврзани со влијанијата, ризиците и можностите на загадувачките материјали.

Барање за обелоденување Е2-1 – Политики поврзани со загадувањето

AR 10. ***Политиките*** опишани во ова Барање за обелоденување може да бидат интегрирани во поширoки политики за животна средина или одржливост што опфаќаат различни подтеми.

AR 11. Описот на ***политиките*** треба да содржи информации за опфатениот/ите ***загадувач/и или супстанција/и***.

AR 12. ►**C1** При обелоденување на информации во согласност со точка 12, друштвото може да вклучи контекстуални информации за односите меѓу политиките кои ги спровело и како тие можат да придонесат кон Акцискиот план на ЕУ „Кон нула стапка на загадување на воздухот, водата и почвата“, на пример, со елементи за: ◄

(a) како е или може да биде засегнато од ***целите*** и мерките на Акцискиот план на ЕУ и ревизијата на постојните директиви (на пр., Директивата за индустриски емисии);

(b) како планира да го намали својот отпечаток од ***загадување*** за да придонесе кон овие цели.

Барање за обелоденување Е2-2 – Активности и ресурси поврзани со загадувањето

AR 13. Доколку ***активностите*** се протегаат на ангажмани во ***синџирот на вредности*** нагоре или надолу, друштвото треба да обезбеди информации за видовите активности што ги одразуваат овие ангажмани.

AR 14. Кога се разгледуваат ресурсите, примери за оперативни расходи би можеле да бидат инвестиции во истражување и развој за иновации и развој на безбедни и одржливи алтернативи за употреба на супстанци што предизвикуваат загриженост или за намалување на ***емисиите*** во процесот на производство.

AR 15. Доколку е релевантно за постигнување на целите и задачите на ***политиката поврзани со загадувањето***, друштвото може да обезбеди информации за акциони планови на ниво на ***локација***.

Показатели и цели

Барање за обелоденување E2-3 – Цели поврзани со загадувањето

AR 16. Доколку друштвото се повикува на ***еколошки прагови*** при поставување на целите, може да се повика на упатствата дадени од Иницијативата за цели засновани на наука за природата во нејзиното привремено упатство (Почетно упатство за деловни потфати, септември 2020 година) или на кое било друго упатство со научно призната методологија што овозможува поставување на цели засновани на наука преку идентификување на еколошки прагови и, доколку е применливо, распределба на средства специфични за субјектот. Еколошките прагови можат да бидат локални, национални и/или глобални.

AR 17. Друштвото може да наведе дали ***целта*** ги опфаќа недостатоците поврзани со критериумите за Значителен придонес за спречување и контрола на загадувањето, како што е дефинирано во делегираните акти донесени согласно член 14(2) од Регулативата (ЕУ) 2020/852. Кога критериумите „Не нанесувај значителна штета“ за спречување и контрола на загадувањето, како што е дефинирано во делегираните акти донесени согласно член 10(3), член 11(3), член 12(2), член 13(2) и член 15(2) од Регулативата (ЕУ) 2020/852, друштвото може да наведе дали целта ги опфаќа недостатоците поврзани со тие критериуми на „Не нанесувај значителна штета“.

AR 18. Доколку е релевантно за поддршка на ***политиките*** што ги усвоило, друштвото може да обезбеди информации за ***целите*** поставени на ниво на ***локација***.

AR 19. ***Целите*** може да ги опфаќаат операциите на друштвото и/или синџирот на вредности.

Барање за обелоденување E2-4 – Загадување на воздух, вода и почва

AR 20. Информациите што треба да се обезбедат за микропластиката согласно точка 28(b) треба да вклучуваат микропластика што е генерирана или употребена за време на производствените процеси или што е набавена и што ги напушта капацитетите на друштвото како емисии, како производи или како дел од производи или услуги. Микропластиката може ненамерно да се произведе кога поголеми парчиња пластика, како што се автомобилски гуми или синтетички текстил, се абат или може намерно да се произведуваат и додаваат на производи за специфични цели (на пр., ексфолијативни зрна во пилинзи за лице или тело).

AR 21. Волуменот на ***загадувачите*** треба да се изрази во соодветни единици на маса, на пример тони или килограми.

AR 22. Информациите потребни според ова барање за обелоденување треба да се обезбедат на ниво на друштвото кое поднесува извештаи. Сепак, друштвото може да обелодени дополнителна распределба, вклучувајќи информации на ниво на локација или распределба на неговите ***емисии*** по вид на извор, по сектор или по географска област.

AR 23. При обезбедување контекстуални информации за емисиите, друштвото може да ги земе предвид:

(a) локалните индекси за квалитет на воздухот за подрачјето каде што се јавува ***загадување*** на воздухот од страна на друштвото;

(b) степенот на урбанизација (DEGURBA)[68] за подрачјето каде што се јавува загадување на воздухот; и

(c) процентот на друштвото од вкупните ***емисии на загадувачки материи*** во водата и ***почвата*** што се јавуваат во области со ризик од вода, вклучувајќи ги и областите со висок воден стрес.

AR 24. Информациите дадени согласно ова барање за обелоденување може да се однесуваат на информации што друштвото веќе е должно да ги пријави согласно друго постоечко законодавство (т.е. Совет за индустриски емисии, Европскиот регистар за испуштање и пренос на загадувачи, итн.).

AR 25. Кога активностите на друштвото се предмет на Директивата 2010/75/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот за индустриски емисии[69] и релевантните референтни документи за најдобри достапни техники, без оглед на тоа дали активноста се одвива во рамки на Европската Унија или не, друштвото може да ги обелодени следните дополнителни информации:

(a) листа на ***инсталации*** управувани од друштвото кои потпаѓаат под заклучоците на Советот за индустриски емисии и ***најдобрите достапни техники*** на ЕУ;

(b) список на сите ***инциденти*** на непочитување или мерки за спроведување потребни за да се обезбеди усогласеност во случај на прекршување на условите на дозволата;

(c) фактичките перформанси, како што е наведено во ***заклучоците на најдобрите достапни техники*** на ЕУ за индустриски инсталации, и споредба на еколошките перформанси на друштвото во однос на „нивоата на емисии поврзани со најдобрите достапни техники“ како што е опишано во заклучоците на ***најдобрите достапни техники*** на ЕУ;

[68] Според Евростат, Степенот на урбанизација (DEGURBA) е класификација што го означува карактерот на една област. Врз основа на уделот на локалното население што живее во урбани кластери и во урбани центри, ги класифицира Локалните административни единици (ЛАЕ или комуни) во три типа области: i) Градови (густо населени области), ii) Населени места и предградија (области со средна густина на населеност) и iii) Рурални области (ретко населени области).

[69] Директива 2010/75/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот од 24 ноември 2010 година за индустриски емисии (интегрирано спречување и контрола на загадувањето) (Сл. весник L 334, 17.12.2010 година, стр. 17).

(d) фактичките перформанси на друштвото во однос на „нивоата на еколошки перформанси поврзани со ***најдобрите достапни техники***“ под барање тие да се применливи за секторот и ***инсталацијата***; и

(e) листа на сите распореди за усогласеност или отстапувања одобрени од надлежните органи согласно член 15(4) од Директивата 2010/75/ЕУ кои се поврзани со имплементација на „нивоата на еколошки перформанси поврзани со ***најдобрите достапни техники***“.

Методологии

AR 26. При обезбедување информации за ***загадувачите***, друштвото треба да ги земе предвид пристапите за квантификација по следниов редослед на приоритет:

(a) директно мерење на емисии, отпадни води или друго ***загадување*** преку употреба на признати системи за континуирано следење (на пр., АСМ автоматизирани системи за мерење);

(b) периодични мерења;

(c) пресметка врз основа на податоци специфични за ***локацијата***;

(d) пресметка врз основа на објавени фактори на загадување; и

(e) проценка.

AR 27. Во врска со обелоденувањето на методологиите што се бараат со точка 30, друштвото треба да земе предвид:

(a) дали неговото следење се спроведува во согласност со стандардите на ЕУ за релевантните референтни документи за ***најдобри достапни техники*** или друг релевантен референтен критериум; и

(b) дали и како се спроведени калибрациските тестови на АСМ и дали е обезбедена верификација на периодичните мерења од страна на независни лаборатории.

Барање за обелоденување Е2-5 – Супстанци што предизвикуваат загриженост и супстанци што предизвикуваат многу голема загриженост

Список на супстанци што треба да се земат предвид

AR 28. За да бидат информациите целосни, треба да се вклучат ***супстанците*** во сопственото работење на друштвото и оние што се набавуваат (на пр., вградени во состојки, полуготови производи или во финалниот производ).

AR 29. Волуменот на ***загадувачите*** треба да се изрази во единици на маса, на пример тони или килограми или други единици на маса соодветни за волуменот и видот на загадувачите што се ослободуваат.

Контекстуални информации

AR 30. Информациите дадени согласно ова Барање за обелоденување може да се однесуваат на информации што друштвото веќе е должно да ги пријави согласно друго постоечко законодавство (т.е. Директива 2010/75/ЕУ, Регулатива (ЕЗ) бр. 166/2006 „Е-РИПЗ“ итн.).

Барање за обелоденување Е2-6 – Очекувани финансиски ефекти од ризици и можности поврзани со материјално загадување

AR 31. Оперативните и капиталните расходи поврзани со ***инциденти и наслаги*** може да вклучуваат на пример:

(a) трошоци за отстранување и санирање на соодветното ***загадување*** на воздухот, водата и почвата, вклучително и заштитата на животната средина;

(b) трошоци за надомест на штета, вклучувајќи плаќање на казни и пенали изречени од регулатори или владини органи.

AR 32. ***Инцидентите*** може да вклучуваат на пример прекини во производството, без разлика дали произлегуваат од ***синџирот на снабдување*** и/или од сопствено работење, што резултирало со ***загадување***.

AR 33. Друштвото може да вклучува проценка на неговите поврзани производи и услуги кои се изложени на ризик на краток, среден и долг рок, објаснувајќи како се дефинираат тие, како се проценуваат финансиските износи и кои критични претпоставки се прават.

AR 34. Квантификацијата на ***очекуваните финансиски ефекти*** во монетарна смисла согласно точка 38(а) може да биде единечен износ или опсег.

ЕСИО Е3. ВОДНИ И МОРСКИ РЕСУРСИ

Содржина

Цел 191

Интеракција со други ЕСИО 193

Барања за обелоденување 194

ЕСИО 2 Општи обелоденувања 194

Управување со влијанија, ризици и можности 194

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 ВРО-1 – Опис на процесите за идентификување и проценка на материјалните влијанија, ризици и можности поврзани со водните и морските ресурси 194

Барање за обелоденување ЕЗ-1 – Политики поврзани со водните и морските ресурси 194
Барање за обелоденување ЕЗ-2 – Активности и ресурси поврзани со водните и морските ресурси 195
Показатели и цели 196
Барање за обелоденување ЕЗ-3 – Цели поврзани со водните и морските ресурси 196
Барање за обелоденување ЕЗ-4 – Потрошувачка на вода 197
Барање за обелоденување ЕЗ-5 – Очекувани финансиски ефекти од материјални ризици и можности поврзани со водните и морските ресурси 198
Додаток А. Барања за примена 199
ЕСИО 2 Општи обелоденувања 199
Управување со влијанија, ризици и можности 199
Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 ВРО-1 – Опис на процесите за идентификување и проценка на материјалните влијанија, ризици и можности поврзани со водните и морските ресурси 199
Барање за обелоденување ЕЗ-1 – Политики поврзани со водните и морските ресурси 203
Барање за обелоденување ЕЗ-2 – Активности и ресурси поврзани со политиките за вода и морски ресурси 203
Показатели и цели 204
Барање за обелоденување ЕЗ-3 – Цели поврзани со водните и морските ресурси 204
Барање за обелоденување ЕЗ-4 – Потрошувачка на вода 205
Барање за обелоденување ЕЗ-5 – Очекувани финансиски ефекти од материјални ризици и можности поврзани со водните и морските ресурси 205

Цел

1. Целта на овој стандард е да ги утврди барањата за обелоденување што ќе им овозможат на корисниците на ***изјавата за одржливост*** да разберат:

(a) како друштвото влијае на водните и ***морските ресурси***, во однос на материјалните позитивни и негативни фактички или потенцијални влијанија;

(b) сите преземени ***мерки*** и резултатот од таквите мерки за спречување или ублажување на материјалните фактички или потенцијални негативни влијанија, за заштита на водните и морските ресурси, исто така во однос на намалување на ***потрошувачката на вода*** и за справување со ***ризиците и можностите***;

(c) дали, како и до кој степен заложбата придонесува кон целите на Европскиот зелен договор за свеж воздух, чиста вода, здрава ***почва и биодиверзитет***, како и кон одржливоста на секторите за ***сина економија*** и рибарство, земајќи ги предвид следниве: Директива 2000/60/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот[70] (Рамковна директива на ЕУ за води), Директива 2008/56/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот[71] (Рамковна директива за морска стратегија на ЕУ), Директива 2014/89/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот[72] (Директива на ЕУ за поморско просторно планирање), Цели за одржлив развој (особено ЦОР 6 Чиста вода и санитарни услови и 14 Живот под вода) и почитување на глобалните еколошки ограничувања (на пр. ***интегритет на биосферата***, закиселување на океаните, користење на ***свежа вода*** и биогеохемиски текови на ***планетарните граници***);

(d) плановите и капацитетот на друштвото за прилагодување на својата стратегија и ***деловен модел*** во согласност со промоција на одржливо користење на водата врз основа на долгорочна заштита на достапните водни ресурси; заштита на водните ***екосистеми*** и обновување на ***слатководните*** и морските ***живеалишта***;

(e) природата, видот и обемот на материјалните ***ризици*** и можности на друштвото што произлегуваат од ***влијанијата и зависностите*** на друштвото од водните и ***морските ресурси***, и како друштвото управува со нив; и

(f) ***финансиските ефекти*** врз друштвото на краток, среден и долг рок од материјалните ризици и можности што произлегуваат од влијанијата и ***зависноста*** на друштвото од водните и морските ресурси.

2. Овој стандард ги утврдува барањата за обелоденување поврзани со водните и ***морските ресурси***. Во однос на „водата“, овој стандард ги опфаќа ***површинските и подземните води***. Вклучува барања за обелоденување за потрошувачката на вода во активностите, производите и услугите на друштвото, како и поврзани ***информации за повлекувањата и испуштањата на вода***.

[70] Директива 2000/60/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 23 октомври 2000 година за воспоставување рамка за дејствување на Заедницата во областа на политиката за вода (Рамковна директива за вода) (Сл. весник L 327, 22.12.2000, стр. 1).
[71] Директива 2008/56/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 17 јуни 2008 година за воспоставување рамка за дејствување на заедницата во областа на политиката за морска животна средина (Рамковна директива за морска стратегија) (Сл. весник L 164, 25.6.2008 година, стр. 19).
[72] Директива 2014/89/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот од 23 јули 2014 година за воспоставување рамка за поморско просторно планирање (Сл. весник L 257, 28.8.2014, стр. 135).

3. Во однос на „***морските ресурси***“, овој стандард ги опфаќа екстракцијата и користењето на таквите ресурси, како и поврзаните економски активности.

Интеракција со други ЕСИО

4. Темата за водни и ***морски ресурси*** е тесно поврзана со други подтеми од областа на животната средина, како што се климатските промени, ***загадувањето, биодиверзитетот*** и циркуларната економија. Затоа, за да се обезбеди сеопфатен преглед на тоа што би можело да биде материјално за водните и морските ресурси, релевантните барања за обелоденување се опфатени во другите ЕСИО за животната средина, како што следува:

   (a) ЕСИО Е1 *Климатски промени*, кои се однесуваат, особено, на акутни и хронични ***физички ризици*** кои произлегуваат од опасности поврзани со водата и океанот предизвикани или влошени од климатските промени, вклучувајќи зголемување на температурата на водата, промена на моделите и видовите на врнежи (дожд, град, снег/мраз), врнежи или хидролошка варијабилност, закиселување на океаните, интрузија на солена вода, зголемување на нивото на морето, суша, висок воден стрес, обилни врнежи, поплави и излевања на леднички езера;

   (b) ЕСИО Е2 *Загадување,* кое особено се однесува на емисиите во водата, што вклучува емисии во океаните, како и употребата и генерирањето на микропластика;

   (c) ЕСИО Е4 *Биодиверзитет и екосистеми*, кој особено се однесува на зачувувањето и одржливото користење на ***слатководните водни екосистеми*** и нивното влијание врз нив, како и врз океаните и моријата; и

   (d) ЕСИО Е5 *Користење на ресурси и циркуларна економија*, кој особено се занимава со ***управувањето со отпад***, вклучително и пластика, и транзицијата кон екстракција на необновливи ресурси на отпадни води; намалена употреба на пластика; и рециклирање на отпадни води.

5. Влијанието на друштвото врз водните и ***морските ресурси*** влијае врз луѓето и заедниците. Материјалните негативни влијанија врз ***засегнатите заедници*** од влијанијата поврзани со водните и морските ресурси што се припишуваат на друштвото се опфатени во ЕСИО С3 *Засегнати заедници*.

6. Овој стандард треба да се чита заедно со ЕСИО 1 *Општи барања* и ЕСИО 2 *Општи обелоденувања*.

Барања за обелоденување

ЕСИО 2 Општи обелоденувања

7. Барањата од овој дел треба да се читаат заедно со и да се известуваат заедно со обелоденувањата што ги бара ЕСИО 2 поглавје 4 *Управување со влијанија, ризици и можности*.

Управување со влијанија, ризици и можности

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 ВРО-1 – Опис на процесите за идентификување и проценка на материјалните влијанија, ризици и можности поврзани со водните и морските ресурси

8. Друштвото треба да го опише процесот за идентификување на материјалните влијанија, ризици и можности и треба да обезбеди информации за:

   (a) дали и како друштвото ги има извршено преглед на своите средства и активности со цел да ги идентификува неговите реални и потенцијални ***влијанија, ризици и можности*** поврзани со водните и ***морските ресурси*** во сопственото работење и во својот ***синџир на вредности*** нагоре и надолу низ синџирот, и доколку е така, методологиите, претпоставките и алатките што се користат при прегледот;

   (b) дали и како друштвото спровело консултации, особено, со засегнатите заедници.[73]

Барање за обелоденување Е3-1 – Политики поврзани со водните и морските ресурси

9. Друштвото треба да ги опише политиките кои ги усвоило за управување со неговите материјални влијанија, ризици и можности поврзани со водните и морските ресурси.[74]

10. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на степенот до кој друштвото има ***политики*** кои се однесуваат на идентификација, проценка, управување и/или ***санација*** на неговите материјални ***влијанија, ризици и можности*** поврзани со водните и морските ресурси.

11. Обелоденувањето што се бара со точка 9 треба да ги содржи информациите за ***политиките*** што ги има воспоставено друштвото за управување со своите материјални ***влијанија, ризици и можности*** поврзани со водните и ***морските ресурси*** во согласност

[73] Извор: Стандард за успешност на МФК 6, 2012 година.

[74] Оваа информација им е потребна на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи е изведена од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот бр. 7 во Табела II од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување за одржливи инвестиции („Инвестиции во компании без политики за управување со водите“).

со ЕСИО 2 МБО-П *Усвоени политики за управување со прашањата за материјална одржливост*.

12. Друштвото треба да наведе дали и како неговите ***политики*** ги опфаќаат следниве прашања, доколку се од суштинско значење:

    (a) управување со водите, вклучувајќи:

        i. користењето и снабдувањето со вода и ***морски ресурси*** во сопствените операции;

        ii. третман на вода како чекор кон поодржливо снабдување со вода; и

        iii. спречување и намалување на ***загадувањето*** на водата што произлегува од нејзините активности.

    (b) дизајн на производи и услуги во однос на решавање на проблеми поврзани со водата и зачувување на морските ресурси; и

    (c) посветеност за намалување на материјалната ***потрошувачка на вода во областите со ризик од вода*** во сопствените операции и по должината на синџирот на вредности нагоре и надолу низ ***синџирот на вредности***.

13. Доколку барем една од ***локациите*** на друштвото се наоѓа во област со висок воден стрес и не е опфатена со ***политиката***, друштвото треба да го наведе тоа и да ги наведе причините зошто не усвоило таква политика. Друштвото може да обелодени временска рамка во која има за цел да усвои таква политика.[75]

14. Друштвото треба да наведе дали има усвоено политики или практики поврзани со одржливи океани и морија.[76]

Барање за обелоденување Е3-2 – Активности и ресурси поврзани со водните и морските ресурси

15. **Друштвото треба да ги обелодени своите активности поврзани со водните и морските ресурси и ресурсите доделени за нивно спроведување.**

16. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на клучните преземени и планирани ***активности*** за постигнување на целите и задачите на ***политиката*** поврзани со водните и ***морските ресурси***.

[75] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот бр. 8 во Табела II од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување на одржливи инвестиции („Изложеност на области со висок воден стрес“).

[76] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот бр. 12 во Табела II од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување за одржливи инвестиции („Инвестиции во компании без одржливи практики за океани/морија“).

17. Описот на ***активностите*** и ресурсите треба да ги следи принципите дефинирани во ЕСИО 2 МБО-А *Активности и ресурси во врска со прашањата за материјална одржливост*. Покрај ЕСИО 2 МБО-А, друштвото може да наведе на кој слој во хиерархијата за ублажување се однесува активноста и

18. Ресурсите можат да бидат доделени на:

    (a) избегнување на користење на вода и ***морски ресурси***;

    (b) намалување на употребата на вода и морски ресурси, на пример преку мерки за ефикасност;

    (c) регенерација и повторна употреба на водата; или

    (d) реставрација и ***регенерација*** на водните екосистеми и водните тела.

19. Друштвото треба да ги наведе ***активностите*** и ресурсите во однос на ***областите со ризик од вода***, вклучувајќи ги и ***областите со висок воден стрес***.

Показатели и цели

Барање за обелоденување ЕЗ-3 – Цели поврзани со водните и морските ресурси

20. Друштвото треба да ги обелодени целите поврзани со водата и морските ресурси што ги поставило.

21. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на целите што друштвото ги усвоило за поддршка на своите политики поврзани со водните и морските ресурси и за справување со своите материјални влијанија, ризици и можности поврзани со водните и морските ресурси.

22. Описот на целите треба да ги содржи барањата за информации дефинирани во ЕСИО 2 МБО-Ц. Следење на ефективноста на политиките и активностите преку цели.

23. Обелоденувањето кое се бара со точка 20 треба да наведе дали и како неговите ***цели*** се поврзани со:

    (a) управување со материјални ***влијанија, ризици и можности*** поврзани со ***области со ризик од вода***, вклучително и подобрување на квалитетот на водата;

    (b) одговорно управување со влијанијата, ризиците и можностите врз ***морските ресурси***, вклучувајќи ја природата и количината на добра поврзани со морските ресурси (како што се чакал, длабокоморски минерали, морска храна) што ги користи друштвото; и

    (c) намалување на ***потрошувачката на вода***, вклучувајќи објаснување за тоа како тие цели се однесуваат на областите со ризик од вода, вклучувајќи ги и областите со висок воден стрес.

24. Покрај ЕСИО 2 МБО-Ц, друштвото може да наведе дали при поставувањето на ***целите*** биле земени предвид ***еколошките прагови*** и распределбите специфични за субјектот. Доколку е така, друштвото може да наведе:

(a) идентификуваните еколошки прагови и методологијата што ја користи за идентификување на таквите прагови;

(b) дали праговите се специфични за субјектот и ако е така, како се утврдени; и

(c) како е распределена одговорноста за почитување на идентификуваните еколошки прагови во друштвото.

25. Друштвото треба да наведе како дел од контекстуалните информации дали ***целите*** што ги поставило и презентирало се задолжителни (задолжителни според закон) или доброволни.

Барање за обелоденување Е3-4 – Потрошувачка на вода

26. Друштвото треба да обелодени информации за своите перформанси во однос на потрошувачката на вода поврзани со неговите материјални влијанија, ризици и можности.

27. Целта на ова барање за обелоденување е да се обезбеди разбирање за потрошувачката на вода на друштвото и за секој напредок на друштвото во однос на неговите ***цели***.

28. Обелоденувањето кое се бара со точка 26 се однесува на сопственото работење и треба да вклучува:

(a) вкупна ***потрошувачка на вода*** во м3;

(b) вкупна потрошувачка на вода во м3 во области со ризик од вода, вклучувајќи ги и ***областите со висок воден стрес***;

(c) вкупна рециклирана и повторно употребена вода во м3;[77]

(d) вкупна складирана вода и промени во складирањето во м3; и

(e) сите контекстуални информации потребни во врска со точките (a) до (d), вклучувајќи го квалитетот и количината на водата во водните сливови, како се собрани податоците, како што се сите стандарди, методологии и претпоставки што се користат, вклучително и дали информациите се пресметани, проценети, моделирани или добиени од директни мерења, како и пристапот што е преземен за ова, како што е употребата на фактори специфични за секторот.

[77] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот бр. 6.2 во Табела II од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во врска со правилата за објавување за одржливи инвестиции („Користење и рециклирање на вода“, 2. Пондериран просечен процент на вода рециклирана и повторно употребена од компаниите во кои се инвестира).

29. Друштвото треба да обезбеди информации за својот ***интензитет на вода***: вкупна ***потрошувачка на вода*** во сопствените операции во м3 на милион евра нето приход.[78]

Барање за обелоденување ЕЗ-5 – Очекувани финансиски ефекти од материјални ризици и можности поврзани со водните и морските ресурси

30. Друштвото треба да ги обелодени очекуваните финансиски ефекти од материјалните ризици и можности поврзани со водните и морските ресурси.

31. Информациите што се бараат со точка 30 се дополнителни на информациите за тековните финансиски ефекти врз финансиската состојба, финансиската успешност и паричните текови на субјектот за периодот на известување, што се бараат според ЕСИО 2 СДМ-З точка 48 (d).

32. Целта на ова Барање за обелоденување е да се обезбеди разбирање за:

(a) ***очекувани финансиски ефекти*** поради материјални ризици што произлегуваат од влијанија и ***зависности*** поврзани со водните и ***морските ресурси*** и како овие ризици имаат (или разумно може да се очекува да имаат) материјално влијание врз финансиската состојба, финансиската успешност и паричните текови на друштвото, на краток, среден и долг рок; и

(b) ***очекувани финансиски ефекти*** поради материјалните можности поврзани со водните и морските ресурси.

33. Обелоденувањето треба да вклучува:

(a) квантификација на ***очекуваните финансиски ефекти*** во монетарна смисла пред да се разгледаат активностите поврзани со водата и морските ресурси или, доколку тоа не е можно без непотребни трошоци или напор, квалитативни информации. За ***финансиските ефекти*** што произлегуваат од можностите, квантификацијата не е потребна ако тоа може да резултира со обелоденување што не ги исполнува квалитативните карактеристики на информациите (види ЕСИО 1 Додаток В *Квалитативни карактеристики на информациите*);

(b) опис на разгледаните ефекти, влијанијата и зависностите на кои тие се однесуваат, како и временските хоризонти во кои тие веројатно ќе се материјализираат; и

(c) критичните претпоставки што се користат за квантифицирање на очекуваните финансиски ефекти, како и изворите и нивото на неизвесност на тие претпоставки.

[78] Оваа информација им е потребна на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи е изведена од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот бр. 6.1 во Табела II од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување за одржливи инвестиции („Користење и рециклирање на вода“, 1. Просечна количина на вода потрошена од компаниите во кои се инвестира (во кубни метри) на милион евра приход на компаниите во кои се инвестира).

Додаток А. Барања за примена

Овој додаток е составен дел од ЕСИО Е3. Тој ја олеснува примената на барањата за обелоденување утврдени во овој стандард и има иста важност како и другите делови на стандардот.

ЕСИО 2 Општи обелоденувања

Управување со влијанија, ризици и можности

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 ВРО-1 – Опис на процесите за идентификување и проценка на материјалните влијанија, ризици и можности поврзани со водните и морските ресурси

AR 1. При спроведување на проценка на ***материјалноста*** на подтемите за животната средина, друштвото треба да ја процени материјалноста на водните и морските ресурси во сопствените операции и во својот синџир на вредности нагоре и надолу низ синџирот, и може да ги земе предвид четирите фази подолу, познати и како ЛЕПП пристап:

(a) Фаза 1: лоцирање каде во сопствените операции и по должината ***на синџирот на вредности*** доаѓа до интеракција со природата;

(b) Фаза 2: евалуација на ***зависностите и влијанијата***;

(c) Фаза 3: проценка на материјалните ***ризици и можности***; и

(d) Фаза 4: подготовка и известување за резултатите од проценката на материјалноста.

AR 2. Проценката на ***материјалноста*** за ЕСИО Е3 одговара на првите три фази од овој ЛЕПП пристап, четвртата фаза се однесува на исходот од процесот.

AR 3. Процесите за проценка на ***материјалноста на влијанијата, ризиците и можностите*** треба да ги земат предвид одредбите во ЕСИО 2 ВРО-1 *Опис на процесите за идентификување и проценка на материјалните влијанија, ризици и можности*, и ВРО-2 *Барања за обелоденување во ЕСИО опфатени со изјавата за одржливост на друштвото*.

AR 4. Подтемите поврзани со водните и морските ресурси опфатени со проценката на ***материјалноста*** вклучуваат:

(a) вода, што опфаќа потрошувачка на ***површински води***, ***подземни води***, како и повлекувања и ***испуштања*** на вода; и

(b) ***морски ресурси,*** што опфаќа екстракција и користење на такви ресурси и поврзани економски активности.

AR 5. Во фаза 1, за да се лоцираат области со ризик од вода и области каде што има интеракција со ***морски ресурси*** што би можело да доведе до материјални влијанија и ***зависности*** во сопственото работење и по должината на неговиот синџир на вредности нагоре и надолу, друштвото може да ги земе предвид:

(a) локациите на директните средства и операции и поврзаните активности нагоре и надолу низ целиот ***синџир на вредности***;

(b) ***локациите*** лоцирани во ***области со ризик од вода***, вклучувајќи области со висок воден стрес; и

(c) секторите или деловните единици што се поврзуваат со вода или морски ресурси на овие приоритетни локации.

AR 6. Друштвото треба да ги земе предвид речните сливови како релевантно ниво за проценка на локациите и да го комбинира тој пристап со проценка на оперативниот ризик на своите објекти и објектите на ***добавувачите*** со материјални влијанија и ризици.

AR 7. Друштвото треба да ги земе предвид критериумите за дефинирање на статусот на водните тела според релевантните Анекси на Директивата 2000/60/ЕЗ (Рамковна директива за води), како и упатствата обезбедени за спроведување на Рамковната директива за води. Списокот на упатства може да се најде на почетната страница за животна средина на Европската комисија.

AR 8. Во фаза 2, за да ги процени своите влијанија и ***зависности*** за секоја приоритетна локација идентификувана според AR 5, друштвото може:

(a) да ги идентификува деловните процеси и активностите што водат до влијанија и зависности од еколошките средства и ***услуги за екосистеми***;

(b) да ги идентификува влијанијата и зависностите поврзани со водните и ***морските ресурси*** низ целиот синџир на вредности на друштвото; и

(c) да ја процени сериозноста и веројатноста на позитивните и негативните влијанија врз водните и морските ресурси.

AR 9. За идентификација на ***зависностите*** поврзани со водните и ***морските ресурси***, друштвото може да се потпре на меѓународни класификации како што е Заедничката меѓународна класификација на услуги за екосистеми.

AR 10. При идентификување на зависностите поврзани со морските ресурси, друштвото треба да земе предвид дали зависи од клучни добра поврзани со морските ресурси, вклучувајќи, но не ограничувајќи се на чакал и морски плодови.

AR 11. ***Морските ресурси*** се дефинирани според нивната употреба од страна на човечките општества и мора да се земат предвид во однос на притисокот на кој се изложени. Некои

од показателите за притисок се претставени во други ЕСИО, имено микропластика и ***емисии*** во вода во ЕСИО Е2 и пластичен ***отпад*** во ЕСИО Е5.

AR 12. Примери за ***зависности од морските ресурси*** што може да ги земе предвид друштвото се:

(a) зависности од комерцијално експлоатирани риби и школки во сопствените операции и во својот синџир на вредности нагоре и надолу; и

(b) риболовна активност што вклучува риболов со користење на мобилни мрежи на морското дно, што исто така може да има негативни влијанија врз морското дно.

AR 13. Во Фаза 3, за да ги процени своите материјални ***ризици и можности*** врз основа на резултатите од Фазите 1 и 2, друштвото може:

(a) да идентификува ***ризици и можности за транзиција*** во сопственото работење и својот ***синџир на вредности*** според категориите на:

i. ***политика*** и правни прашања: на пр., воведување регулатива или политика (на пр., промени како што се зголемена заштита на водата, зголемен квалитет на прописите за вода, регулирање на протокот на водоснабдување), неефикасно управување со водните тела или ***морските ресурси***, особено преку границите (на пр., прекугранично управување и соработка) што резултира со ***деградација*** на водата или океаните, изложеност на санкции и судски спорови (на пр., непочитување на дозволите или распределбите; небрежност кон или убивање на загрозени морски видови), зголемени обврски за известување за морските екосистеми и поврзаните услуги;

ii. технологија: на пр., замена на производи или услуги со производи или услуги со помало влијание врз водните и морските ресурси, транзиција кон поефикасни и почисти технологии (т.е. со помало влијание врз океаните и водата), нови технологии за следење (на пр., сателит), прочистување на водата, заштита од поплави;

iii. пазар: на пр., промена на понудата, побарувачката и финансирањето, нестабилност или зголемени трошоци за вода или морски ресурси;

iv. репутација: на пр., промена на општествените, клиентските или перцепциите на заедницата како резултат на влијанието на организацијата врз водните и морските ресурси; и

v. придонес кон ***системските ризици*** преку сопствените операции и неговиот синџир на вредности нагоре и надолу низ синџирот, вклучувајќи ги ризиците од колапс на морскиот екосистем или ризиците дека повеќе не функционира критичен природен систем (на пр., достигнување на пресвртни точки, сумирање на физичките ризици);

(b) да идентификува физички ризици, вклучувајќи ја количината на вода (***недостаток на вода***, воден стрес), квалитетот на водата, распаѓање на инфраструктурата или недостапност на некои производи поврзани со морските ресурси (на пр. реткост на некои видови риби или други подводни морски живи организми што се продаваат како производи од страна на друштвото), што доведува, на пример, до невозможност за водење операции во одредени географски области;

(c) да ги идентификува можностите категоризирани според:

i. ефикасност на ресурсите: на пр., транзиција кон поефикасни услуги и процеси што бараат помалку водни и морски ресурси;

ii. пазари: на пр., развој на производи и услуги со помала побарувачка на ресурси, диверзификација на деловните активности;

iii. финансирање: на пр., пристап до зелени фондови, обврзници или заеми;

iv. отпорност: на пр., диверзификација на морските или водните ресурси и деловни активности (на пр., започнување нова деловна единица за ***реставрација на екосистеми***), инвестирање во зелени инфраструктури, ***решенија базирани на природата***, усвојување механизми за ***рециклирање*** и циркуларност што ја намалуваат ***зависноста*** од вода или морски ресурси; и

v. репутација: позитивно ***вклучување на засегнатите страни*** како резултат на проактивен точка во управувањето со ризиците поврзани со природата (на пр., што доведува до статус на претпочитан партнер).

AR 14. Друштвото може да се потпре на примарно, секундарно или моделирано собирање податоци или други релевантни пристапи за проценка на материјалните влијанија, ***зависности***, ризици и можности, вклучувајќи ја и Препораката на Комисијата 2021/2279 за употреба на методите за еколошки отпечаток за мерење и соопштување на еколошките перформанси на производите и организациите во текот на животниот циклус (Анекс I – Еколошки отпечаток на производот; Анекс III – Еколошки отпечаток на организацијата).

AR 15. При обезбедување информации за исходот од проценка на материјалноста, друштвото треба да земе предвид:

(a) список на географски области каде што водата е суштински проблем за сопственото работење на друштвото и неговиот синџир на вредности нагоре и надолу низ синџирот;

(b) список на стоки поврзани со ***морските ресурси*** што ги користи друштвото, а кои се од суштинско значење за добрата еколошка состојба на морските води, како и за заштита на морските ресурси; и

(c) список на сектори или сегменти поврзани со материјални влијанија, ризици и можности врз водните и морските ресурси.

Барање за обелоденување ЕЗ-1 – Политики поврзани со водните и морските ресурси

AR 16. ***Политиките*** опишани во ова барање за обелоденување може да бидат интегрирани во поширок политики за животна средина или одржливост што опфаќаат различни подтеми.

AR 17. При обелоденување на информации согласно точка 9, друштвото може да обелодени дали неговите ***политики***:

(a) спречуваат понатамошно влошување и заштита и подобрување на состојбата на водните тела и водните ***екосистеми***;

(b) промовираат одржливо користење на водата врз основа на долгорочна заштита на достапните водни ресурси;

(c) имаат за цел подобрена заштита и подобрување на водната средина;

(d) промовираат добра еколошка состојба на морските води; и

(e) промовираат намалување на ***повлекувањата и испуштањата на вода***.

AR 18. Друштвото може да обелодени и информации за политики кои:

(a) придонесуваат за добар еколошки и хемиски квалитет на ***површинските водни*** тела и добар хемиски квалитет и квантитет на подземните водни тела, со цел да се заштити здравјето на луѓето, водоснабдувањето, природните ***екосистеми*** и биодиверзитетот, добрата еколошка состојба на морските води и заштитата на базата на ресурси од која зависат активностите поврзани со морето;

(b) да се минимизираат материјалните ***влијанија и ризици*** и да се спроведат мерки за ублажување што имаат за цел да се одржи вредноста и функционалноста на приоритетните услуги и да се зголеми ефикасноста на ресурсите во сопственото работење; и

(c) избегнуваат влијанија врз ***засегнатите заедници***.

Барање за обелоденување ЕЗ-2 – Активности и ресурси поврзани со политиките за вода и морски ресурси

AR 19. При обелоденување на информациите кои се бараат во согласност со точка 15, друштвото треба да ги земе предвид ***активностите*** или акционите планови што придонесуваат за справување со идентификуваните материјални влијанија, ризици и можности. Корисни упатства дава Алијансата за управување со водите.

AR 20. Имајќи предвид дека водните и ***морските ресурси*** се заеднички ресурси кои може да бараат колективни акции или акциони планови, во кои ќе бидат вклучени други ***засегнати страни***, друштвото може да обезбеди информации за тие специфични колективни акции, вклучувајќи информации за други страни (конкуренти, ***добавувачи***, трговци на мало, клиенти, други деловни партнери, локални заедници и власти, владини

агенции…) и специфични информации за проектот, неговиот специфичен придонес, неговите спонзори и други учесници.

AR 21. При обезбедување информации за капитални расходи, друштвото може да ги земе предвид расходите поврзани, на пример, со санација на одводи за атмосферски води, цевководи или машини што се користат за производство на нови производи со мала потрошувачка на вода.

Показатели и цели

Барање за обелоденување ЕЗ-3 – Цели поврзани со водните и морските ресурси

AR 22. Доколку друштвото се повикува на ***еколошки прагови*** при поставувањето на ***целите***, може да се повика на упатствата дадени од Иницијативата за цели засновани на наука за природата во нејзиното привремено упатство (Почетно упатство за деловни потфати, септември 2020 година). Може да се повика и на кое било друго упатство со научно призната методологија што овозможува поставување на цели засновани на наука преку идентификување на еколошки прагови и, доколку е применливо, распределба на средства специфични за организацијата. Еколошките прагови можат да бидат локални, национални и/или глобални.

AR 23. Друштвото може да обезбеди ***цели*** поврзани со:

(a) намалување на ***повлекувањата на вода***; и

(b) намалување на ***испуштањето вода***.

AR 24. Доколку друштвото поставува ***цели*** за повлекување вода, таа може да вклучува ***повлекување вода*** од загадени ***почви*** и водоносни слоеви, како и вода повлечена и третирана за цели на ***санација***.

AR 25. Доколку друштвото поставува **цели** за испуштањата, таа може да вклучува ***испуштања на вода*** во подземните води, како што е повторно вбризгување во водоносни слоеви или враќање на вода во извор на подземни води преку потопување или ротационен канал.

AR 26. ***Целите*** може да ги опфаќаат сопствените операции и/или неговиот синџир на вредности нагоре и надолу низ синџирот.

AR 27. Друштвото може да наведе дали ги опфаќа недостатоците поврзани со критериумите за значителен придонес за водните и морските ресурси, како што е дефинирано во делегираните акти на Комисијата донесени согласно член 12(2) од Регулативата (ЕУ) 2020/852. Кога критериумите „Не нанесувај значителна штета“ за водните и морските ресурси, како што е дефинирано во делегираните акти донесени согласно член 10(3), член 11(3), член 13(2), член 14(2) и член 15(2) од Регулативата (ЕУ) 2020/852, друштвото

може да наведе дали целта ги опфаќа недостатоците поврзани со тие критериуми за „Не нанесувај значителна штета“.

Барање за обелоденување ЕЗ-4 – Потрошувачка на вода

AR 28. Друштвото може да работи во различни ***области со ризик од вода***. При обелоденување на информации согласно точка 28 (b), друштвото треба да ги вклучи таквите информации само за оние области кои се идентификувани како материјални во согласност со ЕСИО2 ВРО-1 и ЕСИО2 СДМ-3.

AR 29. ►**C1** При обелоденување на контекстуални информации за перформансите на потрошувачката на вода што се бараат согласно точка 28(e), друштвото треба да ги објасни методологиите за пресметка и поконкретно уделот на мерката добиен од директно мерење, од земање примероци и екстраполација или од најдобри проценки.◄

AR 30. Друштвото може да обезбеди информации за други расчленувања (т.е. по сектор или сегменти).

AR 31. При обелоденување на информациите што се бараат согласно точка 29, друштвото може да обезбеди дополнителни коефициенти на интензитет врз основа на други именители.

AR 32. Друштвото може да обезбеди и информации за своите ***повлекувања и испуштања на вода***.

Барање за обелоденување ЕЗ-5 – Очекувани финансиски ефекти од материјални ризици и можности поврзани со водните и морските ресурси

AR 33. Друштвото може да вклучува проценка на неговите поврзани производи и услуги кои се изложени на ризик на краток, среден и долг рок, објаснувајќи како се дефинираат тие, како се проценуваат финансиските износи и кои критични претпоставки се прават.

AR 34. ►**C1** Квантификацијата на ***очекуваните финансиски ефекти*** во монетарна смисла согласно точка 33(a) може да биде единечен износ или опсег. ◄

ЕСИО Е4. БИОДИВЕРЗИТЕТ И ЕКОСИСТЕМИ

Содржина

Цел 207

Интеракција со други ЕСИО 208

Барања за обелоденување 209

ЕСИО 2 Општи обелоденувања 209
Стратегија 210
Барање за обелоденување Е4-1 – План за транзиција и разгледување на биодиверзитетот и екосистемите во стратегијата и деловен модел 210
Барање за обелоденување СДМ 3 – Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот модел 211
Управување со влијанија, ризици и можности 211
Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 ВРО-1 – Опис на процесите за идентификување и проценка на материјалните влијанија, ризици, зависности и можности врз биолошката разновидност и екосистемите 211
Барање за обелоденување Е4-2 – Политики поврзани со биодиверзитетот и екосистемите 213
Барање за обелоденување Е4-3 – Активности и ресурси поврзани со биодиверзитетот и екосистемите 215
Показатели и цели 215
Барање за обелоденување Е4-4 – Цели поврзани со биодиверзитетот и екосистемите 215
Барање за обелоденување Е4-5 – Показатели за влијание поврзани со биодиверзитетот и промените во екосистемите 216
Барање за обелоденување Е4-6 – Очекувани финансиски ефекти од материјалниот биодиверзитет и ризиците и можностите поврзани со екосистемот 219
Додаток А. Барања за примена 220
ЕСИО 2 Општи обелоденувања 220
Стратегија 220
Барање за обелоденување Е4-1 – План за транзиција и разгледување на биодиверзитетот и екосистемите во стратегијата и деловниот модел 220
Управување со влијанија, ризици и можности 222
Барања за обелоденување поврзани со ЕСИО 2 ВРО-1 – Опис на процесите за идентификување и проценка на материјалните влијанија, ризици и можности врз биолошката разновидност и екосистемите 222
Презентација на информации: 226

Барање за обелоденување Е4-2 – Политики поврзани со биодиверзитетот и екосистемите....227
Барање за обелоденување Е4-3 – Активности и ресурси поврзани со биодиверзитетот и екосистемите....229
Показатели и цели....230
Барање за обелоденување Е4-4 – Цели поврзани со биодиверзитетот и екосистемите....230
Барање за обелоденување Е4-5 – Показатели за влијание поврзани со биодиверзитетот и промени во екосистемите....232
Барање за обелоденување Е4-6 – Очекувани финансиски ефекти од материјалниот биодиверзитет и ризиците и можностите поврзани со екосистемот....235

Цел

1. Целта на овој Стандард е да ги утврди барањата за обелоденување што ќе им овозможат на корисниците на ***изјавата за одржливост*** да разберат:

(a) како друштвото влијае врз ***биодиверзитетот и екосистемите***, во однос на материјалните позитивни и негативни, фактички и потенцијални влијанија, вклучувајќи го и степенот до кој придонесува за двигателите на губењето и деградацијата на биодиверзитетот и екосистемите;

(b) сите преземени ***мерки*** и резултатот од таквите мерки, за спречување или ублажување на материјалните негативни фактички или потенцијални влијанија и за заштита и обновување на биолошката разновидност и екосистемите, како и за справување со ризиците и можностите; и

(c) плановите и капацитетот на друштвото да ја прилагоди својата стратегија и ***деловен модел*** во согласност со:

i. почитување на ***планетарните граници*** поврзани со ***интегритетот на биосферата и промените на копненият систем***;

ii. визијата на Глобалната рамка за биолошка разновидност Кунминг-Монтреал и нејзините релевантни ***цели*** и задачи;

iii. релевантни аспекти на Стратегијата на ЕУ за биолошка разновидност за 2030 година;[79]

[79] Стратегија на ЕУ за биодиверзитет до 2030 година - Враќање на природата во нашите животи, COM/2020/380 конечно.

iv. Директива 2009/147/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот и Директива 92/43/ЕЕЗ на Советот (Директиви на ЕУ за птици и живеалишта);[80] и

v. Директива 2008/56/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот (Рамковна директива за морска стратегија);[81]

(d) природата, видот и обемот на материјалните ризици, зависности и можности на друштвото поврзани со биодиверзитетот и екосистемите, и како друштвото управува со нив; и

(e) ***финансиските ефекти*** врз друштвото на краток, среден и долг рок од материјалните ризици и можности што произлегуваат од влијанијата и зависностите на друштвото од биодиверзитетот и екосистемите.

2. Овој Стандард ги утврдува барањата за обелоденување поврзани со односот на друштвото со копнените, ***слатководните*** и морските ***живеалишта***, ***екосистемите*** и популациите на сродни видови фауна и флора, вклучувајќи ја разновидноста во рамките на видовите, меѓу видовите и на екосистемите и нивната меѓусебна поврзаност со ***домородните народи*** и другите засегнати заедници.

3. Поимите „***биодиверзитет“ и „биолошка разновидност***“ се однесуваат на варијабилноста меѓу живите организми од сите извори, вклучувајќи, меѓу другото, копнени, ***слатководни***, морски и други водни ***екосистеми*** и еколошките комплекси чиј дел се тие.

Интеракција со други ЕСИО

4. ***„Биодиверзитет*** и ***екосистеми***“ се тесно поврзани со други еколошки прашања. Главните директни двигатели на биодиверзитетот и промените во екосистемите се климатските промени, ***загадувањето***, промена во користење на земјиштето, промена во користење на ***свежата вода*** и промена во користење на морето, директната експлоатација на организми и инвазивни страни видови. Овие двигатели се опфатени во овој стандард, освен климатските промени (опфатени со ЕСИО Е1) и загадувањето (опфатено со ЕСИО Е2).

5. За да се добие сеопфатно разбирање на материјалните ***влијанија*** и ***зависности*** од ***биодиверзитетот*** и ***екосистемите***, барањата за обелоденување на другите ЕСИО за животна средина треба да се читаат и толкуваат заедно со специфичните барања за

[80] Директива 2009/147/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 30 ноември 2009 година за заштита на дивите птици (Сл. весник L 20, 26.1.2010, стр. 7) и Директива 92/43/ЕЕЗ на Советот од 21 мај 1992 година за заштита на природните живеалишта и на дивата фауна и флора (Сл. весник L 206, 22.7.1992, стр. 7).

[81] Директива 2008/56/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 17 јуни 2008 година за воспоставување рамка за дејствување на заедницата во областа на политиката за морска животна средина (Рамковна директива за морска стратегија) (Сл. весник L 164, 25.6.2008 година, стр. 19).

обелоденување на овој Стандард. Релевантните барања за обелоденување опфатени во другите ЕСИО за животната средина се:

(a) ЕСИО Е1 *Климатски промени*, кои особено се однесуваат на ***емисиите*** на стаклени гасови и енергетските ресурси (потрошувачка на енергија);

(b) ЕСИО Е2 *Загадување*, кое се однесува на загадувањето на воздухот, водата и почвата;

(c) ЕСИО Е3 *Водни и морски ресурси* што особено се однесува на водните ресурси (потрошувачка на вода) и ***морските ресурси***;

(d) ЕСИО Е5 *Користење на ресурси и циркуларна економија* особено се осврнува на преминот од екстракција на необновливи ресурси и имплементацијата на практики што го спречуваат создавањето ***отпад***, вклучително и загадувањето генерирано од отпад.

6. Ефектот на друштвото врз ***биодиверзитетот и екосистемите*** има влијание и врз луѓето и заедниците. Во согласност со ЕСИО Е4, при известување за материјални негативни влијанија врз ***засегнатите заедници*** од биодиверзитетот и промените во екосистемите, друштвото треба да ги земе предвид барањата на ЕСИО S3 *Засегнати заедници*.

7. Овој стандард треба да се чита заедно со ЕСИО 1 *Општи барања* и ЕСИО 2 *Општи обелоденувања*.

Барања за обелоденување

ЕСИО 2 Општи обелоденувања

8. Барањата од овој дел треба да се читаат заедно со обелоденувањата што ги бараат ЕСИО 2 *Поглавје 2 Управување, Поглавје 3 Стратегија* и *Поглавје 4 Управување со влијанија, ризици и можности.*

9. Резултирачките обелоденувања треба да бидат презентирани заедно со обелоденувањата што ги бара ЕСИО 2, освен за ЕСИО 2 СДМ-3, за кое друштвото има можност да ги презентира обелоденувањата заедно со тематските обелоденувања.

10. Покрај барањата во ЕСИО 2, овој Стандард го вклучува и барањето за обелоденување Е4-1, специфично за темата, *План за транзиција и разгледување на биодиверзитетот и екосистемите во стратегијата и деловниот модел*.

Стратегија

Барање за обелоденување Е4-1 – План за транзиција и разгледување на биодиверзитетот и екосистемите во стратегијата и деловен модел

11. Друштвото треба да обелодени како неговите влијанија, зависности, ризици и можности врз биолошката разновидност и екосистемот потекнуваат и предизвикуваат прилагодување на неговата стратегија и деловен модел.

12. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на отпорноста на стратегијата и деловниот модел на друштвото во однос на ***биодиверзитетот и екосистемите***, како и на компатибилноста на стратегијата и деловниот модел на друштвото во однос на релевантните локални, национални и глобални ***цели*** на јавната политика поврзани со биодиверзитетот и екосистемите.

13. Друштвото треба да ја опише отпорноста на својата стратегија и ***деловен модел*** во однос на ***биодиверзитетот и екосистемите***. Описот треба да вклучува:

    (a) проценка на отпорноста на тековниот деловен модел и стратегија на физички, транзициски и системски ризици поврзани со биодиверзитетот и екосистемите;

    (b) обемот на анализата на отпорност во однос на сопствените операции на друштвото и неговиот синџир на вредности нагоре и надолу низ синџирот и во однос на ризиците земени предвид во таа анализа;

    (c) направените клучни претпоставки;

    (d) користените временски периоди;

    (e) резултатите од анализата на отпорност; и

    (f) вклучување на засегнатите страни, вклучувајќи, каде што е соодветно, носители на домородно и локално знаење.

14. Доколку информациите наведени во ова барање за обелоденување се обелоденини од страна на друштвото како дел од информациите потребни согласно ЕСИО 2 СДМ-3, друштвото може да се повика на информациите што ги открило согласно ЕСИО 2 СДМ-3.

15. Друштвото може да го обелодени својот ***план за транзиција*** за да го подобри и, на крајот, да постигне усогласување на својот ***деловен модел*** и стратегија со визијата на Глобалната рамка за биолошка разновидност Кунминг-Монтреал и нејзините релевантни цели и задачи, Стратегијата на ЕУ за биолошка разновидност за 2030 година, како и со почитувањето на ***планетарните граници*** поврзани со интегритетот на биосферата и ***промените на земјишниот систем***.

Барање за обелоденување СДМ 3 – Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот модел

16. Друштвото треба да обелодени:

(a) листа на материјални ***локации*** во сопствените операции, вклучувајќи ги и локациите под негова оперативна контрола, врз основа на резултатите од став 17(a). Друштвото треба да ги обелодени овие локации преку:

i. специфицирање на активностите што негативно влијаат врз ***областите чувствителни на биодиверзитетот;***[82]

ii. обезбедување на спецификација на локациите според идентификуваните ***влијанија*** и ***зависности*** и според еколошката состојба на областите (со упатување на специфичното основно ниво на екосистемот) каде што се наоѓаат; и

iii. специфицирање на ***засегнатите области чувствителни на биолошката разновидност***, за корисниците да можат да ја одредат локацијата и одговорниот надлежен орган во однос на активностите наведени во став 16(a) i.

(b) дали идентификувало материјални негативни влијанија во однос на ***деградацијата на земјиштето, опустинувањето или запечатувањето на почвата;***[83] и

(c) дали има операции што влијаат врз ***загрозените видови.***[84]

Управување со влијанија, ризици и можности

▼C1

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 ВРО-1 – Опис на процесите за идентификување и проценка на материјалните влијанија, ризици, зависности и можности врз биолошката разновидност и екосистемите

▼B

17. Друштвото треба да го опише својот процес за идентификување на материјални влијанија, ризици, зависности и можности. Описот на процесот треба да вклучува дали и како друштвото:

[82] Овие информации ги поддржуваат информативните потреби на учесниците на финансиските пазари кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот бр. 7 во Табела 1 Анекс 1 од соодветната Делегирана регулатива во однос на правилата за објавување на одржливи инвестиции („Активности што негативно влијаат на областите чувствителни на биодиверзитетот“).

[83] Оваа информација им помага на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи е изведена од дополнителен показател поврзан со главното негативно влијание како што е утврдено со показателот бр. 10 во Табела 2 од Анекс 1 на соодветната Делегирана регулатива во однос на правилата за објавување за одржливи инвестиции („Деградација на земјиштето, опустинување, запечатување на почвата“).

[84] Оваа информација им помага на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи е изведена од дополнителен показател поврзан со главното негативно влијание, како што е утврдено со показателот бр. 14 во Табела 2 од Анекс 1 на соодветната Делегирана регулатива во однос на правилата за објавување за одржливи инвестиции („Природни видови и заштитени подрачја“).

(a) ги идентификува и проценува фактичките и потенцијалните влијанија врз ***биодиверзитетот*** и ***екосистемите*** на сопствените ***локации*** и во синџирот на вредности нагоре и надоле низ синџирот, вклучувајќи ги и применетите критериуми за проценка;

(b) ги идентификува и проценува ***зависностите*** од биодиверзитетот и екосистемите и нивните услуги на сопствените локации и во синџирот на вредности нагоре и надоле низ синџирот, вклучувајќи ги и применетите критериуми за проценка, и, доколку оваа проценка вклучува ***услуги за екосистеми*** кои се нарушени или веројатно ќе бидат нарушени;

(c) ги идентификува и проценува ***транзициските и физичките ризици*** и можности поврзани со биодиверзитетот и екосистемите, вклучувајќи ги и критериумите за проценка применети врз основа на неговите влијанија и зависности;

(d) ги разгледува ***системските ризици***;

(e) спроведува консултации со ***засегнатите заедници*** за проценка на одржливоста на заедничките биолошки ресурси и ***екосистеми*** и, особено:

i. кога постои веројатност за негативно влијание врз биодиверзитетот и екосистемите на некоја локација, производство или снабдување со ***суровини***, идентификација на специфичните локации, производство или снабдување со суровини со негативни или потенцијално негативни влијанија врз засегнатите заедници;

ii. кога е веројатно дека ќе бидат погодени засегнатите заедници, друштвото треба да обелодени како овие заедници биле вклучени во проценка на ***материјалноста***; и

iii. друштвото треба да наведе како можат да се избегнат негативните влијанија во однос на влијанијата врз ***услуги за екосистеми*** од значење за засегнатите заедници во сопственото работење. Доколку овие влијанија се неизбежни, друштвото може да ги наведе своите планови за нивно минимизирање и спроведување мерки за ублажување кои имаат за цел да ја одржат вредноста и функционалноста на приоритетните услуги.

18. Друштвото може да обелодени дали и како користело ***анализа на сценарија за биодиверзитет и екосистеми*** за да се информира за идентификацијата и проценката на материјалните ризици и можности во краткорочни, среднорочни и долгорочни временски периоди. Доколку друштвото користело таква анализа на сценарија, може да ги обелодени следниве информации:

(a) зошто се избрани разгледаните ***сценарија***;

(b) како разгледуваните сценарија се ажурираат според развиените услови и новите трендови; и

(c) дали сценаријата се засновани на очекувањата објавени од авторитетни меѓувладини тела, како што е Конвенцијата за биолошка разновидност и, каде што е релевантно, научен консензус, како што е оној изразен од Меѓувладината платформа за научна политика за биолошка разновидност и услуги за екосистеми.

19. Друштвото посебно треба да обелодени:

(a) дали има ***локации*** лоцирани во или во близина на ***области чувствителни на биолошката разновидност*** и дали активностите поврзани со овие локации негативно влијаат врз овие области, доведувајќи до влошување на природните ***живеалишта*** и живеалиштата на видовите и до нарушување на видовите за кои е назначено ***заштитено подрачје***; и

(b) дали е заклучено дека е потребно да се спроведат мерки за ублажување на биолошката разновидност, како што се оние идентификувани во: Директивата 2009/147/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот за заштита на дивите птици; Директивата 92/43/ЕЕЗ на Советот за заштита на природните живеалишта и на дивата фауна и флора; Проценка на влијанието врз животната средина како што е дефинирано во член 1(2), точка (g) од Директивата 2011/92/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот[85] за проценка на ефектите од одредени јавни и приватни проекти врз животната средина; и за активности лоцирани во трети земји, во согласност со еквивалентни национални одредби или меѓународни стандарди, како што е Стандардот за успешност 6 на Меѓународната финансиска корпорација (МФК): Зачувување на биолошката разновидност и одржливо управување со живите природни ресурси.

Барање за обелоденување Е4-2 – Политики поврзани со биодиверзитетот и екосистемите

20. ►**C1** Друштвото треба да ги опише политиките кои ги усвоило за управување со своите материјални влијанија, ризици, зависности и можности што се поврзани со биодиверзитетот и екосистемите. ◄

21. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на степенот до кој друштвото има воспоставено ***политики*** кои се однесуваат на идентификација, проценка, управување и/или ***санација*** на ***влијанијата, зависностите, ризиците и можностите*** поврзани со неговиот материјален ***биодиверзитет и екосистемот***.

22. Обелоденувањето што се бара со точка 20 треба да ги содржи информациите за ***политиките*** што ги има воспоставено друштвото за управување со своите материјални ***влијанија, ризици, зависности и можности*** поврзани со биодиверзитетот и

[85] Директива 2011/92/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот од 13 декември 2011 година за проценка на ефектите од одредени јавни и приватни проекти врз животната средина (Сл. весник L 26, 28.1.2012 година, стр. 1).

екосистемите во согласност со ЕСИО 2 МБО-П (*Усвоени политики за управување со прашања поврзани со материјална одржливост*).

23. Покрај одредбите од ЕСИО 2 МБО-П, друштвото треба да опише дали и како неговите политики за ***биолошка разновидност и екосистеми***:

(a) се однесуваат на прашањата наведени во ЕСИО Е4 AR 4;

(b) се однесуваат на неговиот материјален биодиверзитет и влијанијата поврзани со екосистемите;

(c) се однесуваат на материјалните зависности и материјалните физички и транзициски ризици и можности;

(d) го олеснуваат следењето на производите, компонентите и суровините со материјални фактички или потенцијални влијанија врз биодиверзитетот и екосистемите долж ***синџирот на вредности***;

(e) дали со нив се разрешуваат прашањата поверзани со производството, снабдувањето или потрошувачката од екосистеми кои се управувани за одржување или подобрување на условите за биодиверзитет, како што е докажано со редовно следење и известување за состојбата на биодиверзитетот и добивките или загубите; и

(f) дали со нив се разрешуваат социјалните последици од биодиверзитетот и влијанијата поврзани со екосистемите.

24. Друштвото треба конкретно да обелодени дали усвоило:

(a) ***политика*** за заштита на ***биодиверзитетот*** и ***екосистемот*** што ги опфаќа оперативните ***локации*** во сопственост, изнајмени или управувани во или во близина на ***чувствителна област на биодиверзитет***;

(b) одржливи практики или политики за земјиште / земјоделство;[86]

(c) практики или политики за одржливи океани/морија;[87] и

(d) политики за справување со ***уништувањето на шумите.***[88]

[86] Оваа информација им помага на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи е изведена од дополнителен показател поврзан со главното негативно влијание, како што е утврдено со показателот бр. 11 во Табела II од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување за одржливи инвестиции („Инвестиции во компании без одржливи земјишни/земјоделски практики“).

[87] Оваа информација им помага на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи е изведена од дополнителен показател поврзан со главното негативно влијание, како што е утврдено со показателот бр. 12 во Табела II од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување на одржливи инвестиции („Инвестиции во компании без одржливи практики за океани/морија“).

[88] Овие информации ги поддржуваат информативните потреби на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од дополнителен показател поврзан со главното негативно влијание, како што е утврдено со показателот бр. 15 во Табела II од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување за одржливи инвестиции („Уништување на шумите“).

Барање за обелоденување Е4-3 – Активности и ресурси поврзани со биодиверзитетот и екосистемите

25. Друштвото треба да ги обелодени своите активности поврзани со биолошката разновидност и екосистемите, како и ресурсите доделени за нивно спроведување.

26. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на клучните преземени и планирани ***активности*** што значително придонесуваат за постигнување на ***целите*** и задачите на ***политиката*** поврзани со ***биолошката разновидност и екосистемите***.

27. Описот на клучните ***активности*** и ресурси треба да ја следи задолжителната содржина дефинирана во ЕСИО 2 МБО-А *Активности и ресурси во врска со прашањата за материјална одржливост*.

28. Покрај тоа, друштвото:

(a) може да обелодени како ја применило хиерархијата за ублажување во однос на своите дејствија (избегнување, минимизирање, реставрација/рехабилитација и компензација или неутрализирање);

(b) треба да обелодени дали користел компензации за ***биолошката разновидност*** во своите акциони планови. Доколку ***активностите*** содржат компензации за биолошката разновидност, друштвото треба да ги вклучи следните информации:

i. целта на компензацијата и клучните показатели за учинок што се користат;

ii. ефектите од финансирањето (директни и индиректни трошоци) од компензациите за биодиверзитетот во монетарна смисла; и;

iii. опис на компензациите, вклучувајќи ја површината, видот, применетите критериуми за квалитет и стандардите што ги исполнуваат компензациите за биолошката разновидност;

(c) ќе опише дали и како ги вклучило локалните и домородните знаења и решенијата базирани на природата во активностите поврзани со биодиверзитетот и ***екосистемите***.

Показатели и цели

Барање за обелоденување Е4-4 – Цели поврзани со биодиверзитетот и екосистемите

29. **Друштвото треба да ги обелодени целите поврзани со биолошката разновидност и екосистемот што ги поставило.**

30. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на ***целите*** што друштвото ги усвоило за поддршка на своите политики за ***биолошка разновидност и екосистеми*** и за справување со неговите материјални ***влијанија, зависности, ризици и можности***.

31. Описот на ***целите*** треба да ја следи задолжителната содржина дефинирана во ЕСИО 2 МБО-Т. *Следење на ефективноста на политиките и активностите преку цели*.

32. Обелоденувањето што се бара со став 29 треба да ги вклучува следните информации:

(a) дали при поставувањето на целите биле применети еколошки прагови и распределба на влијанијата врз друштвото. Доколку е така, друштвото треба да ги наведе:

i. идентификуваните еколошки прагови и методологијата што се користи за идентификување на таквите прагови;

ii. дали праговите се специфични за субјектот и ако е така, како се утврдени; и

iii. како е распределена одговорноста за почитување на идентификуваните еколошки прагови во друштвото;

(b) дали целите се засновани на и/или се усогласени со Глобалната рамка за биолошка разновидност Кунминг-Монтреал, релевантните аспекти на Стратегијата на ЕУ за биолошка разновидност за 2030 година и други национални политики и законски прописи поврзани со ***биолошката разновидност и екосистемите***;

(c) како целите се поврзани со влијанијата, зависностите, ризиците и можностите врз биолошката разновидност и екосистемите идентификувани од друштвото во однос на сопствените операции и неговиот синџир на вредности нагоре и надолу;

(d) географскиот опсег на целите, доколку е релевантно;

(e) дали друштвото користело компензации за биолошката разновидност при поставувањето на своите цели; и

(f) на кој од слоевите од хиерархијата за ублажување може да се додели целта (т.е. избегнување, минимизирање, реставрација и рехабилитација, компензација или неутрализирање).

Барање за обелоденување Е4-5 – Показатели за влијание поврзани со биодиверзитетот и промените во екосистемите

33. Друштвото треба да известува за показатели поврзани со неговите материјални влијанија врз *биодиверзитетот и екосистемите*.

34. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на успешноста на друштвото во однос на влијанијата идентификувани како материјални во проценката на ***материјалноста*** врз ***биодиверзитетот*** и промените во ***екосистемите***.

35. Доколку друштвото идентификувало ***локации*** лоцирани во или во близина на ***области чувствителни на биодиверзитетот*** врз кои негативно влијае (види точка 19(а)), друштвото треба да го обелодени бројот и површината (во хектари) на локациите што ги поседува, изнајмува или управува во или во близина на овие заштитени подрачја или клучни области на ***биодиверзитетот***.

36. Доколку друштвото идентификувало материјални влијанија во однос на промената на користењето на земјиштето или влијанија врз обемот и состојбата на ***екосистемите***, може да ја обелодени и употребата на тоа земјиште врз основа на проценка на животниот циклус.

37. За податоците наведени во точките од 38 до 41, друштвото треба да ги земе предвид сопствените операции.

38. Доколку друштвото заклучило дека директно придонесува кон ***двигателите на влијанието од промената на користењето на земјиштето***, промената на користењето на ***свежата вода*** и/или промената на користењето на морето, тоа треба да ги обелодени релевантните ***показатели***. Друштвото може да обелодени показатели што ги мерат:

    (a) конверзијата со текот на времето (на пр. 1 или 5 години) на земјишната покривка (на пр. ***уништување на шумите*** или рударство);

    (b) промените со текот на времето (на пр. 1 или 5 години) во управувањето со екосистемот (на пр., преку интензивирање на управувањето со земјоделството или примена на подобри практики за управување или сечење во шумарството);

    (c) промените во просторната конфигурација на пределот (на пр. фрагментација на ***живеалишта***, промени во поврзаноста на екосистемот);

    (d) промените во структурната поврзаност на екосистемот (на пр. пропустливост на живеалиштата врз основа на физичките карактеристики и распоредот на деловите од живеалиштата); и

    (e) функционалната поврзаност (на пр. колку добро гените или единките се движат низ копно, слатка вода и море).

39. Доколку друштвото заклучи дека директно придонесува за случајно или доброволно воведување на инвазивни страни видови, друштвото може да ги обелодени ***показателите*** што ги користи за управување со патиштата на воведување и ширење на ***инвазивни страни видови*** и ризиците што ги претставуваат инвазивните страни видови.

40. Доколку друштвото идентификувало материјални влијанија поврзани со состојбата на видовите, друштвото може да обелодени ***показатели*** што ги смета за релевантни. Друштвото може:

(a) да укаже на релевантните барања за обелоденување во ЕСИО Е1, ЕСИО Е2, ЕСИО Е3 и ЕСИО Е5;

(b) ја земе предвид големината на популацијата, нејзиниот опсег во рамки на специфичните ***екосистеми***, како и ризикот од истребување. Овие аспекти даваат увид во здравјето на популацијата на еден вид и неговата релативна отпорност на промените предизвикани од човекот и природните промени;

(c) да обелодени показатели што мерат промени во бројот на единки од еден вид во рамки на одредена област;

(d) обелодени показатели за видовите кои се изложени на ризик од истребување[89] со кои се мери:

i. статусот на загрозеност на видовите и како активностите/притисоците можат да влијаат на статусот на загрозеност; или

ii. промени во релевантното ***живеалиште*** за ***загрозен вид*** како показател за влијанието на друштвото врз ризикот од истребување на локалната популација.

41. Доколку друштвото идентификува материјални влијанија поврзани со екосистемите, може да обелодени:

(a) во однос на обемот на екосистемите, ***показатели*** што ја мерат покриеноста на површината на одреден екосистем без нужно да се земе предвид квалитетот на површината што се проценува, како што е покриеноста на ***живеалиштата***. На пример, шумската покривка е мерка за обемот на одреден тип на екосистем, без да се земе предвид состојбата на екосистемот (на пр., ја дава површината без да ја опише разновидноста на видовите во шумата).

(b) Во однос на состојбата на екосистемите:

i. показатели што го мерат квалитетот на екосистемите во однос на однапред одредена референтна состојба;

ii. показатели што мерат повеќе видови во рамките на еден екосистем, наместо бројот на единки во рамките на еден вид во рамките на еден екосистем (на пример: научно утврдени показатели за богатство и изобилство на видови што го мерат развојот на составот на (автохтоните) видови во рамките на еден екосистем во однос на референтната состојба на почетокот на првиот период на известување, како и целната состојба наведена во Глобалната рамка за биолошка разновидност Кунминг-Монтреал, или агрегација на статусот на зачуваност на видовите, доколку е релевантно); или

[89] Како што е наведено во Црвената листа на загрозени видови на IUCN и Европската црвена листа објавена од Европската комисија.

iii. показатели што ги одразуваат структурните компоненти на состојбата, како што е поврзаноста на живеалиштата (т.е. колку се поврзани живеалиштата едни со други).

Барање за обелоденување Е4-6 – Очекувани финансиски ефекти од материјалниот биодиверзитет и ризиците и можностите поврзани со екосистемот

42. Друштвото треба да ги обелодени неговите очекувани финансиски ефекти од материјалните ризици и можности поврзани со биодиверзитетот и екосистемот.

43. Информациите што се бараат со точка 42 се дополнителни на информациите за тековните финансиски ефекти врз финансиската состојба, финансиската успешност и паричните текови на ентитетот за периодот на известување, што се бараат според ЕСИО 2 СДМ-3 став 48 (d).

44. Целта на ова барање за обелоденување е да се обезбеди разбирање за:

(a) ***очекуваните финансиски ефекти*** поради материјални ризици што произлегуваат од влијанијата и ***зависностите*** поврзани со биодиверзитетот и екосистемот и како овие ризици имаат (или разумно може да се очекува да имаат) материјално влијание врз финансиската состојба, финансиската успешност и паричните текови на друштвото на краток, среден и долг рок; и

(b) ►**C1** очекувани финансиски ефекти поради материјални можности поврзани со биодиверзитетот и екосистемите. ◄

45. Обелоденувањето треба да вклучува:

(a) квантификација на ***очекуваните финансиски ефекти*** во монетарна смисла пред да се разгледаат активностите поврзани со ***биодиверзитетот и екосистемите*** или, доколку тоа не е можно без непотребни трошоци или напор, квалитативни информации. За ***финансиските ефекти*** што произлегуваат од материјални можности, квантификацијата не е потребна ако таа би резултирала со обелоденување што не ги исполнува квалитативните карактеристики на информациите (види ЕСИО 1 Додаток В *Квалитативни карактеристики на информациите*). Квантификацијата на очекуваните финансиски ефекти во монетарна смисла може да биде единечен износ или опсег;

(b) опис на разгледаните ефекти, влијанијата и ***зависностите*** на кои тие се однесуваат и временските периоди во кои веројатно ќе се материјализираат; и

(c) критичните претпоставки што се користат за квантифицирање на очекуваните финансиски ефекти, како и изворите и нивото на неизвесност на тие претпоставки.

Додаток А. Барања за примена

Овој додаток е составен дел од ЕСИО Е4. Тој ја олеснува примената на барањата за обелоденување утврдени во овој стандард и има иста важност како и другите делови од стандардот.

ЕСИО 2 Општи обелоденувања

Стратегија

Барање за обелоденување Е4-1 – План за транзиција и разгледување на биодиверзитетот и екосистемите во стратегијата и деловниот модел

AR 1. Доколку се обелодени план за транзиција, друштвото може да:

(a) објасни како ќе ја прилагоди својата стратегија и ***деловен модел*** за да се подобри и, на крајот, да постигне усогласување со релевантните локални, национални и глобални ***цели*** и задачи на јавната политика поврзани со ***биодиверзитетот и екосистемите***, вклучувајќи ја визијата на Глобалната рамка за биодиверзитет Кунминг-Монтреал и нејзините релевантни цели и задачи, Стратегијата на ЕУ за биодиверзитет за 2030 година и Директивата 2009/147/ЕЗ, Директивата на Советот 92/43/ЕЕЗ (Директивите на ЕУ за птици и живеалишта) и, доколку е соодветно, ***планетарните граници*** поврзани со интегритетот на биосферата и ***промената на земјишниот систем***;

(b) вклучи информации за сопственото работење, а исто така да објасни како реагира на материјалните влијанија во својот синџир на вредности нагоре и надолу низ синџирот, идентификувани во неговата проценка на материјалноста во согласност со ЕСИО 2 ВРО-1. Да ги опише процесите за идентификување и проценка на материјалните влијанија, ризици и можности;

(c) објасни како неговата стратегија се поврзува со неговиот план за транзиција;

(d) објасни како придонесува за справување со двигателите на влијанието врз биодиверзитетот и екосистемите и неговите можни активности за ублажување, следејќи ја хиерархијата за ублажување и главните зависности од патеките и заклучените средства и ресурси (на пр., растенија, суровини) кои се поврзани со биодиверзитетот и промените во екосистемите;

(e) објасни и квантифицира своите инвестиции и финансирање што ја поддржуваат имплементацијата на својот план за транзиција, со упатување на клучните показатели за успешност на капиталните трошоци усогласени со таксономијата, и каде што е релевантно, плановите за капитални трошоци, што друштвото ги објавува во согласност со Делегираната регулатива на Комисијата (ЕУ) 2021/2178;

(f) доколку има економски активности кои се опфатени со делегирани прописи за биодиверзитет согласно Регулативата за таксономија, да ја објасни секоја цел или планови (Капитални трошоци, планови за Капитални трошоци) што ги има за усогласување на своите економски активности (приходи, Капитални трошоци) со критериумите утврдени во тие делегирани прописи;

(g) објасни како се користат компензациите за биолошката разновидност како дел од планот за транзиција, и доколку е така, каде се планира да се користат компензациите, обемот на употреба во однос на целокупниот план за транзиција и дали е земена предвид хиерархијата на ублажување;

(h) објасни како управува со процесот на спроведување и ажурирање на планот за транзиција;

(i) објасни како го мери напредокот, односно да ги наведе показателите и методологиите што ги користи за таа цел;

(j) наведе дали административните, раководните и надзорните тела го одобриле планот за транзиција; и

(k) наведе моменталните предизвици и ограничувања за изготвување план во однос на областите со значајно влијание и како компанијата се справува со тие предизвици.

AR 2. Доколку се обелоденува план за транзиција, друштвото може, на пример, да се повика на следните ***цели*** од Стратегијата на ЕУ за биолошка разновидност за 2030 година:

(a) Наместо да се намалува бројот на опрашувачи, тој да расте.

(b) Ризикот и употребата на хемиски пестициди е намалена за 50%, а употребата на поопасни пестициди е намалена за 50%.

(c) Најмалку 25% од земјоделското земјиште е наменето за органско земјоделство, а примената на агроеколошките практики е значително зголемена.

(d) Три милијарди дополнителни дрвја се засадени во ЕУ, со целосно почитување на еколошките принципи.

(e) Значителен напредок во ***санацијата*** на контаминираните ***почвени места***.

(f) Најмалку 25 000 км на реки се повторно во слободен тек.

(g) Губитоците на хранливи материи од ѓубривата се намалени за 50%, што резултира со намалување на употребата на ѓубрива за најмалку 20%.

(h) Негативните влијанија врз чувствителните видови и живеалишта, вклучително и на морското дно преку активности за риболов и екстракција, се значително намалени за да се постигне добра еколошка состојба.

AR 3. Доколку се обелоденува план за транзиција, друштвото може да се повика и на целите за одржлив развој, особено:

(a) ЦОР 2 - Искоренување на гладот, постигнување безбедност на храната и подобрена исхрана и промовирање на одржливо земјоделство;

(b) ЦОР 6 - Обезбедување достапност и одржливо управување со водата и санитарни услови за сите;

(c) ЦОР 14 - Зачувување и одржливо користење на океаните, моријата и ***морските ресурси*** за одржлив развој; и

(d) ЦОР 15 - Заштита, обновување и промовирање на одржливо користење на копнените ***екосистеми***, одржливо управување со шумите, борба против ***опустинувањето*** и запирање и враќање на ***деградацијата на земјиштето*** и запирање на ***губењето на биолошката разновидност***.

Управување со влијанија, ризици и можности

Барања за обелоденување поврзани со ЕСИО 2 ВРО-1 – Опис на процесите за идентификување и проценка на материјалните влијанија, ризици и можности врз биолошката разновидност и екосистемите

AR 4. Проценката на ***материјалноста*** според ЕСИО Е4 го вклучува начинот на кој друштвото:

(a) придонесува кон ***директните двигатели*** во поглед на ***загубата на биодиверзитетот:***[90]

i. климатски промени;

ii. ***промена на користење на земјиштето*** (на пр., вештачка распределба на земјиштето), промена во користење на ***свежата вода*** и промена во користење на морето;

iii. директна експлоатација;

iv. ***инвазивни страни видови;***

v. ***загадување;*** и

vi. други.

(b) ***влијанија*** за состојбата на видовите (т.е. големината на популацијата на видовите, ризикот од глобално истребување на видовите);

(c) влијанија врз обемот и состојбата на ***екосистемите***, вклучително и преку ***деградација на земјиштето, опустинување и запечатување на почвата***); и

(d) влијанија и ***зависности*** од ***услуги за екосистеми***.

AR 5. При проценка на ***материјалноста на влијанијата, зависностите, ризиците и можностите***, друштвото треба да ги земе предвид одредбите во ЕСИО 2 ВРО-1 и ЕСИО

[90] Директниот двигател на климатските промени треба да се пријави во ЕСИО Е1 Климатски промени и загадување во ЕСИО Е2 Загадување.

1 *Поглавје 3 Двојна материјалност како основа за обелоденување на одржливост* и да ги опише неговите размислувања.

AR 6. Друштвото треба да ја процени материјалноста на биодиверзитетот и екосистемите во сопствените операции и во својот ***синџир на вредности*** нагоре и надолу низ синџирот, и може да ја спроведе својата проценка на ***материјалноста*** во согласност со првите три фази од пристапот ЛЕПП: Лоцирање (точка AR 7), Евалуација (точка AR 8) и Проценка (точка AR 9).

AR 7. Фаза 1 се однесува на локализирање на релевантни ***локации*** во однос на нивната интеракција со ***биодиверзитетот и екосистемите***. За да ги идентификува овие релевантни локации, друштвото може да:

(a) направи список на локации на директни средства и операции и поврзаните ***синџири на вредности*** нагоре и надолу низ синџирот кои се релевантни за деловните активности на друштвото. Понатаму, друштвото може да обезбеди информации за локации за кои се формално објавени идни операции;

(b) ги наведе биомите и екосистемите со кои се поврзува врз основа на списокот на локации идентификувани според точка AR 7(a);

(c) го идентификува моменталниот интегритет и важноста на биодиверзитетот и екосистемот на секоја локација, земајќи ги предвид информациите дадени во точките 16 и 17;

(d) да изготви список на локации каде што друштвото се поврзува со локации во или во близина на ***области чувствителни на биодиверзитетот***, земајќи ги предвид информациите дадени во точките 16 и 17; и

(e) да идентификува кои сектори, деловни единици, синџири на вредности или класи на средства се поврзуваат со биодиверзитетот и екосистемите во овие материјални локации. Наместо да ги идентификува овие интеракции по локација, друштвото може да избере да ги идентификува по ***суровина*** набавена или продадена по тежина во тони, доколку таквата практика нуди поголема транспарентност.

AR 8. Во Фаза 2, за да ги процени своите фактички или потенцијални влијанија и ***зависности од биодиверзитетот и екосистемите*** за релевантните локации, друштвото може да:

(a) ги идентификува деловните процеси и активностите што се поврзани со биодиверзитетот и екосистемите;

(b) ги идентификува фактичките и потенцијалните влијанија и зависности;

(c) ја наведе големината, обемот, фреквенцијата на појавување и временската рамка на влијанијата врз биодиверзитетот и екосистемите, земајќи ги предвид обелоденувањата согласно точките 16 и 17. Понатаму, друштвото може да го обелодени:

i. процентот на капацитетите на неговите ***добавувачи*** кои се наоѓаат во области склони кон ризик (со ***загрозени видови*** на Црвената листа на видови на IUCN, Директивата за птици и живеалишта или националната листа на загрозени видови, или во официјално признати заштитени подрачја, мрежата на заштитени подрачја Натура 2000 и Клучните подрачја на биолошка разновидност);

ii. ►**C1** процентот на расходи за набавки од добавувачи со објекти кои се наоѓаат во области склони кон ризик (со загрозени видови на Црвената листа на видови на IUCN, Директивата за птици и живеалишта или националната листа на загрозени видови, или во официјално признати заштитени подрачја, мрежата на заштитени подрачја Натура 2000 и Клучните подрачја на биолошка разновидност); ◄

(d) ја наведе големината и обемот на зависности од биодиверзитетот и екосистемите, вклучително и од суровините, ***природните ресурси*** и ***услуги за екосистеми***. Друштвото може да се потпира на меѓународните класификации како што е Заедничката меѓународна класификација на услуги за екосистеми (CICES).

AR 9. Во Фаза 3, за да ги процени своите материјални ***ризици и можности*** врз основа на резултатите од Фазите 1 и 2, друштвото може да ги земе предвид следниве категории:

(a) ***физички ризици*****:**

i. акутни ризици (на пр., природни катастрофи влошени од губење на крајбрежната заштита од ***екосистемите***, што доведува до трошоци од штети од бури врз крајбрежната инфраструктура, болести или штетници што влијаат на видот или сортата на културата на која се потпира друштвото, особено во случај на никаква или ниска генетска разновидност, губење на видови и ***деградација*** на екосистемот); и

ii. хронични ризици (на пр., губење на приносот на земјоделските култури поради намалување на услугите за опрашување, зголемување на оскудноста или варијабилно производство на клучни природни влезни податоци, деградација на екосистемот поради операции што водат до, на пример, крајбрежна ерозија и фрагментација на шумите, закиселување на океаните, губење на земјиштето поради ***опустинување*** и ***деградација на почвата*** и последователно губење на плодноста на почвата, губење на видовите).

(b) ***транзициски ризици*****,** вклучувајќи:

i. ***политика*** и правни прашања: на пр. воведување регулатива или политика (на пр. промени како што е зголемена заштита на земјиштето); изложеност на санкции и судски постапки (на пр. излевање на загадувачки отпадни води што го оштетуваат здравјето на луѓето и екосистемите; или кршење на правата, дозволите или доделувањата поврзани со биодиверзитетот; или небрежност

кон или убивање на ***загрозени видови***); зголемени обврски за известување за биодиверзитетот, екосистемите и поврзаните услуги;

i. технологија: на пр. замена на производи или услуги со производи или услуги со помало влијание врз ***биодиверзитетот*** или зависност од ***услуги за екосистеми***, недостаток на пристап до податоци или пристап до податоци со слаб квалитет што ги попречуваат проценките поврзани со биодиверзитетот, транзиција кон поефикасни и почисти технологии (т.е. со помало влијание врз биодиверзитетот), нови технологии за следење (на пр. сателит), барања за користење на одредени технологии (на пр. култури отпорни на климатски промени, механички опрашувачи, прочистување на вода, заштита од поплави);

ii. пазар: на пр., промена на понудата, побарувачката и финансирањето, нестабилност или зголемени трошоци за суровини (на пр., влезни елементи со интензивен биодиверзитет за кои цената се зголемила поради ***деградација*** на екосистемот);

iii. репутација: на пр., промена на општествените, клиентските или заедничките перцепции како резултат на улогата на организацијата во губењето на биодиверзитетот, кршење на правата поврзани со природата преку работењето, негативно медиумско известување поради влијанија врз критичните видови и/или екосистеми, социјални конфликти поврзани со биодиверзитетот околу загрозените видови, заштитените подрачја, ресурсите или ***загадувањето***.

(c) ***системски ризици,*** вклучувајќи:

i. Ризици од колапс на екосистемот критичен поради кој природниот систем повеќе не функционира, на пр., се достигнуваат пресвртни точки и колапс на екосистемите што резултира со големи географски или секторски загуби (збир на физичките ризици);

ii. агрегиран ризик поврзан со фундаменталните влијанија од губење на ***биолошката разновидност*** врз нивоата на транзиција и физичкиот ризик во еден или повеќе сектори во портфолиото (корпоративно или финансиско); и

iii. ризици од зараза дека финансиските тешкотии на одредени корпорации или финансиски институции поврзани со неуспехот да се земе предвид изложеноста на ризици поврзани со биодиверзитет се прелеваат на економскиот систем како целина.

(d) можности, вклучувајќи на пример:

i. категории на деловна успешност: ефикасност на ресурсите; производи и услуги; пазари; тек на капитал и финансирање; репутациски капитал; и

ii. категории на успешност за одржливост: заштита, реставрација и ***регенерација*** на екосистемите; одржливо користење на природните ресурси.

Презентација на информации:

AR 10. Друштвото може да ги земе предвид табелите подолу за да ја олесни проценката на ***материјалноста*** на материјалните ***локации*** идентификувани согласно точка AR 7:

Екосистемска услуга	**Вистински или потенцијални зависности**	
…	Промена на функционалноста	Финансиска загуба
…	Ограничено, умерено или значајно	Ограничено, умерено или значајно
…	…	…

Локација	**Загрозени видови, заштитени подрачја, клучни области на биодиверзитет**	**Вистински или потенцијални влијанија**			
…	…	Фреквенција на појавување	Брзина на влијанието	Тежина на влијанието	Потенцијал за ублажување
…	…	Висока, средна или ниска	<1 година или 1-3 години или >3 години	Висока, средна или ниска	Висок, среден или низок
…	…	…	…	…	…

Во однос на AR 7(д), друштвото може да го предвид употреба на табелата подолу:

Каде се произведуваат суровините или каде се набавени?	**Апсолутна тежина на суровините (и процент од тежината на суровината)**
Во области со видови наведени на Црвената листа на загрозени видови на IUCN, Директива за птици и Директива за живеалишта или на национални листи на загрозени видови	…

Каде се произведуваат суровините или каде се набавени?	Апсолутна тежина на суровините (и процент од тежината на суровината)
Во официјално признати заштитени подрачја	…
Во други клучни области на биодиверзитетот	…

Барање за обелоденување E4-2 – Политики поврзани со биодиверзитетот и екосистемите

AR 11. ***Политиките*** опишани во ова барање за обелоденување може да бидат интегрирани во поширок политики за животна средина или одржливост што опфаќаат различни подтеми.

AR 12. Друштвото може да обезбеди и информации за тоа како ***политиката*** се однесува на производството, набавката или потрошувачката на суровини, а особено како таа:

(a) ограничува набавки од ***добавувачи*** кои не можат да докажат дека не придонесуваат за значителна штета на заштитените подрачја или клучните области на ***биодиверзитетот*** (на пр., преку сертификација);

(b) се однесува на признати стандарди или сертификати од трети страни надгледувани од регулатори; и

(c) се однесува на суровини што потекнуваат од ***екосистеми*** со кои се управува за одржување или подобрување на условите за биодиверзитетот, што е докажано со редовно следење и известување за состојбата на биодиверзитетот и добивките или загубите.

AR 13. Друштвото може да обелодени информации за поврзаност и усогласеност со други глобални цели и договори како што се Целите за одржлив развој 2, 6, 14 и 15 или која било друга добро воспоставена глобална конвенција поврзана со биодиверзитетот и екосистемите.

AR 14. При обелоденување на политики поврзани со социјални последици од ***биолошката разновидност*** и ***зависностите и влијанијата*** поврзани со ***екосистемите*** согласно 23 (f), друштвото може особено да се повика на Протоколот од Нагоја и Конвенцијата за биолошка разновидност.

AR 15. При обелоденување на информации за тоа дали и како неговите ***политики*** се справуваат со социјалните последици од ***влијанијата*** поврзани со биолошката разновидност и екосистемите согласно точка 23(f), друштвото може да обезбеди информации во врска со:

(a) фер и правична распределба на придобивките што произлегуваат од користењето на генетските ресурси; и

(b) ***слободна, претходна и информирана согласност*** за пристап до генетски ресурси.

AR 16. Друштвото може да објасни и како неговата политика му овозможува да:

(a) избегне негативни влијанија врз биодиверзитетот и екосистемите во сопствените операции и поврзаниот синџир на вредности нагоре и надолу низ синџирот;

(b) да ги намали и минимизира неизбежните негативни влијанија врз биодиверзитетот и екосистемите во своето работење и низ целиот синџир на вредности нагоре и надолу низ синџирот;

(c) да ги обнови и рехабилитира деградираните екосистеми или да ги обнови исчистените екосистеми по изложеност на влијанија кои не можат целосно да се избегнат и/или минимизираат; и

(d) да го ублажи неговиот придонес кон двигателите на материјална ***загуба на биодиверзитетот***.

AR 17. При обелоденувањето на своите ***политики***, доколку се повикува на стандарди на однесување од трети страни, друштвото може да обелодени дали користениот стандард:

(a) е објективен и остварлив врз основа на научен пристап кон идентификување на проблемите и реалистичен во проценката на тоа како овие проблеми можат да се решат на терен под различни практични околности;

(b) се развива или одржува преку процес на континуирани консултации со ***засегнатите страни*** со избалансиран придонес од сите релевантни групи на засегнати страни, вклучувајќи производители, трговци, преработувачи, финансиери, локално население и заедници, ***домородни народи*** и организации на граѓанското општество што ги претставуваат интересите на ***потрошувачите***, животната средина и социјалните интереси, без ниедна група да има прекумерно овластување или право на вето врз содржината;

(c) охрабрува пристап во фази и континуирано подобрување, како во стандардот, така и во неговата примена на подобри практики за управување, и бара воспоставување значајни ***цели*** и специфични пресвртници за да се покаже напредокот во однос на принципите и критериумите со текот на времето;

(d) може да се потврди преку независни тела за сертификација или верификација, кои имаат дефинирани и ригорозни процедури за проценка што избегнуваат судир на интереси и се во согласност со упатствата на ISO за процедурите за акредитација и верификација или член 5(2) од Регулативата (ЕЗ) бр. 765/2008; и

(e) е во согласност со Кодексот за добра пракса на ISEAL.

Барање за обелоденување E4-3 – Активности и ресурси поврзани со биодиверзитетот и екосистемите

AR 18. Друштвото може да поврзе значителни парични износи на капитални и оперативни трошоци потребни за спроведување на преземените или планираните активности со:

(a) релевантните ставки или белешки во финансиските извештаи;

(b) клучните показатели за успешност кои се бараат во согласност со член 8 од Регулативата (ЕУ) 2020/852 и согласно Делегираната Регулатива (ЕУ) 2021/2178 на Комисијата; и

(c) доколку е применливо, планот за капитални трошоци што се бара со Делегираната регулатива на Комисијата (ЕУ) 2021/2178.

AR 19. Друштвото може да обелодени дали разгледува план за акција за „избегнување“, кој спречува штетни ***дејствија*** пред тие да се случат. Избегнувањето честопати вклучува одлука за отстапување од вообичаениот тек на развој на проектот. Пример за избегнување е менување на ***биодиверзитетот*** и екосистемскиот отпечаток на проектот за да се избегне уништување на природното ***живеалиште*** на ***локацијата*** и/или воспоставување на резервирани површини каде што се присутни приоритетни вредности на биодиверзитетот и ќе бидат зачувани. Како минимум, избегнувањето треба да се земе предвид таму каде што има вредности поврзани со биодиверзитетот и екосистемот кои се во една од следниве категории: особено ранливи и незаменливи, од особен интерес за ***засегнатите страни*** или каде што е потребен претпазлив пристап поради неизвесност во врска со проценката на влијанието или во врска со ефикасноста на мерките за управување. Трите главни типа на избегнување се дефинирани подолу:

(a) ►**C1** избегнување преку избор на локација (лоцирање на целиот проект подалеку од области чувствителни на биодиверзитетот); ◄

(b) ►**C1** избегнување преку дизајн на проектот (конфигурирање на инфраструктура за зачувување на областите чувствителни на биодиверзитетот); и◄

(c) избегнување преку закажување (временски проектни активности за да се земат предвид моделите на однесување на видовите (на пр., размножување, миграција) или функциите на екосистемот (на пр., динамика на реките).

AR 20. Во однос на клучните ***дејствија***, друштвото може да обелодени:

(a) листа на вклучени клучни ***засегнати страни*** (на пр., конкуренти, добавувачи, трговци на мало, други деловни партнери, засегнати заедници и власти, владини агенции) и како тие се вклучени, со наведување на клучните засегнати страни негативно или позитивно погодени од дејствијата и како тие се погодени, вклучувајќи ги влијанијата или придобивките создадени за засегнатите заедници, малите земјоделци, ***домородните народи*** или други лица во ранливи ситуации;

(b) каде што е применливо, објаснување за потребата од соодветни консултации и потребата од почитување на одлуките на засегнатите заедници;

(c) кратка проценка за тоа дали клучните активности можат да предизвикаат значителни негативни ***влијанија*** врз одржливоста;

(d) објаснување дали клучната акција е наменета да биде еднократна иницијатива или систематска практика;

(e) објаснување дали клучниот акционен план го спроведува само друштвото, користејќи ги ресурсите на друштвото, или е дел од поширока иницијатива во која друштвото значително придонесува. Доколку клучниот акционен план е дел од поширока иницијатива, друштвото може да обезбеди повеќе информации за проектот, неговите спонзори и другите учесници;

(f) опис на тоа како придонесува за системски промени, особено за промена на двигателите на биодиверзитетот и промените во екосистемот, на пр. преку технолошки, економски, институционални и социјални фактори и промени во основните вредности и однесувања;

AR 21. Во контекст на ова барање за обелоденување, „локално и домородно знаење“ се однесува на разбирањата, вештините и филозофиите развиени од општества со долга историја на интеракција со нивната природна околина. За руралните и ***домородните народи***, локалното знаење влијае врз донесувањето одлуки за фундаменталните аспекти од секојдневниот живот.

Показатели и цели

Барање за обелоденување Е4-4 – Цели поврзани со биодиверзитетот и екосистемите

AR 22. Друштвото може да наведе дали ***целта*** ги опфаќа недостатоците поврзани со критериумите за Значителен придонес за биолошката разновидност, како што е дефинирано во делегираните акти донесени согласно член 15(2) од Регулативата (ЕУ) 2020/852. Кога критериумите за Не Прави Значителна Штета за биолошката разновидност, како што е дефинирано во делегираните акти донесени согласно член 10(3), член 11(3), член 12(2), член 13(2) и член 14(2) од Регулативата (ЕУ) 2020/852, друштвото може да наведе дали целта ги адресира недостатоците поврзани со тие критериуми за Не Прави Значителна Штета.

AR 23. При обелоденување на информациите кои се бараат согласно точка 29 за потребите на поставување ***цели***, друштвото треба да ја земе предвид потребата од информирана и доброволна согласност од локалните и ***домородните народи***, потребата од соодветни консултации и потребата од почитување на одлуките на овие заедници.

AR 24. ***Целите*** поврзани со материјалните влијанија може да бидат претставени во табела како што е прикажано подолу:

Тип на цел според хиерархијата на ублажување	Основна вредност и базна година	Целна вредност и географски опсег			Поврзана политика или законска регулатива, доколку е релевантно
		2025 година	2030 година	До 2050 година	
Избегнување					
Минимизација					
Рехабилитација и реставрација					
Компензација или пребивање					

AR 25. ***Целите*** поврзани со потенцијално материјалните прашања за одржливост наведени во точка AR 4 од овој стандард, можат да бидат претставени во табела како што е прикажано подолу:

Вид на цел според прашањето за одржливост	Основна вредност и базна година	Целна вредност и географски опсег			Поврзана политика или законска регулатива, доколку е релевантно
		2025 година	2030 година	До 2050 година	

AR 26. Мерливите ***цели*** поврзани со ***биодиверзитетот и екосистемите*** можат да се изразат како:

(a) големина и локација на сите ***живеалишта*** заштитени или обновени, без разлика дали се директно или индиректно контролирани од друштвото, и дали успехот на мерката за реставрација бил или е одобрен од независни надворешни професионалци;

(b) рекреирани површини (средини во кои се спроведуваат иницијативи за управување со цел да се создаде живеалиште на ***локација*** каде што првично не постоело); или

(c) број или процент на проекти/локации чиј еколошки интегритет е подобрен (на пр., поставување рибни премини, коридори за диви животни).

Барање за обелоденување Е4-5 – Показатели за влијание поврзани со биодиверзитетот и промени во екосистемите

AR 27. При подготовката на информациите потребни согласно ова барање за обелоденување, друштвото треба да ги земе предвид и може да ги опише:

(a) користените методологии и ***показатели*** и објаснување зошто се избрани овие методологии и показатели, како и нивните претпоставки, ограничувања и неизвесности, како и сите промени во методологиите направени со текот на времето и зошто тие се случиле;

(b) опсегот на показателите и методологиите, на пример:

i. друштво, ***локација***, бренд, стока, корпоративна деловна единица, активност;

ii. опфатени аспекти (како што е наведено во точка AR 4).

(c) компонентите на ***биодиверзитетот*** во показателите: специфични за видот, специфични за екосистемот;

(d) географските подрачја опфатени со методологијата и објаснување зошто се изоставени сите релевантни географски подрачја;

(e) како показателите ги интегрираат ***еколошките прагови*** (на пр., ***интегритетот на биосферата*** и ***промената на копнениот систем, планетарните граници***) и алокации;

(f) фреквенцијата на следење, клучните показатели што се следат и основната состојба/вредност и основната година/период, како и референтниот период;

(g) дали овие показатели се потпираат на примарни податоци, секундарни податоци, моделирани податоци или на експертска проценка, или на комбинација од нив;

(h) индикација за тоа која акција се мери и следи преку показателите и како тие се поврзани со постигнувањето на ***целите***;

(i) дали показателите се задолжителни (задолжителни со закон) или доброволни. Доколку се задолжителни, друштвото може да го наведе релевантното законодавство; доколку се доброволни, друштвото може да се повика на кој било доброволен стандард или постапка што се користи; и

(j) дали показателите се темелат на или одговараат на очекувањата или препораките на релевантните и авторитативни национални, на ниво на ЕУ или меѓувладини упатства, ***политики***, законски прописи или договори, како што се Конвенцијата за биолошка разновидност (CBD) или Меѓувладина научна платформа за политика за биодиверзитет и услуги за екосистеми.

AR 28. Друштвото треба да обелодени ***показатели*** кои се проверливи и кои се технички и научно робусни со оглед на соодветните временски рамки на географските положби, и може да обелодени како показателите кои ги одбрало одговараат на тие критериуми. За

да се осигури дека показателите се релевантни, треба да постои јасна врска помеѓу индикаторот и целта на мерењето. Неизвесностите треба да се намалат колку што е можно повеќе. Податоците или механизмите што се користат треба да бидат поддржани од добро воспоставени организации и да се ажурираат со текот на времето. Робусни моделирани податоци и експертска проценка може да се користат таму каде што постојат празнини во податоците. Методологијата треба да биде доволно детална за да овозможи значајна споредба на влијанијата и активностите за ублажување со текот на времето. Процесите и дефинициите за собирање информации мора систематски да се применуваат. Ова овозможува значаен преглед на успешноста на друштвото со текот на времето и помага во внатрешната споредба и споредбата на исти нивоа.

AR 29. Доколку показателите одговараат на целта, треба да се усогласи основната вредност за обете. Основната вредност за ***биодиверзитетот*** е суштинска компонента на поширокиот процес на управување со биодиверзитетот и ***екосистемите***. Основната вредност е неопходна за поткрепа на проценката на влијанието и планирањето на управувањето, како и на следењето и адаптивното управување.

AR 30. Методологиите достапни за собирање податоци и мерење на влијанијата на друштвата врз ***биодиверзитетот и екосистемите*** можат да се поделат во три категории, како што следува:

(a) примарни податоци: собрани на лице место со користење на теренски истражувања;

(b) секундарни податоци: вклучувајќи слоеви на геопросторни податоци кои се преклопуваат со податоци за географска локација на деловните активности.

i. На ниво на вид, слоевите на податоци за опсегот на различни видови можат да се користат за да се предвидат видовите што можат да бидат присутни на различни локации. Ова ги вклучува ***локациите*** на кои се врши работата и локациите на снабдување. Различните слоеви на опсези ќе имаат различни нивоа на точност во зависност од одредени фактори (на пр., дали опсезите на видовите се рафинирани врз основа на достапноста на ***живеалиштата***). Информациите за статусот на загрозеност на видот и активностите што ги загрозуваат, можат да дадат индикација за веројатниот придонес што деловните активности може да го имаат врз движењето на трендовите на популацијата и статусот на загрозеност.

ii. На ниво на екосистем, може да се применат слоеви на податоци што ја одразуваат промената во обемот и состојбата на екосистемите, вклучувајќи ги нивоата на ***фрагментација на живеалиштата*** и поврзаностите.

(c) Моделирани податоци за состојбата на биодиверзитетот: Пристапите базирани на модели најчесто се користат за мерење на показателите за ниво на екосистем (на пр., обем, состојба или функција). Моделите квантификуваат како големината на различните притисоци влијае на состојбата на биодиверзитетот. Тие се нарекуваат

односи притисок-состојба и се базираат на глобално собрани податоци. Резултатите од моделирањето се применуваат локално за да се процени како притисоците на ниво на преземени активности ќе предизвикаат промени во состојбата на екосистемот. Двигателот на влијание генерално има три главни карактеристики: големина (на пр., количина на загадувач, интензитет на бучава), просторен обем (на пр., површина на контаминирано земјиште) и временски обем (времетраење на перзистенцијата на загадувачот).

AR 31. Во однос на проценката на животниот циклус за користење на земјиштето, друштвотоможе да се повика на „Показателите за животна средина поврзани со користењето на земјиштето за проценка на животниот циклус“ од страна на Заедничкиот истражувачки центар.

AR 32. Во однос на воведувањето на инвазивни страни видови, друштвото може да ги обелодени патеките и бројот на инвазивни страни видови и обемот на површината покриена со ***инвазивни страни видови***.

AR 33. Во однос на показателите за обемот и состојбата на ***екосистемите***, корисни упатства може да се најдат во работата на Системот на Обединетите нации за еколошко економско сметководство - Екосистемско сметководство (UN SEEA EA).

AR 34. Друштвото може да објави во единици на површина (на пр., м2 или хектари) за користењето на земјиштето користејќи ги упатствата обезбедени од Шемата за еко-управување и ревизија (EMAS):[91]

(a) целосна употреба на земјиштето;

(b) вкупна запечатена површина;

(c) вкупна површина ориентирана кон природата на ***локацијата***; и

(d) вкупна површина ориентирана кон природата надвор од локацијата.

AR 35. Друштвото може да обелодени, на пример, промена на земјишната покривка, што е физичка репрезентација на двигателите „модификација на живеалиштето“ и „индустриски и домашни активности“, т.е. вештачка или природна промена на физичките својства на површината на земјата на одредена локација.

AR 36. Земјишната покривка е типична променлива што може да се процени со податоци за набљудување на Земјата.

AR 37. При известување за материјални влијанија поврзани со ***екосистемите***, друштвото може, покрај обемот и состојбата на екосистемите, да го земе предвид и функционирањето на екосистемите со користење на:

[91] Како што е предложено со Регулативата на Комисијата (ЕУ) 2018/2026 од 19 декември 2018 година за изменување на Анекс IV на Регулативата (ЕЗ) бр. 1221/2009 на Европскиот парламент и на Советот за доброволно учество на организации во шема за еко-управување и ревизија на Заедницата (EMAS) (Сл. весник L 325, 20.12.2018 година, стр. 18).

(a) показател што мери процес или функција што екосистемот ја завршува или што ја одразува способноста на екосистемот да го преземе тој специфичен процес или функција: на пр. нето примарна продуктивност, што е мерка за продуктивноста на растенијата врз основа на стапката со која енергијата се складира од растенијата и се става на располагање на други видови во екосистемот. Тоа е основен процес што се јавува за функционирање на екосистемите. Поврзан е со многу фактори, како што е разновидноста на видовите, но не ги мери овие фактори директно; или

(b) Показател што ги мери промените во популацијата на научно идентификувани видови кои се под закана.

AR 38. На ниво на екосистем, може да се применат нивоа на податоци што ја одразуваат промената во обемот и состојбата на ***екосистемите***, вклучувајќи ги нивоата на ***фрагментација на живеалиштата*** и поврзаноста.

Барање за обелоденување Е4-6 – Очекувани финансиски ефекти од материјалниот биодиверзитет и ризиците и можностите поврзани со екосистемот

AR 39. Друштвото може да вклучува проценка на неговите поврзани производи и услуги кои се изложени на ризик на краток, среден и долг рок, објаснувајќи како се дефинираат тие, како се проценуваат финансиските износи и кои критични претпоставки се прават.

AR 40. Квантификацијата на ***очекуваните финансиски ефекти*** во монетарна смисла согласно точка 45(а) може да биде единечен износ или опсег.

ЕСИО Е5. КОРИСТЕЊЕ НА РЕСУРСИ И ЦИРКУЛАРНА ЕКОНОМИЈА

Содржина

Цел 237

Интеракции со други ЕСИО 238

Барања за обелоденување 239

ЕСИО 2 Општи обелоденувања 239

Управување со влијанија, ризици и можности 239

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 ВРО-1 – Опис на процесите за идентификување и проценка на употребата на материјални ресурси и влијанија, ризици и можности поврзани со циркуларната економија 239

Барање за обелоденување Е5-1 – Политики поврзани со користење на ресурсите и циркуларната економија 240
Барање за обелоденување Е5-2 – Активности и ресурси п оврзани со користење на ресурсите и циркуларната економија 240
Показатели и цели 241
Барање за обелоденување Е5-3 – Цели поврзани со користење на ресурсите и циркуларната економија 241
Барање за обелоденување Е5-4 – Прилив на ресурси 242
Барање за обелоденување Е5-5 – Одлив на ресурси 243
Производи и материјали 243
Отпад 244
Барање за обелоденување Е5-6 – Очекувани финансиски ефекти од користењето на материјални ресурси и ризици и можности поврзани со циркуларната економија 245
Додаток А. Барања за примена 246
ЕСИО 2 Општи обелоденувања 246
Управување со влијанија, ризици и можности 246
Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 ВРО-1 – Опис на процесите за идентификување и проценка на употребата на материјални ресурси и влијанија, ризици и можности поврзани со циркуларната економија 246
Барање за обелоденување Е5-1 – Политики поврзани со користење на ресурсите и циркуларната економија 249
Барање за обелоденување Е5-2 – Активности и ресурси во врска со користење на ресурсите и циркуларната економија 249
Показатели и цели 250
Барање за обелоденување Е5-3 - Цели поврзани со користење на ресурсите и циркуларната економија 250
Барање за обелоденување Е5-4 - Прилив на ресурси 251
Барање за обелоденување Е5-5 - Одлив на ресурси 251
Барање за обелоденување Е5-6 – Очекувани финансиски ефекти од користење на материјални ресурси и ризици и можности поврзани со циркуларната економија 252

Цел

1. Целта на овој стандард е да ги утврди барањата за обелоденување што ќе им овозможат на корисниците на ***изјавата за одржливост*** да разберат:

   (a) како друштвото влијае врз користењето на ресурсите, вклучувајќи ја ефикасноста на ресурсите, избегнувањето на осиромашување на ресурсите и одржливо снабдување и користење на обновливи ресурси (наведени во овој стандард како „користење на ресурсите и циркуларна економија“) во однос на материјалните позитивни и негативни фактички или потенцијални ***влијанија***;

   (b) сите преземени ***мерки*** и резултатот од таквите мерки, за спречување или ублажување на фактичките или потенцијалните негативни влијанија што произлегуваат од користење на ресурсите, вклучувајќи ги и мерките за одвојување на економскиот раст од користењето на материјалите и за справување со ризиците и можностите;

   (c) плановите и капацитетот на друштвото да ја прилагоди својата стратегија и ***деловен модел*** во согласност со ***принципите на циркуларната економија***, вклучувајќи, но не ограничувајќи се на минимизирање на ***отпадот***, одржување на вредноста на производите, материјалите и другите ресурси на нивната највисока вредност и подобрување на нивната ефикасна употреба во производството и потрошувачката;

   (d) природата, видот и обемот на материјалните ризици и можности на друштвото поврзани со влијанијата и ***зависностите*** на друштвото, кои произлегуваат од користење на ресурсите и циркуларната економија, и како друштвото управува со нив; и

   (e) ***финансиските ефекти*** врз друштвото на краток, среден и долг рок од материјалните ризици и можности што произлегуваат од влијанијата и зависностите на друштвото од користење на ресурсите и циркуларната економија.

2. Овој стандард ги утврдува барањата за обелоденување поврзани со „користење на ресурси“ и „циркуларна економија“, а особено за:

   (a) ***прилив на ресурси*** вклучувајќи ја циркуларноста на приливот на материјални ресурси, земајќи ги предвид обновливите и необновливите ресурси; и

   (b) ***одлив на ресурси*** вклучувајќи информации за производи и материјали; и

   (c) ***отпад*.**

3. ***Циркуларна економија*** значи економски систем во кој вредноста на производите, материјалите и другите ресурси во економијата се одржува што е можно подолго, подобрувајќи ја нивната ефикасна употреба во производството и потрошувачката, со што се намалува влијанието врз животната средина од нивната употреба, минимизирајќи го ***отпадот*** и ослободувањето на опасни ***супстанци*** во сите фази од

нивниот животен циклус, вклучително и преку примена на ***хиерархијата на отпад***. Целта е да се максимизира и одржи вредноста на техничките и биолошките ресурси, производите и материјалите преку создавање систем што овозможува ***трајност***, оптимална употреба или повторна употреба, обновување, преработка, ***рециклирање*** и циклус на хранливи материи.

4. Овој стандард се темели на релевантните законски рамки и ***политики*** на ЕУ, вклучувајќи го Акцискиот план на ЕУ за циркуларна економија, Директивата 2008/98/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот[92] (Рамковна директива за отпад) и индустриската стратегија на ЕУ.

5. За да се оцени преминот од вообичаено работење, што значи економија во која се извлекуваат ограничени ресурси за да се произведат производи што се користат, а потоа се фрлаат („земи-направи-фрли“), кон циркуларен економски систем, овој стандард се потпира на идентификацијата на физичките текови на ресурсите, материјалите и производите што ги користи и генерира друштвото преку бБарањето за обелоденување Е5-4 *Прилив на ресурси* и барањето за обелоденување Е5-5 *Одлив на ресурси*.

Интеракции со други ЕСИО

6. Користење на ресурсите е главен двигател на други влијанија врз животната средина, како што се климатските промени, ***загадувањето***, водните и ***морските ресурси*** и биодиверзитетот. Циркуларната економија е систем кој се стреми кон одржливо користење на ресурсите во екстракцијата, преработката, производството, потрошувачката и управувањето со ***отпадот***. Таквиот систем носи повеќекратни еколошки придобивки, особено, намалување на потрошувачката на материјали и енергија и ***емисиите*** во воздухот (емисии на стакленички гасови или друго загадување), ограничување на ***повлекувањата и испуштањата на вода*** и ***регенерација*** на природата со што се ограничува влијанието врз биодиверзитетот.

7. За да се обезбеди сеопфатен преглед на тоа кои други прашања од областа на животната средина би можеле да бидат од суштинско значење за користење на ресурсите и циркуларната економија, релевантните барања за обелоденување се опфатени во другите ЕСИО за животната средина, како што следува:

   (a) ЕСИО Е1 *Климатски промени*, кои се однесуваат, поконкретно, на ***емисиите*** на стакленички гасови и енергетските ресурси (потрошувачка на енергија);

   (b) ЕСИО Е2 *Загадување*, кое се однесува, поконкретно, на емисиите во водата, воздухот и ***почвата***, како и на ***супстанците што предизвикуваат загриженост***;

[92] Директива 2008/98/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 19 ноември 2008 година за отпад и за укинување на одредени директиви (Сл. весник L 312, 22.11.2008 година, стр. 3).

(c) ЕСИО Е3 *Водни и морски ресурси*, кој поконкретно се однесува на водните ресурси (потрошувачка на вода) и морските ресурси; и

(d) ЕСИО Е4 *Биодиверзитет и екосистеми*, кој поконкретно се однесува на екосистемите, видовите и суровините.

8. Влијанијата на друштвото поврзани со користење на ресурсите и циркуларната економија, особено влијанијата поврзани со ***отпадот***, можат да влијаат врз луѓето и заедниците. Материјалните негативни влијанија врз ***засегнатите заедници*** од користење на ресурсите и ***циркуларната економија*** што се припишуваат на друштвото се опфатени во ЕСИО С3 *Засегнати заедници*. Ефикасното и циркуларно користење на ресурсите, исто така, придонесува за конкурентноста и економската благосостојба.

9. Овој стандард треба да се чита заедно со ЕСИО 1 *Општи барања* и ЕСИО 2 *Општи обелоденувања*.

Барања за обелоденување

ЕСИО 2 Општи обелоденувања

10. Барањата од овој дел треба да се читаат заедно со и да се известуваат заедно со обелоденувањата што ги бара ЕСИО 2 поглавје 4 *Управување со влијанија, ризици и можности*.

Управување со влијанија, ризици и можности

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 ВРО-1 – Опис на процесите за идентификување и проценка на употребата на материјални ресурси и влијанија, ризици и можности поврзани со циркуларната економија

11. Друштвото треба да го опише процесот за идентификување на материјалните ***влијанија, ризици и можности*** поврзани со користење на ресурсите и циркуларната економија, особено во однос на ***приливот на ресурси, одливот на ресурси и отпадот***, и треба да обезбеди информации за:

(a) дали друштвото ги прегледало своите средства и активности со цел да ги идентификува своите реални и потенцијални ***влијанија, ризици и можности*** во неговото ***работење*** и во неговиот синџир на вредности нагоре и надолу низ синџирот, и доколку е така, методологиите, претпоставките и алатките што се користат при прегледот;

(b) дали и како друштвото спровело консултации, особено, со засегнатите заедници.

Барање за обелоденување Е5-1 – Политики поврзани со користење на ресурсите и циркуларната економија

12. Друштвото треба да ги опише политиките кои ги усвоило за управување со неговите материјални влијанија, ризици и можности поврзани со користење на ресурсите и циркуларната економија.

13. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на степенот до кој друштвото има ***политики*** кои се однесуваат на идентификација, проценка, управување и/или ***санација*** на неговите материјални ***влијанија, ризици и можности*** поврзани со користење на ресурсите и ***циркуларната економија***.

14. Обелоденувањето што се бара со точка 12 треба да ги содржи информациите за ***политиките*** што ги има воспоставено друштвото за управување со неговите материјални ***влијанија, ризици и можности*** поврзани со користење на ресурсите и ***циркуларната економија*** во согласност со ЕСИО 2 МБО-П *Усвоени политики за управување со прашањата за материјална одржливост*.

15. Во резимето, друштвото треба да наведе дали и како неговите политики ги опфаќаат следниве прашања, доколку се од суштинско значење:

    (a) транзиција од употреба на необработени ресурси, вклучително и релативно зголемување на употребата на секундарни (рециклирани) ресурси;

    (b) одржливо снабдување и користење на обновливи ресурси.

16. Политиките треба да се однесуваат на материјалните влијанија, ризици и можности во неговото работење и по должината на неговиот синџир на вредности нагоре и надолу низ синџирот.

Барање за обелоденување Е5-2 – Активности и ресурси поврзани со користење на ресурсите и циркуларната економија

17. Друштвото треба да ги обелодени неговите активности за користење на ресурсите и циркуларна економија, како и ресурсите доделени за нивно спроведување.

18. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на клучните ***активности*** преземени и планирани за постигнување на ***целите*** и задачите на ***политиката*** поврзани со користење на ресурсите и циркуларната економија.

19. Описот на користење на ресурсите и ***активностите*** поврзани со циркуларната економија и распределените ресурси треба да ги следи принципите дефинирани во ЕСИО 2 МБО-А *Активности и ресурси во врска со прашањата за материјална одржливост*.

20. Покрај ЕСИО 2 МБО-А, друштвото може да наведе дали ативностите и ресурсите ги опфаќаат и на кој начин, следните:

(a) повисоки нивоа на ефикасност на ресурсите во користењето на технички и биолошки материјали и вода, особено во однос на критичните суровини и ретките земни метали како што се наведени во Информативниот систем за суровини;

(b) повисоки стапки на употреба на секундарни суровини (рециклирани материјали);

(c) примена на циркуларен дизајн, што доведува до зголемена ***издржливост*** на производот и оптимизација на употребата, како и повисоки стапки на: повторна употреба, поправка, реновирање, преработка, пренамена и рециклирање.

(d) примена на циркуларни деловни практики како што се (i) ***активности*** за задржување на вредноста (одржување, поправка, реновирање, преработка, собирање компоненти, надградба и повратна логистика, системи со затворен циклус, малопродажба на половна стока), (ii) активности за максимизирање на вредноста (системи за производи-услуги, деловни модели на соработка и економија на споделување), (iii) активности на крајот од животниот век (***рециклирање***, производство на рециклирани материјали со повисока вредност, проширена одговорност на производителот) и (iv) активности за ефикасност на системите (индустриска симбиоза);

(e) преземени мерки за спречување на создавање ***отпад*** во синџирот на вредности на друштвото, нагоре и надолу низ синџирот; и

(f) оптимизација на ***управувањето со отпад*** во согласност со ***хиерархијата на отпад***.

Показатели и цели

Барање за обелоденување Е5-3 – Цели поврзани со користење на ресурсите и циркуларната економија

21. Друштвото треба да ги обелодени целите поврзани со користење на ресурсите и циркуларната економија што ги поставило.

22. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на ***целите*** што друштвото ги усвоило за поддршка на својата ***политика*** за користење на ресурсите и ***циркуларна економија*** и да се справи со неговите материјални влијанија, ризици и можности.

23. Описот на ***целите*** треба да ги содржи барањата за информации дефинирани во ЕСИО 2 МБО-Ц. *Следење на ефективноста на политиките и активностите преку цели*.

24. Обелоденувањето што се бара со точка 21 треба да наведе дали и како ***целите*** на друштвото се поврзани со ***приливот и одливот на ресурси***, вклучувајќи го ***отпадот***, производите и материјалите, и, поконкретно, со:

(a) зголемување на циркуларниот дизајн на производи (вклучувајќи на пример дизајн за ***издржливост***, расклопување, поправливост, рециклирање итн.);

(b) зголемување на ***стапката на циркуларна употреба на материјали***;

(c) минимизирање на примарните суровини;

(d) одржливо снабдување и користење (во согласност со каскадниот принцип) на обновливи ресурси;

(e) ***управувањето со отпад***, вклучително и подготовка за соодветен третман; и

(f) други прашања поврзани со користење на ресурсите или циркуларната економија.

25. Преземањето на обврската треба да наведе на кој слој од ***хиерархијата на отпад*** се однесува целта.

26. Покрај ЕСИО 2 МБО-Ц, друштвото може да наведе дали ***еколошките прагови*** и распределбите специфични за субјектот биле земени предвид при поставување на ***целите***. Доколку е така, друштвото може да наведе:

(a) идентификуваните еколошки прагови и методологијата што се користи за идентификување на таквите прагови;

(b) дали праговите се специфични за субјектот и ако е така, како се утврдени; и

(c) како е распределена одговорноста за почитување на идентификуваните еколошки прагови во друштвото.

27. Друштвото треба да наведе како дел од контекстуалните информации дали ***целите*** што ги поставило и презентирало се задолжителни (задолжителни според закон) или доброволни.

Барање за обелоденување Е5-4 – Прилив на ресурси

28. Друштвото треба да обелодени информации за приливот на ресурси поврзани со неговите материјални влијанија, ризици и можности.

29. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање за користење на ресурсите во работењето на друштвото и неговиот синџир на вредности нагоре.

30. Обелоденувањето што се бара со точка 28 треба да вклучува опис на ***приливот на ресурси*** ако се материјални: производи (вклучувајќи ***пакување***) и материјали (специфицирајќи ги критичните суровини и ретките земји), водата и имотот, постројките и опремата што се користат во работењето на друштвото и по должината на неговиот синџир на вредности нагоре.

31. Кога друштвото проценува дека приливот на ресурси е материјално прашање за одржливост, тоа треба да ги обелодени следните информации за материјалите што се

користат за производство на производите и услугите на друштвото во текот на извештајниот период, во тони или килограми:

(a) вкупната тежина на производите и техничките и биолошките материјали што се користеле во текот на извештајниот период;

(b) процентот на биолошки материјали (и биогорива што се користат за неенергетски цели) што се користат за производство на производите и услугите на друштвото (вклучувајќи го и ***пакувањето***) што се набавуваат одржливо, со информации за користената шема за сертификација и за примената на каскадниот принцип; и

(c) тежината во апсолутна вредност и процент, на секундарните повторно употребени или рециклирани компоненти, секундарните меѓупроизводи и секундарните материјали што се користат за производство на производите и услугите на друштвото (вклучувајќи ја и амбалажата).

32. Друштвото треба да обезбеди информации за методологиите што се користат за пресметување на податоците. Треба да наведе дали податоците се добиени од директно мерење или од проценки, како и да ги обелодени клучните претпоставки што се користат.

Барање за обелоденување E5-5 – Одлив на ресурси

33. Друштвото треба да обелодени информации за одливот на ресурси, вклучувајќи го и отпадот, поврзани со неговите материјални влијанија, ризици и можности.

34. Целта на ова барање за обелоденување е да се обезбеди разбирање за:

(a) како друштвото придонесува кон ***циркуларната економија*** преку i) дизајнирање производи и материјали во согласност со ***принципите на циркуларната економија*** и ii) зголемување или максимизирање на степенот до кој производите, материјалите и ***отпадот*** од преработка се рециклираат во пракса по првата употреба; и

(b) стратегијата на друштвото за намалување и ***управување со отпадот***, степенот до кој друштвото знае како се управува со неговиот отпад пред потрошувачката во сопствените активности.

Производи и материјали

35. Друштвото треба да обезбеди опис на клучните производи и материјали што произлегуваат од производствениот процес на друштвото и кои се дизајнирани според циркуларни принципи, вклучувајќи ***издржливост***, повторна употреба, поправка, расклопување, повторно производство, обновување, ***рециклирање***, рециркулација според биолошкиот циклус или оптимизација на употребата на производот или материјалот преку други циркуларни деловни модели.

36. Друштвата за кои одливите се материјални треба да обелоденат:

(a) Очекуваната ***трајност*** на производите што ги пласира друштвото на пазарот, во однос на индустрискиот просек за секоја група производи;

(b) ►C1 Поправливоста на производите, користејќи воспоставен систем за оценување, каде што е можно; ◄

(c) Стапките на рециклирана содржина во производите и нивното ***пакување***.

Отпад

37. Друштвото треба да ги обелодени следните информации за вкупната количина на ***отпад*** од неговото работење, во тони или килограми:

(a) вкупната количина на генериран отпад;

(b) вкупната количина по тежина пренасочена од отстранување, со распределба помеѓу ***опасен отпад*** и неопасен отпад и распределба според следниве типови операции за ***обновување***:

i. подготовка за повторна употреба;

ii. ***рециклирање;*** и

iii. други операции за обновување.

(c) количината по тежина насочена кон отстранување според видот на третман на отпад и вкупната количина што ги собира сите три вида, со поделба помеѓу ***опасен отпад*** и неопасен отпад. Видовите третман на отпад што треба да се објават се:

i. ***согорување;***

ii. депонирање на отпад; и

iii. други операции за отстранување;

(d) вкупната количина и процент на нерециклиран отпад.[93]

38. При обелоденување на составот на ***отпадот***, друштвото треба да ги наведе:

(a) тековите на отпад релевантни за неговиот сектор или активности (на пр. јаловина за друштвото во рударскиот сектор, електронски отпад за друштвото во секторот за ***потрошувачка*** на електроника или отпад од храна за друштвото во земјоделството или во угостителскиот сектор); и;

(b) материјалите што се присутни во отпадот (на пр. биомаса, метали, неметални минерали, пластика, текстил, критични суровини и ретки земни метали).

[93] Оваа информација им помагана учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи е изведена од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е утврдено со показателот бр. 13 во Табела II од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување за одржливи инвестиции („Сооднос на нерециклиран отпад“).

39. Друштвото, исто така, треба да ја обелодени вкупната количина на ***опасен отпад*** и радиоактивен отпад генериран од друштвото, каде што радиоактивниот отпад е дефиниран во член 3(7) од Директивата на Советот 2011/70/Евроатом.[94]

40. Друштвото треба да обезбеди контекстуални информации за методологиите што се користат за пресметување на податоците, а особено критериумите и претпоставките што се користат за одредување и класификација на производите дизајнирани според циркуларни принципи согласно точка 35. Треба да наведе дали податоците се добиени од директно мерење или од проценки; и да ги обелодени клучните претпоставки што се користат.

Барање за обелоденување E5-6 – Очекувани финансиски ефекти од користењето на материјални ресурси и ризици и можности поврзани со циркуларната економија

41. Друштвото треба да ги обелодени очекуваните финансиски ефекти од материјалните ризици и можности што произлегуваат од користење на ресурсите и влијанијата поврзани со циркуларната економија.

42. Информациите што се бараат со точка 41 се дополнителни информации за тековните финансиски ефекти врз финансиската состојба, финансиската успешност и паричните текови на субјектот за периодот на известување, што се бараат според ЕСИО 2 СДМ-3 точка 48 (d). Целта на ова барање за обелоденување е да се обезбеди разбирање за:

(a) ***очекувани финансиски ефекти*** поради материјални ризици што произлегуваат од користењето на материјални ресурси и влијанијата и ***зависностите*** поврзани со ***циркуларната економија*** и како овие ризици имаат или разумно може да се очекува да имаат) материјално влијание врз финансиската состојба, финансиската успешност и паричните текови на друштвото на краток, среден и долг рок; и

(b) очекувани финансиски ефекти поради материјалните можности поврзани со користење на ресурсите и циркуларната економија.

43. Обелоденувањето треба да вклучува:

(a) квантификација на ***очекуваните финансиски ефекти*** во монетарна смисла пред да се разгледа користење на ресурсите и активностите поврзани со циркуларната економија, или каде што не е можно без непотребни трошоци или напор, квалитативни информации. За ***финансиските ефекти*** што произлегуваат од материјални можности, квантификацијата не е потребна ако тоа би резултирало со обелоденување што не ги исполнува квалитативните карактеристики на

[94] Директива на Советот 2011/70/Евроатом од 19 јули 2011 година за воспоставување рамка на Заедницата за одговорно и безбедно управување со потрошено гориво и радиоактивен отпад (OJ L 199, 2.8.2011 година, стр. 48). Оваа информација им помагана учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи е изведена од задолжителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е утврдено со показателот бр. 9 во Табела I од Анекс I на Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување за одржливи инвестиции („Сооднос на опасен отпад и радиоактивен отпад“).

информациите (види ЕСИО 1 Додаток В *Квалитативни карактеристики на информациите*);

(b) опис на разгледаните ефекти, влијанијата и зависностите на кои тие се однесуваат и временските периоди во кои веројатно ќе се материјализираат;

(c) критичните претпоставки што се користат за квантифицирање на ***очекуваните финансиски ефекти***, како и изворите и нивото на неизвесност на тие претпоставки.

Додаток А. Барања за примена

Овој додаток е составен дел од ЕСИО Е5. Тој ја олеснува примената на барањата за обелоденување утврдени во овој стандард и има иста важност како и другите делови од стандардот.

ЕСИО 2 Општи обелоденувања

Управување со влијанија, ризици и можности

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 ВРО-1 – Опис на процесите за идентификување и проценка на употребата на материјални ресурси и влијанија, ризици и можности поврзани со циркуларната економија

AR 1. При спроведување на проценка на ***материјалноста*** на подтемите за животната средина, друштвото треба да ја процени материјалноста на користење на ресурсите и циркуларната економија во сопствените операции и во својот синџир на вредности на нагорниот и надолниот тек, и може да ги земе предвид четирите фази подолу, познати и како ЛЕПП пристап:

(a) Фаза 1: лоцирање каде се одвива интеракција со природата во работењето на друштвото и по должината на неговиот ***синџир на вредности*** нагоре и надолу низ синџирот;

(b) Фаза 2: евалуација на ***зависностите*** и влијанијата;

(c) Фаза 3: проценка на материјалните ризици и можности;

(d) Фаза 4: подготовка и известување за резултатите од проценката на материјалноста.

AR 2. Во однос на ЕСИО Е5, фазите 1 и 2 се потпираат главно на проценките на ***материјалноста*** спроведени според ЕСИО Е1 (вклучувајќи ја потрошувачката на енергија), ЕСИО Е2 (загадување), ЕСИО Е3 (морски ресурси, потрошувачка на вода) и ЕСИО Е4 (биодиверзитет, екосистеми, суровини). Всушност, ***циркуларната економија*** на крајот има за цел да го намали влијанието врз животната средина од употребата на производи, материјали и други ресурси, минимизирајќи го ***отпадот*** и ослободувањето

на опасни ***супстанции*** и со тоа да ги намали влијанијата врз природата. Ова барање за примена се фокусира главно на третата фаза од овој ЛЕПП пристап, додека четвртата фаза се однесува на исходот од процесот.

AR 3. Процесот на проценка на материјалноста на **влијанијата, зависностите, ризиците и можностите** треба да ги земе предвид одредбите во ЕСИО 2 ВРО-1 Опис на процесите за идентификување и проценка на материјалните влијанија, ризици и можности и ВРО-2 Барања за обелоденување во ЕСИО опфатени со изјавата за одржливост на друштвото.

AR 4. Подтемите поврзани со користење на ресурсите и **циркуларната економија** опфатени со проценката на **материјалноста** вклучуваат:

(a) ***прилив на ресурси*** вклучувајќи ја циркуларноста на приливот на материјални ресурси, земајќи ја предвид оптимизацијата на користење на ресурсите, интензитетот на материјалите и производите и обновливите и необновливите ресурси;

(b) ***одлив на ресурси*** поврзани со производи и услуги; и

(c) ***отпад,*** вклучувајќи го ***управувањето*** со ***опасен отпад*** и неопасен отпад.

AR 5. Во Фаза 3, за да ги процени неговите материјални ***ризици и можности*** врз основа на резултатите од Фазите 1 и 2, друштвото може:

(a) да ги идентификува ***трансициските ризици*** и можности во неговото работење и во неговиот ***синџир на вредности*** на нагорниот и надолниот тек, вклучувајќи го и ризикот од останување во ***сценарио*** на вообичаено работење:

i. ***политика*** и правни прашања, на пр. забрани за екстракција и употреба на необновливи ресурси, прописи за третман на ***отпад***;

ii. технологија, на пр. воведување на пазарот на нови технологии за замена на постојната употреба на производи и материјали;

iii. пазар, на пр., менување на понудата, побарувачката и финансирањето;

iv. репутација, на пр. промена на општествените, клиентските или перцепциите на заедницата.

(b) идентификување на ***физички ризици***, вклучително и осиромашување на залихите и употреба на необработени и обработени обновливи ресурси, како и на необновливи ресурси;

(c) идентификување на можностите категоризирани според:

i. ефикасност на ресурсите: на пр., транзиција кон поефикасни услуги и процеси што бараат помалку ресурси, еко-дизајн за ***долговечност***, поправка, повторна употреба, рециклирање, нуспроизводи, системи за враќање, одвојување на активноста од екстракција на материјали, интензивирање на циркуларната употреба на материјали, создавање систем што овозможува

дематеријализација (на пр., дигитализација, подобрување на стапките на искористеност, намалување на тежината); практики за да се обезбеди дека производите и материјалите се собираат, сортираат и повторно се користат, поправаат, обновуваат, повторно се произведуваат;

ii. пазари: на пр., побарувачка за производи и услуги што бараат помалку ресурси и нови модели на потрошувачка како што се производ-како-услуга, плаќање-по-употреба, споделување, лизинг;

iii. финансирање: на пр., пристап до зелени фондови, обврзници или заеми;

iv. отпорност: на пр. диверзификација на ресурсите и деловните активности (на пр. започнување нова деловна единица за ***рециклирање*** на нови материјали), инвестирање во зелени инфраструктури, усвојување механизми за рециклирање и циркуларност што ги намалуваат ***зависностите***, способност на друштвото да ги заштити идните залихи и текови на ресурси; и

v. репутација.

AR 6. Друштвото може да ги земе предвид следните методологии за да ги процени неговите ***влијанија, ризици и можности*** во неговото работење и по должината на својот ***синџир на вредности*** нагоре и надолу низ синџирот:

(a) Препорака на Комисијата 2021/2279 за употреба на методите за еколошки отпечаток за мерење и соопштување на еколошките перформанси на производите и организациите во текот на животниот циклус (Анекс I – Еколошки отпечаток на производот; Анекс III – Еколошки отпечаток на организацијата); и

(b) Анализа на протокот на материјали (MFA) од Европската агенција за животна средина.

AR 7. При обезбедување информации за исходот од проценката на ***материјалноста***, друштвото треба да земе предвид:

(a) список на деловни единици поврзани со користење на ресурсите и влијанијата, ризиците и можностите на ***циркуларната економија*** во контекст на производите и услугите на друштвото и ***отпадот*** што го генерира;

(b) список и приоритизација на материјалните ресурси што ги користи друштвото;

(c) материјалните влијанија и ризици од останување во вообичаеното работење;

(d) материјалните можности поврзани со циркуларната економија;

(e) материјалните влијанија и ризици од транзицијата кон циркуларна економија; и

(f) фазите од ***синџирот на вредности*** каде што се концентрирани употребата на ресурси, ризиците и негативните влијанија.

Барање за обелоденување Е5-1 – Политики поврзани со користење на ресурсите и циркуларната економија

AR 8. Политиките опишани во ова барање за обелоденување може да бидат интегрирани во поширок политики за животна средина или одржливост што опфаќаат различни подтеми.

AR 9. При обезбедување информации за неговите политики, друштвото треба да разгледа дали и како неговите политики се однесуваат на:

(a) ***хиерархијата на отпадот***: (a) превенција; (b) подготовка за повторна употреба; (c) ***рециклирање***; (d) друго ***обновување***, на пр. обновување на енергија; и (e) отстранување. Во овој контекст, третманот на ***отпадот*** не може да се смета за обновување;

(b) давање приоритет на избегнување или минимизирање на отпадот (повторна употреба, поправка, обновување, преработка и пренамена) пред третманот на отпадот (рециклирање). Исто така, треба да се земат предвид концептите на еко-дизајн,[95] отпадот како ресурс или отпад по потрошувачката (на крајот од животниот циклус на производот за широка ***потрошувачка***).

AR 10. При дефинирање на неговите политики, друштвото може да го земе предвид документот за „Систем за категоризација за циркуларната економија“, кој ги опишува моделите за циркуларен дизајн и производство, моделите за циркуларна употреба, моделите за циркуларно ***обновување*** на вредноста и циркуларната поддршка според принципите на деветте стратегии или принципи за ***циркуларна економија***: отфрлање, преосмислување, намалување, повторна употреба, поправка, обновување, повторно производство, пренамена и рециклирање.

Барање за обелоденување Е5-2 – Активности и ресурси во врска со користење на ресурсите и циркуларната економија

AR 11. При обезбедување информации согласно точка 17 и земајќи предвид дека ресурсите се споделуваат и дека стратегиите за ***циркуларна економија*** може да бараат колективни активности, друштвото може да ги наведе преземените ***активности*** за ангажирање со својот ***синџир на вредности*** нагоре и надолу низ синџирот и/или својата локална мрежа за развој на соработки или иницијативи што ја зголемуваат циркуларноста на производите и материјалите.

AR 12. Особено, друштвото може да ги наведе следниве работи:

(a) како придонесува за циркуларна економија, вклучувајќи на пример паметни системи за собирање ***отпад***;

[95] Како што е утврдено со Директивата 2009/125/ЕЗ. Директива 2009/125/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 21 октомври 2009 година за воспоставување рамка за поставување барања за екодизајн за производи поврзани со енергија (Сл. весник L 285, 31.10.2009 година, стр. 10).

(b) другите ***засегнати страни*** вклучени во колективните ***акции***: конкуренти, ***добавувачи***, трговци на мало, клиенти, други деловни партнери, локални заедници и власти, владини агенции;

(c) опис на организацијата на соработката или иницијативата, вклучувајќи го специфичниот придонес на друштвото и улогите на различните засегнати страни во проектот.

AR 13. ***Активностите*** може да ги опфатат операциите на друштвото и/или неговиот синџир на вредности нагоре и надолу низ синџирот.

Показатели и цели

Барање за обелоденување E5-3 - Цели поврзани со користење на ресурсите и циркуларната економија

AR 14. Доколку друштвото се однесува на ***еколошки прагови*** за поставување ***цели***, може да се повика на упатствата дадени од Иницијативата за цели засновани на наука за природата (SBTN) во нејзиното привремено упатство (Почетно упатство за деловни потфати, септември 2020 година) или кое било друго упатство со научно призната методологија што овозможува поставување цели засновани на наука преку идентификување на еколошки прагови и, доколку е применливо, распределба специфични за организацијата. Еколошките прагови можат да бидат локални, национални и/или глобални.

AR 15. При обезбедување информации за ***целите***, друштвото треба да ги приоритизира целите во апсолутна вредност.

AR 16. При обезбедување на информации за ***целите*** согласно точка 24, друштвото треба да ги земе предвид фазата на производство, фазата на употреба и крајот на функционалниот век на производите и материјалите.

AR 17. При обезбедување информации за ***целите*** поврзани со необработени обновливи ***суровини*** согласно точка 24(c), друштвото треба да земе предвид како тие цели можат да влијаат врз ***загубата на биодиверзитетот***, исто така, во согласност со ЕСИО E4.

AR 18. Друштвото може да обелодени други ***цели*** согласно точка 24(f), вклучително и во однос на одржливото снабдување. Доколку е така, друштвото треба да ја објасни дефиницијата за одржливо снабдување што ја усвоило и како таа се однесува на целта утврдена во точка 22.

AR 19. Целите може да ги опфаќаат сопствените операции на друштвото и/или неговиот синџир на вредности нагоре и надолу низ синџирот.

AR 20. Друштвото може да наведе дали целта ги опфаќа недостатоците поврзани со критериумите за Значителен придонес за циркуларна економија, како што е

дефинирано во делегираните акти донесени согласно член 13(2) од Регулативата (ЕУ) 2020/852. Кога критериумите за Не Прави Значителна Штета за циркуларна економија, како што е дефинирано во делегираните акти донесени согласно член 10(3), член 11(3), член 12(2), член 14(2) и член 15(2) од Регулативата (ЕУ) 2020/852, друштвото може да наведе дали целта ги опфаќа недостатоците поврзани со тие критериуми за Не Прави Значителна Штета.

Барање за обелоденување E5-4 - Прилив на ресурси

AR 21. ***Приливот на ресурси*** може да ги опфати следните категории: ИТ опрема, текстил, мебел, згради, тешка механизација, механизација со средна тежина, лесна механизација, тежок транспорт, транспорт со средна тежина, лесен транспорт и опрема за складирање. Во однос на материјалите, показателите за прилив на ресурси вклучуваат суровини, ***придружни материјали*** за обработка и полупроизводени стоки или делови.

AR 22. Кога друштвото подлежи на точка 31, таа може да обезбеди и транспарентност за материјалите што се добиваат од ***нуспроизводи / отпадни*** води (на пр., остатоци од материјал што претходно не бил дел од производот).

AR 23. Именителот на процентниот индикатор потребен согласно точките 31(b) и 31(c) е вкупната тежина на материјалите што се користат во текот на периодот на известување.

AR 24. Пријавените податоци за употреба треба да го одразат материјалот во неговата оригинална состојба, а не да се презентираат со понатамошна манипулација со податоците, како што е пријавување како „сува тежина“.

AR 25. Во случаи кога постои преклопување помеѓу категориите на повторно употребено, рециклирано, друштвото треба да наведе како е избегнато двојното броење и кои избори се направени.

Барање за обелоденување E5-5 - Одлив на ресурси

AR 26. Информациите за производите и материјалите што треба да се обезбедат согласно точка 35 се однесуваат на сите материјали и производи што произлегуваат од производствениот процес на друштвото и што компанијата ги пласира на пазарот (вклучувајќи ја и ***амбалажата)***.

AR 27. При пресметување на стапката, друштвото како именител треба да ја користи вкупната тежина на материјалите што се користат во текот на извештајниот период.

AR 28. Друштвото може да го обелодени својот ангажман во ***управувањето со отпад*** од крајот на животниот век на производот, на пример преку шеми за проширена одговорност на производителот или шеми за враќање.

AR 29. Вид на ***отпад*** треба да се сфати како ***опасен отпад*** или неопасен отпад. Некој специфичен отпад, како што е радиоактивниот отпад, може да се претстави и како посебен вид.

AR 30. При разгледување на тековите на ***отпадот*** релевантни за неговите сектори или активности, друштвото може да го земе предвид списокот на описи на отпад од Европскиот каталог за отпад.

AR 31. Примери за други видови операции за ***обновување*** согласно точка 37(b)iii може да се најдат во Анекс II од Директивата 2008/98/ЕЗ (Рамковна директива за отпад).

AR 32. Примери за други видови операции за отстранување согласно точка 37(c)iii може да се најдат во Анекс I од Директивата 2008/98/ЕЗ (Рамковна директива за отпад).

AR 33. При обезбедување на контекстуални информации согласно точка 40, друштвото може:

(a) да ги објасни причините за големите тежини на ***отпад*** насочени кон отстранување (на пр., локални прописи што забрануваат депонирање на одредени видови отпад);

(b) да ги опише секторските практики, секторските стандарди или надворешните регулативи што налагаат специфична операција на отстранување; и

(c) да наведете дали податоците се моделирани или се добиени од директни мерења, како што се белешки за пренос на отпад од договорни собирачи на отпад.

Барање за обелоденување Е5-6 – Очекувани финансиски ефекти од користење на материјални ресурси и ризици и можности поврзани со циркуларната економија

AR 34. При обезбедување информации согласно точка 42(b), друштвото може да прикаже и опише како има намера да го зајакне задржувањето на вредноста.

AR 35. Друштвото може да вклучи проценка на неговите поврзани производи и услуги кои се изложени на ризик на краток, среден и долг рок, објаснувајќи како се дефинираат тие, како се проценуваат финансиските износи и кои критични претпоставки се прават.

AR 36. Квантификацијата на ***очекуваните финансиски ефекти*** во монетарна смисла според точка 43(a) може да биде опсег.

ЕСИО S1. СОПСТВЕНА РАБОТНА СИЛА

Содржина

Цел 256

Интерактивност со други ЕСИО 258

Барања за обелоденување 259

ЕСИО 2 Општи обелоденувања 259

Стратегија 259

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-2 – Интереси и ставови на засегнатите страни 259

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-3 – Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот модел 259

Управување со влијанија, ризици и можности 261

Барање за обелоденување С1-1 – Политики поврзани со сопствената работна сила 261

►**С1** Барање за обелоденување С1-2 – Процеси за соработка на сопствената работна сила и претставници на работниците во врска со влијанијата ◄ 263

►**С1** Барање за обелоденување С1-3 – Процеси за санирање на негативните влијанија и канали во кои сопствената работна сила може да изрази загриженост ◄ 264

►**С1** Барање за обелоденување С1-4 – Преземање мерки за материјалните влијанија врз сопствената работна сила и пристапи за управување со материјалните ризици и искористување на материјалните можности поврзани со сопствената работна сила и ефикасноста на тие мерки ◄ 265

Показатели и цели 267

Барање за обелоденување С1-5 – Цели поврзани со управување со материјални негативни влијанија, поттикнување на позитивните влијанија и управување со материјални ризици и можности 267

Барање за обелоденување С1-6 – Карактеристики на вработените во претпријатието 268

►**С1** Барање за обелоденување С1-7 – Карактеристики на лица кои не се вработени во сопствената работна сила на претпријатието ◄ 269

Барање за обелоденување С1-8 – Опфат на колективно договарање и социјален дијалог 270

Барање за обелоденување С1-9 – Показатели за разновидност 271

Барање за обелоденување С1-10 – Соодветни плати 271

Барање за обелоденување С1-11 – Социјална заштита 272

Барање за обелоденување С1-12 – Лица со попреченост 272

Барање за обелоденување С1-13 – Показатели за обука и развој на вештини 273

Барање за обелоденување С1-14 – Показатели за здравје и безбедност 273

Барање за обелоденување С1-15 – Показатели за рамнотежа помеѓу работата и приватниот живот 274

►**С1** Барање за обелоденување С1-16 – Показатели за наградување (разлики во плати и вкупно наградување) ◄ 275

Барање за обелоденување С1-17 – Инциденти, жалби и сериозно влијание врз човековите права 276

Додаток А. Барања за примена 277

Цел 277

ЕСИО 2 Општи обелоденувања 278

Стратегија 278

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-2 – Интереси и ставови на засегнатите страни 278

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-3 – Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интерактивност со стратегијата и деловниот модел 279

Управување со влијанија, ризици и можности 280

Барање за обелоденување С1-1 – Политики поврзани со сопствената работна сила 280

►**С1** Барање за обелоденување С1-2 – Процеси за соработка со сопствената работна сила и претставниците на работниците во врска со влијанијата ◄ 282

Барање за обелоденување С1-3 – Процеси за санирање на негативните влијанија и канали за изразување на загриженост од страна на сопствената работна сила 285

►**С1** Барање за обелоденување С1-4 – Преземање мерки за материјалните влијанија врз сопствената работна сила и пристапи за управување со материјалните ризици и искористување на материјалните можности поврзани со сопствената работна сила и ефикасноста на тие мерки ◄ 286

Показатели и цели 290

Барање за обелоденување С1-5 – Цели поврзани со управување со материјални влијанија, поттикнување на позитивните влијанија, како и со ризиците и можностите 290

Барање за обелоденување C1-6 – Карактеристики на вработените во претпријатието 290

►C1 Барање за обелоденување C1-7 – Карактеристики на лица кои не се вработени во сопствената работна сила на претпријатието ◄ 294

Барање за обелоденување C1-8 – Опфат на колективно договарање и социјален дијалог 296

Покриеност на колективното договарање 296

Социјален дијалог 296

Барање за обелоденување C1-9 – Показатели за разновидност 297

Барање за обелоденување C1-10 – Соодветни плати 297

Барање за обелоденување C1-11 – Социјална заштита 299

Барање за обелоденување C1-12 – Лица со попреченост 299

Барање за обелоденување C1-13 – Показатели за обука и развој на вештини 299

Барање за обелоденување C1-14 – Показатели за здравје и безбедност 300

Упатство за „поврзано со работата“ 300

Упатство за пресметување на стапката на повреди поврзани со работата 301

Упатство за евидентирани здравствени проблеми поврзани со работата 302

Упатство за бројот на изгубени денови 302

Барање за обелоденување C1-15 – Рамнотежа помеѓу работата и приватниот живот 302

Барање за обелоденување C1-16 – Показатели за наградување (разлики во платите и вкупно наградување) 303

Разлики во платите 303

Показател за вкупен надомест 304

Барање за обелоденување C1-17 – Инциденти, жалби и сериозно влијание врз човековите права 304

Додаток A.1. Барања за примена за обелоденувања поврзани со ЕСИО 2 306

Додаток A.2. Барања за примена за ЕСИО S1-1 Политики поврзани со сопствена работна сила 307

►C1 **Додаток А.3. Барања за примена за ЕСИО S1-4 Преземање мерки за материјалните влијанија врз сопствената работна сила и пристапи за управување со материјалните ризици и искористување на материјалните можности поврзани со сопствената работна сила и ефикасноста на тие мерки** ◄ **309**

Додаток А.4. Барања за примена за ЕСИО S1–5 Цели поврзани со управување со материјални негативни влијанија, поттикнување на позитивните влијанија и управување со материјални ризици и можности **311**

Цел

1. Целта на овој стандард е да ги специфицира барањата за обелоденување што ќе им овозможат на ***корисниците*** на ***изјавата за одржливост*** да ги разберат материјалните ***влијанија*** на претпријатието врз ***сопствената работна сила***, како и поврзаните материјални ***ризици*** и ***можности***, вклучувајќи:

   (a) како претпријатието влијае на сопствената ***работна сила***, во однос на материјални позитивни и негативни фактички или потенцијални влијанија;

   (b) сите преземени ***мерки*** и резултатот од таквите мерки, за спречување, ублажување или санирање на фактичките или потенцијалните негативни влијанија и за справување со ризиците и можностите;

   (c) природата, видот и обемот на материјалните ризици и можности на претпријатието поврзани со неговите влијанија и ***зависности*** од сопствената работна сила, и како претпријатието управува со нив; и

   (d) ***финансиските ефекти*** врз претпријатието на краток, среден и долг рок од материјалните ризици и можности што произлегуваат од влијанијата и зависноста на претпријатието од сопствената работна сила.

2. За да се исполни целта, овој стандард бара и објаснување на општиот пристап што го користи претпријатието за да ги идентификува и управува со сите материјални фактички и потенцијални ***влијанија*** врз ***сопствената работна сила*** во однос на следните социјални фактори или прашања, вклучувајќи ги и човековите права:

   (a) услови за работа, вклучувајќи:

      i. сигурно вработување;

      ii. работно време;

      iii. ***соодветни плати;***

      iv. ***социјален дијалог;***

v. слобода на здружување, постоење на работнички совети и права на работниците за информирање, консултации и учество;

vi. ***колективно договарање,*** вклучувајќи ја и стапката на работна сила на претпријатието опфатена со колективни договори;

vii. рамнотежа помеѓу работата и приватниот живот; и

viii. здравје и безбедност.

(b) ***еднаков третман*** и ***можности*** за сите, вклучувајќи:

i. родова еднаквост и еднаква ***плата*** за работа со еднаква вредност;

ii. ***обука*** и ***развој*** на вештини;

iii. вработување и вклучување на ***лица со попреченост***;

iv. мерки против насилство и ***вознемирување*** на работното место; и

v. разновидност.

(c) други права поврзани со работата, вклучувајќи ги и оние што се однесуваат на:

i. детски труд;

ii. ***принудна работа*;**

iii. соодветно домување; и

iv. приватност.

3. Овој стандард, исто така, бара објаснување за начинот на кој таквите ***влијанија***, како и ***зависноста*** на претпријатието од ***сопствената работна сила***, можат да создадат материјални ***ризици*** или ***можности*** за претпријатието. На пример, во однос на еднаквите можности, ***дискриминацијата*** при вработување и унапредување на жените може да го намали пристапот на претпријатието до квалификувана работна сила и да му наштети на неговиот углед. Спротивно на тоа, политиките за зголемување на застапеноста на жените во работната сила и на повисоките нивоа на раководството можат да имаат позитивни ефекти, како што се зголемување на бројот на квалификувана работна сила и подобрување на угледот на претпријатието.

4. Овој стандард ја опфаќа ***сопствената работна сила*** на претпријатието, што подразбира дека ги вклучува и лицата кои се во работен однос со претпријатието („***вработени***“) и ***лица кои не се во работен однос*** со претпријатието кои се или лица кои работат врз основа на договори со претпријатието за обезбедување работна сила („самовработени лица“) или лица обезбедени од претпријатија кои првенствено се занимаваат со „ активности за вработување“ (NACE код N78). Види го барањето за примена 3 за примери во однос на тоа кој спаѓа под сопствена работна сила. Информациите што треба да се обелоденат во врска со лицата кои не се во работен однос нема да влијаат на нивниот статус согласно важечкото трудово право.

5. Овој стандард не ги опфаќа работниците во ***синџирот на вредности*** на претпријатието на нивоата нагоре и надолу; овие категории на работници се опфатени во ЕСИО S2 *Работници во синџирот на вредности*.

6. Стандардот бара од претпријатијата да ја опишат ***сопствената работна сила***, вклучувајќи ги клучните карактеристики на ***вработените*** и ***оние кои не се во работен однос***, а кои се дел од работната сила на претпријатието. Овој опис им обезбедува на ***корисниците*** разбирање за структурата на ***сопствената работна сила*** на претпријатието и помага да се стават во контекст информациите кои се дадени преку други обелоденувања.

7. Целта на стандардот е исто така да им овозможи на ***корисниците*** да разберат до кој степен претпријатието ги исполнува или е во согласност со меѓународните и европските инструменти и конвенции за човекови права, вклучувајќи ја Меѓународната повелба за човекови права, Водечките принципи на ОН за деловно работење и човекови права и Насоките на ОЕЦД за мултинационални претпријатија, Декларацијата на Меѓународната организација на труд за основните принципи и права на работа и основните конвенции на МОТ, Конвенцијата на ОН за лицата со попреченост, Европската конвенција за човекови права, ревидираната Европска социјална повелба, Повелбата за основните права на Европската унија, приоритетите на ***политиката*** на ЕУ како што се утврдени во Европскиот столб за социјални права и законодавството на Унијата, вклучувајќи го и правното наследство на ЕУ за трудово право.

Интерактивност со други ЕСИО

8. Овој стандард треба да се чита заедно со ЕСИО 1 *Општи принципи* и ЕСИО 2 *Општи барања*.

9. Овој стандард треба да се чита заедно со ЕСИО S2 *Работници во синџирот на вредности*, ЕСИО S3 *Засегнати заедници* и ЕСИО S4 *Потрошувачи и крајни корисници*.

10. ►**C1** Известувањето според овој стандард треба да биде конзистентно, кохерентно и, каде што е релевантно, јасно поврзано со известувањето за ***работниците во синџирот на вредности*** на претпријатието според ЕСИО S2, со цел да се обезбеди ефикасно известување. ◄

Барања за обелоденување

ЕСИО 2 Општи обелоденувања

11. Барањата од овој дел треба да се читаат заедно со обелоденувањата што ги бара ЕСИО 2 за стратегија (СДМ). Резултирачките обелоденувања треба да бидат презентирани заедно со обелоденувањата што ги бара ЕСИО 2, освен за ЕСИО 2 СДМ-3, за кое претпријатието има можност да ги презентира обелоденувањата заедно со тематското обелоденување.

Стратегија

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-2 – Интереси и ставови на засегнатите страни

12. При одговарање на ЕСИО 2 СДМ-2, претпријатието треба да обелодени како интересите, точките и правата на луѓето кои ја претставуваат негова сопствена работна сила, вклучително и почитувањето на нивните човекови права, влијаат врз неговата стратегија и ***деловен модел***. Сопствената работна сила на претпријатието е клучна група на ***засегнати страни***.

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-3 – Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот модел

13. При одговарање на точка 48 од ЕСИО 2 СДМ-3, претпријатието треба да обелодени:

(a) дали и како фактичките и потенцијалните ***влијанија*** врз ***сопствената работна сила***, како што е идентификувано во ЕСИО 2 ИРМ-1 *Опис на процесите за идентификување и проценка на материјалните влијанија, ризици и можности*: (i) потекнуваат од или се поврзани со стратегијата и ***деловниот модел*** на претпријатието, и (ii) информираат и придонесуваат за прилагодување на стратегијата и деловниот модел на претпријатието; и

(b) односот помеѓу неговите материјални ***ризици*** и ***можности*** што произлегуваат од влијанијата и ***зависностите*** од сопствената работна сила и неговата стратегијата и деловен модел.

14. При исполнување на барањата од точка 48, претпријатието треба да обелодени дали сите луѓе од кои е сочинета неговата ***сопствена работна сила***, кои би можеле да бидат материјално засегнати од претпријатието се вклучени во опсегот на неговото обелоденување согласно ЕСИО 2. Овие материјални ***влијанија*** треба да вклучуваат влијанија кои се поврзани со сопственото работење на претпријатието и неговиот ***синџир на вредности***, вклучително и неговите производи или услуги, како и неговите

деловни односи. Дополнително, претпријатието треба да ги обезбеди следните информации:

(a) краток опис на видовите ***вработени*** и ***оние кои не се во работен однос*** а се дел од неговата сопствена работна сила кои се предмет на материјални влијанија од неговото работење и да наведе дали тие се ***вработени***, самовработени лица или лица обезбедени од трети страни-субјекти кои првенствено се занимаваат со активности на вработување;

(b) во случај на материјални негативни влијанија, без разлика дали тие се (i) широко распространети или системски во контекстот во кој што работи претпријатието (на пример, ***детски труд*** или ***принудна работа*** или задолжителна работа во одредени земји или региони надвор од ЕУ), или (ii) поврзани со поединечни ***инциденти*** (на пример, индустриска несреќа или истурање нафта);

(c) во случај на материјални позитивни влијанија, краток опис на активностите што резултираат со позитивни влијанија, видовите вработени и лицата кои не се во работен однос во сопствената работна сила што се позитивно погодени или би можеле да бидат позитивно погодени; претпријатието може да обелодени и дали позитивните влијанија се јавуваат во одредени земји или региони;

(d) сите материјални ***ризици*** и ***можности*** за претпријатието коишто произлегуваат од влијанијата и ***зависностите*** од сопствената работна сила;

(e) какви било материјални влијанија врз ***сопствената работна сила*** што можат да произлезат од ***транзициските планови*** за намалување на негативните влијанија врз животната средина и постигнување позелени и климатски неутрални операции, вклучувајќи информации за влијанијата врз сопствената работна сила предизвикани од плановите и ***активностите*** на претпријатието за намалување на ***емисиите*** на јаглерод во согласност со меѓународните договори. Влијанијата, ризиците и можностите вклучуваат реструктуирање и губење на работни места, како и можности што произлегуваат од создавање работни места и преквалификација или надградба на вештини;

(f) операции со значителен ризик од случаи на ***принудна работа*** или задолжителна работа[96] било во зависност од:

   i. видот на операција (како што е производствен погон); или

   ii. земјите или географските области со операции кои се сметаат за ризични;

(g) операции со значителен ризик од случаи со ***детски труд***[97] било во зависност од:

[96] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од дополнителни показатели поврзани со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот бр. 13 во Табела III од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување на одржливи инвестиции („Операции и добавувачи изложени на значителен ризик од случаи на принудна или задолжителна работа“).

[97] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од дополнителни показатели поврзани со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот бр. 12 во

i. видот на операција (како што е производствен погон); или

ii. земјите или географските области со операции кои се сметаат за ризични.

15. При опишување на главните типови луѓе во ***сопствената работна сила*** кои се или би можеле да бидат негативно погодени, врз основа на проценката на ***материјалноста*** утврдена во ЕСИО 2 ИРМ 1, претпријатието треба да обелодени дали и како развило разбирање за тоа како луѓето со посебни карактеристики, оние кои работат во одредени контексти или оние кои преземаат одредени активности може да бидат изложени на поголем ризик од штета.

16. Претпријатието треба да обелодени кои, доколку ги има, од неговите материјални ***ризици*** и ***можности*** што произлегуваат од ***влијанијата*** и ***зависностите*** од луѓето во ***неговата работна сила*** се однесуваат на специфични групи луѓе (на пример, одредени возрасни групи или луѓе што работат во одредена фабрика или земја), а не на целата своја работна сила (на пример, општо намалување на ***платата*** или ***обука*** што им се нуди на сите луѓе во неговата работна сила).

Управување со влијанија, ризици и можности

Барање за обелоденување С1-1 – Политики поврзани со сопствената работна сила

17. **Претпријатието треба да ги опише своите политики кои ги усвоило за управување со материјалните влијанија врз сопствената работна сила, како и поврзаните материјални ризици и можности.**

18. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на степенот до кој претпријатието има усвоено ***политики*** што се однесуваат на идентификување, проценка, управување и/или ***санација*** на материјалните ***влијанија*** конкретно врз ***сопствената работна сила*** на претпријатието, како и политики што ги опфаќаат материјалните влијанија, ***ризици*** и ***можности*** поврзани со сопствената работна сила.

19. Обелоденувањето што се бара со точка 17 треба да ги содржи информациите за политиките на претпријатието за управување со своите материјални ***влијанија***, ***ризици*** и ***можности*** поврзани со ***сопствената работна сила*** во согласност со ЕСИО 2 МБО-Р *Политики усвоени за управување со материјална прашања поврзани со одржливост*. Покрај тоа, претпријатието треба да наведе дали таквите политики опфаќаат специфични групи во рамки на сопствената работна сила или целата своја работна сила.

20. Претпријатието треба да ги опише своите обврски во однос на политиката за човекови права[98] кои се релевантни за ***сопствената работна сила***, вклучувајќи ги и оние

Табела III од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување на одржливи инвестиции („Операции и добавувачи изложени на значителен ризик од случаи со детски труд“).

[98] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот бр. 9 во

процеси и механизми за следење на усогласеноста со Водечките принципи на ОН за деловно работење и човекови права, Декларацијата на МОТ за основните принципи и права на работа и Упатствата на ОЕЦД за мултинационални претпријатија.[99] При обелоденувањето, ќе се фокусира на оние прашања што се материјални во врска со, како и на неговиот општ пристап кон:

(a) почитување на човековите права, вклучително и работничките права, на луѓето во сопствената работна сила;

(b) соработка со луѓето кои се дел од ***сопствената работна сила***; и

(c) мерки за обезбедување и/или овозможување на ***правна заштита*** од влијанијата врз човековите права.

21. Претпријатието треба да обелодени дали и како неговите политики во однос на сопствената работна сила се усогласени со релевантните меѓународно признати инструменти, вклучувајќи ги и Водечките принципи на ОН за деловно работење и човекови права.[100]

22. Претпријатието треба да наведе дали неговите политики во однос на ***сопствената работна сила*** експлицитно се однесуваат на трговија со луѓе,[101] ***принудна работа*** или задолжителна работа и ***детски труд***.

23. Претпријатието треба да наведе дали има ***политика*** за спречување на несреќи на работното место или систем за управување.[102]

24. Претпријатието треба да обелодени:

(a) дали има специфични политики насочени кон елиминирање на ***дискриминацијата***, вклучително и ***вознемирувањето***, промовирање на ***еднакви можности*** и други начини за унапредување на различноста и инклузијата;

(b) дали со ***политиката*** се конкретно опфатени следните основи за ***дискриминација***: расно и етничко потекло, боја на кожа, пол, сексуална ориентација, родов идентитет, попреченост, возраст, религија, политичко мислење, национално потекло или

Табела III од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување на одржливи инвестиции („Недостаток на политика за човекови права“).

[99] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од задолжителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е утврдено со показателот бр. 11 во Табела I од Анекс I на Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување за одржливи инвестиции.

[100] Овие информации им се потребни на на администраторите на референтни вредности за обелоденување на ЕСУ фактори (еколошки, социјални и управувачки фактори) кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2020/1816, како што е утврдено со показателот „Изложеност на портфолиото на референтни вредности на компании кои немаат политики за длабинска анализа за прашања опфатени со основните конвенции на Меѓународната организација на трудот од 1 до 8“ во дел 1 и 2 од Анекс II.

[101] Оваа информација им е потребна на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи е изведена од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е утврдено со показателот бр. 11 во Табела III од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување на одржливи инвестиции („Недостаток на процеси и мерки за спречување на трговија со луѓе“).

[102] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од дополнителен показател поврзан со главното негативно влијание како што е утврдено со показателот бр. 1 во Табела III од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување на одржливи инвестиции („Инвестиции во компании без политики за спречување на несреќи на работното место“).

социјално потекло или други форми на дискриминација опфатени со регулативата на Унијата и националното законодавство;

(c) дали претпријатието има специфични обврски во однос на ***политиката*** поврзани со вклучување или позитивно постапување за луѓе од групи со посебен ризик од ранливост во ***сопствената работна сила*** и, доколку е така, кои се тие обврски; и

(d) дали и како овие политики се спроведуваат преку специфични процедури за да се обезбеди спречување, ублажување и дејствување откако ќе се идентификува дискриминацијата, како и за унапредување на различноста и инклузијата воопшто.

Барање за обелоденување С1-2 – Процеси за соработка на сопствената работна сила и претставници на работниците во врска со влијанијата

25. **Претпријатието треба да ги обелодени своите општи процеси за соработка на луѓето од сопствената работна сила и претставниците на работниците во врска со фактичките и потенцијалните влијанија врз сопствената работна сила.**

26. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање за тоа како претпријатието, како дел од својот тековен процес на длабинска анализа, соработува со луѓето во ***својата работна сила*** и ***претставниците на работниците*** во врска со материјалните, фактичките и потенцијалните, позитивните и/или негативните ***влијанија*** што влијаат или веројатно ќе влијаат врз нив, и дали и како гледиштата на сопствената работна сила се земаат предвид во процесот на донесување одлуки на претпријатието.

27. Претпријатието треба да обелодени дали и како гледиштата на ***сопствената работна сила*** влијаат врз неговите одлуки или активности насочени кон управување со фактичките и потенцијалните ***влијанија*** врз сопствената работна сила. Ова треба да вклучува, каде што е релевантно, објаснување за:

(a) дали соработката се одвива директно со сопствената работна сила на претпријатието или со претставниците на работниците;

(b) фазата/фазите во кои се одвива соработката, видот на соработката и фреквенцијата на соработката;

(c) функцијата и највисоката улога во рамки на претпријатието што има оперативна одговорност за осигурување дека оваа соработка ќе се случи и дека нејзините резултатите ќе се земат во предвид во пристапот на претпријатието;

(d) каде што е применливо, глобален рамковен договор или други договори што претпријатието ги има со ***претставниците на работниците*** поврзани со почитувањето на човековите права на ***сопствената работна сила***, вклучувајќи објаснување за тоа како договорот му овозможува на претпријатието да стекне увид во гледиштата на сопствената работна сила; и

(e) каде што е применливо, како претпријатието ја проценува ефективноста на својата соработка со сопствената работна сила, вклучувајќи, каде што е релевантно, какви било договори или резултати што произлегуваат од тоа.

28. Доколку е применливо, претпријатието треба да ги обелодени чекорите што ги презема за да стекне увид во гледиштата на луѓето во сопствената работна сила кои можат да бидат особено ранливи на влијанија и/или маргинализирани (на пример, жени, мигранти, лица со попреченост).

29. Доколку претпријатието не може да ги обелодени горенаведените потребни информации бидејќи не усвоило општ процес за соработка со сопствената работна сила, тоа треба да го обелодени тоа. Тоа може да обелодени временска рамка во која има за цел да воспостави таков процес.

Барање за обелоденување C1-3 – Процеси за санирање на негативните влијанија и канали во кои сопствената работна сила може да изрази загриженост

30. **Претпријатието треба да ги опише процесите што ги има воспоставено за да обезбеди или да соработува во санирањето на негативните влијанија врз луѓето во сопствената работна сила со кои е поврзано претпријатието, како и каналите што ѝ се достапни на сопствената работна сила за да изрази загрижености и нејзино решавање.**

31. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на формалните средства преку кои ***сопствената работна сила*** на претпријатието може директно да ги изнесе своите загрижености и потреби на претпријатието и/или преку кои претпријатието ја поддржува достапноста на такви канали (на пример, ***механизми за жалби***) на работното место, и како се спроведува соработката со засегнатите лица во врска со изнесените прашања и ефикасноста на овие канали.

32. Претпријатието треба да ги опише воспоставените процеси за покривање на прашањата дефинирани во точка 2 од делот Цел, со обелоденување на следните информации:

(a) неговиот општ пристап и процесите со кои се осигурува или придонесува за обезбедување ***правна заштита*** таму каде што предизвикало или придонело за материјално негативно ***влијание*** врз луѓето во ***сопствената работна сила***, вклучително и дали и како претпријатието проценува дека обезбедената ***правна заштита*** е ефикасна;

(b) какви било специфични канали што ги има воспоставено за ***сопствената работна сила*** да ги изрази своите загрижености или потреби директно до претпријатието и да ги реши, вклучително и дали тие се утврдени од самото претпријатие и/или преку учество во механизми од трети страни;

(c) дали претпријатието има механизам за обработка на ***жалби***/поплаки поврзани со прашања од страна на вработените;[103] и

(d) процесите преку кои претпријатието ја поддржува достапноста на такви канали на работното место на сопствената работна сила; и

(e) како ги следи и надгледува покренатите и решени прашања и како ја обезбедува ефикасноста на каналите, вклучително и преку вклучување на ***засегнатите страни*** кои се наменети ***корисници***.

33. Претпријатието треба да обелодени дали и како проценува дека луѓето во ***неговата работна сила*** се свесни за овие структури или процеси и им веруваат на нив, како начин да ги искажат своите загрижености или потреби и да обезбедат решение за нив. Покрај тоа, претпријатието треба да обелодени дали има воспоставено политики во врска со заштитата на поединците што ги користат, вклучително и претставниците на работниците, од одмазда. Доколку таквите информации се обелоденети во согласност со ЕСИО G1-1, претпријатието може да се повика на тие информации.

34. Доколку претпријатието не може да ги обелодени горенаведените потребни информации бидејќи нема усвоено канал за изразување загриженост и/или не ја поддржува достапноста на таков канал на работното место за сопствената работна сила, тоа треба да го обелодени тоа. Може да обелодени временска рамка во која има за цел да воспостави таков канал.

Барање за обелоденување С1-4 – Преземање мерки за материјалните влијанија врз сопствената работна сила и пристапи за управување со материјалните ризици и искористување на материјалните можности поврзани со сопствената работна сила и ефикасноста на тие мерки

35. **Претпријатието треба да обелодени како презема мерки за справување со материјалните негативни и позитивни влијанија, како и за управување со материјалните ризици и искористување на материјалните можности поврзани со сопствената работна сила, како и ефикасноста на тие мерки.**

36. Целта на ова барање за обелоденување е двојна. Прво, да овозможи разбирање на сите *активности* и иницијативи преку кои претпријатието се стреми да:

(a) да спречи, ублажи и санира негативни материјални ***влијанија*** врз ***сопствената работна сила***; и/или

(b) да постигне позитивни материјални влијанија за сопствената работна сила.

[103] Оваа информација ги поддржува потребите за информации на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи е изведена од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот бр. 5 во Табела III од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување на одржливи инвестиции („Недостаток на механизми за обработка на жалби/поплаки поврзани со прашања на вработените“).

Второ, да овозможи разбирање на начините на кои претпријатието се справува со материјалните ***ризици*** и ги користи материјалните ***можности*** поврзани со сопствената работна сила.

37. Претпријатието треба да обезбеди сумиран опис на акционите планови и ресурсите за управување со своите материјални **влијанија**, **ризици** и **можности** поврзани со **сопствената работна сила** во согласност со ЕСИО 2 МБО-А Активности и ресурси во врска со материјалните прашања за одржливост.

38. Во однос на материјалните **влијанија** поврзани со **сопствената работна сила**, претпријатието треба да ги опише:

    (a) ***активностите*** кои се преземени, кои се планирани или се во тек, за спречување или ублажување на материјалните негативни влијанија врз сопствената работна сила;

    (b) дали и како презело мерки за да обезбеди или овозможи ***правен лек*** во врска со фактичкото материјално влијание;

    (c) какви било дополнителни активности или иницијативи што ги има воспоставено со примарна цел да обезбеди позитивни влијанија врз сопствената работна сила; и

    (d) како ја следи и проценува ефикасноста на овие активности и иницијативи во постигнувањето резултати за сопствената работна сила.

39. Во врска со точка 36, претпријатието треба да ги опише процесите преку кои идентификува која активност е потребна и соодветна како одговор на одредено фактичко или потенцијално негативно ***влијание*** врз ***сопствената работна сила***.

40. Во однос на материјалните ***ризици*** и ***можности***, претпријатието треба да опише:

    (a) каква активност е планирана или е во тек за ублажување на материјалните ризици за претпријатието што произлегуваат од неговото влијание и ***зависноста*** од ***сопствената работна сила*** и како ја следи ефикасноста во пракса; и

    (b) каква активност е планирана или во тек за искористување на материјалните можности за претпријатието во однос на сопствената работна сила.

41. Претпријатието треба да обелодени дали и како гарантира дека неговите сопствени практики не предизвикуваат или не придонесуваат кон материјални негативни влијанија врз ***сопствената работна сила***, вклучително, каде што е релевантно, неговите практики во врска со набавките, продажбата и користењето на податоци. Ова може да вклучува обелоденување на пристапот што се презема кога се појавуваат тензии помеѓу спречувањето или ублажувањето на материјалните негативни влијанија и другите деловни притисоци.

42. При обелоденување на информациите потребни согласно точка 40, претпријатието треба да го земе предвид ЕСИО 2 МБО-П *Следење на ефективноста на политиките и*

активностите преку цели доколку ја оценува ефективноста на некоја активност преку поставување цел.

43. Претпријатието треба да обелодени кои ресурси се наменети за управување со неговите материјални влијанија, со информации што им овозможуваат на ***корисниците*** да разберат како се управува со материјалните влијанија.

Показатели и цели

Барање за обелоденување С1-5 – Цели поврзани со управување со материјални негативни влијанија, поттикнување на позитивните влијанија и управување со материјални ризици и можности

44. **Претпријатието треба да ги обелодени временски ограничените и ориентирани кон резултати цели што можеби ги поставило во врска со:**

    (a) **намалување на негативните влијанија врз сопствената работна сила; и/или**

    (b) **поттикнување на позитивните влијанија врз сопствената работна сила; и/или**

    (c) **управување со материјални ризици и можности поврзани со сопствената работна сила.**

45. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на степенот до кој претпријатието користи ***цели*** ориентирани кон резултатите за да го поттикне и мери својот напредок во справувањето со своите материјални негативни ***влијанија*** и/или унапредувањето на позитивните влијанија врз ***сопствената работна сила*** и/или во управувањето со материјалните ***ризици*** и ***можности*** поврзани со сопствената работна сила.

46. Сумираниот опис на ***целите*** поставени за управување со материјалните ***влијанија***, ***ризици*** и ***можности*** на претпријатието поврзани со неговата ***сопствена работна сила*** треба да ги содржи барањата за информации дефинирани во ЕСИО 2 МБО-П.

47. Претпријатието треба да го обелодени процесот за поставување на ***целите***, вклучително и дали и како претпријатието директно соработува со ***сопствената работна сила*** или со ***претставници на работниците*** во:

    (a) поставување на такви цели;

    (b) следење на работењето на претпријатието во однос на тие цели; и

    (c) идентификување на какви било лекции или подобрувања како резултат на работењето на претпријатието.

Барање за обелоденување С1-6 – Карактеристики на вработените во претпријатието

48. **Претпријатието треба да ги опише клучните карактеристики на вработените кои ја претставуваат неговата сопствената работна сила.**

49. Целта на ова барање за обелоденување е да се обезбеди увид во пристапот на претпријатието кон вработувањето, вклучувајќи го обемот и природата на ***влијанијата*** што произлегуваат од неговите практики за вработување, да се обезбедат контекстуални информации што помагаат во разбирање на информациите објавени во други објави и да послужат како основа за пресметка на квантитативните ***показатели*** што треба да се обелоденат според другите барања за обелоденување во овој стандард.

50. Покрај информациите што се бараат со точка 40(a)iii од ЕСИО 2 *Општи обелоденувања*, друштвото треба да го обелодени:

(a) вкупниот број на ***вработени*** со распределба по пол и по земја, за земјите во кои претпријатието има 50 или повеќе вработени што претставуваат најмалку 10% од вкупниот број на вработени;

(b) вкупниот број на вработени или еквивалент на полно работно време (ЕПРВ) од:

i. постојано вработени и поделба по пол;

ii. привремено вработени и нивна поделба по пол; и

iii. вработени со негарантирано работно време и поделба по пол.

(c) вкупниот број на вработени кои го напуштиле претпријатието во текот на извештајниот период и стапката на флуктуација на вработените во извештајниот период.

(d) опис на методологиите и претпоставките што се користат за составување на податоците, вклучително и дали бројките за кои се известува:

i. се по број на вработени или еквивалент на полно работно време (ЕПРВ) (вклучувајќи објаснување за тоа како се дефинира ЕПРВ); и

ii. на крајот од периодот на известување, претставуваат просек во текот на периодот на известување или се применува друга методологија.

(e) каде што е применливо, обезбедување контекстуални информации потребни за разбирање на податоците (на пример, за разбирање на флуктуациите во бројот на вработени во текот на периодот на известување); и

(f) вкрстено упатување на информациите наведени под (a) погоре до најрепрезентативниот износ во финансиските извештаи.

51. За информациите наведени во точка (b) од точка 50, претпријатието може дополнително да ја обелодени распределбата по региони.

52. Претпријатието може да ги обелодени следните информации според бројот на вработени или еквивалентот на полно работно време (ЕПРВ):

(a) вработени со полно работно време и распределба по пол и по регион; и

(b) вработени со скратено работно време и распределба по пол и по регион.

Барање за обелоденување С1-7 – Карактеристики на лица кои не се вработени во сопствената работна сила на претпријатието

53. **Претпријатието треба да ги опише клучните карактеристики на лицата кои не се во работен однос во сопствената работна сила.**

54. Целта на ова барање за обелоденување е да се обезбеди увид во пристапот на претпријатието кон вработувањето, вклучувајќи го обемот и природата на влијанијата што произлегуваат од неговите практики за вработување, да се обезбедат контекстуални информации што помагаат во разбирање на информациите објавени во други обелоденувања и да послужат како основа за пресметка на квантитативните ***показатели*** што треба да се обелоденат според другите барања за обелоденување во овој стандард. Исто така, овозможува разбирање на тоа колку претпријатието се потпира на ***лица кои не се вработени*** како дел од неговата работна сила.

55. Обелоденувањето што се бара со точка 53 треба да вклучува:

(a) обелоденување на вкупниот број на ***лицата кои не се во работен однос*** во ***сопствената работна сила*** на претпријатието, т.е. било да се лица со договори со претпријатието за обезбедување работна сила („самовработени лица“) или лица обезбедени од претпријатија кои првенствено се занимаваат со „активности за вработување“ (NACE код N78).

(b) објаснување на методологиите и претпоставките што се користат за составување на податоците, вклучително и дали е вклучен бројот на лицата кои не се во работен однос:

i. во број на вработени или еквивалент на полно работно време (ЕПРВ) (вклучувајќи дефиниција за тоа како се дефинира ЕПРВ); и

ii. на крајот од периодот на известување, како просек за периодот на известување или со користење на друга методологија.

(c) каде што е применливо, обезбедување на контекстуални информации потребни за разбирање на податоците (на пример, значителни флуктуации во бројот на лицата кои не се во работен однос во ***сопствената работна сила*** на претпријатието во текот на извештајниот период и помеѓу тековниот и претходниот извештаен период).

56. За информациите наведени во точка (а) од точка 55, претпријатието може да ги обелодени најчестите категории на ***лица кои не се во работен однос*** (на пример,

самовработени лица, лица обезбедени од претпријатија кои првенствено се занимаваат со активности за вработување и други типови релевантни за претпријатието), нивниот однос со претпријатието и видот на работа што ја извршуваат.

57. Доколку податоците не се достапни, претпријатието треба да го процени бројот и да наведе дека го сторило тоа. Кога претпријатието прави проценка, треба да ја опише основата за подготовка на оваа проценка.

Барање за обелоденување C1-8 – Опфат на колективно договарање и социјален дијалог

58. ►**C1 Претпријатието треба да обелодени информации за степенот до кој условите за работа и условите за вработување на неговите вработени се одредени или под влијание на колективните договори и за степенот до кој неговите вработени се застапени во социјалниот дијалог во Европската економска област (ЕЕО).** ◄

59. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на опфатот на ***колективните договори*** и ***социјалниот дијалог*** за сопствените ***вработени*** во претпријатието.

60. Претпријатието треба да го обелодени следново:

(a) процентот од вкупниот број ***вработени*** опфатени со ***колективни договори***;

(b) во ЕЕО, дали има еден или повеќе ***колективни договори*** и, доколку е така, вкупниот процент на неговите ***вработени*** опфатени со таков/такви договори за секоја земја во која има значително вработување, дефиниран како најмалку 50 вработени по број на вработени што претставува најмалку 10% од вкупниот број на вработени; и

(c) надвор од ЕЕО, процентот на сопствени вработени опфатени со колективни договори по регион.

61. За ***вработените*** кои не се опфатени со ***колективни договори***, претпријатието може да обелодени дали ги одредува нивните услови за работа и услови за вработување врз основа на колективни договори што ги опфаќаат другите негови вработени или врз основа на колективни договори од други претпријатија.

62. Претпријатието може да обелодени до кој степен условите за работа и условите за вработување на ***лицата кои не се во работен однос*** во ***сопствената работна сила*** се одредени или под влијание на ***колективните договори***, вклучително и проценка на стапката на покриеност.

63. Претпријатието треба да ги обелодени следните информации во врска со ***социјалниот дијалог***:

(a) глобалниот процент на ***вработени*** кои се опфатени од претставници на работниците, пријавен на ниво на земја за секоја земја од ЕЕО во која претпријатието има значително вработување; и

(b) постоење на каков било договор со своите вработени за претставување од страна на Европски работнички совет (ЕРС), Работнички совет на Европското акционерско друштво (ЕАД) или Работнички совет на Европското друштво за соработка (ЕДС).

Барање за обелоденување С1-9 – Показатели за разновидност

64. **Претпријатието треба да ја обелодени распределбата на половите на највисокото раководно ниво и распределбата на возраста меѓу своите вработени.**

65. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на родовата различност на највисоко раководно ниво и возрасната распределба на ***вработените***.

66. Претпријатието треба да ја обелодени:

(a) родовата распределба по број и процент на највисоко раководно ниво; и

(b) распределбата на ***вработени*** по возрасни групи: под 30 години; 30-50 години; над 50 години.

Барање за обелоденување С1-10 – Соодветни плати

67. **Претпријатието треба да обелодени дали на неговите вработени им е исплатена соодветна плата, а доколку не им е на сите исплатена соодветна плата, да ги обелодени земјите и процентот на засегнатите вработени.**

68. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање дали на сите ***вработени*** во претпријатието им е исплатена ***соодветна плата***, во согласност со применливите референтни вредности.

69. Претпријатието треба да обелодени дали сите негови ***вработени*** добиваат ***соодветна плата***, во согласност со применливите референтни вредности. Доколку е така, за исполнување на ова барање за обелоденување е доволно тоа да се наведе и не се потребни дополнителни информации.

70. Доколку сите негови ***вработени*** не добиваат ***соодветна плата*** во согласност со применливите референтни вредности, претпријатието треба да ги обелодени земјите каде што вработените заработуваат под применливата референтна вредност за соодветна плата и процентот на вработени кои заработуваат под применливата референтна вредност за соодветна плата за секоја од овие земји.

71. Претпријатието може да ги обелодени информациите наведени во ова барање за обелоденување во однос на ***лицата кои не се вработени*** во неговата работна сила.

Барање за обелоденување C1-11 – Социјална заштита

72. **Претпријатието треба да обелодени дали неговите вработени се опфатени со социјална заштита од губење на приход поради големи животни настани и, доколку не, да обелодени во кои земји тоа не е случај.**

73. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање дали ***вработените*** во претпријатието се опфатени со ***социјална заштита*** од губење на приход поради големи животни настани и, доколку не, да обелодени во кои земји тоа не е случај.

74. Претпријатието треба да обелодени дали сите негови ***вработени*** се опфатени со ***социјална заштита***, преку јавни програми или преку бенефиции што ги нуди претпријатието, во случај на губење на приход поради некој од следниве големи животни настани:

(a) болест;

(b) невработеност почнувајќи од моментот кога сопствениот работник работи за претпријатието;

(c) повреда при работа и стекнат инвалидитет;

(d) родителско отсуство; и

(e) пензионирање.

Доколку е така, за исполнување на ова барање за обелоденување е доволно тоа да се наведе и не се потребни дополнителни информации..

75. Доколку сите ***вработени*** на претпријатието не се опфатени со ***социјална заштита*** во согласност со точка 72, претпријатието дополнително треба да ги обелодени земјите каде што вработените немаат социјална заштита во однос на еден или повеќе од видовите настани наведени во точка 72 и за секоја од тие земји видовите вработени кои немаат социјална заштита во однос на секој применлив голем животен настан.

76. Претпријатието може да ги обелодени информациите наведени во ова барање за обелоденување во однос на ***лицата кои не се вработени*** во неговата работна сила.

Барање за обелоденување C1-12 – Лица со попреченост

77. **Претпријатието треба да го обелодени процентот на сопствените вработени со попреченост.**

78. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на степенот до кој ***лицата со попреченост*** се вклучени меѓу ***вработените*** во претпријатието.

79. ►**C1** Претпријатието треба да го обелодени процентот на ***лица со попреченост*** меѓу своите ***вработени***, во согласност со законските ограничувања за собирање податоци.◄

80. Претпријатието може да го обелодени процентот на ***вработени*** со попреченост со распределба по пол.

Барање за обелоденување C1-13 – Показатели за обука и развој на вештини

81. **Претпријатието треба да го обелодени обемот до кој на своите вработени им обезбедува обука и развој на вештини.**

82. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на активностите поврзани со ***обука*** и ***развој*** на вештини што им се нудат на ***вработените***, во контекст на континуиран професионален раст, со цел да се надградат вештините на вработените и да се олесни континуирано вработување.

83. Обелоденувањето што се бара со точка 81 треба да ги вклучува:

(a) процентот на ***вработени*** кои учествувале во редовни прегледи на успешноста и ***развојот*** на кариерата; таквите информации треба да бидат поделени по пол;

(b) просечниот број на часови за ***обука*** по вработен и по пол.

84. Претпријатието може да обелодени распределба по категорија на вработени за процентот на вработени кои учествувале во редовни прегледи на успешноста и кариерен развој и за просечниот број часови обука по вработен.

85. Претпријатието може да ги обелодени информациите наведени во ова барање за обелоденување во однос на ***лицата кои не се вработени*** во неговата работна сила.

Барање за обелоденување C1-14 – Показатели за здравје и безбедност

86. **Претпријатието треба да обелодени информации за степенот до кој неговата работна сила е покриена со неговиот систем за управување со здравјето и безбедноста на вработените и бројот на инциденти поврзани со повреди поврзани со работата, здравствени проблеми и смртни случаи на сопствената работна сила. Покрај тоа, треба да го обелодени и бројот на смртни случаи како резултат на повреди поврзани со работата и здравствени проблеми поврзани со работата на други работници кои работат на локациите на претпријатието.**

87. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на покриеноста, квалитетот и успешноста на системот за управување со здравјето и безбедноста воспоставен за спречување на ***повреди поврзани со работата***.

88. Обелоденувањето кое се бара согласно точка 86 треба да ги вклучува следните информации, каде што е применливо, поделени според ***вработени*** и ***лицата кои не се во работен однос*** во ***сопствената работна сила*** на претпријатието:

(a) процентот на луѓе во сопствената работна сила кои се опфатени со системот за управување со здравјето и безбедноста на претпријатието врз основа на законски барања и/или признати стандарди или упатства;

(b) бројот на смртни случаи[104] како резултат на ***повреди поврзани со работата*** и ***здравствени проблеми поврзани со работата***;

(c) бројот и стапката на евидентирани несреќни случаи поврзани со работата;

(d) во однос на вработените во претпријатието, бројот на случаи на ***евидентирани здравствени проблеми поврзани со работата***, во рамки на законските ограничувања за собирање податоци; и

(e) во однос на вработените во претпријатието, бројот на денови изгубени поради повреди поврзани со работата и смртни случаи од несреќи поврзани со работата, здравствени проблеми поврзани со работата и смртни случаи од здравствени проблеми.[105]

Информациите за (b) треба да се пријават и за други работници кои работат на ***локациите*** на претпријатието, како што се ***работниците во синџирот на вредности*** доколку работат на локациите на претпријатието.

89. Претпријатието може да ги обелодени и информациите наведени во точките (d) и (e) од точка 88 во однос на ***лицата кои не се вработени***.

90. Дополнително, претпријатието може да ги вклучи следните дополнителни информации во однос на здравјето и безбедноста: процентот на сопствените работници опфатени со системот за управување со здравјето и безбедноста кој се базира на законски барања и/или признати стандарди или упатства и кој е интерно ревидиран и/или ревидиран или сертифициран од надворешна страна.

Барање за обелоденување C1-15 – Показатели за рамнотежа помеѓу работата и приватниот живот

91. **Претпријатието треба да го обелодени степенот до кој вработените имаат право на семејно отсуство и го користат.**

[104] Овие информации им се потребни на администраторите на референтни вредности за обелоденување на ЕСУ фактори кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2020/1816, како што е наведено во показателот „Пондериран просечен показател на несреќи, повреди, смртни случаи“ во дел 1 и 2 од Анекс II. Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија, како што е наведено во показателот бр. 2 во Табела III од Анекс I од Делегираната регулатива на Комисијата (ЕУ) 2022/1288 во однос на правилата за објавување на одржливи инвестиции („Стапка на несреќи“) и администраторите на референтни вредности за обелоденување на ЕСУ факторите кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2020/1816, како што е наведено во показателот „Пондериран просечен сооднос на несреќи, повреди, смртни случаи“ во дел 1 и 2 од Анекс II.

[105] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот бр. 3 во Табела III од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување на одржливи инвестиции („Број на денови изгубени поради повреди, несреќи, смртни случаи или болести“).

92. Целта на ова барање за обелоденување е да се обезбеди разбирање за правото и реалните практики меѓу ***вработените*** да користат семеен одмор на родово рамноправен начин, бидејќи тоа е една од димензиите на ***рамнотежата помеѓу работата и приватниот живот***.

93. Обелоденувањето што се бара со точка 91 треба да вклучува:

(a) процент на ***вработени*** кои имаат право да користат семеен одмор; и

(b) процент на вработени кои користеле отсуство поврзано со семеен живот на кое имале право и распределба по пол.

94. За да се исполни барањето од точка 93а, во случај кога сите ***вработени*** во претпријатието имаат право на отсуство поврзано со семејни причини во согласност со социјалната политика и/или ***колективните договори***, доволно е да се обелодени тој факт.

Барање за обелоденување С1-16 – Показатели за наградување (разлики во плати и вкупно наградување)

95. **Претпријатието треба да ги обелодени процентуалниот разлики во платите помеѓу своите вработени жени и мажи и односот помеѓу надоместокот на лицето со највисока плата и просечната плата на неговите вработени.**

96. Целта на ова барање за обелоденување е двојна: да се овозможи разбирање на опсегот на каква било разлика во ***платите*** меѓу жените и мажите меѓу ***вработените*** во претпријатието; и да се обезбеди увид во нивото на нееднаквост во платите во рамките на претпријатието и дали постојат големи разлики во платите.

97. Обелоденувањето што се бара со точка 95 треба да вклучува:

(a) родова разлика во ***платите***, дефинирана како разлика во просечните нивоа на плати помеѓу вработените жени и мажи, изразена како процент од просечното ниво на плати на вработените мажи;[106]

(b) односот на ***вкупниот годишен надомест*** на највисоко платената личност кон медијаната на вкупниот годишен надомест за сите ***вработени*** (со исклучок на највисоко платената личност);[107] и

[106] Овие информации им се потребни на: учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088 бидејќи се изведени од задолжителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот бр. 12 во Табела I од Анекс I на Делегираната регулатива на Комисијата (ЕУ) 2022/1288 во однос на правилата за објавување на одржливи инвестиции („Неприлагоден родов јаз во платите“); и администраторите на референтни вредности за објавување на ЕСУ факторите кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2020/1816 како што е наведено во показателот „Пондерирана просечна разлика во платите помеѓу различни родови“ во дел 1 и 2 од Анекс II.

[107] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот бр. 8 во Табела III од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување на одржливи инвестиции („Прекумерен коефициент на платата на извршниот директор“).

(c) каде што е применливо, какви било контекстуални информации потребни за разбирање на податоците и како податоците се собрани и други промени на основните податоци што треба да се земат предвид.

98. Претпријатието може да обелодени преглед на родовите разлики во ***плати*** како што е дефинирано во точка 97(a) по категорија на вработени и/или по земја/сегмент. Претпријатието може да ги обелодени и родовите разлики во платите меѓу вработените по категории на вработени, распределени на вообичаена основна плата и дополнителни или варијабилни компоненти.

99. Во врска со точка 97 (b), претпријатието може да ја објави оваа бројка со прилагодување за разликите во куповната моќ меѓу земјите, во кој случај треба да ја пријави методологијата што ја користи за пресметката.

Барање за обелоденување C1-17 – Инциденти, жалби и сериозно влијание врз човековите права

100. ►**C1** **Претпријатието треба да го обелодени бројот на инциденти и/или жалби поврзани со работата и сериозни влијанија врз човековите права во рамките на сопствената работна сила, како и сите поврзани казни, санкции или надоместоци за периодот на известување.** ◄

101. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на степенот до кој ***инцидентите поврзани со работата*** и сериозните инциденти на ***влијание*** врз човековите права влијаат врз ***сопствената работна сила***.

102. Обелоденувањето кое се бара со точка 100, согласно релевантните прописи за приватност, вклучува ***инциденти на дискриминација*** поврзани со ***работата*** врз основа на пол, расно или етничко потекло, националност, религија или верување, попреченост, возраст, сексуална ориентација или други релевантни форми на дискриминација во кои се вклучени внатрешни и/или надворешни ***засегнати страни*** во текот на работењето во периодот на известување. Ова вклучува инциденти на ***вознемирување*** како специфична форма на дискриминација.

103. Претпријатието треба да ги обелодени:

(a) вкупниот број на ***инциденти на дискриминација***, вклучително и ***вознемирување***, пријавени во периодот на известување;[108]

(b) бројот на жалби поднесени од страна за луѓето вклушени во ***сопствената работна сила*** на претпријатието преку каналите за изразување загриженост (вклучувајќи ***механизми за жалби***) и, каде што е применливо, до националните контактни точки

[108] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот бр. 7 во Табела III од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување на одржливи инвестиции („Случаи на дискриминација“).

за мултинационалните претпријатија на ОЕЦД поврзани со прашањата дефинирани во точка 2 од овој стандард, со исклучок на оние што веќе се наведени во (а) погоре;

(c) вкупниот износ на казни, пенали и надоместоци за штети како резултат на ***инцидентите*** и жалбите објавени во согласност со барањата погоре, и усогласување на таквите парични износи објавени со најрелевантниот износ прикажан во финансиските извештаи; и

(d) каде што е применливо, да се прикажат контекстуални информации потребни за разбирање на податоците и како се собрани тие податоци.

104. Претпријатието треба да ги обелодени следните информации во врска со идентификуваните случаи на сериозни ***инциденти*** со човековите права (на пр., ***принудна работа***, трговија со луѓе или ***детски труд***):

(a) бројот на сериозни инциденти поврзани со човековите права поврзани со работната сила на претпријатието во периодот на известување, вклучувајќи индикација за тоа колку од нив се инциденти на непочитување на Водечките принципи на ООН за деловно работење и човекови права, Декларацијата на МОТ за основните принципи и права на работа или упатствата на ОЕЦД за мултинационални претпријатија. Доколку не се случиле такви инциденти, претпријатието треба да го наведе ова;[109] и

(b) вкупниот износ на казни, пенали и надоместоци за штета настаната од инцидентите опишани во (а) погоре, и усогласување на монетарните износи со најрелевантниот износ кој е обелоденет во финансиските извештаи.

Додаток А. Барања за примена

Овој додаток е составен дел од ЕСИО S1 *Сопствена работна сила*. Тој ја поддржува примената на барањата за обелоденување утврдени во овој стандард и има иста важност како и другите делови од овој стандард.

Цел

AR 1. Покрај прашањата наведени во точка 2, претпријатието може да размисли и за обелоденување информации за други прашања релевантни за материјалното влијание

[109] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088 бидејќи се изведени од задолжителен и дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот бр. 10 во Табела I од Анекс I и со показателот бр. 14 во Табела III од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување на одржливи инвестиции („Прекршувања на принципите на Глобалните влијанија на ОН (ГВОН) и упатствата на ОЕЦД за мултинационални претпријатија“ и „Број на идентификувани случаи на сериозни проблеми и случаи со човековите права“); и потребите за информации на администраторите на референтни вредности за обелоденување на ЕСУ факторите кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2020/1816 како што е наведено во показателот „Број на компоненти на референтни вредности кои подлежат на социјални прекршувања (апсолутен и релативен број поделен со сите компоненти на референтни вредности), како што е наведено во меѓународните договори и конвенции, принципите на Обединетите нации и, каде што е применливо, националното законодавство“ во дел 1 и 2 од Анекс II.

за пократок временски период, на пример иницијативи во врска со здравјето и безбедноста на ***сопствената работна сила*** за време на пандемија.

AR 2. Прегледот на социјалните прашања даден во точка 2 не подразбира дека за сите овие прашања треба да се известува во секое барање за обелоденување во овој стандард. Напротив, тој дава листа на прашања изведени од барањата за известување за одржливост утврдени во Директивата 2013/34/ЕУ што претпријатието треба да ги земе предвид за проценката на ***материјалноста*** на ЕСИО 2 поврзана со ***сопствената работна сила*** и, доколку е соодветно, да извести за материјални ***влијанија***, ***ризици*** и ***можности*** во рамки на делокругот на кој се применува овој стандард.

AR 3. Примери за лица кои спаѓаат во опсегот на „***Сопствена работна сила***“ се:

(a) Примери за изведувачи (самовработени лица) во ***сопствената работна сила*** на претпријатието вклучуваат:

i. Изведувачи ангажирани од претпријатието за извршување на работа што инаку би ја извршила ***вработено лице***

ii. Изведувачи ангажирани од претпријатието за извршување на работа на јавна површина (на пр., на пат, на улица).

iii. Изведувачи ангажирани од претпријатието за испорачување на работата/услугата директно на работното место на клиент на претпријатието.

(b) Примери за лица вработени од трета страна ангажирани во „ активности за вработување“ вклучуваат лица кои ја извршуваат истата работа што ја извршуваат вработените, како што се:

i. лица кои ги заменуваат вработените кои се привремено отсутни (поради болест, одмор, родителско отсуство итн.);

ii. лица кои вршат работа дополнително на редовно вработените;

iii. лица кои се привремено испратени од друга земја-членка на ЕУ да работат за претпријатието („упатени работници“).

ЕСИО 2 Општи обелоденувања

Стратегија

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-2 – Интереси и ставови на засегнатите страни

AR 4. ЕСИО 2 СДМ-2 бара од претпријатието да обезбеди разбирање за тоа дали и како ја разгледува улогата што неговата стратегијата и ***деловниот модел*** можат да ја играат во создавањето, влошувањето или ублажувањето на значајните материјални ***влијанија*** врз

сопствената работна сила и дали и како деловниот модел и стратегијата се прилагодени за справување со таквите материјални влијанија.

AR 5. Иако ***сопствената работна сила*** на претпријатието можеби не е ангажирана во претпријатието на ниво на неговата стратегија или деловен модел, нивните ставови можат да влијаат врз проценката на претпријатието за неговата стратегија и деловен модел. Претпријатието треба да го земе предвид гледиштето на ***претставниците на работниците*** кога е тоа применливо за да го исполни ова обелоденување.

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-3 – Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интерактивност со стратегијата и деловниот модел

AR 6. ***Влијанијата*** врз ***сопствената работна сила*** на претпријатието можат да потекнуваат од неговата стратегија или ***деловен модел*** на повеќе различни начини. На пример, влијанијата може да се однесуваат на вредносната понуда на претпријатието (како што е обезбедување производи или услуги со најниска цена или брза испорака, на начини што вршат притисок врз работничките права во сопственото работење) или неговата структура на трошоци и моделот на приходи (како што е префрлање на ризикот од залихи кон ***добавувачите***, со последователни ефекти врз работничките права на лицата што работат за нив).

AR 7. Влијанијата врз ***сопствената работна сила*** на претпријатието што потекнуваат од стратегијата или ***деловниот модел***, исто така, можат да донесат материјални ризици за претпријатието. На пример, ризиците се јавуваат ако некои лица во работната сила се изложени на ризик од ***принудна работа***, а претпријатието увезува производи во земји каде што законот дозволува конфискација на увезена стока за која постои сомневање дека е произведена со принудна работа. Пример за ***можности*** за претпријатието може да произлезе од обезбедување можности за работната сила, како што се создавање работни места и надградба на вештини во контекст на „праведна транзиција“. Друг пример, во контекст на пандемија или друга тешка здравствена криза, се однесува на претпријатие кое потенцијално се потпира на привремена работна сила со мал или никаков пристап до болничка нега и здравствени бенефиции, поради што може да се соочи со сериозни оперативни ризици и ризици за континуитетот на работењето, бидејќи работниците немаат друг избор освен да продолжат да работат додека се болни, дополнително влошувајќи го ширењето на болеста и предизвикувајќи големи прекини во ***синџирот на снабдување***. Ризиците врз репутацијата и деловните можности поврзани со експлоатацијата на нискоквалификувани, ниско платени работници во географски области од кои се снабдува претпријатието со минимална заштита за работниците, исто така, се зголемуваат со негативните реакции на медиумите и желбите на ***потрошувачите*** што се движат кон стоки кои се набавени на етички начин или кон одржливи производи.

AR 8. Примери за посебни карактеристики на лицата во ***сопствената работна сила*** на претпријатието што може да ги земе предвид претпријатието при одговор на точка 15 се однесуваат на млади лица кои може да бидат поподложни на ***влијанија*** врз нивниот физички и ментален развој, или жени во контекст каде што жените рутински се дискриминирани во однос на условите за работа, или мигранти во контекст каде што пазарот за понуда на работна сила е слабо регулиран и на работниците рутински им се наплаќаат надоместоци за вработување. За некои лица во работната сила, вродената природа на активноста што се бара да ја преземат може да ги доведе во опасност (на пример, лица кои се должни да ракуваат со хемикалии или да ракуваат со одредена опрема или ниско платени вработени кои имаат договори со „мал број на работни часови“).

AR 9. Во однос на точка 16, материјални ***ризици*** би можеле да произлезат и поради ***зависноста*** на претпријатието од ***сопствената работна сила***, каде што настани со мала веројатност на случување, но со големо влијание, можат да предизвикаат ***финансиски ефекти***; на пример, кога глобална пандемија доведува до сериозни здравствени влијанија врз работната сила на претпријатието, што резултира со големи нарушувања во производството и дистрибуцијата. Други примери на ризик поврзани со зависноста на претпријатието од неговата работна сила вклучуваат недостаток на квалификувани работници или политички одлуки или законска регулатива што влијае на сопственото работење и ***сопствената работна сила***.

Управување со влијанија, ризици и можности

Барање за обелоденување С1-1 – Политики поврзани со сопствената работна сила

AR 10. Претпријатието треба да разгледа дали обелоденувањата за значајните промени во политиките усвоени во текот на извештајната година (на пример, нови очекувања за странски подружници, нови или дополнителни пристапи кон длабинска анализа и правни лекови) обезбедуваат контекстуални информации за корисниците и може да обелоденат такви објаснувања. Ова ги вклучува политиките и превземените обврски на претпријатието за спречување или ублажување на ***ризиците*** и негативните ***влијанија*** врз лицата во ***сопствената работна сила*** од намалувањето на емисиите на јаглерод и транзицијата кон позелени и климатски неутрални операции, како и за обезбедување ***можности*** за работната сила, како што се создавање работни места и надградба на вештините, вклучувајќи експлицитни обврски за „праведна транзиција“.

AR 11. ***Политиката*** може да биде во форма на самостојна политика во врска со сопствената работна сила на претпријатието или да биде вклучена во поширок документ, како што е кодекс на етика или општа политика за одржливост што веќе е обелоденета од страна претпријатието како одговор на барање на друг ЕСИО. Во тие случаи, претпријатието треба да обезбеди точно вкрстено упатување за да ги идентификува аспектите на политиката што ги задоволуваат барањата на ова барање за обелоденување.

AR 12. При обелоденување на усогласеноста на своите политики со Водечките принципи на ОН за деловно работење и човекови права, претпријатието треба да земе предвид дека Водечките принципи се однесуваат на Меѓународната повелба за човекови права, која се состои од Универзалната декларација за човекови права и двата пакта што ја спроведуваат, како и Декларацијата на Меѓународната организација на трудот за основните права и принципи на работа и основните конвенции што ја поткрепуваат, и може да известува за усогласеноста со овие инструменти.

AR 13. ►**C1** При објаснување на тоа како се вградени политиките насочени кон надвор, претпријатието може, на пример, да ги земе предвид внатрешните политики за одговорно снабдување и усогласување со други политики релевантни за сопствената работна сила, на пример, во врска со принудната работа.◄ Во однос на кодексите на однесување на добавувачите што претпријатието може да ги има, треба да наведе дали тие вклучуваат одредби што се однесуваат на безбедноста на работниците, несигурната работа (т.е. користење работници со договори на краткорочно или ограничено работно време, работници вработени преку трети страни, подизведување од страна на трети страни или користење на работници без формален договор), трговија со лица, користење на принудна работа или детски труд и дали таквите одредби се целосно во согласност со важечките стандарди на МОТ.

AR 14. Претпријатието може да даде илустрација за видовите на комуникација на своите политики со оние поединци, групи поединци или субјекти за кои тие се релевантни, било затоа што се очекува да ги спроведат (на пример, ***вработените***, изведувачите и ***добавувачите*** на претпријатието), или затоа што тие имаат директен интерес во нивното спроведување (на пример, лица во ***сопствената работна сила***, инвеститори). Претпријатието може да обелодени алатки и канали за комуникација (на пример, флаери, билтени, наменски веб-страници, социјални медиуми, интерактивни контакти лице в лице, претставници на работниците), со цел да се осигура дека ***политиката*** е достапна и дека различните корисници на тие информации ги разбираат импликациите. Претпријатието може да објасни и како ги идентификува и отстранува потенцијалните пречки за ширење, како на пример преку превод на релевантни јазици или употреба на графички прикази.

AR 15. ***Дискриминација*** при вработување и извршување на работата се случува кога некој е третиран различно или помалку поволно поради карактеристики кои не се поврзани со заслугите или со вродените барања за работното место. Овие карактеристики вообичаено се дефинирани во националните закони. Покрај основите наведени во барањето за обелоденување, претпријатието треба да ги земе предвид и другите основи за дискриминација забранети според националното законодавство.

AR 16. ***Дискриминација*** може да се појави во различни активности поврзани со работата. Тие вклучуваат пристап до вработување, одредени занимања, ***обука*** и стручно насочување и социјално осигурување. Покрај тоа, може да се појави во однос на условите за

вработување, како што се: регрутирање, надоместоци, работно време и време за одмор, платени празници, заштита при мајчинство, сигурност на работното место, работни задачи, оценување на успешноста и напредување, можности за обука, можности за унапредување, безбедност и здравје при работа, престанок на работниот однос. За исполнување на барањето за обелоденување, претпријатието може конкретно да се осврне на овие области при обелоденување на своите политики и основни процедури.

AR 17. Претпријатието може да обелодени дали:

(a) има политики и процедури кои ги прават квалификациите, вештините и искуството основа за регрутирање, вработување, ***обука*** и напредување на сите нивоа, земајќи го предвид фактот дека некои поединци може да имаат поголеми тешкотии во однос на другите за стекнување со такви квалификации, вештини и искуство;

(b) доделува одговорност на највисоко ниво на раководството за ***еднаков третман*** и ***можности*** при вработување, издава јасни политики и процедури на ниво на целата компанија за водење на практиките за еднакво вработување и го поврзува напредувањето со посакуваната успешност во оваа област;

(c) обезбедува обука на персоналот за политики и практики против ***дискриминација***, со посебен фокус на раководството на средно и високо ниво за подигање на свеста и поставување на стратегии за решавање на проблемот со системската и случајна дискриминација;

(d) прави прилагодувања на физичката средина за да обезбеди здравје и безбедност за работниците, клиентите и другите посетители со попреченост;

(e) оценува дали барањата за работното место се дефинирани на начин што би можел систематски да стави во неповолна положба одредени групи;

(f) води ажурирана евиденција за регрутирање, обука и унапредување што обезбедува транспарентен преглед на можностите за ***вработените*** и нивниот напредок во рамки на претпријатието;

(g) воведува процедури за жалби за решавање на поплаки, обработка на жалби и обезбедување правни лекови за вработените (особено во контекст на преговори и колективни договори) при идентификување на дискриминација и е свесен за формалните структури и неформалните културолошки прашања што можат да ги спречат вработените да пријават загриженост и да поднесат поплаки; и

(h) има програми за промовирање на пристапот до ***развој*** на вештини.

Барање за обелоденување C1-2 – Процеси за соработка со сопствената работна сила и претставниците на работниците во врска со влијанијата

AR 18. При опишување на функцијата или улогата што има оперативна одговорност за таква соработка и/или крајна одговорност, претпријатието може да обелодени дали станува збор за наменска улога или функција или дел од поширока улога или функција и дали се

понудени активности за градење капацитети за поддршка на персоналот да прифати соработка. Доколку претпријатието не може да идентификува таква позиција или функција, може да го наведе тоа. Ова обелоденување може да се исполни и со упатување на информации објавени согласно ЕСИО 2 УПР-1 *Улогата на административните, управувачките и надзорните тела*.

AR 19. При подготовката на обелоденувањата опишани во точка 27 b) и c), може да се земат предвид следните примери:

(a) примери на фази во кои доаѓа до соработка се i) одредување на пристапот кон ублажување и ii) евалуација на ефективноста на ублажувањето;

(b) кога станува збор за видот на соработка, тоа може да биде учество, консултации и/или информации;

(c) кога станува збор за фреквенција на соработката, може да се дадат информации за тоа дали соработката се одвива редовно, во одредени фази на проектот или деловниот процес (на пример, кога започнува нова сезона на жетва или се отвора нова производствена линија), како и дали се случува како одговор на законски барања и/или како одговор на барањата на ***засегнатите страни*** и дали резултатот од соработката се интегрира во процесите на донесување одлуки на претпријатието; и

(d) за улогата со оперативна одговорност, дали претпријатието бара релевантниот персонал да има одредени вештини или дали обезбедува ***обука*** или градење капацитети на релевантниот персонал за прифаќање на соработката.

AR 20. Глобалните рамковни договори (ГРД) служат за воспоставување на континуиран однос помеѓу мултинационално претпријатие и Глобалната синдикална федерација за да се осигура дека претпријатието се придржува до истите стандарди во секоја земја во која работи.

AR 21. За да се илустрира како перспективите на ***сопствената работна сила*** влијаеле врз конкретните одлуки или активности, претпријатието може да даде примери од тековниот период на известување.

AR 22. ►**C1** Доколку претпријатието има договори со национални, европски или меѓународни синдикати или работнички совети поврзани со правата на лицата во сопствената работна сила, ова може да се обелодени за да се илустрира како договорот му овозможува на претпријатието да стекне увид во перспективите на таквите лица. ◄

AR 23. Доколку е можно, претпријатието може да обелодени примери од периодот на известување за да илустрира како перспективите на ***сопствената работна сила*** и ***претставниците на работниците*** влијаеле врз конкретните одлуки или активности на претпријатието.

AR 24. Претпријатието треба да ги земе предвид следниве аспекти при исполнување на ова барање за обелоденување:

(a) видот на соработката (на пример, информации, консултации или учество) и неговата фреквенција (на пример, континуирано, квартално, годишно);

(b) како се евидентираат и интегрираат повратните информации во процесот на донесување одлуки и како лицата во работната сила се информирани за начинот на кој нивните повратни информации влијаеле врз одлуките;

(c) дали активностите за соработка се одвиваат на организациско ниво или на пониско ниво, како на пример на ниво на ***локација*** или проект, и во вториот случај, како се централизираат информациите од активностите за соработка;

(d) ресурсите (на пример, финансиски или човечки ресурси) доделени за соработката; и

(e) како соработува со лицата во својата работна сила и ***претставниците на работниците*** за влијанијата врз ***сопствената работна сила*** што можат да произлезат од намалувањето на ***емисиите*** на јаглерод и транзицијата кон позелени и климатски неутрални операции, особено реструктуирање, губење или создавање работни места, обука и надградба/преквалификација, родова и социјална еднаквост, како и здравје и безбедност.

AR 25. Претпријатието може да ги обелодени и следните информации во врска со точка 24 за различноста:

(a) како соработува со лица изложени на ризик или лица во ранливи ситуации (на пример, дали презема специфични пристапи и посветува посебно внимание на потенцијалните пречки);

(b) како ги зема предвид потенцијалните пречки за соработка со лицата во својата работна сила (на пример, јазични и културни разлики, родова нерамнотежа и нерамнотежа на моќ, поделби во рамки на заедницата или групата);

(c) како им обезбедува на лицата во својата работна сила информации што се разбирливи и достапни преку соодветни комуникациски канали;

(d) какви било спротивставени интереси што се појавиле меѓу неговата работна сила и како претпријатието ги решило овие спротивставени интереси; и

(e) како се стреми кон почитување на човековите права на сите вклучени засегнати страни, на пример, нивните права на приватност, слобода на изразување и мирно собирање и протест.

AR 26. Претпријатието може да известува и за ефективноста на процесите за соработка со ***сопствената работна сила*** од претходните периоди на известување. Ова се однесува на случаи кога претпријатието ја проценило ефективноста на овие процеси или извело поуки во текот на тековниот период на известување. Процесите што се користат за следење на ефективноста може да вклучуваат внатрешна или надворешна ревизија или

верификација, проценки на влијанието, системи за мерење, повратни информации од ***засегнатите страни***, ***механизми за жалби***, надворешни оценки на успешноста и споредување.

▼C1

Барање за обелоденување C1-3 – Процеси за санирање на негативните влијанија и канали за изразување на загриженост од страна на сопствената работна сила

▼B

AR 27. При исполнување на барањата утврдени со критериумите за обелоденување од барањето за обелоденување ЕСИО S1-3, претпријатието може да се води од содржината на Водечките принципи на ОН за деловно работење и човекови права и Упатството на ОЕЦД за длабинска анализа за одговорно деловно однесување фокусирано на ***механизми за санација и жалби***.

AR 28. Каналите за изразување загриженост или потреби вклучуваат ***механизми на жалби***, телефонски линии, синдикати (каде што лицата во работната сила се синдикално организирани), работни совети, процеси на дијалог или други средства преку кои ***сопствената работна сила*** на претпријатието или ***претставниците на работниците*** можат да изразат загриженост за ***влијанијата*** или да објаснат потреби што би сакале претпријатието да ги реши. Ова може да вклучува канали што ги обезбедува претпријатието директно и канали што ги обезбедуваат субјектите каде што работи нивната работна сила, покрај сите други механизми што претпријатието може да ги користи за да добие увид во управувањето со влијанијата врз сопствената работна сила, како што се ревизии на усогласеноста. Кога претпријатието се потпира исклучиво на информации за постоењето на такви канали обезбедени од неговите ***деловни односи*** за да одговори на ова барање, може да го наведе тоа.

AR 29. Механизмите од трети страни би можеле да ги вклучуваат оние што ги спроведува владата, невладините организации, индустриските здруженија и други иницијативи за соработка. Претпријатието може да обелодени дали тие се достапни за целата ***сопствена работна сила*** (или ***претставници на работниците*** или, во нивно отсуство, поединци или организации што дејствуваат во нивно име или кои се на друг начин во позиција да бидат свесни за негативните ***влијанија***).

AR 30. Претпријатието треба да разгледа дали и како лицата во ***сопствената работна сила*** кои можат да бидат засегнати и ***претставниците на нивните работници*** се во можност да пристапат до каналите на ниво на претпријатието во кое се вработени или за кое имаат договор за работа, во врска со секое материјално ***влијание***. Релевантните канали може да вклучуваат телефонски линии, синдикати (каде лицата во работната сила се синдикално организирани) или работнички совети или други механизми за жалби управувани од соодветното претпријатие или од трета страна.

AR 31. При објаснувањето дали и како претпријатието знае дека лицата во неговата работна сила се свесни за и им веруваат на кој било од овие канали, претпријатието може да обезбеди релевантни и веродостојни податоци за ефикасноста на овие канали од перспектива на засегнатите лица. Примери за извори на информации се анкети на лица од работната сила на претпријатието кои користеле такви канали и нивното ниво на задоволство од процесот и резултатите.

AR 32. При опишувањето на ефикасноста на каналите за ***сопствената работна сила*** и ***претставниците на работниците*** за изразување загриженост, претпријатието може да се води од следниве прашања, врз основа на „критериумите за ефикасност за вонсудските ***механизми за жалби***“, како што е наведено во Водечките принципи на ОН за деловно работење и човекови права, особено принципот 31. Разгледувањата подолу може да се применат на индивидуални канали или на колективен систем на канали:

(a) Дали каналите имаат легитимитет преку обезбедување соодветна одговорност за нивното фер однесување и градење доверба од засегнатите страни?

(b) Дали каналите се познати и достапни за ***засегнатите страни***?

(c) Дали каналите имаат јасни и познати процедури, со индикативни временски рамки?

(d) Дали каналите обезбедуваат разумен пристап за ***засегнатите страни*** до извори на информации, совети и експертиза?

(e) Дали каналите нудат транспарентност преку обезбедување доволно информации и за подносителите на жалби и, каде што е применливо, за да се задоволи кој било јавен интерес?

(f) Дали резултатите постигнати преку каналите се во согласност со меѓународно признатите човекови права?

(g) Дали претпријатието идентификува сознанија од каналите што поддржуваат континуирано учење и во подобрувањето на каналите и спречувањето на идните влијанија?

(h) Дали обврската се фокусира на дијалог со подносителите на жалби како средство за постигнување договорени решенија, наместо на обид едностранo да се утврди исходот?

▼C1

Барање за обелоденување C1-4 – Преземање мерки за материјалните влијанија врз сопствената работна сила и пристапи за управување со материјалните ризици и искористување на материјалните можности поврзани со сопствената работна сила и ефикасноста на тие мерки

▼B

AR 33. Може да биде потребно време за да се разберат негативните ***влијанија*** и како претпријатието може да биде вклучено во нив преку ***сопствената работна сила***, како

и да се идентификуваат соодветни одговори и да се спроведат во пракса. Затоа, претпријатието може да ги обелодени:

(a) неговите општи и специфични пристапи за справување со материјалните негативни влијанија;

(b) неговите иницијативи насочени кон придонес кон дополнителни материјални позитивни влијанија;

(c) колку напредувало во своите напори во текот на извештајниот период; и

(d) неговите цели за континуирано подобрување.

AR 34. Соодветните мерки може да варираат во зависност од тоа дали претпријатието предизвикува или придонесува за материјално ***влијание***, или дали е вклучено бидејќи влијанието е директно поврзано со неговото работење, производи или услуги преку деловен однос.

AR 35. Со оглед на тоа што материјалните негативни ***влијанија*** што влијаат врз ***сопствената работна сила***, а кои се случиле во текот на извештајниот период, може да бидат поврзани и со други субјекти или операции надвор од негова директна контрола, претпријатието може да обелодени дали и како се обидува да ја искористи својата моќ во своите ***деловни односи*** за управување со тие влијанија. Ова може да вклучува користење на комерцијална ***моќ*** (на пример, спроведување на договорни барања со деловни односи или спроведување стимулации), други форми на моќ во рамките на односот (како што е обезбедување ***обука*** или градење капацитети за правата на работниците на субјектите со кои претпријатието има деловен однос) или соработка со колеги или други актери (како што се иницијативи насочени кон одговорно регрутирање или обезбедување работниците да добиваат ***соодветна плата***).

AR 36. Кога претпријатието го обелоденува своето учество во иницијатива од индустријата или иницијатива на повеќе засегнати страни како дел од своите ***активности*** за справување со материјалните негативни влијанија, претпријатието може да обелодени како иницијативата, и неговото сопствено вклучување, има за цел да се справи со предметното материјално влијание. Согласно ЕСИО S1-5, претријатието може да ги извести, релевантните цели поставени од иницијативата и напредокот кон нив.

AR 37. Претпријатието може да вклучи примери при обелоденувањето дали и како претпријатието ги зема предвид фактичките и потенцијалните влијанија врз ***сопствената работна сила*** при одлуките за прекинување на ***деловните односи*** и дали и како се стреми да се справи со какви било негативни влијанија што можат да произлезат од прекинувањето.

AR 38. Процесите што се користат за следење на ефикасноста на ***активностите*** може да вклучуваат внатрешна или надворешна ревизија или верификација, судски постапки и/или поврзани судски одлуки, проценки на влијанието, системи за мерење, повратни

информации од засегнатите страни, ***механизми за жалби***, надворешни оценки на перформансите и споредување.

AR 39. Известувањето за ефикасноста има за цел да овозможи разбирање на врските помеѓу преземените активности од страна на претпријатието и ефикасното управување со влијанијата. Дополнителни информации што претпријатието може да ги обезбеди вклучуваат податоци што покажуваат намалување на бројот на идентификувани ***инциденти***.

AR 40. Во однос на иницијативите или процесите чија примарна цел е да постигнат позитивни влијанија врз лицата во ***сопствената работна сила*** на претпријатието, кои се засновани на нивните потреби, како и во однос на напредокот во спроведувањето на таквите иницијативи или процеси, претпријатието може да обелодени:

(a) информации за тоа дали и како лицата во сопствената работна сила и ***претставниците на работниците*** играат улога во одлуките во врска со дизајнот и спроведувањето на овие програми или процеси; и

(b) информации за планираните или постигнатите позитивни резултати за сопствената работна сила на претпријатието од овие програми или процеси.

AR 41. Претпријатието може да објасни дали таквите иницијативи се дизајнирани исто така за поддршка на постигнувањето на една или повеќе цели за одржлив развој. На пример, претпријатие што се обврзува на целта на одржливиот развој бр. 8 „промовирање на одржлив, инклузивен и одржлив економски раст, целосно и продуктивно вработување и пристојна работа за сите“ може активно да работи во насока кон елиминирање на ***принудната работа*** или задолжителната работа или да поддржува повисоки нивоа на продуктивност во активностите во земјите во развој преку технолошки надградби и ***обуки*** на локалната работна сила, што може да им користи и на конкретните лица во ***сопствената работна сила*** што е цел на активностите, како и на нивните локални заедници.

AR 42. При обелоденување на планираните или постигнатите позитивни резултати од своите ***активности*** за ***сопствената работна сила*** на претпријатието, треба да се прави разлика помеѓу доказите за одредени активности што се случиле (на пример, дека x број лица добиле ***обука*** за финансиска писменост) и доказите за реалните резултати на засегнатите лица (на пример, дека x лица пријавуваат дека се способни подобро да управуваат со своите плати и со своите домашни буџети).

AR 43. Доколку претпријатието презело мерки за ублажување на негативните ***влијанија*** врз ***сопствената работна сила*** што произлегуваат од транзицијата кон позелена, климатски неутрална економија, како што се ***обука*** и преквалификација, гаранции за вработување, а во случај на намалување на бројот на вработени или масовно отпуштање, мерки како што се советување за работа, обука, вработувања во рамки на

компанијата и планови за предвремено пензионирање, претпријатието треба да ги обелодени тие мерки. Ова вклучува мерки за усогласување со важечката регулатива. Претпријатието може да ги истакне сегашните и/или очекуваните надворешни случувања што влијаат на тоа дали ***зависностите*** ќе се претворат во ***ризици***. Ова вклучува разгледување на влијанијата што можат да произлезат од транзицијата кон позелени и климатски неутрални операции.

AR 44. При обелоденување на материјалните ***ризици*** и ***можности*** поврзани со неговото ***влијание*** или ***зависност*** од ***сопствената работна сила***, претпријатието може да го земе предвид следново:

(a) Ризиците поврзани со влијанијата на претпријатието врз сопствената работна сила може да вклучуваат репутациска или правна изложеност каде што се утврдува дека лицата во работната сила на претпријатието се предмет на ***принудна работа*** или ***детски труд***;

(b) Ризиците поврзани со зависноста на претпријатието од сопствената работна сила може да вклучуваат нарушување на деловните операции каде што значителна флуктуација на вработени или недостаток на ***развој на вештини/обука*** го загрозуваат работењето на претпријатието; и

(c) Можностите поврзани со влијанијата на претпријатието врз сопствената работна сила може да вклучуваат диференцијација на пазарот и поголема привлечност за клиентите преку гарантирање пристојна ***плата*** и услови за лицата кои не се во работен однос.

AR 45. При објаснување дали ***зависностите*** се претвораат во ***ризици***, претпријатието треба да ги земе предвид надворешните случувања.

AR 46. При обелоденување на ***политиките, активностите*** и ресурсите, и ***целите*** поврзани со управувањето со материјални ***ризици*** и ***можности***, во случај кога ризиците и можностите произлегуваат од материјално ***влијание***, претпријатието може да упати на неговите обелоденувања за политиките, активностите и ресурсите и целите во врска со тоа влијание.

AR 47. Претпријатието треба да разгледа дали и како неговиот/неговите процес/и за управување со материјални ***ризици*** поврзани со ***сопствената работна сила*** се интегрирани во неговиот/неговите постоечки процес/и за управување со ризици.

AR 48. При обелоденување на ресурсите доделени за управување со материјалните влијанија, претпријатието може да објасни кои внатрешни функции се вклучени во управување со влијанијата и какви видови активности презема за справување со негативните и поттикнување на позитивните влијанија.

Показатели и цели

Барање за обелоденување С1-5 – Цели поврзани со управување со материјални влијанија, поттикнување на позитивните влијанија, како и со ризиците и можностите

AR 49. ►**С1** При обелоденување на информации за ***цели*** во согласност со точка 44, претпријатието може да ги обелодени: ◄

(a) планираните резултати што треба да се постигнат во животот на одреден број лица во ***сопствената работна сила***;

(b) стабилноста на ***целите*** со текот на времето во однос на дефинициите и методологиите за да се овозможи споредливост со текот на времето; и/или

(c) стандардите или обврските врз кои се темелат целите (на пример, кодекс на однесување, политики за снабдување, глобални рамки или индустриски кодекси).

AR 50. ***Целите*** кои се поврзани со ***ризиците*** и ***можностите*** може да бидат исти или различни од целите поврзани со ***влијанијата***. На пример, целта за постигнување ***соодветни плати*** за ***лицата кои не се во работен однос*** би можела да го намали влијанието врз тие лица и да ги намали поврзаните ризици во однос на квалитетот и сигурноста на нивниот резултат.

AR 51. Претпријатието може да прави разлика помеѓу краткорочни, среднорочни и долгорочни ***цели*** што ја опфаќаат истата обврска која произлегува од политиката. На пример, претпријатието може да има долгорочна цел да постигне намалување од 80% на ***инцидентите*** поврзани со здравјето и безбедноста што влијаат врз неговите возачи до 2030 година и краткорочна цел да ги намали ***прекувремените часови*** на возачите за x%, а воедно да ги одржи нивните приходи до 2024 година.

AR 52. При модифицирање или замена на ***цел*** во периодот на известување, претпријатието може да ја објасни промената со вкрстено упатување на значајните промени во ***деловниот модел*** или со поширок промени во прифатениот стандард или законодавство од кое е изведена целта, со цел да се обезбедат контекстуални информации согласно ЕСИО 2 ОП-2 *Обелоденувања во врска со специфични околности*.

Барање за обелоденување С1-6 – Карактеристики на вработените во претпријатието

AR 53. Ова Барање за обелоденување ги опфаќа сите ***вработени*** кои извршуваат работа за кој било од субјектите на претпријатието вклучени во неговото известување за одржливост.

AR 54. Со прикажување на распределба на ***вработените*** по земји се обезбедува увид во распределба на активностите по земји. Бројот на вработени во секоја земја е исто така клучен фактор за активирање на многу права за информирање, консултации и учество на работниците и претставниците на работниците, како во правното наследство на Унијата за трудовото право (на пример, Директива 2009/38/ЕЗ на Европскиот парламент

и на Советот[110] „Директива за европски работнички совети“ и Директива 2002/14/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот[111] „Директива за информации и консултации“) и во националното законодавство (на пример, права за основање работен совет или за застапеност на вработените во одборот). Прикажувањето на преглед на вработените по пол и вид на работен однос дава увид во родовата застапеност низ целото претпријатие. Дополнително, прикажување на преглед на вработените по регион дава увид во регионалните варијации. Регион може да се однесува на земја или друга географска локација, како што е регион во рамките на една земја или светски регион.

AR 55. Претпријатието треба да ги обелодени бараните информации во следните табеларни формати:

Табела 1. Образец за презентирање информации за бројот на вработени по пол

Пол	Број на вработени
Машки	
Женски	
Друго	
Не е пријавено	
Вкупно вработени	

Во некои земји-членки е можно лицата законски да се регистрираат како лица со трет, често неутрален, пол, кој е категоризиран како „друго“ во табелата погоре. Меѓутоа, ако претпријатието обелоденува податоци за вработените каде што тоа не е можно, може да го објасни ова и да наведе дека категоријата „друго“ не е применлива.

Табела 2. Образец за прикажување на бројот на вработени во земјите каде што претпријатието има најмалку 50 вработени што претставува најмалку 10% од вкупниот број на вработени

Земја	Број на вработени
Земја А	
Земја Б	
Земја В	

[110] Директива 2009/38/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 6 мај 2009 година за основање на Европски работнички совет или постапка во претпријатија на ниво на Заедница и групи претпријатија на ниво на Заедница за целите на информирање и консултирање на вработените (Сл. весник L 122, 16.5.2009 година, стр. 28).
[111] Директива 2002/14/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 11 март 2002 година за воспоставување општа рамка за информирање и консултирање на вработените во Европската заедница - Заедничка декларација на Европскиот парламент, Советот и Комисијата за претставување на вработените (Сл. весник L 80, 23.3.2002 година, стр. 29).

Земја	Број на вработени
Земја Г	

Табела 3. Образец за презентирање на информации за вработените според видот на договор, поделени по пол (број на вработени или ЕПРВ) (известувањето за вработени со полно и скратено работно време е доброволно)

Период на известување				
Жена	**Маж**	**Друго (*)**	**Не е обелоденето**	**Вкупно**
Број на вработени (број на вработени / ЕПРВ)				
Број на постојано вработени (број на вработени / ЕПРВ)				
Број на привремени вработени (број на вработени / ЕПРВ)				
Број на вработени со негарантирани работни часови (број на вработени / ЕПРВ)				
Број на вработени со полно работно време (број на вработени / ЕПРВ)				
Број на вработени со скратено работно време (број на вработени / ЕПРВ)				
(*)Пол како што е наведен од самите вработени				

Табела 4. Образец за презентирање на информации за вработените според видот на договор, поделени по регион (број на вработени или ЕПРВ) (известувањето за вработените со полно и скратено работно време е доброволно)

Период на известување		
Регион А	**Регион Б**	**Регион В**
Број на вработени (број на вработени / ЕПРВ)		
Број на постојано вработени (број на вработени / ЕПРВ)		

Период на известување		
Регион А	**Регион Б**	**Регион В**
Број на привремени вработени (број на вработени / ЕПРВ)		
Број на вработени со негарантирани работни часови (број на вработени / ЕПРВ)		
Број на вработени со полно работно време (број на вработени / ЕПРВ)		
Број на вработени со скратено работно време (број на вработени / ЕПРВ)		

AR 56. Дефинициите за постојани и привремени вработени, вработени со негарантирани часови, вработени на полно работно време и скратено работно време се разликуваат меѓу земјите. Доколку претпријатието има вработени во повеќе од една земја, треба да ги користи дефинициите согласно националните закони на земјите каде што се наоѓаат вработените за да ги пресмета податоците на ниво на земја. Податоците на ниво на земја потоа се собираат за да се пресмета вкупниот број, без оглед на разликите во националните законски дефиниции. Вработените со негарантирани часови се вработени од претпријатието без гаранција за минимален или фиксен број работни часови. Вработениот можеби ќе треба да се стави на располагање за работа по потреба, но претпријатието не е договорно обврзано да му понуди на вработениот минимален или фиксен број работни часови дневно, неделно или месечно. Привремено вработените, вработените со договори со мал број на часови и вработените на повик се примери кои спаѓаат во оваа категорија.

AR 57. Обелоденувањето на бројот на ***вработени*** на крајот од периодот на известување дава информации за тој временски момент, без да се опфатат флуктуациите во текот на периодот на известување. Обелоденувањето на овие бројки како просеци во текот на периодот на известување ги зема предвид флуктуациите во текот на периодот на известување.

AR 58. Квантитативните податоци, како што е бројот на привремено ***вработени*** или вработени со скратено работно време, веројатно нема да бидат доволни сами по себе. На пример, висок процент на привремено вработени или вработени со скратено работно време може да укажува на недостаток на сигурност во вработувањето за вработените, но подеднакво може да сигнализира флексибилност на работното место кога се нуди како доброволен избор. Поради оваа причина, од претпријатието се бара да обелодени контекстуални информации за да им помогне на ***корисниците*** на информации да ги толкуваат податоците. Претпријатието може да ги објасни причините за привремено

вработување. Пример за таква причина е регрутирањето вработени за извршување работа на привремен или сезонски проект или настан. Друг пример е стандардната практика на нудење привремен договор (на пример, шест месеци) на нови вработени пред да се даде понуда за трајно вработување. Претпријатието може да ги објасни и причините за вработување со негарантирано работно време.

AR 59. За пресметка на сопствената флуктуација на вработените, претпријатието треба да го пресмета збирот од бројот на вработени кои доброволно си заминуваат или поради отпуштање, пензионирање или смрт во служба. Претпријатието треба да го користи овој број како броител на стапката на флуктуација на вработените и може да го одреди именителот што го користи за пресметување на оваа стапка и да ја опише својата методологија.

AR 60. Доколку податоците не се достапни за детални информации, во согласност со ЕСИО 1, претпријатието треба да направи проценка на бројот или коефициентот за вработените, и јасно да наведе каде направило проценка.

Барање за обелоденување С1-7 – Карактеристики на лица кои не се вработени во сопствената работна сила на претпријатието

AR 61. Ова барање за обелоденување дава увид во пристапот на претпријатието кон вработувањето, како и во обемот и природата на влијанијата што произлегуваат од неговите практики за вработување. Исто така, дава контекстуални информации што помагаат во разбирање на информациите објавени во другите обелоденувања. Ова обелоденување ги опфаќа и индивидуалните изведувачи кои обезбедуваат работна сила за претпријатието („самовработени лица“) и работниците обезбедени од претпријатија првенствено ангажирани во „активности за вработување“ (NACE код N78). Доколку сите лица што ја извршуваат работата за претпријатието се ***вработени*** и претпријатието нема лица во својата работна сила кои не се вработени, ова барање за обелоденување не е материјално за претпријатието; и покрај тоа, претпријатието може да го наведе овој факт при обелоденување на информациите што се бараат со барањето за обелоденување С1-6 како контекстуални информации, бидејќи овие информации можат да бидат релевантни за корисниците на ***изјавата за одржливост***.

AR 62. Примери за изведувачи (самовработени лица) во ***сопствената работна сила*** на претпријатието вклучуваат: изведувачи ангажирани од претпријатието за извршување на работа што инаку би ја извршило вработено лице; изведувачи ангажирани од претпријатието за извршување на работа на јавна површина (на пример, на пат, на улица); и изведувачи ангажирани од претпријатието за да ја испорачаат работата/услугата директно на работното место на клиент на организацијата. Примери за лица вработени од трета страна ангажирана во „ активности за вработување“ чија работа е под раководство на претпријатието вклучуваат: лица кои ја извршуваат истата работа што ја извршуваат ***вработените***, како што се лица кои ги заменуваат

вработените кои се привремено отсутни (поради болест, одмор, родителско отсуство итн.); лица кои извршуваат редовна работа на истото место како и вработените; и работници кои се привремено испратени од друга земја-членка на ЕУ да работат за претпријатието („упатени работници“). Примери за ***работници во синџирот на вредности*** (а со тоа и на работници кои не се дел од сопствената работна сила на претпријатието и се пријавени во рамките на ЕСИО S2) вклучуваат: работници за ***добавувач*** ангажиран од претпријатието, кои работат во просториите на добавувачот користејќи ги методите на работа на добавувачот; работници субјект на “подолно ниво” кој купува стоки или услуги од претпријатието; и работници на добавувачи за опрема на претпријатието кои, на едно или повеќе работни места на претпријатието, вршат редовно одржување на опремата на добавувачот (на пример, фотокопир) како што е предвидено во договорот помеѓу добавувачот на опрема и претпријатието.

AR 63. Доколку претпријатието не може да објави точни бројки, треба да користи проценки според одредбите во ЕСИО 1 за да го обелодени бројот на лица во ***сопствената работна сила*** кои не се ***вработени*** со точност од десет или, кога бројот на лица во сопствената работна сила кои не се вработени е поголем од 1000, со точност од сто, и да го објасни ова. Покрај тоа, треба јасно да ги идентификува информациите што произлегуваат од фактичките податоци и проценки.

AR 64. Обелоденувањето на бројот на лица во ***сопствената работна сила*** на претпријатието кои не се ***вработени*** на крајот од периодот на известување дава информации за тој временски момент без да ги опфати флуктуациите во текот на периодот на известување. Обелоденувањето на овој број како просек во текот на периодот на известување ги зема предвид флуктуациите во текот на периодот на известување и може да обезбеди поопфатни и порелевантни информации за ***корисниците***.

AR 65. Информациите што ги објавува претпријатието им овозможуваат на ***корисниците*** да разберат како бројот на ***лицата кои не се во работен однос*** во ***сопствената работна сила*** на претпријатието варира во текот на периодот на известување или во споредба со претходниот период на известување (т.е. дали бројките се зголемиле или се намалиле). Претпријатието може да ги обелодени и причините за флуктуациите. На пример, зголемувањето на бројот на лицата кои не се во работен однос во текот на периодот на известување може да се должи на сезонски настан. Обратно, намалувањето на бројот на лицата кои не се во работен однос во споредба со претходниот период на известување може да се должи на завршување на привремен проект. Доколку претпријатието обелодени флуктуации, треба да ги објасни и критериумите што се користат за да се утврди кои флуктуации ги обелоденува. Доколку нема значителни флуктуации во бројот на лицата кои не се во работен однос во текот на периодот на известување или помеѓу тековниот и претходниот период на известување, претпријатието може да ги обелодени овие информации.

Барање за обелоденување С1-8 – Опфат на колективно договарање и социјален дијалог

Покриеност на колективното договарање

AR 66. Процентот на ***вработени*** опфатени со ***колективни договори*** се пресметува со помош на следната формула:

$$\frac{\text{Број на вработени покриени со колективни договори}}{\text{Број на вработени}} \times 100$$

AR 67. ***Вработените*** во ***сопствената работна сила*** на претпријатието опфатени со ***колективни договори*** се оние лица кон кои претпријатието е обврзано да го применува договорот. Ова значи дека ако ниту еден од вработените не е опфатен со колективен договор, пријавениот процент е нула. Вработено лице во сопствената работна сила на претпријатието кој е опфатен со повеќе од еден колективен договор треба да се изброи само еднаш.

AR 68. Ова барање не е насочено кон добивање на процентот на ***вработени*** претставени од работнички совет или членови на синдикати, што може да биде различно. Процентот на вработени опфатени со ***колективни договори*** може да биде поголем од процентот на синдикално организирани вработени кога колективните договори се однесуваат и на членови на синдикатот и на оние кои не се членови на синдикатот. Алтернативно, процентот на вработени опфатени со колективни договори може да биде помал од процентот на синдикално организирани вработени. Ова може да биде случај кога нема достапни колективни договори или кога колективните договори не ги опфаќаат сите синдикално организирани вработени.

Социјален дијалог

AR 69. За пресметување на информациите потребни согласно точка 63(а), претпријатието треба да идентификува во кои земји од Европската економска зона (ЕЕО) има значително вработување (т.е. најмалку 50 вработени што претставуваат најмалку 10% од вкупниот број вработени). За овие земји треба да го пријави процентот на ***вработени*** во таа земја кои се вработени во организации во кои вработените се застапени од ***претставници на работниците***. Организацијата е дефинирана како секое место на работење каде што претпријатието врши непреодна економска активност со човечки ресурси и добра. Примерите вклучуваат: фабрика, филијала на малопродажен синџир или седиште на претпријатие. За земјите во кои има само едно претпријатие, пријавениот процент треба да биде или 100% или 0%.

$$\frac{\text{Број на вработени кои работат во работни единици во кои постојат претставници на работниците}}{\text{Број на вработени}} \times 100$$

AR 70. Информациите што се бараат со ова барање за обелоденување треба да бидат пријавени на следниов начин

Табела 1. Образец за известување за покривање на колективно договарање и социјален дијалог

	Покриеност на колективно договарање		**Социјален дијалог**
Стапка на покриеност	**Вработени – ЕЕО (за земји со >50 вработени што претставува >10% од вкупниот број вработени)**	**Вработени – надвор од ЕЕО (проценка за региони со >50 вработени што претставува >10% од вкупниот број вработени)**	**Претставник на работното место (само за ЕЕО) (за земји со >50 вработени што претставува >10% од вкупниот број вработени)**
0-19%		Регион А	
20-39%	Земја А	Регион Б	
40-59%	Земја Б		Земја А
60-79%			Земја Б
80-100%			

Барање за обелоденување С1-9 – Показатели за разновидност

AR 71. При подготовката на обелоденувањето за родова еднаквост на ниво на врвното раководството, претпријатието треба да ја користи дефиницијата за врвно раководството како едно и две нивоа под административните и надзорните органи, освен ако овој концепт веќе не е дефиниран во работењето на претпријатието и се разликува од претходниот опис. Доколку е тоа случај, претпријатието може да ја користи својата дефиниција за врвното раководството и да го обелодени тој факт и својата дефиниција.

Барање за обелоденување С1-10 – Соодветни плати

AR 72. Најниската ***плата*** треба да се пресмета за категоријата со најниски примања, со исклучок на практикантите и приправниците. Ова треба да се базира на основната плата плус сите фиксни дополнителни плаќања што им се загарантирани на сите ***вработени***. Најниската плата се разгледува одделно за секоја земја во која претпријатието работи, освен надвор од ЕЕО кога релевантната соодветна или минимална плата е дефинирана на поднационално ниво.

AR 73. Референтната вредност за ***соодветна плата*** што се користи за споредба со најниската плата не смее да биде пониска од:

(a) во ЕЕО: минималната плата утврдена во согласност со Директивата (ЕУ) 2022/2041 на Европскиот парламент и на Советот[112] за соодветни минимални плати во Европската Унија. Во периодот до стапувањето во сила на Директивата (ЕУ) 2022/2041, кога не постои применлива минимална плата утврдена со закон или колективно договарање во земја од ЕЕО, претпријатието треба да користи референтна вредност за ***соодветна плата*** која не е пониска од минималната плата во соседна земја со сличен социо-економски статус или не е пониска од општоприфатена меѓународна норма, како што се 60% од средната плата во земјата и 50% од просечната бруто плата.

(b) надвор од ЕЕО:

i. нивото на плата утврдено во кое било постојно меѓународно, национално или поднационално законодавство, официјални норми или колективни договори, врз основа на проценка на нивото на плата потребно за пристоен животен стандард;

ii. доколку не постои ниту еден од инструментите наведени во (i), која било национална или поднационална минимална плата утврдена со закон или ***колективно договарање***; или

iii. доколку не постои ниту еден од инструментите наведени во (i) или (ii), секој репер што ги исполнува критериумите утврдени од Иницијативата за одржлива трговија („*План за пристојни плати - Платформа за обезбедување на пристојни плати во синџирите на снабдување*“), вклучувајќи ги и применливите референтни вредности усогласени со методологијата на Анкер или обезбедени од Фондацијата за индикатори за плати или Мрежата за фер плати, под услов да е обезбеден приматот на колективното договарање за утврдување на условите за вработување.

AR 74. Директивата (ЕУ) 2022/2041 за соодветни минимални ***плати*** во Европската Унија се повикува и на индикативни референтни вредности што најчесто се користат на меѓународно ниво, како што се 60% од медијаната на бруто плата и 50% од бруто просечната плата, и/или на индикативни референтни вредности што се користат на национално ниво. Податоците за индикативните вредности од 60% од медијаната на националната бруто плата или 50% од националната просечна бруто плата може да се добијат од Европското истражување на работната сила.

[112] Директива (ЕУ) 2022/2041 на Европскиот парламент и на Советот од 19 октомври 2022 година за соодветни минимални плати во Европската Унија (Сл. весник L 275, 25.10.2022, стр. 33).

Барање за обелоденување С1-11 – Социјална заштита

AR 75. ***Социјалната заштита*** се однесува на сите мерки што овозможуваат пристап до здравствена заштита и поддршка на приходите кога станува збор за предизвикувачки животни настани како што се губење на работата, болест и потреба од медицинска нега, раѓање и одгледување дете или пензионирање и потреба од пензија.

Барање за обелоденување С1-12 – Лица со попреченост

AR 76. При обелоденување на информациите кои се бараат во точка 77 во врска со ***лицата со попреченост***, претпријатието треба да обезбеди какви било контекстуални информации потребни за разбирање на податоците и како се собрани податоците (методологија). На пример, информации за влијанието на различните законски дефиниции за лицата со попреченост во различните земји во кои претпријатието има операции.

Барање за обелоденување С1-13 – Показатели за обука и развој на вештини

AR 77. Редовниот преглед на учинокот се дефинира како преглед врз основа на критериуми познати на вработениот и неговиот или нејзиниот претпоставен, кој се спроведува со знаење на вработениот најмалку еднаш годишно. Прегледот може да вклучува евалуација од страна на директниот претпоставен на работникот, колеги или поширок круг ***вработени***. Прегледот може да го вклучи и одделот за човечки ресурси. За да ги обелодени информациите што се бараат со точка 83 (а), претпријатието треба да ги користи бројките за бројот на вработени дадени во барањето за обелоденување ЕСИО S1-6 во именителот за да го пресмета:

(a) бројот/уделот на прегледи на учинокот по вработен; и

(b) бројот на прегледи во однос на договорениот број на прегледи од страна на раководството.

AR 78. За да се обелодени просекот потребен согласно точка 83 (b), претпријатието треба да ја направи следнава пресметка: вкупен број на часови за ***обука*** понудени на и комплетирани од ***вработените*** по полова категорија поделен со вкупниот број на вработени по полова категорија. За вкупниот просек на обука и просекот по пол, треба да се користат бројките за вкупниот број на вработени и вработеноста по пол наведени во барањето за обелоденување ЕСИО S1-6.

AR 79. Категориите на ***вработени*** се распределуваат по ниво (како што се вишо раководството, средно раководството) или функција (како што се технички, административни, производствени). Овие информации се добиваат од системот за човечки ресурси на претпријатието. При категоризирање на работната сила, претпријатието треба да дефинира разумни и значајни категории на вработени кои им овозможуваат на ***корисниците*** на информациите да разберат различни мерки за успешност помеѓу

категориите. Претпријатието може да претстави категорија за извршни и неизвршни вработени.

Барање за обелоденување С1-14 – Показатели за здравје и безбедност

AR 80. Во однос на точка 88 (а), процентот на ***сопствената работна сила*** што е опфатена со системот на претпријатието за управување со здравјето и безбедноста треба да се прикаже врз основа на број на вработени, а не врз основа на еквивалент на полно работно време.

AR 81. Во однос на точка 90, кога системот на претпријатието за управување со здравјето и безбедноста, или одредени негови делови, биле предмет на внатрешна ревизија или надворешна сертификација, претпријатието може да го наведе овој факт, или неговото отсуство, и основните стандарди за таквите ревизии/сертификации, според потребата.

AR 82. Смртните инциденти за оние што се резултат на ***повреди поврзани со работата*** и за оние што се резултат на ***здравствени проблеми поврзани со работата*** може да се пријават одделно.

Упатство за „поврзано со работата“

AR 83. ***Повреди поврзани со работата*** и ***здравствените проблеми поврзани со работата*** произлегуваат од изложеност на опасности на работното место. Сепак, може да се појават и други видови ***инциденти*** кои не се поврзани со самата работа. На пример, следниве инциденти генерално не се сметаат за поврзани со работата, освен ако не е поинаку наведено во важечкото национално законодавство:

(a) лице на работното место доживува срцев удар додека е на работа, а тоа не е поврзано со работата;

(b) лице од работната сила кое вози до или од работа е повредено во сообраќајна несреќа (кога возењето не е дел од работата и кога превозот не е организиран од претпријатието); и

(c) Лице на работното место со епилепсија има напад на работа што не е поврзан со работата.

AR 84. Во однос на патувањето за работни цели, повредите и здравствените проблеми што се јавуваат додека лицето патува се поврзани со работата ако, во времето на повредата или здравствените проблеми, лицето било ангажирано во работни активности „во интерес на работодавачот“. Примери за такви активности вклучуваат патување до и од клиентите; извршување работни задачи; и забавување за да се затвори одредена трансакција, дискутирање или промоција на деловното работење (по упатство на работодавачот). Доколку претпријатието е одговорно за транспортот и патувањето до работа, ***инцидентите*** што се случиле за време на патувањето до/од работа се сметаат дека се поврзани со работата. Сепак, инцидентите што се јавуваат за време на патување

кое е надвор од одговорноста на претпријатието (т.е. редовно патување до и од работа), може да се пријави одделно, под услов претпријатието да има такви податоци достапни за целото претпријатие.

AR 85. Во однос на работата од дома, повредите и здравствените проблеми што се јавуваат при работа од дома се поврзани со работата, ако повредата или здравствените проблеми се случиле додека лицето работи од дома; а повредата или здравствените проблеми се директно поврзани со извршувањето на работата, а не со општата домашна средина или амбиент.

AR 86. Во однос на менталната болест, таа се смета дека е поврзана со работата, ако е доброволно пријавена од засегнатото лице и ако е поткрепена со мислење од лиценциран здравствен работник со соодветна ***обука*** и искуство; и ако во таквото мислење се наведува дека болеста е поврзана со работата.

AR 87. За здравствените проблеми што произлегуваат, на пример, од пушење, злоупотреба на дрога и алкохол, физичка неактивност, нездрава исхрана и психосоцијални фактори што не се поврзани со работата не се сметаат дека се поврзани со работата.

AR 88. Професионалните болести не се сметаат за ***повреди поврзани со работата***, туку се опфатени со ***здравствени проблеми поврзани со работата***.

Упатство за пресметување на стапката на повреди поврзани со работата

AR 89. При пресметување на стапката на повреди поврзани со работата, претпријатието треба да го подели соодветниот број на инциденти со бројот на вкупни часови одработени од лицата во ***сопствената работна сила*** и да го помножи со 1 000 000. Притоа, овие стапки го претставуваат бројот на соодветни инциденти на еден милион одработени часови. Стапка базирана на 1 000 000 одработени часови го означува бројот на повреди поврзани со работата на 500 лица со полно работно време во работната сила во временски период од 1 година. Заради споредливост, стапка базирана на 1 000 000 одработени часови се користи и за претпријатија со работната сила со помалку од 500 лица.

AR 90. Доколку претпријатието не може директно да го пресмета бројот на работни часови, може да го процени тоа врз основа на нормални или стандардни работни часови, земајќи ги предвид правата за периоди на платено отсуство од работа (на пример, платени одмори, платено боледување, државни празници) и да го објасни ова во своите обелоденувања.

AR 91. Претпријатието треба да ги вклучи смртните инциденти како резултат на повреди поврзани со работата во пресметката на бројот и стапката на евидентирани повреди поврзани со работата.

Упатство за евидентирани здравствени проблеми поврзани со работата

AR 92. Лошото здравје поврзано со работата може да вклучува акутни, повторливи и хронични здравствени проблеми предизвикани или влошени од работните услови или практики. Тие вклучуваат мускулно-скелетни нарушувања, кожни и респираторни заболувања, малигни видови на рак, болести предизвикани од физички агенси (на пример, губење на слухот предизвикано од бучава, болести предизвикани од вибрации) и ментални болести (на пример, анксиозност, посттрауматско стресно нарушување). За целите на потребните обелоденувања, претпријатието треба, како минимум, да ги вклучи во своето обелоденување оние инциденти кои се наведени во листата на професионални болести на МОТ.

AR 93. Во контекст на овој стандард, мускулно-скелетни нарушувања поврзани со работата се опфатени во рамки на здравствени проблеми поврзани со работата (а не повреди).

AR 94. Инцидентите што треба да се објават во точка 88(d) се однесуваат на инциденти на здравствени проблеми поврзани со работата, за кои е известено претпријатието или е идентификувано од претпријатието преку медицински надзор, во текот на периодот на известување. Претпријатието може да биде известено за инциденти на здравствени проблеми поврзани со работата преку извештаи од засегнати лица, агенции за надоместоци или здравствени професионалци. Обелоденувањето може да вклучува инциденти на здравствени проблеми поврзани со работата, кои биле обелоденети во текот на периодот на известување кај лица кои претходно биле дел од работната сила на претпријатието.

Упатство за бројот на изгубени денови

AR 95. Претпријатието треба да го пресмета бројот на изгубени денови така што ќе ги вклучи првиот цел ден и последниот ден од отсуството. Во пресметката треба да се земат предвид календарските денови, па затоа деновите во кои засегнатото лице не требало да работи (на пример, викенди, државни празници) ќе се сметаат за изгубени денови.

Барање за обелоденување C1-15 – Рамнотежа помеѓу работата и приватниот живот

AR 96. Семејното отсуство вклучува породилно отсуство, отсуство поради татковство, родителско отсуство и отсуство за лица со посебни потреби на кое има право работникот во согласност со националното законодавство или колективните договори. За целите на овој стандард, овие концепти се дефинирани како:

(a) породилно отсуство (исто така наречено отсуство од работа заради бременост): отсуство кое обезбедува заштитено работно место за вработени жени во периодот непосредно околу породувањето (или, во некои земји, посвојување);

(b) татковско отсуство: отсуство од работа за татковци или, каде и доколку е признато од националното право, за еквивалентни втори родители, по повод раѓање или посвојување на дете заради обезбедување грижа;

(c) родителско отсуство: отсуство од работа за родители врз основа на раѓање или посвојување на дете за да се грижат за тоа дете, како што е дефинирано од секоја земја-членка;

(d) отсуство од работа за лица кои се грижат за други: отсуство за работниците за обезбедување лична нега или поддршка на роднина или лице кое живее во истото домаќинство, на кое му е потребна значителна нега или поддршка поради сериозна медицинска причина, како што е дефинирано од секоја земја-членка.

AR 97. Во однос на точка 93 (а), вработените кои имаат право на отсуство поврзано со семејни причини се оние кои се опфатени со прописи, организациски политики, договори, договори или ***колективни договори*** за преговарање кои содржат права за отсуство поврзано со семејни причини и го пријавиле своето право на претпријатието или претпријатието е свесно за правото.

Барање за обелоденување С1-16 – Показатели за наградување (разлики во платите и вкупно наградување)

Разлики во платите

AR 98. При собирањето на информациите потребни согласно точка 97 (а) за разликите во платите помеѓу своите вработени жени и мажи (исто така познато како „родови разлики во платите“), претпријатието треба да ја користи следната методологија:

(a) да ги вклучи „ бруто платите по час“ на сите ***вработени***; и

(b) да ја примени следната формула за да ги пресмета родовите разлики во платите:

$$\frac{(\text{Просечна бруто плата по час на вработени мажи} - \text{Просечна бруто плата по час на вработени жени})}{\text{Просечна бруто плата по час на вработени мажи}} \times 100$$

AR 99. При обелоденување на информациите потребни согласно точка 97 (а), претпријатието треба да обезбеди какви било контекстуални информации потребни за разбирање на податоците и како се собрани податоците (методологија). Може да се пријават информации во врска со тоа како објективните фактори како што се видот на работа и земјата на вработување влијаат на родовите разлики во ***платите***.

AR 100. Мерката за родовите разлики во платите на претпријатието треба да се објави за тековниот период на известување и, доколку е објавена во претходните извештаи за одржливост, за претходните два периода на известување.

Показател за вкупен надомест

AR 101. При собирање на информациите потребни согласно точка 97 (b), претпријатието треба да:

(a) ги вклучи сите ***вработени***;

(b) ги земе во предвид, во зависност од политиките за наградување на претпријатието, сите подолу наведени:

i. основна плата, која е збир од загарантирана, краткорочна и непроменлива парична компензација;

ii. бенефиции во пари, што е збир од основната плата и паричните надоместоци, бонусите, провизиите, учеството во добивката во готово и другите форми на варијабилни парични плаќања;

iii. бенефиции во натура, како што се автомобили, приватно здравствено осигурување, животно осигурување, програми за добросостојба; и

iv. директен надомест, што е збир од бенефиции во готово, бенефиции во натура и вкупна објективна вредност на сите годишни долгорочни стимулации (на пример, награди за опции за акции, ограничени акции или удели, акции или удели врз основа на успешност, фантомски акции, права за зголемување на вредноста на акциите и долгорочни парични награди).

(c) ја примени следната формула за годишниот вкупен коефициент на наградување:

$$\frac{\text{Вкупен годишен надомест за најдобро платеното лице во претпријатието}}{\text{Вкупен годишен надомест за просечно платеното лице во претпријатието (исклучувајќи го најдобро платеното лице)}}$$

AR 102. За да ги илустрира контекстуалните информации, претпријатието може да даде објаснување за да ги разбере податоците и како се собрани податоците (методологија). Квантитативните податоци, како што е ***вкупниот годишен коефициент на надоместоци***, може да не бидат доволни сами по себе за ***разбирање*** на разликата во платите и нејзините двигатели. На пример, коефициентите на плати може да бидат под влијание на големината на претпријатието (на пример, приходи, број на ***вработени***), неговиот сектор, неговата стратегија за вработување (на пример, потпирање на надворешни работници или вработени со скратено работно време, висок степен на автоматизација) или нестабилност на валутата.

Барање за обелоденување C1-17 – Инциденти, жалби и сериозно влијание врз човековите права

AR 103. Покрај информациите што се бараат со точките 103 и 104, претпријатието може да го обелодени статусот на ***инцидентите*** и/или жалбите и преземените мерки во врска со следново:

(a) инциденти разгледани од претпријатието;

(b) планови за санација што се спроведуваат;

(c) планови за санација кои се спроведени, со резултати разгледани преку рутински процеси на внатрешен преглед на раководството; и

(d) инциденти кои повеќе не подлежат на мерки.

AR 104. ►**C1** Доколку претпријатието ги собере информациите опишани во AR 103, треба да го земе предвид следново: ◄

(a) ***Инцидентот*** повеќе не е предмет на постапување ако е решен, случајот е завршен или не се потребни понатамошни дејствија од страна на претпријатието. На пример, инцидент за кој не се потребни понатамошни дејствија може да вклучува инциденти кои се повлечени или каде што основните околности што довеле до инцидентот повеќе не постојат;

(b) Корективната мерка е насочена кон наводниот вознемирувач и наводната жртва. Корективната мерка кон жртвата може да вклучува понуда за плаќање на неговите трошоци за советување, нудење на жртвата одреден платен одмор, понуда за плаќање на деновите за боледување/одмор доколку жртвата имала какви било трошоци поради *вознемирувањето* (како што е користење на денови за боледување или одмор); и

(c) Корективните мерки кон вознемирувачот може да вклучуваат давање усно и/или писмено предупредување на вознемирувачот, задолжување за советување против вознемирување или испраќање на вознемирувачот на соодветен семинар, ***обука*** за подигање на свеста и спречување на вознемирување. Опција може да биде и суспендирање без надомест. Доколку вознемирувачот е претходно дисциплиниран, но неговото/нејзиното вознемирување не престане, тогаш може да биде потребна посериозна дисциплинска мерка.

AR 105. Тешките ***инциденти*** со кршење на човековите права вклучуваат примери на тужби, формални жалби преку претпријатието или механизми за жалби од трети страни, сериозни обвинувања во јавни извештаи или медиуми, кога тие се поврзани со ***сопствената работна сила*** на претпријатието, а фактот за инцидентите не е оспорен од страна на претпријатието, како и сите други сериозни влијанија за кои претпријатието е свесно.

AR 106. Покрај информациите што се бараат со точка 104 погоре, претпријатието може да го обелодени бројот на инциденти со сериозна повреда на човековите права каде што претпријатието одиграло улога во обезбедувањето правен лек за засегнатите лица во текот на извештајниот период.

Додаток А.1. Барања за примена за обелоденувања поврзани со ЕСИО 2

Овој додаток е составен дел од ЕСИО S1 *Сопствена работна сила*. Тој ја поддржува примената на барањата за обелоденување од ЕСИО 2 утврдени во овој стандард и има иста важност како и другите делови од овој стандард. Тој не дава исцрпна листа на фактори што претпријатието треба да ги земе предвид при усогласување со ЕСИО 2 СДМ-2 и ЕСИО 2 СДМ-3. Овој додаток не дава дефиниции за поимите споменати подолу. Сите дефинирани поими може да се најдат во Анекс II: Акроними и поимник.

Социјални прашања и прашања за човекови права	Неисцрпна листа на фактори што треба да се земат предвид при проценка на материјалноста
Безбедно вработување	% од вработените со привремени договори, удел на лицата кои не се во работен однос во однос на вработени лица, социјална заштита
Работно време	% на вработени со договори со скратено работно време или договори со мал број на работни часови, задоволство на вработените од работното време
Соодветни плати	Дефиниции на ЕУ, национални или локални правни акти за соодветни плати, фер плати и минимални плати
Социјален дијалог / постоење на работни совети / права на информирање, консултации и учество на работниците	Степен на застапеност на работното место, прекугранично и во одбор преку синдикати и/или работни совети
Слобода на здружување/Колективно договарање, вклучително и стапка на работна сила опфатена со колективни договори	% од сопствената работна сила опфатена со колективни договори, прекини на работата
Рамнотежа помеѓу работата и приватниот живот	Отсуство поврзано со семејни причини, флексибилно работно време, пристап до грижа за деца
Здравје и безбедност	Покриеност со систем за здравје и безбедност, стапка на смртни случаи, нефатални несреќи, здравствени проблеми поврзани со работата, изгубени работни денови

Социјални прашања и прашања за човекови права	Неисцрпна листа на фактори што треба да се земат предвид при проценка на материјалноста
Родова еднаквост и еднаква плата за работа со еднаква вредност	% на жени во врвното раководството и работната сила, разлики во платите меѓу мажите и жените
Обука и развој на вештини	Количина и распределба на обуки, % од вработените со редовни прегледи на успешноста и развојот
Вработување и вклучување на лицата со попреченост	% мерки за вработување и пристапност за вработените со попреченост
Мерки против насилство и вознемирување на работното место	Распространетост на насилство и вознемирување
Разновидност	Застапеност на жени и/или етнички групи или малцинства во сопствената работна сила. Распределба по возраст во сопствената работна сила. Процент на лица со попреченост во рамките на сопствената работна сила.
Детски труд	Видови операции и географски области изложени на ризик од детски труд
Принудна работа	Видови операции и географски области со ризик од принудна работа

Додаток А.2. Барања за примена за ЕСИО S1-1 Политики поврзани со сопствена работна сила

Овој додаток е составен дел од ЕСИО S1 *Сопствена работна сила* и има иста важност како и другите делови од овој стандард. Тој ја поддржува примената на барањата за барањето за обелоденување ЕСИО S1-1 за прашања поврзани со социјалните и човековите права со примери на обелоденувања.

Социјални прашања и прашања за човекови права	Примери за политики:
Безбедно вработување	Политика за забрана за отпуштања, ограничувања за обновување на привремени договори, обезбедување социјална заштита од страна на работодавачот таму каде што недостасува државна заштита

Социјални прашања и прашања за човекови права	Примери за политики:
Работно време	Ограничувања за прекувремена работа, долги и поделени смени, како и работа ноќе и за време на викендите, соодветно распоредување на времето за подготовка на работните обврски.
Соодветни плати	Политика за да се осигура сите лица во сопствената работна сила да добиваат соодветна плата
Социјален дијалог / постоење на работни совети / права на информирање, консултации и учество на работниците	Политика за охрабрување на институциите за социјален дијалог, редовно информирање и консултации со претставниците на работниците, консултации пред да се донесат конечни одлуки за прашања поврзани со вработувањето
Слобода на здружување/Колективно договарање, вклучително и стапка на работници опфатени со колективни договори	Немешање во формирањето и регрутирањето синдикати (вклучувајќи пристап на синдикатите до претпријатијата), договарање со добра намера, соодветно слободно време за претставниците на работниците да ги извршуваат своите должности, услови и заштита од отпуштање за претставниците на работниците, никаква дискриминација на членовите на синдикатот и претставниците на работниците
Рамнотежа помеѓу работата и приватниот живот	Обезбедување семеен одмор, флексибилно работно време, пристап до центри за дневна грижа за сите вработени
Здравје и безбедност	Покриеност на целата сопствена работна сила во системот за управување со здравјето и безбедноста
►C1 Родова еднаквост и еднаква плата за работа со еднаква вредност ◄	►C1 Политика за родова еднаквост и еднаква плата за работа со еднаква вредност ◄
Обука и развој на вештини	Политика за подобрување на вештините и кариерните перспективи на вработените
Вработување и вклучување на лица со попреченост	Политика за овозможување на пристапност на работните места за лица со попреченост
Мерки против насилство и вознемирување на работното место	Политика за нулта толеранција кон насилство и вознемирување на работното место

Социјални прашања и прашања за човекови права	Примери за политики:
Разновидност	Политика за инклузивност (т.е. етничка разновидност или малцински групи) и позитивна активност.
Детски труд	Политика за идентификување на места каде има детски труд, идентификување каде постои изложеност на млади работници на опасна работа и спречување на ризик од изложеност
Принудна работа	Политика за идентификување каде постои принудна работа и намалување на ризикот од принудна работа

▼C1

Додаток А.3. Барања за примена за ЕСИО S1-4 Преземање мерки за материјалните влијанија врз сопствената работна сила и пристапи за управување со материјалните ризици и искористување на материјалните можности поврзани со сопствената работна сила и ефикасноста на тие мерки

▼B

Овој додаток е составен дел од ЕСИО S1 Сопствена работна сила и има иста важност како и другите делови од овој стандард. Тој ја поддржува примената на барањата за барањето за обелоденување ЕСИО S1-4 за прашања поврзани со социјалните прашања и човековите права со примери на обелоденувања:

Социјални прашања и прашања за човекови права	Примери за дејства
Безбедно вработување	Нудење на постојани договори за вработените со привремени договори, спроведување планови за социјална заштита таму каде што недостасува државна заштита.
Работно време	Ротација на работа во смени, продолжување на претходното известување за распоред, намалување на прекувремената работа

Социјални прашања и прашања за човекови права	Примери за дејства
Соодветни плати	Преговори за фер плати во колективните договори, проверка дека агенциите за вработување исплаќаат фер плата
Социјален дијалог / постоење на работни совети / права на информирање, консултации и учество на работниците	Проширување на прашањата за одржливост што се обработуваат во социјалниот дијалог, зголемување на бројот на состаноци, зголемување на ресурсите за работничките совети
Слобода на здружување/Колективно договарање, вклучително и стапка на работници опфатени со колективни договори	Проширување на прашањата за одржливост што се решаваат во колективното договарање, зголемување на ресурсите за претставниците на работниците
Рамнотежа помеѓу работата и приватниот живот	Проширување на правото на семејно отсуство и флексибилни работни услови, зголемување на услугите за обезбедување на градинки
Здравје и безбедност	Зголемување на обуката за здравје и безбедност, инвестиции во побезбедна опрема
►C1 Родова еднаквост и еднаква плата за работа со еднаква вредност ◄	Целно регрутирање и унапредување на жени, намалување на разликите во платите преку преговори за колективни договори
Обука и развој на вештини	Ревизии на вештини, обука за пополнување на празнините во вештините
Вработување и вклучување на лицата со попреченост	Зголемување на мерките за пристапност
Мерки против насилство и вознемирување на работното место	Подобрување на механизмите за жалби, зголемување на санкциите против насилство и вознемирување, обезбедување обука за превенција за раководството
Разновидност	Обука за различност и инклузија (вклучувајќи ја и етничката припадност), насочено регрутирање на недоволно застапени групи

Социјални прашања и прашања за човекови права	Примери за дејства
Детски труд	Мерки за верификација на возраста, партнерства со организации за елиминирање на детскиот труд, мерки против најлошите форми на детски труд
Принудна работа	Мерки што обезбедуваат слободна согласност за вработување без закана од казна, договори на разбирлив јазик, слобода за раскинување на работниот однос без казна, дисциплинските мерки не треба да обврзуваат на работа, слободна согласност за прекувремена работа, слобода на движење (вклучително и напуштање на работното место), фер третман за работниците кои се мигранти, надгледување на агенциите за вработување.

Додаток А.4. Барања за примена за ЕСИО S1–5 Цели поврзани со управување со материјални негативни влијанија, поттикнување на позитивните влијанија и управување со материјални ризици и можности

Овој додаток е составен дел од ЕСИО S1 *Сопствена работна сила* и има иста важност како и другите делови од овој стандард. Тој ја поддржува примената на барањата за барањето за обелоденување ЕСИО S1-5 за социјални прашања и прашања поврзани со човековите права со примери на обелоденувања:

Социјални прашања и прашања за човекови права	Примери за цели
Безбедно вработување	Зголемување на процентот на работна сила со договори за вработување (особено договори на неопределено време) и социјална заштита
Работно време	Зголемување на процентот на работна сила со флексибилни работни аранжмани
Соодветни плати	Осигурување дека сите лица во сопствената работна сила добиваат соодветна плата
Социјален дијалог / постоење на работни совети / права на	Проширување на социјалниот дијалог на повеќе установи и/или земји

Социјални прашања и прашања за човекови права	Примери за цели
информирање, консултации и учество на работниците	
Слобода на здружување/Колективно договарање, вклучително и стапка на работници опфатени со колективни договори	Зголемување на % од сопствената работна сила опфатена со колективно договарање, преговарање за колективни договори за прашања од одржливост
Рамнотежа помеѓу работата и приватниот живот	Проширување на мерките за работен и приватен живот на поголем % од сопствената работна сила
Здравје и безбедност	Намалување на стапката на повреди и изгубено работно време поради повреди
►C1 **Родова еднаквост и еднаква плата за работа со еднаква вредност** ◄	Зголемување на процентот на жени во работната сила и врвното раководството, намалување на разликите во платите меѓу мажите и жените
Обука и развој на вештини	Зголемување на процентот на вработени кои добиваат обука и редовни прегледи на развојот на вештините
Вработување и вклучување на лица со попреченост	Зголемување на процентот на лица со попреченост во сопствената работна сила
Мерки против насилство и вознемирување на работното место	Проширување на мерките на сите работни места
Разновидност	Зголемување на процентот на недоволно застапени групи во сопствената работна сила и врвното раководството
Детски труд	Проширување на мерките за спречување на изложеност на млади лица на опасна работа на поголем % од операциите
Принудна работа	Проширување на мерките за спречување на принудна работа на поголем број операции

ЕСИО S2. РАБОТНИЦИ ВО СИНЏИРОТ НА ВРЕДНОСТИ

Содржина

Цел 314

Интеракција со други ЕСИО 316

Барања за обелоденување 316

ЕСИО 2 Општи обелоденувања 316

Стратегија 316

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-2 Интереси и ставови на засегнатите страни 316

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-3 Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот модел 317

Управување со влијанија, ризици и можности 319

Барање за обелоденување С2-1 – Политики поврзани со работниците во синџирот на вредности 319

Барање за обелоденување С2-2 – Процеси за соработка со работниците во синџирот на вредности во однос на влијанијата 320

Барање за обелоденување С2-3 – Процеси за санирање на негативните влијанија и канали преку кои работниците во синџирот на вредности можат да изразат загриженост 322

Барање за обелоденување С2-4 – Преземање мерки за материјалните влијанија врз работниците во синџирот на вредности и пристапи за управување со материјалните ризици и искористување на материјалните можности поврзани со работниците во синџирот на вредности и ефикасноста на тие мерки 323

Показатели и цели 325

Барање за обелоденување С2-5 – Цели поврзани со управување со материјални негативни влијанија, поттикнување на позитивните влијанија и управување со материјални ризици и можности 325

Додаток А. Барања за примена 326

Цел 326

ЕСИО 2 Општи обелоденувања 327

Стратегија 327

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-2 - Интереси и ставови на засегнатите страни 327

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-3 - Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот модел 327

Управување со влијанија, ризици и можности.....328

Барање за обелоденување С2-1 – Политики поврзани со работниците во синџирот на вредности.....328

Барање за обелоденување С2-2 – Процеси за соработка со работниците во синџирот на вредности во однос на влијанијата 330

Барање за обелоденување С2-3 – Процеси за санирање на негативните влијанија и канали преку кои работниците во синџирот на вредности можат да изразат загриженост 331

►**С1** Барање за обелоденување С2-4 – Преземање мерки за материјалните влијанија врз работниците во синџирот на вредности и пристапи за управување со материјалните ризици и искористување на материјалните можности поврзани со работниците во синџирот на вредности и ефикасноста на тие мерки ◄.....332

Показатели и цели.....336

Барање за обелоденување С2-5 – Цели поврзани со управување со материјални негативни влијанија, поттикнување на позитивните влијанија и управување со материјални ризици и можности.....336

Цел

1. Целта на овој стандард е да ги утврди барањата за обелоденување што ќе им овозможат на ***корисниците*** на ***изјавата за одржливост*** да ги разберат материјалните ***влијанија*** врз ***работниците во синџирот на вредности*** поврзани со сопственото работење и синџирот на вредности на друштвото, вклучително и преку неговите производи или услуги, како и преку неговите деловни односи, и поврзаните материјални ризици и можности, вклучувајќи:

(a) како друштвото влијае врз работниците во неговиот синџир на вредности, во однос на материјалните позитивни и негативни фактички или потенцијални влијанија;

(b) сите преземени ***мерки*** и резултатот од таквите мерки, за спречување, ублажување или санирање на фактичките или потенцијалните негативни влијанија и за справување со ризиците и можностите;

(c) природата, видот и обемот на материјалните ризици и можности на друштвото, вклучувајќи ги и оние поврзани со неговото влијание и ***зависност*** од работниците во синџирот на вредности, и како друштвото управува со нив; и

(d) ***финансиските ефекти*** врз друштвото на краток, среден и долг рок од материјалните ризици и можности, вклучувајќи ги и оние што произлегуваат од влијанијата и зависностите на друштвото од работниците во синџирот на вредности.

2. За да се исполни целта, овој стандард бара објаснување на општиот пристап што го користи друштвото за да ги идентификува и управува со сите материјални фактички и потенцијални ***влијанија*** врз работниците во ***синџирот на вредности*** во однос на:

(a) условите за работа (на пример, сигурно вработување, работно време, ***соодветна плата***, ***социјален дијалог***, слобода на здружување, вклучувајќи го и постоењето на работни совети, ***колективно договарање***, ***рамнотежа помеѓу работата и приватниот живот*** и здравје и безбедност);

(b) ***еднаков третман*** и ***можности*** за сите (на пример, родова еднаквост и еднаква ***плата*** за работа со еднаква вредност, ***обука*** и ***развој*** на вештини, вработување и вклучување на ***лица со попреченост***, мерки против насилство и ***вознемирување*** на работното место и разновидност);

(c) други права поврзани со работата (на пример, ***детски труд***, ***принудна работа***, соодветно домување, вода и санитарни услуги и приватност).

3. Овој стандард, исто така, бара објаснување за тоа како таквите влијанија, како и ***зависноста*** на друштвото од ***работниците во синџирот на вредности***, можат да создадат материјални ризици или можности за друштвото. На пример, негативните влијанија врз работниците во синџирот на вредности може да го нарушат работењето на друштвото (преку клиенти кои одбиваат да ги купат неговите производи или државни агенции кои му ги запленуваат стоките) и да му наштетат на неговиот углед. Спротивно на тоа, почитувањето на правата на работниците и програмите за активна поддршка (на пример, преку иницијативи за финансиска писменост) можат да донесат деловни можности, како што се посигурно снабдување или проширување на идната база на ***потрошувачи***.

4. Овој стандард ги опфаќа сите работници во ***синџирот на вредности*** на друштвото, како нагоре така и надолу, кои се или можат да бидат материјално засегнати од друштвото, вклучувајќи ги и влијанијата што се поврзани со сопственото работење и синџирот на вредности на друштвото, вклучително и преку неговите производи или услуги, како и преку неговите деловни односи. Ова ги вклучува сите работници кои не се вклучени во опсегот на „***сопствена работна сила***“ („сопствена работна сила“ ги вклучува вработените, индивидуалните изведувачи, т.е. самовработените работници и работниците обезбедени од други друштва кои првенствено се занимаваат со „активности на вработување“). ***Сопствената работна сила*** е опфатена во ЕСИО S1

Сопствена работна сила. Видете AR 3 за примери за тоа што е вклучено во опсегот на овој стандард.

Интеракција со други ЕСИО

5. Овој стандард се применува кога преку процесот на проценка на ***материјалноста*** утврден во ЕСИО 2 *Општи обелоденувања* се идентификувани материјални ***влијанија*** и/или материјални ***ризици*** и ***можности*** поврзани со работниците во синџирот на вредности.

6. Овој стандард треба да се чита заедно со ЕСИО 1 *Општи барања* и ЕСИО 2, како и ЕСИО S1, ЕСИО S3 *Засегнати заедници* и ЕСИО S4 *Потрошувачи и крајни корисници*.

7. Известувањето согласно овој стандард треба да биде конзистентно, кохерентно и, каде што е релевантно, јасно поврзано со известувањето за ***сопствената работна сила*** на друштвото согласно ЕСИО S1, со цел да се обезбеди ефикасно известување.

Барања за обелоденување

ЕСИО 2 Општи обелоденувања

8. Барањата од овој дел треба да се читаат заедно со обелоденувањата што ги бара ЕСИО 2 за стратегија (СДМ). Резултирачките обелоденувања треба да се презентираат заедно со обелоденувањата што ги бара ЕСИО 2, освен за СДМ-3 *Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот модел*, за кои друштвото има можност да ги презентира обелоденувањата заедно со тематското обелоденување.

Стратегија

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-2 Интереси и ставови на засегнатите страни

9. При исполнување на барањата од точка 43 од ЕСИО 2 СДМ-2, друштвото треба да обелодени како интересите, ставовите и правата на неговите ***работници во синџирот на вредности*** би можеле да бидат материјално засегнати од друштвото, вклучително и почитувањето на нивните човекови права, и како ги опфаќа во неговата стратегија и деловен модел. Работниците во синџирот на вредности се клучна група на ***засегнати страни***.

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-3 Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот модел

10. При исполнување на барањата од точка 48 од ЕСИО 2 СДМ-3, друштвото треба да обелодени:

(a) дали и како фактичките и потенцијалните влијанија врз ***работниците во синџирот на вредности***, како што е идентификувано во ЕСИО 2 ИРМ-1 Опис на процесите за идентификување и проценка на материјалните влијанија, ризици и можности: (i) потекнуваат од или се поврзани со стратегијата и деловните модели на друштвото и (ii) влијаат и придонесуваат за прилагодување на стратегијата и деловниот модел на друштвото; и

(b) односот помеѓу, од една страна, неговите материјални ризици и можности што произлегуваат од влијанијата и ***зависностите*** од работниците во ***синџирот на вредности***, и од друга страна, неговата стратегија и деловниот модел.

11. При исполнување на барањата од точка 48 од ЕСИО 2 СДМ-3, друштвото треба да обелодени дали сите ***работници во синџирот на вредности*** кои веројатно ќе бидат материјално засегнати од друштвото, вклучувајќи ги и влијанијата што се поврзани со сопственото работење и синџирот на вредности на друштвото, вклучително и преку неговите производи или услуги, како и преку неговите деловни односи, се вклучени во опсегот на неговото обелоденување согласно ЕСИО 2. Дополнително, друштвото треба да ги обезбеди следните информации:

(a) краток опис на видовите работници во синџирот на вредности кои би можеле да бидат материјално засегнати од друштвото, вклучувајќи ги влијанијата поврзани со сопственото работење и синџирот на вредности на друштвото, вклучително и преку неговите производи или услуги, како и преку неговите деловни односи, и да наведе дали тие се:

i. работници кои работат на ***локација*** на друштвото, но кои не се дел од ***сопствената работна сила***, т.е. кои не се самовработени работници или работници обезбедени од други друштва кои првенствено се занимаваат со активности на вработување (опфатени so ЕСИО S1);

ii. работници кои работат за ентитети во синџирот на вредности на друштвото нагоре (на пр., оние вклучени во екстракција на метали или минерали или собирање на добра, во рафинирање, производство или други форми на преработка);

iii. работници кои работат за ентитети во синџирот на вредност на друштвото надоле (на пр., оние вклучени во активностите на добавувачи на логистика или дистрибуција, приматели на франшизи, трговци на мало);

iv. работници кои работат на активностите на заедничко вложување или ентитет за посебна намена кое го вклучува друштвото кое известува;

v. работници кои (во рамките на претходните категории или дополнително) се особено ранливи на негативни влијанија, без разлика дали поради нивните вродени карактеристики или поради конкретниот контекст, како што се синдикалци, работници мигранти, работници кои работат од дома, жени или млади работници.

(b) сите географски подрачја, на ниво на земја или на други нивоа, или добра за кои постои значителен ризик од ***детски труд*** или од ***принудна работа*** или задолжителна работа, меѓу работниците во синџирот на вредности на друштвото;[113]

(c) во случај на материјални негативни влијанија, без разлика дали тие се (i) широко распространети или системски во контексти каде што друштвото работи или има набавки или други ***деловни односи*** (на пр., ***детски труд*** или ***принудна работа*** во одредени ***синџири на снабдување*** со добра во одредени земји или региони), или (ii) поврзани со индивидуални ***инциденти*** (на пр., индустриска несреќа или истурање нафта) или со специфични деловни односи. Ова вклучува разгледување на влијанијата врз ***работниците во синџирот на вредности*** што можат да произлезат од транзицијата кон позелени и климатски неутрални операции. Потенцијалните влијанија вклучуваат влијанија поврзани со иновации и реструктурирање, затворање на рудници, зголемено ископување на минерали потребни за транзиција кон одржлива економија и производство на соларни панели;

(d) во случај на материјални позитивни влијанија, краток опис на активностите што резултираат со позитивни влијанија (на пр., ажурирани практики за купување, градење капацитети за работници во синџирот на снабдување), вклучително и обезбедување можности за работната сила, како што се создавање работни места и надградба на вештините во контекст на „праведна транзиција“, и видовите работници во синџирот на вредност што се позитивно погодени или би можеле да бидат позитивно погодени; друштвото може да обелодени и дали позитивните влијанија се јавуваат во одредени земји или региони; и

(e) сите материјални ризици и можности за друштвото што произлегуваат од влијанијата и ***зависностите*** од работниците во синџирот на вредности.

12. При опишување на главните типови ***работници во синџирот на вредности*** кои се или би можеле да бидат негативно погодени, врз основа на проценка на ***материјалноста*** утврдена во ЕСИО 2 ИРМ-1, друштвото треба да обелодени дали и како развило разбирање за тоа како работниците со посебни карактеристики, оние кои работат во посебни контексти или оние кои преземаат посебни активности може да бидат изложени на поголем ризик од штета.

[113] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од дополнителни показатели поврзани со главните негативни влијанија како што е утврдено со показателите број 12 и број 13 во Табела III од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување на информации за одржливи инвестиции („Операции и добавувачи со значителен ризик од инциденти на детски труд“ и „Операции и добавувачи со значителен ризик од инциденти на принудна или задолжителна работа“).

13. Друштвото треба да обелодени кои од неговите материјални ***ризици*** и ***можности*** што произлегуваат од ***влијанијата*** и ***зависностите*** од неговите ***работници во синџирот на вредности***, доколку ги има, се однесуваат на специфични групи работници во синџирот на вредности (на пример, одредени возрасни групи, работници во одредена фабрика или земја), а не на сите работници од синџирот на вредности.

Управување со влијанија, ризици и можности

Барање за обелоденување С2-1 – Политики поврзани со работниците во синџирот на вредности

14. Друштвото треба да ги опише политиките кои ги усвоило за управување со своите материјални влијанија врз работниците во синџирот на вредности, како и поврзаните материјални ризици и можности.

15. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на степенот до кој друштвото има ***политики*** што се однесуваат на идентификација, проценка, управување и/или ***санација*** на материјалните ***влијанија*** конкретно врз ***работниците во синџирот на вредности***, како и политики што опфаќаат материјални ***ризици*** или ***можности*** поврзани со работниците во синџирот на вредности.

16. Обелоденувањето што се бара со точка 14 треба да ги содржи информациите за политиките на друштвото за управување со неговите материјални влијанија, ризици и можности поврзани со ***работниците во синџирот на вредности*** во согласност со ЕСИО 2 МБО-П *Усвоени политики за управување со материјалните прашањата за одржливост*. Покрај тоа, друштвото треба да наведе дали таквите политики опфаќаат специфични групи ***работници во синџирот на вредности*** или сите работници во синџирот на вредности.

17. Друштвото треба да ги опише своите обврски согласно ***политиката*** на човекови права[114] кои се релевантни за ***работниците во синџирот на вредности***, вклучувајќи ги и оние процеси и механизми за следење на усогласеноста со Водечките принципи на ООН за деловно работење и човекови права, Декларацијата на МОТ за основните принципи и права на работа или Насоките на ОЕЦД за мултинационални друштва.[115] При обелоденувањето, ќе се фокусира на оние прашања што се материјални во врска со, како и на општиот пристап кон:

[114] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои се кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот бр. 9 во Табела III од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување на информации во врска со одржливи инвестиции („Недостаток на политика за човекови права“).

[115] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои се кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од задолжителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е утврдено со показателот бр. 11 во Табела I од Анекс I на Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за обелоденување во врска со одржливи инвестиции („Недостаток на процеси и механизми за усогласеност за следење на усогласеноста со принципите на Глобалниот договор на ООН и упатствата на ОЕЦД за мултинационални претпријатија“).

(a) почитување на човековите права, вклучително и работничките права, на работниците;

(b) соработка со работници во синџирот на вредности; и

(c) мерки за обезбедување и/или овозможување на ***правна заштита*** за влијанието врз човековите права.

18. Друштвото треба да наведе дали неговите политики во врска со ***работниците во синџирот на вредности*** експлицитно се однесуваат на трговија со луѓе,[116] ***принудна работа*** или задолжителна работа и ***детски труд***. Исто така, треба да се наведе дали друштвото има кодекс на однесување на ***добавувачите.***[117]

19. Друштвото треба да обелодени дали и како неговите политики во однос на ***работниците во синџирот на вредности*** се усогласени со меѓународно признатите инструменти релевантни за работниците во синџирот на вредности, вклучувајќи ги и Водечките принципи на Обединетите нации (ОН) за деловно работење и човекови права.[118] Друштвото, исто така, треба да го обелодени степенот до кој случаите на непочитување на Водечките принципи на ООН за деловно работење и човекови права, Декларацијата на МОТ за основните принципи и права на работа или упатствата на ОЕЦД за мултинационални друштва што вклучуваат работници од синџирот на вредности се пријавени во неговиот синџир на вредности на нагорните и надолните нивоа и, доколку е применливо, да ја наведе природата на таквите случаи.[119]

Барање за обелоденување С2-2 – Процеси за соработка со работниците во синџирот на вредности во однос на влијанијата

20. Друштвото треба да ги обелодени своите општи процеси за соработка со работниците во синџирот на вредности и нивните претставници во врска со фактичките и потенцијалните влијанија врз нив.

[116] Оваа информација ги поддржува информативните потреби на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи е изведена од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е утврдено со показателот бр. 11 во Табела III од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за обелоденување на информации во врска со одржливи инвестиции („Недостаток на процеси и мерки за спречување на трговија со луѓе“).

[117] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои се кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот бр. 4 во Табела III од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување за одржливи инвестиции („Недостаток на кодекс на однесување на добавувачот“).

[118] Овие информации ги поддржуваат потребите на администраторите на референтни вредности за обелоденување на Факторите на стакленички гасови кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2020/1816, како што е утврдено со показателот „Изложеност на портфолиото на референтни вредности на компании без политики за длабинска анализа на прашања опфатени со основните конвенции на Меѓународната организација на трудот од 1 до 8“ во дел 1 и 2 од Анекс II.

[119] Овие информации им се потребни на: учесниците на финансискиот пазар кои се кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088 бидејќи се изведени од задолжителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е утврдено со показателот бр. 10 во Табела I од Анекс I на Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување за одржливи инвестиции; и администраторите на референтни вредности за обелоденување на Факторите на стакленички гасови кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2020/1816 како што е утврдено со показателите „Број на референтни компоненти кои подлежат на социјални прекршувања (апсолутен и релативен број поделен со сите референтни компоненти), како што е наведено во меѓународните договори и конвенции, принципите на Обединетите нации и, каде што е применливо, националното право“ и „Изложеност на референтното портфолио на компании без политики за длабинска анализа за прашања опфатени со основните конвенции на Меѓународната организација на трудот од 1 до 8“ во дел 1 и 2 од Анекс II.

21. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање дали и како друштвото, како дел од својот тековен процес на длабинска анализа, соработува со ***работниците во синџирот на вредности*** и нивните легитимни претставници, или со ***веродостојни полномошници***, во врска со материјалните фактички и потенцијални позитивни и/или негативни влијанија што влијаат или веројатно ќе влијаат врз нив, и дали и како перспективите на работниците во синџирот на вредности се земаат предвид во процесите на донесување одлуки на друштвото.

22. Друштвото треба да обелодени дали и како перспективите на ***работниците во синџирот на вредности*** влијаат врз неговите одлуки или активности насочени кон управување со фактичките и потенцијалните влијанија врз работниците во синџирот на вредности. Ова треба да вклучува, каде што е релевантно, објаснување за:

    (a) дали соработката се одвива директно со работниците во синџирот на вредности или нивните ***легитимни претставници*** или со веродостојни полномошници кои имаат увид во нивната ситуација;

    (b) фазата/фазите во кои се случува соработката, видот на соработката и фреквенцијата на соработката;

    (c) функцијата и највисоката улога во рамки на друштвото што има оперативна одговорност за осигурување дека оваа соработка ќе се реализира и дека резултатите ќе го земат во предвид пристапот на друштвото;

    (d) каде што е применливо, за глобалните рамковни договори или договори што друштвото ги има со глобални синдикални федерации поврзани со почитување на човековите права на работниците во синџирот на вредности, вклучувајќи го и нивното право на колективно договарање, како и објаснување за тоа како договорот му овозможува на друштвото да стекне увид во перспективите на тие работници; и

    (e) каде што е применливо, како друштвото ја проценува ефективноста на својата соработка со работниците во синџирот на вредности, вклучувајќи, каде што е релевантно, какви било договори или резултати што произлегуваат од тоа.

23. Доколку е применливо, друштвото треба да ги обелодени чекорите што ги презема за да добие увид во перспективите на работниците кои можат да бидат особено ранливи на влијанија и/или маргинализирани (на пример, жени работнички, работници мигранти, работници со попреченост).

24. Доколку друштвото не може да ги обелодени горенаведените потребни информации бидејќи нема усвоено општ процес за соработка со работниците во синџирот на вредности, треба да го обелодени тоа. Може да обелодени временска рамка во која има за цел да воспостави таков процес.

Барање за обелоденување С2-3 – Процеси за санирање на негативните влијанија и канали преку кои работниците во синџирот на вредности можат да изразат загриженост

25. Друштвото треба да ги опише процесите што ги има воспоставено за да овозможи санација или да соработува во санирањето на негативните влијанија врз работниците во синџирот на вредности со кои е поврзано друштвото, како и каналите што им се достапни на работниците во синџирот на вредности за да изразат загриженост и да добијат решение за неа.

26. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на формалните средства преку кои ***работниците во синџирот на вредности*** можат да ги искажат своите загриженост и потреби директно на друштвото и/или преку кои друштвото ја поддржува достапноста на таквите канали (на пример, механизми за жалби) на работното место на работниците во синџирот на вредности, како се спроведува следењето во врска со покренатите прашања од овие работници и ефективноста на овие канали.

27. Друштвото треба да опише:

(a) неговиот општ пристап и процеси за обезбедување или придонесување кон ***правни лекови*** таму каде што предизвикало или придонело за материјално негативно влијание врз ***работниците во синџирот на вредности***, вклучително и дали и како друштвото проценува дека обезбедениот правен лек е ефикасен;

(b) какви било специфични канали што ги има воспоставено за работниците во синџирот на вредности да можат да ги изразат своите загриженост или потреби директно до друштвото и да добијат решение за нив, вклучително и дали тие се утврдени од самото претпријатие и/или дали станува збор за механизми обезбедени од трети страни;

(c) процесите преку кои ја поддржува или бара достапност на такви канали на работното место на работниците во синџирот на вредности; и

(d) како ги следи и надгледува покренатите и решените прашања и како ја обезбедува ефикасноста на каналите, вклучително и преку вклучување на ***засегнатите страни*** кои се наменети ***корисници***.

28. Друштвото треба да обелодени дали и како проценува дека ***работниците во синџирот на вредности*** се свесни за овие структури или процеси и им веруваат како начин да ги искажат своите загриженост или потреби и да добијат решение за нив. Покрај тоа, друштвото треба да обелодени дали има воспоставено политики во врска со заштитата на поединците што ги користат од одмазда. Доколку таквите информации се обелоденети во согласност со ЕСИО G1-1, друштвото може да се повика на тие информации.

29. Доколку друштвото не може да ги обелодени горенаведените потребни информации бидејќи нема усвоено канал за изразување загриженост и/или не ја поддржува достапноста на таков канал на работното место на ***работниците во синџирот на вредности***, тоа треба да го обелодени тоа. Може да обелодени временска рамка во која има за цел да воспостави таков канал или процеси.

Барање за обелоденување С2-4 – Преземање мерки за материјалните влијанија врз работниците во синџирот на вредности и пристапи за управување со материјалните ризици и искористување на материјалните можности поврзани со работниците во синџирот на вредности и ефикасноста на тие мерки

30. Друштвото треба да обелодени како презема мерки за справување со материјалните влијанија врз работниците во синџирот на вредности, како и за управување со материјалните ризици и остварување на материјалните можности поврзани со работниците во синџирот на вредности и ефикасноста на тие мерки.

31. Целта на ова барање за обелоденување е двојна. Прво, да се овозможи разбирање на сите активности или иницијативи преку кои друштвото се стреми да:

(a) ги спречи, ублажи и ***санира*** негативните материјални ***влијанија*** врз ***работниците во синџирот на вредности***; и/или

(b) постигне позитивни материјални влијанија врз работниците во синџирот на вредности.

Второ, да овозможи разбирање на начините на кои друштвото се справува со материјалните ***ризици*** и ги користи материјалните ***можности*** поврзани со ***работниците во синџирот на вредности***.

Друштвото треба да обезбеди сумиран опис на акционите планови и ресурси за управување со своите материјални влијанија, ризици и можности поврзани со ***работниците во синџирот на вредности*** согласно ЕСИО 2 МБО-А *Активности и ресурси во врска со материјалните прашањата за одржливост*.

32. Во однос на материјалните ***влијанија***, друштвото треба да опише:

(a) преземени, планирани или активности во тек, за спречување или ублажување на материјалните негативни влијанија врз ***работниците во синџирот на вредности***;

(b) дали и како презело мерки за да обезбеди или овозможи ***правен лек*** во врска со фактичко материјално влијание;

(c) какви било дополнителни ***активности*** или иницијативи што ги има воспоставено со примарна цел да обезбеди позитивни влијанија врз работниците во синџирот на вредности; и

(d) како ја следи и проценува ефикасноста на таквите ***активности*** и иницијативи во постигнување на планираните резултати за работниците во синџирот на вредности.

33. Во врска со точка 30, друштвото треба да опише:

(a) процесите преку кои се идентификува која активност е потребна и соодветна како одговор на одредено фактичко или потенцијално негативно влијание врз ***работниците во синџирот на вредности***;

(b) својот пристап кон преземање мерки во врска со специфични материјални негативни влијанија врз работниците во синџирот на вредности, вклучително и каква било активност во врска со сопствените практики за набавки или други внатрешни практики, како и градење капацитети или други форми на соработка со ентитети во синџирот на вредности, или форми на соработка со колеги од индустријата или други релевантни страни; и

(c) како гарантира дека процесите за обезбедување или овозможување на ***правна заштита*** во случај на материјални негативни влијанија се достапни и ефикасни во нивното спроведување и резултати.

34. Во однос на материјалните ризици и можности, друштвото треба да опише:

(a) каква активност е планирана или е во тек за ублажување на материјалните ризици за друштвото што произлегуваат од неговото влијание и ***зависност*** од ***работниците во синџирот на вредности*** и како ја следи ефикасноста во пракса; и

(b) каква активност е планирана или е во тек за остварување на материјални можности за друштвото во однос на работниците во синџирот на вредности.

35. Друштвото треба да обелодени дали и како презема мерки за да избегне предизвикување или придонесување кон материјални негативни влијанија врз работниците во ***синџирот на вредности*** преку сопствените практики, вклучително и, каде што е релевантно, во врска со набавките, продажбата и користењето на податоците. Ова може да вклучува обелоденување на пристапот што се презема кога се појавуваат тензии помеѓу спречувањето или ублажувањето на материјалните негативни влијанија и другите деловни притисоци.

36. Друштвото, исто така, треба да обелодени дали се пријавени сериозни проблеми со човековите права и ***инциденти*** поврзани со неговиот ***синџир на вредности*** нагоре и надолу низ синџирот, доколку е применливо, да ги обелодени истите.[120]

37. При обелоденување на информациите потребни согласно точка 32 (c), друштвото треба да го земе предвид ЕСИО 2 (види ЕСИО 2 МБО-Ц Следење на ефективноста на политиките и ***активностите*** преку ***цели***) ако ја оценува ефективноста на некоја активност преку поставување на цел.

[120] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот бр. 14 во Табела III од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за обелоденување на информации во врска со одржливи инвестиции („Број на идентификувани случаи на сериозни проблеми и инциденти со човековите права“).

38. Друштвото треба да обелодени кои ресурси се наменети за управување со неговите материјални влијанија, со информации што им овозможуваат на ***корисниците*** да стекнат разбирање како се управува со материјалните влијанија.

Показатели и цели

Барање за обелоденување С2-5 – Цели поврзани со управување со материјални негативни влијанија, поттикнување на позитивните влијанија и управување со материјални ризици и можности

39. **Друштвото треба да ги обелодени временски ограничените и ориентирани кон резултати цели што можеби ги поставило во врска со:**

(a) **намалување на негативните влијанија врз работниците во синџирот на вредности; и/или**

(b) **поттикнување на позитивните влијанија врз работниците во синџирот на вредности; и/или**

(c) **управување со материјални ризици и можности поврзани со работниците во синџирот на вредности.**

40. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на степенот до кој друштвото користи временски ограничени и ориентирани кон резултати ***цели*** за да го поттикне и мери својот напредок во справувањето со материјалните негативни влијанија и/или поттикнувањето на позитивните влијанија врз работниците во синџирот на вредности и/или во управувањето со материјалните ризици и можности поврзани со работниците во синџирот на вредности.

41. Сумираниот опис на ***целите*** за управување со неговите материјални влијанија, ризици и можности поврзани со ***работниците во синџирот на вредности*** треба да ги содржи барањата за информации дефинирани во ЕСИО 2 МБО-Ц.

42. Друштвото треба да го обелодени процесот за поставување на целите, вклучително и дали и како друштвото директно соработувало со работниците во синџирот на вредности, нивните легитимни претставници или со веродостојни полномошници кои имаат увид во нивната ситуација во:

(a) поставување на какви било цели;

(b) следење на работењето на друштвото во однос на нив; и

(c) идентификување на какви било поуки или подобрувања како резултат на работењето на друштвото.

Додаток А. Барања за примена

Овој додаток е составен дел од ЕСИО S2 *Работници во синџирот на вредности*. Тој ја поддржува примената на барањата за обелоденување утврдени во овој стандард и има иста важност како и другите делови од ЕСИО S2.

Цел

AR 1. Покрај прашањата наведени во точка 2, друштвото може да размисли и за обелоденување информации за други прашања релевантни за материјалното влијание за краток временски период, на пример иницијативи во врска со здравјето и безбедноста на ***работниците во синџирот на вредности*** за време на пандемија.

AR 2. Прегледот на прашањата поврзани со социјалните и човековите права даден во точка 2 не подразбира дека сите овие прашања треба да бидат обелоденети во секое барање за обелоденување во овој стандард. Напротив, тој обезбедува листа на прашања што друштвото треба да ги земе предвид при својата проценка на ***материјалноста*** (види ЕСИО 1 поглавје 3 *Двојна материјалност како основа за обелоденување на одржливост* и ЕСИО 2 ИРМ-1) поврзани со ***работниците во синџирот на вредности*** и, доколку е соодветно, да ги обелодени како материјални влијанија, ризици и можности во рамки на опсегот на овој стандард.

AR 3. Примери за работници кои спаѓаат во опсегот на овој стандард се:

(a) работници на надворешни даватели на услуги кои работат на работното место на друштвото (на пр., работници од трети страни во угостителството или обезбедувањето);

(b) работници на добавувач ангажирани од друштвото кои работат во просториите на добавувачот користејќи ги методите на работа на добавувачот;

(c) работници на ентитет „надоле“ во синџирот кој купува добра или услуги од друштвото;

(d) работници на добавувач на опрема на друштвото кои, на работно место контролирано од друштвото, вршат редовно одржување на опремата на добавувачот (на пр., фотокопир) како што е предвидено во договорот помеѓу добавувачот на опрема и друштвото; и

(e) работници подлабоко во ***синџирот на снабдување*** кои екстрахираат добра кои потоа се преработуваат во компоненти што влегуваат во производите на друштвото.

ЕСИО 2 Општи обелоденувања

Стратегија

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-2 - Интереси и ставови на засегнатите страни

AR 4. Барањето за обелоденување ЕСИО 2 СДМ-2 бара од друштвото да обезбеди разбирање за тоа дали и како ја разгледува улогата што неговата стратегија и ***деловен модел*** можат да ја имаат во создавањето, влошувањето или ублажувањето на значајни материјални ***влијанија*** врз работниците во ***синџирот на вредности***, и дали и како деловниот модел и стратегијата се прилагодени за справување со таквите материјални влијанија.

AR 5. Иако работниците во ***синџирот на вредности*** можеби не соработуваат со друштвото на ниво на неговата стратегија или деловен модел, нивните ставови можат да влијаат врз проценката на друштвото за неговата стратегија и деловниот модел. Друштвото може да ги обелодени ставовите на работниците во синџирот на вредности и претставниците на работниците во синџирот на вредности.

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-3 - Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот модел

AR 6. ***Влијанијата*** врз работниците во синџирот на вредности може да потекнуваат од стратегијата или деловниот модел на друштвото на повеќе различни начини. На пример, влијанијата може да се однесуваат на вредносната понуда на друштвото (како што е обезбедување производи или услуги со најниска цена или брза испорака, на начини што вршат притисок врз работничките права во синџирот на вредности нагоре и надолу), неговиот ***синџир на вредности*** (како што е потпирање на добра со нејасно потекло, без видливост на влијанијата врз работниците) или неговата структура на трошоци и моделот на приходи (на пр. префрлање на ризикот од залихи кон добавувачите, со последователни ефекти врз работничките права на нивните работници).

AR 7. Влијанијата врз ***работниците во синџирот на вредности*** што потекнуваат од стратегијата или ***деловниот модел***, исто така, можат да донесат материјални ***ризици*** за друштвото. На пример, во контекст на пандемија или друга сериозна здравствена криза, друштвата што се потпираат на привремена работна сила со мал или никаков пристап до болничка нега и здравствени бенефиции може да се соочат со сериозни оперативни ризици и ризици за континуитет на работењето, бидејќи работниците немаат друг избор освен да продолжат да работат додека се болни, дополнително влошувајќи го ширењето на болеста и предизвикувајќи големи прекини во ***синџирот на снабдување***. Друг пример е кога продажбата на добра засновани на најниски цени за клиентите создава оперативни ризици, бидејќи ***добавувачите*** под екстремен притисок на цените може да го договорат извршувањето на производството со подизведувачи, што доведува до

понизок квалитет и подолг, помалку транспарентен и помалку контролиран синџир на снабдување. Ризиците врз репутацијата и деловните можности поврзани со експлоатацијата на нискоквалификувани, ниско платени работници во географските области на снабдување со нивна минимална заштита, исто така, се зголемуваат со реакцијата на медиумите и желбите на ***потрошувачите*** што се движат кон добра кои се набавени на по етички начин или кон одржливи добра.

AR 8. Примери за посебни карактеристики на ***работниците во синџирот на вредности*** што може да ги земе предвид друштвото при исполнување на барањата на точка 12 се однесуваат на млади работници кои може да бидат поподложни на ***влијанија*** врз нивниот физички и ментален развој, или работнички во контекст каде што жените рутински се дискриминирани во условите за работа, или работници мигранти во контекст каде што пазарот за понуда на работна сила е слабо регулиран и на работниците рутински им се наплаќаат надоместоци за вработување. За некои работници, вродената природа на активноста што се бара да ја преземат може да ги доведе во ризик (на пр., работници кои се должни да ракуваат со хемикалии или да ракуваат со одредена опрема или ниско платени работници кои имаат договори со „мал број на часови“).

AR 9. Во однос на точка 13, материјалните ризици би можеле да се појават и поради зависноста на друштвото од ***работници во синџирот на вредности***, каде што настани со мала веројатност, но со големо влијание, можат да предизвикаат ***финансиски ефекти***; на пример, кога глобална пандемија доведува до сериозни здравствени влијанија врз работниците во сите фази од синџирот на вредности, што резултира со големи нарушувања во производството и дистрибуцијата. Други примери на ризик поврзани со зависноста на друштвото од работници во синџирот на вредности вклучуваат недостаток на квалификувани работници или политички одлуки или законска регулатива што влијае на работниците во синџирот на вредности што работат за логистички добавувачи. На пример, ако некои работници во синџирот на вредности на друштвото се изложени на ризик од ***принудна работа***, а друштвото увезува производи во земји каде што законот дозволува конфискација на увезена стока за која постои сомневање дека е направена со принудна работа.

Управување со влијанија, ризици и можности

Барање за обелоденување С2-1 – Политики поврзани со работниците во синџирот на вредности

AR 10. Доколку политиките се ограничени на ***сопствената работна сила*** на друштвото и не ги опфаќаат работниците во ентитетите и односите нагоре и надолу во синџирот, тие треба да бидат објавени во согласност со ЕСИО S1, а не во врска со ова барање.

AR 11. Доколку обелоденувањата согласно ЕСИО S1 вклучуваат информации релевантни за работниците во синџирот на вредности, овде може да се направи упатување на тоа; обелоденувањата за преостанатите елементи потоа ќе бидат исполнети согласно ова барање за обелоденување.

AR 12. Друштвото може да обелодени објаснувања за значајни промени во политиките усвоени во текот на извештајната година (на пр., нови очекувања за ***добавувачите***, нови или дополнителни пристапи кон длабинска анализа и правни лекови).

AR 13. ***Политиката*** може да биде во форма на самостојна политика во врска со работниците во ***синџирот на вредности*** или да биде вклучена во поширок документ, како што е етички кодекс или општа политика за одржливост што веќе е објавена од страна на друштвото како дел од друг ЕСИО. Во тие случаи, друштвото треба да обезбеди точно вкрстено упатување за да ги идентификува аспектите на политиката што ги задоволуваат барањата на ова барање за обелоденување.

AR 14. При обелоденување на усогласеноста на своите политики со Водечките принципи на ОН за деловно работење и човекови права, друштвото треба да земе предвид дека Водечките принципи се однесуваат на Меѓународната повелба за права, која се состои од Универзалната декларација за човекови права и двата пакта што ја спроведуваат, како и Декларацијата на Меѓународната организација на трудот за основните права и принципи на работа и основните конвенции што ја поткрепуваат, и може да ја обелодени својата усогласеност со овие инструменти.

AR 15. При обелоденување на тоа како се вградени политиките насочени кон надвор, друштвото може, на пример, да ги земе предвид внатрешните политики за одговорно снабдување и усогласување со други политики релевантни за работниците во ***синџирот на вредности***, на пример, во врска со ***принудната работа***. Во однос на кодексите на однесување на добавувачите што друштвото може да ги има, резимето треба да наведе дали тие вклучуваат одредби што се однесуваат на безбедноста на работниците, несигурната работа (на пример, користење работници со договори на краткорочно или ограничено работно време, работници вработени преку трети страни, подизведување од трети страни или користење на неформални работници), трговијата со луѓе, користењето на принудна работа или ***детски труд*** и дали таквите одредби се целосно во согласност со важечките стандарди на МОТ.

AR 16. Друштвото може да даде пример за начинот на кој ги комуницира своите политики со оние поединци, групи поединци или ентитети за кои тие се релевантни, бидејќи од нив се очекува да ги спроведат тие политики (на пример, ***вработените***, изведувачите и ***добавувачите*** на друштвото), или бидејќи тие имаат директен интерес во нивното спроведување (на пример, сопствени работници, инвеститори). Може да обелодени алатки и канали за комуникација (на пример, флаери, билтени, наменски веб-страници, социјални медиуми, комуникација лице в лице, претставници на работниците), со цел

да се осигура дека ***политиката*** е достапна и дека различните корисници на тие информации ги разбираат нејзините импликации. Друштвото може да објасни и како ги идентификува и отстранува потенцијалните пречки за нејзино ширење, како на пример преку превод на релевантни јазици или употреба на графички прикази.

Барање за обелоденување С2-2 – Процеси за соработка со работниците во синџирот на вредности во однос на влијанијата

AR 17. При опишување на тоа која функција или улога има оперативна одговорност за таква соработка и/или крајна одговорност, друштвото може да обелодени дали ова е наменска улога или функција или дел од поширока улога или функција и дали се понудени активности за градење капацитети за поддршка на персоналот во соработката. Доколку не може да идентификува таква позиција или функција, претрпијатието може да го наведе тоа. Ова обелоденување може да се исполни и со упатување на информации обелоденети согласно ЕСИО 2 УПР-1 *Улогата на административните, управувачките и надзорните тела*.

AR 18. При подготовката на обелоденувањата опишани во точка 22 b) и c), може да се земат предвид следните примери:

(a) примери за фази во кои доаѓа до соработка се i) одредување на пристапот кон ублажување и ii) евалуација на ефективноста на ублажувањето;

(b) за видот на соработка, ова може да биде учество, консултации и/или информации;

(c) за фреквенцијата на соработката, може да се дадат информации за тоа дали соработката се одвива редовно, во одредени фази на проектот или деловниот процес, на пример, кога започнува нова сезона на жетва или се отвора нова производствена линија, како и дали се случува како одговор на законските барања и/или како одговор на барањата на засегнатите страни и дали резултатот од соработката се интегрира во процесите на донесување одлуки на друштвото; и

(d) за улогата со оперативна одговорност, дали друштвото бара релевантниот персонал да има одредени вештини или дали обезбедува обука или градење капацитети на релевантниот персонал за соработката.

AR 19. Глобалните рамковни договори (ГРД) служат за воспоставување на континуиран однос помеѓу мултинационално претпријатие и Глобалната синдикална федерација за да се осигура дека друштвото се придржува до истите стандарди во секоја земја во која работи.

AR 20. За да се прикаже како перспективите на работниците во ***синџирот на вредности*** влијаеле врз конкретните одлуки или активности на друштвото, друштвото може да даде примери од тековниот период на известување.

Барање за обелоденување С2-3 – Процеси за санирање на негативните влијанија и канали преку кои работниците во синџирот на вредности можат да изразат загриженост

AR 21. При исполнување на барањата утврдени со барањето за обелоденување ЕСИО S2-3, друштвото може да се води од содржината на Водечките принципи на ОН за деловно работење и човекови права и Упатствата на ОЕЦД за мултинационални друштва фокусирани на ***механизми за санација*** и ***жалби***.

AR 22. Каналите за изразување загриженост или потреби вклучуваат ***механизми за жалби***, телефонски линии, синдикати (каде што работниците се синдикално организирани), процеси на дијалог или други средства преку кои работниците во ***синџирот на вредности*** или нивните ***легитимни претставници*** можат да изразат загриженост за влијанијата или да ги објаснат своите потреби кои би сакале да ги реши друштвото. Ова може да вклучува и канали што ги обезбедува друштвото директно и канали што ги обезбедуваат ентитетите каде што работат работниците во синџирот на вредности, покрај сите други механизми што друштвото може да ги користи за да добие увид во управувањето со влијанијата врз работниците, како што се ревизии на усогласеност. Кога друштвото се потпира исклучиво на информации за постоењето на такви канали обезбедени од неговите ***деловни односи*** за да одговори на ова барање, може да го наведе тоа.

AR 23. За да се обезбеди подобар увид во информациите опфатени во барањето за обелоденување ЕСИО S2-3, друштвото може да објасни дали и како работниците во ***синџирот на вредности*** кои може да бидат засегнати, се во можност да пристапат до каналите на ниво на друштвото во кое се вработени или со кое имаат договор да работат, во однос на секое материјално влијание.

AR 24. Механизмите од трети страни би можеле да ги вклучуваат оние што ги спроведува владата, невладините организации, индустриските здруженија и други иницијативи за соработка. Друштвото може да обелодени дали тие се достапни за сите работници кои можеби се потенцијално или фактички материјално засегнати од друштвото, или за поединци или организации што дејствуваат во нивно име или кои се на друг начин во позиција да бидат свесни за негативните влијанија.

AR 25. Во однос на заштитата на поединците што ги користат механизмите против одмазда, друштвото може да опише дали ги третира жалбите доверливо и со почитување на правата на приватност и заштита на податоците; и дали механизмите им дозволуваат на работниците да ги користат анонимно (на пример, преку застапување од трета страна).

AR 26. При обелоденувањето дали и како друштвото знае дека работниците во ***синџирот на вредности*** се свесни за и им веруваат на кој било од овие канали, друштвото може да обезбеди релевантни и веродостојни податоци за ефективноста на овие канали од

перспектива на самите работници во синџирот на вредности. Примери за извори на информации се анкети на работници кои користеле такви канали и нивното ниво на задоволство од процесот и резултатите.

AR 27. При опишување на ефективноста на каналите преку кои работниците во ***синџирот на вредности*** можат да изразат загриженост, друштвото може да се води од следниве прашања, врз основа на „критериумите за ефикасност за вонсудските ***механизми за жалби***“, како што е наведено во Водечките принципи на ОН за деловно работење и човекови права, особено Принципот 31. Долунаведените разгледувања може да се применат на индивидуални канали или на колективен систем на канали:

(a) Дали каналите имаат легитимитет преку обезбедување соодветна одговорност за нивното фер однесување и градење доверба со засегнатите страни?

(b) Дали каналите се познати и достапни за ***засегнатите страни***?

(c) Дали каналите имаат јасни и познати процедури, со индикативни временски рамки?

(d) Дали каналите обезбедуваат разумен пристап на ***засегнатите страни*** до извори на информации, совети и експертиза?

(e) Дали каналите нудат транспарентност преку обезбедување доволно информации и за подносителите на жалби и, каде што е применливо, за да се задоволи кој било јавен интерес?

(f) Дали резултатите постигнати преку каналите се во согласност со меѓународно признатите човекови права?

(g) Дали друштвото идентификува сознанија од каналите што поддржуваат континуирано учење како за подобрување на каналите така и за спречување на идните влијанија?

(h) Дали друштвото се фокусира на дијалог со подносителите на жалби како средство за постигнување договорени решенија, наместо на обид еднострано да се утврди исходот?

Барање за обелоденување C2-4 – Преземање мерки за материјалните влијанија врз работниците во синџирот на вредности и пристапи за управување со материјалните ризици и искористување на материјалните можности поврзани со работниците во синџирот на вредности и ефикасноста на тие мерки

AR 28. Може да биде потребно време за да се разберат негативните влијанија и како друштвото може да биде вклучено во нив преку својот синџир на вредности, како и да се идентификуваат соодветни решенија и да се спроведат во пракса. Затоа, друштвото треба да ги земе предвид:

(a) неговите општи и специфични пристапи за справување со материјалните негативни влијанија;

(b) неговите иницијативи насочени кон придонес кон дополнителни материјални позитивни влијанија;

(c) колку напредувало во своите напори во текот на извештајниот период; и

(d) неговите цели за континуирано подобрување.

AR 29. Соодветните мерки може да варираат во зависност од тоа дали друштвото предизвикува или придонесува за материјално влијание или дали материјалното влијание е директно поврзано со неговото работење, производи или услуги преку деловниот однос.

AR 30. Со оглед на тоа што материјалните негативни влијанија што влијаат врз работниците во ***синџирот на вредности*** што се случиле во текот на извештајниот период може да бидат поврзани и со ентитети или операции надвор од негова директна контрола, друштвото може да обелодени дали и како се обидува да ја искористи својата моќ во своите ***деловни односи*** за да управува со тие влијанија. Ова може да вклучува користење на комерцијална ***моќ*** (на пример, спроведување на договорни барања со деловни односи или воведување на стимулации), други форми на моќ во рамки на односот (како што е обезбедување ***обука*** или градење капацитети за правата на работниците на ентитети со кои друштвото има деловни односи) или соработка со колеги или други актери (како што се иницијативи насочени кон одговорно регрутирање или осигурување работниците да добиваат ***соодветна плата***).

AR 31. Кога друштвото го обелоденува своето учество во иницијатива од индустријата или иницијатива на повеќе засегнати страни како дел од своите ***активности*** за справување со материјалните негативни влијанија, друштвото може да обелодени како иницијативата, и неговото сопствено вклучување, има за цел да се справи со предметното материјално влијание. Може да ги обелодени, согласно ЕСИО S2-5, релевантните ***цели*** поставени од иницијативата и напредокот кон нив.

AR 32. Друштвото може да вклучи примери при обелоденувањето дали и како друштвото ги зема предвид фактичките и потенцијалните влијанија врз работниците во ***синџирот на вредности*** при одлуките за прекинување на ***деловните односи*** и дали и како се стреми да се справи со какви било негативни влијанија што можат да произлезат од прекинувањето.

AR 33. При обелоденувањето на тоа како ја следи ефективноста на своите ***активности*** за управување со материјалните влијанија во текот на периодот на известување, друштвото може да ги обелодени сите научени лекции од претходните и тековните периоди на известување.

AR 34. Процесите што се користат за следење на ефективноста на ***активностите*** може да вклучуваат внатрешна или надворешна ревизија или верификација, судски постапки и/или поврзани судски одлуки, проценки на влијанието, системи за мерење, повратни

информации од засегнатите страни, ***механизми за жалби***, надворешни оценување на успешноста и споредување.

AR 35. Известувањето за ефикасноста има за цел да овозможи разбирање на врските помеѓу преземените ***активности*** од страна на друштвото и ефикасното управување со влијанијата. На пример, за да ја покаже ефикасноста на своите ***активности*** за поддршка на ***добавувачите*** во подобрување на нивните работни услови, друштвото може да обелодени повратни информации од анкети спроведени меѓу работниците на добавувачите кои покажуваат дека работните услови се подобриле од времето кога друштвото започнало да работи со тие добавувачи. Дополнителни информации што друштвото може да ги обезбеди вклучуваат податоци што покажуваат намалување на бројот на ***инциденти*** идентификувани преку, на пример, независни ревизии.

AR 36. Во однос на иницијативите или процесите што ги има воспоставено друштвото, а кои се засноваат на потребите на засегнатите работници и во врска со напредокот во спроведувањето на таквите иницијативи или процеси, друштвото може да обелодени:

(a) информации за тоа дали и како работниците во ***синџирот на вредности*** и ***легитимните претставници*** или нивните ***веродостојни застапници*** играат улога во одлуките во врска со дизајнот и спроведувањето на овие програми или процеси; и

(b) информации за планираните или постигнатите позитивни резултати за работниците во синџирот на вредности од овие иницијативи или процеси.

AR 37. Друштвото може да обелодени дали некои иницијативи или процеси чија примарна цел е да постигнат позитивни влијанија за работниците во ***синџирот на вредности*** се дизајнирани и за поддршка на постигнувањето на една или повеќе од Целите за одржлив развој (ЦОР) на ООН. На пример, преку обврска за унапредување на ЦОР 8 на ООН за „промовирање на одржлив, инклузивен и одржлив економски раст, целосно и продуктивно вработување и пристојна работа за сите“, друштвото може да обезбедува градење капацитети за малите земјоделци во својот ***синџир на снабдување***, што резултира со зголемување на нивните приходи; или може да поддржува ***обука*** за зголемување на процентот на жени способни да работат кај добавувачите во својот синџир на вредности.

AR 38. При обелоденување на планираните или постигнатите позитивни резултати од своите ***активности*** за работниците во ***синџирот на вредности***, треба да се прави разлика помеѓу доказите за одредени активности што се случиле (на пр., дека x број работници добиле ***обука*** за финансиска писменост) и доказите за реалните резултати за работниците (на пр., дека x работници пријавуваат дека се способни подобро да управуваат со своите домашни буџети за да ги исполнат своите цели за заштеда).

AR 39. При обелоденувањето дали иницијативите или процесите играат улога и во ублажување на материјалните негативни влијанија, друштвото може, на пример, да разгледа програми што имаат за цел да ја унапредат финансиската писменост на жените работнички, што резултирало со повеќе жени кои биле унапредени, како и со извештаи за намалено сексуално ***вознемирување*** на работното место.

AR 40. При обелоденување на материјалните ризици и можности поврзани со влијанијата или ***зависностите*** на друштвото од работниците во ***синџирот на вредности***, друштвото може да го земе предвид следново:

(a) ризиците поврзани со влијанијата на друштвото врз работниците во синџирот на вредности може да вклучуваат репутациска или правна изложеност кога се утврдува дека работниците во синџирот на вредности се вовлечени во ***принудна работа*** или ***детски труд***;

(b) ризиците поврзани со зависноста на друштвото од работниците во синџирот на вредности може да вклучуваат нарушување на деловните операции кога пандемијата затвора значајни делови од неговиот ***синџир на снабдување*** или дистрибутивна мрежа;

(c) можностите поврзани со влијанијата на друштвото врз работниците во синџирот на вредности може да вклучуваат диференцијација на пазарот и поголема привлечност на клиентите преку гарантирање пристојна ***плата*** и услови за работниците кои не се вработени; и

(d) ►**C1** можностите поврзани со зависноста на друштвото од работниците во синџирот на вредности може да вклучуваат постигнување на идно одржливо снабдување со добра преку овозможување малите земјоделци да заработуваат доволно за да ги убедат идните генерации да продолжат да ја одгледуваат таа култура. ◄

AR 41. При обелоденување дали ***зависностите*** се претвораат во ризици, друштвото треба да ги земе предвид надворешните случувања.

AR 42. При обелоденување на политики, ***активности*** и ресурси и ***цели*** поврзани со управувањето со материјални ***ризици*** и ***можности***, во случаи кога ризиците и можностите произлегуваат од материјално ***влијание***, друштвото може да ги упати своите обелоденувања за политиките, активностите и ресурсите и целите поврзани со тоа влијание.

AR 43. Друштвото треба да разгледа дали и како неговиот(-ите) процес/и за управување со материјални ризици поврзани со работниците во ***синџирот на вредности*** се интегрирани во постојниот(-ните) процес/и за управување со ризици.

AR 44. При обелоденување на ресурсите доделени за управување со материјалните влијанија, друштвото може да обелодени кои внатрешни функции се вклучени во управувањето со

влијанијата и какви видови активности преземаат за справување со негативните и поттикнување на позитивните влијанија.

Показатели и цели

Барање за обелоденување С2-5 – Цели поврзани со управување со материјални негативни влијанија, поттикнување на позитивните влијанија и управување со материјални ризици и можности

AR 45. При обелоденување на информации за ***целите*** во согласност со точка 39, друштвото може да ги обелодени:

(a) планираните резултати што треба да се постигнат во животот на работниците во ***синџирот на вредности***, кои треба да бидат што е можно поконкретни;

(b) стабилноста на целите со текот на времето во однос на дефинициите и методологиите за да се овозможи споредливост со текот на времето;

(c) стандардите или обврските врз кои се темелат целите (на пример, кодекси на однесување, политики за снабдување, глобални рамки или индустриски кодекси).

AR 46. ***Цели*** поврзани со материјалните ***ризици*** и ***можности*** може да бидат исти или различни од целите поврзани со материјалните ***влијанија***. На пример, целта за достигнување на пристојна ***плата*** за работниците во ***синџирот на снабдување*** може да ги намали влијанијата врз тие работници и да ги намали поврзаните ризици во однос на квалитетот и сигурноста на снабдувањето.

AR 47. Друштвото може да прави разлика помеѓу краткорочни, среднорочни и долгорочни ***цели*** што ја опфаќаат истата обврска на политиката. На пример, друштвото може да има долгорочна цел да постигне намалување од 80% на ***инцидентите*** поврзани со здравјето и безбедноста што ги засегаат работниците на даден ***добавувач*** до 2030 година и краткорочна цел да ги намали ***прекувремените часови*** на возачите за испорака за x%, а воедно да ги одржи нивните приходи до 2024 година.

AR 48. При модифицирање или замена на ***цел*** во периодот на известување, друштвото може да ја објасни промената со вкрстено упатување на значајни промени во ***деловниот модел*** или на поширок промени во прифатениот стандард или законодавство од кое е изведена целта, за да обезбеди контекстуални информации, согласно ЕСИО 2 ОП-2 *Обелоденувања во врска со специфични околности*.

ЕСИО S3. ЗАСЕГНАТИ ЗАЕДНИЦИ

Содржина

Цел 338

Интеракција со други ЕСИО 339

Барања за обелоденување 340

ЕСИО 2 Општи обелоденувања 340

Стратегија 340

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-2 – Интереси и ставови на засегнатите страни 340

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-3 – Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот модел 340

Управување со влијанија, ризици и можности 342

Барање за обелоденување С3-1 – Политики поврзани со засегнатите заедници 342

Барање за обелоденување С3-2 – Процеси за соработка со засегнатите заедници во однос на влијанијата 344

Барање за обелоденување С3-3 – Процеси за санирање на негативните влијанија и канали преку кои засегнатите заедници можат да изразат загриженост 345

Барање за обелоденување С3-4 – Преземање мерки за материјалните влијанија врз засегнатите заедници и пристапи за управување со материјалните ризици и искористување на материјалните можности поврзани со засегнатите заедници и ефикасност на тие мерки 346

Показатели и цели 348

Барање за обелоденување С3-5 – Цели поврзани со управување со материјални негативни влијанија, поттикнување на позитивните влијанија и управување со материјалните ризици и можности 348

Додаток А. Барања за примена 349

Цел 349

ЕСИО 2 Општи обелоденувања 349

Стратегија 349

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-2 – Интереси и ставови на засегнатите страни 349

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-3 - Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот модел 350

Управување со влијанија, ризици и можности 351

Барање за обелоденување С3-1 – Политики поврзани со засегнатите заедници 351

Барање за обелоденување С3-2 – Процеси за соработка со засегнатите заедници во однос на влијанијата 352

Барање за обелоденување С3-3 – Процеси за санирање на негативните влијанија и канали преку кои засегнатите заедници можат да изразат загриженост 353

►C1 Барање за обелоденување С3-4 – Преземање мерки за материјалните влијанија врз засегнатите заедници и пристапи за управување со материјалните ризици и искористување на материјалните можности поврзани со засегнатите заедници и ефикасноста на тие мерки ◄ 355

Показатели и цели 359

Барање за обелоденување С3-5 – Цели поврзани со управување со материјални негативни влијанија, поттикнување на позитивните влијанија и управување со материјалните ризици и можности 359

Цел

1. Целта на овој Стандард е да ги утврди барањата за обелоденување што ќе им овозможат на ***корисниците*** на ***изјавата за одржливост*** да ги разберат материјалните влијанија врз ***засегнатите заедници*** поврзани со сопственото работење и синџирот на вредности на претпријатието, вклучително и преку неговите производи или услуги, како и преку неговите ***деловни односи***, и поврзаните материјални ризици и можности, вклучувајќи:

   (a) начинот на кој претпријатието влијае на заедниците, во области каде што влијанијата најверојатно ќе бидат присутни и сериозни, во однос на материјалните позитивни и негативни фактички или потенцијални влијанија;

   (b) сите преземени ***активности*** и резултати од таквите активности, за спречување, ублажување или санирање на фактичките или потенцијалните негативни влијанија и за справување со ризиците и можностите;

(c) природата, видот и обемот на материјалните ризици и можности на претпријатието поврзани со неговите влијанија и ***зависности*** од ***засегнатите заедници***, и како претпријатието управува со нив; и

(d) ***финансиските ефекти*** врз претпријатието на краток, среден и долг рок од материјалните ризици и можности што произлегуваат од влијанијата и зависностите на претпријатието од засегнатите заедници.

2. За да се исполни целта, овој стандард бара објаснување на општиот пристап што го применува претпријатието за да ги идентификува и управува со сите материјални фактички и потенцијални влијанија врз ***засегнатите заедници*** во врска со:

(a) економските, социјалните и културните права на заедниците (на пример, соодветно домување, соодветна храна, вода и санитација, влијанија поврзани со земјиштето и безбедноста);

(b) граѓанските и политичките права на заедниците (на пример, слобода на изразување, слобода на собирање, влијание врз бранителите на човекови права); и

(c) посебни права на ***автохтоните народи*** (на пример, слободна, претходна и информирана согласност, самоопределување, културни права).

3. Овој стандард, исто така, бара објаснување за тоа како таквите влијанија, како и ***зависноста*** на претпријатието од засегнатите заедници, можат да создадат материјални ризици или можности за претпријатието. На пример, негативните односи со ***засегнатите заедници*** можат да го нарушат сопственото работење на претпријатието или да му наштетат на неговиот углед, додека конструктивните односи можат да донесат деловни придобивки, како што се стабилно и безконфликтно работење и поголема леснотија на локално регрутирање.

Интеракција со други ЕСИО

4. Овој стандард се применува кога материјални влијанија и/или материјални ризици и можности поврзани со ***засегнатите заедници*** се идентификувани преку процесот на проценка на ***материјалноста*** утврден во ЕСИО 2 *Општи обелоденувања*.

5. Овој стандард треба да се чита заедно со ЕСИО 1 *Општи барања* и ЕСИО 2, како и ЕСИО S1 *Сопствена работна сила*, ЕСИО S2 *Работници во синџирот на вредности* и ЕСИО S4 *Потрошувачи и крајни корисници*.

Барања за обелоденување

ЕСИО 2 Општи обелоденувања

6. Барањата од овој дел треба да се читаат заедно со обелоденувањата што ги бара ЕСИО 2 за Стратегија (СДМ). Резултирачките обелоденувања треба да се презентираат заедно со обелоденувањата што ги бара ЕСИО 2, освен за СДМ-3 *Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот модел*, за кои претпријатието има можност да ги презентира обелоденувањата заедно со тематското обелоденување.

Стратегија

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-2 – Интереси и ставови на засегнатите страни

7. При исполнување на барањата на на ЕСИО 2 СДМ-2, точка 43, претпријатието треба да обелодени како ставовите, интересите и правата на ***засегнатите заедници***, вклучително и почитувањето на нивните човекови права (и нивните права како ***автохтони народи***, каде што е применливо), влијаат врз неговата стратегија и деловен модел. ***Засегнатите заедници*** се клучна група на ***засегнати страни***.

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-3 – Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот модел

8. При исполнување на барањата на точка 48 од ЕСИО 2 СДМ-3, претпријатието треба да обелодени:

   (a) дали и како фактичките и потенцијалните влијанија врз ***засегнатите заедници***, како што е идентификувано во ЕСИО 2 ИРМ-1 *Опис на процесите за идентификување и проценка на материјалните влијанија, ризици и можности*: (i) потекнуваат од или се поврзани со стратегијата и деловните модели на претпријатието, и (ii) влијаат и придонесуваат за прилагодување на стратегијата и деловниот модел на претпријатието; и

   (b) односот помеѓу неговите материјални ризици и можности што произлегуваат од влијанијата и ***зависностите*** од засегнатите заедници и неговата стратегија и деловен модел.

9. При исполнување на барањата од точка 48, претпријатието треба да обелодени дали сите ***засегнати заедници*** кои веројатно ќе бидат материјално погодени од претпријатието, вклучувајќи ги и влијанијата што се поврзани со сопственото работење и ***синџирот на вредности*** на претпријатието, вклучително и преку неговите производи

или услуги, како и преку неговите ***деловни односи***, се вклучени во опсегот на неговото обелоденување согласно ЕСИО 2. Дополнително, претпријатието треба да ги обезбеди следните информации:

(a) краток опис на видовите заедници кои се предмет на материјални влијанија од сопственото работење или преку неговиот синџир на вредности по нивоата нагоре и надолу во синџирот, и да наведе дали тие се:

   i. заедници што живеат или работат околу деловните локации претпријатието, фабриките, објектите или другите физички операции, или се пооддалечени заедници погодени од активностите на тие локации (на пример, од ***загадување*** на водата низводно);

   ii. заедници долж синџирот на вредности на претпријатието (на пример, оние кои се засегнати од работењето на објектите на ***добавувачите*** или од активностите на добавувачите на логистика или дистрибуција);

   iii. заедници на едната или на двете крајни точки од синџирот на вредности (на пример, на местото на екстракција на метали или минерали или берба на производи, или заедници околу локациите за ***депонирање отпад*** или ***рециклирање***);

   iv. заедници на ***автохтони народи***.

(b) во случај на материјални негативни влијанија, без разлика дали тие се (i) широко распространети или системски во контекстите каде што претпријатието работи или се снабдува или врши други деловни односи (на пример, маргинализирани популации кои трпат влијанија врз нивното здравје и квалитет на живот во високо индустријализирана област), или (ii) поврзани со поединечни ***инциденти*** од работењето на претпријатието (на пр., истурање на токсичен ***отпад*** што влијае на пристапот на заедницата до чиста вода за пиење) или во специфичен деловен однос (на пр., мирен протест од страна на заедниците против деловните операции кој наишол на насилен одговор од безбедносните служби на претпријатието). Ова вклучува разгледување на влијанијата врз засегнатите заедници што можат да произлезат од транзицијата кон позелени и климатски неутрални операции. Потенцијалните влијанија вклучуваат влијанија поврзани со иновации и реструктуирање, затворање на рудници, зголемено ископување на минерали потребни за транзиција кон одржлива економија и производство на соларни панели;

(c) во случај на материјални позитивни влијанија, краток опис на активностите што резултираат со позитивни влијанија (на пример, градење капацитети за поддршка на повеќе и нови форми на приходи на локално ниво) и видовите заедници што се позитивно погодени или би можеле да бидат позитивно погодени; претпријатието може да обелодени и дали позитивните влијанија се јавуваат во одредени земји или региони; и

(d) сите материјални ризици и можности за бизнисот што произлегуваат од влијанијата и ***зависностите*** од засегнатите заедници.

10. При опишувањето на главните типови на заедници кои се или би можеле да бидат негативно погодени, врз основа на проценката на ***материјалноста*** утврдена во Барањето за обелоденување ЕСИО 2 ИРМ-1, претпријатието треба да обелодени дали и како развило разбирање за тоа како ***погодените заедници*** со посебни карактеристики или оние што живеат во посебни контексти, или оние што преземаат посебни активности, може да бидат изложени на поголем ризик од штета.

11. Претпријатието треба да обелодени кои од неговите материјални ризици и можности што произлегуваат од влијанијата и ***зависностите*** од засегнатите заедници, доколку ги има, се однесуваат на специфични групи на ***засегнати заедници***, а не на сите засегнати заедници.

Управување со влијанија, ризици и можности

Барање за обелоденување С3-1 – Политики поврзани со засегнатите заедници

12. **Претпријатието треба да ги опише политиките кои ги усвоило за управување со своите материјални влијанија врз засегнатите заедници, како и поврзаните материјални ризици и можности.**

13. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на степенот до кој претпријатието има политики што се однесуваат на идентификација, проценка, управување и/или ***санација*** на материјалните влијанија конкретно врз ***засегнатите заедници***, како и политики што опфаќаат материјални ризици или можности поврзани со засегнатите заедници.

14. Обелоденувањето што се бара со точка 12 треба да ги содржи информациите за политиките на претпријатието за управување со неговите материјални влијанија, ризици и можности поврзани со ***засегнатите заедници*** во согласност со ЕСИО 2 МБО-П *Усвоени политики за управување со материјални прашања поврзани со одржливост*. Покрај тоа, претпријатието треба да наведе дали таквите политики опфаќаат специфични засегнати заедници или ги опфаќаат сите засегнати заедници.

15. Претпријатието треба да ги обелодени сите посебни одредби од политиката за спречување и справување со влијанијата врз ***автохтоните народи***.

16. Претпријатието треба да ги опише своите превземени обврски согласно ***политиката*** за човекови права[121] кои се релевантни за засегнатите заедници, вклучувајќи ги и оние

[121] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот бр. 9 во

процеси и механизми за следење на усогласеноста со Водечките принципи на ОН за деловни активности и човекови права, Декларацијата на МОТ за основните принципи и права на работа или Насоките на ОЕЦД за мултинационални претпријатија. При обелоденувањето, претпријатието треба да се фокусира на оние прашања што се материјални во врска со,[122] како и неговиот општ пристап кон:

(a) почитување на човековите права на заедниците, а особено на ***автохтоните народи***;

(b) соработка со засегнатите заедници; и

(c) мерки за обезбедување и/или овозможување на ***правна заштита*** за влијанието врз човековите права.

17. Претпријатието треба да обелодени дали и како неговите политики во однос на ***засегнатите заедници*** се усогласени со меѓународно признатите стандарди релевантни за заедниците и ***автохтоните народи***, вклучувајќи ги и Водечките принципи на Обединетите нации (ОН) за деловни активности и човекови права. Претпријатието, исто така, треба да обелодени до кој степен се пријавени случаи на непочитување на Водечките принципи на ОН за деловни активности и човекови права, Декларацијата на МОТ за основните принципи и права на работа или упатствата на ОЕЦД за мултинационални претпријатија што вклучуваат засегнати заедници во сопственото работење или во неговиот ***синџир на вредности*** нагоре и надолу по синџирот и, доколку е применливо, индикација за природата на таквите случаи.[123]

18. ***Политиката*** може да биде во форма на самостојна политика во врска со заедниците или да биде вклучена во поширок документ, како што е кодекс на етика или општа политика за одржливост што веќе е обелоденета од страна на претпријатието како дел од друг ЕСИО. Во тие случаи, претпријатието треба да обезбеди точна вкрстена референца за да ги идентификува аспектите на политиката што ги задоволуваат барањата на ова Барање за обелоденување.

Табела III од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за обелоденување на одржливи инвестиции („Недостаток на политика за човекови права“).

[122] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од задолжителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е утврдено со показателот бр. 11 во Табела I од Анекс I на Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за обелоденување на одржливи инвестиции („Недостаток на процеси и механизми за усогласеност за следење на усогласеноста со принципите на Глобалниот договор на ООН и упатствата на ОЕЦД за мултинационални претпријатија“).

[123] Оваа информација ги поддржува потребите за информации на: учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088 бидејќи е изведена од задолжителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е утврдено со показателот бр. 10 во Табела I од Анекс I на Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за обелоденување за одржливи инвестиции („Прекршувања на принципите на Глобалниот договор на ООН и упатствата на Организацијата за економска соработка и развој (ОЕЦД) за мултинационални претпријатија“); и администраторите на референтни вредности за обелоденување на ЕСУ фактори (еколошки, социјални и управувачки фактори) кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2020/1816 како што е утврдено со показателот „Број на референтни компоненти кои подлежат на социјални прекршувања (апсолутен и релативен број поделен со сите референтни компоненти), како што е наведено во меѓународните договори и конвенции, принципите на Обединетите нации и, каде што е применливо, националното законодавство“ во дел 1 и 2 од Анекс II.

Барање за обелоденување С3-2 – Процеси за соработка со засегнатите заедници во однос на влијанијата

19. **Претпријатието треба да ги обелодени своите општи процеси за ангажирање со засегнатите заедници и нивните претставници во врска со фактичките и потенцијалните влијанија врз нив.**

20. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање дали и како претпријатието, како дел од својот тековен процес на длабинска анализа, соработува со засегнатите заедници, нивните легитимни претставници или со ***веродостојни полномошници***, во врска со материјалните фактички и потенцијални позитивни и/или негативни влијанија што влијаат или веројатно ќе влијаат врз нив, и дали и како перспективите на ***засегнатите заедници*** се земаат предвид во процесите на донесување одлуки на претпријатието.

21. Претпријатието треба да обелодени дали и како перспективите на ***засегнатите заедници*** влијаат врз неговите одлуки или активности насочени кон управување со фактичките и потенцијалните влијанија врз заедниците. Ова треба да вклучува, каде што е релевантно, објаснување за:

    (a) дали соработката се одвива со засегнатите заедници или нивните ***легитимни претставници*** директно, или со нивни ***веродостојни полномошници*** кои имаат увид во нивната ситуација;

    (b) фазата/фазите во кои се одвива соработката, видот на соработката и зачестеноста на соработката;

    (c) функцијата и највисоката улога во рамки на претпријатието што има оперативна одговорност за обезбедување на реализација на оваа соработка и дека резултатите од таа соработка се земаат во предвид во пристапот на претпријатието;

    (d) каде што е применливо, како претпријатието ја проценува ефикасноста на соработката со засегнатите заедници, вклучувајќи, каде што е релевантно, какви било договори или резултати што произлегуваат од тоа.

22. Доколку е применливо, претпријатието треба да ги обелодени чекорите што ги презема за да добие увид во перспективите на ***засегнатите заедници*** кои можат да бидат особено ранливи на влијанија и/или маргинализирани, како и во перспективите на специфични групи во рамки на засегнатите заедници, како што се жените и девојчињата.

23. Доколку ***засегнатите заедници*** се ***автохтони народи***, претпријатието, исто така, треба да обелодени како ги зема предвид и осигурува почитувањето на нивните посебни права во својот пристап кон вклучување на ***засегнатите страни***, вклучувајќи го и нивното право на ***слободна, претходна и информирана согласност*** во однос на: (i) нивниот културен, интелектуален, религиозен и духовен имот; (ii) активности што влијаат на нивните земјишта и територии; и (iii) законодавни или административни

мерки што влијаат на нив. Особено, доколку дојде до соработка со автохтоните народи, претпријатието, треба да обелодени дали и како ***автохтоните народи*** биле консултирани за начинот и параметрите на соработката (на пример, при дизајнирање на агендата, природата и навременоста на соработката).

24. Доколку претпријатието не може да ги обелодени горенаведените информации бидејќи не усвоило општ процес за ангажирање со засегнатите заедници, тоа треба да го обелодени. Претпријатието може да обелодени временска рамка во која има за цел да воспостави таков процес.

Барање за обелоденување С3-3 – Процеси за санирање на негативните влијанија и канали преку кои засегнатите заедници можат да изразат загриженост

25. **Претпријатието треба да ги опише процесите што ги има воспоставено за да обезбеди санација или да соработува во санирањето на негативните влијанија врз засегнатите заедници со кои е поврзано претпријатието, како и каналите што им се достапни на засегнатите заедници за да покренат прашања и да се решат.**

26. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на формалните начини преку кои ***засегнатите заедници*** можат директно да ги изразат своите загриженост и потреби на претпријатието и/или преку кои претпријатието ја поддржува достапноста на таквите канали (на пример, ***механизми за жалби***) преку своите деловни односи, како се соработува со овие заедници во врска со изнесените прашања и ефикасноста на овие канали.

27. Претпријатието треба да го опише:

(a) неговиот општ пристап и процеси за обезбедување или придонесување кон ***правна заштита*** каде што е утврдено дека предизвикало или придонело за материјално негативно ***влијание*** врз засегнатите заедници, вклучително и дали и како претпријатието проценува дека обезбедената правна заштита е ефикасна;

(b) какви било специфични канали што ги има воспоставено преку кои ***засегнатите заедници*** можат да ги изразат своите загриженост или потреби директно до претпријатието и да добијат решение за нив, вклучително и дали тие се утврдени од самото претпријатие и/или со користење на механизми на трети страни;

(c) процесите преку кои претпријатието ја поддржува достапноста на таквите канали преку своите деловни односи; и

(d) како ги следи и надгледува покренатите и решени прашања и како ја осигурува ефикасноста на каналите, вклучително и преку вклучување на ***засегнатите страни*** кои се наменети ***корисници*** на тие канали.

28. Претпријатието треба да обелодени дали и како проценува дека ***засегнатите заедници*** се свесни за овие структури или процеси и им веруваат како начин на кој

можат да ги изразат своите загрижености или потреби и да добијат решение за нив. Покрај тоа, претпријатието треба да обелодени дали има воспоставено политики во врска со заштитата од одмазда на поединците што ги користат. Доколку таквите информации се обелоденети во согласност со ЕСИО G1-1, претпријатието може да се повика на тие информации.

29. Доколку претпријатието не може да ги обелодени горенаведените информации бидејќи не воспоставило канал за изразување загриженост и/или не ја поддржува достапноста на таков канал преку своите деловни односи, треба да го обелодени тоа. Претпријатието може да обелодени временска рамка во која има за цел да воспостави таков канал или процеси.

Барање за обелоденување С3-4 – Преземање мерки за материјалните влијанија врз засегнатите заедници и пристапи за управување со материјалните ризици и искористување на материјалните можности поврзани со засегнатите заедници и ефикасност на тие мерки

30. **Претпријатието треба да обелодени како презема мерки за справување со материјалните влијанија врз засегнатите заедници и за управување со материјалните ризици и искористување на материјалните можности поврзани со засегнатите заедници и ефикасноста на тие мерки.**

31. Целта на ова барање за обелоденување е двојна. Прво, да се обезбеди разбирање за сите ***активности*** и иницијативи преку кои претпријатието се стреми да:

(a) ги спречи, ублажи и санира негативните материјални ***влијанија*** врз засегнатите заедници; и/или

(b) постигне позитивни материјални влијанија врз засегнатите заедници.

Второ, да овозможи разбирање на начините на кои претпријатието се справува со материјалните ***ризици*** и ги користи материјалните можности поврзани со засегнатите заедници.

Претпријатието треба да обезбеди сумиран опис на акционите планови и ресурси за управување со неговите материјални влијанија, ризици и можности поврзани со засегнатите заедници согласно *ЕСИО 2 МБО-А Активности и ресурси во врска со материјалните прашања за одржливост*.

32. Во однос на материјалните влијанија, претпријатието треба да опише:

(a) преземени, планирани или активности во тек за спречување или ублажување на материјалните негативни влијанија врз засегнатите заедници;

(b) дали и како презело мерки за да обезбеди или овозможи ***правен лек*** во врска со фактичко материјално влијание;

(c) какви било дополнителни ***активности*** или иницијативи што ги има воспоставено со примарна цел да обезбеди позитивни влијанија врз засегнатите заедници; и

(d) како ја следи и проценува ефикасноста на овие активности и иницијативи во остварување на планираните резултати за засегнатите заедници.

33. ►**C1** Во врска со точка 30, претпријатието треба да ги опише: ◄

(a) процесите преку кои се идентификува каква активност е потребна и соодветна како одговор на одредено фактичко или потенцијално негативно влијание врз засегнатите заедници;

(b) својот пристап кон преземање мерки во однос на специфични материјални негативни влијанија врз заедниците, вклучувајќи каква било активност во однос на сопствените практики во врска со откуп на земјиште, планирање и изградба, работење или практики на затворање, како и дали ќе биде потребна поширока индустриска или соработка со други релевантни страни; и

(c) како гарантира дека процесите за обезбедување или овозможување на ***правна заштита*** во случај на материјални негативни влијанија се достапни и ефикасни во нивното спроведување и резултати.

34. Во однос на материјалните ризици и можности, претпријатието треба да опише:

(a) каква активност е планирана или во тек за ублажување на материјалните ризици за претпријатието што произлегуваат од неговите влијанија и ***зависности*** од ***засегнатите заедници*** и како ја следи ефикасноста во пракса; и

(b) каква активност е планирана или е во тек за остварување на материјални можности за претпријатието во однос на засегнатите заедници.

35. Претпријатието треба да обелодени дали и како презема мерки за да избегне предизвикување или придонесување кон материјални негативни влијанија врз ***засегнатите заедници*** преку сопствените практики, вклучително и, каде што е релевантно, во врска со планирањето, откупот и експлоатацијата на земјиштето, финансирањето, ископ или производството на суровини, користењето на природните ресурси и управувањето со влијанијата врз животната средина. Ова може да вклучува обелоденување на пристапот што се презема кога се појавуваат тензии помеѓу спречувањето или ублажувањето на материјалните негативни влијанија и другите деловни притисоци.

36. Претпријатието, исто така, треба да обелодени дали се пријавени сериозни проблеми со човековите права и ***инциденти*** поврзани со ***засегнатите заедници*** и, доколку е применливо, да ги обелодени истите.[124]

[124] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот бр. 14 во

37. ►**C1** При обелоденување на информациите потребни согласно точка 32 (d), претпријатието треба да го земе предвид ЕСИО 2 МБО-Ц *Следење на ефективноста на политиките и активностите преку цели* доколку ја оценува ефективноста на некоја активност преку поставување цел. ◄

38. Претпријатието треба да обелодени кои ресурси се наменети за управување со неговите материјални влијанија, со информации што им овозможуваат на корисниците да разберат како се управува со материјалните влијанија.

Показатели и цели

Барање за обелоденување С3-5 – Цели поврзани со управување со материјални негативни влијанија, поттикнување на позитивните влијанија и управување со материјалните ризици и можности

39. **Претпријатието треба да ги обелодени временски ограничените и ориентирани кон резултати цели што можеби ги поставило во врска со:**

(a) **намалување на негативните влијанија врз засегнатите заедници; и/или**

(b) **поттикнување на позитивните влијанија врз засегнатите заедници; и/или**

(c) **управување со материјални ризици и можности поврзани со засегнатите заедници.**

40. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на степенот до кој претпријатието користи временски ограничени и ориентирани кон резултати ***цели*** за да го поттикне и мери својот напредок во справување со материјалните негативни влијанија и/или унапредувањето на позитивните влијанија врз засегнатите заедници и/или во управувањето со материјалните ризици и можности поврзани со засегнатите заедници.

41. Сумираниот опис на ***целите*** за управување со неговите материјални влијанија, ризици и можности поврзани со ***засегнатите заедници*** треба да ги содржи барањата за информации дефинирани во ЕСИО 2 МБО-Ц.

42. Претпријатието треба да го обелодени процесот за поставување на ***целите***, вклучително и дали и како претпријатието директно соработувало со засегнатите заедници, нивните легитимни претставници или со ***веродостојни полномошници*** кои имаат увид во нивната ситуација во:

(a) поставување на какви било цели;

(b) следење на работењето на претпријатието во однос на истите; и

Табела III од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за обелоденување на одржливи инвестиции („Број на идентификувани случаи на сериозни проблеми и инциденти со човековите права“).

(c) (в) идентификување на какви било поуки или подобрувања како резултат на работењето на претпријатието.

Додаток А. Барања за примена

Овој додаток е составен дел од ЕСИО S3 *Засегнати заедници*. Тој ја поддржува примената на барањата за обелоденување утврдени во овој стандард и има иста важност како и другите делови од стандардот.

Цел

AR 1. Прегледот на прашањата поврзани со социјалните и човековите права даден во точка 2 не подразбира дека сите овие прашања треба да бидат обелоденети во секое Барање за обелоденување од овој стандард. Напротив, тој дава листа на прашања што претпријатието треба да ги земе предвид при правење на проценка на ***материјалноста*** (види го ЕСИО 1 поглавје 3 *Двојна материјалност како основа за обелоденувања на одржливост* и ЕСИО 2 ИРМ-1) поврзани со ***засегнатите заедници*** и, доколку е соодветно, да ги обелодени како материјални влијанија, ризици и можности во рамки на опсегот на овој стандард.

AR 2. Покрај прашањата наведени во точка 2, претпријатието може да размисли и за обелоденување информации за други прашања релевантни за материјално влијание за пократок временски период, на пример иницијативи во врска со влијанијата врз заедниците поврзани со работењето на претпријатието поради екстремни и ненадејни временски услови.

ЕСИО 2 Општи обелоденувања

Стратегија

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-2 – Интереси и ставови на засегнатите страни

AR 3. Барањето за обелоденување ЕСИО 2 СДМ-2 бара од претпријатието да обезбеди разбирање за тоа дали и како ја разгледува улогата што неговата стратегија и ***деловен модел*** можат да ја играат во создавањето, влошувањето или ублажувањето на значајните материјални ***влијанија*** врз ***засегнатите заедници*** и дали и како деловниот модел и стратегијата се прилагодени за справување со таквите материјални влијанија.

AR 4. Иако ***засегнатите заедници*** можеби не соработуваат со претпријатието на ниво на неговата стратегија или ***деловен модел***, нивните ставови можат да влијаат врз

проценката на претпријатието за неговата стратегија и деловен модел. Претпријатието може да ги обелодени ставовите на засегнатите заедници и претставниците на засегнатите заедници.

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-З - Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот модел

AR 5. ***Влијанијата*** врз ***засегнатите заедници*** можат да потекнуваат од стратегијата или ***деловниот модел*** на претпријатието на повеќе различни начини. На пример, влијанијата може да се однесуваат на вредносната понуда на претпријатието (како што се изградба или започнување на проекти со временски рокови кои не дозволуваат доволно време за консултации со групите засегнати од проектите), неговиот ***синџир на вредности*** (на пример, ***користење на земјиштето*** во земји во кои сопственоста често е оспорена или евиденцијата е несигурна или во кои корисниците на земјиштето, како што се ***автохтоните народи***, се непризнаени) или неговата структура на трошоци и моделот на приходи (како што се агресивни стратегии за минимизирање на оданочувањето, особено во однос на операциите во земјите во развој).

AR 6. Влијанијата врз ***засегнатите заедници*** што потекнуваат од стратегијата или деловниот модел, исто така, можат да донесат материјални ризици за претпријатието. На пример, кога стратегијата на претпријатието вклучува преместување во географски подрачја со повисок ризик во потрага по одредени стоки, и ако засегнатите заедници се спротивстават на неговото присуство или се спротивстават на неговите локални практики, ова може да создаде обемни и скапи одложувања и да влијае на способноста на претпријатието да обезбеди идни концесии или дозволи за земјиште. Слично на тоа, ако деловниот модел на претпријатието се потпира на интензивно црпење вода во неговите постројки, до степен до кој тоа влијае на пристапот до вода за потрошувачка, хигиена и егзистенција на заедниците, ова може да резултира со бојкоти, жалби и тужби што го нарушуваат угледот.

AR 7. Примери за посебни карактеристики на ***засегнатите заедници*** што може да ги земе предвид претпријатието при исполнување на барањата на точка 10 може да се однесуваат на засегната заедница која е физички или економски изолирана и е особено подложна на внесени болести или има ограничен пристап до социјални услуги и затоа се потпира на инфраструктурата поставена од претпријатието. До тоа може да дојде во случај кога земјиштето што го обработуваат жени е купено од претпријатието, а плаќањата одат кај машките глави на домаќинствата, жените стануваат дополнително обесправени во заедницата. Исто така, може да се случи кога заедницата е домородна, а нејзините членови бараат да остварат културни или економски права на земјиштето што го поседува или користи претпријатието - или од еден од субјектите со кои има деловен однос - во контекст каде што нивните права не се заштитени од државата. Покрај тоа, претпријатието треба да разгледа дали различните карактеристики се преклопуваат. На пример, карактеристиките како што се етничката припадност,

социоекономскиот статус, статусот на мигрант и полот може да создадат преклопувачки ризици од штета за одредени засегнати заедници или за различни делови од тие засегнати заедници, бидејќи засегнатите заедници често се хетерогени по природа.

AR 8. Во однос на точка 11, материјални ризици би можеле да се појават и поради зависноста на претпријатието од ***погодените заедници***, каде што настани со мала веројатност, но со големо влијание, можат да предизвикаат ***финансиски ефекти***; на пример, кога природна катастрофа доведува до катастрофална индустриска несреќа во која е вклучено работењето на претпријатието, што резултира со сериозна штета на погодените заедници.

Управување со влијанија, ризици и можности

Барање за обелоденување СЗ-1 – Политики поврзани со засегнатите заедници

AR 9. Описот треба да ги содржи клучните информации потребни за да се обезбеди верно претставување на политиките во однос на засегнатите заедници и, според тоа, претпријатието треба да ги земе предвид обелоденувањата за значајните промени во политиките усвоени во текот на извештајната година (на пример, нови или дополнителни пристапи кон соработката, длабинска анализа и правни лекови).

AR 10. При обелоденување на усогласеноста на своите политики со Водечките принципи на ОН за деловни активности и човекови права, претпријатието треба да земе предвид дека Водечките принципи се однесуваат на Меѓународната повелба за права, која се состои од Универзалната декларација за човекови права и двата пакта што ја спроведуваат, како и Декларацијата на ОН за правата на автохтоните народи, Конвенцијата на Меѓународната организација на трудот за автохтоните и племенските народи (МОТ бр. 169) и основните конвенции што ја поткрепуваат, и може да ја обелодени својата усогласеност со овие инструменти.

AR 11. Претпријатието може да даде примери за начинот на кој ги комуницира своите политики со оние поединци, групи поединци или ентитети за кои тие се релевантни, или бидејќи се очекува од нив да ги спроведат (на пример, вработените, изведувачите и добавувачите на претпријатието), или затоа што тие имаат директен интерес во нивното спроведување (на пример, сопствени работници, инвеститори). Може да обелодени алатки и канали за комуникација (на пример, флаери, билтени, наменски веб-страници, социјални медиуми, интеракции лице в лице, претставници на работниците), со цел да се обезбеди дека политиката е достапна и дека различните корисници ги разбираат нејзините импликации. Претпријатието може да објасни и како ги идентификува и отстранува потенцијалните бариери за ширење на тие политики, како на пример преку превод на релевантни јазици или употреба на графички прикази.

AR 12. При обелоденување на сериозни проблеми со човековите права и инциденти поврзани со засегнатите заедници, претпријатието треба да ги земе предвид сите правни спорови

поврзани со правата врз земјиштето и со слободната, претходна и информирана согласност на автохтоните народи.

Барање за обелоденување С3-2 – Процеси за соработка со засегнатите заедници во однос на влијанијата

AR 13. Објаснувањата за тоа како претпријатието го зема предвид и обезбедува почитување на правото на автохтоните народи на слободна, претходна и информирана согласност може да вклучуваат информации за процесите за консултација со автохтоните народи за добивање таква согласност. Претпријатието треба да разгледа како консултацијата вклучува преговори во добра намера со засегнатите автохтони народи за добивање на нивна слободна, претходна и информирана согласност кога претпријатието влијае на земјиштето, територииите или ресурсите што автохтоните народи вообичаено ги поседуваат, зафаќаат или на друг начин ги користат; или ги преместува од земјиште или територии што се предмет на традиционална сопственост или под вообичаена употреба или окупација; или влијае или го експлоатира нивниот културен, интелектуален, религиозен и духовен имот.

AR 14. При опишување на тоа која функција или улога има оперативна одговорност за таквата соработка и/или крајна одговорност, претпријатието може да обелодени дали ова е наменска улога или функција или дел од поширока улога или функција и дали се понудени активности за градење капацитети за поддршка на персоналот за соработка. Доколку не може да идентификува таква позиција или функција, може да наведе дека е тоа случај. Ова обелоденување може да се исполни и со упатување на информации обелоденети согласно ЕСИО 2 УПР-1 *Улогата на административните, управувачките и надзорните тела*.

AR 15. ►**C1** При подготовката на обелоденувањата опишани во точка 21 b) и c), може да се земат предвид следните примери: ◄

(a) примери за фази во кои доаѓа до соработка се i) одредување на пристапот кон ублажување и ii) оценка на ефективноста на ублажувањето;

(b) за видот на соработка, пример може да биде учество, консултации и/или информации;

(c) за зачестеноста на соработката, може да се дадат информации за тоа дали соработката се одвива редовно, во одредени фази од проектот или деловниот процес; и

(d) за улогата со оперативна одговорност, дали претпријатието бара релевантниот персонал да има одредени вештини или дали обезбедува ***обука*** или градење капацитети на релевантниот персонал за соработка. Во случај на материјални влијанија, ризици и можности поврзани со ***автохтоните народи***, ова вклучува

обука за правата на автохтоните народи, вклучително и за слободна, претходна и информирана согласност.

AR 16. За да се прикаже како перспективите на заедниците влијаеле врз конкретните одлуки или активности на претпријатието, претпријатието може да даде примери од тековниот период на известување.

Барање за обелоденување С3-3 – Процеси за санирање на негативните влијанија и канали преку кои засегнатите заедници можат да изразат загриженост

AR 17. При исполнување на барањата утврдени со барањето за обелоденување ЕСИО S3-3, претпријатието може да се води од содржината на Водечките принципи на ОН за деловни активности и човекови права и Упатствата на ОЕЦД за мултинационални претпријатија фокусирани на механизми за ***санација*** и ***жалби***.

AR 18. Каналите за изразување загриженост или потреби вклучуваат механизми за ***жалби***, телефонски линии, процеси на дијалог или други средства преку кои ***засегнатите заедници*** или нивните ***легитимни претставници*** можат да изразат загриженост во врска со влијанијата или да објаснат потреби што би сакале претпријатието да ги реши. Ова може да вклучува канали што ги обезбедува претпријатието директно, покрај сите други механизми што претпријатието може да ги користи за да добие увид во управувањето со влијанијата врз заедниците, како што се ревизии на усогласеност. Кога претпријатието се потпира исклучиво на информации за постоењето на такви канали обезбедени од неговите ***деловни односи*** за да одговори на ова барање, може да го наведе тоа.

AR 19. За да се обезбеди подобар увид во информациите опфатени во ЕСИО S3-3, претпријатието може да објасни дали и како заедниците што може да бидат засегнати се во можност да пристапат до каналите на ниво на претпријатието од кое се засегнати, во однос на секое материјално влијание. Релевантните сознанија вклучуваат информации за тоа дали ***засегнатите заедници*** можат да пристапат до каналите на јазик што го разбираат и дали биле консултирани при дизајнирањето на таквите канали.

AR 20. Механизмите од трети страни би можеле да ги вклучуваат оние што ги спроведува владата, невладините организации, индустриските здруженија и други иницијативи за соработка. Претпријатието може да обелодени дали тие се достапни за сите ***засегнати заедници*** кои можат потенцијално или всушност материјално да бидат погодени од претпријатието, или за поединци или организации што дејствуваат во нивно име или кои се на друг начин во позиција да бидат свесни за негативните влијанија.

AR 21. Во врска со заштитата од одмазда на поединците кои ги користат механизмите, претпријатието може да опише дали ги третира жалбите доверливо и со почитување на правата на приватност и заштита на податоците; и дали механизмите можат да се користат анонимно (на пример, преку застапување од трета страна).

AR 22. При обелоденување на процеси поврзани со обезбедување и овозможување ***правни лекови*** за ***автохтоните народи***, релевантните информации вклучуваат дали и како претпријатието ги земало предвид нивните обичаи, традиции, правила и правни системи.

AR 23. При обелоденувањето дали и како претпријатието знае дека ***засегнатите заедници*** се свесни за и им веруваат на кој било од овие канали, претпријатието може да обезбеди релевантни и веродостојни податоци за ефикасноста на овие канали од перспектива на самите засегнати заедници. Примери за извори на информации се анкети на членови на заедницата кои користеле такви канали и нивното ниво на задоволство од процесот и резултатите.

AR 24. При опишување на ефективноста на каналите преку кои ***засегнатите заедници*** можат да изразат загриженост, претпријатието може да се води од следниве прашања, врз основа на „критериумите за ефикасност за вонсудските ***механизми за жалби***“, како што е наведено во Водечките принципи на ОН за деловни активности и човекови права, особено Принципот 31. Долунаведените разгледувања може да се применат на индивидуална основа на одделни канали или за колективен систем на канали:

(a) Дали каналите имаат легитимитет преку обезбедување соодветна одговорност за нивното фер однесување и градење доверба кај засегнатите страни?

(b) Дали каналите им се познати и достапни на засегнатите страни?

(c) Дали каналите имаат јасни и познати процедури, утврдени временски рамки и јасност во врска со процесите?

(d) Дали каналите обезбедуваат разумен пристап до извори на информации, совети и експертиза?

(e) Дали каналите нудат транспарентност преку обезбедување доволно информации и за подносителите на жалбите и, каде што е применливо, за да се задоволи кој било јавен интерес што е засегнат?

(f) Дали резултатите постигнати преку каналите се во согласност со меѓународно признатите човекови права?

(g) Дали претпријатието идентификува сознанија од каналите што поддржуваат континуирано учење и во подобрување на каналите и во спречување на идните влијанија?

(h) Дали претпријатието се фокусира на дијалог со подносителите на жалби како средство за постигнување договорени решенија, наместо на обид едностранo да се утврди исходот?

Барање за обелоденување С3-4 – Преземање мерки за материјалните влијанија врз засегнатите заедници и пристапи за управување со материјалните ризици и искористување на материјалните можности поврзани со засегнатите заедници и ефикасноста на тие мерки

AR 25. Може да биде потребно време за да се разберат негативните влијанија и начинот на кој претпријатието може да биде вклучено во нив преку својот синџир на вредности, како и да се идентификуваат соодветни одговори и да се спроведат во пракса. Затоа, претпријатието треба да ги земе предвид:

(a) неговите општи и специфични пристапи за справување со материјалните негативни влијанија;

(b) неговите социјални инвестиции или други ***развојни*** програми насочени кон придонес кон дополнителни материјални позитивни влијанија;

(c) колку напредувало во своите напори во текот на извештајниот период; и

(d) неговите цели за континуирано подобрување.

AR 26. Соодветните мерки може да варираат во зависност од тоа дали претпријатието предизвикува или придонесува за материјално влијание, или дали материјалното влијание е директно поврзано со неговото работење, производи или услуги преку деловниот однос.

AR 27. Со оглед на тоа што материјалните негативни влијанија што влијаат врз заедниците, а се случиле во текот на периодот на известување, може да бидат поврзани и со ентитети или операции надвор од неговата директна контрола, претпријатието може да обелодени дали и како се обидува да ја искористи својата моќ во своите деловни ***односи*** за управување со тие влијанија. Ова може да вклучува користење на ***комерцијална моќ*** (на пример, спроведување на договорни барања со деловни односи или воведување стимулации), други форми на моќ во рамки на односот (како што е обезбедување ***обука*** или градење капацитети за правата на автохтоните народи на ентитети со кои претпријатието има деловни односи) или соработка со колеги или други учесници (како што се иницијативи насочени кон минимизирање на влијанијата поврзани со безбедноста врз заедниците или учество во партнерства помеѓу компаниии и заедници).

AR 28. Влијанијата врз заедниците може да произлезат од прашања поврзани со животната средина кои се обелоденети од страна на претпријатието согласно ЕСИО Е1 до Е5. Примерите вклучуваат:

(a) ЕСИО Е1 *Климатски промени*: Имплементацијата на плановите за ***ублажување на климатските промени*** може да бара од претпријатието да инвестира во проекти за ***обновлива енергија*** што можат да влијаат на земјиштето, територииите и ***природните ресурси*** на ***автохтоните народи***. Доколку претпријатието не се консултира со засегнатите автохтони народи, тоа би можело негативно да влијае врз

правото на засегнатите заедници на ***слободна, претходна и информирана согласност***;

(b) ЕСИО Е2 *Загадување*: Претпријатието може негативно да влијае на ***засегнатите заедници*** со тоа што нема да ги заштити од ***загадување*** од одреден производствен објект што им предизвикува здравствени проблеми;

(c) ЕСИО Е3 *Водни и морски извори*: Претпријатието може негативно да влијае на мерките за пристап до чиста вода за пиење на заедниците при повлекување на водата во области со воден недостаток;

(d) ЕСИО Е4 *Биодиверзитет и екосистеми*: Претпријатието може негативно да влијае врз егзистенцијата на локалните земјоделци преку операции што ја контаминираат ***почвата***. Дополнителни примери вклучуваат запечатување на земјиштето преку изградба на нова инфраструктура, што може да ги искорени растителните видови што се критични за, на пример, локалниот ***биодиверзитет*** или за филтрирање на водата за заедниците; или воведување на ***инвазивни видови*** (без разлика дали се растенија или животни) што можат да влијаат на ***екосистемите*** и да предизвикаат последователна штета;

(e) ЕСИО Е5 *Користење на ресурси и циркуларна економија*: Претпријатието може негативно да влијае врз животот на заедниците преку влијание врз нивното здравје преку лошо управување со ***опасен отпад***.

Доколку врската помеѓу влијанијата врз животната средина и локалните заедници е опфатена во обелоденувањата во рамки на барањата за обелоденување ЕСИО Е1-Е5, претпријатието може да направи вкрстено упатување кон нив и јасно да ги идентификува таквите обелоденувања.

AR 29. Кога претпријатието го обелоденува своето учество во иницијатива од индустријата или иницијатива на повеќе засегнати страни како дел од своите ***активности*** за справување со материјалните негативни влијанија, претпријатието може да обелодени како иницијативата, и неговото вклучување во неа, има за цел да се справи со предметното материјално влијание. Може да ги обелодени, согласно ЕСИО S3-5, релевантните ***цели*** поставени од иницијативата и напредокот кон нив.

AR 30. Претпријатието може да вклучи примери при обелоденување дали и како претпријатието ги зема предвид фактичките и потенцијалните влијанија врз ***засегнатите заедници*** при одлуките за прекинување на ***деловните односи*** и дали и како се стреми да се справи со какви било негативни влијанија што можат да произлезат од прекинувањето.

AR 31. При обелоденување на начинот на кој ја следи ефективноста на ***активностите*** за управување со материјалните влијанија во текот на периодот на известување, претпријатието може да ги обелодени сите научени поуки од претходните и тековните периоди на известување.

AR 32. Процесите што се користат за следење на ефективноста на ***активностите*** може да вклучуваат внатрешна или надворешна ревизија или верификација, судски постапки и/или поврзани судски одлуки, проценки на влијанието, системи за мерење, повратни информации од засегнатите страни, ***механизми за жалби***, надворешни оценки на успешноста и споредување.

AR 33. Известувањето за ефективноста има за цел да овозможи разбирање на врските помеѓу преземените ***активности*** од страна на претпријатието и ефикасното управување со влијанијата.

AR 34. Во однос на иницијативите или процесите чија примарна цел е да постигнат позитивни влијанија врз засегнатите заедници кои се засноваат на потребите на засегнатите заедници, како и во однос на напредокот во спроведувањето на таквите иницијативи или процеси, претпријатието може да обелодени:

(a) информации за тоа дали и како ***засегнатите заедници*** и ***легитимните претставници*** или нивните ***веродостојни застапници*** играат улога во одлуките во врска со дизајнот и спроведувањето на овие инвестиции или програми; и

(b) информации за планираните или постигнатите позитивни резултати за ***засегнатите заедници*** од овие инвестиции или програми.

(c) објаснување за приближниот опсег на ***засегнатите заедници*** опфатени со опишаните програми за социјални инвестиции или ***развој*** и, каде што е применливо, образложението зошто избраните заедници се избрани за спроведување на дадена програма за социјални инвестиции или развој.

AR 35. Претпријатието може да обелодени дали некои иницијативи или процеси чија примарна цел е да постигнат позитивни влијанија врз ***засегнатите заедници*** се дизајнирани и за поддршка на постигнувањето на една или повеќе од целите за одржлив развој (ЦОР) на ООН. На пример, преку обврска за унапредување на ЦОР 5 на ООН за „постигнување родова еднаквост и јакнење на сите жени и девојки“,претпријатието може да презема промислени мерки за вклучување на жените во процесот на консултации со засегнатата заедница за да се исполнат стандардите за ефективно вклучување на ***засегнатите страни***, што може да помогне во јакнење на жените во самиот процес, но потенцијално и во нивниот секојдневен живот.

AR 36. При обелоденување на наменетите или постигнатите позитивни резултати од своите ***активности*** за ***засегнатите заедници***, треба да се прави разлика помеѓу доказите за одредени активности што се случиле (на пример, дека x број жени членки на заедницата добиле ***обука*** за тоа како да станат локални ***добавувачи*** на претпријатието) и доказите за реалните резултати за засегнатите заедници (на пример, дека x жени членки на заедницата основале мали деловни активностии и им се обновени договорите со претпријатието од година во година).

AR 37. При обелоденување дали иницијативите или процесите играат улога во ублажување на материјалните негативни влијанија, претпријатието може, на пример, да разгледа програми што имаат за цел да ја подобрат локалната инфраструктура околу работењето на претпријатието, како што се подобрувања на патиштата што водат до намалување на бројот на тешки сообраќајни несреќи во кои учествуваат членови на заедницата.

AR 38. При обелоденување на материјалните ризици и можности поврзани со влијанијата или ***зависностите*** на претпријатието од засегнатите заедници, претпријатието може да го земе предвид следново:

(a) Ризиците поврзани со влијанијата на претпријатието врз ***засегнатите заедници*** може да вклучуваат репутациска или правна изложеност, како и оперативни ризици, каде што засегнатите заедници протестираат против преселби или губење на пристап до земјиштето, што доведува до скапи одложувања, бојкоти или тужби;

(b) Ризиците поврзани со зависноста на претпријатието од ***засегнатите заедници*** може да вклучуваат нарушување на деловните операции кога ***автохтоните народи*** одлучуваат да ја повлечат својата согласност за проект на нивните земјишта, принудувајќи го претпријатието значително да го измени или откаже проектот;

(c) ►**C1** Можностите поврзани со влијанијата на претпријатието врз ***засегнатите заедници*** може да вклучуваат полесно финансирање на проекти и да бидат партнер по избор за заедниците, владите и другите деловни активностии; и ◄

(d) Можностите поврзани со зависноста на претпријатието од ***засегнатите заедници*** може да вклучуваат развој на позитивни односи меѓу претпријатието и автохтоните народи што им овозможува на постојните проекти да се прошират со силна поддршка.

AR 39. ►**C1** При обелоденување на информациите во AR 38, претпријатието може да ги земе предвид објаснувањата за ризиците и можностите што произлегуваат од влијанијата или ***зависностите*** врз животната средина (за повеќе детали погледи го AR 28), вклучувајќи ги и поврзаните влијанија врз човековите права (или социјалните влијанија). ◄ Примерите вклучуваат репутациски ризици што произлегуваат од влијанието врз здравјето на заедниците од неконтролираните ***испуштања*** на загадувачки материи; или ***финансиските ефекти*** од протестите што можат да ги нарушат или прекинат активностите на претпријатието, на пример, како одговор на операциите во области со воден недостиг што можат да влијаат врз животот на засегнатите заедници.

AR 40. При обелоденување дали ***зависностите*** се претвораат во ризици, друштвото треба да ги земе предвид надворешните случувања.

AR 41. При обелоденување на политики, активности и ресурси и ***цели*** поврзани со управувањето со материјални ризици и можности, во случаи кога ризиците и можностите произлегуваат од материјално влијание, претпријатието може да направи

вкрстено упатување на своите обелоденувања за политиките, активностите и ресурсите и целите во врска со тоа влијание.

AR 42. Претпријатието треба да разгледа дали и како неговите процеси за управување со материјални ризици поврзани со ***засегнатите заедници*** се интегрирани во неговите постојни процеси за управување со ризиците.

AR 43. При обелоденување на ресурсите доделени за управување со материјалните влијанија, претпријатието може да обелодени кои внатрешни функции се вклучени во управувањето со влијанијата и какви видови активности презема за справување со негативните и поттикнување на позитивните влијанија.

Показатели и цели

Барање за обелоденување С3-5 – Цели поврзани со управување со материјални негативни влијанија, поттикнување на позитивните влијанија и управување со материјалните ризици и можности

AR 44. ►**С1** При обелоденување на информации за ***целите*** во согласност со точка 39, претпријатието може да ги обелодени: ◄

(a) планираните резултати што треба да се постигнат во животот на засегнатите заедници, кои треба да бидат што е можно поконкретни;

(b) стабилноста на ***целите*** со текот на времето во однос на дефинициите и методологиите за да се овозможи споредливост со текот на времето;

(c) стандардите или превземените обврски врз кои се базираат целите (на пример, кодекси на однесување, политики за снабдување, глобални рамки или индустриски кодекси).

AR 45. ***Целите*** поврзани со материјалните ***ризици*** и ***можности*** може да бидат исти или различни од целите поврзани со материјалните влијанија. На пример, целта за целосно враќање на средствата за живот на ***засегнатите заедници*** по преселувањето би можела да ги намали влијанијата врз тие заедници и да ги намали поврзаните ризици, како што се протестите во заедницата.

AR 46. Претпријатието може да разликува помеѓу краткорочни, среднорочни и долгорочни ***цели*** што ја опфаќаат истата обврска на политиката. На пример, претпријатието може да има како главна цел да вработи членови на заедницата на локално рударско ***место***, со долгорочна цел за вработување од 100% локално население до 2025 година, и со краткорочна цел за додавање x процент од локалните ***вработени*** секоја година до 2025 година.

AR 47. При модифицирање или замена на цел во периодот на известување, претпријатието може да ја објасни промената поврзувајќи ја со значајни промени во деловниот модел

или со пошироки промени во прифатениот стандард или законодавство од кое е изведена целта, со цел да се обезбедат контекстуални информации согласно ЕСИО 2 БО-2 *Обелоденувања во врска со специфични околности*.

ЕСИО S4. ПОТРОШУВАЧИ И КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

Содржина

Цел 361

Интеракција со други ЕСИО 363

Барања за обелоденување 363

ЕСИО 2 Општи обелоденувања 363

Стратегија 363

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-2 – Интереси и ставови на засегнатите страни 363

►C1 Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-3 – Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот модел ◄ 363

Управување со влијанија, ризици и можности 365

Барање за обелоденување С4-1 – Политики поврзани со потрошувачите и крајните корисници 365

Барање за обелоденување С4-2 – Процеси за соработка со потрошувачите и крајните корисници во врска со влијанијата 366

Барање за обелоденување С4-3 – Процеси за санирање на негативните влијанија и канали преку кои потрошувачите и крајните корисници можат да изразат загриженост 367

Барање за обелоденување С4-4 – Преземање мерки за материјалните влијанија врз потрошувачите и крајните корисници и пристапи за управување со материјалните ризици и остварување на материјалните можности поврзани со потрошувачите и крајните корисници, како и ефикасноста на тие мерки 369

Показатели и цели 371

Барање за обелоденување С4-5 – Цели поврзани со управување со материјални негативни влијанија, поттикнување на позитивните влијанија и управување со материјалните ризици и можности 371

Додаток А. Барања за примена 372

Цел 372

ЕСИО 2 Општи обелоденувања 372

Стратегија 372

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-2 – Интереси и ставови на засегнатите страни 372

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-3 – Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот модел 373

Управување со влијанија, ризици и можности 374

Барање за обелоденување С4-1 – Политики поврзани со потрошувачите и крајните корисници 374

Барање за обелоденување С4-2 – Процеси за соработка со потрошувачите и крајните корисници во врска со влијанијата 375

Барање за обелоденување С4-3 – Процеси за санирање на негативните влијанија и канали преку кои потрошувачите и крајните корисници можат да изразат загриженост 376

►C1 Барање за обелоденување С4-4 – Преземање мерки за материјалните влијанија врз потрошувачите и крајните корисници и пристапи за управување со материјалните ризици и остварување на материјалните можности поврзани со потрошувачите и крајните корисници, како и ефикасноста на тие мерки ◄ 378

Показатели и цели 381

Барање за обелоденување С4-5 – Цели поврзани со управување со материјални негативни влијанија, поттикнување на позитивните влијанија и управување со материјални ризици и можности 381

Цел

1. Целта на овој стандард е да ги утврди барањата за обелоденување што ќе им овозможат на ***корисниците*** на ***изјавата за одржливост*** да ги разберат материјалните ***влијанија*** врз ***потрошувачите*** и ***крајните корисници*** поврзани со сопственото работење и ***синџирот на вредности*** на претпријатието, вклучително и преку неговите производи или услуги, како и преку неговите ***деловни односи***, и поврзаните материјални ***ризици*** и ***можности***, вклучувајќи:

(a) како претпријатието влијае врз потрошувачите и/или крајните корисници на неговите производи и/или услуги (наведени во овој стандард како „потрошувачи и крајни корисници“), во однос на материјалните позитивни и негативни фактички или потенцијални влијанија;

(b) сите преземени ***мерки*** и резултатот од таквите мерки, за спречување, ублажување или санирање на фактичките или потенцијалните негативни влијанија и за справување со ризиците и можностите;

(c) природата, видот и обемот на материјалните ризици и можности на претпријатието поврзани со неговите влијанија и ***зависности*** од потрошувачите и крајните корисници, и како претпријатието управува со таквите ризици и можности; и

(d) ***финансиските ефекти*** врз претпријатието на краток, среден и долг рок од материјалните ризици и можности што произлегуваат од влијанијата и зависностите на претпријатието од потрошувачите и/или крајните корисници.

2. За да се исполни целта, овој стандард бара објаснување на општиот пристап што го користи претпријатието за да ги идентификува и управува со сите материјални фактички и потенцијални ***влијанија*** врз ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници*** поврзани со неговите производи и/или услуги во однос на:

(a) влијанија поврзани со информациите врз потрошувачите и/или крајните корисници (на пример, приватност, слобода на изразување и пристап до (квалитетни) информации);

(b) лична безбедност на потрошувачите и/или крајните корисници (на пример, здравје и безбедност, безбедност на лицето и заштита на децата);

(c) социјална инклузија на потрошувачите и/или крајните корисници (на пример, ***недискриминација***, пристап до производи и услуги и одговорни маркетиншки практики).

3. Овој стандард, исто така, бара објаснување за тоа како таквите влијанија, како и ***зависноста*** на претпријатието од ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници***, можат да создадат материјални ***ризици*** или ***можности*** за претпријатието. На пример, негативните влијанија врз угледот на производите и/или услугите на претпријатието можат да бидат штетни за неговата деловна успешност, додека довербата во производите и/или услугите може да донесе деловни придобивки, како што се зголемена продажба или проширување на идната база на потрошувачи.

4. Незаконското користење или злоупотреба на производите и услугите на претпријатието од страна на ***потрошувачите*** и ***крајните корисници*** не спаѓа во опсегот на овој стандард.

Интеракција со други ЕСИО

5. Овој стандард се применува кога материјални ***влијанија*** врз и/или материјални ***ризици*** и ***можности*** поврзани со ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници*** се идентификувани преку процесот на проценка на ***материјалноста*** утврден во ЕСИО 2 *Општи обелоденувања*.

6. Овој Стандард треба да се чита заедно со ЕСИО 1 *Општи барања* и ЕСИО 2, како и ЕСИО S1 *Сопствена работна сила*, ЕСИО S2 *Работници во синџирот на вредности* и ЕСИО S3 *Засегнати заедници*.

Барања за обелоденување

ЕСИО 2 Општи обелоденувања

7. Барањата од овој дел треба да се читаат заедно со обелоденувањата што ги бара ЕСИО 2 за Стратегија (СДМ). Резултирачките обелоденувања треба да се презентираат заедно со обелоденувањата што ги бара ЕСИО 2, освен за СДМ-3 *Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот модел*, за кои претпријатието има можност да ги презентира обелоденувањата заедно со тематското обелоденување.

Стратегија

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-2 – Интереси и ставови на засегнатите страни

8. При одговарање на ЕСИО 2 СДМ-2, точка 43, претпријатието треба да обелодени како интересите, ставовите и правата на неговите ***потрошувачи*** и/или ***крајни корисници***, вклучително и почитувањето на нивните човекови права, влијаат врз неговата стратегија и деловен модел. Потрошувачите и/или крајните корисници се клучна група на ***засегнати страни***.

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-3 – Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот модел

9. При одговарање на точка 48 од ЕСИО 2 СДМ-3, претпријатието треба да обелодени:

(а) дали и како фактичките и потенцијалните ***влијанија*** врз ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници***, како што е идентификувано во барањата за обелоденување ЕСИО 2 ИРМ-1 *Опис на процесите за идентификување и проценка на*

материјалните влијанија, ризици и можности: (i) потекнуваат од или се поврзани со стратегијата и ***деловниот модел*** на претпријатието, и (ii) информираат и придонесуваат за прилагодување на стратегијата и деловниот модел на претпријатието, и

(b) односот помеѓу неговите материјални ризици и можности што произлегуваат од влијанијата и ***зависностите*** од потрошувачите и/или крајните корисници и неговата стратегија и деловниот модел.

10. При исполнување на барањата од точка 48, претпријатието треба да обелодени дали сите ***потрошувачи*** и/или ***крајни корисници*** кои веројатно ќе бидат материјално засегнати од претпријатието, вклучувајќи ги и ***влијанијата*** поврзани со сопственото работење и ***синџирот на вредности*** на претпријатието, вклучително и преку неговите производи или услуги, како и преку неговите ***деловни односи***, се вклучени во обемот на неговото обелоденување согласно ЕСИО 2. Дополнително, претпријатието треба да ги обелодени следните информации:

(a) краток опис на видовите потрошувачи и/или крајни корисници кои се предмет на материјални влијанија од сопственото работење или преку својот синџир на вредности, и да неведе дали тие се:

i. потрошувачи и/или крајни корисници на производи кои се по природа штетни за луѓето и/или го зголемуваат ризикот од хронични заболувања;

ii. потрошувачи и/или крајни корисници на услуги што потенцијално негативно влијаат врз нивните права на приватност, заштита на нивните лични податоци, слобода на изразување и недискриминација;

iii. потрошувачи и/или крајни корисници кои зависат од точни и достапни информации поврзани со производот или услугата, како што се упатствата и етикетите на производот, за да се избегне потенцијално штетно користење на производот или услугата;

iv. потрошувачи и/или крајни корисници кои се особено ранливи на влијанија врз здравјето или приватноста или влијанија од маркетиншките и продажните стратегии, како што се децата или финансиски ранливите лица;

(b) во случај на материјални негативни влијанија, без разлика дали тие се (i) широко распространети или системски во контексти каде што претпријатието продава или обезбедува свои производи или услуги (на пример, државен надзор што влијае на приватноста на корисниците на услугите), или (ii) поврзани со поединечни ***инциденти*** (на пример, дефект поврзан со одреден производ) или со специфични деловни односи (на пример, деловен партнер применува маркетинг што несоодветно ги таргетира младите ***потрошувачи***);

(c) во случај на материјални позитивни влијанија, краток опис на активностите што резултираат со позитивни влијанија (на пример, дизајн на производ што ја

подобрува неговата пристапност за лицата со попреченост) и видовите потрошувачи и/или крајни корисници кои се позитивно погодени или би можеле да бидат позитивно погодени; претпријатието може да обелодени и дали позитивните влијанија се јавуваат во одредени земји или региони; и

(d) сите материјални ризици и можности за бизнисот што произлегуваат од влијанијата и зависностите од потрошувачите и/или крајните корисници.

11. При опишување на главните типови ***потрошувачи*** и/или ***крајни корисници*** кои се или би можеле да бидат негативно погодени, врз основа на проценката на ***материјалноста*** утврдена во ЕСИО 2 ИРМ-1, претпријатието треба да обелодени дали и како развило разбирање за тоа како потрошувачите и/или крајните корисници со посебни карактеристики или оние кои користат одредени производи или услуги, може да бидат изложени на поголем ризик од штета.

12. Претпријатието треба да обелодени кои од неговите материјални ризици и можности што произлегуваат од влијанијата и ***зависностите*** од ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници***, доколку ги има, се однесуваат на специфични групи потрошувачи и/или крајни корисници (на пример, одредени возрасни групи), а не на сите потрошувачи и/или крајни корисници.

Управување со влијанија, ризици и можности

Барање за обелоденување С4-1 – Политики поврзани со потрошувачите и крајните корисници

13. **Претпријатието треба да ги опише своите политики усвоени за управување со материјалните влијанија на неговите производи и/или услуги врз потрошувачите и крајните корисници, како и поврзаните материјални ризици и можности.**

14. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на степенот до кој претпријатието има политики што се однесуваат на идентификација, проценка, управување и/или ***санација*** на материјалните ***влијанија*** конкретно врз ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници***, како и политики што опфаќаат материјални ризици или можности поврзани со потрошувачите и/или крајните корисници.

15. Обелоденувањето потребно со точка 13 треба да ги содржи информациите за политиките на претпријатието за управување со неговите материјални влијанија, ризици и можности поврзани со ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници*** во согласност со ЕСИО 2 МБО-П *Политики усвоени за управување со прашања поврзани со материјалната одржливост*. Покрај тоа, претпријатието треба да наведе дали таквите политики опфаќаат специфични групи или сите потрошувачи и/или крајни корисници.

16. Претпријатието треба да ги опише своите обврски согласно ***политиката*** на човекови права[125] кои се релевантни за ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници***, вклучувајќи ги и оние процеси и механизми за следење на усогласеноста со Водечките принципи на ООН за деловни активности и човекови права, Декларацијата на МОТ за основните принципи и права на работа или Насоките на ОЕЦД за мултинационални претпријатија. При обелоденувањето, претпријатието треба да се фокусира на оние прашања што се материјални, како и на општиот пристап во однос на:[126]

(a) почитување на човековите права на потрошувачите и/или крајните корисници;

(b) соработка со потрошувачите и/или крајните корисници; и

(c) мерки за обезбедување и/или овозможување на ***правна заштита*** за влијанието врз човековите права.

17. Претпријатието треба да обелодени дали и како неговите политики во однос на ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници*** се усогласени со меѓународно признатите инструменти релевантни за потрошувачите и/или крајните корисници, вклучувајќи ги Водечките принципи на Обединетите нации (ОН) за деловни активности и човекови права. Претпријатието, исто така, треба да го обелодени степенот до кој случаите на непочитување на Водечките принципи на ОН за деловни активности и човекови права, Декларацијата на МОТ за основните принципи и права на работа или упатствата на ОЕЦД за мултинационални претпријатија што вклучуваат потрошувачи и/или крајни корисници се пријавени во неговиот синџир на вредности, надолу, и, доколку е применливо, да ја наведе природата на таквите случаи.[127]

Барање за обелоденување C4-2 – Процеси за соработка со потрошувачите и крајните корисници во врска со влијанијата

18. **Претпријатието треба да ги обелодени своите општи процеси за соработка со потрошувачите и крајните корисници и нивните претставници во врска со фактичките и потенцијалните влијанија врз нив.**

[125] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот бр. 9 во Табела III од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување на одржливи инвестиции („Недостаток на политика за човекови права“).

[126] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од задолжителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е утврдено со показателот бр. 11 во Табела I од Анекс I на Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување за одржливи инвестиции.

[127] Оваа информација им е потребна на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088 бидејќи е изведена од задолжителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е утврдено со показателот бр. 10 во Табела I од Анекс I на Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување за одржливи инвестиции („Прекршувања на принципите на Глобалниот договор на ООН и упатствата на Организацијата за економска соработка и развој (ОЕЦД) за мултинационални претпријатија“); и администраторите на референтни вредности за обелоденување на факторите на ЕСУ фактори (еколошки, социјални и управувачки фактори) кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2020/1816 како што е утврдено со показателот „Број на референтни компоненти кои подлежат на социјални прекршувања (апсолутен и релативен број поделен со сите референтни компоненти), како што е наведено во меѓународните договори и конвенции, принципите на Обединетите нации и, каде што е применливо, националното законодавство“ во дел 1 и 2 од Анекс II.

19. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање дали и како претпријатието, како дел од својот тековен процес на длабинска анализа, соработува со ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници***, нивните легитимни претставници или со ***веродостојни полномошници***, во врска со материјалните фактички и потенцијални позитивни и/или негативни влијанија што влијаат или веројатно ќе влијаат врз нив, и дали и како перспективите на потрошувачите и/или крајните корисници се земаат предвид во процесите на донесување одлуки на претпријатието.

20. Претпријатието треба да обелодени дали и како перспективите на ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници*** влијаат врз неговите одлуки или активности насочени кон управување со фактичките и потенцијалните влијанија врз потрошувачите и/или крајните корисници. Ова треба да вклучува, каде што е релевантно, објаснување за:

    (a) дали се случува интеракција со засегнатите потрошувачи и/или крајни корисници или нивните ***легитимни претставници*** директно, или со ***веродостојни полномошници*** кои имаат увид во нивната ситуација;

    (b) фазата/фазите во кои се случува соработката, видот на соработката и фреквенцијата на соработката;

    (c) функцијата и највисоката улога во рамките на претпријатието што има оперативна одговорност за обезбедување на реализација на овој ангажман и дека резултатите се земаат во предвид во пристапот на претпријатието; и

    (d) каде што е применливо, како претпријатието ја проценува ефективноста на својата соработка со потрошувачите и/или крајните корисници и, каде што е релевантно, какви било договори или резултати што произлегуваат од таквата соработка.

21. Доколку е применливо, претпријатието треба да ги обелодени чекорите што ги презема за да стекне увид во перспективите на ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници*** кои можат да бидат особено ранливи на влијанија и/или маргинализирани (на пример, лица со попреченост, деца итн.).

22. Доколку претпријатието не може да ги обелодени горенаведените потребни информации бидејќи не усвоило општ процес за соработка со ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници***, претпријатието треба да го обелодени тоа. Тоа може да обелодени временска рамка во која има за цел да воспостави таков процес.

Барање за обелоденување С4-3 – Процеси за санирање на негативните влијанија и канали преку кои потрошувачите и крајните корисници можат да изразат загриженост

23. **Претпријатието треба да ги опише процесите што ги има воспоставено за да обезбеди или да соработува во санирањето на негативните влијанија врз потрошувачите и крајните корисници со кои е поврзано претпријатието, како и каналите што им се**

достапни на потрошувачите и крајните корисници за да изразат загриженост и да добијат решение за тоа.

24. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на формалните средства преку кои ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници*** можат директно да ги искажат своите загрижености и потреби на претпријатието и/или преку кои претпријатието ја поддржува достапноста на такви канали (на пример, ***механизми за жалби***) преку своите деловни односи, како се врши следењето со овие потрошувачи и/или крајни корисници во врска со покренатите прашања и ефикасноста на овие канали.

25. Претпријатието треба да опише:

(a) неговиот општ пристап и процеси за обезбедување или придонесување кон ***правна заштита*** каде што е утврдено дека тоа предизвикало или придонело за материјално негативно влијание врз ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници***, вклучително и дали и како претпријатието проценува дека обезбедената правна заштита е ефикасна;

(b) какви било специфични канали што ги има воспоставено за потрошувачите и/или крајните корисници да ја изразат својата загриженост или потреби директно до претпријатието и да добијат решение за нив, вклучително и дали тие се утврдени од самото претпријатие и/или преку учество во механизми на трети страни;

(c) процесите преку кои претпријатието поддржува или бара достапност на такви канали преку своите деловни односи; и

(d) како ги следи и мониторира покренатите и адресираните прашања и како ја обезбедува ефикасноста на каналите, вклучително и преку вклучување на ***засегнатите страни*** кои се наменети корисници.

26. Претпријатието треба да обелодени дали и како проценува дека ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници*** се свесни за овие структури или процеси и им веруваат како начин да ги искажат своите загрижености или потреби и да добијат решение за нив. Покрај тоа, претпријатието треба да обелодени дали има воспоставено политики за заштита на поединците од одмазда кога користат такви структури или процеси. Доколку таквите информации се обелоденети во согласност со ЕСИО G1-1, претпријатието може да се повика на тие информации.

27. Доколку претпријатието не може да ги обелодени горенаведените потребни информации бидејќи нема утврдено канал за изразување загриженост и/или не ја поддржува достапноста на механизми преку своите деловни односи, тоа треба да го обелодени тоа. Може да обелодени временска рамка во која има за цел да воспостави таков канал или процеси.

Барање за обелоденување С4-4 – Преземање мерки за материјалните влијанија врз потрошувачите и крајните корисници и пристапи за управување со материјалните ризици и остварување на материјалните можности поврзани со потрошувачите и крајните корисници, како и ефикасноста на тие мерки

28. **Претпријатието треба да обелодени како презема мерки за справување со материјалните влијанија врз потрошувачите и крајните корисници, како и за управување со материјалните ризици и следење на материјалните можности поврзани со потрошувачите и крајните корисници, како и за ефикасноста на тие мерки.**

29. Целта на ова барање за обелоденување е двојна. Прво, е да обезбеди разбирање за сите ***активности*** и иницијативи преку кои претпријатието се стреми да:

    (a) ги спречи, ублажи и санира негативните материјални влијанија врз ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници***, и/или

    (b) постигне позитивни материјални влијанија за потрошувачите и/или крајните корисници.

    Второ, е да овозможи разбирање на начините на кои претпријатието се справува со материјалните ризици и ги користи материјалните можности поврзани со потрошувачите и/или крајните корисници.

30. Претпријатието треба да обезбеди сумиран опис на акциските планови и ресурси за управување со неговите материјални влијанија, ризици и можности поврзани со **потрошувачите** и **крајните корисници** согласно ЕСИО 2 МБО-А Активности и ресурси во врска со прашањата за материјална одржливост.

31. Во однос на материјалните влијанија, претпријатието треба да опише:

    (a) ***активности*** преземени, планирани или во тек за спречување, ублажување или санирање на материјалните негативни влијанија врз ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници***;

    (b) дали и како презело мерки за да обезбеди или овозможи ***правен лек*** во врска со фактичко материјално влијание;

    (c) какви било дополнителни активности или иницијативи што ги има воспоставено со примарна цел позитивно да придонесе кон подобрени социјални резултати за потрошувачите и/или крајните корисници; и

    (d) како ја следи и проценува ефикасноста на овие ***активности*** и иницијативи во постигнување на планираните резултати за потрошувачите и/или крајните корисници.

32. Во врска со точка 28, претпријатието треба да ги опише:

(a) процесите преку кои идентификува која активност е потребна и соодветна како одговор на одредено фактичко или потенцијално негативно влијание врз ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници***;

(b) неговите пристапи за преземање мерки во врска со специфични материјални негативни влијанија врз потрошувачите и/или крајните корисници, вклучувајќи каква било активност во врска со сопствените практики во врска со дизајнот на производите, маркетингот или продажбата, како и дали ќе биде потребна поширока индустриска или соработка со други релевантни страни; и

(c) како гарантира дека процесите за обезбедување или овозможување на ***правна заштита*** во случај на материјални негативни влијанија се достапни и ефикасни во нивното спроведување и резултати.

33. Во однос на материјалните ризици и можности, претпријатието треба да опише:

(a) каква активност е планирана или во тек за ублажување на материјалните ризици за претпријатието што произлегуваат од неговото влијание и ***зависност*** од ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници*** и како ја следи ефикасноста во пракса; и

(b) каква активност е планирана или е во тек за остварување на материјални можности за претпријатието во однос на потрошувачите и/или крајните корисници.

34. Претпријатието треба да обелодени дали и како презема мерки за да избегне предизвикување на или придонесување кон материјални негативни влијанија врз ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници*** преку сопствените практики, вклучително и, каде што е релевантно, во врска со маркетингот, продажбата и користењето на податоците. Ова може да вклучува обелоденување на пристапот кој е применет при појава на тензии помеѓу спречувањето или ублажувањето на материјалните негативни влијанија и другите деловни притисоци.

35. При подготовка на ова обелоденување, претпријатието треба да разгледа дали се пријавени сериозни проблеми со човековите права и ***инциденти*** поврзани со неговите ***потрошувачи*** и/или ***крајни корисници*** и, доколку е применливо, да ги обелодени.[128]

36. ►**C1** Доколку претпријатието ја оценува ефективноста на некоја активност со поставување цел, при обелоденување на информациите кои се бараат во согласност со точка 31(г), претпријатието треба да го земе предвид ЕСИО 2 МБО-Ц *Следење на ефикасноста на политиките и активностите преку цели*. ◄

[128] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот бр. 14 во Табела III од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за објавување на одржливи инвестиции („Број на идентификувани случаи на сериозни проблеми и случаи на повреда на човековите права“).

37. Претпријатието треба да обелодени кои ресурси се наменети за управување со неговите материјални влијанија со информации што им овозможуваат на ***корисниците*** да разберат како се управува со материјалните влијанија.

Показатели и цели

Барање за обелоденување C4-5 – Цели поврзани со управување со материјални негативни влијанија, поттикнување на позитивните влијанија и управување со материјалните ризици и можности

38. **Претпријатието треба да ги обелодени временски ограничените цели и целите кои се ориентирани кон резултати што можеби ги поставило во врска со:**

(a) **намалување на негативните влијанија врз потрошувачите и/или крајните корисници; и/или**

(b) **поттикнување на позитивните влијанија врз потрошувачите и/или крајните корисници; и/или**

(c) **управување со материјалните ризици и можности поврзани со потрошувачите и/или крајните корисници.**

39. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на степенот до кој претпријатието користи временски ограничени и ориентирани кон резултати ***цели*** за да го поттикне и мери напредокот во справувањето со материјалните негативни влијанија и/или да ги унапреди позитивните влијанија врз ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници*** и/или во управувањето со материјалните ризици и можности поврзани со потрошувачите и/или ***крајните корисници***.

40. Сумираниот опис на ***целите*** за управување со неговите материјални ***влијанија***, ***ризици*** и ***можности*** поврзани со ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници*** треба да ги содржи барањата за информации дефинирани во ЕСИО 2 МБО-Ц.

41. Претпријатието треба да го обелодени процесот за поставување на ***целите***, вклучително и дали и како претпријатието директно соработувало со ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници***, нивните легитимни претставници или со ***веродостојни полномошници*** кои имаат увид во нивната ситуација во:

(a) поставување на какви било цели;

(b) следење на работењето на претпријатието во однос на целите; и

(c) идентификување, доколку ги има, на поуки или подобрувања како резултат на работењето на претпријатието.

Додаток А. Барања за примена

Овој додаток е составен дел од ЕСИО S4 *Потрошувачи и крајни корисници*. Тој ја олеснува примената на барањата утврдени во овој стандард и има иста важност како и другите делови на стандардот.

Цел

AR 1. Претпријатието може да истакне посебни прашања кои се релевантни за материјалното влијание за пократок временски период, на пример иницијативи во врска со здравјето и безбедноста на ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници*** во врска со контаминација на производ или сериозно кршење на приватноста поради масовно протекување на податоци.

AR 2. Прегледот на социјалните прашањата и прашањата поврзани со човековите права даден во точка 2 не подразбира дека сите овие прашања треба да бидат обелоденети во секое барање за обелоденување на овој стандард. Напротив, тој обезбедува список на прашања што претпријатието треба да ги земе предвид при својата проценка на ***материјалноста*** (види ЕСИО 1 поглавје 3 *Двојна материјалност како основа за обелоденувањата за одржливост* и ЕСИО 2 ИРМ-1) поврзани со ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници*** и, последователно, да ги обелодени како материјални влијанија, ризици и можности во рамките на опсегот на овој стандард.

ЕСИО 2 Општи обелоденувања

Стратегија

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-2 – Интереси и ставови на засегнатите страни

AR 3. ЕСИО 2 СДМ-2 бара од претпријатието да обезбеди разбирање за тоа дали и како разгледува дали неговата стратегија и деловен модел имаат улога во создавањето, влошувањето или (обратно) ублажувањето на значајни материјални влијанија врз ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници***, и дали и како деловниот модел и стратегијата се прилагодени за справување со таквите материјални влијанија.

AR 4. Иако ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници*** можеби не соработуваат со претпријатието на ниво на неговата стратегија или деловен модел, нивните ставови можат да влијаат врз проценката на претпријатието за неговата стратегија и деловен модел. Претпријатието може да ги обелодени ставовите на (постоечките или потенцијалните) материјално засегнати ***легитимни претставници*** на потрошувачите

и/или крајните корисници или ставовите на ***веродостојни полномошници*** кои имаат увид во нивната ситуација.

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 СДМ-3 – Материјални влијанија, ризици и можности и нивната интеракција со стратегијата и деловниот модел

AR 5. Влијанијата врз ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници*** можат да потекнуваат од деловниот модел или стратегијата на претпријатието на повеќе различни начини. На пример, влијанијата може да се однесуваат на предлогот на вредности на претпријатието (на пример, обезбедување на интернет платформи со потенцијал за штета на интернет или вон него), неговиот ***синџир на вредности*** (на пример, брзина во развојот на производи или услуги или испорака на проекти, со ризици за здравјето и безбедноста) или неговата структура на трошоци и моделот на приходи (на пример, стимулации за максимизирање на продажбата што ги стават потрошувачите во ризик).

AR 6. Влијанијата врз ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници*** што потекнуваат од стратегијата или деловниот модел, исто така, можат да донесат материјални ризици за претпријатието. На пример, ако деловниот модел на претпријатието се заснова на стимулирање на неговата продажна сила да продава големи количини на производи или услуга (на пример, кредитни картички или лекови против болки) со голема брзина, а тоа резултира со штета од големи размери за потрошувачите, претпријатието може да се соочи со тужби и штета на угледот што ќе влијае на неговото идно работење и кредибилитет.

AR 7. Примери за посебни карактеристики на ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници*** што може да ги земе предвид претпријатието при одговарање на точка 11 вклучуваат млади потрошувачи и/или крајни корисници кои може да бидат поподложни на влијанија врз нивниот физички и ментален развој или на кои им недостасува финансиска писменост и може да бидат поподложни на експлоататорски практики за продажба или маркетинг. Тие исто така може да вклучуваат жени во контекст каде што жените рутински се дискриминирани во нивниот пристап до одредени услуги или во маркетингот на одредени производи.

AR 8. Во однос на точка 12, ***ризиците*** би можеле да произлезат поради зависноста на претпријатието од ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници*** каде што настани со мала веројатност, но со големо влијание, можат да предизвикаат финансиски ефекти, на пример, кога глобалната пандемија доведува до сериозни влијанија врз егзистенцијата на одредени потрошувачи, што резултира со големи промени во моделите на потрошувачка.

Барање за обелоденување С4-1 – Политики поврзани со потрошувачите и крајните корисници

AR 9. Описот треба да ги содржи клучните информации потребни за да се обезбеди веродостојно претставување на политиките во однос на ***потрошувачите*** и ***крајните корисници***, и затоа, претпријатието треба да ги земе предвид објаснувањата за значајните промени во политиките усвоени во текот на извештајната година (на пример, нови очекувања за деловните клиенти, нови или дополнителни пристапи кон длабинска анализа и правни лекови).

AR 10. ***Политиката*** може да биде во форма на самостојна политика во врска со ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници*** или да биде вклучена во поопширен документ, како што е кодекс на етика или општа политика за одржливост што веќе е објавена од страна на претпријатието како дел од друг ЕСИО. Во тие случаи, претпријатието треба да обезбеди точно вкрстено упатување за да ги идентификува аспектите на политиката што ги задоволуваат барањата на ова барање за обелоденување.

AR 11. При обелоденување на усогласеноста на своите политики со Водечките принципи на ОН за деловни активности и човекови права, претпријатието треба да земе предвид дека Водечките принципи се однесуваат на Меѓународната повелба за човекови права, која се состои од Универзалната декларација за човекови права и двата пакта што ја спроведуваат, и може да ја обелодени својата усогласеност со овие инструменти.

AR 12. При обелоденување на тоа како се вградени надворешните политики, претпријатието може, на пример, да ги земе предвид внатрешните политики за продажба и дистрибуција и усогласеноста со други политики релевантни за ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници***. Претпријатието, исто така, треба да ги земе предвид своите политики за заштита на вистинитоста и корисноста на информациите доставени до потенцијалните и постојните потрошувачи и/или крајните корисници, и пред и по продажбата.

AR 13. Претпријатието може да даде пример за видовите на комуникација на своите политики со оние поединци, групи поединци или субјекти за кои тие се релевантни, или затоа што се очекува да ги спроведат (на пример, ***вработените***, изведувачите и ***добавувачите*** на претпријатието), или затоа што тие имаат директен интерес во нивното спроведување (на пример, сопствени работници, инвеститори). Може да обелодени алатки и канали за комуникација (на пример, флаери, билтени, наменски веб-страници, социјални медиуми, интеракции лице в лице, претставници на работниците), со цел да се осигура дека ***политиката*** е достапна и дека различните корисници ги разбираат нејзините импликации. Претпријатието може да објасни и како ги идентификува и отстранува

потенцијалните бариери за нејзино ширење, како на пример преку превод на релевантни јазици или употреба на графички прикази.

Барање за обелоденување С4-2 – Процеси за соработка со потрошувачите и крајните корисници во врска со влијанијата

AR 14. ***Веродостојни полномошници*** кои имаат познавање за интересите, искуствата или перспективите на ***потрошувачите*** и ***крајните корисници*** би можеле да вклучуваат национални тела за заштита на потрошувачите за некои потрошувачи.

AR 15. При опишување на тоа која функција или улога има оперативна одговорност за таква соработка и/или крајна одговорност, претпријатието може да обелодени дали ова е наменска улога или функција или дел од поширока улога или функција и дали се понудени активности за градење капацитети за поддршка на персоналот да преземе ангажман. Доколку не може да идентификува таква позиција или функција, може да го наведе тоа. Ова обелоденување може да се исполни и со упатување на информации објавени согласно ЕСИО 2 УПР-1 *Улогата на административните, управувачките и надзорните тела*.

AR 16. При подготовката на обелоденувањата опишани во точка 20 b) и c), може да се земат предвид следните примери:

(a) примери за фазата/фазите во кои се случува соработката, би можеле да бидат: одредување на пристапи за ублажување или оценување на нивната ефикасност;

(b) за видот на ангажман, пример може да биде учество, консултации и/или информации;

(c) за фреквенцијата на соработката, може да се дадат информации за тоа дали соработката се случува редовно, во одредени фази на проектот или деловниот процес, како и дали се случува како одговор на законските барања и/или како одговор на барањата на засегнатите страни и дали резултатот од соработката се интегрира во процесите на донесување одлуки на претпријатието; и

(d) за улогата со оперативната одговорност, дали претпријатието бара релевантниот персонал да има одредени вештини или дали обезбедува ***обука*** или градење капацитети на релевантниот персонал за спроведување на соработка.

AR 17. За да прикаже како перспективите на ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници*** влијаеле врз конкретните одлуки или активности на претпријатието, претпријатието може да даде примери од тековниот период на известување.

Барање за обелоденување С4-3 – Процеси за санирање на негативните влијанија и канали преку кои потрошувачите и крајните корисници можат да изразат загриженост

AR 18. При исполнување на барањата утврдени со критериумите за обелоденување од ЕСИО S4-3, претпријатието може да се води од содржината на Водечките принципи на ОН за деловни активности и човекови права и упатствата на ОЕЦД за мултинационални претпријатија фокусирани на ***механизми за санација*** и ***жалби***.

AR 19. Каналите за изразување загриженост или потреби вклучуваат ***механизми за жалби***, телефонски линии, процеси на дијалог или други средства преку кои ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници*** или нивните ***легитимни претставници*** можат да изразат загриженост во врска со влијанијата или да објаснат потреби што би сакале претпријатието да ги реши. Ова може да вклучува канали што ги обезбедува претпријатието директно и треба да се обелоденат покрај сите други механизми што претпријатието може да ги користи за да добие увид во управување со влијанијата врз потрошувачите и/или крајните корисници, како што се ревизии на усогласеност. Кога претпријатието се потпира исклучиво на информации за постоењето на такви канали обезбедени од неговите ***деловни односи*** за да одговори на ова барање, може да го наведе тоа.

AR 20. За да се обезбеди подобар увид во информациите опфатени во ЕСИО S4-3, претпријатието може да обезбеди увид во тоа дали и како ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници*** кои може да бидат засегнати се во можност да пристапат до каналите на ниво на претпријатието од кое се засегнати, во однос на секое материјално влијание.

AR 21. Механизмите на трети страни би можеле да ги вклучуваат оние што ги управува владата, невладините организации, индустриските здруженија и други иницијативи за соработка. Во однос на обемот на овие механизми, претпријатието може да обелодени дали тие се достапни за сите ***потрошувачи*** и/или ***крајни корисници*** кои можат да бидат потенцијално или всушност материјално засегнати од претпријатието, или поединци или организации што дејствуваат во нивно име или кои се на друг начин во позиција да бидат свесни за негативните влијанија, и преку кои потрошувачите и/или крајните корисници (или поединци или организации што дејствуваат во нивно име или кои се на друг начин во позиција да бидат свесни за негативните влијанија), можат да поднесат жалби или загрижености поврзани со сопствените активности на претпријатието.

AR 22. Во однос на заштитата од одмазда на поединците кои ги користат механизмите, претпријатието може да опише дали ги третира жалбите доверливо и со почитување на правата на приватност и заштита на податоците; и дали им дозволува на ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници*** да ги користат анонимно (на пример, преку застапување од трета страна).

AR 23. При обелоденување дали и како претпријатието знае дека ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници*** се свесни за и им веруваат на кој било од овие канали, претпријатието може да обезбеди релевантни и веродостојни податоци за ефикасноста на овие канали од перспектива на самите потрошувачи и/или крајни корисници. Примери за извори на информации се анкети на потрошувачи и/или крајни корисници кои ги користеле таквите канали и нивното ниво на задоволство од процесот и резултатите. За да се илустрира нивото на користење на таквите канали, претпријатието може да го обелодени бројот на поплаки примени од потрошувачи и/или крајни корисници во текот на периодот на известување.

AR 24. При опишувањето на ефикасноста на каналите за ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници*** за да изразат загриженост, претпријатието може да се води од следниве прашања, врз основа на „критериумите за ефикасност за вонсудските ***механизми за жалби***“, како што е наведено во Водечките принципи на ОН за деловни активности и човекови права. Долунаведените разгледувања може да се применат на индивидуална основа на канали или за колективен систем на канали:

(a) Дали каналите имаат легитимитет преку обезбедување соодветна одговорност за нивното фер однесување и градење доверба со засегнатите страни?

(b) Дали каналите се познати и достапни за ***засегнатите страни***?

(c) Дали каналите имаат познати процедури, утврдени временски рамки и јасност во врска со процесите?

(d) Дали каналите обезбедуваат разумен пристап до извори на информации, совети и експертиза?

(e) Дали каналите нудат транспарентност преку обезбедување доволно информации и за подносителите на жалбите и, каде што е применливо, за да се задоволи секој јавен интерес што е засегнат?

(f) Дали резултатите постигнати од каналите се во согласност со меѓународно признатите човекови права?

(g) Дали претпријатието идентификува сознанија од каналите што поддржуваат континуирано учење и во подобрување на каналите и во спречување на идните влијанија?

(h) Дали претпријатието се фокусира на дијалог со подносителите на жалби како средство за постигнување договорени решенија, наместо на обид едностранo да се утврди исходот?

За повеќе информации, види го Принципот 31 од Водечките принципи на ОН за деловни активности и човекови права.

Барање за обелоденување С4-4 – Преземање мерки за материјалните влијанија врз потрошувачите и крајните корисници и пристапи за управување со материјалните ризици и остварување на материјалните можности поврзани со потрошувачите и крајните корисници, како и ефикасноста на тие мерки

AR 25. Може да биде потребно време за да се разберат негативните влијанија и како претпријатието може да биде вклучено во нив преку својот ***синџир на вредности*** надолу, како и да се идентификуваат соодветни одговори и да се спроведат во пракса. Затоа, претпријатието треба ги да земе предвид:

(a) неговите општи и специфични пристапи за справување со материјалните негативни влијанија;

(b) неговите иницијативи насочени кон придонес кон дополнителни материјални позитивни влијанија;

(c) колку напредувало во своите напори во текот на извештајниот период; и

(d) неговите цели за континуирано подобрување.

AR 26. Соодветните мерки може да варираат во зависност од тоа дали претпријатието предизвикува или придонесува за материјално влијание, или дали материјалното влијание е директно поврзано со сопственото работење, производи или услуги преку деловен однос.

AR 27. Со оглед на тоа што материјалните негативни влијанија што влијаат врз ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници***, а кои се случиле во текот на периодот на известување, може да бидат поврзани и со субјекти или операции надвор од неговата директна контрола, претпријатието може да обелодени дали и како се обидува да го користи своето влијание во релевантните ***деловни односи*** за управување со тие влијанија. Ова може да вклучува користење на комерцијално ***влијание*** (на пример, спроведување на договорни барања со деловни односи или воведување на стимулации), други форми на влијание во рамките на односот (како што е обезбедување ***обука*** или градење капацитети за правилна употреба на производот или практики за продажба во деловни односи) или соработка со колеги или други учесници (како што се иницијативи насочени кон одговорен маркетинг или безбедност на производите).

AR 28. Кога претпријатието го открива своето учество во иницијатива од индустријата или иницијатива на повеќе засегнати страни како дел од своите ***активности*** за справување со материјалните негативни влијанија, претпријатието може да обелодени како иницијативата, и неговата вклученост, има за цел да се справи со предметното материјално влијание. Може да ги обелодени, согласно ЕСИО S4-5, релевантните ***цели*** поставени од иницијативата и напредокот кон нив.

AR 29. Претпријатието може да вклучи примери при обелоденување дали и како ги зема предвид фактичките и потенцијалните влијанија врз ***потрошувачите*** и/или ***крајните***

корисници при одлуките за прекинување на ***деловните односи*** и дали и како се стреми да се справи со какви било негативни влијанија што можат да произлезат од прекинувањето.

AR 30. При обелоденување на начинот на кој ја следи ефикасноста на ***активностите*** за управување со материјалните влијанија во текот на периодот на известување, претпријатието може да ги обелодени сите научени поуки од претходните и тековните периоди на известување.

AR 31. Процесите што се користат за следење на ефикасноста на ***активностите*** може да вклучуваат внатрешна или надворешна ревизија или верификација, судски постапки и/или поврзани судски одлуки, проценки на влијанието, системи за мерење, повратни информации од засегнатите страни, ***механизми за жалби***, надворешни оценки на успешноста и споредување.

AR 32. Известувањето за ефикасноста има за цел да овозможи разбирање на врските помеѓу преземените ***активности*** од страна на претпријатието и ефикасното управување со влијанијата.

AR 33. Во однос на иницијативите или процесите што ги има воспоставено претпријатието, а кои се засноваат на потребите на засегнатите ***потрошувачи*** и/или ***крајни корисници*** и нивното ниво на имплементација, претпријатието може да обелодени:

(a) информации за тоа дали и како потрошувачите и/или крајните корисници и ***легитимните претставници*** или нивните ***веродостојни полномошници*** играат улога во одлуките во врска со дизајнот и имплементацијата на овие програми или процеси; и

(b) информации за планираните или постигнатите позитивни резултати за потрошувачите и/или крајните корисници на овие програми или процеси.

AR 34. Претпријатието може да обелодени дали некои иницијативи или процеси чија примарна цел е да постигнат позитивни влијанија врз ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници*** се дизајнирани да го поддржат и постигнувањето на една или повеќе од Целите за одржлив развој (ЦОР) на ООН. На пример, преку обврска за унапредување на ЦОР 3 на ООН за „обезбедување здрав живот и промовирање благосостојба за сите на сите возрасти“, претпријатието може активно да работи на тоа своите производи да ги направи помалку зависни и штетни за физичкото и психолошкото здравје.

AR 35. ►**C1** При обелоденување на планираните позитивни резултати од ***активностите*** на претпријатието за ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници***, треба да се прави разлика помеѓу доказите за одредени активности што се случиле (на пример, дека x број потрошувачи добиле информации за здрави навики во исхраната) и доказите за реалните резултати за потрошувачите и/или крајните корисници (на пример, дека x број потрошувачи усвоиле поздрави навики во исхраната). ◄

AR 36. При обелоденување дали иницијативите или процесите исто така играат улога во ублажување на материјалните негативни влијанија, претпријатието може, на пример, да разгледа програми што имаат за цел да поддржат зголемена свест за ризикот од измами на интернет, што доведува до намалување на бројот на случаи на ***крајни корисници*** кои се соочуваат со прекршување на приватноста на податоците.

AR 37. При обелоденување на материјалните ризици и можности поврзани со влијанијата или зависностите на претпријатието од ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници***, претпријатието може да го земе предвид следново:

(a) Ризиците поврзани со влијанијата на претпријатието врз потрошувачите и/или крајните корисници може да вклучуваат изложеност на репутацијата или правна изложеност каде што лошо дизајнираните или неисправни производи резултираат со повреди или смртни случаи;

(b) Ризиците поврзани со зависноста на претпријатието од потрошувачите и/или крајните корисници може да вклучуваат губење на континуитетот на работењето кога економската криза им оневозможува на потрошувачите да си дозволат одредени производи или услуги;

(c) ►**C1** Можностите поврзани со влијанијата на претпријатието врз потрошувачите и/или крајните корисници може да вклучуваат диференцијација на пазарот и поголема привлечност за клиентите преку нудење безбедни производи или услуги што ја почитуваат приватноста; и ◄

(d) ►**C1** Можностите поврзани со зависноста на претпријатието од потрошувачите и/или крајните корисници може да вклучуваат постигнување на лојална идна база на потрошувачи преку обезбедување, на пример, дека луѓето од ЛГБТКИ заедницата се почитувани и дека продажните практики на претпријатието не ги исклучуваат таквите луѓе од производите или услугите што ги нуди. ◄

AR 38. При обелоденување дали ***зависностите*** се претвораат во ризици, друштвото треба да ги земе предвид надворешните случувања.

AR 39. При обелоденување на политики, активности и ресурси и ***цели*** поврзани со управувањето со материјални ризици и можности, во случаи кога ризиците и можностите произлегуваат од материјално влијание, претпријатието може да ги спореди своите обелоденувања за политиките, активностите и ресурсите и ***целите*** во врска со тоа влијание.

AR 40. Претпријатието треба да го разгледа степенот до кој неговите процеси за управување со материјални ризици поврзани со ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници*** се интегрирани во неговите постојни процеси за управување со ризици и како.

AR 41. При обелоденување на ресурсите доделени за управување со материјалните влијанија, претпријатието може да обелодени кои внатрешни функции се вклучени во

управувањето со влијанијата и какви видови активности преземаат за справување со негативните и поттикнување на позитивните влијанија.

Показатели и цели

Барање за обелоденување С4-5 – Цели поврзани со управување со материјални негативни влијанија, поттикнување на позитивните влијанија и управување со материјални ризици и можности

AR 42. При обелоденување на ***цели*** во однос на ***потрошувачите*** и/или ***крајните корисници***, претпријатието може да ги обелодени:

(a) планираните резултати што треба да се постигнат во животот на потрошувачите и/или крајните корисници, кои треба да бидат што е можно поконкретни;

(b) нивната стабилност со текот на времето во однос на дефинициите и методологиите за да се овозможи споредливост; и/или

(c) ►**С1** стандардите или обврските врз кои се засноваат ***целите*** треба јасно да бидат дефинирани во известувањето (на пример, кодекси на однесување, политики за снабдување, глобални рамки или индустриски кодекси). ◄

AR 43. ***Целите*** поврзани со материјалните ***ризици*** и ***можности*** може да бидат исти или различни од целите поврзани со материјалните ***влијанија***. На пример, целта за обезбедување еднаков пристап до финансии за недоволно опслужените ***потрошувачи*** би можела да ги намали влијанијата од ***дискриминација*** врз тие потрошувачи и да го зголеми бројот на клиенти на претпријатието.

AR 44. Претпријатието може да прави разлика помеѓу краткорочни, среднорочни и долгорочни ***цели*** што ја опфаќаат истата обврска на ***политиката***. На пример, претпријатието може да има како главна цел да ги направи своите интернет услуги достапни за лицата со попреченост, со долгорочна цел да адаптираат 100% од своите интернет услуги до 2025 година, а со краткорочна цел да додаваат x број на достапни функции секоја година до 2025 година.

AR 45. При модифицирање или замена на цел во периодот на известување, претпријатието може да ја објасни промената со вкрстено упатување на значајни промени во деловниот модел или на поширок промени во прифатениот стандард или законодавство од кое е изведена целта, за да обезбеди контекстуални информации согласно ЕСИО 2 БО-2 *Обелоденувања во врска со специфични околности*.

ЕСИО G1. ДЕЛОВНО ОДНЕСУВАЊЕ

Содржина

Цел 383

Интеракција со други ЕСИО 383

Барања за обелоденување 384

ЕСИО 2 Општи обелоденувања 384

Управување 384

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 УПР-1 – Улогата на административните, управувачките и надзорните тела 384

Управување со влијанија, ризици и можности 384

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 ИРМ-1 – Опис на процесите за идентификување и проценка на материјалните влијанија, ризици и можности 384

►C1 Барање за обелоденување Г1-1 – Политики за деловно однесување и корпоративна култура ◄ 384

Барање за обелоденување Г1-2 – Управување со односите со добавувачите 386

Барање за обелоденување Г1-3 – Спречување и откривање на корупција и поткуп 386

Показатели и цели 387

►C1 Барање за обелоденување Г1-4 – Случаи на корупција или поткуп ◄ 387

Барање за обелоденување Г1-5 – Политичко влијание и активности за лобирање 388

Барање за обелоденување Г1-6 – Практики на плаќање 389

Додаток А. Барања за примена 390

Управување со влијанија, ризици и можности 390

►C1 Барање за обелоденување Г1-1 – Политики за деловно однесување и корпоративна култура ◄ 390

Барање за обелоденување Г1-2 – Управување со односите со добавувачите 390

Барање за обелоденување Г1-3 – Спречување и откривање на корупција и поткуп 391

Обука за борба против корупција и поткуп - илустративен пример 392
Показатели и цели.....393
Барање за обелоденување Г1-5 – Политичко влијание и активности за лобирање 393
Политички ангажман (вклучувајќи активности за лобирање) - илустративен пример.....393
Барање за обелоденување Г1-6 – Практики на плаќање 394

Цел

1. Целта на овој Стандард е да ги утврди барањата за обелоденување што ќе им овозможат на корисниците на ***изјавите за одржливост*** на претпријатието да ја разберат стратегијата и пристапот, процесите и процедурите на претпријатието, како и неговата успешност во однос на деловното однесување.

2. Овој стандард се фокусира на следниве прашања, заеднички наведени во овој Стандард како „деловно однесување или прашања поврзани со деловното однесување“:

   (a) деловна етика и ***корпоративна култура***, вклучително и борба против ***корупцијата*** и борбата против ***поткупот***, заштита на дојавувачите на прекршоци и благосостојба на животните;

   (b) управување со односите со ***добавувачите***, вклучувајќи ги и практиките на плаќање, особено во однос на доцнењето со плаќање на мали и средни претпријатија.

   (c) активности и обврски на претпријатието поврзани со вршење на неговото политичко влијание, вклучувајќи ги и неговите ***активности за лобирање***;

Интеракција со други ЕСИО

3. Содржината на овој стандард за општите обелоденувања, како и управувањето со влијанијата, ризиците и можностите и ***показателите*** и ***целите***, треба да се чита заедно, со ЕСИО 1 *Општи принципи* и ЕСИО 2 *Општи барања*.

Барања за обелоденување

ЕСИО 2 Општи обелоденувања

4. Барањата од овој дел треба да се читаат заедно со обелоденувањата што ги бара ЕСИО 2 за управување (УПР), стратегија (СБМ) и управување со влијанија, ризици и можности (ИРМ) и треба да се известува за нив заедно со обелоденувањата.

Управување

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 УПР-1 – Улогата на административните, управувачките и надзорните тела

5. При обелоденување на информации за улогата на ***административните, управувачките и надзорните тела***, претпријатието треба да ги опфати следниве аспекти:

   (a) улогата на ***административните, управувачките и надзорните тела*** поврзани со деловното однесување; и

   (b) експертизата на административните, управувачките и надзорните органи за прашања поврзани со деловното однесување.

Управување со влијанија, ризици и можности

Барање за обелоденување поврзано со ЕСИО 2 ИРМ-1 – Опис на процесите за идентификување и проценка на материјалните влијанија, ризици и можности

6. При опишување на процесот за идентификување на материјални влијанија, ризици и можности во врска со прашањата поврзани со деловното однесување, претпријатието треба да ги обелодени сите релевантни критериуми што се користат во процесот, вклучувајќи ја локацијата, активноста, секторот и структурата на трансакцијата.

Барање за обелоденување Г1-1 – Политики за деловно однесување и корпоративна култура

7. Претпријатието треба да ги обелодени своите политики во однос на прашањата за деловно однесување и како ја негува својата корпоративна култура.

8. Целта на ова барање за обелоденување е да се овозможи разбирање на степенот до кој претпријатието има политики кои се однесуваат на идентификување, проценка, управување и/или ***санирање*** на неговите материјални ***влијанија, ризици*** и ***можности***

поврзани со прашања поврзани со деловното однесување. Исто така, има за цел да се обезбеди разбирање на пристапот на претпријатието кон ***корпоративната култура***.

9. Обелоденувањата кои се бараат во согласност со точка 7 треба да вклучуваат како претпријатието ја воспоставува, развива, промовира и оценува својата ***корпоративна култура***.

10. Обелоденувањата во точка 7 треба да ги опфатат следните аспекти поврзани со политиките на претпријатието за прашања поврзани со деловното однесување:

(a) опис на механизмите за идентификување, пријавување и истражување на загрижености за незаконско однесување или однесување спротивно на неговиот кодекс на однесување или слични внатрешни правила; и дали прифаќа известување од внатрешни и/или надворешни ***засегнати страни***;

(b) кога претпријатието нема политики за борба против ***корупцијата*** или борбата против ***поткупот*** во согласност со Конвенцијата на Обединетите нации против корупцијата,[129] треба да го наведе ова и дали има планови за нивно спроведување и временската рамка за спроведување;

(c) како претпријатието ги штити дојавувачите, вклучувајќи:

i. детали за воспоставување на внатрешни канали за пријавување на дојавувачи, вклучително и дали претпријатието обезбедува информации и ***обука*** за своите вработени и информации за назначувањето и обуката на персоналот кој ги прима тие пријави; и

ii. мерки за заштита од одмазда на сопствените работници кои се дојавувачи во согласност со важечкиот закон со кој се транспонира Директивата (ЕУ) 2019/1937 на Европскиот парламент и на Советот;[130]

(d) кога претпријатието нема политики за заштита на дојавувачите,[131] треба да го наведе ова и дали има планови за нивно спроведување и временската рамка за нивно спроведување;

(e) покрај процедурите за следење на пријавите од дојавувачите во согласност со важечкиот закон со кој се транспонира Директивата (ЕУ) 2019/1937, дали претпријатието има процедури за брзо, независно и објективно истражување на ***случаи*** во деловното однесување, вклучително и случаи на ***корупција*** и ***поткуп***;

[129] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот бр. 15 во Табела III од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за обелоденување за одржливи инвестиции („Недостаток на политики против корупција и поткуп“).

[130] Директива (ЕУ) 2019/1937 на Европскиот парламент и на Советот од 23 октомври 2019 година за заштита на лицата кои пријавуваат прекршување на правото на Унијата (Сл. весник L 305, 26.11.2019 година, стр. 17).

[131] Оваа информација им е потребна на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи е изведена од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија како што е наведено во показателот бр. 6 во Табела III од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за обелоденување на одржливи инвестиции („Недоволна заштита на дојавувачите“).

(f) каде што е применливо, дали претпријатието има воспоставено политики во однос на благосостојбата на животните;

(g) ***политиката*** на претпријатието за ***обука*** во рамки на организацијата за деловно однесување, вклучувајќи ја целната публика, фреквенцијата и длабочината на покривање; и

(h) функциите во рамките на претпријатието кои се најмногу изложени на ризик во однос на ***корупција*** и ***поткуп***.

11. Претпријатијата кои подлежат на законски барања согласно националното законодавство со кое се транспонира Директивата (ЕУ) 2019/1937, или на еквивалентни законски барања во однос на заштитата на дојавувачите, можат да се усогласат со обелоденувањето наведено во точка 10 (d) со наведување дека подлежат на тие законски барања.

Барање за обелоденување Г1-2 – Управување со односите со добавувачите

12. Претпријатието треба да обезбеди информации за управувањето со своите односи со своите добавувачи и нивното влијание врз синџирот на снабдување.

13. Целта на ова барање за обелоденување е да се обезбеди разбирање за управувањето на претпријатието со неговиот процес на набавки, вклучително и за фер однесување со ***добавувачите***.

14. Претпријатието треба да обезбеди опис на својата ***политика*** за спречување на доцнење во плаќањата, особено за мали и средни претпријатија.

15. Обелоденувањето кое се бара во согласност со точка 12 треба да ги вклучува следните информации:

(a) пристапот на претпријатието кон односите со ***добавувачите***, земајќи ги предвид ризиците за претпријатието поврзани со неговиот ***синџир на*** снабдување и ***влијанијата*** врз ***прашањата за одржливост***; и

(b) дали и како ги зема предвид социјалните и еколошките критериуми за избор на своите добавувачи.

Барање за обелоденување Г1-3 – Спречување и откривање на корупција и поткуп

16. Претпријатието треба да обезбеди информации за својот систем за спречување и откривање, истражување и одговор на обвинувања или случаи поврзани со корупција и поткуп, вклучително и поврзаната обука.

17. Целта на ова барање за обелоденување е да се обезбеди транспарентност на клучните процедури на претпријатието за спречување, откривање и решавање на обвинувања за

корупција и ***поткуп***. Ова вклучува обука обезбедена за сопствените работници и/или информации обезбедени интерно или на ***добавувачите***.

18. Обелоденувањето потребно во согласност со точка 16 треба да ги вклучува следните информации:

    (a) опис на воспоставените процедури за спречување, откривање и решавање на обвинувања или ***случаи*** на ***корупција*** и ***поткуп***;

    (b) дали истражителите или истражниот комитет се одвоени од синџирот на управување вклучен во предметот; и

    (c) процесот, доколку го има, за известување за резултатите до ***административните, управувачките и надзорните тела***.

19. Доколку претпријатието нема воспоставено такви процедури, тоа треба да го обелодени овој факт и, каде што е применливо, своите планови за нивно усвојување.

20. Обелоденувањата што се бараат со точка 16 треба да вклучуваат информации за тоа како претпријатието ги комуницира своите политики со оние за кои тие се релевантни за да се осигура дека ***политиката*** е достапна и дека тие ги разбираат нејзините импликации.

21. Обелоденувањето што се бара во согласност со точка 16 треба да вклучува информации за следново во врска со обуката:

    (a) природата, обемот и длабочината на програмите за обука за борба против ***корупцијата*** и борбата против ***поткупот*** што ги нуди или бара претпријатието;

    (b) процентот на функциите што се изложени на ризик опфатени со програмите за обука; и

    (c) степенот до кој се обезбедува обука за членовите на административните, управувачките и надзорните тела.

Показатели и цели

Барање за обелоденување Г1-4 – Случаи на корупција или поткуп

22. Претпријатието треба да обезбеди информации за случаи на корупција или поткуп во текот на извештајниот период.

23. Целта на ова барање за обелоденување е да се обезбеди транспарентност за случаите поврзани со ***корупција*** или ***поткуп*** во текот на периодот на известување и поврзаните исходи.

24. Претпријатието треба да го обелодени:

(a) бројот на пресуди и износот на глобите за прекршување на законите против корупција и поткуп;[132] и

(b) какви било преземени мерки за справување со прекршувањата на процедурите и стандардите за борба против корупцијата и борбата против поткупот.[133]

25. Претпријатието може да го обелодени:

(a) вкупниот број и природата на ***потврдени случаи*** на корупција или поткуп;

(b) бројот на ***потврдени случаи*** во кои сопствените работници биле отпуштени или дисциплински казнети за случаи поврзани со корупција или поткуп;

(c) бројот на ***потврдени случаи*** поврзани со договори со деловни партнери кои биле раскинати или не биле обновени поради прекршувања поврзани со корупција или поткуп; и

(d) детали за јавни правни случаи во врска со ***корупција*** или ***поткуп*** покренати против претпријатието и неговите сопствени работници во текот на извештајниот период и исходите од таквите случаи. Ова ги вклучува случаите што биле покренати во претходните години, каде што исходот бил утврден дури во тековниот период на известување.

26. Потребните обелоденувања треба да вклучуваат ***случаи*** што вклучуваат учесници во неговиот ***синџир на вредности*** само кога претпријатието или неговите ***вработени*** се директно вклучени.

Барање за обелоденување Г1-5 – Политичко влијание и активности за лобирање

27. Претпријатието треба да обезбеди информации за активностите и обврските поврзани со вршење на своето политичко влијание, вклучувајќи ги и своите активности за лобирање поврзани со неговите материјални влијанија, ризици и можности.

28. Целта на ова барање за обелоденување е да се обезбеди транспарентност на активностите и обврските на претпријатието поврзани со вршење на неговото политичко влијание преку политички придонеси, вклучувајќи ги видовите и целта на ***активностите за лобирање***.

[132] Овие информации им се потребни на: учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088 бидејќи се изведени од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија наведени во показателот бр. 17 од Табелата III од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за обелоденување за одржливи инвестиции („Број на пресуди и износ на казни за прекршување на законите за борба против корупцијата и борбата против поткупот“); и администраторите на референтни вредности за откривање на ЕСУ факторите (еколошки, социјални и управувачки фактори) кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2020/1816, како што е наведено во показателот „Број на пресуди и износ на казни за прекршување на законите за борба против корупцијата и борбата против поткупот“ во дел 1 и 2 од Анекс II.

[133] Овие информации им се потребни на учесниците на финансискиот пазар кои подлежат на Регулативата (ЕУ) 2019/2088, бидејќи се изведени од дополнителен показател поврзан со главните негативни влијанија наведени во показателот бр. 16 од Табела III од Анекс I од Делегираната регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата во однос на правилата за обелоденување за одржливи инвестиции („Случаи на недоволни мерки преземени за справување со прекршувања на стандардите за борба против корупцијата и борбата против поткупот“).

29. Обелоденувањето што се бара со точка 27 треба да вклучува:

(a) доколку е применливо, претставникот/претставниците одговорни во ***административните, управувачките и надзорните тела*** за надзор на овие активности;

(b) за финансиски или политички придонеси во натура:

i. вкупната монетарна вредност на политичките финансиски и во натура придонеси направени директно и индиректно од страна на претпријатието, агрегирани по земја или географска област каде што е релевантно, како и видот на примател/корисник; и

ii. каде што е соодветно, како се проценува монетарната вредност на придонесите во натура.

(c) главните теми опфатени со неговите ***активности за лобирање*** и главните ставови на претпријатието за нив накратко. Ова треба да вклучува објаснувања за тоа како ова се поврзува со неговите материјални влијанија, ризици и можности идентификувани во неговата проценка на ***материјалноста*** според ЕСИО 2; и

(d) доколку претпријатието е регистрирано во Регистарот за транспарентност на ЕУ или во еквивалентен регистар за транспарентност во земја-членка, името на таков регистар и неговиот идентификациски број во регистарот.

30. Обелоденувањето треба да вклучува и информации за назначувањето на сите членови на ***административните, управувачките и надзорните тела*** кои имале споредлива позиција во јавната администрација (вклучувајќи ги и регулаторите) во 2-те години пред таквото назначување во тековниот период на известување.

Барање за обелоденување Г1-6 – Практики на плаќање

31. Претпријатието треба да обезбеди информации за своите практики на плаќање, особено во однос на доцнење на плаќања кон мали и средни претпријатија (МСП).

32. Целта на ова барање за обелоденување е да се обезбедат информации за договорните услови за плаќање и за неговата ефикасност во однос на плаќањето, особено за тоа како тие влијаат врз малите и средни претпријатија, а особено во однос на доцнењето со плаќањата кон малите и средни претпријатија.

33. Обелоденувањето во согласност со точка 31 треба да вклучува:

(a) просечното време потребно за претпријатието да плати фактура од датумот кога ќе почне да се пресметува договорниот или законскиот рок за плаќање, во број на денови;

(b) опис на стандардните услови за плаќање на претпријатието во број на денови по главна категорија на ***добавувачи*** и процентот на неговите плаќања усогласени со овие стандардни услови;

(c) бројот на судски постапки што моментално се во тек поради доцнење на плаќањата; и

(d) дополнителни информации потребни за обезбедување доволен контекст. Доколку претпријатието користело репрезентативно земање примероци за да ги пресмета информациите потребни во согласност со точка (а), треба да го наведе тој факт и накратко да ја опише користената методологија.

Додаток А. Барања за примена

Овој додаток е составен дел од ЕСИО G1 *Деловно однесување*. Тој ја олеснува примената на барањата за обелоденување утврдени во овој стандард и има иста важност како и другите делови на стандардот.

Управување со влијанија, ризици и можности

Барање за обелоденување Г1-1 – Политики за деловно однесување и корпоративна култура

AR 1. Претпријатието може да ги земе предвид следниве аспекти при утврдувањето на своето обелоденување во согласност со точка 7:

(a) аспектите на ***корпоративната култура*** што се земаат предвид и дискутираат од страна на ***административните, управувачките и надзорните тела*** и со која фреквенција;

(b) главните теми што се промовираат и комуницираат како дел од корпоративната култура;

(c) како членовите на административните, управувачките и надзорните тела на претпријатието даваат насоки за промовирање на корпоративна култура; и

(d) специфични стимулации или алатки за сопствените работници за да ја негуваат и охрабруваат својата корпоративна култура.

Барање за обелоденување Г1-2 – Управување со односите со добавувачите

AR 2. За целите на овој стандард, управувањето со односите со добавувачите на претпријатието може да вклучува следново:

(a) како практиките на претпријатието, вклучувајќи ги активностите за избегнување или минимизирање на влијанијата од нарушувањата во неговиот ***синџир на снабдување***, ја поддржуваат неговата стратегија и управување со ризици;

(b) обука на работната сила за набавки/синџир на снабдување на претпријатието за ангажман и дијалог со ***добавувачите***, како и стимулации за нејзината работна сила за набавки, вклучително и дали таквите стимулации се однесуваат на цена, квалитет или фактори на одржливост;

(c) скрининг и евалуација на социјалните и еколошките показатели на добавувачите;

(d) вклучување на локални добавувачи во неговиот синџир на снабдување и/или добавувачи со сертификација;

(e) како практиките на претпријатието се справуваат со ранливи добавувачи;

(f) ***целите*** и ***активностите*** на претпријатието во однос на комуникацијата и управувањето со односите со добавувачите; и

(g) како се оценуваат резултатите од овие практики, вклучувајќи посети на добавувачи, ревизии или анкети.

AR 3. „Ранливи добавувачи“ ги вклучува ***добавувачите*** кои се изложени на значителни економски, еколошки и/или социјални ризици.

Барање за обелоденување Г1-3 – Спречување и откривање на корупција и поткуп

AR 4. „Функции изложени на ризик“ значи оние функции за кои се смета дека се изложени на ризик од ***корупција*** и ***поткуп*** како резултат на нивните задачи и одговорности.

AR 5. Обелоденувањата може да вклучуваат детали за проценките и/или мапирањето на ризикот, како и програмите за следење и/или процедурите за внатрешна контрола што ги спроведува претпријатието за откривање на ***корупција*** и ***поткуп***.

AR 6. Политиките на претпријатието за ***корупција*** и ***поткуп*** може да бидат релевантни за одредени групи луѓе, или затоа што се очекува да ги спроведат (на пример, вработените, изведувачите и ***добавувачите*** на претпријатието), или затоа што тие имаат директен интерес во нивното спроведување (на пример, работници во ***синџирот на вредности***, инвеститори). Претпријатието може да ги обелодени алатките и каналите за комуникација (на пр., флаери, билтени, наменски веб-страници, социјални медиуми, интеракции лице в лице, синдикати и/или претставници на работниците) за да ги соопшти политиките на таквите групи. Ова може да вклучува и идентификување и/или отстранување на потенцијални пречки за ширење, како на пример преку превод на релевантни јазици или употреба на графички прикази.

AR 7. Претпријатието може да обелодени анализа на своите активности за обука, на пример, според регионот на обука или категоријата на ***сопствената работна сила***, каде што

неговите програми значително се разликуваат врз основа на такви фактори и таквите информации би им биле корисни на корисниците.

AR 8. Претпријатието може да ги презентира потребните информации за обуката користејќи ја следната табела:

Обука за борба против корупција и поткуп - илустративен пример

Во текот на финансиската 20XY година, АБВ обезбеди обука за своите вработени кои се изложени на ризик во рамките на својата политика (види ја белешката x). За оние функции кои се изложени на ризик, обуката е задолжителна, но АБВ, исто така, овозможи доброволна обука за други вработени. Деталите за обуката во текот на годината се следниве:

	Функции изложени на ризик	**Раководство**	**АУНТ[134]**	**Други сопствени работници**
Покриеност на обуки				
Вкупно	20 000	200	16	70 000
Вкупно кои примиле обука	19 500	150	8	5 000
Метод и времетраење на испорака				
Обука во училница	5 часа			
Компјутерска обука	1 час	2 часа	1 час	
Доброволна компјутерска обука				1 час
Фреквенција				
Колку често е потребна обука	Годишно	Годишно	Двогодишно	-
Опфатени теми				
Дефиниција на корупција	X	X	X	X
Политика	X	X	X	X
Постапки за сомневање/откривање	X	X		
Итн.	X			

[134] Административни, управувачки и надзорни тела.

Показатели и цели

Барање за обелоденување Г1-5 – Политичко влијание и активности за лобирање

AR 9. За целите на овој стандард, „политички придонес“ значи финансиска подршка или подршка во натура што се обезбедува директно на политичките партии, нивните избрани претставници или лица кои бараат политичка функција. Финансиските придонеси може да вклучуваат донации, заеми, спонзорства, авансни плаќања за услуги или купување билети за настани за собирање средства и други слични практики. Придонесите во натура може да вклучуваат рекламирање, користење на објекти, дизајн и печатење, донација на опрема, обезбедување членство во одбор, вработување или консултантска работа за избрани политичари или кандидати за функција.

AR 10. „Индиректен политички придонес“ се однесува на оние политички придонеси направени преку посредничка организација како што се лобисти или добротворна организација, или поддршка дадена на организација како што се здружение за стратешко размислување или трговско здружение кое е поврзано или поддржува одредени политички партии или каузи.

AR 11. При утврдување на „споредлива позиција“ во овој стандард, претпријатието треба да земе предвид различни фактори, вклучувајќи го нивото на одговорност и обемот на преземените активности.

AR 12. Претпријатието може да ги обезбеди следните информации за своите финансиски придонеси или придонеси во натура во врска со своите трошоци за лобирање:

(a) вкупниот паричен износ на таквите внатрешни и надворешни трошоци; и

(b) вкупниот износ платен за членство во здруженијата за лобирање.

AR 13. Доколку претпријатието е законски обврзано да биде член на стопанска комора или друга организација што ги застапува неговите интереси, може да го обелодени тоа.

AR 14. При исполнување на барањето во точка 29(c), претпријатието треба да ја земе предвид усогласеноста помеѓу неговите јавни изјави за неговите материјални влијанија, ризици и можности и неговите ***активности за лобирање***.

AR 15. Пример за тоа како би можеле да изгледаат таквите обелоденувања:

Политички ангажман (вклучувајќи активности за лобирање) - илустративен пример

*Во текот на финансиската 20XY година, АБВ беше вклучено во активности околу предложената регулатива XXX што би можело да има значителни негативни влијанија врз неговиот **деловен модел** доколку се имплементира во сегашниот формат. АБВ смета дека иако предложената регулатива ќе оствари некои подобрувања на регулаторниот режим, како што е xxx, во сегашниот формат*

трошоците поврзани со xxx ќе ги надминат придобивките. АБВ и неговите колеги продолжуваат да работат со XXX (регулаторот) за да го подобрат овој баланс.

АБВ, исто така, ја поддржа политичката партија QRP во земјата X и партијата EFG во земјата Y, бидејќи обете... АБВ е регистрирана во својот локален регистар за транспарентност, т.е. XYZ, а неговиот регистрациски број е 987234.

Износи во илјади евра.

	2023 година	**2022 [ќе се утврди]**
Обезбедено политичко финансирање	100	
Финансирање за QRP	75	
Финансирање на EFG	25	
	100	

Барање за обелоденување Г1-6 – Практики на плаќање

AR 16. Во некои случаи, стандардните договорни услови за плаќање на претпријатието може значително да се разликуваат во зависност од земјата или видот на ***добавувач***. Во такви случаи, информациите за стандардните услови по главни категории на добавувачи или земја или географски регион би можеле да бидат примери за дополнителни контекстуални информации за да се објаснат обелоденувањата во точка 33(b).

AR 17. Пример за тоа како би можел да изгледа описот на стандардните обелоденувања за договорните услови во точка 33(b):

Стандардните услови за плаќање по договор на АБВ се плаќање по прием на фактура за трговците на големо, што опфаќа приближно 80% од вредноста на неговите годишни фактури. Плаќа за услуги примени во рок од 30 дена по приемот на фактурата, што претставува околу 5% од неговите годишни фактури. Остатокот од фактурите се плаќа во рок од 60 дена од приемот, освен оние во земјата X кои во согласност со стандардите на пазарот се плаќаат во рок од 90 дена од приемот.

АНЕКС II. АКРОНИМИ И ПОИМНИК

Овој Анекс ги прикажува сите акроними кои може да се сретнат во ЕСИО (Табела 1), како и сите поими дефинирани во ЕСИО (Табела 2).

Табела 1. Акроними

АМС	Автоматски мерни системи
ИКВ	Индекси за квалитет на воздухот
БА	Барања за апликација
АУВ	Алијанса за управување со вода
НДТ	Најдобра достапна техника
НЕП- НДТ	Нивоа на емисии кои можат да се поврзат со најдобра достапна техника
НУЖС-НДТ	Нивоа на показатели за успешност за животна средина кои можат да се поврзат со најдобра достапна техника
РДНДТ	Референтни документи за најдобри достапни техники
БТЕ	Британски термални единици
Капекс	Капитални расходи
КБР	Конвенција за биолошка разновидност
ЗБПОБ	Заедничка база на податоци за одредени области
ЕКС	Европски комитет за стандардизација
ЕКЕС	Европски комитет за електротехничка стандардизација
СН4	Метан
ОПМКЕУ	Општо прифатена меѓународна класификација на услуги за екосистеми
С02	Јаглерод диоксид
РКБ	►C1 Регулатива (ЕУ) бр. 575/2013 на Европскиот парламент и на Советот[135] (Регулатива за капитални барања) ◄
СТЕПУРБА	Степен на урбанизација
БО ОП-1	Барање за обелоденување - Општа основа за подготовка на изјавите за одржливост
БО ОП-2	Барање за обелоденување - Обелоденувања во врска со конкретни околности
БО УПР-1	Барање за обелоденување - Улогата на административните, раководните и надзорните тела
БО УПР-2	Барање за обелоденување - Информации кои се доставуваат на и прашања за одржливост кои ги решаваат административните, раководните и надзорните тела на друштвото

[135] Регулатива (ЕУ) бр. 575/2013 на Европскиот парламент и на Советот од 26 јуни 2013 година за бонитетни барања за кредитните институции и за изменување на Регулативата (ЕУ) бр. 648/2012 (СВ L 176, 27.6.2013, стр. 1).

БО УПР-3	Барање за обелоденување - Интеграција на показатели за успешност за одржливост со шеми за стимулации
БО УПР-4	Барање за обелоденување - Изјава за должно внимание на одржливоста
БО УПР-5	Барање за обелоденување - Управување со ризици и внатрешни контроли поврзани со процесот на известување за одржливост
БО СДМ-1	Барање за обелоденување - Позиција на пазарот, стратегија, деловен модел(и) и синџир на вредности
БО СДМ-2	Барање за обелоденување - Интереси и ставови на засегнатите страни
БО СДМ-3	Барање за обелоденување - Материјални влијанија, ризици и можности и нивна интеракција со стратегијата и деловниот(те) модел(и)
БО ИРМ-1	Барање за обелоденување - Опис на процесите за идентификување и проценка на материјалните влијанија, ризици и можности
БО ИРМ-2	Барањата за обелоденување во ЕСИО опфатени со изјавите за одржливост на друштвото
НПЗШ	Не правете значителна штета
БО	Барања за обелоденување
ЕНБ	Европско надзорно тело за банкарство
ЕК	Европска комисија
ЕЕО	Европска економска област
ЕСГФИ	Европска советодавна група за финансиско известување
ЕСГФИ ОИО	Европската советодавна група за финансиско известување Одбор за известување за одржливост
ОВЖС	Оцена на влијанието врз животната средина
ЕУШР	Еко-управување и шема за ревизија
СЕП	Сертификат за енергетски перформанси
Е-РИПЗ	Европски регистар за испуштање и пренос на загадувачи
ЕНО	Европски надзорни органи
ЕТХВПХВ	Европско тело за хартии од вредности и пазари на хартии од вредност
ЕСИО	Европски стандарди за известување за одржливост
ЕСИО 1	Европски стандард за известување за одржливост 1 Општи барања
ЕСИО 2	Европски стандард за известување за одржливост 2 Општи обелоденувања

ЕСИО Е1	Европски стандард за известување за одржливост Е1 Климатски промени
ЕСИО Е2	Европски стандард за известување за одржливост Е2 Загадување
ЕСИО Е3	Европски стандард за известување за одржливост Е3 Водни и морски ресурси
ЕСИО Е4	Европски стандард за известување за одржливост Е4 Биодиверзитет и екосистеми
ЕСИО Е5	Европски стандард за известување за одржливост Е5 Користење на ресурси и циркуларна економија
ЕСИО G1	Европски стандард за известување за одржливост Г1 Деловно однесување
ЕСИО S1	Европски стандард за известување за одржливост С1 Сопствена работна сила
ЕСИО S2	Европски стандард за известување за одржливост С2 Работници во синџирот на вредности
ЕСИО S3	Европски стандард за известување за одржливост С3 Засегнати заедници
ЕСИО S4	Европски стандард за известување за одржливост С4 Потрошувачи и крајни корисници
ЕУ	Европска Унија
ЕУ СТЕ	Систем за тргување со емисии на Европската унија
ЕРС	Европски работнички совет
БПИС	Бесплатна, претходна и информирана согласност
ЕПРВ	Еквивалент на полно работно време
ОПСП	Општо прифатени сметководствени принципи
СГ	Стаклени̇чки гасови
ГЏ	Гига-Џули
ГИИ	Глобална иницијатива за известување
ПГЗ	Потенцијал за глобално затоплување
HFC-и	Флуоројаглеводороди
ДИЕ	Директива 2010/75/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот[136] (Директива за индустриски емисии)

[136] Директива 2010/75/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот од 24 ноември 2010 година за индустриски емисии (интегрирано спречување и контрола на загадувањето) (СВ L 334, 17.12.2010, стр. 17).

МФК	Меѓународна финансиска корпорација
МСФИ	Меѓународни стандарди за финансиско известување
МОТ	Меѓународна организација на трудот
МНППБЕУ	Меѓувладина научно-политичка платформа за биодиверзитет и услуги за екосистеми
МПКП	Меѓувладин панел за климатски промени
МСАЕСЖС	Меѓународен сојуз за акредитација и означување за социјална и животна средина
МОС	Меѓународна организација за стандардизација
ОМСО	Одбор за меѓународни стандарди за одржливост
СТС	Спроведување на технички стандарди
МУЗП	Меѓународна унија за зачувување на природата
КОБ	Клучни области на биодиверзитетот
Кг	Килограм
lb	фунти
ЛОПП	Лоцирај Оцени Процени Подготви се
ЛГБТКИ	Лезбејка, геј, бисексуалец, трансродова личност, квир, интерсекс
МБО	Минимално барање за обелоденување
MWh	Мега-ват-часови
N2O	Азотен оксид
СКЕАЕЗ	Статистичка класификација на економските активности во Европската заедница
NF3	Азот трифлуорид
НВО	Невладини организации
NH3	Амонијак
NOX	Азотни оксиди
НТЕС	Номенклатура на територијални единици за статистика
О3	Озон
СОО	Супстанца што го осиромашува озонот
ОЕЦД	Организација за економска соработка и развој
КМЕЗ	Климатски модел “една земја”
Опрас	Оперативни расходи

ПБТМ	Постојани, биоакумулативни и токсични супстанци
ПФППЕЈД	Партнерство за финансии поврзани со пресметки за емисија на јаглерод диоксид
PCFи	Перфлуоројаглероди
PM	Суспендирани честички
ПМТС	Постојани, мобилни и токсични супстанци
ПОЗ	Постојани органски загадувачи
РЕООХ	Регистрација, евалуација, овластување и ограничување на хемикалии
ИЦЗН	Иницијатива за цели засновани на наука
МНЗЦ	Мрежа на научно засновани цели
SCE	Европско Друштво за Соработка (Societas Cooperativa Europaea)
СПД	Секторски пристап на декарбонизација
ЦОР	Цели за одржлив развој
ИУОР	Индикатор за успешноста на одржливиот развој
SE	Европско акционерско друштво (Societas Europaea)
СЕСЖС	Систем на економско сметководство за животната средина
СЕСЖС ЕС	Систем на економско сметководство за животната средина - Екосистемско сметководство
РООФ	Регулатива (ЕУ) 2019/2088 на Европскиот парламент и на Советот[137] (Регулатива за обелоденувања за одржливо финансирање)
SOX	Сулфурни оксиди
ПЗС	Посебно загрижувачки супстанци
РГФОКП	Работна група за финансиски обелоденувања поврзани со климата
РГФОП	Работна група за финансиски обелоденувања поврзани со природата
ОН	Обединетите нации
ОНЗЖС	Програма на Обединетите нации за заштита на животната средина
УНЕСКО	Организација за образование, наука и култура на Обединетите нации
мУмБС	Многу упорни и многу биоакумулативни супстанци
мУмПС	Многу упорни и многу подвижни супстанци
СБЗП	Светска база на податоци за заштитени подрачја

[137] Регулатива (ЕУ) 2019/2088 на Европскиот парламент и на Советот од 27 ноември 2019 година за обелоденувања поврзани со одржливост во секторот на финансиски услуги (СВ L 317, 9.12.2019, стр. 1).

СИР	Светски институт за ресурси
СФП	Светски фонд за природата

Табела 2. Поими дефинирани во ЕСИО

Дефиниран поим	Дефиниција
Активности	***Активности*** се однесуваат на: i. дејства и акциони планови (вклучувајќи планови за транзиција) кои се преземени за да се осигура дека друштвото ќе ги реализира поставените цели и со кои друштвото ќе се обиде да одговори на материјалните влијанија, ризици и можности; и ii. одлуки за подршка на дејствата и акционите планови со финансиски, човечки или технолошки ресурси.
Учесник во синџирот на вредности	Поединци или субјекти на повисоките или пониските нивоа во ***синџирот на вредности***. Се смета дека ***учесникот*** се наоѓа на пониските нивоа во синџирот на вредности на друштвото (на пример, дистрибутери, купувачи) кога добива производи или услуги од друштвото; се смета дека учесникот е на повисоките нивоа во синџирот на вредности на друштвото (на пример, ***добавувачи***) кога тој обезбедува производи или услуги кои се користат во производството на производи или услуги на друштвото.
Соодветна плата	Плата која обезбедува задоволување на потребите на работникот и неговото/нејзиното семејство имајќи ги предвид националните економски и социјални услови.
Административни, раководни и надзорни органи	Органи на управување со највисоко овластување за одлучување во друштвото вклучувајќи ги и неговите одбори. Доколку во структурата на управување нема членови на ***административни, раководни или надзорни тела*** на друштвото, тогаш треба да се вклучи извршниот директор, а доколку постои таква функција, треба да биде вклучен и заменикот на извршниот директор. Во некои законодавства, системите на управување се состојат од две нивоа, каде надзорот и раководењето се одвоени. Во такви случаи, двете нивоа се вклучени во дефиницијата за ***административни, раководни и надзорни тела***.

Дефиниран поим	Дефиниција
Засегнати заедници	Луѓе или група(и) кои живеат или работат во иста област кои биле или може да бидат засегнати од работењето на друштвото кое известува или преку нивоата нагоре или надоле во неговиот ***синџир на вредности***. ***Засегнатите заедници*** може да се варираат од оние кои живеат во непосредна близина каде се одвиваат активностите на друштвото (локални заедници) до оние кои живеат на одредена далечина. ***Засегнатите заедници*** вклучуваат фактички и потенцијално засегнати ***автохтони народи***.
Годишен вкупен надоместок	***Годишен вкупен надоместок за сопствената работна сила*** вклучува плата, бонус, награди во вид на акции, награди во вид на опции, надоместок во вид на план за стимулации кој не обезбедува сопственички инструмент, промена на вредноста на пензиите и неквалификувани одложени приходи кои се исплатуваат во текот на една година.
Очекувани финансиски ефекти	***Финансиски ефекти*** кои не ги исполнуваат критериумите за признавање во одделни позиции во финансиските извештаи во извештајниот период и кои не се опфатени со ***тековните финансиски ефекти***.
Површина изложена на ризик од вода	Воден слив, каде што неколку физички аспекти поврзани со водата: i. доведуваат до тоа едно или повеќе водни тела да не бидат во добра состојба и/или да им се влоши статусот (како што е дефинирано во Директивата 2000/60/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот[138]), на тој начин укажувајќи на значајни прашања во однос на достапноста, квалитетот, количината на вода (вклучувајќи го и високиот недостиг на вода); и/или ii. доведуваат до прашања во однос на пристапноста до вода, регулаторни или репутациски прашања (вклучувајќи го заедничкото користење на водата во заедниците и достапноста на вода) за нејзините капацитети и за капацитетите на клучните добавувачи.

[138] Директива 2000/60/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 23 октомври 2000 година за воспоставување рамка за дејствување на Заедницата во областа на политиката за води (Сл. Весник L 327, 22.12.2000, стр. 1).

Дефиниран поим	Дефиниција
Површина изложена на висок недостаток на вода	Региони каде што процентот на вкупната количина на повлечената вода е висок (40-80%) или екстремно висок (повеќе од 80%) во алатката Аквадукт - атлас за ризик на вода на Светскиот институт за ресурси (СИР). Видете исто така ***недостаток на вода***.
Помошни материјали во производство	Материјали кои се потребни за производниот процес, но не се дел од финалниот производ, како што се лубриканти за производствени машини.
Заклучоци за најдобри достапни техники (НДТ)	Документ што ги содржи деловите од референтниот документ за ***НДТ*** кој ги утврдува заклучоците за ***најдобрите достапни техники***, нивниот опис, информации за проценка на нивната применливост, нивоата на ***емисии*** кои можат да се поврзат со ***најдобрите достапни техники***, нивоата на показатели за успешност за животната средина кои можат да се поврзат со ***најдобрите достапни техники***, минималната содржина на системот за управување со животната средина вклучувајќи репери поврзани со ***најдобрите достапни техники***, поврзаното следење, поврзаните нивоа на потрошувачка и, каде што е соодветно, мерки за ***ревитализација на локацијата.***[139]
Нивоа на емисии кои можат да се поврзат со најдобра достапна техника (НПЕ - НДТ)	Опсег на нивоа на ***емисии*** добиени во нормални работни услови со користење на најдобра достапна техника или комбинација од ***најдобрите достапни техники***, како што е опишано во ***заклучоците за НДТ***, изразено како просек во одреден временски период, под специфицирани референтни услови, т.е. нивото на ***емисија*** што е поврзано со ***НДТ***.
Нивоа на показатели за успешност за животна средина кои можат да се поврзат со најдобра достапна техника (НУЖС-НДТ)	Опсегот на нивоа на показатели за успешност за животна средина, освен нивоата на ***емисии***, добиени при нормални работни услови со користење на ***НДТ*** или комбинација од ***НДТ***.[140]

[139] Директива 2010/75/ЕУ за индустриски емисии (ДИЕ).

[140] Одлука на Комисијата за спроведување од 10 февруари 2012 година со која се утврдуваат правила во однос на упатствата за собирање податоци и за изготвување на референтни документи за НДТ и за нивно уверување во квалитетот на кое се посочува во Директивата 2010/75/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот за индустриски емисии (Сл. Весник L 63, 2.1, стр.1).

Дефиниран поим	Дефиниција
Најдобри достапни техники (НДТ)[141]	Најефективната и најнапредната фаза во развојот на активностите и нивните методи на работа, која укажува на практичната соодветност на одредени техники за обезбедување на основа за граничните вредности на ***емисиите*** и други услови за дозвола дизајнирани да ги спречат и, каде што тоа не е изводливо, да ги намалат ***емисиите*** и влијанието врз животната средина како целина: i. Поимот „Техники“ ја вклучуваат технологијата што се користи како и начинот на кој ***инсталацијата*** е проектирана, изградена, одржувана, управувана и деактивирана; ii. „Достапни техники“ се оние техники кои се развиени до опсег што овозможува имплементација во релевантниот индустриски сектор, под економски и технички одржливи услови, земајќи ги предвид трошоците и предностите, без разлика дали техниките се користат или произведуваат во земјата-членка за која станува збор, сè додека се разумно достапни за операторот; и iii. „Најдобро“ значи најефективно за постигнување на високо општо ниво на заштита на животната средина во целина.
Губење на биодиверзитетот	Намалување на кој било аспект на ***биолошката разновидност*** (т.е. разновидност на генетика, видови и ***екосистеми***) во одредена област преку смрт (вклучувајќи истребување), уништување или физичко рачно отстранување; може да се однесува на многу размери, од глобално истребување до истребување на популација, што резултира со намалена вкупна разновидност на истиот размер.
Биодиверзитет или биолошка разновидност	Променливоста меѓу живите организми од сите извори, вклучително копнените, морските и другите водни ***екосистеми*** и еколошките комплекси од кои се тие дел. Ова вклучува варијации во генетските, фенотипските, филогенетските и функционалните атрибути, како и промените во изобилството и дистрибуцијата со текот на времето и просторот во и меѓу видовите, биолошките заедници и ***екосистемите***.

[141] Член 3 точка 10 од Директивата 2010/75/ЕУ за индустриски емисии (ДИЕ).

Дефиниран поим	Дефиниција
Област чувствителна на биолошка разновидност	Мрежата на ***заштитени подрачја*** Натура 2000, места на светско наследство на УНЕСКО и ***Клучни области на биолошка разновидност*** („КОБР“), како и други ***заштитени подрачја***, како што е наведено во Додаток D кон Анекс II од Делегираната регулатива на Комисијата (ЕУ) 2021/2139.[142]
Интегритет на биосферата или еколошки интегритет	Способноста на ***екосистемот*** да поддржува и одржува еколошки процеси и разновидна заедница на организми.
Сина економија	***Сината економија*** ги опфаќа сите индустрии и сектори поврзани со океаните, морињата и бреговите, без разлика дали тие се основани во морската средина (на пр. бродски превоз, рибарство, производство на енергија) или на копно (на пр. пристаништа, бродоградилишта, копнена аквакултура и производство на алги, крајбрежен туризам).
Референтни документи за најдобрите достапни техники на ЕУ (BREF)	Документ којшто произлезе од размената на информации организирана во согласност со член 13 од Директивата 2010/75/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот[143] за индустриски ***емисии***, изготвен за дефинирани активности во кои посебно се опишани применетите техники, сегашните нивоа на емисии и потрошувачка, техниките кои се земени во предвид за определување на ***најдобрите достапни техники***, како и ***заклучоците за НДТ*** и сите техники коишто се појавуваат, со посебно внимание на критериумите наведени во Анекс III од Директивата 2010/75/ЕУ.
Поткуп	Нечесно убедување некој да дејствува во твоја корист со тоа што ќе му дадеш пари како подарок или друг поттик.
Деловен модел	Системот со кој друштвото ги трансформира влезните елементи преку неговите активности во резултати и исходи со кои има за цел да ги исполни стратешките цели на друштвото и да создаде вредности на краток, среден и долг рок. ЕСИО го користи поимот „***деловен модел***“ во еднина, иако е познато дека друштвата може да имаат повеќе од еден деловен модел.

[142] Делегирана Регулатива (ЕУ) 2021/2139 на Комисијата од 4 јуни 2021 година за дополнување на Регулативата (ЕУ) 2020/852 на Европскиот парламент и на Советот преку утврдување на критериумите за технички преглед за утврдување на условите под кои економската активност се квалификува дека суштински придонесува за значајно ублажување или прилагодување на климатските промени и не предизвикуваат значајни штети на климатските промени на други еколошки цели (Сл. Весник L 442, 9.12.2021, стр. 1).
[143] Директива 2010/75/ЕУ за индустриски емисии (ДИЕ).

Дефиниран поим	Дефиниција
Деловни односи	Односите што друштвото ги има со деловните партнери, субјектите во неговиот ***синџир на вредности*** и кој било друг недржавен или државен субјект директно поврзан со неговите деловни операции, производи или услуги. Деловните односи не се ограничени на директни договорни односи. Тие вклучуваат индиректни ***деловни односи*** во ***синџирот на вредности*** на друштвото надвор од првото ниво, и акционерските позиции во заеднички вложувања или инвестиции.
Нуспроизвод	Се смета дека ***супстанцата*** или предметот што произлегува од производствениот процес во кој примарната цел не е производство на таа супстанца или предмет не е ***отпад***, туку е ***нуспроизвод*** доколку се исполнети следниве услови: i. понатамошната употреба на ***супстанцата*** или предметот е сигурна; ii. ***супстанцата*** или предметот може да се користи директно без никаква понатамошна обработка, освен нормалната индустриска практика; iii. ***супстанцата*** или предметот се произведуваат како составен дел на производниот процес; и iv. понатамошната употреба е законска, т.е. ***супстанцата*** или предметот ги исполнува сите релевантни барања за заштита на производот, животната средина и здравјето за конкретната употреба и нема да доведе до севкупни негативни ***влијанија*** врз животната средина или врз здравјето на луѓето.
Јаглероден кредит	Инструмент што може да се пренесе или со кој може да се тргува што претставува еден метрички тон ***намалување*** или отстранување на ***емисиите*** на CO2 и е издаден и се потврдува во согласност со признатите стандарди за квалитет.
Еквивалент (екв) на јаглерод диоксид (CO2)	Универзална единица мерка за означување на ***потенцијалот за глобално затоплување (ПГЗ)*** на секој стаклени̌чки гас, изразен во однос на ПГЗ на една единица јаглерод диоксид. Се користи за оценување на ослободување (или избегнување на ослободување) на различни ***стаклени̌чки гасови*** на заедничка основа.

Дефиниран поим	Дефиниција
Детски труд	Работа која ги лишува децата од детството, нивниот потенцијал и достоинство, а која е штетна за физичкиот и психичкиот развој. Се однесува на работа која: i. е психички, физички, социјално или морално опасна и штетна за децата; и/или ii. пречи на нивното школување со тоа што ги лишува од можноста да посетуваат училиште; обврзувајќи ги да го напуштат училиштето предвреме; или барајќи од нив да се обидат да го комбинираат посетувањето на училиште со премногу долга и тешка работа. Детето се дефинира како лице помладо од 18 години. Дали одредени форми на „работа“ може да се наречат „***детски труд***“ зависи од возраста на детето, видот и часовите на извршената работа и условите под кои се извршува. Одговорот варира од земја до земја, како и меѓу секторите во земјите. Минималната возраст за работа не треба да биде помала од минималната возраст за завршување на задолжителното школување и, во секој случај, не треба да биде помала од 15 години според Конвенцијата бр. 138 за минимална возраст на Меѓународната организација на трудот (МОТ). Исклучоци може да се случат во одредени земји каде што економиите и образовните капацитети се недоволно развиени, а се применува минимална возраст од 14 години. Земјите кои се исклучок се специфицирани од страна на Меѓународната организација на трудот (МОТ) како одговор на посебна апликација од засегнатата земја и во консултација со претставници на организациите на работодавачи и работници. Националните закони може да дозволат вработување на лица на возраст од 13 до 15 години на лесни задачи се додека не постои веројатност тоа да биде штетно за нивното здравје или развој и не влијае негативно нивното присуство на училиште или учество во програмите за стручна квалификација или обуки. Минималната возраст за прием на работа за која е веројатно дека заради својата природа или околностите во кои се врши ќе го загрози здравјето,

Дефиниран поим	Дефиниција
	безбедноста или моралот на младите не треба да биде помала од 18 години.
Циркуларна економија	Економски систем во кој вредноста на производите, материјалите и другите ресурси во економијата се одржува што е можно подолго, зголемувајќи ја нивната ефикасна употреба во производството и потрошувачката, а со тоа го намалува влијанието врз животната средина од нивната употреба, минимизирајќи го ***отпадот*** и ослободувањето на опасни ***материи*** во сите фази од нивниот животен циклус, вклучително и преку примената на ***хиерархијата на отпадот***.
Принципи на кружна економија	Европските принципи циркуларна економија се: i. употребливост; ii. повторна употреба; iii. можност за поправка; iv. расклопување; v. повторна преработка или реновирање; vi. рециклирање; vii. рециркулација со биолошки циклус; viii. друга потенцијална оптимизација на употребата на производот и материјалот.
Стапка на кружно користење на материјалот	Рециркулација на материјали, компоненти и производи во пракса по првата употреба со примена на следните стратегии (по редослед на предност): i. одржување/продолжено користење; ii. ***повторна употреба*** / прераспределба; iii. реновирање/повторна преработка; iv. рециклирање, компостирање или анаеробно разградување. Стапката на употреба е дефинирана како сооднос на кружна употреба на материјалите и целокупна употреба на материјалите.

Дефиниран поим	Дефиниција
Доверливи информации	***Доверливи информации*** на ЕУ како што е дефинирано во Одлуката на Советот 2013/488/ЕУ[144] за безбедносните правила за заштита на ***доверливите информации*** на ЕУ или се класифицирани како доверливи од една од земјите-членки и означени според Додаток В од таа одлука на Советот.
Адаптација на климатски промени	Процес на прилагодување кон фактичките и очекуваните климатски промени и нивните влијанија.
Ублажување на климатските промени	Процес на намалување на ***емисиите на стакленички гасови*** и задржување на зголемувањето на глобалната просечна температура на 1,5 °C над прединдустриските нивоа, во согласност со Парискиот договор.
Отпорност на климатски промени	Капацитетот на друштвото да се прилагоди на климатските промени и на случувањата или неизвесностите поврзани со климатските промени. ***Отпорност на климатски промени*** вклучува капацитет за управување со ***Опсегот 1*** поврзан со климата и корист од ***можностите*** поврзани со климата, вклучително и способноста да се одговори и да се прилагоди на ***ризиците од транзиција и физичките ризици***. ***Отпорноста на климатските промени*** на друштвото ја вклучува и неговата стратешка отпорност и неговата оперативна отпорност на промени, развојни настани или несигурности поврзани со климатските промени.
Можност поврзана со климатските промени	Потенцијални позитивни ефекти за друштвото, поврзани со климатските промени. Напорите за ублажување и прилагодување на климатските промени можат да создадат ***можности*** за друштвото. ***Можностите поврзани со климатските промени*** ќе варираат во зависност од регионот, пазарот и индустријата во коишто работи друштвото.
Физички ризик од климатски промени	***Ризици*** кои произлегуваат од климатските промени кои можат да бидат поттикнати од настани (акутни) или од долгорочни промени (хронични) во климатските обрасци. Акутните ***физички ризици*** произлегуваат од одредени опасности, особено настани поврзани со временските услови како што се бури, поплави, пожари или топлотни бранови.

[144] 2013/488/ЕУ: Одлука на Советот од 23 септември 2013 година за безбедносните правила за заштита на доверливите информации на ЕУ (Сл. Весник L 274, 15.10.2013, стр. 1).

Дефиниран поим	Дефиниција
	Хроничните ***физички ризици*** произлегуваат од долгорочните промени во климата, како што се температурните промени и нивните ефекти врз зголемувањето на нивото на морето, намалената достапност на водата, ***губењето на биодиверзитетот*** и промените во продуктивноста на земјиштето и почвата.
Ризик од транзиција поврзан со климата	***Ризици*** кои произлегуваат од транзицијата кон економија со ниска потрошувачка на јаглерод и климатски отпорна економија. Тие обично вклучуваат ***ризици кои произлегуваат од политиките и правилата***, правни ***ризици***, технолошки ***ризици***, пазарни ***ризици*** и репутациски ***ризици***.
Колективно преговарање	Сите преговори што се водат помеѓу работодавач, група работодавачи или една или повеќе организации на работодавачи, од една страна, и еден или повеќе синдикати или, во нивно отсуство, претставници на работниците соодветно избрани и овластени од нив во согласност со националните закони и прописи, од друга страна, за: i. утврдување услови за работа и услови за вработување; и/или ii. регулирање на односите меѓу работодавачите и работниците; и/или регулирање на односите меѓу работодавачите или нивните организации и работничката организација или работничките организации.
Потврден случај (детска или принудна работа или трговија со луѓе)	***Случај*** на детска или ***принудна работа*** или трговија со луѓе кој е потврден дека се случил. ***Потврдените случаи*** не вклучуваат ***случаи*** на детска или ***принудна работа*** или трговија со луѓе кои сè уште се под истрага во периодот на известување.
Потврден случај на корупција или поткуп	***Случај*** на ***корупција*** или ***поткуп*** за кој е потврдено дека се случил. ***Потврдените инциденти на корупција*** или поткуп не вклучуваат случаи на корупција или мито кои сè уште се под истрага на крајот на периодот на известување. Утврдувањето на потенцијалните случаи на неусогласеност може да биде направено или од страна на службеникот за усогласеност на друштвото или од страна на слична функција или орган. Не е потребно утврдување од страна на суд.

Дефиниран поим	Дефиниција
Потрошувач	Поединци кои стекнуваат, консумираат или користат стоки и услуги за лична употреба, било за себе или за други, а не за препродажба, комерцијални или трговски, деловни, занаетчиски или професионални цели.
Корпоративна култура	***Корпоративната култура*** ги изразува целите преку вредности и верувања. Таа ги насочува активностите на друштвото преку споделени претпоставки и групни норми како што се вредности или изјави за мисијата или кодексот на однесување.
Корупција	Злоупотреба на доверената моќ за стекнување приватна корист, која може да биде поттикната од поединци или организации. Таа вклучува практики како што се плаќања за поттик, измама, изнуда, дослух и перење пари. Исто така, таа вклучува нудење или примање на каков било подарок, заем, надоместок, награда или друга предност на или од кое било лице како поттик да се направи нешто што е нечесно, незаконско или прекршување на довербата во водењето на деловното друштво. Ова може да вклучува парични користи или користи во натура, како што се бесплатни добра, подароци и годишни одмори, или посебни лични услуги обезбедени со цел за несоодветна предност, или што може да резултира со морален притисок да се добие таква предност.
Веродостојни полномошници	Поединци со доволно длабоко искуство во соработка со ***засегнатите страни*** од одреден регион или контекст (на пример, работнички на фарми, ***домородно население*** или работници мигранти) кои можат да помогнат ефективно да се пренесе нивната веројатна заагриженост. Во пракса, ова може да вклучи невладини организации за развој и човекови права, меѓународни синдикати и локално граѓанско општество, вклучително и верски организации.
Тековни финансиски ефекти	***Финансиски ефекти*** за тековниот период на известување кои се признаени во примарните финансиски извештаи.
Стратегии за декарбонизација	Збирни типови на ***дејства*** за ублажување, како што се енергетска ефикасност, електрификација, замена на гориво, употреба на ***обновливи извори на енергија***, промена на

Дефиниран поим	Дефиниција
	производите и декарбонизација на синџирот на снабдување што одговараат на конкретните ***активности*** на друштвата.
Уништување на шумите	Привремена или трајна преобразба на шумско земјиште во нешумско, предизвикано од човекот.[145]
Деградација или деградиран екосистем	Хронични човечки ***влијанија*** што резултираат со губење на биолошката разновидност и нарушување на структурата, составот и функционалноста на екосистемот.
Зависности	Ситуација во која друштвото е зависно од природни, човечки и/или општествени ресурси за неговите деловни процеси.
Депонирање во вода и почва	Количество на ***супстанца*** што се акумулирало во животната средина, било во вода или во ***почва***, како последица на редовни активности или од ***инциденти*** или од отстранување на друштвата, независно од тоа дали таа акумулација се случува на производната ***локација*** на друштвото или надвор од неа.
Опустинување	***Деградација на земјиштето*** во суви, полусуви и суви субвлажни области кои произлегуваат од различни фактори, вклучувајќи ги климатските варијации и човечките активности. ***Опустинувањето*** не се однесува на природното проширување на постоечките пустини.
Испуштање	***Испуштање на отпадна вода*** значи количина на вода (во m3) или ***супстанца*** (во кг БПК/d или споредливо) која е додадена / исцедена во водно тело од одреден извор или распрскани извори. Ослободување (или ***испуштање***) на отпадна вода значи пречистена отпадна вода испуштена од пречистителна станица.
Дискриминација	***Дискриминација*** може да се појави директно или индиректно. Директна ***дискриминација*** се јавува кога поединецот се третира понеповолно во споредба со тоа како биле или би биле третирани другите, кои се во слична ситуација, а причината за тоа е одредена карактеристика што ја поседуваат, а која спаѓа во „заштитена основа“.

[145] Анекс I точка 21 од Делегираната Регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата од 6 април 2022 година со која се дополнува Регулативата (ЕУ) 2019/2088 на Европскиот парламент и на Советот во однос на регулаторните технички стандарди кои ги специфицираат деталите за содржината и презентирањето на информациите во однос на принципот “не прави материјална штета“, каде се специфицира содржината, методологиите и презентирањето на информациите во однос на индикаторите за одржливост и негативните влијанија на одржливоста, како и содржината и презентацијата на информациите во врска со промоцијата на еколошките или социјалните карактеристики и одржливите инвестициски цели во пред-договорните документи, на веб-страниците и во периодичните извештаи (Сл. Весник L 196, 25.7.2022, стр. 1).

Дефиниран поим	Дефиниција
	Индиректната ***дискриминација*** се јавува кога заради навидум неутрално правило некое лице или група што ги дели истите карактеристики се доведува во неповолна положба. Мора да се докаже дека одлуката ја доведува групата во неповолна положба при споредба со споредлива група.
Двојна материјалност	***Двојната материјалност*** има две димензии: ***материјалност на влијанието*** и ***финансиска материјалност***. Прашањето за одржливост го исполнува критериумот за ***двојна материјалност*** ако е материјално од перспектива на влијание или финансиска перспектива или и двете.
Трајност на производ, компонента или материјал	Способноста на производот, компонентата или материјалот да останат функционални и релевантни кога се користат како што е наменето.
Еколошки праг	Точката во која релативно мала промена на надворешните услови предизвикува брза промена во ***екосистемот***. Кога ќе се помине ***еколошкиот праг***, ***екосистемот*** можеби повеќе нема да може да се врати во својата состојба со помош на неговата вродена еластичност.
Обем на екосистемот	Големината на ресурсите на ***екосистемот***, при што ресурсите на ***екосистемот*** го означуваат континуираниот простор на специфичен тип на ***екосистем*** кој се карактеризира со посебен сет на биотички и абиотички компоненти и нивните интеракции.
Реставрација на екосистемот	Сите намерни активности кои го иницираат или го забрзуваат закрепнувањето на ***екосистемот*** од состојба на деградација.
Услуги на екосистемот	Придонесот на ***екосистемите*** за придобивките што се користат во економската и друга човечка активност, односно придобивките што луѓето ги добиваат од ***екосистемите***. Во Милениумската проценка на екосистемот, услуги на екосистемот може да се поделат на поддршка, регулирање, обезбедување и културни услуги. Заедничката меѓународна класификација на екосистемски услуги (CICES) ги класифицира видовите на ***екосистемски*** услуги.

Дефиниран поим	Дефиниција
Екосистем(и)	Динамичен комплекс на заедници на растенија, животни и микроорганизми и нивната нежива средина кои комуницираат како функционална единица. Типологијата на екосистемите е обезбедена од Глобалната типологија на екосистемот IUCN 2.0.
Емисија	Директно или индиректно ослободување на ***супстанци***, вибрации, топлина или бучава од поединечни или дифузни извори во воздухот, водата или ***почвата.***[146]
Вработен	Поединец кој е во работен однос со друштвото според националното законодавство или практика.
Крајни корисници	Поединци кои на крајот користат или имаат намера на крајот да користат одреден производ или услуга.
Еднакви можности	Еднаков и недискриминаторски пристап, меѓу поединците, до можности за образование, обука, вработување, кариерен развој и практикување на власт без да бидат обесправени врз основа на критериуми како што се пол, расно или етничко потекло, националност, религија или убедување, попреченост, возраст или сексуална ориентација.
Еднаков третман	Принципот на ***еднаков третман*** е општ принцип на европското право кој претпоставува дека споредливите ситуации или страните во споредливи ситуации се третираат на ист начин. Во контекст на ЕСИО S1, поимот „***еднаков третман***“ се однесува и на принципот на недискриминација, според кој нема да има директна или индиректна ***дискриминација*** врз основа на која било основа како што се пол, раса, боја на кожа, етничко или социјално потекло, генетски карактеристики, јазик, религија или убедување, политичко или кое било друго мислење, членство на национално малцинство, имот, раѓање, попреченост или сексуална ориентација, диспозиција.
Финансиски ефекти	Ефекти од ризици и ***можности*** кои влијаат на финансиската состојба на друштвото, финансиската состојба, финаниските резултати, и парични текови на краток, среден или долг рок.
Финансиска материјалност	Прашањето за одржливост е материјално од финансиска перспектива ако генерира ***ризици*** или ***можности*** кои влијаат

[146] Директива 2010/75/ЕУ за индустриски емисии (ДИЕ).

Дефиниран поим	Дефиниција
	(или може разумно да се очекува да влијаат) на финансиската состојба на друштвото, финансиската состојба, финаниските резултати, паричните текови, пристапот до финансии или трошоците за капитал на краток, среден или долг рок.
Принудна работа	Целата работа или услуга што се бара од кое било лице под закана од казна и за која лицето не се понудило доброволно. Поимот ги опфаќа сите ситуации во кои лицата се принудени со какви било средства да вршат работа и ги вклучува и традиционалните практики „како робови“ и современите форми на принуда каде што е вклучена трудовата експлоатација, што може да вклучи трговија со луѓе и модерно ропство.
Фосилно гориво	Необновливи извори на енергија базирани на јаглерод, како што се цврсти горива, природен гас и нафта.
Бесплатна, претходна и информирана согласност (БПИС)	Манифестација на правото на ***домородните народи*** на самоопределување на нивните политички, социјални, економски и културни приоритети. Таа сочинува три меѓусебно поврзани и кумулативни права на ***домородните народи***: право да бидат консултирани; право на учество; и правото на нивните земји, територии и ресурси. ***Бесплатната, претходна и информирана согласност*** се однесува на ***домородните народи*** и е признаена со меѓународното право за човекови права, особено со Декларацијата на Обединетите нации за правата на ***домородните народи*** (UNDRIP).
Слатка вода	***Подземните*** и површинските води, со средна годишна соленост од < 0,5 ‰ (т.е. границата спомената во Анекс II од Рамковната директива за води).
Намалување на емисијата на стаклени̇чки гасови	Намалување на ***емисиите на стаклени̇чки гасови*** на друштвото од опсегот 1, 2, 3 или вкупните ***емисии*** на стаклени̇чки гасови на крајот на периодот на известување, во однос на емисиите во базната година. ***Намалувањето на емисиите*** може да резултира, меѓу другото, од енергетска ефикасност, електрификација, декарбонизација на добавувачите, декарбонизација на електричната мешавина, развој на одржливи производи или промени во границите или активностите за известување (на пример, користење на

Дефиниран поим	Дефиниција
	надворешни услуги, намалени капацитети), под услов тие да се постигнат во рамките на сопствените операции на друштвото на горните и на долните нивоа од синџирот на вредности. Отстранувањата и избегнатите емисии не се сметаат за намалување на емисиите.
Отстранување и складирање на стаклени̌чки гасови	Отстранувања (антропогени) се однесуваат на повлекување на ***стаклени̌чки гасови*** од атмосферата како резултат на намерни човечки активности. Тие вклучуваат подобрување на биолошките антропогени тонови на CO2 и користење на хемиски инженеринг за да се постигне долгорочно отстранување и складирање. Зафаќање и складирање на јаглерод (ЗФЈ) од индустриски и извори поврзани со енергија, кои сами по себе не го отстрануваат CO2 од атмосферата, може да го отстранат атмосферскиот CO2 ако се комбинира со производство на биоенергија (Биоенергија со зафаќање и складирање на јаглерод БЕЗФЈ). Отстранувањето може да биде подложно на префрлање, што претставува секое движење на складираните ***стаклени̌чки гасови*** надвор од предвиденото складирање кое повторно влегува во атмосферата. На пример, ако шумата што е одгледувана за да отстрани одредена количина на CO2 подлежи на шумски пожар, ***емисиите*** зафатени во дрвјата се префрлуваат.
Потенцијал за глобално затоплување (ПГЗ)	Фактор кој го опишува влијанието на радијативно принудно влијание (степен на штетност на атмосферата) на една единица од дадени ***стаклени̌чки гасови*** во однос на една единица CO2.
Стаклени̌чки гасови (СГ)	Гасовите наведени во Дел 2 кон Анекс V од Регулативата (ЕУ) 2018/1999 на Европскиот парламент и на Советот.[147] Тие вклучуваат јаглерод диоксид (CO2), метан (CH4), азотен оксид (N2O), сулфур хексафлуорид (SF6), азот трифлуорид (NF3), флуоројаглеводороди (HFC), перфлуоројаглероди (PFC).
Механизам за поплаки	Секој рутинизиран, државен или недржавен, судски или вонсудски процес преку кој ***засегнатите страни*** можат да поднесат поплаки и да бараат ***правен лек***. Примери на

[147] Регулатива (ЕУ) 2018/1999 на Европскиот парламент и на Советот од 11 декември 2018 година за управување со енергетската унија и климатската акција, за изменување и дополнување на Регулативите (ЕЗ) бр. 663/2009 и (ЕЗ) бр. 715/2009 на Европскиот парламент и на Советот, Директивите 94/22/ЕЗ, 98/70/ЕЗ, 2009/31/ЕЗ, 2009/73/ЕЗ, 2010/31/ЕУ, 2012/27/ЕУ и 2013/30/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот, Директивите на Советот 2009/119/ЕЗ и (ЕУ) 2015/652Е на Европската регулатива (регулатива за повторување) бр. 525/2013 на Европсиот парламент и Советот (Сл. Весник L 328, 21.12.2018, стр. 1).

Дефиниран поим	Дефиниција
	државни механизми за поплаки за судски и несудски поплаки вклучуваат судови, трудови судови, национални институции за човекови права, национални точки за контакт според Насоките на ОЕЦД за мултинационални друштва, канцеларии на правобранител, агенции за заштита на потрошувачите, регулаторни тела за надзор и канцеларии за жалби управувани од владата. ***Механизмите за поплаки*** кои не се засновани на државата ги вклучуваат оние што ги администрира друштвото, самостојно или заедно со ***засегнатите страни***, како што се ***механизмите за поплаки*** на оперативно ниво и ***колективното преговарање***, вклучувајќи ги механизмите воспоставени со ***колективно преговарање***. Тие, исто така, вклучуваат механизми администрирани од индустриски здруженија, меѓународни организации, организации на граѓанското општество или групи со повеќе засегнати страни. ***Механизмите за поплаки*** на оперативно ниво се администрираат од самата организација или во соработка со други страни и директно им се достапни на ***засегнатите страни*** на организацијата. Тие овозможуваат рано и директно идентификување на поплаките и нивно разрешување, со што се спречува ескалацијата на штетата и на поплаките. Тие, исто така, даваат важни повратни информации за ефективноста на должното внимание на организацијата од оние кои се директно засегнати. Според Водечкиот принцип бр.31 на ОН, ефективните ***механизми за поплаки*** се легитимни, достапни, предвидливи, правични, транспарентни, компатибилни со правата и извор на континуирано учење. Покрај овие критериуми, ефективните ***механизми за поплаки*** на оперативно ниво исто така се засноваат на соработка и дијалог. Може да биде потешко за организацијата да ја процени ефективноста на ***механизмите за поплаки*** во кои таа учествува во споредба со оние што самата ги има воспоставено.

Дефиниран поим	Дефиниција
Подземните води	Целата вода која е под површината на земјата во зоната на заситеност и е во директен контакт со земјата или подземјето.[148]
Живеалиште	Место или видот на ***локација*** каде природно се појавува некој организам или популација. Исто така се користи за да ги означи еколошките атрибути што ги бара одреден вид или неговата еколошка нишка.
Фрагментација на живеалишта	Општ поим кој го опишува збирот на процеси со кои губењето на ***живеалиштата*** резултира со поделба на континуираните ***живеалишта*** на поголем број помали делови со помала вкупна големина и изолирани едни од други со матрица од различни ***живеалишта***. ***Фрагментацијата на живеалиштата*** може да се случи преку природни процеси (на пр. пожари во шуми и пасишта, поплави) и преку човечки активности (шумарство, земјоделство, урбанизација).
Вознемирување	Ситуација кога несакано однесување е поврзано со заштитена основа на ***дискриминација*** (на пример, пол според Директивата 2006/54/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот,[149] или религија или верување, попреченост, возраст или сексуална ориентација според Директивата на Советот 2000/78/ЕС[150]) се јавува со цел или ефект да се наруши достоинството на една личност и да се создаде застрашувачка, непријателска, деградирачка, понижувачка или навредлива средина.
Опасен отпад	***Отпад*** кој прикажува едно или повеќе од опасните својства наведени во Анекс III од Директивата 2008/98/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот[151] за ***отпадот***.
Сектори со високо влијание на климата	Сектори кои се наведени во прилозите од А до Ж и Дел Ј кон Анекс I од Регулативата (ЕЗ) бр. 1893/2006 на Европскиот

[148] Член 2(20) од Регулативата (ЕУ) 2020/852 на Европскиот парламент и на Советот од 18 јуни 2020 година за воспоставување рамка за олеснување на одржливите инвестиции и за изменување на Регулативата (ЕУ) 2019/2088 (Сл. Весник L 198, 22.6.2020, стр. 2020).
[149] Директива 2006/54/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 5 јули 2006 година за спроведување на принципот на еднакви можности и еднаков третман на мажите и жените во однос на вработувањето и професијата (Сл. Весник L 204, 26.7.2006, стр. 23).
[150] Директива 2000/78/ЕЗ на Советот од 27 ноември 2000 година за воспоставување општа рамка за еднаков третман во вработувањето и професијата (Сл. Весник L 303, 2.12.2000, стр. 16).
[151] Директива 2008/98/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 19 ноември 2008 година за отпад и укинување на одредени директиви (Сл. Весник L 312, 22.11.2008, стр. 3).

Дефиниран поим	Дефиниција
	парламент и на Советот[152] (како што е дефинирано во Делегираната регулатива на Комисијата (ЕУ) 2022/1288[153]).
Влијанија	Влијанието што друштвото го има или би можело да го има врз животната средина и луѓето, вклучувајќи ги влијанијата врз нивните човекови права, поврзани со неговите сопствени операции и горните и долните нивоа од ***синџирот на вредности*** , вклучително и преку неговите производи и услуги, како и преку неговите ***деловни односи***. Влијанијата можат да бидат реални или потенцијални, негативни или позитивни, намерни или ненамерни и реверзибилни или неповратни. Тие можат да се појават на краток, среден или долг рок. ***Влијанијата*** укажуваат на негативен или позитивен придонес на друштвото за одржливиот развој.
Двигатели на влијание	Сите фактори кои предизвикуваат промени во природата, врз антропогените добра, придонесите на природата за луѓето и на добриот квалитет на животот. Директните двигатели на промените можат да бидат природни и антропогени. Тие имаат директни физички влијанија (механички, хемиски, бучава, светлина итн.) и ***влијанија*** врз природата кои влијаат врз однесувањето. Меѓу другото, тие вклучуваат климатски промени, ***загадување***, различни видови на промени на користењето на земјиштето, инвазивни страни видови и зоонози и експлоатација. ***Двигателите на индиректно влијание*** работат дифузно со менување и влијание врз директните двигатели (преку влијание на нивното ниво, насока или брзина), како и други индиректни двигатели. Интеракциите помеѓу индиректните и директните двигатели создаваат различни синџири на врска, припишувања и ***влијанија***, кои може да варираат во зависност од видот, интензитетот, времетраењето и растојанието. Овие односи, исто така, може да доведат до различни видови на прелевачки ефекти. Глобалните индиректни двигатели

[152] Регулатива (ЕЗ) бр. 1893/2006 на Европскиот парламент и на Советот од 20 декември 2006 година за воспоставување на статистичката класификација на економските активности NACE ревизија 2 и изменување на Регулативата на Советот (ЕЕЗ) бр. 3037/90, како и одредени регулативи на ЕЗ за специфични статистички домени (Сл. Весник L 2303).

[153] Делегирана Регулатива (ЕУ) 2022/1288 на Комисијата од 6 април 2022 година за дополнување на Регулативата (ЕУ) 2019/2088 на Европскиот парламент и на Советот во однос на регулаторните технички стандарди кои ги специфицираат деталите за содржината и презентацијата на информациите во однос на принципот во однос на принципот "не прави материјална штета", каде се специфицира содржината, методологиите и презентирањето на информациите во однос на индикаторите за одржливост и негативните влијанија на одржливоста, како и содржината и презентацијата на информациите во врска со промоцијата на еколошките или социјалните карактеристики и одржливите инвестициски цели во пред-договорните документи, на веб-страниците и во периодичните извештаи (Сл. Весник L 196, 25.7.2022, стр. 1).

Дефиниран поим	Дефиниција
	вклучуваат економски, демографски, владеачки, технолошки и културни двигатели. Меѓу индиректните двигатели, посебно внимание се посветува, на улогата на институциите (формални и неформални) и ***влијанијата*** на моделите на производство, понудата и потрошувачката врз природата, придонесите на природата за луѓето и добриот квалитет на живот.
Материјалност на влијанието	Прашањето за одржливост е материјално од перспектива на влијание кога се однесува на материјалните актуелни или потенцијални, позитивни или негативни ***влијанија*** на друштвото врз луѓето или животната средина на краток, среден и долг рок. Материјалната одржливост од перспектива на влијание вклучува ***влијанија*** поврзани со сопствените операции на друштвото во горните и долните нивоа од ***синџирот на вредности***, вклучително и преку неговите производи и услуги, како и преку неговите ***деловни односи***.
Инцидент	Судска постапка или жалба регистрирана кај друштвото или кај надлежните органи преку формален процес, или пример на неусогласеност идентификуван од друштвото преку воспоставени процедури. Воспоставените процедури за идентификување на случаите на неусогласеност може да вклучуваат ревизии на системот за управување, формални програми за следење или ***механизми за поплаки***.
Согорување	Контролирано согорување на ***отпад*** на високи температури со или без обновување на енергијата.
Независен член на одборот	Членови на одборот кои вршат независно расудување ослободени од какво било надворешно влијание или конфликт на интереси. Независноста генерално значи примена на објективно, неограничено расудување. Кога се користи како мерка со која се оценува изгледот на независноста, или за категоризирање на неизвршен член на ***административните, раководните и надзорните тела*** или нивните одбори како независни, тоа значи отсуство на интерес, позиција, поврзаност или однос што, кога ќе се суди од перспектива на разумна и информирана трета страна, веројатно ќе влијае прекумерно или ќе предизвика пристрасност во донесувањето одлуки.

Дефиниран поим	Дефиниција
Домородните народи	На меѓународно ниво не постои единствена договорена дефиниција за ***домородни народи***. Во пракса, постои конвергенција меѓу меѓународните агенции за тоа кои групи може да се сметаат за ***домородни народи*** и како такви треба да уживаат посебна заштита. Важен критериум за дефинирање на ***домородното население*** е поврзано со нивната поврзаност со традиционална област, како што е дефинирано во Конвенцијата на МОТ бр. 169, член 1 кој наведува дека Конвенцијата се однесува на: „(а) *домородни народи во независни земји чии што социјални, културолошки и економски услови ги разликуваат од другите делови на националната заедница, и чијшто статус е регулиран комплетно или делумно од нивните обиачи и традиција или со посебни закони и регулатива*; (б) *народи во независни земји кои се сметаат за автохтони поради нивното потекло од населението кое ја населувало земјата или географскиот регион на кој припаѓа земјата, во моментот на освојување или колонизација или воспоставување на сегашните државни граници и кои, без оглед на нивниот правен статус, задржуваат дел или сите свои социјални, економски, културни и политички институции*“. Во член 1(2) од Конвенцијата 169 на МОТ исто така се наведува дека: „*Самоидентификувањето како домороден или племенски ќе се смета за основен критериум за определување на групите на кои се применуваат одредбите од оваа Конвенција*“.
Индиректни емисии на стаклени̇чки гасови	***Емисии на стаклени̇чки гасови*** кои се последица на активностите на ентитетот, но настануваат на извори во сопственост или контролирани од друг ентитет. ***Индиректните емисии се емисии на стаклени̇чки гасови*** од од ***опсег 2*** и ***опсег 3*** с***такленички гасови*** заедно.
Инсталација	Неподвижна техничка единица во рамките на која се вршат една или повеќе активности кои би можеле да имаат влијание врз ***емисиите*** и ***загадувањето***.
Внатрешна цена на јаглерод	Цена што ја користи друштвото за да ги процени финансиските импликации од промените во моделите на инвестициите, производството и потрошувачката, како и на

Дефиниран поим	Дефиниција
	потенцијалниот технолошки напредок и идните трошоци за намалување на ***емисиите***.
Внатрешна шема за цени на јаглерод	Организациски аранжман што му овозможува на друштвото да ги применува цените на јаглеродот во стратегиското и оперативното одлучување. Постојат два вида ***внатрешни цени на јаглеродот*** кои најчесто ги користат друштвата. Првиот тип е цена во сенка, која е теоретски трошок или хипотетички износ што друштвото не го наплатува, но којшто може да се користи при проценка на економските импликации или компромиси за такви работи како што се ***влијанието*** на ризикот, новите инвестиции, нето сегашната вредност на проектите и трошокот-бенефитот од различни иницијативи. Вториот тип е внатрешен данок или такса, што е цена на јаглеродот што се наплаќа на деловна активност, производна линија или друга деловна единица врз основа на ***емисиите на стакленѝчки гасови*** (овие внатрешни даноци или такси се слични на интеркомпаниските трансферни цени).
Инвазивни или туѓи видови	Видови чие воведување и/или ширење со човечко дејство надвор од нивната природна дистрибуција ја загрозува ***биолошката разновидност***, безбедноста на храната и човековото здравје и благосостојба. „Туѓи“ се однесува на видовите “коишто се воведени надвор од нивната природна дистрибуција („егзотични“, „недомашни“ и „неавтохтони“ се синоними за „туѓо“)”. „Инвазивен“ значи „со тенденција да се прошири во и да ги менува ***екосистемите*** во кои е воведен“. Така, видот може да биде туѓ без да биде инвазивен, или кога станува збор за вид кој е автохтон за одреден регион, може да се зголеми во бројност и да стане инвазивен, без всушност да биде туѓ вид.
Клучни области на биодиверзитет (КОБ)	***Локациите*** значајно придонесуваат за глобалното опстојување на ***биолошката разновидност***, во копнените, ***слатководните*** и морските ***екосистеми***. ***Локациите*** се квалификуваат како глобални ***КОБ*** ако исполнуваат еден или повеќе од 11 критериуми, групирани во пет категории: загрозен ***биодиверзитет***; географски ограничен ***биодиверзитет***; ***еколошки интегритет***; биолошки процеси и незаменливост. Светската база на податоци на ***КОБ***

Дефиниран поим	Дефиниција
	е управувана од BirdLife International во име на партнерството за ***клучни области на биодиверзитет***.
Деградација на земјиштето	Многуте процеси кои предизвикуваат пад или губење на ***биолошката разновидност***, функциите на ***екосистемот*** или нивните придобивки за луѓето и вклучува ***деградација*** на сите копнени ***екосистеми***.
Депонија	***Место*** за депонирање на ***отпад*** за отклонување на отпадот на или во земја.[154]
Земјишен систем (промена)	Копнената компонента на системот на Земјата, која ги опфаќа сите процеси и активности поврзани со човечкото користење на земјиштето. Тие вклучуваат социо-економски, технолошки и организациски елементи и решенија, како и придобивките од земјиштето и ненамерните социјални и еколошки резултати од општествените активности. Концептот на ***земјишни системи*** ја комбинира употребата на земјиштето (активностите, аранжманите и влезните елементи поврзани со користење на земјиштето) со покривката на земјиштето (збирот на физички карактеристики на земјиштето кои може да се забележат со набљудување на Земјата).
Користење на земјиштето (промена)	Човечка употреба на одредена област за одредена цел (како што е станбено домување; земјоделство; рекреативна употреба; индустрија итн.). На неа влијае покривката на земјиштето, но не претставува синоним за истото. Промената на користењето на земјиштето се однесува на промена во користењето или управувањето со земјиштето од страна на луѓето, што може да доведе до промена на покривката на земјата.
Легитимни претставници	Поединци кои се легитимно признати според законот или практиката, како што се избраните синдикални претставници кога станува збор за работници или други слично слободно избрани претставници на засегнатите заинтересирани страни.
Влијание	Способноста на друштвото да изврши промена во погрешните практики на друга страна што е поврзано со негативно влијание поврзано со одржливоста.

[154] Член 2 точка (g) од Директивата на Советот 1999/31/ЕЗ од 26 април 1999 година за депонирање на отпадот (Сл. Весник L 182, 16.7.1999, стр. 1).

Дефиниран поим	Дефиниција
Активности за лобирање	Активности спроведени со цел да се влијае врз формулирањето или спроведувањето на политиките или законодавството, или процесите на донесување одлуки на владите, владините институции, регулаторите, институциите на Европската унија, телата, канцелариите и агенциите или поставувачите на стандарди. Таквите активности вклучуваат (оваа листа не е исцрпна): i. организирање или учество на состаноци, конференции, настани; ii. придонесување/учество во јавни консултации, расправи или други слични иницијативи; iii. организирање комуникациски кампањи, платформи, мрежи, иницијативи на терен; iv. изготвување/пуштање во работа документи за политики и позиции, истражување на јавното мнение, анкети, отворени писма, истражувачка работа во согласност со активностите опфатени со правилата на регистарот за транспарентност.
Веројатни идни емисии на стакленички гасови	Проценки за идните ***емисии на стакленички гасови*** кои веројатно ќе бидат предизвикани од клучните средства или производите на друштвото кои ќе продадени во текот на нивниот работен век.
Долговечност	Дизајниран за одржување и ***издржливост*** на таков начин што поттикнува подолга употреба од индустрискиот стандард во пракса и во обем и на таков начин што не го загрозува кружниот третман на крајот на функционалниот век.
Морски ресурси	Биолошки и небиолошки ресурси пронајдени во морињата и океаните. Примерите вклучуваат, но не се ограничени на длабоки морски минерали, камења и морски прехрамбени производи.
Материјални можности	***Можности поврзани со одржливоста*** кои имаат позитивни ***финансиски ефекти*** кои материјално влијаат, (или може разумно да се очекува да влијаат) на паричните текови на друштвото, пристапот до финансии или трошоците за капитал на краток, среден или долг рок.

Дефиниран поим	Дефиниција
Материјални ризици	***Ризици поврзани со одржливоста*** со негативни ***финансиски ефекти*** кои материјално влијаат (или може разумно да се очекува да влијаат) на паричните текови на друштвото, пристапот до финансии или трошоците за капитал на краток, среден или долг рок.
Материјалност	Прашањето за одржливост е материјално ако ја исполнува дефиницијата за ***материјалност на влијанието, финансиска материјалност*** или и двете.
Показатели	Квалитативни и квантитативни индикатори кои друштвото ги користи за мерење и известување за ефективноста на реализацијата на нејзините политики поврзани со одржливост и во однос на неговите ***цели*** со текот на времето. ***Показателите*** го поддржуваат и мерењето на резултатите на друштвото во однос на засегнатите луѓе, животната средина и друштвото.
Микропластика	Мали парчиња пластика, обично помали од 5 мм. Се поголема количина на ***микропластика*** се наоѓа во околината, вклучително и морето, и во храната и водата за пиење. Кога ќе се најде еднаш во околината, ***микропластиката*** не се биоразградува и има тенденција да се акумулира, освен ако не е специјално дизајнирана да се разградува во отворена средина. Биоразградливоста е сложен феномен, особено во морската средина. Постои зголемена загриженост за присуството на микропластика во различни делови од околината (како што е водата), нејзиното влијание врз животната средина и потенцијално врз здравјето на луѓето.
Минимално барање за обелоденување	***Барањето за минимум обелоденувања*** ја поставува потребната содржина на информациите што друштвото ги вклучува кога известува за политики, ***дејства, показатели*** или ***цели***, било во согласност со барањето за обелоденување во ЕСИО или за секој ентитет поединечно.
Природни ресурси	Природни средства (***суровини***) кои се наоѓаат во природата кои можат да се користат за економско производство или потрошувачка.
Решенија базирани на природата	***Дејствија*** за заштита, зачувување, обновување, одржливо користење и управување со природни или модифицирани

Дефиниран поим	Дефиниција
	копнени, ***слатководни***, крајбрежни и морски екосистеми кои ефикасно и адаптивно се справуваат со социјалните, економските и еколошките предизвици, а истовремено обезбедуваат благосостојба за луѓето, ***екосистемски услуги***, отпорност и придобивки од ***биолошката разновидност***.
Цел за нето-нула стапка на емисии	Поставувањето на ***цел за нето-нула стапка*** на емисии на ниво на друштво во согласност со исполнувањето на општествените климатски цели значи: i. постигнување на степен на намалување на ***емисиите во синџирот на вредности*** во согласност со намалувањето потребно за да се достигне глобалната нето-нула стапка на емисии во рамка на плановите за ограничување на глобалното затоплување од 1,5°C; и ii. неутрализирање на влијанието на какви било резидуални ***емисии*** (по приближно намалување на ***емисиите на стаклени̇чки гасови*** од 90-95% со можност за оправдани секторски варијации во согласност со признатиот секторски процес за декарбонизација) со трајно отстранување на еквивалентен волумен на CO2.
Работници кои не се во работен однос	***Работници кои не се во работен однос*** во друштвото вклучуваат и индивидуални изведувачи кои вршат работи за друштвото („самовработени луѓе“) и луѓе кои се обезбедени од друштва кои првенствено се занимаваат со „активности за вработување“ (NACE код N78).
Необновлива енергија	Енергија која не може да се идентификува како енергија која потекнува од обновливи извори.
Оперативна контрола	Оперативна контрола (врз ентитет, локација, операција или средство) е ситуација кога друштвото има способност да ги насочува оперативните активности и односите на ентитетот, локацијата, операцијата или средството.
Можности	***Можности поврзани со одржливоста*** кои имаат позитивни финансиски ефекти.
Прекувремена работа	Број на часови што навистина ги одработил работникот над бројот на часови за договорна работа.

Дефиниран поим	Дефиниција
Сопствена работна сила/сопствени работници	***Вработени лица*** кои се во работен однос со друштвото („***вработени***“) и ***лица кои не се во работен однос***, кои може индивидуално да му обезбедуваат работна сила на друштвото („самовработени луѓе“) или лица обезбедени од друштва кои првенствено се занимаваат со „активности за вработување“ (NACE код N78).
Супстанци кои го осиромашуваат озонот	***Супстанци*** наведени во Монтреалскиот протокол за ***супстанци*** кои ја уништуваат озонската обвивка.
Пакување	Производи направени од какви било каква природа на материјали што треба да се користат за задржување, заштита, ракување, испорака, складирање, транспорт и презентација на стоки, од ***суровини*** до преработени стоки, од производителот до корисникот или ***потрошувачот.***[155]
Плати	Вообичаената основна или минимална плата и кој било друг надомест, што го добива работникот директно или индиректно без разлика дали е во готово или во натура („комплементарни или варијабилни компоненти“), во врска со неговото/нејзиното вработување од неговиот/нејзиниот работодавец. „Ниво на ***плата***“ значи бруто годишна плата и соодветната бруто плата за час. „Средно ниво на ***плата***“ значи платата на ***вработениот*** од која половина од вработените заработуваат повеќе и половина од вработените заработуваат помалку отколку што заработува тој вработен.
Лица со попреченост	Лица кои имаат долгорочни физички, ментални, интелектуални или сензорни оштетувања кои во интеракција со различни бариери може да го попречат нивното целосно и ефективно учество во општеството на еднаква основа со другите.
Физички ризици	Сите глобални економски друштва зависат од функционирањето на земјените системи, како што е стабилна клима и ***екосистемски услуги***, на пример обезбедување на биомаса (***суровини***). ***Физичките ризици*** поврзани со природата се директен резултат на зависноста на

[155] Член 3(1) од Директивата 94/62/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 20 декември 1994 година за пакување и отпад од пакување (Сл. Весник L 365, 31.12.1994, стр. 10).

Дефиниран поим	Дефиниција
	организацијата од природата. ***Физички ризици*** се јавуваат кога природните системи се компромитирани, поради влијанието на климатските настани (на пр., екстремни временски услови како суша), геолошки настани (на пример, сеизмички настани како земјотрес) настани или промени во рамнотежата на ***екосистемот***, како што се квалитетот на ***почвата*** или морската екологија, кои влијаат врз организациите кои се зависни од ***екосистемските услуги***. Овие можат да бидат акутни, хронични или и двете. ***Физичките ризици*** поврзани со природата се јавуваат како резултат на промени во биотичните (живи) и абиотичните (неживи) услови кои поддржуваат здрави, функционални ***екосистеми***. ***Физичките ризици*** обично се специфични за локацијата. ***Физичките ризици*** поврзани со природата често се поврзуваат со ***физички ризици поврзани со климата***.
Планетарни граници	Овој концепт овозможува да се процени безбеден оперативен простор за човештвото во однос на функционирањето на Земјата. Се квантификува граничното ниво за секој клучен процес на Земјиниот систем којшто не треба да се пречекорува ако сакаме да избегнеме неприфатливи глобални промени на животната средина.
Политика	Збир или рамка на општи цели и принципи на управување што друштвото ги користи за донесување одлуки. Со политиката се спроведува стратегијата на друштвото или одлуките за управување кои се однесуваат на прашањето за материјална одржливост. За секоја политика одговорни се дефинирано(и) лице(а), кое го специфицира нејзиниот делокруг на примена и вклучува една или повеќе цели (поврзани ако е применливо со мерливи цели). ***Политиката*** се потврдува и се разгледува во согласност со важечките правила за управување на друштвата. ***Политиката*** се спроведува преку ***акции*** или акциони планови.
Загадувач	***Супстанца***, вибрации, топлина, бучава, светлина или друг загадувач присутен во воздухот, водата или ***почвата*** што може да биде штетен за човековото здравје и/или животната средина, што може да резултира со оштетување на материјалниот имот или што може да ги наруши или попречи

Дефиниран поим	Дефиниција
	состојбата на добрата и другите легитимни начини на користење на животната средина.[156]
Загадување	Директно или индиректно внесување, како резултат на човековата активност, на ***загадувачи*** во воздухот, водата или ***почвата*** кои можат да бидат штетни за човековото здравје и/или животната средина, што може да резултира со оштетување на материјалниот имот или што може да ги наруши или попречи состојбата на добрата и другите легитимни начини на користење на животната средина.[157]
Загадување на почвата	Испуштање во ***почвата*** - независно од тоа дали тоа испуштање се случува на ***местото*** на производство на друштвото или надвор или преку употреба на производите и/или услугите на друштвото - како резултат на човечка активност, на ***супстанци***, вибрации, топлина или бучава кои можат да бидат штетни за здравјето на луѓето или животната средина, да резултираат со оштетување на материјалниот имот или да ја нарушат или попречат состојбата на добрата и другите легитимни начини на користење на животната средина.[158] ***Загадувачите на почвата*** вклучуваат неоргански загадувачи, постојани органски ***загадувачи*** (ПОЗ), пестициди, азотни и фосфорни соединенија итн.
Заштитено подрачје	Јасно дефиниран географски простор, препознаен, посветен и управуван, преку правни или други ефективни средства, за да се постигне долгорочно зачувување на природата со придружните ***екосистемски услуги*** и културни вредности.
Купена или набавена електрична енергија, топлина, пареа или ладење	Кога друштвото ја добило од трето лице својата електрична енергија, топлина, пареа или ладење. Поимот „стекнат“ ги одразува околностите кога компанијата не може директно да купува електрична енергија (на пример, закупец во зграда), но кога енергијата се внесува во објектот на друштвото за користење.
Суровина	Примарен или секундарен материјал кој се користи за производство на производ.

[156] Член 2(10) од Регулативата (ЕУ) 2020/852 за воспоставување рамка за олеснување на одржливите инвестиции.
[157] Директива 2010/75/ЕУ за индустриски емисии (ДИЕ).
[158] Директива 2010/75/ЕУ за индустриски емисии (ДИЕ).

Дефиниран поим	Дефиниција
Признати стандарди за квалитет за јаглеродни кредити	Стандардите за квалитет за ***јаглеродните кредити*** кои се проверливи од независни трети страни, ги прават барањата и извештаите за проектот јавно достапни и обезбедуваат барем додадена вредност, трајност, избегнување на двојното броење и обезбедуваат правила за пресметување, следење и верификација на емисиите и отстранувањето на ***стаклени̌чки гасови*** на проектот.
Повреда на работно место или нарушена здравствена состојба за кои се води евиденција	Повреди поврзани со работата или нарушена здравствена состојба што резултира со некое од следново: i. смрт, отсутност од работа, ограничена работа или префрлање на друга работа, медицински третман освен прва помош или губење на свеста; или ii. значителна повреда или нарушена здравствена состојба дијагностицирана од лекар или друг лиценциран здравствен работник, дури и ако тоа не резултира со смрт, отсуство од работа, ограничена работа или трансфер на работа, медицински третман освен прва помош или губење на свеста.
Закрепнување	Секоја операција чиј главен резултат е ***отпадот*** кој е корисен бидејќи заменува други материјали кои инаку би биле користени за исполнување на одредена функција или ***отпад*** што се подготвува да ја исполни таа функција, во фабриката или во поширокаta економија.[159]
Рециклирање	Секоја операција за обновување со која ***отпадните*** материјали повторно се преработуваат во производи, материјали или ***супстанци*** без разлика дали се за оригинални или за други цели. Вклучува преработка на органски материјал, но не вклучува обновување на енергија и преработка во материјали што треба да се користат како горива или за операции за прекривање.
Регенерација на ресурси	Промоција на капацитетот за самообновување на природните системи со цел реактивирање на еколошките процеси оштетени или преексплоатирани од човечкото влијание.
Правен лек/санација	Средства за сузбивање или поправање на негативно влијание. Примери: извинување, финансиски или

[159] Член 3(15) од Директивата 2008/98/ЕЗ за отпад.

Дефиниран поим	Дефиниција
	нефинансиски надомест, спречување на штета преку наредби или гаранции за неповторување, казнени санкции (без разлика дали се кривични или административни, како што се парични казни), реституција, реставрација, рехабилитација.
Обновлива енергија	Енергија од обновливи нефосилни извори, имено ветер, сончева енергија (сончева термална и соларна фотоволтаична) и геотермална енергија, амбиентална енергија, плима, бранови и друга океанска енергија, хидроенергија, биомаса, ***депониски*** гас, гас од станица за третман на отпадни води и биогас.[160]
Обновливи материјали	Материјали кои се добиени од ресурси кои брзо се надополнуваат со еколошки циклуси или земјоделски процеси, така што услугите што ги обезбедуваат овие и други поврзани ресурси не се загрозени и остануваат достапни за следната генерација.
Приливи на ресурси	Ресурс што влегува во капацитетите на друштвото.
Одлив на ресурси	Ресурс што ги напушта капацитетите на друштвото.
Оптимизација на користење на ресурси	Дизајн, производство и дистрибуција на материјали и производи со цел да се задржат во употреба со нивната најголема вредности. Еко-дизајнот и дизајнот за ***долговечност***, поправка, ***повторна употреба***, пренамена, расклопување, препроизводство се примери на алатки за оптимизирање на користењето на ресурсите.
Повторна употреба	Секоја операција со која производите и компонентите што не се ***отпад*** се користат повторно за истата цел за која се конципирани. Ова може да вклучува чистење или мали прилагодувања за да биде подготвен за следната употреба без значителни измени.
Речен слив	Областа на копното од кое целото површинско истекување тече низ низа потоци, реки и, можеби, езера во морето на една река, устие или делта.
Ризици	***Ризици поврзани со одржливоста*** со негативни ***финансиски ефекти*** кои произлегуваат од еколошки, социјални или прашања поврзани со управувањето кои можат негативно да

[160] Член 2(1) Директива (ЕУ) 2018/2001 на Европскиот парламент и на Советот од 11 декември 2018 година за унапредување на употреба на енергија од обновливи извори (Сл. Весник L 328, 21.12.2018, стр. 82).

Дефиниран поим	Дефиниција
	влијаат на финансиската состојба на друштвото, финансиските резултати, паричните текови, пристапот до финансии или трошоците за капитал на краток, среден или долг рок.
Сценарио	Веројатен опис за тоа како може да се развие иднината врз основа на кохерентен и внатрешно конзистентен сет на претпоставки за клучните движечки сили (на пр. стапка на технолошки промени, цени) и односи. Треба да се напомене дека ***сценаријата*** не се ниту предвидувања, ниту прогнози, туку се користат за да се обезбеди приказ на импликациите од развојот и активностите.
Анализа на сценарија	Процес за идентификување и проценка на потенцијален опсег на исходи од идни настани во услови на неизвесност.
Емисии на стаклени̓чки гасови од опсег 1	Директни ***емисии на стаклени̓чки гасови*** од извори кои се во сопственост на, или се контролирани од друштвото.
Емисии на стаклени̓чки гасови од опсег 2	Индиректни ***емисии*** од производството на ***купена или стекната електрична енергија, пареа, топлина или ладење*** потрошени од друштвото.
Емисии на стаклени̓чки гасови од опсег 3	Сите индиректни ***емисии на стаклени̓чки гасови*** (не се вклучени во ***емисиите на стаклени̓чки гасови од опсег 2***) што се јавуваат во ***синџирот на вредности*** на друштвото кое известува, вклучувајќи ги и ***емисиите*** на повисоките и пониските нивоа во синџирот на вредности. ***Емисиите на стаклени̓чки гасови од опсег 3*** може да се поделат во ***категории на опсег 3***.
Категорија на опсег 3	Еден од 15-те типови на ***емисии на стаклени̓чки гасови од опсегот 3***, идентификувани со корпоративниот стандард од протоколот за ***стаклени̓чки гасови*** и детално опишан во стандардот за сметководство и известување од корпоративниот протокол за стаклени̓чки гасови за синџир на вредности (***опсег 3***) (прилагодено врз основа на поимникот (верзија 2011) од стандардот за сметководство и известување за синџирот на вредности на друштвото (опсег 3) од Протоколот за стаклени̓чки гасови). Друштвата кои ќе одлучат да ги пресметуваат своите емисии од опсег 3 врз основа на индиректните категории на емисии на стаклени̓чки гасови од

Дефиниран поим	Дефиниција
	ISO 14064-1:2018 може да се повикуваат и на категоријата дефинирана во клаузулата 5.2.4 (со исклучок на индиректните емисии на ***стакленѝчки гасови*** од увезената енергија) од ISO 14064-1:2018.
Чувствителни информации	***Чувствителни информации*** како што е дефинирано во Регулативата (ЕУ) 2021/697 на Европскиот парламент и на Советот[161] за формирање на Европскиот фонд за одбрана.
Локација	Локацијата на една или повеќе физички ***инсталации***. Ако има повеќе од една физичка ***инсталација*** од исти или различни сопственици или оператори, а одредена инфраструктура и објекти се заеднички, целата област каде што се наоѓа физичката ***инсталација*** може да претставува ***локација***.
Социјален дијалог	Сите видови на преговори, консултации или едноставно размена на информации меѓу претставниците на владите, работодавачите, нивните организации и ***претставниците на работниците***, за прашања од заеднички интерес кои се однесуваат на економската и социјалната политика. Може да постои како трипартитен процес, со владата како официјална страна во дијалогот или може да се состои од бипартитни односи само меѓу ***претставниците на работниците*** и раководството (или синдикатите и организациите на работодавачите).
Социјална заштита	Збир на мерки дизајнирани за намалување и спречување на сиромаштијата и ранливоста во текот на целиот животен циклус.
Почва	Горниот слој на Земјината кора сместен помеѓу камениот слој и површината. Почвата е составена од минерални честички, органска материја, вода, воздух и живи организми.[162]
Деградација на почвата	Намалување на капацитетот на ***почвата*** да обезбедува екосистемски добра и услуги како што посакуваат нејзините ***засегнати страни***.
Запечатување на почвата	Покривање на ***почвата*** на начин што ја прави покриената површина непропустлива (на пр. пат). Оваа непропустливост

[161] Регулатива (ЕУ) 2021/697 на Европскиот парламент и на Советот од 29 април 2021 година за основање на Европски фонд за одбрана и за укинување на Регулативата (ЕУ) 2018/1092 (Сл. Весник L 170, 12.5.2021, стр. 149).
[162] Член 3(21) од Директивата 2010/75/ЕУ за индустриски емисии (ДИЕ).

Дефиниран поим	Дефиниција
	може да создаде ***влијанија*** врз животната средина како што е опишано во Регулативата на Комисијата (ЕУ) 2018/2026.[163]
Специфични оптоварувања	Маса на ослободен ***загадувач*** по маса на произведен производ. ***Специфичните оптоварувања*** овозможуваат споредба на еколошките показатели на ***инсталациите*** без оглед на нивниот различен обем на производство и не се под влијание на мешање или разредување.[164]
Ангажирање на засегнатите страни	Тековен процес на интеракција и дијалог помеѓу друштвото и неговите ***засегнати страни*** што му овозможува на друштвото да ги слушне, разбере и одговори на нивните интереси и грижи.
Засегнати страни	Оние кои можат да влијаат или да бидат засегнати од друштвото. Постојат две главни групи на ***засегнати страни***: i. Погодени ***засегнати страни***: поединци или групи чии интереси се засегнати или би можеле да бидат засегнати – позитивно или негативно – од активностите на друштвото и неговите директни и индиректни ***деловни односи*** низ неговиот ***синџир на вредности***; и ii. ***корисници*** на ***извештаи за одржливост***: примарни ***корисници*** на финансиско известување за општа намена (постоечки и потенцијални инвеститори, заемодавачи и други доверители, вклучително и управители на средства, кредитни институции, друштва за осигурување), како и други ***корисници***, вклучувајќи ги деловните партнери на друштвото, синдикатите и социјалните партнери, граѓанското општество и невладините организации, владите, аналитичарите и академиците. Некои, но не сите, ***засегнати страни*** може да припаѓаат на двете групи.
Супстанци	Секој хемиски елемент и неговите соединенија, со исклучок на следните ***супстанци***:

[163] Регулатива на Комисијата (ЕУ) 2018/2026 од 19 декември 2018 година за изменување и дополнување на Анекс IV на Регулативата (ЕЗ) бр. 1221/2009 на Европскиот парламент и на Советот за доброволно учество на организациите во шемата за еко-менаџмент и ревизија на Заедницата (EMAS) (Сл. Весник L 325, 20.12.2018, стр.18).

[164] Одлука на Комисијата за спроведување од 10 февруари 2012 година со која се утврдуваат правила во однос на упатствата за собирање податоци и за изготвување на референтни документи за НДТ и за нивно уверување во квалитетот на кое се посочува во Директивата 2010/75/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот за индустриски емисии.

Дефиниран поим	Дефиниција
	i. радиоактивни ***супстанци*** како што е дефинирано во член 1 од Директивата на Советот 96/29/Евроатом[165] за утврдување на основните безбедносни стандарди за заштита на здравјето на работниците и на пошироката јавност од опасностите кои произлегуваат од јонизирачко зрачење; ii. генетски модифицирани микроорганизми како што е дефинирано во член 2(b) од Директивата 2009/41/ЕЗ на Европскиот парламент и Советот[166] за ограничена употреба на генетски модифицирани микроорганизми; iii. генетски модифицирани организми како што е дефинирано во точка 2 од член 2 од Директивата 2001/18/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот[167] за намерно ослободување на генетски модифицирани организми во животната средина.[168]
Супстанци кои предизвикуваат загриженост	Супстанца која: i. ги исполнува критериумите утврдени во член 57 и е идентификувана во согласност со член 59(1) од Регулативата (ЕЗ) бр. 1907/2006 на Европскиот парламент и на Советот;[169] ii. е класифицирана во Дел 3 од Анекс VI на Регулативата (ЕЗ) бр. 1272/2008 на Европскиот парламент и на Советот[170] во една од следните класи на опасност или категории на опасност: • канцерогеност од категории 1 и 2;

[165] Директива 96/29/Евроатом на Советот од 13 мај 1996 година за утврдување на основните безбедносни стандарди за заштита на здравјето на работниците и општата јавност од опасностите кои произлегуваат од јонизирачкото зрачење (Сл. Весник L 159, 29.6.1996, стр. 1).

[166] Директива 2009/41/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 6 мај 2009 година за ограничена употреба на генетски модифицирани микроорганизми (Сл. Весник L 125, 21.5.2009, стр. 75).

[167] Директива 2001/18/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 12 март 2001 година за намерно ослободување во животната средина на генетски модифицирани организми и за укинување на Директивата на Советот 90/220/ЕЕЗ (Сл. Весник L 106, 17.4.2001, стр. 1).

[168] Директива 2010/75/ЕУ за индустриски емисии (ДИЕ).

[169] Регулатива (ЕЗ) бр. 1907/2006 на Европскиот парламент и на Советот од 18 декември 2006 година во врска со регистрацијата, евалуацијата, одобрението и ограничувањето на хемикалиите (REACH), за основање на Европска агенција за хемикалии, за изменување и дополнување на Директивата 1999/45/ЕС и за укинување на Регулативата на Советот (ЕЕЗ) бр. 793/93 и Регулативата на Советот (ЕЗ) бр. 1488/94 како и Директивата на Советот 76/769/ЕЕЗ и Директивите на Комисијата 91/155/ЕЕЗ, 93/67/ЕЕЗ, 93/105/ЕЗ и 2000/21/ЕЗ (Сл. Весник L 396, 30.12.2006, стр. 1).

[170] Регулатива (ЕЗ) бр. 1272/2008 на Европскиот парламент и на Советот од 16 декември 2008 година за класификација, означување и пакување на супстанци и мешавини, изменување и укинување на Директивите 67/548/ЕЕЗ и 1999/45/ЕЗ, и изменување и дополнување на Регулативата (ЕЗ) бр. 1907/2006 (Сл. Весник L,353, 31.12.2008, стр. 1).

Дефиниран поим	Дефиниција
	• мутагеност на герминативните клетки од категории 1 и 2; • репродуктивна токсичност од категории 1 и 2; • ендокрино нарушување за здравјето на луѓето; • ендокрини нарушувања за животната средина; • постојани, мобилни и токсични или многу упорни, многу мобилни својства; • постојани, биоакумулативни и токсични или многу перзистентни, многу биоакумулативни својства; • респираторна сензибилизација од категорија 1; • сензибилизација на кожата од категорија 1; • хронична опасност за водната средина од категориите 1 до 4; • опасни за озонската обвивка; • специфична токсичност на целните органи, категории на повторена изложеност 1 и 2; • специфична токсичност на целните органи, категории на единечна изложеност 1 и 2; или iii. негативно влијае на повторната употреба и рециклирањето на материјалите во производот во кој е присутен, како што е дефинирано во релевантните барања за екодизајн за специфични производи на Унијата.
Посебно загрижувачки супстанци (ПЗС)	***Супстанци*** кои ги исполнуваат критериумите утврдени во член 57 од Регулативата (ЕЗ) бр. 1907/2006 (REACH) и се идентификувани во согласност со член 59(1) од таа Регулатива.
Добавувач	Ентитет на повисоко ниво од организацијата (т.е. во ***синџирот на снабдување*** на организацијата), кој обезбедува производ или услуга што се користи во развојот на сопствените производи или услуги на организацијата. ***Добавувачот*** може да има директен деловен однос со организацијата (често се нарекува ***добавувач*** од прво ниво) или индиректен деловен однос.

Дефиниран поим	Дефиниција
Синџир на снабдување	Целосниот опсег на активности или процеси што ги спроведуваат субјектите на повисоко ниво во синџирот во однос на друштвото, кои обезбедуваат производи или услуги што се користат во развојот и производството на сопствените производи или услуги на друштвото. Ова ги вклучува субјектите на повисокото ниво со кои друштвото има директен деловен однос (често се нарекува и ***добавувач*** од прво ниво) и субјекти со кои друштвото има индиректен деловен однос.
Површинска вода	Внатрешни води, освен ***подземни води***; преодни води и крајбрежни води, освен во однос на хемискиот статус за кој се вклучени и територијалните води.[171]
Фактори на одржливост	Фактори на животната средина, социјалните и човековите права и управувањето, вклучително и факторите на одржливост дефинирани во член 2, точка (24), од Регулативата (ЕУ) 2019/2088 на Европскиот парламент и на Советот.[172]
Изјава за одржливост	Посебен дел од извештајот на раководството на друштвото во кој се презентирани информации за ***прашањата за одржливост*** кои се подготвени во согласност со Директивата 2013/34/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот[173] и ЕСИО.
Можности поврзани со одржливоста	Неизвесни еколошки, социјални настани или услови на управување кои, доколку се случат, би можеле да предизвикаат потенцијален материјален позитивен ефект врз ***деловниот модел*** или стратегијата на друштвото врз неговата способност да ги постигне своите ***цели*** и да создава вредности, и затоа може да влијаат на неговите одлуки и на одлуките на неговите партнери во деловните односи во однос на ***прашањата за одржливост***. Како и секоја друга ***можност***, ***можностите поврзани со одржливоста*** се мерат како комбинација на големината на влијанието и веројатноста за појава.

[171] Директива 2000/60/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 23 октомври 2000 година за воспоставување рамка за активности на заедницата во областа на политиката за води (Рамковна директива за води).
[172] Регулатива (ЕУ) 2019/2088 за обелоденувања поврзани со одржливост во секторот за финансиски услуги.
[173] Директива 2013/34/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот од 26 јуни 2013 година за годишните финансиски извештаи, консолидираните финансиски извештаи и поврзаните извештаи на одредени видови друштва, за изменување и дополнување на Директивата 2006/43/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот и укинување на Директивите на Советот 73/660/ЕЕЗ и 83/349/ЕЕЗ (Сл. Весник L, 182, 29.6.2013, стр. 19).

Дефиниран поим	Дефиниција
Ризици поврзани со одржливоста	Неизвесни еколошки, општествени настани или состојби или услови кои, доколку се случат, може да предизвикаат потенцијален материјално негативен ефект врз ***деловниот модел*** или стратегија на друштвото и врз неговата способност да ги постигне своите ***цели*** и да создава вредности, и затоа може да влијаат на неговите одлуки и на неговите ***деловни односи*** во однос на ***прашањата за одржливост***. Како и сите други ***ризици***, ***ризиците поврзани со одржливост*** се комбинација на големината на влијанието и веројатноста за појава.
Влијанија поврзани со одржливоста	Влијанието што друштвото го има или би можело да го има врз животната средина и луѓето, вклучително и влијанијата врз нивните човекови права, како резултат на активностите или ***деловните односи*** на друштвото. ***Влијанијата*** можат да бидат фактички или потенцијални, негативни или позитивни, краткорочни, среднорочни или долгорочни, намерни или ненамерни и реверзибилни или неповратни. ***Влијанијата*** укажуваат на придонесот на друштвото, негативен или позитивен, за одржливиот развој..
Системски ризици	***Ризици*** кои произлегуваат од дефект на целиот систем, наместо неуспех на одделни делови. Тие се карактеризираат со скромни точки на прекршување кои индиректно се комбинираат за да предизвикаат големи неуспеси со каскадни интеракции на физички и ***транзициски ризици*** (ширење), бидејќи една загуба предизвикува синџир на други, и со системи кои не можат да ја вратат рамнотежата по шок. Пример е загубата на клучен вид, како што се морските видри, кои имаат клучна улога во структурата на заедницата на ***екосистемот***. Кога морските видри биле ловени до истребување во 1900-тите, крајбрежните ***екосистеми*** се пореметиле и производството на биомаса било значително намалено.
Цели	Мерливи, ориентирани кон резултати и временски ограничени цели кои друштвото има за цел да ги постигне во однос на ***материјалните влијанија***, ***ризици*** или ***можности***. Тие можат доброволно да бидат поставени од друштвото или да произлегуваат од законските барања на друштвото.

Дефиниран поим	Дефиниција
Загрозени видови	Загрозени видови, вклучувајќи флора и фауна, наведени во Европската црвена листа или Црвената листа на IUCN, како што е наведено во Дел 7 од Анекс II на Делегираната Регулатива (ЕУ) 2021/2139 на Комисијата.
Обука	Иницијативи преземени од друштвото насочени кон одржување и/или подобрување на вештините и знаењата на ***сопствените работници***. Може да вклучува различни методологии, како што се обука на лице место и онлајн обука.
План за транзиција	Специфичен тип на акционен план што е усвоен од друштвото во врска со стратешка одлука и кој се однесува на: i. цел на јавната политика; и/или ii. акционен план специфичен за субјектот организиран како структуриран сет на ***цели*** и ***акции***, поврзани со клучна стратешка одлука, голема промена во ***деловниот модел*** и/или особено важни ***акции*** и доделени ресурси.
Транзициски план за ублажување на климатските промени	Аспект од севкупната стратегија на друштвото што ги поставува ***целите***, ***активностите*** и ресурсите на друштвото за негова транзиција кон економија со пониска јаглеродна енергија, вклучувајќи ***дејства*** како што се намалување на ***емисиите на стаклени гасови*** во однос на целта за ограничување на глобалното затоплување на 1,5°C и климатска неутралност.
Транзициски ризици	***Ризици*** кои произлегуваат од неусогласеност помеѓу стратегијата и раководството на организацијата или инвеститорот и променливите регулаторни, политички или општествени пејзажи во кои таа работи. Случувањата насочени кон запирање или враќање на штетата врз климата или природата, како што се владините мерки, технолошките откритија, промените на пазарот, судските спорови и промената на преференциите на ***потрошувачите***, може да создадат или да ги променат ***транзициските ризици***.
Корисници	***Корисници*** на ***извештаите за одржливост*** се примарни корисници на финансиското известување за општа намена (постоечки и потенцијални инвеститори, заемодавачи и други доверители, вклучително и управители на средства, кредитни институции, друштва за осигурување), како и други ***корисници***, вклучувајќи ги деловните партнери на друштвото,

Дефиниран поим	Дефиниција
	синдикатите и социјалните партнери, граѓанското општество и невладините организации, владите, аналитичарите и академските работници.
Синџир на вредности	Целосниот опсег на активности, ресурси и односи поврзани со ***деловниот модел*** на друштвото и надворешното опкружување во кое работи. ***Синџирот на вредности*** ги опфаќа активностите, ресурсите и односите што друштвото ги користи и на кои се потпира за да ги создаде своите производи или услуги од зачнувањето до испораката, потрошувачката и крајот на животниот век. Релевантните активности, ресурси и односи ги вклучуваат: i. оние во сопствените операции на друштвото, како што се човечките ресурси; ii. оние долж неговите канали за снабдување, маркетинг и дистрибуција, како што се набавка на материјали и услуги и продажба и испорака на производи и услуги; и iii. финансиските, географските, геополитичките и регулаторните средини во кои работи друштвото. ***Синџирот на вредности*** вклучува учесници на повисоките и пониските нивоа од синџирот од друштвото. ***Учесниците*** на повисоките нивоа од синџирот на друштвото (на пример, ***добавувачите***) обезбедуваат производи или услуги кои се користат во развојот на производите или услугите на друштвото. Субјектите на пониските нивоа од синџирот на друштвото (на пример, дистрибутери, клиенти) добиваат производи или услуги од друштвото. ЕСИО го користи поимот „***синџир на вредности***“ во еднина, иако е познато дека друштвата може да имаат повеќе ***синџири на вредности***.
Работник во синџирот на вредности	Поединец кој врши работа во ***синџирот на вредности*** на друштвото, без оглед на постоењето или природата на каков било договорен однос со друштвото. Во ЕСИО, опсегот на работниците во ***синџирот на вредности*** ги вклучува сите работници во горните и долните нивоа на ***синџирот на вредности*** на друштвото кои се или можат да бидат материјално погодени од друштвото. Ова ги вклучува

Дефиниран поим	Дефиниција
	влијанијата кои се поврзани со сопственото работење на друштвото и ***синџирот на вредности***, вклучително и преку неговите производи или услуги, како и преку неговите деловни односи. Ова ги вклучува сите работници кои не се во опсегот на „***Сопствена работна сила***“ („***Сопствена работна сила***“ ги вклучува луѓето кои се во работен однос со друштвото („***вработени***“) и ***невработени*** кои се или индивидуални изведувачи кои обезбедуваат работна сила на друштвото („самовработени луѓе“) или лица обезбедени од друштва кои се примарно ангажирани во активности за вработување (NACE).
Плата	Бруто ***плата***, со исклучок на варијабилните компоненти како што се ***прекувремената работа*** и стимулативната ***плата*** и со исклучок на надоместоците освен ако се загарантирани.
Отпад	Секоја ***супстанца*** или предмет што имателот ги отфрла или има намера или од него се бара да ги фрли.[174]
Хиерархија на отпадот	Редослед по приоритетност во превенција и управување со отпад:[175] i. превенција; ii. подготовка за повторна употреба; iii. ***рециклирање***; iv. друго обновување (на пример, обновување енергија); и v. отстранување.
Управување со отпад	Собирање, транспорт, обновување и депонирање на ***отпадот***, вклучително и надзор на таквите операции и последователна грижа на местата за одлагање, и вклучително и ***активности*** преземени како дилер или посредник.[176]
Отпадна вода	Вода која нема понатамошна непосредна вредност за целта за која е користена или во потрага по која е произведена поради нејзиниот квалитет, количина или време на настанување.

[174] Член 3(1) од Директивата 2008/98/ЕЗ за отпад.
[175] Член 4(1) од Директивата 2008/98/ЕЗ за отпад.
[176] Член 3(9) од Директивата 2008/98/ЕЗ за отпад.

Дефиниран поим	Дефиниција
	Отпадна вода од еден корисник може да биде потенцијално снабдување на корисник на друго место. Водата за ладење не се смета за отпадна вода.
Потрошувачка на вода	Количината на вода внесена во кругот на друштвото (или објектот) и не е испуштена назад во водната средина или трета страна во текот на периодот на известување.
Испуштање вода	Збирот на отпадни и други води што ги напуштаат границите на организацијата и се ослободуваат во површинските, ***подземните води*** или на трети страни во текот на периодот на известување.
Интензитет на водата	Показател што ја обезбедува врската помеѓу волуметрискиот аспект на водата и создадената единица на активност (производи, продажба, итн.).
Вода (рециклирана и повторно употребена)	Вода и ***отпадни води*** (пречистени или непречистени) што се користеле повеќе од еднаш пред да се испуштат од кругот на друштвото или заедничките капацитети, така што побарувачката на вода е намалена. Ова може да биде во ист процес (рециклирано) или во различен процес во истиот објект (сопствен или споделен со други друштва) или во друг капацитет на друштвото (повторно употребен).
Недостиг на вода	Волуметриско изобилство или недостаток на ***слатководни*** ресурси. Недостигот е поттикнат од човекот, тој е функција на обемот на ***потрошувачка на вода*** од страна на луѓето во однос на обемот на водните ресурси во дадена област. Како таков, сушен регион со многу малку вода, но без човечка ***потрошувачка на вода*** нема да се смета за оскуден, туку прилично сушен. ***Недостигот на вода*** е физичка, објективна реалност која може постојано да се мери низ регионите и со текот на времето. Недостигот на вода го одразува физичкото изобилство на ***слатката вода***, а не дали таа вода е погодна за употреба. На пример, еден регион може да има изобилство водни ресурси (и затоа не се смета за дефицитарно вода), но има толку сериозно ***загадување*** што тие резерви не се погодни за човечка или еколошка употреба.
Повлекување на водата	Збирот на сета вода внесена во кругот на друштвото од сите извори за каква било употреба во текот на периодот на известување.

Дефиниран поим	Дефиниција
Претставници на работниците	Претставниците на работниците опфаќаат: i. претставници на синдикатите, имено претставници назначени или избрани од синдикатите или од членовите на таквите синдикати во согласност со националното законодавство и практика; ii. уредно избрани претставници, имено претставници кои се слободно избрани од работниците на организацијата, кои не се под доминација или контрола на работодавачот во согласност со одредбите на националните закони или регулативи или колективни договори и чии функции не вклучуваат активности кои се во исклучива надлежност на синдикатите во односната земја и чие постоење не се користи за да се поткопа позицијата на синдикатот или нивните претставници.
Рамнотежа помеѓу работата и животот	Задоволителна состојба на рамнотежа помеѓу работата на поединецот и приватниот живот. ***Рамнотежата помеѓу работата и животот*** во поширока смисла ја опфаќа не само рамнотежата помеѓу работата и приватниот живот со оглед на семејните обврски или грижата, туку и распределбата на времето помеѓу времето поминато на работа и приватниот живот надвор од семејните обврски.
Опасности поврзани со работата	***Опасностите поврзани со работата*** може да бидат: i. физички (на пример, зрачење, екстремни температури, постојан гласен шум, излевање на подот или опасност од сопнување, незаштитени машини, неисправна електрична опрема); ii. ергономски (на пример, неправилно приспособени работни станици и столчиња, непријатни движења, вибрации); iii. хемиски (на пример, изложеност на канцерогени, мутагени, репротоксични супстанци, растворувачи, јаглерод моноксид или пестициди); iv. биолошки (на пример, изложеност на крв и телесни течности, габи, бактерии, вируси или каснувања од инсекти);

Дефиниран поим	Дефиниција
	v. психосоцијални (на пример, вербална злоупотреба, вознемирување, малтретирање); vi. поврзани со работната организација (на пр. Прекумерно работно оптоварување, работа во смени, долги часови, ноќна работа, насилство на работното место).
Инцидент поврзан со работата	Појава што произлегува од или во текот на работата што може или резултира со повреда или нарушена здравствена состојба. ***Инцидентите*** може да се случат, на пример, поради електрични проблеми, експлозија, пожар, прелевање, превртување, истекување, проток, кршење, пукање, расцепување, губење контрола, лизгање, сопнување и паѓање, движење на телото без стрес, движење на телото под/со стрес, шок, страв, насилство или ***вознемирување*** на работното место (на пример, сексуално ***вознемирување***). ***Инцидентот*** што резултира со повреда или нарушена здравствена состојба често се нарекува „несреќа“. ***Инцидентот*** што има потенцијал да резултира со повреда или нарушена здравствена состојба, но каде што не се случува, често се нарекува „избегната несреќа“, „блиско промашување“ или „близок погодок“.

Програмата EAASURE е кофинансирана од

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER
State Secretariat for Economic Affairs SECO

Federal Ministry
Republic of Austria
Finance

Austrian
Development
Cooperation